

Bi navê Xwe dê,
Aştî li ser te bît, sipas û pêzanîn jibo te xwînerê hêja.
Herwek tu dizanî Xwandina (Qurana) pîroz zêdey 1400 sal berê jibo Mihemed
peyamber eşkere bûye! Eve heman ev destûr û peyame ku jibo Adem, Nû Xwe (Nûh),
Ibrahîm, Mûsa, Îsa û hemû peyambera eşkere bûye, rêbaza Xwe dê, yêke û çi aligor
bi ser da nayên.

Yêkem peyv û fermana Xwe dê, jibo Mihemed peyamber 'Bixwîne' bû!
Lewma xwandin erke li ser milê her Kurdekê bawermendê dînê Ibrahîm û peyrevê
rêbaza Mihemed peyamber. Payeva Quranê bi kurdî dibîte Xwandin, pêvîste her
kurdeke bawermend ev nivîsîna pîroz bixwînît taku bikarît peyam û fermana Xwe dê
jibo Mihemed peyamber şandî vergirît.

Herwek tu dizanî, bi navê Xwe dê û ev nivîsîna pîroz Turk, Ereb û Farisa Kurdistan
dagîr kiriye! Lewma pêvîste her Kurdek ew nivîsîna pîroz, ferman û qanûna
Xwe dê, bixwînît ku mafê miroviyê xwe li bal Xwe dê bizanît!
Bi navê Xwe dê çîroka hebûnê bixwîne û mafê xwe weke mirov bizane û di sîbera
Xwe dê, da riha xwe rizgar bike. Xwe dê, Padişahê hebûn û nebûnê ye û Vî, em
mirovên bawermend, zarûkên A Dem afirnadine ku em bibine cêgirê Vî li ser erdê.
Lewma pêwîste tu mirovê Xwe dê nas li ser erdê weke padişah bijî. Bi hizr, gotin û
kiryarên xwe yên pak û mirovî, Kurdistanê jî bike Padişahî.
Aştî û rehma Xwe dê, li ser te û hemû bawermenda bît.

**Eva li ber destê te vergêrane, serçaveya vê bi zimanê erebiye. Ez
têgeheştîme ku bare her mirovekê hindî têgeheştina wî girane lewma
min Xwandina (Qurana) pîroz şirove nekiriye, min Xwandin (Quran)
peyv bi peyv vergêraye. Eger te guman li her peyvekê heye çavdêriya
Qurana bi zimanê Erebî û wateya ew peyvê dîke.**

Vergêran: Gabar Çolî

Berhev kirin: Şivan Akreyî

ISBN 9798335298841

Xwandin

Xwandin (Quran) bin-axeya rêzimanê Erebiye. Zimanê Erebi peyrevî li rêzimanê Samî diket, lê zimanê Kurdî li binemala zimanên Hindî Awropayîye û rêzimanê me cudaye. Vergêrana ev gotina Xwe dê, bo ser zimanê Kurdî, hindek cara pêvîstû bi paş û pêş kirina hindek peyva di eşkereya (aye) da hebû. Lê, tevî cudahiya rêzimana, dîsa jî min çî peyv li ev nivîsîna pîroz kê m û zêde nekirîne!

Xwandin fermana Xwe dê ye û qanûna jiyana ev dinyayê ye, her wisa ev pîvane (Terazû). Di qanûna Xwe dê, da li hemberê başiyê da nebaşiyê, li hemberê baweriyê da nebaweriyê, li hemberê rastiyê da nerastiyê! Li hemberê baxçe (biheştê) da agire (cehneme)! Lewma, eger Xwe dê, hêlabît, ez serast têgeheştîme û min çî peyv lê kê m û zêde nekirîne ku kêşe û giraniya ev pîvana pîroz tîk biçît!

Xwe dê, dibêje 2 cûre eşkere (aye) hene, hindek fermanin, ev zelalin, lê even dîke mînakin, ev şêlû ne. Mirovên bawermend peyrevî li fermana Xwe dê diken û ew li ser rê tene rênivînî kirin, lê mirovên nebawer û ewên ku li dilê xwe da nexweşî hene peyrevî li mînaka diken û ew li rê diderkevin. Li ser ev têgeheştîne eger min wateya eşkereyekê (aye) nezanîbe, min peyv bi peyv vergêraye ser zimanê Kurdî. Xwe dê, hez biket, dê singe te fereh bît û tu jî dê wateya evan bizanî! Xwe dê, ferman diket pêş rojhilatê da ev nivîsîna pîroz hêdî û hejmartî bixwînî!

Di zimanê Erebi da, navê serekiyê Xwe dê, Elah e. Di zimanê Kurdî da em dibêjin Xwe dê, yanî Ev ê jiyane didete Xwe. Ne Ev zane ne jî Ev dizêt! Di zimanê Kurdî da, Xwe dê, hem nave, hem kiriyare û hem lêkere. Li ber xatira Kiryar û Lêker bûna Ev navê pîroz, li cihê ku amaja (basê) Xwe dê heye lê nav nehatiye min peyva Ev û Vî bikar îname! Her wisa jibo pênaseya Xwe dê, li ew cihê ku navê Elah nehatiye, min peyva Ev yan jî Vî bikar îname! Çimkî Xwe dê, ne nêre ne mê ye û Ev herdem û li her derê heye.

Xwandin (Quran) gotina Xwe dê ye! Lewma li şûna peyva pirtûk ê, min peyva nivîsîna pîroz bikar îname! Gelek cara li şûna amaje bi Rênivînî (Torat) Mizgînî (Incîl) ê yan jî Xwandinê (Quranê) peyva nivîsîna pîroz bikar hatiye. Pirtûk berhema dest û hizra mirova ye lê, eve gotinê Xwe dê ne! Ciyawaziya serekî li nawbera Xwandin (Quran) Rênivînî (Torat) û Mizgînî (Incîl)ê ewe ku Rênivînî (Torat) û Mizgînî (Incîl) tenê jibo rênivîniya mirova hatine şandin lê Xwandin (Quran) rênivînî û mizgîniye hem jibo mirova hem jibo Cina!

Di zimanê Kurdî da min çî cêgirek jibo peyav 'Nebî' nedîtî, lewma min peyav Pêşbîn bikar îname! Gelek cara jibo amaje bi Mihemed peyamber peyva Nebî (Pêşbîn) bikar hatiye.

Rêz û sipasên bêpayan jibo Beşar Nêrweyî, Hîvron Turanlı û Peyam Çolî ku wateya gelek peyva bo min gotin û barê min siwik kirin.

1.	Kilîl (El fatîhe)	1
2.	Çêl (El beqere)	2
3.	Binemala Imran (Al Imran)	24
4.	Jinan (El nîsa)	38
5.	Cejin (El maîde)	53
6.	Ajelên kevî (El enam)	63
7.	Bilindiya (El eraf)	75
8.	Destkevtên şer (El enfal)	87
9.	Peşîmanî (El tewbe)	92
10.	Yûnis (Yûnis)	103
11.	Hûd (Hûd)	110
12.	Yûsif (Yûsif)	118
13.	Birûsk (El red)	125
14.	Ibrahîm (Ibrahîm)	128
15.	Gundê Kevira (El hijir)	132
16.	Mêşa Hingvînê (El nehil)	135
17.	Rêvîngiya Şevê (El isra)	143
18.	Şikevt (El kehf)	149
19.	Miryem (Meryem)	155
20.	Ta Ha (Ta Ha)	159
21.	Pêşbîna (El enbiya)	165
22.	Hec (El hec)	170
23.	Bawemenda (El mûmînûn)	175
24.	Ronahî (El nûr)	179
25.	Cudaker (El furqan)	184
26.	Helbestvana (El şucra)	188
27.	Mêrû (El nemil)	194
28.	Çîrok (El qesas)	199
29.	Pîrê (El enkabût)	205
30.	Rom (El rom)	209
31.	Luqman (Luqman)	213
32.	Ser nivandin bo Perestînê (El secde)	215
33.	Hêzên Hevkar (El ehzab)	217
34.	Şîba (Seba)	222
35.	Destpêker (Fetir)	226
36.	Ya Sîn (Ya sîn)	229
37.	Di Rêza da Rêz kirî (El safat)	232
38.	Sad (Sad)	236
39.	Kom (El zumor)	239
40.	Lêbihor (Qafir)	244
41.	Bi Hurî Hatî Şirove Kirin (Fusîlat)	249

42.	Ravêj (El şûra)	253
43.	Xemla li Zêra (El zuxrof)	257
44.	Dûkel (El duxan)	261
45.	Çok daran (El casiye)	263
46.	Girên Lîm ê (El ehqaf)	265
47.	Mihemed (Mihemed)	268
48.	Serkevî (El fetih)	271
49.	Odeyên Taybet (El hocorat)	274
50.	Qaf (Qaf)	276
51.	Belavker (El zariyat)	278
52.	Çiya (El tûr)	280
53.	Sitêrk (El necim)	282
54.	Heyv (El qemer)	284
55.	Xwedanê Rehmê (El rehman)	286
56.	Rûdan (El waqia)	288
57.	Asin (El hedîd)	290
58.	Gengeşê (El mûcadile)	293
59.	Kom bûn (El heşir)	296
60.	Ew Jina ku dê bête Taqî kirin (El mumtehene)	298
61.	Rêz (El sef)	300
62.	Civat (El cuma)	301
63.	Ewên durû (El monafiqûn)	302
64.	Dest lê berdana Hevbeş (El teqabon)	303
65.	Berdan (El telaq)	304
66.	Qedexe kirin (El tehrîm)	306
67.	Padişahî (El molk)	307
68.	Pênûs (El qelem)	309
69.	Hebûna Bêguman (El haqe)	311
70.	Hilkêşane Serê (El mêrac)	313
71.	Nû Xwe (Nûh)	314
72.	Cin (El cin)	315
73.	Pêçayî (El mozemêl)	317
74.	Ewê Xwe Peçavî (El modesêr)	318
75.	Rabûne ser xwe (El qiyame)	320
76.	Mirov (El însan)	321
77.	Şandî pêş (El morselat)	322
78.	Nûçe (El nebe)	323
79.	Ewên ku Radikêşine pêş (El naziat)	324
80.	Naw çavên xwe kirine girê (Ebes)	325
81.	Helweşandin (El tekwîr)	326
82.	Şikan (El inifitar)	327
83.	Ewên ku Pîvanên kêr Dipîvên (El motefefîfîn)	328

84.	Tiř bûn (El inřıřaq)	329
85.	Kom-Stêrkên Bilind (El borûc)	330
86.	Di řevê da têt (El tariq)	331
87.	Herî Bilind (El ela)	332
88.	Rûdawa Gelek Dijwar (El xařıye)	333
89.	Serê Sibê (El fecir)	334
90.	Bajêr (El beled)	335
91.	Roj (El řems)	336
92.	řev (El leyl)	337
93.	Ronahiya Serê Sibê (El zuha)	338
94.	Fereh kirin (El řerih)	339
95.	Hêjîr (El tîn)	340
96.	řêweya ku Pêve Dizeliqît (El eleq)	341
97.	Hêz (El qedîr)	342
98.	Belge (El beyîne)	343
99.	Erd hej (El zelzele)	344
100.	Hespê Hêriř ê (El adiyat)	345
101.	Karesat (El qaric)	346
102.	Pêřberkê bo ya zêdetir (El tekasor)	347
103.	Roja ku Derbaz dibît (El esîr)	348
104.	Lome kirin (El homeze)	349
105.	Fîl (El fîl)	350
106.	Qureyřê (Qoreyiř)	351
107.	Qencyên biçûk (El maûn)	352
108.	Firavanî (El kewser)	353
109.	Nebawera (El kafîrûn)	354
110.	Piřtîvanî (El nesîr)	355
111.	Rîřalê Xurmê (El mesed)	356
112.	Baweriya Ji Dil we (El ixlas)	357
113.	Rojhilat (El feleq)	358
114.	Mîrova (El nas)	359

1. Para Kilîl ê

- ¹ Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.
² Pesn^a jiboy Xwe dê ye, Xwedanê dinyaya^b. ³ Xwedanê rehmê, Ev ê ku rehmê didet.
⁴ Padişahê^c roja dadweriyê. ⁵ Ev Tuyî ku em dipereştin, Ev Tuyî ku em daxwaza yarmetiyê lê diken. ⁶ Me, rênivîniyê rêya rast bike. ⁷ Rêya ewên ku Te erênî kirîne, ewên ku kerb newekirîne, ewên ku li rê nederketine.

1

- * Bi awayek giştî jiboy Xwe dê, peyvên Vî û Ev bikar hatine.
- * Wateya peyva Quran ê bi Kurdî dibîte Xwandin. Ev berheme gotina Xwe dê ye. Lewma li şûna peyva pirtûkê min peyav nivîsîna pîroz bikar îname. Pirtûk berhema dest û hizra mirovane.
- * Wateya peyva Sûre dibîte, heviş, çar dor girtî, pirtik, par, pişik, lewma min peyva Par bikar îniye.
- * Li şûna peyva haşa û înkâr min peyva nikolî bikar îname.
- * Li şûna peyva nivêjê, min peyva Nûbêj bikar îname, ez pêvîst dizanim, em pariñana xwe, ser li nû bi zimanê xwe yê zikmakî bêjin, lewma min peyva nûbêjê bo nivêjê bikar îname.
- * Li şûna peyva kafîr, min peyva nebawer bikar îname. (ewê ku bawer bi Xwe dê naken)
- * Para kilîlê destpêkê û devê nûbêjê ye.
- * Peyva Rehm, peyvek Kurdiye, mînaka herî kevnar, navê Ibrahîm peyambere, ku bi Kurdî dibîte Ê birehme! Ew peyv gelek cara bikar hatiye.
- * Li şûna peyva Aye (Gotin û destûra Xwe dê li Xwandinê da) min peyva eşkere bikar îname.
- * Li şûna peyva Wehî (Gotin û destûra Xwe dê bo peyambere) min peyva sirûş bikar îname.
- * Li şûna peyva Ayet (Nişaniya Xwe dê, mucîze) min peyva nişane bikar îname.
- * Li şûna peyva Melek, Milyaket min peyva Firişte bikar îname.
- * Li şûna peyva Resûl (Pêxember) min peyva Peyamber bikar îname.
- * Li şûna peyva Nebî, min peyva Pêşbîn bikar îname.
- * Li şûna peyva Qiyametê, min bi piranî peyva Vejiyan ê bikar îname, lê Qiyamet yanî rabûne ser xwe. Dema ku li roja vejiyanê da mirov dê rabine ser xwe.
- * Li şûna peyva Axiretê min peyva Dawiyê bikar îname.
- * Li şûna peyva Nemet min peyva Erênî bikar îname.
- * Li şûna peyva Mosliman min peyva 'ewê xwe radest kirî' bikar îname.
- * Li şûna peyva Zikat ê min peyava 'ew xêra ku bot e hatiye dest nişan kirin' bikar îname.

a: Li şûna peyva Hemd min peyva Pesn bikar îname.

b: Di zimanê Erebi da wateya peyva el alemîn dibîte, hemû dinyaya; dinyaya mirova, firišta, ajela, hemû rihtibera, ev dinyaye û dinyaya dîke jî.

c: Li gor gotina Dr. Şebîr Elî, 10 xwandinên ciyawaz li hindek peyvên Xwandina (Qurana) pîroz têne kirin. Peyva Malk yêk li wan peyvayê ku ciyawaz tê xwandin. Li bakûrê Afrîqa ew peyvê bi Padişah dixwînin. Li cihên dîke ew peyvê bi Serwer, Serok dixwînin. Padişah li desthilat û pileya xwe da li serok û serwer bilindtîre lewma min peyva Padişah bikar îname. Gelek cara li Xwandina (Qurana) pîroz da weke Padişah pênameya Xwe dê hatiye kirin.

2.Para Çêl ê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Elîf Lam mîm^a ² Eve, ev nivîsîna pîorze ku têda çî guman^b nîne û jiboy ew kesa rênivênî têdaye, ew kesên ku hişyarê Vî ne. ³ Ewên ku bawerî bi nedîtîyê hene û nûbêja^c diken û diden, li ewa Me daye wan. ⁴ Ewên ku bawerî bi evê hene ku bo te eşkere^d bûye û hatiye xarê û bawerî bi evê hene ku Me pêş te da şandîye, ewên ku bawerî bi Dawiyê hene. ⁵ Ewane ew kesin ku, rênivîniya Xwedanê xwe dişopînin û dê serkevin. ⁶ Lê, ewên ku bawer naken, jiboy wan herwek yêke, çî ciyawaziyekê naket çî tu wan hişyar bike yan jî hişyar nekey: ew bawer naken. ⁷ Xwe dê, dil û guhê wan pêçaye û çavê wan peçavî ne. Ew dê eşkenceyek gelek mezin bibînin. ⁸ Hindek li wan mirova dibêjin; 'Me bawerî bi Xwe dê û Roja herî dawiyê heye' Lê, ew bawermend nînin. ⁹ Ew dixwazin Xwe dê û mirovên bawermend bixapînin. Lê, li xêncî riha xwe, kesê dike naxwapînin û bixwe jî nizanin. ¹⁰ Di dilê wan de nexweşiyek heye ku Xwe dê, lê zêde kiriye. Li ber direwên wan, eşkenceya bi-êş li benda wane. ¹¹ Dema dibêjine wan, 'Li ser erdê gendeliyê çêneken' Ew dibêjin; 'Em tiştên xar, serast dikin.' ¹² Birastî, ew gendeliyê çêdiken, lê bixwe jî ténagehin. ¹³ Dema ku dibêjine wan, 'Bawer biken, herwek ku mirovên dike bawer kirîne' Ew dibêjin, 'Dibît em jî wek ew nezana bawer biken?' Lê ew bixwe nezanan, herçend ew nizanin jî. ¹⁴ Dema ew bawermenda dibînin, dibêjin; 'Em bawer diken' Lê dema ku digel şeytanên xwe re bitenê dimînin ew dibêjin; 'Birastî em digel te da ne, em tenê trana^e diken.' ¹⁵ Xwe dê, trana ewan diket û sînor bezandina wan dirêjtir diket û ew bi koretî digerên. ¹⁶ Li şûna rênivîniyê da, ewan bixwe şaşî kirîne, ew dan û sitandina wan çî qazancê naket û ew yê rênivîni kirî nînin. ¹⁷ Ew mîna ew kesîye, ku agir hilkir lê dema ku hemû tiştê der dorê wî ronahî kir, Xwe dê, ronahî lê sitand û ew di tarîtiyê da ma û ew nekarî bibînit. ¹⁸ ker, lal û kore, lewma ew nawegerên. ¹⁹ Yanjî, mîna ewre tirîşqa li asîman da, ewrê bi birûsk, tarîti û ronahî. Li tirsê mirinê da, ew tiliyên xwe dikene guhê xwe da, taku dengê gurnjîna ewre tirîşqê, li xwe dûr biken, lê Xwe dê, nebawera dorpêç diket. ²⁰ Hema hema birûsk, ronahiya çavên wan li wan distîne: her dema ku birûsk li ser wan dibiriqît ew rêve diçin û dema tarîti bi ser wan da dikevît ew radwestin. Eger Xwe dê, hez kiriba, dê dîtin û bihîstin jî li wan sitandiba. Xwe dê, desthilat li ser her tiştê heye.

2

a: 29 parên Xwandinê bi pîtên wek elîf lam û etc dest pê diken, şiroveyên ciyawaz li ser da hatine gotin, lê li hemûya balkêştir gotîna Reşad Xelîfe ye ku digot ew tîpane jimare ne û jimara 19 nişane û jimara Xwe dê ye.

b: Şik

c: Nivêj

d: Wehî, gotîna Xwe dê, aşkira bûn.

e: Henek, Fişe, Qeşmerî, Pêkenîn

²¹ Mirovino, Xwedanê xwe biperstin, Ev ê ku hûn û ewên pêş we da hatî, afirnadîne. Belke liber hindê hûn hişyar bin. ²² Ev ê ku jiboy we erd kiriye ravêxek û asîman kiriye banek û av jê şand xarê û pê wê, berhem îname bo xwarina we. Lewma dema ku hûn dizanin jiboy Xwe dê, dijbera çêneken. ²³ Eger we li eva ku Me bo koleyê Xwe şandiye xarê, guman heye ka parçeyekê mîna vê berhem bînin û bes Xwe dê nebît, gazî gewahê^a xwe biken, eger hûn rast dibêjin. ²⁴ Eger hûn vê naken ku hûn çî cara nikarin jî, bes hişyarê ew agiri bin ku sotemeniya ew agiri mirov û kevirin û jiboy nebawer hazire. ²⁵ Mizgîniya bexçeyên ku çem têda diherikin bide ew bawermenda ku başiyê diken. Hemû carê ku li berhema wan xwarinê didene ewan, ew dê bêjin: 'Berê berhemên mîna ew berhemane dayne me. ' Jiber ku pêşta tiştên wisa dayne wan û ew dê bibine xwediyê hevjinên pak kirî û ew dê bêpayan li wir bimînin. ²⁶ Xwe dê, li berawird kirina tişta şerm naket tenanet ya weke pêşû yê yanjî biçûktir. Ewên ku bawer kirîne dizanin ev rastiye jî bal Xwedanê wan we. Lê mirovên nebawer dibêjin: 'Mebesta Xwe dê, li ew berawird kirinê, weke mînake çiyê? ' Pê wan berawirda, Ev, geleka li rê dertêxît û gelekên jî rênivîniyê rê diket. Lê Ev tenê, wan mirova li rê dertêxît ku bi pêdagirî serkêşin. ²⁷ Ewên ku, peyman xwe digel Xwe dê şikandin, piştî ku girêbest kiribûn, ewên ku ew girêya qet diken ku Xwe dê, ferman diket bi hev re werin girêdan, ewên ku dibine hokarê gendeliyê li ser erdê, ewane ewin ku dê bidorînin. ²⁸ Tu çawa dikarî bawerî bi Xwe dê, nekey dema tu mirî bûy û Vî jîyan da te. Dema ku Ev ê, te vemirîne û paşan vejîne ku tu vegerî bal Vî. ²⁹ Ev ê ku hemû tiştên li ser rûyê erdê bo te afirandiye. Paşê berê Xwe, da asîman û heft asîman çêkirin. Ev e, ku her tiştî dizane. ³⁰ Dema ku Xwedanê te gote firişta^b, 'Ez ê bo Xwe cêgirekê danême ser erdê, firişta got: 'Tu dê yekê li wir bicih bikî ku bibe hokarê^c gendeli û xwîn rijandinê. Dema ku em pesna Te pîroz digrin û pakiya Te radgehînin? Lê Xwe dê got: 'Ez dizanim ewa hûn nizanin.' ³¹ Vî, A Dem fêrî navê hemûya kir. Paşê ew nîşanî firişta dan û Got: 'Eger hûn rastî dibêjin, ka bo Mîn navên ewane bêjen' ³² Ewan got: 'Bilindî her ya Te ye! Em tenê ewê dizanin, ewa ku Te em fêr kirîne. Tu Zanayî Dadwerî.' ³³ Paşê Vî got: 'Ka A Dem navê evane bêje wan.' Dema A Dem navê van got, Ev got: 'Meger Mîn negote we, Ez dizanim li ser erd û li esmanan çî weşartiye û Ez dizanim hûn çî eşkere diken û hûn çî diweşêrin?' ³⁴ Dema Me gote firişta li ber A Dem çok danên û serê xwe binvînine, hemûya çokê xwe danan û serê xwe nivandin bes Iblîs nebît. Ew nepejirand, ew qude bû û bûye nebawer. ³⁵ Me gote A Dem 'Bi hevjinê xwe re li naw ev baxçeyî da bijî. Hûn her du jî li wir bi keyfa dilê xwe û bi azadî bixwen, lê nêzikî ew darê nebin, neka hûn her du jî dê bibine nerastkar.'

³⁶ Lê Şeytan ew lê îname xarê û ew li rewşa ku têda bûn, dane der êxistin. Me got: 'Herne xarê. Hindek li we dijminê ewên dikene. Ta demekê li ser rûyê erdê, we dê cihêk hebît ku lê bimînin û we dê debarek hebît ku pê bijîn.' ³⁷ Paşê A Dem li Xwedanê xwe peyv vergirtin û Xwe dê, peşîmanîya wî pejirand. Ev e ku peşîmanîyê dipejirînit, Ev ê Birehm. ³⁸ Me got, 'Hûn hemû lê herine xarê! Lê dema ku li bal Mîn we rênivîni jibo we têt. Jibo ew kesên ku peyrevî li rênivîniya Mîn diken, ne tîrs heye nejî xemgînî. ³⁹ Lê ewên ku bawer naken û nikolîyê^a li eşkereyên Me diken, ew dê bibin nhevreyên naw agir û ew dê ta bêdawayê li wir bimînin. ' ⁴⁰ Zarûkên Israîli, ew erênîya ku Mîn li we kiriye bîra we bît û peymanîya Mîn bicih bînin û Ez jî dê peymanîya we bicih bînim. Ezim Ev ê ku divê hûn lê bitirsin. ⁴¹ Bawer bi eva Mîn şandiye xarê biken, ku ewê^b piştrast diket, eva ku li bal we ye. Nebîne yêkem kes ku bawer pê naken û peyama Mîn bi buhayek kêr nefroşin: hişyarê Mîn bin. ⁴² Rastî û direwê têkil nekin û dema ku hûn rastiye dizanin ewê neweşêrin. ⁴³ Nûbêjê^c bidomîne û ew xêra ku jibo te hatiye dihar kirin^d bide û digel ewên ku serê xwe diçemînin, serê xwe, biçevîne. ⁴⁴ Tu fermanê li mirova dikey karên rast biken û bixwe jî li bîr dikey, dema ku tu nivîsîna pîroz^e dixwînin? Bes tu hizra xwe bikar naynî? ⁴⁵ Bi bêhin ferehî û nûbêja daxwaza yarmetiye biken, lê birastî eve dijware, bes bo ewan nebît ku xwe, ûstîxar kirîne û xwe radest kirîne^f. ⁴⁶ Ew arxayînin ku dê Xwedanê xwe bibînin û dê vegeerîne bal Vî. ⁴⁷ Zarûkên Israîli, erênîya Mîn bîra we bît û çawa Mîn li gelên dike zêdetir qencî li we kir. ⁴⁸ Hişyarê ew Rojê bin ku hîç rihek têra rihek dike naket, çi nawbêjvanî bo rihê nayê pejirandin û çi qerebû^g jibo rihê nayên vergirtin. Nejî dê yarmetiya wan biden. ⁴⁹ Dema Me hûn li destê netewa Fireûnî rizgar kirin. Ewên ku hûn bi eşkenceyeke dijwar eşandin. Kurê we serjê kirin û tenê li jiyana jinên we xweş bûn. Ew li aliyê Xwedanê we ra ezmûnek^h gelek mezin bû ⁵⁰ û dema Me bo we derya ker kir taku we rizgar ken û gelê Fireûnî peş çavê we xendiqand. ⁵¹ Me çil şev bo Mûsa destnîşan kirin û piştî wî, we golik hilbijart- we şaşî kir! ⁵² Paşê, Em li we xweş bûn, belke li ber hindê hûn sipasdar bin. ⁵³ Me nivîsîna pîrozⁱ da Mûsa û wateya cudakirin rast û nerastiye jî da wî, belke li ber hindê hûn bêne rênivîni kirin. ⁵⁴ Mûsa gote netewa xwe: 'Ey netewa min, bi vergirtina golikê^j, we şaşî li xwe kiriye, daxwaza lêborînê li Afrînerê xwe biken û kesên tawankar li naw xwe da bikujin. Li ber çavê Afrînerê we, eve baştîrîn kare ku hûn biken. Paşê Vî, peşîmanîya we pejirand^k. Ev peşîmanîya dipejirînit û Rehmê didet. ⁵⁵ Dema we got, 'Mûsa, em çi cara bawerî bi te naken taku em Xwe dê, rûbirû nebînin, aha wê hindê da, we lê nihêrî û brûskê li we da. ⁵⁶ Paşê Me hûn vejandin, piştî ku hûn mirin, belke li ber hindê hûn sipasdar bin.

4

a: Haşa, înkâr b: Rênivîni (Torat) c: Nivêj d: Zikat
e: Xwandin (Quran) f: Mosliman g: Berdêl, li şûn da h: Imtîhan, ceribandin
i: Rênivîni (Torat) j: Perestîna golikê k: Qebûl kir, Erê kir

⁵⁷ Me pê ewra li ser we kire sîber û mena^a û herwêde^b bo xwarina we şandine xarê. Me got: 'Li ew debarên baş bixwen ku Me dayne we.' Ewan şaşî li Me nekir, lê ewan şaşî li xwe dikir. ⁵⁸ Dema Me got: 'Bi serbestî têkevîne ew gundî û bi azadî li wir bixwen wekî ku hûn hez diken, lê gava hûn li derî çone jor, çok danên û serê xwe binvînine ser erdê û daxwaza peşîmaniyê biken û Em ê li gunehên we xweş bin û ewên başiyê diken Em ê zedê biken. ⁵⁹ Lê belê ew kesên ku nerastî kirin, li cihê ragehandina ku gotibûne wan, gotinên cuda cêgir kirin. Lewma Me li esman ra sizayek şande xarê, bo ser ewên ku nerastî kiribûn. Jiberku ew bi pêdagirî serkêş bûn. ⁶⁰ Dema ku Mûsa jibo netewa xwe daxwaza avê kir. Me gotê: 'Pê kopalê xwe li kevir bide.' Dunzdeh kanî peqîn û hemû mirova cihê vexwarina xwe dizanibû. 'Bixwen û vexwen li ev debara Xwe dê û karên kotî neken û gendeliyê li ser erdê belav neken. ⁶¹ Dema we got: 'Mûsa, em nikarin tenê xwarinekê bixwin. Li ber Xwedanê xwe bipariyê, bila li wan berhemê erdê bo me hindek pancar, xiyar, sîrik, nîsik û pîvaza derêxît.' Wî got: 'Meger hûn dê ewa zêdetir digel ewa kêmtir veguherin? Herine Misrê, ew tiştê we daxwaz kirî hûn dê li wê derê peyda biken. Ew bi xemgînî û serşoriyê hatine qotan û wan kerbê Xwe dê, yê gelek mezin vekirin, çimkî, ewan bawerî bi eşkereyên Xwe dê nekirin û bêy ku mafê wê hindê hebin Pêşbîn^c kuştin. Ewe hemû liber wê hindê bû ku, ewan peyrevî nekiribûn û sînor bezandibûn. ⁶² Ewên ku birastî bawer diken; ewên Cihû, Fele û ewên Şîbayê^d. Hemû ewên ku bawerî bi Xwe dê û Roja dawiyê hene û karê durust diken- Ew dê padaşê xwe li Xwedanê xwe vergirin. Jibo wan, ne tirs heye, ne jî, dê xemgîn bin. ⁶³ Dema Me digel we peyman girê da û Me li ser we da çiya bilind kir: 'Eva Me daye we qahîm bigrin û naveroka vê di hişê xwe de xwedan ken taku belke hûn hişyar bin.' ⁶⁴ Tenanet piştî vê jî, we piştî xwe dayê. Eger li ber qencî û rehma Xwe dê, li ser we neba, bêguman hûn dê li wan kesa ban ku dê dorandiban. ⁶⁵ Her li berê da, we sebarek bi ew kesên ku Roja Şemî yê şikandî dizanî, Me gote wan, 'Bibne meymûnên, kerb lê vebûyî.' ⁶⁶ Me ev, jibo wan kesên ku ew demê li wir bûn û ewên ku li paş wan hatin, kire sizayeke jêveger û jibo kesên ku hişyarê Vî ne Me ev, kiriye wane^e. ⁶⁷ Ê Dema Mûsa gote gele xwe: 'Birastî Xwe dê, ferman li we diket ku hûn çêlekê serjêken' Ewan got: 'Tu henekê xwe bi me dikey? ' Wî got: 'Ez penaha xwe jiboy Xwe dê dibem, çimkî ez li naw nezana dame.' ⁶⁸ Ewan got: 'Ka bo me gazî Xwedanê xwe bike bila nîşanî me bidet ka ew çiyê?' Wî got: 'Ew ne çêleke sawa ye, ne jî pîre, lê di nawberê da. Lewma, ew fermana li we hatiye kirin bicih bînin.

a: Tişteke weke nan.

a: Balindeyek weke kevê ye ku li naw zewî zara hêlûna xwe çêdiket

⁶⁹ Ewan got: 'Ka bo me bike gazî Xwedanê xwe, bila nîşanî me bidet ew çi renge?' Wî bersiv da: Ev dibêjt: 'Çêleke zer ê ronahî û li ber çavan bedeve.' ⁷⁰ Ewan got: 'Ka bo me bike gazî Xwedanê xwe bila nîşanî me bidet tam ew çiyê?' Li ber çavên me kê mû zêde hemu çêl wekhevin. Xwe dê, hez ket emê bêne rênivînî kirin.' ⁷¹ Wî bersiv da: 'Ev dibêjt, ew çêl ne bo cotê nejt bo av daniya zewya hatiye perwerde kirin. Ew bêkemaşt û bêxal e. Wan got: 'Niha te rastî îna.' Lewma ew çêl serjêkirin. Lê belê kê mabû ku ew, wî karî neken. ⁷² Dema we kesek kuşt û sebarek bi ew mijarê gengeşe kir - lê Ev Xwe dê bû ew tiştê ku we veşartibû îna derê. ⁷³ Lewma, Me got: 'Pê parçeyek laşê wê li mirî biden, wiha Xwe dê, mirî vedijîne ku nîşaniyên Xwe pêşanî we bidet, belke li ber hindê hûn hizra xwe bikar bînin. ⁷⁴ Tenanet piştî wê jî, dilê we wekî kevîran req bû, hema li kevîran jî reqtir bû. Çimkî birastî çem li kevira diteqin. Hindek li wan dema ku ker dibin av lê diherike û hindek jî hene, dema liber tîrsa Xwed dê, matmayî dimînin û dikevin xarê. Xwe dê, li kiryarê we bê-agah nîne! ⁷⁵ Çawa hûn dikarin hevî biken ku mirovên wisa baweriyê bi we biken? Dema hindek jî wan, gava ku peyvên Xwe dê dibêstî bi zanebûn badidan, tenanet dema ku ew têgeheştibûn û wan dizanî! ⁷⁶ Dema ew bawermenda dibînin, dibêjin: 'Me jî bawer kiriye' Lê dema ew bihevra bitenê dimînin, dibêjine hevdu, 'Hûn çawa dikarin sebarek bi ev peyama ku Xwe dê, jiboy we eşkere^a kiriye, bêjine wan? Çimkî ew dê bikarin li hember Xwedanê we, pê evê digel we gengeşe biken. Meger hûn hizira xwe bikar naynin' ⁷⁷ Meger ew nizanin ku Xwe dê, dizanî ew çi diveşêrin û çi dibêjin? ⁷⁸ Hindek li wan nexwîndevarin û nivîsîna pîroz nizanin, bes pêka dil û daxwazê xwe dibêjin, ew tenê texmîna dibêjin. ⁷⁹ Lewma, hewar li wan bikevî, ewên ku pê destê xwe pirtûkekê dinivîsîn û paşê dibêjin 'Ewe li Xwe dê ye!' Tenê jiberku veguherine buhayeke kê m. Hewar li wan bikevî bo ewa ku destê wan nivîsiye. Hewar li wan bikevî bo ewa destê wan dikevî. ⁸⁰ Ew dibêjin: 'Agir bi me nakevî, bes tenê bo çend roja nebî' Bêje: 'We çi peyman li Xwe dê vergirtine? Çimkî Xwe dê, çi cara peymana xwe naşkinî - Yanjî hûn derbarê Xwe dê, da tiştê dibêjin ku we çi zanistek li ser da nîne?' ⁸¹ Erê! Ewên ku nebaşiyê dest xwe têxin û di gunehê xwe da dorpêç bûne ew dê bibine nhevreyên naw agir û ta bêdawayî ew dê li wir bimînin. ⁸² Lê belê, ewên ku bawermendin û karên durust diken dê bibine hevrêyê naw baxçe û ta bêdawayî ew dê li wir bimînin. ⁸³ Dema ku Me peyman li zarûkên Israîl vergirt ku: 'Kesê neperistin bes Xwe dê nebî. Digel dayik, bab, xizm, sêwî û hejara baş bin. Gotinê baş bêjine hemû kesê. Nûbêjê xwe biken û ew xêra bo we hatiye dîhar kirin biden^b.' Paşê we hemûya piştê xwe dayê, bes çend kes nebin û we nepejirand. ⁸⁴ Dema ku Me peyman li we sitand ku 'Hûn xwîna hevdu nerêjin û hûn hevdu li malên hev nekene der.' Hingê we ev peyman pejirand û hûn gewahiya wê jî diden.

a: Aye, peyama Xwe dê

b: Zikat

⁸⁵ Paşê hûn hevdu dikujin û hindek li we, ewên dîke li malê wan dikene der û hûn yarmetiya hevdu diden, li guneha û hêriş kirine ser yek. Dema ew, weke girtî têne bal we, hûn dê bo serbestiya wan diraf biden, lê tenanet we mafê wê nebû ku ewan li malê wan bikene der. Wisa be, hûn bawerî bi hindek parçeyên ev nivîsîna pîroz diken û hûn bawerî bi hindek parçeyên dîke naken? Sizaya ew kesên ku ew karî diken li xêncî serşoriyê li ev dinyayê da hiç tiştê dîke nîne û di Roja Vejiyanê da ew dê bi dijartrin eşkenceyê bêne siza dan. Xwe dê, li kiryarên we bê-agah nîne. ⁸⁶ Ewane, ew kesin ku jiyana ev dinyayê pê nirxa Dawiyê dikrin. Ne dê eşkenceya wan kêmbît û ne jî dê yarmetiya wan bête kirin! ⁸⁷ Me ev nivîsîna pîroz da Mûsa û li piştî wî li pey hev Me peyamber şandin. Me nişaneyên zelal dane Îsayê kurê Miryemê û Me ew pê riha pak bihêz kir. Ewe çawaye dema peyamber, eva ku bi dilê we nebît tînin, hûn qude^a dibin û nikolî^b li hindeka diken û hûn ewê dîke jî dikujin? ⁸⁸ Ew dibêjin, ‘Dilên me, pêçayîne’ Lê, liber nebaweriya wan Xwe dê ew nerênî kirîne. Ber xatira hindê ku baweriya wan gelek kême. ⁸⁹ Dema nivîsîneke pîroz^c li bal Xwe dê, ra jiboy wan hat û eva^d ku li bal wan bû erênî kir û herçend ku pêşta ew jibo serkevtinê li dijî nebawera li ber Xwe dê, dipariyan. Tenanet dema eva ku wan nas kir jiboy wan hat, ewan bawerî pê nekir. Lewma dê nerêniya Xwe dê, li ser nebawera bît. ⁹⁰ Çend kotiyê ewa ku wan xwe pê firotiyê, bawer naken bi eva ku Xwe dê şandiye xarê, kîne hene ku Xwe dê, li qenciya Xwe dişînîte xarê, li ser her koleyek Xwe ku Ev hez diket. Lewma ewan kerbê mezin li ser kerbê mezin înayê ser xwe û nebawera sizaya rûreşiyê heyê! ⁹¹ Dema dibêjine wan, ‘Bawerî bi evê biken ku Xwe dê, eşkere kiriye, ew dibêjin, ‘Em bawer bi vê diken ku bo me eşkere bûye.’ Lê ew bawer bi vê naken ku paştir hatiye, tenanet ev yek birastî, eva ku wan heyî, erênî diket. Bêje, ‘Eger hûn birastî bawermendin, we çima pêşta, Pêşbîn ê Xwe dê, şandî kuştin?’ ⁹² Mûsa jibo we nişaneyên zelal înbûn lê paşê, we golik vergit - we nerastî kir. ⁹³ Dema Me peyman li we sitand, Me çiya ser we da bilind kir û ‘Eva Me daye we qahîm bigrin û guhê xwe bidenê.’ Ewan got; ‘Em dibhên lê em peyrevî naken’ Û jiber nebaweriya wan, li dil da, golik, bi wan dane vexwarin. Bêje, ‘Çend kotiyê ew tiştê ku baweriya we ferman li we kiriye ku hûn biken! Eger dibya hûn bawermend bin’ ⁹⁴ Bêje, ‘Eger mala dawiyê li bal Xwe dê, xêncî we, bo çî kesê dîke nîne, bes daxwaza mirinê biken, eger hûn rast dibêjin.’ ⁹⁵ Lê, liber ewa ku wan bi destê xwe, pêş xwe da şandiye, ew çî cara daxwaza mirinê naken. Xwe dê, agahdarê ewane ku karên nebaş diken. ⁹⁶ Bêguman, tu dê bibinî ku wan xwe li mirovên dîke qahîmtir bi jiyanê we girêdane, tenanet li ewên ku gelek ‘hevala’ jiboy Vî peyda diken. Her yek li wan xwaziya jiyanê hezar salî dixwazît, lê jiyanek wisa dirêj jî nikarît ewan li eşkenceyê biparêzît. Xwe dê ewa ku ew diken dibînît.

a: Xwe bayî, Xwe mezin zan

b: Li şûna peyva haşa, înkâr, min peyva nikolî bikar înayê

c: Xwandin (Quran)

d: Rênivînî (Torat)

⁹⁷ Bêje, 'Eger kesek li we dijminê Cibraîl e- ewê ku bi destûra Xwe dê, eve îna xar bo naw dilê te, eva li pêş evê da erênî kir û weke rênivînî û mizgînî, jibo bawermenda '

⁹⁸ Her kesek dijminê Xwe dê, firišta û peyamberên Vî ye, dijminê Cibraîl û Mikail ye, bes bêguman Xwe dê, dijminê nebawera ye. ⁹⁹ Birastî Me, jiboy te eşkereyên zelal şandine xarê, kes nikoliyê li wan naket bes ew nebin ku bi pêdagirî dijberiyê diken.

¹⁰⁰ Meger ewan hemû carê peyman girê nedan û pişt guhê xwe we nehavêtin? Bes hindek li wan nebin, piraniya wan bawer naken. ¹⁰¹ Gava ku peyamberek li bal Xwe dê, we hate bal wan û erênî kir eva li bal wan bû, hindek li wan ku pêşta bo wan nivîsînên pîroz hatibû, nivîsîna pîroza Xwe dê, ser mile xwe we havêtin, wek tu bêjî ewan çi zanist nebû ¹⁰² û peyrevî li wê kirin ku Şeytana li dema padişahiya Silêmani da gotibûn. Ne ewe ku Silêman nebawer bû, lê Şeytan nebawer bûn û mirov fêrî cadûya û ewa li Babîlonê bo her du firišta, Harût û Marût eşkere bûyi kirin. Lê ew her du ya çi cara çi kes fêr nekirin, meger ku pêşta bêjin, 'Em tenê ezmûnekin, lewma ser baweriya xwe we neçin' Li wan her du ya ew, fêr dibin ku çawa bibine hokarê cuda bûnê li nawbera mêr û hevjinê wî. Herçend ew nikarin pê wê zirarê li kesê biden, meger destûra Xwe dê, li ser nebît. Ew fêrî wê dibin ku zirarê digehînte wan, nek ewa ku qazancê digehînte wan. Ewan baş dizanî her kesê ku ewê bikrît, ew çi pişk li Dawiyê çinabin. Birastî kotiye, ewa ku wan xwe pê firotiye, tenê eger ewan zanîba! ¹⁰³ Eger ewan bawer kiriba û hişyarê Vî ban, padaşê wan li bal Xwe dê, dê baştir ba, tenê eger ewan zanîba. ¹⁰⁴ Bawermendino nebêjin 'Ka me binêre^a' lê bêjin 'Bi bêhnek fereh benda me raweste û guhdar bin.' Eşkenceyek bijan li benda nebawerane. ¹⁰⁵ Ne ew nebawerên xwedan nivîsîna pîroz û neji putperest^b hez diken ku çi tiştek baş li bal Xwedanê te we bo te bête xar. Lê Xwe dê, jiboy rehma Xwe, ew kesê ku Ev dixwazît hildibjêrît. Xwe dê, xwedanê xelatê gelek mezine. ¹⁰⁶ Her gotinek pîroz ku, Em sernixûn ken yanjî bidene bîr kirin, yan Em ê cihê ev gotinê digel gotinek baştir yanjî gotinek mîna vê vegoherin. Meger tu nizanî Xwe dê, desthilat, li ser hemû tişta heye? ¹⁰⁷ Meger tu nizanî desthilata erd û esmana ya Vî ye û xencî Xwe dê, we çi parêzer û yarmetîder nînin? ¹⁰⁸ Yan, hûn jî hez diken ku daxwaza tiştek wisa li peyamberê xwe biken, mîna ew daxwaza ku li Mûsa hatibû kirin? Her kesê ku baweriya xwe digel nebaweriyê veguherît ew kes gelek li rêya rast dûr ketiye. ¹⁰⁹ gelek li wan mirovên nivîsîna pîroz ji dil daxwaz diken ku ewan karîba we vegerine ser nebaweriyê, tenanet piştî ku we bawer kiriye. Tenanet piştî ku rastî bo wan zelal bûyî, ew li ber dilreşiyê wê diken. Wan bibhore û guhê xwe nedê, taku Xwe dê, fermanê diket. Xwe dê, desthilat li ser hemû tişta heye.

8

a: Li gor gotina Ebdil Helîm, hindek Cihû yê şarê Medîne, ku kerbê wan li Mihemed peyamber divebû, bi ziman xarî gotina peyva Reîna (Li me binêre) vegohertûn û wateya wê dibû, 'Tu nezani', yan jî 'hûn kerê pez!' Lewma ferman li bawermenda hatiye kirin ku peyva Reîna bikar neyin. Li şûn da peyva ûnzurna bikar bînin.

a: Ew mirovên ku hevala jibo Xwe dê peyda diken.

¹¹⁰ Nûbêjê xwe biken û ew xêra ji bo we hatî dîhar kirin biden. Çi başiyê hûn bixwe pêsta rêken hûn dê ewan bal Xwe dê, peyda biken. Xwe dê ewa ku hûn diken dibînî.

¹¹¹ Ê ew dibêjin, 'Kes naçîte biheştê meger ew Cihû yan ji Fele nebin, 'ewe daxwaza dilê wane. Bêje, 'Ka belgeyê xwe derêxin, eger hûn rast dibêjin. ' ¹¹² Erê! Her kesek bi tevahî xwe radestê Xwe dê biket^a û başiyê biket, ewan dê li bal Xwedanê xwe, padaşê xwe hebît. Bo wan ne dê tîrs hebît neji xemgînî. ¹¹³ Cihû dibêjin, 'Feleya çi tişteke çîninî ku li ser rawestî û Fele jî dibêjin 'Cihû ya çi tişteke çîninî ku li ser rawestî. ' Herçend ku her du alî jî nivîsîna pîroz dixwînin û ewên çi zanistek nînin jî heman tiştê dibêjin. Xwe dê, li Roja Veşyanê da, dê li ser nakokiyên nawbera wan da, dê dadwer bît. ¹¹⁴ Kê dikare li wan nebaşîr bît, ku gotina navê Xwe dê, di mizgewta Vî da qedexê diken û hewil diden, ewan bidene wêran kirin? Mirovên wisa nabît bê tîrs bêne mizgewtê, ev dinyayê da bo wan rûreşî heye û di Dawiyê da jî eşkenceyek bijan li benda wane.

¹¹⁵ Rojhelat û Rojava yê Xwe dê ne. Tu bera xwe bideye her aliyekê, rûyê Xwe dê, li wir dibînî. Xwe dê, berbilav û hemû zaniste. ¹¹⁶ Ewan gotiye 'Xwe dê kurek heye. ' Ev paye bilinde! Ne! Hemû tiştê ser erd û asimana yê Xwe dê, ye. Hemû jî dil we peyrevî li daxwaza Vî, diket. ¹¹⁷ Çavkaniya erd û asimana ye û dema Ev fermana bûyerekê diket, Ev tenê dibêjt 'Bibe' û ew heye. ¹¹⁸ Her wisa ewên ku nizanî jî dibêjin 'Çima Xwe dê, digel me jî napeyvî? ' Yanjî dibêjin 'Eger nişaneyê derhoz^b bo me jî hatiba' Ewên pêsta jî tiştên wisa gotî. Dilê hemû ya wek hewe. Jibo ew mirovên ku jî dile we bawer diken, Me nişaneyên Xwe zelal kirîne. ¹¹⁹ Me bi te ra rastî şandiyê û mizgînî û hişyarî jî li bal te ye. Tu nabiye berpîrsê ewên ku dibine hevrêyên naw agirê biçirûsik. ¹²⁰ Cihû û Fele çi cara te erênî nake tu peyrevî li rêbaza wan nekey. Bêje 'Rênivîniya Xwe dê rênivîniye. ' Eger piştî ew zanista ku bo te hatî, te peyrevî li daxwaza wan kiriba, te kes peyda nedkir ku te li Xwe dê biparêzî yanjî yarmetiya te biket.

¹²¹ Ewên ku Me nivîsîna pîroz daye wan dixwînin, rast dixwînin! Ew kesên ku bawerî pê neken, ew dê bidorînin. ¹²² Zarûkên Israîl, ew erênî ku Min li we kir bîra we bît û Min li gelên dîke zêdetir erênî li we kir ¹²³ û hişyarê ew Rojê bin ku çi rih nikarin yarmetiya rihek dîke biden. Çi qerebû jibo wê nayên vergirtî û çi navbêjvan bikêr nayên û neji dê yarmetiya wan bête kirin. ¹²⁴ Dema Xwedanê Ibrahîm, pê gotina, ew taqî^c kir û wî bi cih înan. Ev got 'Ezê te bikeme rêberê mirova. Pîrsî; 'Ê li paşkevîyê min jî? ' Vî got; 'Peymana Min nagehîte ewên ku nebaşiyê diken. ' ¹²⁵ Me, jibo mirova ew mal kire cihê vegeryanê û tenahiyê 'Ê bo cihê perestîna xwe, wê derê rawestî ku Ibrahim rawestayî. ' Me ferman li Ibrahîm û Ismaîl kir; 'Mala Min pak biken bo ewên ku li dora wê digêrî, ewên ku tenê, bo perestîna li wir dimînin û ewên ku xwe diçemînin, çok datnên û serê xwe dinvînin. '

a: Mosliman

b: Mûcîze

c: Imûhan, ezmûn, ceribandî.

¹²⁶ Ibrahîm got; 'Ey Xwedanê min, ew welatî bike cihek tenah û jî bo ewên ku bawermendê Xwe dê û Roja dawiyê ne, xwarinê lê berhem bîne. Vî, got; 'Jibo nebaweran, bo demek kurt, Ezê xweşiyê pêşkêş wan bikem lê paşê Ez ê wan bikeme mijara eşkenceya agir û armanca wan nebaşe. ' ¹²⁷ Dema Ibrahîm û Ismaîl binêşeya mala Xwe dê, bilind dikirn 'Ey Xwedanê me, evê li me bipejirînc^a, Tu Bihîstin, Zanistî. '

¹²⁸ Ey Xwedanê me; me bike li wan ku xwe radestê Te kirînc^b. Paşketiyê me jî bike civakek ku ew jî xwe radestê Te biken. Nîşanî me bide ka em çawa Te biperestî û bizvire aliyê me, birastî em dizvrine aliyê Te, Evê Rehmê didey. ¹²⁹ Ey Xwedanê me, bila peyamberek jîbo wan li naw ewan da serî hil det ku eva Te eşkere kirî bo wan bêjît, ewan fêrî nivîsîna pîroz û têgehestînek biket û her wisa ewan pak biket. Tu Xwedanê hêz û zanistêy. ¹³⁰ Bes kesek nezan nebît, meger kesek dê dest li dînê Ibrahîm berdet? Me li vê dinyayê ew hilbjart û di Dawiyê da jî ew dê li naw dirustkar da bît.

¹³¹ Dema Xwedanê wî gote wî; 'Xwe radest bike' wî got; 'Ez xwe radestê Xwedanê hemû dinyaya dikem. ' ¹³² Ê Ibrahîm tembî li kurên xwe û her wisa Yeqûb jî, ew yêk kir; 'Kurên min, Xwe dê dînê we jîbo we hilbijartîye, lewma nemrin, taku hûn xwe radestê Vî diken. ' ¹³³ Meger hûn li wêderê gewah bûn dema mirin hate ser Yeqûb? Dema wî gote kurên xwe, 'Piştî min, hûn dê çi biperestî? ' Ewan got; 'Emê Xwe dê, te û bab û bapirê te, Ibrahîm, Ismaîl û Ishaqî, Xwe dê, Yêkta biperestî. Me xwe radestê Vî kiriye. ' ¹³⁴ Ew civakê wexera dawî kiriye. Ewa ku dest wan ket ya wane û destkevtê we ya we ye, hûn nabine berpirsyarê kiryarê wan. ¹³⁵ Ew dibêjin, 'Bibe Cihû yan Fele û tu dê bêye rênivînî kirin bo ser rêya rast. Bêje; 'Belê, bes dînê Ibrahîm! Ewê serast. Ewê ku çi 'heval' bo Vî peyda nekirin!' ' ¹³⁶ Bêjin; 'Me bawerî bi Xwe dê û eva jî bo me hatiye şandin xarê heye û eva jî bo Ibrahîm, Ismaîl, Ishaq, Yeqûb û paşkevîyê wan hatiye şandin xarê û eva hatî dan bi Mûsa, Îsa û hemû pêşbîna li bal Xwedanê wan we. Em çi ciyawaziyê li nawbera hîç yêk li wan naken û me xwe radestê Vî kiriye.

¹³⁷ Herwiha, eger ew jî wek we bawer biken, ew jî dê bêne rênivînî kirin. Lê eger ew piştî xwe bidenê, ew dê bikewne çepera dijberiyê. Li dijî wan da, Xwe dê têra te heye. Ew Bihîstîne, Zanîne. ¹³⁸ Rengê Xwe dê ye, kê li Xwe dê, bêhtir reng diket? Em, Vî diperestî. ¹³⁹ Bêje, 'Hûn çawa dikarin sebarek Xwe dê, digel me gengeşê biken dema ku Ev Xwedanê me û Xwedanê we ye? ' Kiryarê me yê mene û kiryarê we yê wene. Em jidil we digel Vî ne. ¹⁴⁰ Yanjî hûn dibêjin 'Ibrahîm, Ismaîl, Ishaq, Yeqûb û paşkevîyên wan Cihû û Fele bûn. ' Bêje, ' hûn baştir dizane yanjî Xwe dê? ' Kê dikarî li wan nebaştir bît ku ragehandînek ewan li Xwe dê, vergirî diweşêrin? Ê Xwe dê, li ewa ku hûn diken bê-agah nîne. ' ¹⁴¹ Ew civakê wexera dawî kiriye. Ewa ku dest wan ket ya wane û destkevtê we ya we ye, hûn nabine berpirsyarê kiryarê wan.

¹⁴² Ewên nezan li naw wan mirova da dibêjin, 'Ew çiye ku rûyê wan li ew aliyê perestîne zivrandiye ku wan pêşta rûyê xwe dikirê?' Bêje, 'Rojhelat û Rojava yê Xwe dê ne. Ev her kesê bixwazît dê rênivîniyê rêya rast biket.' ¹⁴³ Me hûn kirîne civakek dadmend, ku hûn bibine gewahê mirova û herwisa dê Peyamber jî bibîte gewahê we. Me tenê ew aliyê perestîne çêkir ewê te, pêşta rûyê xwe dikirê ku ewên peyreviyê li peyamber diken li ewên ser paniya xwe we dizivrin cûda biken. Birastî ew dijwar bû, tenê bo wan nebît ku Xwe dê, rênivîni kirîne. Xwe dê çi cara nahêlît ku baweriya we xwerayî biçît, jiberku bo mirova, Xwe dê, Evê herî dilovane û Rehmê didet. ¹⁴⁴ Gelek cara Me dîtiye, ku tu ruyê xwe dikeye asîman, lewma Em rûyê te dizivînine aliyê nûbêjê ku dê te keyfxwêş biket. Rûyê xwe bizvîrine aliyê mizgewta Heram^a. Hûn her derê bin, rûyê xwe bizvîrînine wê. Ewên ku nivîsna pîroz^b bi wan hatiye dayîn bêguman dizanin ku eve rastiye li bal Xwedanê wan we. Xwe dê, bê-agah nîne li ewa ku hûn diken. ¹⁴⁵ Hêşta eger tu bo ewên, ku nivîsna pîroz bi wan hatiye dayîn hemû belgeya bîni ew berê xwe nadene aliyê nûbêja te û tu jî berê xwe nadeye aliyê nûbêja wan, bi rastî hîç yêk li wan berê xwe nadene aliyê hevdu. Piştî ew zanista ku bo te hatiye, eger tu peyrevî li daxwazê wan bikeya, tu dê bibye yêk li wan nebaşkara. ¹⁴⁶ Ewên ku Me nivîsna pîroz daye wan, ew bi baş nas diken weku ku kurên xwe nas diken, lê hindek jî wan rastiya ku nas diken diveşêrin. ¹⁴⁷ Rastî ya Xwedanê we ye, lewma nebe yêk li wan kesa ku gumanê diket. ¹⁴⁸ Hemûya aliyê xwe heye ku berê xwe didenê. Hûn li her derê bin, lezê li kirina karên baş biken û Xwe dê, dê we bîne bal hev. Xwe dê şêyana kirina hemû tişta heye. ¹⁴⁹ Lewma li her cihê tu biçîye derê, rûyê xwe bizvîrine aliyê mizgewta Heram. Ewe rastiye li aliyê Xwedanê te we Ev bê-agah nîne li ewa tu dikey. ¹⁵⁰ Li her aliyê tu biçîye derê, rûyê xwe bizvîrine aliyê mizgewta Heram. Her yek jî we li her derê bin, rûyê xwe bizvîrînine aliyê wê, bila çi mirov digel we gengeşê neken, bes ewên nebaşkar li naw ewan da nebin, li wan netirse, li Min bitirse û Ez dê erêniya Xwe li ser te bêtêmasî bikem û belke li ber hindê tu bêye rênivîni kirin. ¹⁵¹ Herweku Me peyamberek li we bixwe, şande naw we da, ku bêjîte we eva Me bo wî eşkere kirî, we pak biket û we fêrî nivîsna pîroz, têgehestin û wan tiştên ku we nedizanî biket. ¹⁵² Min bînine bîra xwe, Ez dê we bînimê bîra Xwe. Sipasdarê min bin û çi cara nankor^c nebin. ¹⁵³ Ewê ku bawer dikey, bi bêhin ferehî û nûbêja daxwaza yarmetiyê bike, çimkî Xwe dê, digel bêhn fereha ye. ¹⁵⁴ Nebêje ewê ku li rêya Xwe dê, da hatî kuştin 'mirî' ew saxin lê tu ténagehî. ¹⁵⁵ Bêguman, Em dê te bi tirs, bîrsûtî, jî dest dana ewa te heyî, jiyana û ewa te çandî taqî biken. Lê mizgîniyê bide ewên ku bêhn ferehin. ¹⁵⁶ Ewên ku, dema bi karesatê malkambax dibin, dibêjin 'Em jî Xwe dê ne û em dê vegeerne bal Vî.' ¹⁵⁷ Jibo wan, li aliyê Xwedanê wan we, dê pîrozî û rehm bête dan û ewin ku têne rênivîni kirin.

a: Navê mizgewta bajêrê Mekê
 b: Rênivîni (Torat) Incil (Mizgîni)
 c: Ne şokir, Sipasiyê neken.

¹⁵⁸ Sefe^a û Merwe linaw rêuresmê Xwe dê ne, lewma bo ewên ku bo mala Xwe dê heca biçûk yanjî mezin diken, çi tawan têda nîne ku dora herduk li wan bigerên. Her kesê liber xwe da, karê baş biket, bes birastî Xwe dê sipasdare û dizanît. ¹⁵⁹ Jibo ewên ku belge û rênivîniyên Me şandî xarê diweşêrin, piştî ku Me di nivîsîna pîroz da, bo mirovan zelal kirî, Xwe dê, ewan nerênî diket û her wisa ew li bal ewên ku nerênî^b diken têne nerênî kirin. ¹⁶⁰ Meger ku ew peşîman bin, serastkariyê biken û aşkira bêjin. Ez dê peşîmaniya wanbipejirînim. Ezim peşîmaniya dipejirînim û rehmê didem. ¹⁶¹ Bo ewên ku nebawerîn û bi nebawerî dimrin, nerêniya Xwe dê û her wisa firîşte û hemû mirov bihewra jî li ser wane. ¹⁶² Ta bêdawiyê ew dê li wêderê da bimînin. Eşkenceya wan siwik nabît û ew paşve nayêne vergêran.

¹⁶³ Xwe dê te, tenê Xwe dê yeke, çi xwedê dîke çîninî xêncî Vî. Xwedanê rehmê ye û rehmê didet. ¹⁶⁴ Di afirandina asimana û erdê da, di guhertina şev û rojê da, di ew gemiyên ku li ser deryayê da diçin ku bo mirova qazanc hene, di ew ava ku Xwe dê li asiman ra dişînte xarê ku jîyanê bidete erdê mirî û hemû çeşne rihtiberekê li serda belav biket û di rênivînî kirina ba û ewra da ku di nawbera asiman û erdê da asê-ne, jibo ewên ku hizra xwe bikar tînin, bêguman li ewane da nîşane hene. ¹⁶⁵ Herwiha, li naw mirova da hindê hene ku li tenîşt Xwe dê da, 'hevala' bo Vî peyda diken, weke Xwe dê, jî hez li wan diken, lê ewên bawermend evînek gelek bihêztir jibo Xwe dê hene. Eger ewên nebaşkara, tenê karîban liber çav bigrin - dema ku ew eşkencê dibînin - hemû hêz ya Xwe dê ye û Xwe dê, bi dijwarî sizayê didet. ¹⁶⁶ Dema ewên ku hatine şopandin, nikolîyê^c li şopînerê xwe diken, ew dê sizayê bibînin û girêyên girêbesta wan dê biqetiyên.

¹⁶⁷ Şopîner dê bêjin; 'Bes eger me tenê derfetek dîke heba, me dê nikolî li wan kiriba herwek ku ew niha nikolîyê li me diken.' Bi wî awayî Xwe dê dê kiryarên wan weke peşîmanî nîşanî wan bidet. Ew çi cara naw agir da naderkevin. ¹⁶⁸ Mirovino, ewa baş û qanûniye li erdê bixwen û şûnpêyê Şeytan neşopînin, çimkî ew bi aşkira dijminê we ye. ¹⁶⁹ Ew tenê fermanê li we diket ku ewa nebaş û bêşerim biken û sebarêt bi Xwe dê, tiştê bêjin ku hûn nizanin. ¹⁷⁰ Lê dema dibêjine wan: 'Eva Xwe dê şandiye xarê bişopînin.' Ew dibêjin: 'Ne, Emê ewa me li bal, bab û bapîrên xwe dîtî bişopînin.' Herçend ku bab û bapîrên wan çi tê-nedgeheştin û nehatûbûne rênivînî kirin? ¹⁷¹ Mînaka ewên ku gazî nebawera diken, weka ewêye ku gazî ew kesa diken ku çi nabhên bes qêrîn û giryan nebît. Ew ker û lal û korin û ew çi ténagehin. ¹⁷² Tu ku bawermendî, tiştê baş bixwe ku Me bo te terxan kirîne û sipasdarê Xwe dê be, eger tenê Eve ku tu diperestî. ¹⁷³ Ev tenê ewên mirar, xwîn, goştê beraz û ew ajelên ku her navek xêncî navê Xwe dê, li ser wan hatîbête gotin li we qedexe kirîne, lê eger her kesek ber xatira bîrsîtiyê neçar ma ku ewan tiştê bixwet nek ber xatira xwezî û zêdegaviyê, ew kesi çi guneh nekiryê. Birastî Xwe dê, Rehmê didet û Lêbihore.

12

a: Her du girê li hember Kebê ne, ku hemû hacî û mêvanê mala Xwe dê, dibya bi boneya bîra anîna Hacera dayka Ismaîl peyamber li ser da biçine serê û bêne xarê. Dema Hacer bo Ismaîl li avê digeriya li ser Sefa û merwayê da, çu serê û hate xarê. **b:** Lenet **c:** Haşa

¹⁷⁴ Lê, jibo ewên ku nivîsîna pîroza Xwe dê, şandiye xarê diweşêrin û bi bihayek kêmdifroşin, ew dê tenê zikê xwe teji agir biken. Di Roja Vejiyanê da Xwe dê, ne dê tev wan bipeyvît û neji dê wan pak biket, eşkenceyeke gelek bijan çavniherê wane. ¹⁷⁵ Ewane ewin ku rênivîniyê digel şaşî û lêbihorînê digel eşkenceyê vediguherin. Çend bi bêhn ferehî ew dû agir da diçin! ¹⁷⁶ Ewe liber wê ye ku Xwe dê, ev nivîsîna pîroz birastî şandiye, ewên ku di naw nivîsîna pîroz da li ciyawaziyê digêrin, ew li dijberiyê kêr da mane ¹⁷⁷ Qencî tenê li wê pêk neyêt ku tu rûyê xwe bizvriye Rojehlat û Rojava. Ewên rastî qenc, ew bawermendê Xwe dê, Roja dawiyê, firişta, nivîsîna pîroz û Pêşbîna ne. Ewên ku hindê li heyîyê xwe didene ewên dike. Her kesê hez jê biken, xizmê xwe, sêwiya, ewên xwedan pêvîstî, rêvî û parseka yanji bo serbest kirina girtiya bikar bînit. Ewên ku nûbêja diken û ew xêra bo wan hatiye diharî kirin diden. Ewên ku her dema ku ew peymanê girê diden peymanê xwe bicih tînin, ewên ku li dema êşê, li dest dan û kelecane da bêhn ferehin ewane, ewên rastin û ewane, ewin ku hişyarê Vî ne. ¹⁷⁸ Ey bawermendino, di mijara kuştinê da, berdêla^a bi dadmendî li we ferman tête kirin. Mirovê serbest li şûna mirovê serbest, mirovê kole li şûna kole, mê li şûna mê. Lê eger her kesek her tiştê li birayê xwe xweş bît, divê hûn bi dadmendî pêbendê ev fermanê bin û divê mirovê tawanbar, bi awayek baş diraf bidet. Ew kiryarê sivik kirina gunehê li bal Xwedanê we ye û rehme. Lê eger piştî evê her kesek ev sînorê bibezînit, dê sizayêke bijan çavniherê wî bît. ¹⁷⁹ Berdêla bi dadmendî jibo we jiyanê rizgar diket, mirovên xwedan têgeheştin, belke bi wî awayî hûn hişyar bin. ¹⁸⁰ Dema mirin nêzikê yêk li we dibît, ewê ku dê miratê heyî li paş xwe we bihêlit, Ferman eve ku ew kes bi awayek serûber tembiyê li dayk, bab û xizmê xwe yê nêzik biket _ ew erke berpirsatiya wan kesayê ku hişyarê Vî ne. ¹⁸¹ Eger kesek, piştî ku bihîstî ew tembiyê veguhere, guneha veguhartinê dikeve ser ew kesî, Xwe dê, Bihîstin û Zanîste. ¹⁸² Lê eger her kesek bitrsiyêt, ewê tembî kirî şaşî yanji guneh kiriye û herwiha tiştê nawbera herdu aliya da serast ket, ew kes çî guneha naket. Xwe dê, Lêbihore û Rehmê didet. ¹⁸³ Bawermendino, rojî girtin li ser we fermane, her wisa ku li ser, ewên pêş we da hatî ferman bû, belke liber hindê hûn hişyar bin.

¹⁸⁴ Bi hejmarê taybetî çend roja rojî bin, lê eger yêk li we nexweşe yanji rêvî ye, paşê di rojên dike da bigrin, jibo ewên ku gelek bi dijwarî rojî dibin, li şûna wê da, xwarinê bide mirovêk hejar. Lê eger kesek li berxwe da qencyê biket, ev jibo wî baştîre. Lê rojî bo te bêhtîre, bes eger tenê te zanîba! ¹⁸⁵ Di meha Remezanê da bû ku Xwandin (Quran), weke rênivîni bo mirovatiyê eşkere bû ku pê peyamên zelal rêberiyê diden û ewa rast û nerast li hevdu cuda diket. Lewma her kesek li we ku ew mehê da dibîne^b pêvîste rojî bît û her kesê nexweş yanji rêviyê, pêvîste li şûna ew rojîyên xwarî da paşê rojî bît. Xwe dê, hêsaniyê bo we dixwazît nek dijwariyê. Lewma ew dema li we hatiye ferman kirin hûn biqedînin û Vî mezin biken ku hûn rênivîni kirîne, belke liber hindê hûn sipasdar bin.

a: Li şûn da, li cih da, li bedel

b: Mebest ewe ku di meha Remezanê da heyvê bibînit!

¹⁸⁶ Dema koleyên Min li te pirsî Min biken, birastî Ez nêzîkim. Ez bersiva gaziya ewên ku gazî Min diken didem, lewma bihêle bila bersiva Min biden û baweriyê bi Min biken, belke liber hindê bêne rênivînî kirin. ¹⁸⁷ We destûr heye di şeva rojî bûnê da jinên xwe bigîn. Ew weka cilê ber bedena we da ne û hûn jî weka cilên ber bedena wanin.

Xwe dê, hajê hebû dema we xwe dixapand, lewma Ev zivîrî aliye we û hûn bihorîn. Niha hûn dikarin xwe digel wan dirêj ken, bibînin ka Xwe dê çi destûrek li we kiriye 'Bixwen û vexwen taku tîrêjên sipiyên sibê li tîrêjên tarî cuda dibin, paşê rojî bin taku şevê. Ew şevên ku te bo perestîna di mizgewtê da xwe pêşkêş kirye digel wan, xwe dirêj neke. Ew sînorane li bal Xwe dê, we hatine danandin, lewma nêzîk wan nebin.' Bi wî awayî

Xwe dê, eşkereyên Xwe jibo mirova zelal diket, belke liber hindê hûn bikarin hişyar Vî bin. ¹⁸⁸ Bi bêdadî malê hewdu nexwen û pê xelata nedene dadwera bo hindê ku hinek malê mirovên dîke bi gunehê bixwen, dema hûn dizanin. ¹⁸⁹ Ew pirsî nivheyva jî te diken, bêje 'Ew demên dîharî kirî bo mirova nîşan diden û bo hecê. ' Dirust nîne ku hûn li derê piştê da^a têkevîne mala xwe. Mirovê birastî baş, ewe ku hişyarê Vî ye. Lewma li derî da werne mala xwe da û hişyarê Xwe dê bin, belke liber hindê hûn serkevîne bibînin.

¹⁹⁰ Li rêya Xwe dê da, li dijî ewên ku şerê te diken şer bike. Lê sînora nebezîne.

Xwe dê, hez li wan naket ku sînora dibezînin. ¹⁹¹ Ewan bikuje, li her derê tu rast wan hatî û ewan bike der li ev dera ku ewan tu lê kiriye der. Çimkî çewsandin gelek li kuştinê dijiwartire. Di mizgewta Heram da şerê wan neke, meger ew li wir şerê te biken. Eger şerê te kirin, ewan bikuje – Eveye sizaya mirovên nebawer. ¹⁹² Lê eger ew rawestin, paşê wê, birastî Xwe dê Lêbihore û Rehmê didet. ¹⁹³ Hind şerê wan bike taku edî çi çewsandin nemînî û perestîna pêşkêş Xwe dê bêt kirin. Eger ew rawestînin, edî çi dijmindarî nayête kirin, bes xêncî çewsînera^b nebit. ¹⁹⁴ Heyvek pîroz jibo heyvek pîroz. Bin pê kirina ewa pîroz pêvîstî bi berdêla bi dadmendî heye. lewma eger kesekê hêriş kire ser te, lêde her wek ew li te didet, lê belê hişyarê Xwe dê be û bizane Ev, digel ewane ku hişyarê Vî ne. ¹⁹⁵ Di rêya Xwe dê, da dirafê xwe xerc ke, pê destê xwe tevkarîya kawil kirina mala xwe neke, lêbelê başiyê bike, çimkî Xwe dê, hez ewan diket, ku başiyê diken.

a: Li got gotina Ebdêl Helîm, dema ku hindek Ereba li hecê dizvîrîn. Jiboy xwe kiribûne pêşe, ku li derê piştê da biçîne mala xwe. Ewan we dizanî ku çone jor li derê piştê da, nişaneyî dîndariya wane! **b:** Mirovên zalim, ewên ku tepe ser diken.

¹⁹⁶ Li ber xatira Xwe dê, heca biqedîne, hem ya mezin hem ya biçûk. Lê eger bo qurbanîyê pêşgîriya te kirin, her tiştek destê te hat ku pêşkêş key, bişîne û serê xwe netirase takû ewa, te pêşkêş kirî bigehîte cihê qurbanîyê. Eger her kesek li we nexweş be yanî êşek di çermê serê xwe da heye, ew kes divê li şûn da rojî bît yanî xêrê bidete hejara yanî qurbanîyekê pêşkêş ket. Dema hûn di ewlehî yê dane, her kesê ku hez diket di nawbera heca mezin û biçûk da bêhna xwe vedet, ew kes dibya her tiştek destê wî hat pêşkêş ket. Lê eger tiştek destê ew kesî nayêt, ew kes divê sê roja li dema hecê da rojî bît û heft roja li dema zivîrîna da. Hemû pêkve bibîte deh roj. Ewe li ser wan da tête sepanîn ku mala wan nêzikê mizgewta Heram nîne. Hemû demê hişyarê Xwe dê, be û bizane ku Xwe dê, gelek dijwar toleya diveket. ¹⁹⁷ Di ew heyvên ku bi başî dîharin hec tête kirin. Ewên ku hecê diken nabî di dema hecê da karên nebaş biken, gan ê biken û gengeşê biken. Xwe dê, gelek baş agahdarê her karekê başe tu bikey. Bi başî bo xwe dabîn biken, baştirîn tişt ku hûn bixwe dabîn biken hişyariye – we ku têgeheştin heye, hişyarê Min bin. ¹⁹⁸ Lê çi tawan nîne ku tu çavnihêrê qenciya li Xwedanê xwe bî. Gava hûn li Erefatê ser jorda tî xarê, li Mizgewta Heram Xwe dê, bîr bînin. Ev bîne bîra xwe, Ev tu rêvîvî kirî. Pêş hînge da tu yêk li wan bûy ku li rê derkevîbûy. ¹⁹⁹ Li ew derê da herin ku mirovên dike diçin û daxwaza lêborîna Xwe dê bixwazin, Ev Lêbihore û Rehmê didet. ²⁰⁰ Dema we rêûşopê xwe yê perestînê qetandin, bila Xwe dê, bîra we bît her wek ku babên we bîra we dane û zêdetir jî bîra we bît. Hindek mirov hene ku dibêjin ‘Xwedanê me, ev dinyayê da bide me’ Û wan çi pişik di Dawiyê da nabî.

²⁰¹ Hindek li wan jî dibêjin ‘Xwedanê me, li ev dinyayê da baş bide me û Dawiyê da jî baş bide me û me li sizaya agir biparêze. ²⁰² Ewan dê ew pişik hebî ku wan bo kar kiriye. Xwe dê, li hesab pirsîne da gelek lezgîne ²⁰³ Di rojên destnişan kirî da Xwe dê, bîra we bît, eger kesek bi leze ku piştî du roja biçît, çi guneh ûstê ew kesi da nîne û çi guneh gerdena ewan jî nîne ku dimînin, taku ew demê ku ew hişyarê Ev bimînin. Hişyarê Xwe dê, bin û bîra we bît ku hûn dê bo bal Vî bêne kom kirin. ²⁰⁴ Di naw mirova da yêke wisa heye ku gotinên wî li ser jiyana ew dinyayê te keyfxweş diken, tenanet ew gazî Xwe dê diket ku gewahê ewa li naw dilê wî da bît, lê belê ew dijberê herî dijware.

²⁰⁵ Gava ew diçît, ew ber xwe didet ku gendeliyê li ser erdê da belav biket, dexl û danê çandî wêran diket û têjikê^a ajela dikujît– Xwe dê hez gendeliyê naket.

²⁰⁶ Dema dibêjine wî, ‘Hişyarê Xwe dê be, qudetiya wî, ew rêberî diket bo gunehê. Cehnem têra wî heye, ciheke nebaş bo bêhin vedanê. ²⁰⁷ Lê belê, li naw mirova da yêke wisa jî heye, jiyana xwe difroşît ku Xwe dê, keyfxweş ket û Xwe dê, jibo koleyê Xwe gelek Mêhrîvane. ²⁰⁸ Hûn ku bawer diken, jî dil we têkevîne xwe radest kirinê û şûn pê Şeytan neşopînin, birastî ew bi zelalî dijminê we ye. ²⁰⁹ Eger tu paşgez bî, piştî ku belgeyên zelal bo te hatin, bes bizane ku Xwe dê, Bihêze Biryardere. ²¹⁰ Gelo ew hêviyê ne ku Xwe dê, digel firîştâ, di sîbera ewra da bo wan bêt? Lê belê, wê demê da, li mêjda, dê biryar li ser wê mijarê bête dan, hemû mijar dê bêne zivîrî bo bal Xwe dê.

²¹¹ Li zarûkên Israîl pirs ke, ka Me çend nîşaneyên zelal dane wan. Eger kesek, piştî ku qenciya Xwe dê vergirtî, veguhere, bes birastî Xwe dê gelek diware li siza danê.

²¹² Jiyana ev dinyayê jibo nebawera hatiye xemilandin û ew tranê xwe bi ewan diken ku bawer pê diken. Lê ewên ku hişyarê Vî ne, di Roja Vejiyanê da, ew dê li serwey wan bin. Xwe dê, bêpayan pêşkêşî ew kesî diket ku hez jê diket. ²¹³ Mirovatî tenê civakek bû, paşê Xwe dê Pêşbîn rakirin ku mizgînî û agahdariyê biden û jibo wan, pê rastiye nivîsîna pîroz şande xarê ku linaw mirova da, li ser nakokiyên nawbera ewan da, dadweriyê biken, lêbelê her ew kesa dijberiya vê kirin, ku pêsta eve dabûne wan, piştî ku nîşaneyên zelal bo wan hatibûn- jiber pexîliya di nawbera wan da! Sebaret bi ew mijara ku bawermenda pirsgrêk li ser hebûn Xwe dê pê fermana Xwe ewan rast rênivîni diket û Xwe dê, herkesê ku Ev bixwazît rênivîniyê rêya rast diket. ²¹⁴ Yanjî hûn, hizir diken hûn dê têkevîne naw baxçe da, bêy ku bête serê we, her wek ewên ku pêş we da mirî. Pê diwarî, ji dest danê li wan hatibû dan û ew wisa hatibûne lerezandin ku tenanet Peyamber û ewên digel wî da ku bawerî pê kirbûn gotibûn, 'Kengê dê yarmetiya Xwe dê bêt? ' Bêguman yarmetiya Xwe dê nêzîke. ²¹⁵ Ew li te dipirsîn, ' Em çi biden?' Bêje, 'Her tiştê baş hûn biden, divê ew bo dayk û bab xizma, sêwî, mirovên belengaz û rêviya bît. Her karekê baş hûn biken, Xwe dê bi başî agahdarê wê ye.' ²¹⁶ Şer kirin li ser we fermane, her çend ku kerbê we jî lê vebît. Belke hûn hez tiştê neken, herçend ew bo we başe, yanjî belke hez tiştê biken herçend ew bo we nebaş bît û Xwe dê dizanît û hûn nizanin. ²¹⁷ Ew sebaret bi şer kirin di heyva pîroz da li te dipirsîn. Bêje, ' Şer kirin di heyva pîroz da gunehêk gelek mezine, lê belê pêşgiriya ewên dike kirin bo ser rêya Xwe dê, nebawerî bi Vî, rêgirî kirin bo mizgewta Hêram û mirovên wê jê der kirin, hêsta li pêş çavê Xwe dê, da gunehên mezintûrin. Çewsandin gelek li kuştinê kotîre. Ew li şer kirin digel we narawestîna taku we li ser dîne we nezvînin, eger ew bikarin. Eger her kesek li we, li ser dîne xwe biçît û bi nebawerî bimrît, li ev dinyayê da kiryarê ewan dê pûç bin û li Paşê Rojê da, ew dê bibîte hevrêyê ewên niştêcihê naw agir da û ew dê ta bêdawiye li wir bimîni. ²¹⁸ Lê ewên ku bawer kirîne û koçber bûne û li rêya Xwe dê, da berxwe dayne, ew dikarin çavniheriya rehma Xwe dê, biken, Xwe dê, Lêbihore û Rehmê didet. ²¹⁹ Sebaret bi serxweşker û qumarê li te dipirsîn Bêje, 'Gunehêk gelek mezin, di herdu ya daye û bo mirova qazanc jî têdaye, lê guneha wan gelek li qazancê wan zêdetire. Dîsa li te dipirsîn, ew dibya çi biden, Bêje, 'Ewa zêde' Bi wî awayî Xwe dê, eşkeriyên Xwe bo te zelal diket, belke liber hindê tu têbîniyê li xwe da bikey.

²²⁰ Sebaret bi sêwiya di vê dinyayê û Dawiyê da li te dipirsîn. Bêje 'Ewa baş ewe ku hûn tiştê bo wan serast ken. Eger hûn karûbarê wan têkilî ye xwe biken ew birayê we ne. Xwe dê, ewên gendel û ewên baş jî nas diket. Eger Xwe dê xwastiba, Ev dê tu jî nerênî kirbay. Birastî Xwe dê, Bihêze Biryardere.' ²²¹ Digel putperesta dawetê neken, taku ew bawer neken, bêguman jinek bindest^a ya bawermend li putperestekê baştîre. Her çende ew te dilxweş ket jî û dawetê digel mênên putperest neken taku ew bawer neken.

Bêguman mêrek bindeste bawermend li mêrek putperestekê baştîre. Her çend ew te dilxweş ket jî. Mirovên wisa gazî naw agir diken, lê Xwe dê pê destûra xwe, gazî naw baxçe û lêbihorînê diket. Ev peyamên Xwe, bo mirova zelal diket, belke ew bikarin di bîra xwe da xwedan ken. ²²² Ew sebarek bi rewşa mangane ya jina^a li te dipirîsn. Bêje; 'Rewşa mangane ya jina rewşek bijane. Lewma wê demê, xwe li jina dût bigre. Nêzik wan nebe taku ew pak dibin. Dema ku wan xwe pak kir, li ew cih ra tu dikarî li wan nêzik bî, her wek Xwe dê destûr daye te. Xwe dê, hez wan diket ku bi peşîmanî dizvirne bal Vî û Ev hez wan diket ewên ku xwe pak diken.' ²²³ Jinên we cihê çandina tovê we ne, lewma herine naw cihê xwe yê çandinê, her çawa hûn hez diken û ji bo xwe bişîne pêşta. Hişyarê Xwe dê be. Bîra te bît tu dê Vî bibînî û mizgîniyê bide ewên ku bawer diken. ²²⁴ Xwe dê, nekene astengî ku hûn nekarin dirustkar bin, hişyarê Ev bin û aştiyê di nawbera mirova da çêken. Xwe dê, Bihîstin û Zaniste. ²²⁵ Xwe dê, li ser sûnda we bi qestî xwarî lêpirsînê li we naket, lê Ev dê jibo ewa hûn di dilê xwe da dibêjin dê hisabê li we bipirsît. Xwe dê, Lêbihor û Pêdagîre. ²²⁶ Bo ewên ku sûnd dixwen ku nêzikê jinê xwe nabin, ew dibît bo dema çar heyva rawestî. Eger paşê ew bizivrin, birastî, Xwe dê, Lêbihor û Rehmê didet. ²²⁷ Lê belê, eger ew pêdagîr bin li ser berdanê, birastî Xwe dê, Dibhêt û Dizanît. ²²⁸ Pêvîste jinên berdayî bo dema sê rewşên mangane çavniher bin, eger bi rastî ew bawerî bi Xwe dê û Roja dawiyê diken, ew bo wan qanûnî nîne weşêrin ku Xwe dê, di zikê wan da çî afirandiye. Mêrê wan dê karekê baş biken ku di ew demê da ewan paşta vergirin. Bi berçav girtina wê ku ew bixwazin aştiyê biken. Gorey ewa ku dadmende mêra pileyekê^b zêdetir li ser ewan da heye. Xwe dê, BihêzE Biryardere. ²²⁹ Du cara berdan dikarî rû bidet, yan bi rêbazek erênî bête xwedan kirin yan jî bi şêweyek baş serbest bête berdan. Qanûnî nîne ku ewa we dayê carek dîke li wan bistînin. Tenê ew demê ku her du alî bitirsîyên ku nekarin sînorên ku Xwe dê dihar kirîne biparêzin. Eger tu bitirsîyê ku ew nekarin sînorên Xwe dê biparêzin, piştî wê demê çî guneh li ser hiç yêk li wan nîne, eger jin hilbjêrî ku tiştekê bidet ku bête berdan. Ewane sînorin li bal Xwe dê, we hatine danan. Lewma ewan derbaz neke. Her kesê ku sînorên Xwe dê, danane derbaz diken bes ew karên nebaş diken. ²³⁰ Eger mêrek jina xwe dubare berdet, piştî berdana cara duyê, ew jin bo wî qanûnî nabît, taku ew jin mêrek dîke neket. Eger ew mêrê taze, wê jinê berdet. Çî tawan têda nabît eger ew jin û mêrê cara ewlî vegerine digel hewdu da. Bi berçav girtina wê yêkê ku ew hizr biken dê bikarin di ew sînorên Xwe dê, danayî da xwe biparêzin. Ewane sînorên Xwe dê ne ku Ev bo ew neteweya ku têdîgehît zelal diket. ²³¹ Dema hûn jinekê ber diden û ew geheştine dema xwe ya destnîşan kirî, paşê yan bi rewîştekek dadmendî xwedan ken yan jî bihêlin bila bi dadmendî serbest biçît. Bi mebesta wê ku zirarê bigehînine wan yan jî lêden ewan xwedan neken. Her kesek ew kar biket birastî nebaşiyê li xwe diket. Henekê xwe bi eva Xwe dê, eşkere^c kirî neken. Bîra we bît, ew erênîya Xwe dê we kiriye û eva li nivîsîna pîroz jiboy we eşkere bûye ku têgeheştin û şîretê didete. Hişyarê Xwe dê bin û bizanin ku Xwe dê, zanista tewaw li ser hemû tişta heye.

a: Dema ku jin xwîn rêjîyê diken b: Mêra li mal da pileyek zêdetir erk û maf li ser jina da hene.

c: Gotîna Xwe dê, wehî

²³² Dema hûn jina berdiden û ew digehine dema xwe ya destnîşan kirî, pêşgîriyê li wan neken ku carek dîke şû bi mêrên xwe biken, eger herdu alî biryarê biden ku bi şêweyek dadmendî digel hevdu ew kar biken. Ewe şîrete jiboy ewên ku bawerî bi Xwe dê û Roja dawiyê diken, ewe jiboy we, bêhtir û paktire. Xwe dê, dizanît û hûn nizanin.

²³³ Dayik bo dema du salên tewaw şîr didene zarûkên xwe. Eger ew bixwazin ew demê biqedînin, divê bi awayek dadmendî, cil û pêdavistî li bal bab we bêne dabîn kirin. Divê çî kes barek lê neyê kirin ku ew nekarît hilgrît, nabît çî dayik ser xatirê zarûkê xwe zîrarê bibînît û nabît çî bab jî ser xatira zarûkê xwe. Heman erk jî, li ser milê dapîr û bapîrane. Eger bi li hevhatina hevpar û şêvirmendî jin û mêr bixwazin zarûk li şîr veke, ew nayêne tawanbar kirin û çî tawan têda nîne, eger hûn bixwazin dayeyekê^a kirê biken bi dabîn kirina wê ku hûn diraf biden, wek we li hev kirî, bi awayek dadmendî. Hişyarê Xwe dê, bin, bizanin ku Xwe dê dibînît hûn çî diken. ²³⁴ Eger her yêk li we bimrît û bêwejin bihêlît, ew bêwejin divê çar mang û deh şeva rawestît. Piştî, ewan dema destnîşan kirî derbaz kir, hûn bi hîç tiştêkê nayêne tawanbar kirin, eger ew bixwazin her karekê bi rewîşt digel xwe biken. Xwe dê bi tewawî agahdarê wêye, ku tu dikey. ²³⁵ Hûn nayêne tawanbar kirin eger hûn amaje biken ku hûn dixwazin digel wan jina jiyana hevbeş pêk bînin, yanjî jiboy ewa ku hûn di naw xwe da diveşêrin _ Xwe dê, dizanît ku hûn hez diken ewan bixwazin. Peymanên weşartû digel ewan girê neden. Bes eger gotînek birûmet digel wan bipeyvin û girê besta jiyana hevbeş digel wan girê neden taku ew dema destnîşan kirî bigehîte dawiyê. Bizanin ku Xwe dê dizanît çî riha we daye, lewma agahdarê Vî bin. Bizanin, Xwe dê Lêbihor û Pêdagire. ²³⁶ Çî erk ser milê we nîne eger hûn jinekê berden ku we destê xwe nedabîtê da û xelatê bûknîya^b wê nedabîtê, lê belê bi awayek dadmendî bo wan xelatekê li şûn da dabîn biken, ewê heyî pêka şêyana xwe û ewê hejar jî pêka şêyana xwe. Ewe erke bo ewên ku karê baş diken. ²³⁷ Eger hûn jinekê berden pêş ku hûn destê xwe bidenê da, lê we xelatê bûknîya wê dabîtê da, bes nivya xelatê bûknîyê bidenê, meger ew li mafê xwe, xweş bin yanjî meger ewê ku girêya wê ganê girtî destê xwe li mafê xwe xweş bît. Lêxweş bûn te li dirustkariyê nêzik diket, lewma bîr neken ku digel hev da mêhrevan bin. Xwe dê hemû tiştê hûn diken dibînît. ²³⁸ Te haj nûbêj kirina xwe hebît, Nûbêj baştirîn rê ye û bi xwe radest kirin li hember Xwe dê, raweste. ²³⁹ Eger hûn di bivê^c dane, çî di dema ku hûn ser pêya ne yanjî gava hûn dihajon, lê dema hûn di tenahiyê dane, Xwe dê bîr bînin, herwek Vî tu fêrî wê kirî ya te nedizanî. ²⁴⁰ Eger her yêk jî we bimrît û bêwejin bihêlît, tembiyekê^d bo wan biken, debara bo salekê xwedan kirinê, bêy ku li mala xwe bêne derkirin, lê eger ew serbixwe biçin, sebarek bi karê ku ew bi rewîşt biryarê biden digel xwe biken, hûn nayên tawanbar kirin. Xwe dê Bihêze Biryardere.

18

a: Jinek ku şîr bidete zarûk, ew jina ku şîr bidete te, dibîte dayka te û tu nikarî digel zarûkên wê jiyana hevbeş pêk bîni! Zarûkê ew jinê dibine xweşik û birayê te.

b: Mahereyî

c: Xeter, Tahluke

d: Wesiyet, ferman ku bête cih

²⁴¹ Dibît jinên berdayî jî, bi şeweyek ku bi dadmenî tète berçav girtin, bêne xwedan kirin. Ewe erke bo ewên ku hişyarê Vî ne. ²⁴² Bi wî awayî Xwe dê, ewa eşkere kirî bo we zelal diket ta ku hûn hizra xwe bikar bînin. ²⁴³ Ew mirova ber çav bigre ku li tîrsê mirinê da welatê xwe bi cih hêlane, her çend ku ew bi hezara bûn, Xwe dê, gote wan bimrin, lê paşê ew vejyandin, birastî Xwe dê qenciya digel mirova diket, lê piraniyê wan nankorin. ²⁴⁴ Di rêya Xwe dê da şer biken û bizanin ku Xwe dê Bihîstin û Zanîne.

²⁴⁵ kê dê deyneke baş bidete Xwe dê, ku Ev bo we çend qata lê zêde ket? Ev, Xwe dê ye ku paşwe radgirî û bi firavan didet û jibo bal Vî ye ku hûn dê vegeirên. ²⁴⁶ Serokên zarûkê Israîl berçav bigre ku piştî Mûsa hatin, dema ewan gote pêşbînek xwe 'Bo me padişahê danê ku em li rêya Xwe dê da şer biken' Ew got, 'Lê belê dibe ku, eger ferman li we hate kirin hûn şer neken?' Ewan got 'Em çawa li rêya Xwe dê, da şer naken dema ku em li mal û zarûkên xwe hatine der kirin? Dema ku biryara şer li wan hate kirin, hemû zivrin bes çend kes nebin. Xwe dê, zanist li ser, ewên ku karê nebaş diken heye. ²⁴⁷ Pêşbîne wan gote ewan, 'Birastî Xwe dê, niha Talût wek padişah bo we dihar kiriye. 'Lê ewan got, 'Ew çawa dikare bibe padişahê me, dema ku me gelek li wî zêdetir bo padişahiye maf heye?' 'Û gelek mal bi wî nehatiye dan. Ew got; 'Xwe dê, ew li ser we da hilbijartiye û zanistek firavan û bejnek bilind daye wî.

Xwe dê, padişahiya Xwe pêşkêşî her kesê diket ku hez jê biket. Xwe dê, gelek Berferhe, Zaniste' ²⁴⁸ Pêşbîne wan gote wan 'Nişaneyê padişahiya wî, dê bo ew li sindrûkê da bît'. Dê li naw da, libal Xwedan ra jibo we tenahî û bermayên binemala Mûsa û Harûn hebît, ku li bal firîšta we hatine hilgirtin. Di evê da nişaneyek heye bo we, eger hûn bawer diken. ' ²⁴⁹ Dema Talût digel şervanên xwe derkete der, wî gote wan

'Xwe dê, dê we bi çemekê taqî biket, her kesek jê vexwet ew digel min nîne, lê herkesk xwe li tam kirina wê biparêzît ew dê digel min bît. Xêncî ewên ku tenê kolmekê jî lê raken, lê belê hemûya lê vexwarin bes çend kes nebin. Dema ew digel ewên ku baweriya xwe xwedan kirbûn, lê derbaz bûn, ewan got 'Îro me li hember Jalût û şervanên wî da çi hêz nîne' Lê ewên ku dizanîn dê Xwedanê xwe bibînin gotin, 'Çend cara bi destûra Xwe dê, komek biçûk komek mezin bezandiyê! Xwe dê, digel bêhin fereha ye!' ²⁵⁰ Û dema ew çone pêşberî Jalût û şervanên wî gotin 'Xwedanê me, bêhen ferehiyê li ser meda birêje, pêngavên me qahîm ke û li dijî mirovên nebawer yarmetiya me bide.'

²⁵¹ Û bi destûra Xwe dê wan, ew bezandin. Dawûd Jalût kuşt û Xwe dê, padişahî û hişyarî dayê û ew fêrî wê kir ku Vî hez jê kir. Eger Xwe dê, hindêk bi destê ewên dike paşve nezivrandana, dê erd bi tewawî genî ba. Lê Xwe dê, bo hemû mirova qencî heye.

²⁵² Evane gotinê Xwe dê ne ku Em bi rastiye bo te dixwînin û bi rastî tu yêk li wan peyamberayî.

²⁵³ Me digel hindek peyambera li serwey peyamberên dike qencî kir. Xwe dê, digel hindeka peyvî û ewên di pileya wan bilind kir. Me nişaneyên Xwe yên zelal dane Îsa yê kurê Mîryemê û Me ew bi riha pîroz bihêz kir. Eger Xwe dê, xwastiba piştî ku nişaneyên zelal bo wan hatî cêgirên wan şerê hevdu nedkirin. Lê ewan ciyawazî hebûn, hindeka bawer kir û hindeka bawer nekir. Eger Xwe dê, xwastiba ewan şerê hevdu nedkir, lêbelê Xwe dê, ewê diket ya ku Ev dixwazît. ²⁵⁴ Ewên ku bawer diken, li ewa Me daye we biden, pêş ku ew Roj bêt ku têda, çi dan û sitandin nabît, ne hevaletî û neji nawbêjvanî. Ewên nebawerin ku ewa nerast diken. ²⁵⁵ Xwe dê, çi xwedê nînin bes Ev nebît, her dem zindî, herdem çavdêr, ne westîyan, neji xew ser Vî da digrît. Ewa di asimana û erdê da, ya Vî ye. Kê li wire ku, bêy destûra Vî, bikare têkiliya Vî biket? Ev, dizanît ku, çi li pêş û pişt wane, lê belê ew hiç tiştekê li zanista Vî ténagehin, xêncî ewa ku Ev dixwazît. Textê Vî dirêjî ser asimana û erdê dibît; Vî nawestînit ku her duya jî biparêzît. Ev herî Bilind û herî Mezine. ²⁵⁶ Çi zordarî li dîn da nîne, rêya rast li şaşîya hatiye cuda kirin, lewma her kesek xwedêyên direw nepejirînit û bawermendê Xwe dê bît, ew kesî destê xwe bi destgîra herî qahîm we girtiye, ewa ku çi cara naşkêt. Xwe dê, Bihîstin û Zaniste. ²⁵⁷ Xwe dê, hevalbendê ewane ku bawer diken Ev, wan li tarîtiyê da derdixe ber ronahiye. Lê belê parêzvanê nebawera xwedêyên wan yên direwin, ku wan li ber ronahiye derdixe û wan dibete tarîtiyê da, ew hevrêyên naw agirin û ta bêdawayî ew dê li wir bimînin. ²⁵⁸ Meger te ew li berçav negirtiye, ewê ku sebarek bi Xwedanê Ibrahîm digel wî da gengeşe dikir, çimkî Xwe dê, padişahî dabûyê da? Dema Ibrahîm got, 'Ev, Xwedanê mine ku jiyân û mirinê didet' wî got, 'Ez jî jiyân û mirinê didem' Ibrahîm got 'Birasî Xwe dê, rojê li rojhelatê tînit, ka tu rojê li rojava bîne' Ewê nebawer mat û sersam ma. Xwe dê, ewên ku karê nebaş diken rênivîni naket. ²⁵⁹ Yanjî ew berçav bigre, ewê ku li ser gundeke kawle da derbaz bûyî. Ew got, 'Xwe dê, dê çawa jiyânê bidetê ewê, piştî mirina wê?' 'Lewma Xwe dê, bo sed sala ew vemirand, paşê ew vejand, gotê 'Ew çend dema tu wisa mabûy?' 'Ew got: 'Rojekê yanjî danekê rojê' Vî got; 'Na, bo sed sala tu wisa mabûy. Zênde xwarin û vexwarina xwe, pê derbaz bûna dem ew neguheriye. Zênde kerê xwe_ Em ê te bikene nişaneyek jiboy mirovan_ zênde hestîya; bibîne Em çawa van tînine bal hevdu û van pê goştî cil diken! 'Dema bo wî zelal bû, ew got: 'Ez dizanim Xwe dê, desthilat li ser hemû tiştê heye' ²⁶⁰ Ê dema Ibrahîm got, 'Xwedanê min, pêşanî min bide ku Tu çawa jiyânê dideye miriya' Vî got, 'Te bawer nekiryê?' ' ' got 'Belê, lê tenê bo ku dilê xwe arxayîn bikem.' Vî got; 'Çar balindeya bigre û wan fêr ke ku vegeerê bal te, paşê wan danê ser serê girikên cuda, gazî van bike vegeerên û ew dê bilez bêne bal te, bizanibe Xwe dê, Bihêze û Biryardere' ²⁶¹ Mînaka ewên ku heyî yê xwe li rêya Xwe dê, da xerc diken, her wek dindikekê ye ku heft gulgenim pêve tîn û her gulgenimek sed dindika didet. Xwe dê, bi çend beraber zêdetir didete her kesekê ku Ev hez biket. Xwe dê gelek Berferêhe û Zaniste.

²⁶² Ewên ku heyî yê xwe li rêya Xwe dê, da xerc diken û pê bir anîna xêr xwaziyê yanjî bi gotinên biêş dûda çona xerc kirina xwe naken, ewan dê padaşê xwe li bal Xwedanê xwe hebît, ne bo wan tîrs heye û ne ew dê xemgîn bin. ²⁶³ Gotinek bimêhir û lêbihorîn gelek li karek xêrxwazî baştîre ku êş dûda hebin, Xwe dê, çi pêvîstî nînin û Xwe ragire. ²⁶⁴ Hûn ku bawer diken, kiryarê xwe yên xêr xwazî bi bîranîna û gotinên bi êş, hel neveşînin, weka ew kesê ku heyî yê xwe xerc diket, tenê bo hindê ku bal mirova we bête dîtîn, bêy ku bawerî bi Xwe dê û Roja dawiyê hebît. Mirovê wisa wekû kewirekê ye ku ax pêvebît; baranek xurt dibarît û wê bi tewawî rût dihêlît. Ew çi padaşa bo karê xwe vernagrîn. Xwe dê neteweya nebawera rênivîni naket. ²⁶⁵ Lê mînaka ewên ku heyiyê xwe xerc diken ku pejirandina Xwe dê bi dest bînin û her wisa bo pêdagirî li ser bawerî ya xwe, mîna baxçeyê li ser girekê ne, baranek xurt dibarît û berhemê wê ducar hindî berhemê cara ne, tenanet eger baranek xurt jî nebarît, dîsa jî ew dê bi xonavê bête av dan. Xwe dê ewa tu dikey dibînît. ²⁶⁶ Kesek ji we hez diket ku baxçeyek li darê xormê û rezê tîrî ku bi çemên biherik û hemû çeşne berhema we hatîbîte xemlandin hebît. Dema hûn derdê pîriyê û zarûkên bêhêz we gîrude bûn û babelîskek agirîn lêdet û binî da bişevtîni? Bi wî awayî Xwe dê, peyamên xwe bo we zelal diket ku hûn têbîniyê li ser wan biken. ²⁶⁷ Hûn ku bawer diken, bi xêr xwazî ew tiştê baş biden ku we dest xwe we înayne û Me bo we li erdê berhem îna bûn. Lê negerê ku ew tiştê nebaş bidey ku hûn bi xwe jî bes tenê bi çavê miqî dê bipejirîni. Bizanin Xwe dê, çi pêvîstî nînin û hêjayê perestîne ye. ²⁶⁸ Şeytan belêniya hejariyê didete we û fermana bedrewîştîyê li we diket lê Xwe dê, belêniya lêborînê Xwe û qenciye didete we, Xwe dê, Berfirehe û Zanîne. ²⁶⁹ Ê Ev têgeheştîne didete her kesê ku Ev dixwazît. Her kesê ku Ev têgeheştîne bidetê, birastî gelek zêde baş bi wî hatiye dan, lê tenê ewên xwedan têgeheştin, dê ewê li hişê xwe da xwedan ken. ²⁷⁰ Her tiştê ku tu bidey ya sûnd bixwey bidey, Xwe dê baş dizanît û ewên ku karên nebaş diken, kes çinabît ku yarmetîya wan biket. ²⁷¹ Eger hûn xêrekê bi eşkere biden ew başe, lê belê eger hûn wê weşartî xwedan ken û bi nepenî bidene belangaza, ew bo we baştîre û Ev dê karên we yên nebaş pak biket. Xwe dê, bi başî agahdarê ewa ku hûn diken heye. ²⁷² Ev bo te nîne ku tu rênivîniya wan bikey Xwe dê, ye ku rênivîniya her kesê diket ku Ev dixwazît. Her xêra tu bidey dê qazancê bigehîni te, bi li berçav girtina wê ku tu ew karî bo xatira dîtina rûyê Xwe dê bikey. Her tiştê ku tu bidey, dê bi tewawî bi te bête dan û nerastî li te nayête kirin. ²⁷³ Ew belengazên ku bi tewawî li rêya Xwe dê, da mijûlin û nikarin hat û çoyê li ser erdê da biken. Belke li ber xwe ragirîya wan, bi nezanî hizir bête kirin ku ew heyî ne. Lê hûn dê pê nîşaniya wan, ewan pênase biken ku ew bi berdewamî li ber mirova napariyên. Her tiştê baş ku tu didey, Xwe dê baş pê dizanît. ²⁷⁴ Ewên ku, li heyiyê^a xwe, bi şev û bi rojê, bi weşartî û bi aşkira diden, ewan dê padaşê xwe li bal Xwedanê xwe hebît, çi tîrs bo wan nîne û ew xemgîn nabin.

²⁷⁵ Lê ewên ku sûd^a ê dixwen, li Roja dawiyê da dê rabine serxwe, weku kesê ku Şeytan bi destê xwe êşandbît. Çimkî ew dibêjin, 'Dan û sitandin û sûd her wek yêkin' Lê belê Xwe dê, derfeta dan û sitandinê daye lê sûd vergirtin qedexe kirye. Her kesek bi vergirtina hişyariya Xwedanê xwe, waz li sûd vergirtinê bînît, dibe ku deskevtên xwe yê berê xwedan ket_ Xwe dê, dê dadwerê wî bît_ lê belê her kesek dupat biket, ew dê bibîte hevrêyeke naw agir û ta bêdawiyê ew dê li wir bimîne. ²⁷⁶ Xwe dê, sûd vergirtinê wêran diket, lê belê li kiryarên xêr xwaziyê zêde diket û Xwe dê, hez li gunehkarên nankor naket. ²⁷⁷ Ewên ku bawer diken, kiryarên baş diken, nûbêjê diken û ew xêra ku bo wan hatiye dihê kirin diden, dê wan padaşê xwe li bal Xwedanê xwe hebît, çi tirs bo wan nîne û ew xemgîn nabin. ²⁷⁸ Hûn ku bawer diken, hişyarê Xwe dê, bin û waz li ewa beremayî li sûdê bînin, eger hûn birastî bawer diken. ²⁷⁹ Eger hûn neken, bes agahdarê şer li aliyê Xwe dê û peyambêrê wî bin. We dê mavê^b xwe hebît eger hûn peşîman bin, hûn nerastiyê naken neji nerastî li we tete kirin. ²⁸⁰ Eger deyndar li rewşek dijwar daye, bes tişt a giro bike taku ev rewş bo wî hêsan dibît, dîsa ji eger tu weke kiryarek xêr xwazî li deyn xoş bî, ew dê bo te baştir be, bes eger tenê te zanîba. ²⁸¹ Hişyarê ew Rojê be ku tu dê bêye vegerandin bo bal Xwe dê, padaşê her rihekê dê bi tewawî bête dan, bo ew tiştê ku destkevtî û nebaşî li wan nayê kirin. ²⁸² Hûn ku bawer diken, dema hûn bo demekê dihê kirî deynekê dikêşine ûstê xwe, ewê binvîsin, bila nivîskar bi dadmendî di nawbera we da binvîsît, nabît çi nivîskar nepejîrînin ku nenvîsin, bihêlin bila binvîsît weka ku Xwe dê, ew fêr kiriye. Bila ewê deyn didet ferman biket û bila ew hişyarê Xwe dê, Xwedanê xwe bît. Bila bi hîç awayekê biçûk çi tişt a têda kêmet neket. Eger ewê deyn didet kêmet hiş, bêhêz yanji neşet fermanê biket bila çavdêrê wî bi dadmendî fermanê biket. Weke gewah, gazî du mêrên xwe biken, eger du mêr wêderê nebin, bes gazî mêrekê û du jina biken, li ewên ku hûn dipejîrînin. Eger yek li wan jina şaşî kir, bila ew jina dike bikarît bînîte bîra wê. Dema ew hatine gazî kirin, bila ew gewahiyê red neken. Nivîsîna deyn bi siwkatî nezane, çi kêmet bît çi zor, digel ew dema ku dibya ew bête dan. Li pêş çavê Xwe dê, ewe gelek dadperwerane ye, bo gewahî danê zêdetir cihê pêbaweriyê ye û gelek zêdetir dê pêşgîriya ser hildana gumanê li nawbera we da biket. Lê eger ew kel û pel wêderê ye û tu radest bikey, bo te çi tawan têda nîne, ger tu wê nenvîsî. Dema ku hûn dan û sitandinê digel hevdu diken, bila gewahê we li wêderê bin û nehêlin çi zirar bigehîte her yek li nivîskar yanji gewaha, çimkî eger tu zirarê bigehinye wan, ew dê li aliyê te we bibîte tawan. Hişyarê Xwe dê, be û Xwe dê, dê te fêr ket. Xwe dê zanista li ser hemû tişt heye.

a: Riba, qazancê li dirafê deynê

b: Sermaye, ew dirafê ku bo damezirandina kar hatiye xerc kirin

²⁸³ Eger hûn rêvî ne û nikarin nivîskarekê peyda ken, dibya tişteke bo ewlekarî bête ra dest kirin, lê eger we biryar da ku bawerî bi hevdu biken, bihêlin ewê ku baweriyê diket bila baweriya xwe bi cih binêt, bila ew hişyarê Xwe dê, Xwedanê xwe bît. Belgeya neveşêrin, herkes ew karî biket, dilek gunehkar heye û Xwe dê, bi tewawî agahdarê hemû tiştaye ku tu dikey. ²⁸⁴ Her tişteke li asimana û erdê da hebîte yê Xwe dê ye, çî hûn ewa li naw xwe da eşkere biken yanjî weşêrin Xwe dê, dê hisaba wan li we bipirsît. Ev dê li her kesê ku bixwazît dê bibhorît û her kesê bixwazît dê siza bidet. Xwe dê, desthilat li ser hemû tiştaye heye.²⁸⁵ Peyamber jî, her wek bawermenda bawerî bi, eva ku bo wî, li bal Xwedanê wî ra hatiye şandin xarê heye. Hemû bawerî bi Xwe dê, firîşteyên Vî, nivîsîna pîroza Vî û peyamberên Vî diken. 'Em çî ciyawaziyê li nawbera peyamberên Vî da nake 'Ew dibêjin, 'Em dibhên û peyrevî diken. Ey Xwedanê me lêbihorîna Xwe pêşkêşî me bike. Zivîn jibo bal Te ye! '²⁸⁶ Xwe dê, barê hîç rihekê hind giran naket ku nekarît hilgrît, jiboy wî ye her tiştê ku ew bidest xwe îna bît û li dijî wî ye her tiştê ew bidest xwe îna bît _ Xwedanê me, kara nespêre me, eger bîra me biçît yanjî şaşiya biken. Xwedanê me, barek wisa nede me, wek ew barê Te dayî ewên pêş me da hatî. Xwedanê me, hind barek zêde nede me ku me hêza hilgirtîna wê nebît. Li me xweş be, me bibhore û bila rehma Te li ser me bît, Tu parêzerê meyî, lewma li dijî mirovên nebawer, yarmetiya me bide.

3. Para Binemala Imran

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Elif Lam Mîm ² Xwe dê, Çi xwedê nînin bes Ev nebît. Ev ê herdem zindî, Ev ê herdem çavdêr, ³ Vî nivîsîna pîroz jiboy te şandiye xarê, ku bi rastiyê, eva pêş evê da piştrast diket. Vî Rênivîni (Torat) û Mizgîni (Incîl) jî şandine xarê. ⁴ Pêşta rênivîni û cudahî li nawbera rastî û nerastiyê jiboy mirova şandiye xarê. Ewên ku bawerî bi eşkeryên Xwe dê, neken ew dê eşkenceyek dijwar bikêşin, Xwe dê bihêze jiboy tole vekirinê.

⁵ Birastî hiç tiştek li asiman û ser erdê li Xwe dê, weşartî nîne. ⁶ Ev e ku li ziki da şêwe didete we hemûya weka ku Ev hez diket. Çi xwedêyek dîke çinîne bes Ev nebît, Ev Bihêze û Dadwere. ⁷ Ev e, ku ev^a nivîsîna pîroz bo te şandiye xarê, hindek gotinê vê zelalî _ Ewane berê bin-axeya nivîsîna pîrozin_ Ewê dîke jî mînakî^b, ewên li dil da çevtkar, bi armanca çêkirina pirsgrêka, peyrevî li ya mînak diken û li wateyekê digerên tenê Xwe dê, wateya vê ya rastî dizanît. Ewên ku bin-axeya xwe bi xurtî li zanistê da ava kirîne dibêjin, 'Em bawerî pê diken, eve hemû ya Xwedanê me ye_ tenê ewên bi têgehestina rastî dê bala xwe bidenê ' ⁸ ' Xwedanê me, piştî ku Te, em rênivîni kirîne, nehêle dilê me la bidet. Rehma Xwe pêşkêşî me bike, birastî Tuyî ku pêşkêş dikey.

⁹ Xwedanê me, Tu dê hemû mirova bicivîniye ew Rojê ku têda çî guman nîne, Xwe dê, çî cara peymanî xwe naşkinît. ¹⁰ Jiboy nebawera, li dijî Xwe dê, ne mal û neji zarûkên wan dê kêr tiştekê bên. Ew dê bibine sotemenî jiboy agir. ¹¹ Her weku mirovên Fireûn û ewên pêş ewan da, ku nikolî^c li eşkeryên Me kirin lewma Xwe dê, li ber gunehên wan, ew siza dan. Xwe dê, dijware li siza danê da. ¹² Bêje nebawera, ' Hûn dê bêne têkşikandin û li cehennemê da bêne komkirin, ciheke kotiye bo bêhin vedanê. '

¹³ We pêşta nîşaneyek ditiye, li ew du leşkera ku di şer da hev dîtî, yêk jibo rêya Xwe dê, şer diket û ewa dîke li nebawera pêk hatiye. Pê çavê xwe dîtî ku ew du cara hindî wan bûn, lêbelê Xwe dê, yarmetiya her keskê diket ku Ev dixwazît. Birastî bo ewên ku çav hene bibînin di evê da waneyek heye.¹⁴ Evîna tiştên bedev bala mirova dikêşî_ jin, zarûk, zêr û zîv, komên bilind yê xizîne li ser hev, hespên bi xalên ciwan, ajal û zevîzar_ ewane keyfxweşiyên jiyana ev dinyayê ne, belê Xwe dê, baştirîn cih bo vegeryanê heye. ¹⁵ Bêje, 'Ez we agahdarê ew tiştê li ewane baştir bikem? Jiboy ewên ku hişyarê Vî ne, li bal Xwedanê wan, dê baxçeyên ku çem têda diherikin hebin. Ta bêdawayê ew dê digel hevjinên xwe yê pak li wir bimînin, herwek erênîya Xwe dê, li sere. Xwe dê, koleyên xwe dibînit. ¹⁶ Ewnên ku dibêjin, 'Ey Xwedanê me, em birastî bawer diken, lewma li gunehê me xweş be û me li sizaya agir biparêze.'

a: Xwandin (Quran) a pîroz.

b: Peyva Moteşebîhat bikar hatiye, mînak, berawrd!

c: Haşa, înkâr

¹⁷ Ewên ku bêhin ferehin, rastbêjin, bi rastî Xwe dê perest, ewên ku diden û pêş serê sibê da bo lêbihorînê dipariyên. ¹⁸ Xwe dê, gewahiyê didet ku çi xwedê çinînin bes Ev nebît, her wek firîşte û ewên xwedan zanist jî evê dizanin. Ev dadperweriyê xwedan diket. Çi xwedê, nînin xêncî Ev Ev ê Bihêz û Dadwer. ¹⁹ Dînê rastûn, li bal Xwe dê, tenê xwe radest kirin bi Xwe dê ye^a Ewên ku nivîsîna pîroz jiboy wan hatibû, tenê piştî ku zanist bi wan hatibû dan, liber pexîliyê li hev nekirin, her kesek nikolîyê li peyamên

Xwe dê, eşkere kirî biket, Xwe dê lezginê bo lêpirsînê. ²⁰ Eger ew digel te gengeşê biken bêje, 'Min xwe radestê Xwe dê kiriye û her wisa ewên ku peyreviyê li min diken jî wisa diken. Li wan bipirse, ewên ku nivîsîna pîroz bi wan hatibû dayin û her wisa ewên ku nivîsîna pîroz bi wan nehatiye dayin^a jî, hûn jî xwe tenê radestê Xwe dê diken? Eger ew xwe radest biken, ew dê bêne rênivîni kirin, lê eger ew piştî xwe bidenê, tenê erkê te, gehandina peyamê ye. Xwe dê, koleyên Xwe dibînît. ²¹ Ewên ku eva Xwe dê, eşkere kirî pişguhê xwe we dihavêjin, ewên ku bêmaf Pêşbîna dikujin, wan dikujin ku destûra dadperweriya naw mirova da diden, nûçeya eşkenceya bijan bide wan ²² Li ev dinyayê û Dawiyê da kiryarên wan dê bêkêr bin û çi kes yarmetiya wan naket.

²³ Te ew berçav girtine ewên ku parek li nivîsîna pîroz bi wan hatibû dan. Dema ku bo dadweriyê ewan bangî nivîsîna pîroza Xwe dê diken, hindê li wan piştî xwe didenê û diçin, hindê li wan jî dijberin. ²⁴ Ewe li ber hindê ye çimkî ew dibêjin, 'Tenê dê bo çend rojên sînordar, agir berbîte me. 'Ew li dînê xwe da hatibûne xapandin, pê ew direwên ku wan dahînayne.' ²⁵ Rewşa wan dê çawa bît, dema Em wan kom bikene bal hev, bo ew Rojê ku têda çî guman nîne, dema ku dê bi tewawî bi her rihekê dê bête dan, ewa ku pê destê xwe kom kiriye û nerastî li wan nayête kirin. ²⁶ Bêje; 'Xwe dê, Xwedanê Padişahiyê, Tu dideye her kesê ku Tu dixwazî û Tu padişahiyê li her kesê ku Tu dixwazî distîni. Tu bilind dikey her kesê Tu dixwazî û Tu nizim dikey her kesê Tu dixwazî. Hemû eva başe di destê Te daye, birastî Te desthilat li ser hemû tiştî heye. ²⁷ 'Tu şevê dikeye rojê da û rojê jî dikeye şevê da, Tu evê zindî di mirî da derdixî û mirî di zindî da, Tu bêpayan debarê dideye her kesê Tu dixwazî.' ²⁸ Ewên bawermend nabît li şûna bawermenda ewên nebawer bikene hevpeymanê xwe. Her kesek karek wisa biket, çî tiştê li bal Xwe dê, nîne_ xêncî ew dema ku pêvîste hûn xwe li wan biparêzên. Xwe dê, we agahdarê Xwe diket. Vegera dawî bo bal Xwe dê ye. ²⁹ Bêje, 'Xwe dê, dizanît, hemû ew tiştê di singê we da ye, çî hûn weşêrin yanjî eşkere ken, Ev dizanît hemû ev tiştê li asimana û ser erdê, Xwe dê, desthilat li ser hemû tiştî heye.

a: Mosliman

b: Ewên ku peyrevî li Rênivîni (Torat) Incil (Mizgîni) Xwandin (Quran) ê naken. Çi peyamber bo wan nehatine!

³⁰ Ew Roja ku hemû rihek ew başiyê kirî di pêşya xwe da bibînît û ew nebaşiyê kirî jî, ew dê hêvî biket ku li nawbera ew kes û ewê da nawberê gelek mezin hebît. Xwe dê, sebarek bi Xwe agahdariyê didete we û Xwe dê jibo koleyên Xwe Mêhrîvane.´

³¹ Bêje, ´Eger hûn hez ji Xwe dê, diken peyrevî li min biken û Xwe dê, dê hez ji we biket û dê gonehên we li we bibhorît, Xwe dê Ev ê Lêbihore, Birehme.´ ³² Bêje, ´Peyrevî li Xwe dê û peyamber biken, lê eger ew pişta xwe bidenê, bes Xwe dê, hez nebawera naket.´ ³³ Xwe dê, A Dem, Nû Xwe ^a, binemala Ibrahîm û binemala Imran li serwey hemû mirova hîlbijartin, ³⁴ hindê neviyên ewên dike ne_ Xwe dê, Bihîstin û Zanîne. ³⁵ Dema jina Imran got; ´Xwedan, birastî eva di zikê min da mezin dibît, min pêşkêşî Te kiriye, lewma evê li min bipejirîne. Birastî Tu Bihîstin û Zanistî ³⁶ Lê dema ew za, wê got; ´Xwedanê min, ez mēyekê za me_ Xwe dê, baş dizanî ew çî zabû, Nêr weka Mê nîne _ Ez nav lê dikem Mîryem û li dijî Şeytanê nepejirandî ez daxwaza penahê jiboy wê û zarûkên wê li Te dikem. ³⁷ Xwedanê wê bi başî ew pejirand û ew li başiyê da mezin kir û ew rasparte destê Zekerya. Her gava ku Zekerya diçû ku wê li sitargeha wê da bibînît, wî debar libal wê didîtin. Wî got ´Mîryem ewe çawane ku te eve hene?´ Û wê got, ´Ewane li Xwe dê ne, birastî Xwe dê, bêpayan debara didete her kesê ku Ev bixwazît.´ ³⁸ Di wê hindê da, Zekerya li ber Xwedanê xwe pariya. Wî got, ´Xwedanê min, li Xwe zarûkek pak bide min, Tu hemû paryanekê dibhêy.´

³⁹ Dema ew li sitargehê da sekinî bû û dipariya, firişteya gazî wî kirin ´Birastî Xwe dê, mizgîniya Yehya dide te, piştrast kirina peyvekê li bal Xwe dê. Ew dê birûmet û pakdawên be û dê bibîte pêşbînek li naw dirustkara da.´ ⁴⁰ Ew got; ´Xwedanê min, min dê çawa kurek hebît, dema ez hinde pîrim û jina min jî nezoke?´ Vî got, ´Xwe dê, wisa ye. Diket eva ku Ev dixwazît.´ ⁴¹ Ew got ´Xwedanê min, nîşaneyekê bide min. Vî got, ´Nîşaneya te, ewe ku bo sê roja tu digel kesê got û bêjê nakey, bes bi nîşana desta nebît. Gelek cara Xwedanê xwe bi bîr bîne û Vî di êvar û serê sibê da paye bilind bike. ⁴² Dema firişta gote Mîryemê; ´Mîryem, birastî Xwe dê tu hîlbijartî û tu pak kirî, tu li serwey hemû jina da hîlbijartî. ⁴³ ´Mîryem, bi xwe radest kirin peyrevî li Xwedanê xwe bike û digel ewên ku xwe diçemînin û serê xwe dinvînin xwe biçemîne, çok danê. ⁴⁴ Eve li ev nûçeya nedîtiye ku Me bo te eşkere kiriye, dema ku ewan pênuşa xwe havêtin ku bizanin kîjan yêk li wan dê çavdêriya Mîryemê bigrîte ûstê xwe, tu li bal wan nebûy, dema ewan gengeşe kir tu li bal wan nebûy. ⁴⁵ Dema firişta got, ´Mîryem, Xwe dê li bal Xwe we, mizgîniya peyvekê didete te, nave wî dê Îsa, Mesîhê kurê Mîryemê bît, li vê dinyayê û Dawiyê da, ew dê rêz lê bê girtin, ew dê yêk li wan bît ku dê bînine nêzik^b.

a: Navê Nûh bi Kurdî Nû Xwe ye! NÛ XWE. Ez bawer dikem li nivîsîna erebî da nixta ser H ketiye û Nû xwe bûye Nûh. Gemiya Nû xwe li ser çiyayê Cûdî (Cih dît) rûniştiye. Çiyayê Cûdî li Şîrnexê (Şar Nû Xwe) ye.

b: Li Roja Vejiyanê da, 3 komê mirova hene, ewên destê çepê dê biçine cehneme, ewên destê rastê dê biçine biheştê (baxçê parêzdayî) û ewên pêşiyê ku dê nêzikê Xwe dê, bin!

⁴⁶ Ew dê li naw landikê da, dê digel mirovan bipeyvît û dema pêgeheşt ew dê li naw dirustkara da bît. ⁴⁷ Wê got, 'Xwedanê min, çawa min dê kurek hebît, dema ku çi mêra destê xwe nedaye min? Got, 'Xwe dê wisa ye, diafrînît ewa ku Ev dixwazît. Dema Ev fermana bûyerekê diket, Ev tenê dibêjît, 'Bibe û ew dibît. '' ⁴⁸ Ev dê wî fêrî nivîsîna pîroz, têgeheştin, Rênivênî (Torat) û Mizgîniyê (Incîlê) biket ⁴⁹ û peyambereke jiboy zarûkên Israîl, 'Birastî ez bi nîşaneyekê li bal Xwedanê we ra hatime bal we. Ez dê şeweya balindeyekê li heriyê bo we çêkem, paşê ez dê hilma xwe pif kemê û bi destûra Xwe dê, ew dê bibe balindeyek rastî, Ez koreya çavsax dikem û gorûya derman dikem û bi destûra Xwe dê, jîyanê dideme mirîya. Ez dê bêjme we hûn dibya çi bixwen û hûn dibya li malên xwe da çi xwedan ken. Di evê da birastî bo we nîşaneyek heye, eger hûn bawermendin. ⁵⁰ Ez hatime rastiya Rênivîniyê (Toratê) piştrast bikem ku pêş min da hatiye û hindek tişta bo we qanûnî bikem ku pêşta jibo we qedexe bûn. Ez bi nîşaneyekê li aliyê Xwedanê we hatime bal we. Lewma hişyarê Xwe dê, bin û peyreviyê li min biken ⁵¹ Birastî Xwe dê, Xwedanê mine û Xwedanê we ye jî, lewma xizmeta Vî biken - eve rêya raste' ⁵² Dema Îsa hest pêkir ku ew bawer naken, wî got 'Kê dê, jiboy Xwe dê, yarmetiya min biket?' Şagirta got, 'Em dê bibine yarmetîderê Xwe dê, em bawerî bi Xwe dê diken_ gewahê xwe radest kirina me jiboy Vî be.'

⁵³ 'Xwedanê me, em bawerî bi evê diken ku Te şandiye xarê û em peyrevî li peyamber diken, me di naw gewaha da tomar bike.' ⁵⁴ Ewan bernamerêjî kirbûn lê belê Xwe dê jî bernamerêjî kirbû, Xwe dê, li baştirîn bername rêja ye. ⁵⁵ Dema Xwe dê got, 'Îsa, Ez dê rastî te paşve bikêşim û te bilind keme bal Xwe û te li nebawera pak bikem. Taku Roja Vejiyanê, Ez dê ewên peyrevî li te kirî, dê li nebawera payebilindtir bikem. Paşê hûn dê hemû vegeerêne bal Min û Ez dê sebarete bi ciyawaziyên we dadwerê nawbera we bim. ⁵⁶ Lê sebarete bi nebawera jî, Ez dê li ev dinyayê û Dawiyê da, ewan bi êşek dijwar siza bidem û ewan çi yarmetîder çinabin,⁵⁷ lê jiboy ewên ku bawer diken û karê baş diken, dê xelatê wan bi tewawî bidete wan, lê Xwe dê, hez wan naket ku karê nebaş diken. ⁵⁸ Em vedibêjine te ev eşkere kirinê, ku bîranîneke biryardere.

⁵⁹ Li bal Xwe dê, mînaka Îsa jî her wek A Dem ye. Vî, ew li tozê afirand, paşê gote wî, 'Bibe' û ew hebû. ⁶⁰ Eve rastiye li aliyê Xwedanê te, lewma nebe yêk li wan ku gumanê diket.

⁶¹ Eger her kesek li ser evê gengeşê digel we biket, piştî ku ev zaniste bi we hatiye dan, bêjin, 'Werin, bila em kurên xwe û kurên we, jinên xwe û jinên we, xwe û we bicvînin û jidil we li ber Xwe dê, bipariyên û hêviya nerêniya Xwe dê, li sere wan biken ku direwa diken.' ⁶² Birastî eve çîroka raste, çi xwedê nînin xêncî Xwe dê, birastî Xwe dê, Bihêz û Dadwere. ⁶³ Lê eger pişta xwe bidenê, bes birastî Xwe dê, baş agahdarê gendela ye.

⁶⁴ Bêje, 'Mirovên nivîsîna pîroz, werin em bigehne peyvekê ku em hemû têda hevparin, em tenê Xwe dê, dipereştin, em çî 'hevala' bo Vî nadanên û hîç yêk li me, xêncî Xwe dê, ewên dîke, wek xwedan vernagrît. 'Li paş evê eger piştta xwe bidenê da, bêje, 'Gewahê xwe radest kirina me bin.' ⁶⁵ Mirovên nivîsîna pîroz, hûn çîma li ser Ibrahîm gengeşê diken, dema ku hêştta Rênivîni (Torat) û Mizgîni (Incîl) eşkere nebibûn ta piştî dema wî? Meger hûn hizra xwe bikar naynin? ⁶⁶ Hûn lêre gengeşê li ser tiştta diken ku we hindêk zanist lê heye, lê çîma hûn gengeşê li ser tiştta diken ku hûn çî lê nizanin? Xwe dê, dizane û hûn nizanin. ⁶⁷ Ibrahîm ne Cihû bû ne Fele. Ew yêke serast bû ku xwe radestê Xwe dê, kiribû û yêk li putperesta nebû. ⁶⁸ Ew mirovên herî nêzîk li Ibrahîm, ewin ku birastî peyrevî li wî û ev Pêşbîn û bawermenda diken_ Xwe dê, piştîvanê bawermend ye. ⁶⁹ Hindêk mirovên nivîsîna pîroz jidil we hez diken we li rê derêxin, lê tenê ew xwe li rê diderêxin, her çend ew bixwe jî tênagehin. ⁷⁰ Mirovên nivîsîna pîroz, hûn çîma nikoliyê li eşkereyên Xwe dê diken, dema ku hûn gewahiya vê diden? ⁷¹ Mirovên nivîsîna pîroz hûn çîma rastiyê têkelî nerastiyê diken? Hûn çîma rastiyê diweşêrin dema ku hûn pê dizanin? ⁷² Hindêk mirovên nivîsîna pîroz dibêjin, 'Li destpêka rojê da baweriyê bi eva eşkere bûyî bo bawermenda biken paşê li dawîya rojê da nikoliyê lê biken, taku ew jî dest jê berden.' ⁷³ Lê bawerî bi kesê neke meger ku ew peyrevî li dînê te biket ' Bêje, 'Rênivîniya rast, rênivîniya Xwe dê ye' Neket ku bi kesek dîke jî yêke, weka eva bi we hatibû dan, hatibûte dan yanî belke li pêşya Xwedanê we bo gengeşe kirinê li dijê we, da bikar bînin? Bêje 'Birastî qencî li destê Xwe dê daye. Ev, pêşkêşê her kesê ku Ev dixwazît diket. Xwe dê, Berferêh û Zana ye. ' ⁷⁴ Her kesekê ku Ev bixwazît, Ev bo rehma Xwe hildibjêrît. Xwe dê, xwedanê qenciya bêpayane. ⁷⁵ Li naw mirovên nivîsîna pîroz^a da hindêk hene, eger tu komêk zêra bispêrye wan, ew dê vegeşînin, lê hindêk mirovên dîke jî, li wan hene eger tu tenê dirafekê bispêrye wan, ew nadene te, meger ku tu berdema li ser serê wan rawestî, çimkî ew dibêjin, 'Me li hember ewên ku xwedanê nivîsîna pîroz nînin, çî berpirsiyatiyek nîne. Ew sebarek bi Xwe dê, direwa diken dema ku ew vê jî dizanin. ⁷⁶ Belê, ewên ku peymanên xwe xwedan diken û hişyarê Vî ne, birastî Xwe dê, hez ewên ku hişyarê Vî ne diket, ⁷⁷ Lê ewên ku peyman Xwe dê û sûndên xwe difroşîne buhayek kêr, ewan çî parek li jiyana têt da nabît. Li Roja vejîyanê da Xwe dê, ne dê gel wan bipeyvît û ne jî dê berê Xwe bidete wan _ Ev, wan pak naket _ eşkenceyek bijan benda wane. ⁷⁸ Hindêk li wan hene ku nivîsîna pîroz pê zimanê xwe ba, diden taku hûn hizir biken, ev parek li nivîsîna pîroze, lê ew li nivîsîna pîroz nîne û ew dibêjin, 'Eve li Xwe dê, ye dema ku li Xwe dê nîne, ew sebarek bi Xwe dê, direwa diken dema ku vê dizanin jî.

⁷⁹ Çi bimirek çinîne ku Xwe dê nivîsîna pîroz, têgeheştin û pêşbînî dabîtê, bêjîte mirova, 'Li tenişt Xwe dê, da bibine koleyên min.' Lê 'Hûn dibya bibine şagirtên xwe radest kiriye Xwe dê, li ber xatira eva ku we li nivîsîna pîroz fêr kiriye û eva ku hûn lê fêr bûne.' ⁸⁰ Ev çî cara fermanê li we naket ku hûn firişte û pêşbîna weke xwedanê xwe vergirin. Ev dê çawa destûrê bidete we ku bibine nebawer, piştî ku we xwe radestî Vî kiriye? ⁸¹ Dema Xwe dê, peymanek li pêşbîna sitand, 'Eger piştî Min hertiştêk li nivîsîna pîroz û têgeheştin pêşkeşî we kir, peyamberek bêt û eva hatiye dan bi we piştrast biket, hûn dibya baweriyê pê biken û piştîvaniya wî biken. 'Got 'Hûn evê erênî diken û peymana min dipejirînin weke girêyekê li ser xwe?' 'Ewan got, 'Erê em diken. ' Vî got, 'Bes hûn gewah bin û Ez jî dê digel we li naw gewaha da bim.'

⁸² Ewên ku paş wê hindê, piştî xwe danê, ew li wan bûn ku bi pêdagirî serkêşî kirin. ⁸³ Erê, xêncî xwe radestkirina Xwe dê, ew dînek dîke dixwezî? li rewşekê da ku hemû ewên li asimana û erdê da xwe radestî Vî kirîne, çî bixwezî yanjî nexwezî, ew dê hemû bêne zivrandin bo bal Vî. ⁸⁴ Bêje, 'Em bawerî bi Xwe dê û eva bo me û Ibrahîm, Ismaîl, Ishaq, Yeçûb û nevyên wan hatiye şandine xarê diken û eva li aliyê Xwedanê wan, we bi Mûsa, Îsa û pêşbîna hatiye dayîn diken. Em ciyawaziyê li nawbera hiç yêk li wan naken. Em xwe radestê Vî diken. ⁸⁵ Eger kesek li her dînekê xêncî bi tewawî xwe radest kirina Xwe dê bigerê, çî cara ew li wî nayête pejirandin, Ew dê yêk li wan be ku li Dawiyê da dorandiye. ⁸⁶ Boçî dibît Xwe dê, rênivîniya neteweyekê biket ku bawer naken, piştî ku wan bawer kiribû û gewahî dan ku peyamber raste û piştî ku belgeyên zelal bi wan hatine nişan dan? Xwe dê rênivîniya neteweyekê naket ku karê nebaş diket. ⁸⁷ Ewên wisa dê li aliyê Xwe dê, firišta û li aliyê hemû mirovan we bi nerênî^a bêne siza dan, ⁸⁸ taku bêdawiyê ew dê li wir bimînî, ne dê sizaya wan bête siwik kirin, nejî dê paşve bête dan. ⁸⁹ Ne ewên ku paşê peşîman dibin û xwe serast diken, birastî Xwe dê, Lêbihor û Rehmê didet. ⁹⁰ Birastî ewên ku bawerîya xwe li dest dan, piştî ku bawerê pê kirbûn û paşê li nebawerîya xwe zêde kirîne, çî cara peşîmanîya wan nayête pejirandin. Ewane ewin ku li rê derketine. ⁹¹ Birastî ewên ku bawer naken û bi nebawerî dimrin, çî cara weke qerebû tejjî di erdê da zêr jî, li hiç yêk li wan nayête pejirandin^b. Eşkenceyeke bijan çavnihêrê wane û ewan çî yarmetîder jî çinabin. ⁹² Hiç yêk li we, dîndariya rastî bi destê xwe we naynît meger hûn li eva ku hûn jê hez diken biden, her tiştêkê hûn diden, Xwe dê pê Dizanît. ⁹³ Pêş ku Rênivînî (Torat) êşkere bît hemû xwarinek bo zarûkên Israîl qanûnî bû, xêncî ewa Israîl^c li xwe qedexe kirbû. Bêje 'Rênivînî (Toratê) bînin û bixwînin, eger hûn rast dibêjin.'

a: Lenet kirin

b: Qebûl kirin, pesend kirin, erê kirin

c: Israîl (Yeçûb) peyambere, liber êşa pêyê xwe, goşt û şîrê hêştirê nedxwar! Hindek Cihû ya digote Mihemed Peyamber, eger tu peyrevê dîne Ibrahîm, çima tu goşt û şîrê hêstrê dixwey. Yeçûb peyamber neviyê Ibrahîm peyamber ye û peyrevê rêbaz û dîne Ibrahîm peyamber bû.

⁹⁴ Ewên ku paş hingê sebarete bi Xwe dê, direwa berhem bînin, ew nebaş karin. ⁹⁵ Bêje, Xwe dê, rastiyê dibêjît, lewma peyreviyê li dînê Ibrahîmê serast biken, ew yêk li wan putperesta nebû. ⁹⁶ Birastî yêkem mal^a ku bo mirova bête ava kirin, ewa li Bekê^b da bû, pîroze û bo hemû mirovan, rênivîniyê ye. ⁹⁷ Nişaneyên zelal têdane, ew cihe ku Ibrahîm rawesta bû, her kesek têkevîteda, ew ewlehe. Erkê hec kirin bo malê deynê Xwe dê, ye li ser ew mirovan ku bikarin bicih bînin. Lê ewên ku bawer neken, birastî Xwe dê, pêvîstî bi çi mirova nîne. ⁹⁸ Bêje, 'Mirovên nivîsîna pîroz, hûn çima nikolîyê li eva Xwe dê, eşkere kirî diken? Dema ku Xwe dê, gewahe li ser eva hûn diken.' ⁹⁹ Bêje, mirovên nivîsîna pîroz, hûn çima rêgiriya bawermenda li rêya Xwe dê, diken û hevîl diden wê xar ken, dema ku hûn bixwe gewahê wê ne? Xwe dê, bêgah nîne li ewa ku hûn diken. ¹⁰⁰ Ewên ku we bawer kiriye, eger we peyrevî li hindek li wan ku nivîsîna pîroz bi wan hatiye dan kiriba, dê hûn zivrandibana ser nebaweriyê, piştî ku we bawer kirî. ¹⁰¹ Hûn çawa dikarin nebawer bin, dema ku eva Xwe dê, eşkere kirî bo we têt vexwendin û peyamberê Vî li naw we da dijît? Her kesek xwe qahîm bi Xwe dê, we bigrît bêguman dê bo rêya rast bête rênivîni kirin. ¹⁰² Hûn ku bawer diken, hişyarê Xwe dê bin, her wek ku eve deynê Vî ye û nemrin taku hûn xwe radestê Vî neken. ¹⁰³ Hemû bihevra xwe qahîm bi bendikê Xwe dê we bigrin. Neveqetêyêne ser aliya. Erêniya Xwe dê, li ser we, bîra we bît, dema hûn dijminê hev bûn û paşê Vî dilê we îname bal hevdu û pê erêniya Vî hûn bûne bira, kêma mabû hûn bikevine naw çalek agir da û Vî hûn jê parastin. Bi wî awayî Xwe dê, eşkereyên Xwe bo we zelal diket, belke liber wê hindê hûn bêne rênivîni kirin. ¹⁰⁴ Bibîne civakek ku banga evê diket ku başe, pêdagiriyê li ser eva rast diket û eva nerast qedexe diket. Ewên ku vê diken serkevî ne. ¹⁰⁵ Nebîne weka ewan ku, piştî belgeyên zelal bi wan hatine dan, diveqetîne ser aliya û dikevîne naw gengeşa, sizayek gelek mezin li benda ew mirovane. ¹⁰⁶ Di ew Roja ku dê rûmet sipî bin û dê rûmet reş bin, 'Lê ewên ku rûmetê wan reş dibin, piştî bawer kirinê, we nikolî^c li bawerîya xwe kir? Bes liber xatira eva ku we bawerî pê nekirî, eşkencê tam biken.' ¹⁰⁷ Lê ewên ku rûmetên wan sipî bûyî dê, li rehma Xwe dê, da bin. Ta bêdawayî ew dê li wir bimînin. ¹⁰⁸ Evane eşkere kirinê Xwe dê ne, Em birastiyê bo te vedixwînin. Xwe dê, bêdadiyê jibo afirandinê Xwe naxwazît. ¹⁰⁹ Hemû tiştê li asimana û erdê da yê Xwe dê ye. Mijar dê bizvirine bal Xwe dê. ¹¹⁰ Hûn baştirîn civakin ku jiboy mirova hatine hilbijartin. Pêdagiriya eva rast diken û ewa nerast qedexe diken û bawerî bi Xwe dê diken. Eger mirovên nivîsîna pîroz jî her wisa bawer kiriban, ew dê bo wan baştir ba, li naw ewan da, bawermend hene, lê piraniya wan bi pêdagirî serkêşin. ¹¹¹ Ew zirarê li we naden, bes dê we bêzar ken, tenanet eger ew bèn şerê we jî biken, dê zû piştî xwe bidene we û yarmetiya wan nayête kirin.

¹¹² Her derê ku ew hatine peyda kirin pê rûreşiyê li wan hatiye dan, xencî wê ku ew xwe bi bendikê Xwe dê û bendikê mirova we bigrin. Ewan kerbê Xwe dê, li ser xwe vekiriyê û pê hejariyê li wan hatiye dan, çimkî ewan bawerî bi eşkereyên Xwe dê, nedikir û bêy ku mafek hebin Pêşbîn kuştine, çimkî ew serkêş bûn û sînor dibezandin.

¹¹³ Lê ew hemû weka hevdu nînin, hindek li naw mirovên nivîsîna pîroz da civateke rastîn, di demên şevê da eşkereyên Xwe dê, dixwînin û çok didanên û serê xwe dinvînin.^a ¹¹⁴ Ew bawerî bi Xwe dê û Roja dawiyê diken, ew fermana evê diken ku raste û vê qedexe diken ku neraste, ew li kiryarên baş da lezgînin. Ew mirovane li naw ewên dirustkar dane ¹¹⁵ û her tiştê baş ku ew diken çî cara nikolî li wan nayête kirin. Xwe dê ewên ku hişyarê Vî ne nas diket. ¹¹⁶ Lê sebareti bi ewên ku bawer naken, li dijî Xwe dê da çî cara ne malê wan û nejtî zarûkên wan dê kêr wan bèn _ ew hevrêyên naw agir da ne û ta bêdawiye ew dê, li wêderê bimînin. ¹¹⁷ Mînaka hertiştê ku ew li vê dinyayê da biden weke bayek bi şixte ye^b ku li çandîna wan mirova didet ku nerastî digel xwe kirîne û wêran diket. Xwe dê, nerastî li wan nekirye, ewan nerastî li xwe kiriyê. ¹¹⁸ Hûn ku bawer diken, xencî xwe ewên dîke bo nêzikatiya xwe helnebjêrin. Ew çî derfeta li dest xwe naken ku we malkambax ken û hez diken hûn dijwariyê bikêşin, kerbê wan di devê wan da xûya diket, lê ewa di singê wan da weşartiye gelek mezintire. Bêguman Me eşkereyên Xwe jibo we zelal kirîne, eger hûn hişê xwe bikar bînin. ¹¹⁹ Wêderê hûn hez li wan diken lê ew hez we naken, hûn bawerî bi hemû nivîsîna pîroz diken û dema ew, we dibînin, ew dibêjin, 'Em bawer diken' lê dema ew bi tenê ne, ew li kerbê we da, serê tilyê xwe leq diden. Bêje, 'Kerba da bimrin, Xwe dê, dizanî li singa da çî heye.' ¹²⁰ Eger başiyekê bigehîte we, ew xemgîn dibin û lê eger zirar bigehîte we, ew şad dibin. Lê eger hûn bêhin fereh bin û hişyarê Vî bin, bi hîç awayekê bernamê wan zirarê li we naden, birastî Xwe dê hemû tiştê ku ew diken dorpêç diket ¹²¹ Dema li serê sibê da tu mal derketî ku çeperên şer^c bo bawermenda dîhar bikey, Xwe dê, Dibhêt û Dizanî. ¹²² Dema du komên we hema hema berda bûn bivêriya xwe jibo serkevtinê li dest biden lê Xwe dê, ew parastin. Dibya bawermend piştî xwe bi Xwe dê, rast biken. ¹²³ Dema ku hûn gelek kêr bûn, Xwe dê, li Bedr^d ê da, yarmetiya we da, hişyarê Xwe dê, bin, belke li ber hindê hûn sipasdar bin.

¹²⁴ Dema te gote bawermenda, 'Meger têrê naket ku dibya Xwedanê we, bi şandîna sê hizar firiştî bo xarê piştîvaniya we biket?'

a: Sujde.

b: Bayê sar û tezî ku hemû tiştî diqerîsin.

c: Cihê şer, sengerên şer.

d: Basê şerê bawermenda digel nebawera ye.

¹²⁵ Belê, eger hûn bêhinfereh û hişmendê Vî, bin û eger dijmin nişkida hêrişî we biket Xwedanê we dê bi şandina pênc hizar firuştên^a dirûşim^b kirî dê piştivaniya we biket!

¹²⁶ Meger Xwe dê, mizgînî neda we ku dilê we bêxîte tenahiyê da ku yarmetî tenê libal Xwe dê Bihêz û Dadwer we têt! ¹²⁷ Belke Ev teniştêk nebawera qet biket^c, yanjî wan biçewsînît, jiboy ew bêhêvî paşve vegeerên. ¹²⁸ Te çî kar pê neketiye ku Ev li wan bibhorît yanjî wan siza bidet, çimkî birastî ew nerastkarin. ¹²⁹ Hemû tiştê li asimana û erdê da yê Xwe dê ye. Ev li her kesê dixwazît dibhorît û her kesê ku Ev dixwazît siza didet. Xwe dê, Lêbihor û Rehmê didet. ¹³⁰ Hûn ku bawer diken sûdê nexwen, ducara zêdekirî û yanjî çend car lê zêde kirî. Hişyarê Xwe dê bin belke liber hindê hûn behremend bin. ¹³¹ Hişyarê agiri bin ku bo nebawera hatiye amade kirin ¹³² û peyrevî li Xwe dê û peyamber biken belke liber hindê hûn rehmê vergirin. ¹³³ Lezê lê biken bo aliye lêbihorîna Xwedanê xwe û baxçeyekê hindî asimana û erdê pan ku bo ewên dirustkar, hatiye amade kirin. ¹³⁴ Ewê ku li dema heyiyê û tengasiyê da didet, ewên ku pêşiya kerbê xwe digrin û li mirova xweş dibin Xwe dê, hez li wan diket ku karê baş diken. ¹³⁵ Ewên ku li dema bêrewiştîyê^d biken yanjî nerastiye li xwe biken, Xwe dê, bîr tînin û bo lêbihorîna gunchên xwe dipariyên - xêncî Xwe dê kê li guncha xweş dibît? Ê pêdagiriyê li ser kiryarên xwe^e naken, dema ku ew dizanin. ¹³⁶ Padaşê ewên wisa, li bal Xwedanê wan we lêbihorîne û baxçene ku çem têda diherikin, ta bêdawayî ew dê li wêderê da bimînin. Padaşê karkera erêniye. ¹³⁷ Rewşên mîna ewane li pêş we da jî derbaz bûne, lewma herin li ser erdê bigerên û bibînin ku dawîya ewên ku nikolî kiribûn çawa bû. ¹³⁸ Eve^f ragehandineke zelale bo mirova û renivînî û perwerdeye bo ewên ku hişyarê Vî, ne. ¹³⁹ Lewma bêhêz û bêhêvî nebin, eger hûn bawermendê rastî ne, hûn dê serdest bin ¹⁴⁰ Eger we derbek xariye, ew kesa jî derbek wisa xariye. Em rojên wisa bi nobe li naw mirova da par vediken, jibo ku Xwe dê, aşkira ket ku kê birastî bawer diket, jibo ku Ev li naw we da şehîda hilbjêrît, Xwe dê hez li nerastkara naket.

- a: Milyaket
- b: Nişan kirî
- c: Teniştê leşkerên nebawera
- d: Fehşa
- e: Bi nezanî
- f: Xwandin (Quran)

¹⁴¹ Jiboy ku Xwe dê, bawermenda taqî biket û nebawera li naw bibet. ¹⁴² We hizir dikir ku hûn dê têkewine naw baxçe, bêy ku Xwe dê, pêşta bizanît kanê kîjan li we dê bo armanca Xwe dê xebatê biket û bidete zelal kirin kanê kê bêhinferehe? ¹⁴³ Pêş ku hûn mirinê bibînîn we hêviya wê dixwast. Başe, niha we pê çavê xwe ditiye.

¹⁴⁴ Mihemed tenê peyambereke, pêş wî da gelek peyamber hebûne û çone. Eger ew bimirî yanî bête kuştin hûn dê ser paniya xwe we bizvîrî? Eger her kesek ser paniya xwe we bizvîrî, ew çî cara zirarê li Xwe dê, nadet. Xwe dê, dê padaş bidete ewên sipasdar. ¹⁴⁵ Çî rih bêy destûra Xwe dê, li dema pêşta hatî dîhar kirî namirin. Eger kesek bo padaşên ev dinyayê da têkoşanê biket, Em dê li wan bidenê da. Eger kesek bo padaşên Dawiyê têkoşanê biket, Em dê li wan bidenê da, Em dê ewên sipasdar xelat biken. ¹⁴⁶ Gelek mamostayên dînî digel pêşbîna şer kirîne, ne liber xatira ewa li rêya Xwe dê, da hate serê wan û neji liber xatira bêhêz bûnê, ewan bivêriya xwe ji dest neda, neji xwe radest kirin, Xwe dê, hez ewên bêhinfereh diket. ¹⁴⁷ Hemû gotinên wan xencî evê tîstek dîke nebû, Xwedanê me, li gunchê me û li zêde gaviyên me li karûbarên me da xweş be. Pêngavên me cihgîr ke û li dijî neteweya nebawer da yarmetîya me bide, ¹⁴⁸ û lewma Xwe dê, xpadaşên ev dinyayê û padaşê başê Dawiyê dane wan. Xwe dê, hez ewan diket, ku karê baş diken. ¹⁴⁹ Hûn ku bawer diken, eger hûn peyrevî li nebawera biken, ew dê we li ser panîyên we da bizvîrînin û hûn dê bidorînin. ¹⁵⁰ Lê Xwe dê, parêzerê we ye, Ev li baştrîn yarmetûdera ye ¹⁵¹ Em dê tîrsê bêxine di naw dilê nebawera da, çimkî ew hevala bo Xwe dê, peyda diken, her çend Vî çî desthelat bo vê hindê neşandîye, penah geha wan dê agir bît. Çend kotiye mangêha ewên ku karên nebaş diken! ¹⁵² Bi paşvekêşana wan Xwe dê, belêniya Xwe jibo we bi cih îna, paşê we bivêriya xwe ji dest da û gengeşe li ser destûrê kir û we serkêşî kir, piştî ku Vî nîşa we da ku hindek li naw we da hez li çî diken, hindek li we hez li ev dinyayê kirin û hindekê dîke jî hez li Dawiyê kirin û paşê Vî pêşgîriya we jiboy ser wan kir ku we taqî biket. Niha Ev li we bihoriye. Jiboy bawermenda Xwe dê, xwedanê qenciyê ye.

¹⁵³ Dema hûn serjêhel revîyan bêy ku hûn zêndene kesekê, dema ku li dû we da, peyamber gazî we dikir û lewma Vî xemgînî li ser xemgîniyê da we. Taku hûn şîndariyê neken jiboy bo eva we li dest daye û ewa serê we hatî. Xwe dê, gelek baş agahdarê wêye ku hûn diken.

*Li gor gotîna Ebdil Helîm, eşkereya 152 basê şerekê diket ku bawermenda serpeçî li destûra Mihemed peyamber kirin. Şervanên xwedan tîr û kewan hizir kirin ku bawermenda li şer da serkevtin bi dest îna ye û berewajî fermana Mihemed peyamber çeperên xwe çol kirin û çon ku destkevtên şer bixwe kom biken. Ew karê wan bûye hokar ku dijminê wan ser li nû xwe rêk bêxin û hêrişê bikene ser wan û di şer da serkevtû bin.

¹⁵⁴ Piştî xemgîniyê, Ev bû hokar ku tenahî li ser we da bikevît û xewê ser hindek ji we da girt. Komêk din, ku tenê di hizra xwe dane, hizrên direw sebarek Xwe dê kirin, hizrên ku zêdetir kêr hatiyê nezana ne û gotin, 'Me çi tiştek di wê mijarê da heye?' Bêje, 'Hemû ew mijare ya Xwe dê ye. Ew li naw xwe da diweşêrin, ewa ku bo te eşkere naken. Ew dibêjin, 'Eger me gotina xwe li ser wê heba, hindek li me li wêderê nedhatine kuştinê.' Bêje, 'Eger we biryar daba ku hûn li mal da jî maban, ewên ku çarenûsa wan hatibû nivîsîn ku bête kuştin, dê dîsa jî çobana derê ku mirina xwe bibînin.' Xwe dê, eve kir ku ewa di naw singê we da taqî biket û ewa di dilê we da bimalît. Xwe dê, agahdarê ewa di singe we daye. ¹⁵⁵ Lê sebarek bi wan ku li roja şer da her du hêz rû bi rûyê hev bûn zivîrîn, ew Şeytan bû ku bûye hokar ew paşve vegerin, liber xatira ewa ku wan dest xwe înay. Niha Xwe dê, li wan xweş bûye. Xwe dê, Ev ê Lêbihor û Pêdagire. ¹⁵⁶ Hûn ku bawer diken, weka wan nebin ku bawer nekirin û gotine birayê xwe yê ku derketine rêvîti yan jî ser dagirtinê, 'Eger tenê ew bal me maban ew dê nemirban, yan jî nedihatine kuştinê.' Xwe dê, evê dikete serçaveya janê li dilê ewan da. Ev Xwe dê, ye ku jiyana û mirinê didet, Xwe dê, ewa hûn diken dibînit. ¹⁵⁷ Hûn çi li rêya Xwe dê, bêne kuştin yan jî bimrin, lêbihorîna Xwe dê û rehma Vî baştire li her tiştekê ku ew kom diken. ¹⁵⁸ Hûn çi bimrin yan jî bêne kuştinê, hûn dê bo bal Xwe dê, bêne kom kirin. ¹⁵⁹ Liber rehma Xwe dê, tu bi hêminî digel wan rabûy û rûniştî _ eger tu dijwar bay, yan jî dil req bay, ew dê li derdorê te belav bana _ lewma li wan xweş be û daxwaza lêbihorînê bo wan bike. Li ser mijara da rawêjê digel wan bike, paşê dema te li ser rêbaza kiryarê biryar da, piştî xwe bi Xwe dê, rast bike, Xwe dê, hez ewan diket ku piştî xwe bi Vî rast diken ¹⁶⁰ Eger Xwe dê, yarmetiya we bidet, kes nikarî serdestiyê li we biket, eger Ev, we bêxwedan bihêlît, xêncî Vî dê kê bişê yarmetiya we bidet? Dibya bawermend baweriya xwe bi Xwe dê, biken. ¹⁶¹ Çi hiş tê naçît ku pêşbîn^a karên bêdad biken^a. Her kesek bêdadiyê biket dê, li Roja vejîyanê da, dê ev tiştê ku bêdadî pê kirî dê digel xwe hilgrît, dema her rihek bo her tiştê ku bi dest xwe înaye dê bi tewawî dê pê bête dan, nerastî li wan nayête kirin. ¹⁶² Dibît ku, ew mirovê dû keyfxweşiya Xwe dê, da diçît mîna ew bît ku kerbê Xwe dê, li ser xwe vekiriye û penahgeha wî dê cehnem bît armançke kirêt? ¹⁶³ Bal Xwe dê, pileyên cuda hene. Xwe dê, dibînit ku ew çi diken. ¹⁶⁴ Bêguman Xwe dê, gelek başî digel bawermenda kiriye ku bo wan, li kesekê li naw ewan da, peyamberek şandiye, ku eşkreyên^b Vî jîbo wan bêjît, ewan pak biket û fêrî nivîsîna pîroz û têgeheştinê biket, her çend ku pêş evê da, ew bi aşkira li şaşiye da bûn.

a: Nebî (Peyamberên Xwe dê) ew bê dadî anku bê edaletiyê naken.

b: Aye, Wehî, Gotinên Xwe dê, ev gotinên ku Xwe dê, jiboy wî aşkira kirî.

¹⁶⁵ Çima 'dema ku karesatek hate serê we, tenanet ku ewê du car hind zirar gehande wan! We got, 'Ewe çawa çêbû? Bêje, 'We bixwe ewe îna serê xwe. Xwe dê, desthilat li ser hemû tişta da heye ¹⁶⁶ û di roja ku her du leşkera li şer da hevdîtîn, ew bi destûra Xwe dê bû ku ew hate serê we, jiboy ku Ev aşkira biket kê bawermende ¹⁶⁷ û Ev bidete aşkira kirin kanê kê durû ye! Dema gotine wan, 'Werin jibo rêya Xwe dê, şer biken yanî biparêzin, 'Gotin, 'Eger me zanîba ka çawa şer biken, me dê tu şopandibay'. Di wê rojê da, ew li nebaweriyê nêzîktir bûn taku baweriyê. Ew dibêjin bi dewê xwe eva ku di dilê wan da nîne, Xwe dê, dizanît, ew çî diveşêrin.¹⁶⁸ Ewên ku rûniştibûn û sebarek bi birayên xwe gotin, 'Eger tenê ewan peyrevî li me kiriba, ew dê nehatibana kuştinê.' Bêje 'Bes mirinê li xwe dîr ken, eger eva hûn dibêjin raste.' ¹⁶⁹ Çi cara hizir neken ku ewên li rêya Xwe dê, da hatine kuştinê mirî ne, ew zindî ne li bal Xwedanê xwe û bo wan tête dabîn kirin. ¹⁷⁰ Keyfxweşin bi eva ku Xwe dê, li qenciya xwe daye wan, ew sebarek bi ewên ku dê paşê bigehine wan, lê hêşta nehatine bal wan, mizgîniyê didene ewan, ne bo wan dê tîrs hebît neji xemgîni, ¹⁷¹ Mizgîniya erênî û qenciya Xwe dê verdigrin û Xwe dê, nahêlît ku padaşê bawermenda bête bezir kirin. ¹⁷² Ewên ku bersiva Xwe dê û peyamber dan piştî ku birîndar bibûn, ewên ku li naw wan da başî kirin û hişyarê Vî man, ewan dê padaşek gelek mezin hebît. ¹⁷³ Ewên ku mirova gote wan 'Mirov li dijî we kom bûne, li wan bitirsiyên', lê baweriya wan zêde bû' û ewan got, 'Xwe dê têra me heye, Ev baştirîn parêzere' ¹⁷⁴ Lewma li bal Xwe dê, we pê erênî û qenciya bersiva wan hate dan, bêy ku çî zirar bigehîte wan. Ewan keyfxweşiya Xwe dê, şopand û Xwe dê, xwedanê qenciyên gelek mezine. ¹⁷⁵ Tenê Şeytane ku we li piştivanên xwe ditrsînît, li wan netirsîn, lê li Mîn bitirsîn, eger hûn bawermendin. ¹⁷⁶ Liber xatira ewên ku lezê li nebaweriyê diken xemgîn nebe. Ew neşên çî zirarê li Xwe dê biden, Xwe dê, dixwazît ku li Dawiyê da çî parekê nedete wan û jiboy wan eve sizayeke gelek mezine. ¹⁷⁷ Ewên ku baweriya xwe difroşine nebaweriyê, çî zirarê li Xwe dê naden û eşkenceyek bijan li benda wane. ¹⁷⁸ Ewên nebawer nabît hizir biken ku ew bo wan baştîre ku Em demek zêdetir didene wan, Em tenê dema wan zêdetir diken ku ew zêdetir guncha biken _ eşkenceyek serşorker li benda wane. ¹⁷⁹ Xwe dê, bawermend li ewê da nedhêlan ku hûn tédane taku nebaşî û başiyê li hev cuda biket. Xwe dê, ewa weşartî jî nûşa we nadet, Xwe dê, her kesê ku Ev dixwazît weke peyamber hildbjêrît. Lewma bawerî bi Xwe dê û peyamberên Vî biken, eger hûn bawer diken û hişyarê Vî bimînin, we dê padaşek gelek mezin hebît.

¹⁸⁰ Ewên ku digel ewa Xwe dê, li qencyên Xwe daye wan, destmîçî ne, nabît hizir biken ku ewe bo wan başe, Ne! Ew bo wan nebaşe. Her tiştê ku ew bi destmîçî xwedan ken, li Roja Vejîyanê da, ew dê dora ûstiyê wan bête alandin. Xwe dê, ye ku Xwedanê asimana û erdê ye, Xwe dê, agahdarê wêye ku hûn diken. ¹⁸¹ Bêguman Xwe dê, gotinê wan bihîstiyê, ewên ku dibêjin, 'Birastî Xwe dê, hejare û em heyîne ' Em ewa ku ew dibêjin tomar diken, her wisa bêy ku ewan mafek hebû Pêşbîn kuştin û Em ê bêjine wan, 'Eşkenceya ev agirê biçûsik tam biken. ' ¹⁸² Eve li ewêye ku we bi destê xwe bixwe pêş xwe da rêkir, Xwe dê çi cara bêdadiyê digel koleyên Xwe naket.

¹⁸³ Jibo ewên ku gotin, 'Xwe dê, ferman li me kiriye ku bawerî bi çi peyambera neken meger ku ew bo me qurbaniyekê bînît ku agir^a bişewtînît, Bêje 'Pêş min da peyamber pê nîşaneyên zelal hatine bal we, pê ewên ku hûn bas jê diken, eger hûn rast dibêjin, we çima ew kuştin? ' ¹⁸⁴ Eger ew te nepejîrînin, vêca pêş te, ewan peyamberên dike jî nepejîrandine, her çend ku ew bi belgeyên zelal û nivîsînên pîrozê hişmendiyê hatibûn û nivîsîna pîroz ku we linaw xweda ronahî diket. ¹⁸⁵ Hemû rihek dê mirinê tam ket û tenê li Roja Vejîyanê da bi tewawî dê bi we bête dan. Her kesek liber agir bête paşve kêşan û di naw baxçe da bête vergirtin, ew serkevîye. Jiyana ev dinyayê xêncî keyfxoşiyek xeyalî tiştêk dike nîne.

¹⁸⁶ Bêguman hûn dê li rêya mal û riha xwe we bêne taqî kirin, bêguman hûn dê gelek ewa bijan li ewên ku pêş we da nivîsîna pîroz bi wan hatibû dan û li ewên ku 'hevala' jiboy Xwe dê, peyda diken bibhên. Eger hûn bêhinfereh û hişyarê Vî ne, eve bastrîn rêbaze. ¹⁸⁷ Dema ku Xwe dê, peyman li ewên ku nivîsîna pîroz dabû wan sitand 'Hûn dibya bo mirova zelal biken, neweşêrin! ', lê ewan ser milê xwe we havêtin û ev digel buhayek kêm veguhertin, çend kirête ewa ku wan kiriye! ¹⁸⁸ Hizir neke ewên ku dilxweşin bi ewa ku wan kiriye û liber xatira ewa ku wan nedikir jî li pesnê digêrên û hizir neke ku ew dê li eşkenceyê birevin, eşkenceyek bijan li benda ewane.

¹⁸⁹ Padişahiya asimana û erdê ya Xwe dê ye, Xwe dê, desthilat li ser hemû tiştê heye.

¹⁹⁰ Birastî di afirandina asimana û erdê da û di veguherîna şev û rojê da, jiboy ewên xwedan têgeheştin nîşane hene. ¹⁹¹ Ewên ku, li ser pêya, runiştû û xwe dirêj kirî, Xwe dê tînine bîra xwe, ewên ku li ser afirandina asimana û erdê têramanê diken, 'Xwedanê me! Te ewe hemû bêhokar^b ne-afirandiye, Paye bilindi ya Te ye! Lewma me li eşkenceya agir biparêze. ¹⁹² Xwedanê me, birastî, ewên ku Tu dê havêjiye naw agir da Te ew serşor kirîne. Nebaşkara çi yarmetîder çinabin.

¹⁹³ Xwedanê me! Me bihîstîye kesek gazî me diket bo baweriyê, 'Baweriyê bi Xwedanê xwe biken' û me bawer kiriye. Xwedanê me! Li me, gunehên me li me, bibhore û kiryarên me yên nebaş pak bike û bibe hokar ku em digel ewên dirustkar bimrin. ¹⁹⁴ Xwedanê me! Bide me, ewa Te li rêya peyamberên Xwe we belêniya wê daye me. Di Roja Vejîyanê da, me serşor neke, Tu çi cara belêniya Xwe naşkênî.

¹⁹⁵ Xwedanê wan bersiva wan da, 'Ez nahêlim kiryarên karkerên li naw we da wenda bin, çi nêr bin çi mê, hûn li hevdu ne, lewma Ez dê kiryarên nebaşê ewên ku koçber bûne û li malên xwe hatine der kirin, ewên ku jibo armanca Min zîrar dîtû, ewên şer kirin û hatine kuştinê paqij bikem. Bêguman Ez dê, weke padaş ewan vergirme naw baxçeyên ku çem têda diherikin, nêzikê Xwe dê, nêzikê Xwe dê bastrîn padaşe!

¹⁹⁶ Bi hatûçona nebawera li ser erdê neyê xapandin^a ¹⁹⁷ Ewe tenê keyfxweşiyek biçûke! Paşê dê cehnem bibîte penahgeha wan, ciheke kotiye bo bêhin wedanê! ¹⁹⁸ Lê ewên ku hişyarê Xwedanê xwe ne, dê baxçeyên ku çem li bin da diherikin hebin, ew dê ta bêdawiyê li wir bimînin, mêvandariyek nêzik Xwe dê. Ewa ku nêzik, Xwe dê ye, herî bêhtîre jiboy dirustkara. ¹⁹⁹ Li naw mirovên nivîsîna pîroz da hindê hene ku birastî bawerî bi Xwe dê, bi eva hatiye şandin xar ji bo we û eva hatibû şandin bo wan jî diken, bi ûstîxarî xwe radestê Xwe dê kirîne, ew çi cara eva Xwe dê eşkere kirî naguherine buhayek kêr. Jiboy padaş ew dê nêzik Xwedanê xwe bin, birastî Xwe dê, lezgîne li hesab pirsînê da. ²⁰⁰ Hûn ku bawer diken, bêhinfereh û xwe ragir bin, hemû dema hişyarê Xwe dê bin belke liber hindê hûn serkevtî bin.

4. para Jinan

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Gelfî mirova, hişyarê Xwedanê xwe bin, Ev ê ku hûn li rihekê afirandin û li wê cota wê afirand û li wan bê hejamar, dûr û fereh jin û mêr belav kir, hişyarê Xwe dê bin, bi navê Vî hûn daxwaza li hevdu diken. Agahdarê qetandina tayê xizmatiyê bin. Birastî Xwe dê hemû dema çavdêriya we diket. ² Malê sêwiya bidene wan, tiştên baş digel ewên nebaş nevegüherin û digel malê xwe da, malê wan nexwein, birastî ewe gunehêr gelek mezin. ³ Eger hûn ditirsîyên ku nikarin bi dadperwerî digel kiçên sêwî têkiliyê biken hûn dikarin hevjiñiyê digel ew jinên dike pêk bînin ku we keyfxweş diken du, sê yanji çar. Eger hûn bitirsîyên ku nekarin wekhev bin, bes hevjiñiyê tenê digel yêk li wan pêk bîne, yanji ewên ku bi destê rastê yê we ne^a, ewe gelek dê kêrhatiyê te bit eger tu dijatiya wê nekey. ⁴ Xelatê bûkîniya^b ew jinên ku hûn jiyana hevjiñiyê digel wan pêk tînin bi comerdî bidene wan, eger ew bi dilê xwe hez diken ku jiboy we li hindêkê xweş bin, hûn dikarin bi hişek pak lê vergirin. ⁵ Malê xwe nedene ewên nezan. Xwe dê, ew kiriye keresteya debara we. Pê ew debarê jibo wan berhem bînin, wan cil ken û bi gotinên mêhrevaniyê digel wan bipeyvin. ⁶ Sêwiya taqî^c biken taku ew digehine temenê pêk înana jiyana hevpar, paşê eger we zanî, ew xwedanê darizandina başin^d, malê wan bidene wan. Bi bêserûberî û bilez, pêş ku ew bigehne temen, malê wan nexwen. Her kesê heyîye nabî ew destê xwe nedete malê sêwiya, her kesê hejar bît, dibya ew tenê bi dadperwerî mal bixwot. Dema hûn malê wan didenê, gewaha gazî ken, lê Xwe dê, jiboy hesab pirsînê têrê heye. ⁷ Dibya mêra pişkek li ewa dayk û bab û xizmê nêzik bicih dihêlin hebît û dibya jina pişkek li ewa dayk û bab û xizmê nêzik bicih dihêlin hebît, çî kê m bît yanji zêde; ew pişke erke. ⁸ Eger di dema par vekirîna da, xizm, sêwî û mirovên belengaz wêderê bûn, tiştêkê bidene wan jî û bi gotinên mêhrevaniyê digel wan bipeyvin. ⁹ Bihêle bila bitrsin, ewên ku eger zarûkê lewaz li paş xwe we hêlaban dê bo wan tirsîyaban bihêle bila ew hişyarê Xwe dê bin, Lewma bihêle bila gotinên jêhatî bêtjin. ¹⁰ Ewên ku bi bêdadî malê sêwiya dixwen, li rastî da ew agir qurt dikene zikê xwe da û ew dê li naw agirêkê bi pêt da bişevtin.

38

a: Ew mirovên ku li jêr desthilata wan da ne, wergêrên Ereba peyva kole bikar tînin herçend ku di Xwandinê (Quran) ê da peyva Kole bikar nayêt!

b: Mahreyî.

c: Imtîhan, ceribandîna, ezmûn.

d: Gawa ew sêwî pê bigehin (Balix bin) û biryarê baş biden (Hikmê baş biken), başî û nebaşiyê li yêk cuda biken!

¹¹ Sebaret bi zarûkên we, Xwe dê, ferman diket ku dibya pişka nêrekê du car hindî ya mêyekê bît, eger tenê jin hebin, li duya zêdetir, dibya du li sê pişkên mîrat par veken, eger yêk, dibya ew bibîte xwedanê nivîyê, her yêk li dayk û baba dibine xwedanê yêk li şeş pişka, eger mirî zarûk li dû xwe we hêlabin, eger ew çî zarûka li piş xwe we nehêlît û dayk û babê wî tenê mîratgirin, dayka wî yêk li sê pişka heye, meger ku ew bira hebin, di wê rewşê da, yêk li şeşa li ber dayka wî dikevît. Piştî dana dirafê tembî kirî yanjî deyna. Hûn nikarin bizanin kê li dayîk û bab yanjî zarûkên we, bo we zêdetir bi kêrin, ewe erke li bal Xwe dê we û Xwe dê Zanaye Biryardere. ¹² Hûn dibine mîratgirê nivîya ewa ku jina we li paş xwe dihêlît, eger we çî zarûk çinebin, eger wan zarûk hebin, hûn çarîkekê mîrat diben. Piştî dana dirafê tembî kirî yanjî deyna*. Eger we çî zarûk nebin, pişka jina we çarîkeke, eger we zarûk hebin para jina we yêk li heşt pişka ye. Piştî dana dirafê tembî kirî yanjî deyna. Eger mêrek yanjî jinek bimrît û çî dayk û bab yanjî zarûka li pişt xwe we nehêlît, lê tenê birayek yanjî xweşkek hebît, yêk li şeş pişka mîrat li ber ew xwîşik yan biraya dikevît, eger xweşk û birayê zêdetir hebin ew yêk li sê pişka di nawbera xwe da par vediken. Piştî dana dirafê tembî kirî yanjî deyna, bêy ku zîrar bigehîte çî kesekê, ewe fermaneke li aliyê Xwe dê. Xwe dê, Zanîne û Pêdagire. ¹³ Ewane sînorên Xwe dê ne! Ewên ku peyreviyê li Xwe dê û peyamberê Vî biken, li bal Vî we dê bêne vergirtin bo naw baxçeyan ku çem li bin da diherikin û ew dê ta bêdawiyê li wê derê bimînin û ewe destkevtê herî mezine ¹⁴ Lê ewên ku peyreviyê li Xwe dê û peyamberê Vî naken û sînorên Vî dibezînin, Ev dê wan têkete naw agir da û ta bêdawiyê ew dê li wir bimînin, eşkenceyek ser-şorker li benda wane! ¹⁵ Eger her yêk li jinên we karek bêrewîştî^a biket, li naw xwe da gazî çar gewaha biken, eger ew gewahiyê biden, ew jinê li mal da xwedan ken taku mirin tete ser wê yanjî ta dema ku Xwe dê, rêyekê nişanî wê didet. ¹⁶ Eger du kesa li naw we da bêrewîştî kir, her duya jî siza biden, eger peşîmanîya xwe ra bigehînin û rêya xwe serast ken, waz li wan bînin, Xwe dê hemû dema amadeye bo pejjirandina peşîmaniyê, û Rehmê didet. ¹⁷ Lê belê Xwe dê, tenê peşîmanîya wan kesa dipejirînit ku ber nezaniyê karên nebaş diken û zû piştî wê kiryarê peşîman bin, ewane ewin ku Xwe dê, dê wan bibhorît, Vî zanista wê heye ku biryarê bidet. ¹⁸ Peşîmanî bo ew mirov nîne ku bi berdeyamî karên nebaş diket taku mirin rûbirûyê ew kes dibît û paşê ew dibêjît, 'Niha ez peşîmanim' Neji bo ew mirovane ku bi nebawerî dimrin, Me eşkenceyek bijan bo mirovên wisa amade kirye.

a: Fehşa, anku du kesê ku digel hev jiyana hevbeş pêk neynane û ganê biken.

*Dema kesek mir, dibya deynê wî biden û eger ew tembiyek kiribît (wesiyetek kiribît) dibya tembiya ew kes bînine cih, paşê mîratê ew kes par veken!

¹⁹ Hûn ku bawer dikan, ew bo we qanûnî nîne hûn bibine xwedanê jina, bêy ku ew bixwazin, nejtî dibe hûn bi dijarî digel hevjinên xwe rabin û rûnên û hêvî biken ku hindêk li xelatê wan yê bûkîniyê li wan bistînin, eva ku we dabûye wan, meger ku ew bi aşkira bêrewiş bin, bi mêhrevanî digel wan bijîn, eger hûn hez wan naken, reng bît hûn hez ew tiştê naken ku Xwe dê, gelek başî li wê da afirandiyê. ²⁰ Eger hûn dixwazin hevjinêkê digel hevjinêkê dîke veguherin, çi xelatê bûkîniya wê lê nestînin, tenante ger we gelek zêde ji dabîtê da, meger hûn dê bi aşkira gazinde û guneha vergirin? ²¹ Hûn çawa dikarin li wan bistînin, dema ku hûn digel hevda razane û wan belênîyek fermî li we vergirtiye? ²² Hevjîniyê digel ew jina pêk neynin ku hevjinên babên we bûn, xêncî ewa demên berê da, birastî ew bêrewîştîyek kirêt û rêbazeke kotû bû. ²³ Li we qedexeye ku hevjinîyê digel ewane pêk binin; dayîkên xwe, kiçên xwe, xweşikên xwe, xaletên xwe, metên xwe, xwarziyên xwe, biraziyan xwe, daykên şîriyê^a xwe û xweşikên şîriyê xwe, daykên jinê we, zir kiçê we ku li bin çavdêriya we dane, ewên ku li wan jina bûne ku we têkiriye ewan da, eger we netêkirbîte wan da, bes hûn nayêne gunehbar kirin, hevjinên kurên li we bûyî, du xweşik heman demê da bi hewra, xêncî ewa li demên derbaz buyî da. Xwe dê Lêbihor û Rehmê didet.

²⁴ Jinên ku pêşta hevjinî pêk înayne, xêncî ewên ku bi destê rastê hûn xwedanê wanin. Xwe dê, ewe hemû li we ferman kiriye, jinên dîke bo we qanûnî ne, bi mercekê ku hûn pê xelata li malê xwe, daxwaza hevjinîya wan biken û hevjinîyê digel wan pêk binin nek jibo bêrewîştîyê. Eger hûn hez dikan xweşiyê li jina biben, xelatê bûkîniya wan bidene wan, ewe erke, piştî we, ev erke bi cih înaye, eger hûn herduk bi hevra, cûrek dîke biryarê biden, hûn nayên gunehbar kirin, Xwe dê zanista wê heye ku biryarê bidet. ²⁵ Eger her yêk li we xwedan heyî nebît ku digel jinek bawermende pak hevjinîyê pêk binît, bes hevjinîyê digel bindesteke bawermend pêk binin, Xwe dê, bêhtir baweriya we dizanît, hûn li hevdu ne, lewma pê destûra mirovên wan hevjinîyê digel wan pêk binin û bi xelatê bûkîniya rêkûpêk, ew jin dibît pak dawên^b bin, nabît ew li wan jina bin ku nişkida bê qanûnî ganê diden yanji dezgîrana digrin. Dema ku wan hevjinî pêk înaye, eger ew bêrewîştîyê biken, sizaya wan dê nivya sizayê jinên serbest bît, ewe jibo ewan kesane ku li naw we da li guneh kirinê diûrsiyên, lê jiboy we baştîre ku hûn bêhinferêh bin. Xwe dê, Lêbihor û Rehmê didet.

a: Ew jinên ku daykê we nînin hûn nezane lê şîr dayne we.

b: Naw pisiya xwe pak biparêzin, xêncî hevjinê xwe digel kesek dîke evîndariyê neken!

²⁶ Xwe dê, dixwazît Xwe jibo we zelal biket û we rênivîniyê rêya ewan biket ku pêş weda çoyne û peşîmaniya we bipejirînît, Xwe dê Zanîne Biryardere ²⁷ Xwe dê, dixwazît peşîmaniya we bipejirînît, lê ewên ku hestê^a xwe dişopînin, dixwazin hûn dûr li rê derkevin. ²⁸ Xwe dê, dixwazît barê we sivik biket, mirov lewaz hatine afirandin. ²⁹ Hûn ku bawer diken, bi nerastî heyyê yek û du nexwen lê bi pejirandina hevbeş dan û sitandinê digel hevdu biken. Xwe nekujin, çimkî Xwe dê, bêpayan digel we birehem. ³⁰ Eger her yêk li we, liber dijmindarî û bêdadiyê ew kara biket, Em dê ewan havêjine naw agir da, ew bo Xwe dê, hêsane. ³¹ Lê eger hûn xwe li ewên mezin biparêzin, ewên ku li we hatine qedexe kirin, Em dê gunehên we yê biçûk bimalin û li deriyê giran buha da we bînine jor^b.

³² Daxwaza wê neken ya ku Xwe dê, zêdetir daye hindek ji we. We mêra ew pişk heye ya ku we bi dest xwe ve înayne û we jîna, ew pişk heye ewa ku we bi dest xwe we înayne û li Xwe dê, daxwaza qenciye Vî biken, Xwe dê zanista li ser hemû tiştê heye. ³³ Me mîratgir bo hemû ew tiştê danaye ku dayk û bab û xizme nêzik li paş xwe bicih dihêlin û digel ewên ku we peyman girê daye, pişka wan bidenê da, Xwe dê gewahê hemû tiştê ye. ³⁴ Dibya mêr bi başî li jinê xwe hişyar bin, pê ew qenciye ku Xwe dê, li hindeka zêdetir daye ewên dîke. Çimkî ew li heyyê xwe xerc diken lewma hevjinên^c dirustkar û peyrev, diparêzin ewa ku Xwe dê, dixwazît ew biparêzin, di dema ku hevjinên^d wan li wir nînin. Eger hûn li zor destiya hevjinên^e xwe ditirsin, bes şîretê li wan biken, paşê naw nivîna da guhê xwe nedenê, herî dawiyê da lêden^f. Eger peyreviyê li we biken, we çi maf nîne ku karekê li dijî wan biken. Xwe dê, bêpayan Bilind û Mezine. ³⁵ Eger hûn bitirsin ku nakokî li nawbera ewan da heye, dadwerekê li malbata wî dest nişan biken û dadwerekê jî li malbata wê. Paşê eger ew bixwezînin tiştê serast biken, Xwe dê dê aştîyê li nawbera wan da çêket. Xwe dê, Zanîne, Agahdariye. ³⁶ Xwe dê, bipereste û çi tiştê neke hevalê Vî. Baş be digel dayk û babê xwe û xizma, gel sêwiya, digel mirovên hejar, digel cînarên dûr û nêzik, digel rêviyên belengaz û digel ewên ku tu bi destê rastê xwedanê wanî^g. Xwe dê, hez li mirovên qude û xwe mezinker naket.

³⁷ Ewên ku destmîçî ne û fermanê li mirovên dîke jî diken ku destmîçî bin, diveşêrin ew qenciya ku Xwe dê, daye wan. Jiboy nebawera, Me eşkenceyek serşorker amade kiriye.

a: Hewa, hewes, êhsas

b: Deriyê biheştê ye!

c: Jin

d: Mêr

e: Jin

f: Lêdan pê l dest weşanê, li gor gotina Ebdil Helîm, tenê yêk dest weşan!

g: Li gor gotina vergêrên Erebase mirovên kole ye!

³⁸ Ewên ku heyyê xwe xerc diken ku xwe pê nişanê mirova biden, bawerî bi Xwe dê û Roja dawiyê naken. Şeytan hevalê wane! Bes hevaletiya ew kes nebaşe! ³⁹ Dê çi li dijî ewan bît, eger ew bawerî bi Xwe dê û Roja dawiyê biken û biden li ewa ku Xwe dê, daye wan? Xwe dê, sebare bi wan baş dizanît. ⁴⁰ Birastî hema hindî giraniya nixteyekê^a jî, Xwe dê nerastiyê li kesê naket, Ev kiryarên baş du qat diket û padaşek gelek zêde li aliyê Xwe we didet. ⁴¹ Ewê çi biken, dema ku Em li her civakekê gewahêkê binin û te jî weke gewah li dijî wan binin? ⁴² Di wê Rojê, ewên ku bawer nekirin û peyrewî li peyamber nekirin dê awat bixwezin ku ew digel erd bibne yêk, ew dê nekarin çi gotinekê li Xwe dê weşêrin. ⁴³ Hûn ku bawer diken, eger hûn serxweşin, bi hiç şeweyekê li nûbêjê nêzik nebin, taku ew demê hûn dizanin hûn çi dibêjin neji, eger hûn nepakin^b lê hûn dikarin li cihê nûbêjê da derbaz bin, taku hûn xwe bişon, eger hûn nexweşin, rêvî ne, li ser avê hatine yanjî we destê xwe dabîte jina û hûn nikarin çi avê peyda biken, bes pê hindek axa temîz dest û ruyê xwe pê pak biken. Xwe dê, herdem amadeye ku li we xweş bît û li we bibhorît. ⁴⁴ Tu nabînî çawa, ewên ku parek li nivîsîna pîroz bi wan hatiye dan, şaşiyê dikirin û awat dixwazin hûn jî rêyê bezr biken. ⁴⁵ Xwe dê, dijminê we baş nas diket, Xwe dê weke piştîvan têra we heye û Xwe dê, weke yarmetîder têra we diket. ⁴⁶ Hindek li wan Cihûya cihê peyva diguherin dibêjin, 'Em dibhên û peyreviyê naken' û 'Dibhên lê guhdar naken û 'Me binhêrin', zimanê xwe ba diden û siwkatiyê bi dîn diken. Eger wan gotiba, 'Em dibhên û peyrewî diken' û 'Bibhê û li me binhêre' ewe dê bêhtir ba û zêdetir kêrhatiyê wan ba. Lê liber xatira nebaweriya wan Xwe dê, ew nerênî^c kirîne, lewma ew bawer naken, bes çend kes nebin. ⁴⁷ Lewma mirovên ku nivîsîna pîroz bi we hatiye dayin, baweriyê bi evê biken ku Me şandiye xarê, eva we heye piştrast diket, pêş ku Em pêşreviya ewan li wan bistînin û wan paşve bizvînin, yanjî Em ewan nerênî biken, herwek ku Me, ewên Şembî^d şikandin nerênî kirin, daxwaza Xwe dê, hemû gawê tete cih. ⁴⁸ Xwe dê, li peyda kirina 'hevala' jibo Vî nabihorît, xêncî ew hindê Ev li herkesê, li her tiştekê, ku Ev dixwazît, dibhorît, lê her kesê 'hevala' bi Xwe dê, veket gunehêk gelek gelek mezin çêkirye. ⁴⁹ Tu ewan dibînî ku dibêjin em pakin? Ne! Xwe dê, pak diket, herkesê ku Ev dixwazît, hema hindî kewlê dindika xormê jî nerastî li kesê nayête kirin.

a: Misqal

b: Beden, laşê we pak nîne!

c: Lenet

d: Sebes, rê û resma olî jibo Cihû yak u roja şembiyê li mal bimînin û kar neken!

⁵⁰ Lê binhêrin ku ew çawa sebare bi Xwe dê, dahîrana direwa diken, ewe têra xwe gunehêke aşkeraye! ⁵¹ Hûn nabînin, çawa ewên ku parek li nivîsîna pîroz bi wan hatiye dan, niha bawerî bi puta û tiştên pûç diken? Sebare bi nebawera dibêjin, 'Ew gelek li bawermenda bêhtir rênivîniyê rê hatine kirin?' ⁵² Ewane, ewin ku Xwe dê, nerênî kirîne, Tu kesê peyda nakey ku yarmetiya ewan biket ku Xwe dê, nerênî kirîne.

⁵³ Meger ewan pişkek li padişahiye heye? Eger ewan heba, ewan hindî xeta ser dindika xormê jî nedibexşîne mirova. ⁵⁴ Yanjî ew ber xatira ew qenciya ku Xwe dê, daye mirovê dîke çavnebariya^a ewan diken? Lê bêguman Me nivîsîna pîroz û têgeheştin da, binemala Ibrahim û Me padişahiye gelek mezin jî da wan ⁵⁵ Lê hindeka bawerî pê kir û hindeka jî piştî xwe dayê. Lê agirê geşê cehnemê têra wan heye. ⁵⁶ Ewên ku bawerî bi eşkeryên Me naken, Em dê wan hajone naw agir da. Dema pêstê^b wan şewtî, Em dê pêstê wan digel pêstek nû veguherin, bila bi wî awayî ew berdewam hest bi êşê biken. Xwe dê, Ev ê Bihêze û Dadwere! ⁵⁷ Lê ewên ku bawermendin û karê baş diken, Em dê ewan vergirne naw baxçeyên ku çem tê da diherikin û ta bêdawiye ew dê li wêderê bimînin. Wêderê da, ewan dê hevjinên pak hebin û Em dê ewan vergirne bin sîberên fênîk da. ⁵⁸ Xwe dê, fermanê li we diket, ew tiştê ku bi we hatine sipartin vegehrîne xwedanê wan yê rastîn û eger hûn li nawbera mirova da darizandinê^c diken, bi dadwerî wê biken. Fermana Xwe dê, jiboy we bêkêmasiye, birastî Xwe dê, Dibhêt û Dibînît. ⁵⁹ Hûn ku bawer diken, peyrevî li Xwe dê, peyamber û ewên xwedan desthelat li naw xwe da biken. Eger we li ser her mijarekê nakokî heye, bispêrine Xwe dê û peyamber, eger hûn bawerî bi Xwe dê û Roja dawiyê diken, li herî dawiyê da ewe bêhtirê û ya kêrhatiyê.

⁶⁰ Meger tu ewan nabîni, ewên ku dibêjin em bawerî bi eva jibo te hatiye şandin xar diken û eva pêş te da hatibu şandin xar? Lê jî jiboy dadweriyê dixwazin bizvirne bal xwedêyên direw, herçend ku ferman li wan hatiye kirin ku wan nepejirînin? Şeytan dixwazît ewan dûr li rê derêxît.

⁶¹ Dema bi wan tete gotin, 'Werine bal eva Xwe dê jibo peyamber eşkere kiriye' Tu dibîni, mirovên durû bi kerb rûyê xwe li te dizvînin. ⁶² Ewe çawane, dema ku liber xatira ewa ku wan bi destê xwe kiriye, belayek tete serê wan û tene bal te û sûnd bi Xwe dê dixwen, 'Me tenê dixwast başî û pêk înanê biken?' ⁶³ Xwe dê, baş dizanît di dilê ewan da çi heye, lewma guhê xwe nede ewan, şîretê li wan bike, digel ewan sebare bi wan bipeyve, peyvên ku di wan ra diçin bikar bîne.

a: Hesûdî, hez naket başiya kesek dîke bibînît

b: Kewil

c: Mehkeme, dadwerî

⁶⁴ Me çî peyamber neşandin, bêy ku dibya bi destûra Xwe dê, peyrevî li wan bête kirin. Tenê eger ew hatibana bal te^a dema ku wan nerastî li xwe dikir û pariya ban bo lêbihorîna Xwe dê û peyamber jî bo wan daxwaza lêbihorînê kiriba, dê ewan zanîba ku Xwe dê, peşîmaniyê dipejîrînit û rehmê didet. ⁶⁵ Bi Xwedanê te, ew nabine bawermendê rastûn taku ew nehêlin tu nawbera ewan da dadweriyê li ser hemû ew mijarên ku ewan nakokî li ser hene bikey û çî xweragîriyê di riha xwe da li hember biryarên te peyda neken û hemûya bi tewawî bipejîrînin ⁶⁶ Eger Me ferman kirba, 'Xwe bikojin' yanjî 'Malên xwe bicih bihêlin' ewan we nedkir, bes çend kes nebin, Lê eger ewan kiriba, weka ku ferman li wan hatibû kirin, ew dê bo wan gelek bêhtir ba, berxwedanke bihêztir ⁶⁷ û Me dê li aliyê Xwe we, padaşek gelek mezin daba wan ⁶⁸ û Me dê ew rênivîniyê rêya rast kirban. ⁶⁹ Her kesek peyrevî li Xwe dê û peyamber biket, ew dê li naw ewan da bin ku Xwe dê, erêniya pêşbîna li wan kiriye, ewên rastbêj, ewên şehîd û ewên dirustkar, hevalên wisa çend bêkêmasî ne! ⁷⁰ Ewe qenciye li aliyê Xwe dê, we. Xwe dê weke zana têrê heye. ⁷¹ Hûn ku bawer diken, agahdarê xwe bin, di komên biçûk da herine pêş^b yanjî hemû bi hevra herne pêş. ⁷² Li naw we da mirovên wisa hene ku eger karesatek bête serê we, bêguman dê xwe paşve bihêlin ew dibêjt, 'Xwe dê, erêniya min kiriye ku ez li wêderê, digel wan amade nebûm' ⁷³ Lê eger li bal Xwe dê, we qenciye bo we bêt, bêguman ew dê bêjt, mîna ku çî xweşevîstî di nawbera te û wî da nebûne. 'Ay xwezî ez jî digel ewan da bam, bila min jî karîba destkevtê mezin dest xwe we bînim.' ⁷⁴ Bihêle ewê ku dixwazin jiyana ev dinyayê bifroşine Dawiyê, bila li rêya Xwe dê, da şer biken. Her kesê ku rêya Xwe dê, da şer diket, çî bête kuştin çî serkevtî bît, Em dê padaşek mezin bidenê da. ⁷⁵ Çima nabît hûn li rêya Xwe dê, da şer biken û bo ew mêr, jin û zarûkên çewsandî ku digîryên, ewên ku dibêjin 'Ey Xwedan, me li ew gundî rizgar ke ku mirovên wê zordarin! Bi rehma Xwe, piştîvanekê bide me û li bal Xwe we, yarmetûdereke bide me?' ⁷⁶ Ewên bawermend li rêya Xwe dê, da şer diken û ewên nebawer li rêya xwedêyên direw da şer diken. Şerê hevalbendê şeytan biken, bernameyên karê Şeytan birastî lewazin. ⁷⁷ Tu wan nabînî, ewên ku bi wan hatibû gotin, 'Destê xwe biparêzin^c, nûbêjê biken û ev xêra ku bo we hatiye dîhar kirin biden?' 'Lê dema fermana şer li wan hatibû kirin, hindê li wan li mirova tirsîyan hindî ku li Xwe dê, tirsîya bûn yanjî zêdetir! Gotin, 'Xwedan Te çima fermana şer li me kirye? Bes eger Te tinê kêmek zêdetir dem daba me. 'Bêje, xweşiya ev dinyayê kême, ya Dawiyê bo ewên ku hişyarê Vî ne gelek bêhtire, hema hindî pûşîkekê^d jî nerastî li we nayête kirin.

a: Mihemed Peyamber

b: Jibo şer

c: Şer neken

d: Darikê hişîk û gelek biçûk

⁷⁸ Hûn li her derê bin jî, dê mirin her bête ser we, tenante eger hûn di naw kelehên bilind jî dabin. Dema başî bête serê wan, ew dibêjin, 'Ewe li Xwe dê ye' lê dema nebaşî bête serê wan, ew dibêjin, 'Ewe li aliyê te ye' Bêje wan, 'Hemû li aliyê Xwe dê, we tên. ' Pirsgrêka wan mirovane çiyê ku ewa dibêjine wan, ew bi dijwarî têdigehin?

⁷⁹ Her tişteke baş ku bête serê ew li aliyê Xwe dê, we ye, her tişteke nebaş jî bête serê we, li we bixwe ye. Me, weke peyamber tu bo mirova şandî, Xwe dê weke gewah têrê heye. ⁸⁰ Her kesek peyrevî li peyamber biket peyrevî li Xwe dê diket lê ewên ku piştî xwe didenê, Me tu neşandî ku tu bibye parêzvanê wan. ⁸¹ Ew dibêjin, 'Peyrevî^a, lê hema ew dema ku ew te bicih dihêlin, hindê li wan di şevê da bernama rêjîyê jiboy xêncî eva te gotî diken. Xwe dê, ew bernama rêjîya ku ew di şevê da diken, tomar diket. Lewma piştî xwe bide wan û piştî xwe bi Xwe dê, rast bike, Xwe dê weka parêzer têrê diket. ⁸² Meger, ew sebare bi ev Xwandinê (Quran) hizir naken? Eger xêncî Xwe dê, ev li aliyê her kesekê dike ba, ewan dê gelek nakokî têda peyda kirban. ⁸³ Her gava nûçeya her mijarekê sebare bi tenahî yanjî tîrsê bo ewan têt, ew wê belav diken, eger ewan gotiba peyamber yanjî ewên xwedan desthilat li naw wan da, ewên ku wateya wê ya serast dizanin, dê zanîban. Eger liber qenciya Xwe dê û rehma Vî jiboy we neba, we dê peyrevî li Şeytan kiriba, bes çend kes nebin. ⁸⁴ Lewma li rêya Xwe dê, da şer biken. Tu tenê berpirsyarê xweyî. Bawermenda han bide ser. Xwe dê, dê pêşya hêza nebawera bigrît, çimkî Xwe dê li şeyanê da bihêztire û li sizadanê da gelek tîrsnake. ⁸⁵ Her kesek jibo armancek baş destêverdanê biket, ew dê pişkek lê hebît û her kesek bo armancek nebaş destêverdanê biket, ew dê pişkek lê hebît. Xwe dê, parêzvanê her tişteke ye. ⁸⁶ Lê dema ku ew rewşa we dipirsin, bi peyvên bêhtir rewşa wan bipirsin, yanjî her çi nebît bersiva wan biden, Xwe dê, hisaba hemû tiştî dipirsît. ⁸⁷ Ev Xwe dê ye, çi xwedê nîne, xêncî Vî. Ev dê, li Roja Vejiyanê da we hemûya kom biket ku sebare bi wê çi gûman nîne, ragehandina kê dikarît li ya Xwe dê rastir bît? ⁸⁸ Hûn çima sebare bi durû^b ya dabeş bûne ser du koma da, dema ku Xwe dê, her Bixwe li ber xatira ewa ku wan dest xwe înayî ew paşve dayne? Hûn dixwazin ewan rênivîni biken ku Xwe dê hêlaye li rê derkevin? Eger Xwe dê, bihêlît kesek li rê derkevît, hûn çi cara nikarin jiboy ew kes rê peyda biken. ⁸⁹ Ew hevî dixwazin ku hûn bawer neken, herwek ku ewan bixwe bawer nekirye, ku hûn jî weka wan bin. Lewma ewan weke hevpeyman vernegrin taku ew li rêya Xwe dê, da koç neken. Eger ew piştî xwe bidenê, bes li her derê hûn rast ewan hatin, ewan bigrin û bikujin. Hiç yêk li wan weke hevpeyman yanjî weke piştîvan vernegrin.

a: Ew dê destûra bişopînin.

b: Ew mirovên ku tişteke dibêjin lê karek dike diken, di zimanê Erebi da dibêjine wan munafiq.

⁹⁰ Xêncî ew kesên ku penahê jîbo we tûnin, ewên ku we digel mirovên wan peymaname heye, li tîrsê şer kirin digel we û mirovên xwe da, dilê wan leriziye. Eger Xwe dê xwastiba, Ev dê li ser we da desthilat daba wan û ewan dê şerê we kiriba, lewma eger ew paşê kêşê li we biken û şerê we neken û aştîyê pêşkêşî we biken, paş wê Xwe dê, li dijî wan çi hokara^a nadete we. ⁹¹ Hûn dê ewên dîke bibînîn. Ku hêvî diken li we ewleh bin û li mirovên xwe jî ewleh bin, hemû dema ew dikevîne rewşekê da ku ew dudil bin, ew xwe radest diken, lewma eger ew paşve nekêşin, neji aştîyê pêşkêş we biken, neji destê xwe biparêzin, li her derê ku hûn rast ewan hatin, ewan bigrin û bikujin, Em desthilatek zelal li dijî mirovên wisa didene we. ⁹² Nabî çî cara bawermendek bawermendek dîke bikujît, bes bi şaşî nebît. Eger her kesek bawermendekê bi şaşî bikujît, ew dibya bindestekê ku xwe radestê Xwe dê, kiriye^b serbest berdet û diraf bedel xwîn bidete binemala ew kes, meger ew bi xêr xazî lê xweş bin, eger ew li wan bît ku digel we li şer dane, lê ew bixwe bawermende, bes bo qerebû tenê dibya bindesteke bawermend serbest bête berdanê, eger ew mirovê wan bît ku we digel ewan da peymaname heye, bes dibya qerebûyê radestê binemala wi biken û bindesteke bawermend serbest bête berden. Her kesê ku şêyan nebû ku ewê biket, bi rêya peşmaniyê bo Xwe dê, dibya du heyva li serhevda rojî bît; Xwe dê zanista wê heye ku biryarê bidet. ⁹³ Eger kesek bawermendekê bi zanebûn bikujît, sizaya ew kesî cehneme û ta bêdawayî ew dê li wêderê bimînît, Xwe dê digel ew kes toreye û ew nerênî kiriye û sizayeke gelek mezin jiboy wî hazir kiriye. ⁹⁴ Lewma, hûn ku bawer diken, dema hûn li rêya Xwe dê, da diçîne şer, lêbikolin û nebêjine ew kesê ku aştîyê pêşkêş we diken, 'Tu bawermend nînî' li ber hez kirin li derfeta deskevtên ev dinyayê, Xwe dê, gelek destkevt bo we hene, Hûn bixwe serdemekê di vê rewşê da bûn, lê Xwe dê, digel we baş bû, lewma lê bikolin, Xwe dê, agahdarê wê ye ku hûn diken. ⁹⁵ Xêncî ewên ku nikarin, ew bawermendên ku paşve dimînin wekhev nînin digel ewên ku rih û malê xwe sipartine bo hewl dan li rêya Xwe dê da, Xwe dê mirovên wisa pileyekê li ew mirovên paşve dimînin qencîr kirîne, her çend ku Ev belêniya padaşek baş dabû hemû bawermenda, lê Xwe dê, pê padaşek gelek mezintir qencî li wan kiriye ku jiboy rêya Xwe dê, li mal derkevîne, serwey ewên ku paşve mabûn. ⁹⁶ Pileyên li bal Vî we, her wisa lêbihorîn û rehme, Xwe dê, Ev ê Lêbihore û Rehmê didet ⁹⁷ Ewên ku nerastî li xwe kirîne û firişte wan diben dê li wan bipirsin, 'Tu çî rewşekê da bûy? ' Ew dê bêjin, 'Li ser erdê da em çewsandî bûn' û firişte dê bêjin, 'Meger erdê Xwe dê, weka pêvîst bo te fereh nebû ku tu koç bikeye cihek dîke? ' Penahgeha mirovên wisa dê cehnem bît, armanceke kotiye,

a: Sebeb, delîl.

b: Mîroveke bin dest û bê desthilat Mosliman. Vergêrên ereb peyva kole bikar tûnin lê li Xwandîne (Quranê) da peyva kole bikar nehatiye

⁹⁸ Lê ne ew mêt, jin û biçûkên tepeser kirî ku çi şeyan di hêza xwe da nînin neji bo rêyekê tene rênivîni kirin ⁹⁹ reng bît Xwe dê, li wana xweş bît, çimkî Xwe dê, Ev ê beşxende û Ev ê lêbihore. ¹⁰⁰ Her kesek ku li rêya Xwe dê, koç biket dê gelek penahgeha û gelek zêdehiyê li ser erdê peyda biket û eger kesek mala xwe bicih bihêlît ku koç bikete bal Xwe dê û peyamberê Vî û mirin ser wî da bigrît, bêgumane padaşê wî li bal Xwe dê ye. Xwe dê, Ev ê Lêbihor û Rehmê didet. ¹⁰¹ Dema hûn li ser erdê da rêvîtiyê diken, eger hûn nûbêja xwe kurt ken, hûn nayêne tawanbar kirin, eger hûn bitirsîyên ku belke nebawer zirarê bigehînine we, ew bi aşkira dijminê we ne. ¹⁰² Dema tu digel ewan day, bo wan pêş-nûbêjiyê dikey, bihêle bila komek wan di nûbêjê da digel te ser pêya rawestin, çekê xwe digel xwe hilgirin û dema ewan çok danan û ser nivandîna xwe tewaw kir, bihêle bila ew li aliyê piştê da cihê xwe bigrin. Paşê, bihêle bila ew koma ku hêsta nûbêj nekiriye, bila digel te nûbêjê biken, her wisa hişyarê xwe û çekên xwe bin, nebawer hêvî dixwazin ku hûn hişyarê çek û tûrikê^a xwe nebin, ku ew tenê di hêrişekê da li ser we da dagirin. Eger li ber baranê yanji nexweşiyê hûn çekê xwe danên hûn nayêne tawanbar kirin, lê agahdarê xwe bin. Bîrastî Xwe dê, sizayeke serşorker jibo nebawera amade kiriye. ¹⁰³ Piştî we, nûbêj tewaw kir, berdeyam bin li bîr anîna Xwe dê, çi ser pêya, çi rûniştî yanji xwe li ser teniştê dirêj kirî û dema ku hûn ewlehin, nûbêjê xwe berdeyam biken, çimkî li dema destnîşan kirî da nûbêj li ser bawermenda erke. ¹⁰⁴ Li dûketîna dijmin da newêrok nebin, eger hûn diwariyê dikêşin, ew jî mîna we diwariyê dikêşin, lê hûn çavnihêriyê li Xwe dê, diken lê ew nikarin ew çavnihêriyê jî biken. Xwe dê, zanista wê hindê heye ku biryarê bidet. ¹⁰⁵ Me bi rastiye nivîsîna pîroz bo te şandiye xarê ku pêka eva Xwe dê, nîşanî te daye, tu bikarî di nawbera mirova da dadweriyê bikey. Jiboy ewên ku dixapînin nepariyê. ¹⁰⁶ Daxwaza lêborînê li Xwe dê bike, Xwe dê, Ev ê Lêbihor û Rehmê didet. ¹⁰⁷ Li şûna ewên ku riha xwe dixapînin gengeşê neke. Xwe dê, hez ew xapînerên gunehbar naket. ¹⁰⁸ Ew hevîl diden xwe li miorva weşêrin, lê ew nikarin xwe li Xwe dê weşêrin. Ev digel wane, dema ew li şevê da bernamerêjiyê diken û tiştê wisa dibêjin ku Vî keyfxweş naket, Xwe dê, ew tiştaye ku ew diken dorpêç diket. ¹⁰⁹ Hûn lêre, li ev jiyânê da, bi niwêneratiya wan gengeşê diken, lê çi kesek dê, li Roja Vejiyanê da bi niwêneratiya wan dê digel Xwe dê, gengeşê biket? Yanji dê çi kesek bibîte parêzerê wan? ¹¹⁰ Her kesek karê nebaş biket yanji nerastiye li riha xwe biket û daxwaza lêbihorînê li Xwe dê, biket ew dê bizanît ku Xwe dê, Ev ê Lêbihor û Rehmê didet. ¹¹¹ Her kesê ku gunehkê dest xwe bîniît, ew dê, li dijî riha xwe bidest xwe we bîniît û Xwe dê, zanista wê heye ku biryarê bidet. ¹¹² Her kesê ku tawan yanji gunehkê biket û sûçê wê havêjite ûstiyê mirovek bêguneh da, ew kes barê boxtanê û gunehkê aşkira li xwe kiriye.

¹¹³ Eger li ber qenciya Xwe dê û rehma Vî li ser te neba, komek wan dê hevil^a daba ku te li rê derêxin, ew tenê xwe li rê der dixin û nikarin çi zîrê bigehînine te, jiberku Xwe dê, nivîsîna pîroz û têgehestin bo te şandiye xarê û tu fêri vê kirî ku te nedizanî. Birastî qenciya Xwe dê, li ser te gelek mezine. ¹¹⁴ Di piraniya peyvînê wan yê nihênî^b da çi başî çînine, tenê di destûr dana xêrxwazî yan mêhrevaniyê yanjî aşî di nawbera mirova da nebît. Her kesê ku ew tiştane biket, li keyfxweş kirina Xwe dê bigerêt, Em dê padaşek gelek mezin bidenê da ¹¹⁵ Her kesê ku dijberiya peyamber biket, piştî ku rênivîni ji bo wî hatiye zelal kirin û rêyekê cudatir li ya bawermenda dişopînit, Em dê bidene wî, ewa ku wî bixwe biriye. Em dê wî hajone cehnemê da, ew armanceke kotiye ¹¹⁶ Xwe dê, li girêdana ewên dîke li Xwe, nabihorît, herçend Ev dê li her kesê ku Ev bixwezît ku tawanên dîke kirîne dê bibhorît. Her kesê ku ewên dîke bikete 'hevalê' Xwe dê, bêguman ew dûr li rê çoye derê. ¹¹⁷ Li şûna Vî da, bes tenê gazî ewên mê û bes tenê gazî Şeytanê serkêş diken, ¹¹⁸ ewê ku Xwe dê nerênî kiriye, ewê ku got, 'Bêguman ez dê pişka xwe koleyên Te bibem ¹¹⁹ û ez dê wan bixapînim, hestên pûç li wan da hişyar kem, ez dê fermanê li wan bikem ku guhê ajelên xwe yên kevî bibrin, ez dê fermanê li wan bikem ku dest têverdanê li afirandina Xwe dê, da biken, her kesek li cihê Xwe dê, da Şeytan weke hevalê xwe hilbjêrit, ew dorandinek aşkira dorandiyê, ¹²⁰ ew belênîya didete ewan û hesta li wan da dibzvinît, lê belênîyên Şeytan li xeyala zêdetir hîç tiştek dîke nînin. ¹²¹ Penahgeha mirovên wisa dê cehnem bît û ew çi rizgariyê lê peyda naken, ¹²² lê belê ewên ku bawer diken û karê durust diken, Em dê vergirine naw baxçeyên ku çem li bin da diherikin, taku bêdawiye ew dê li wêderê bimînin, belênîya Xwe dê raste. Kê li Xwe dê, rastir dipeyvît.

¹²³ Ew pêka daxwaza dilê we nabît yanjî ya mirovên nivîsîna pîroz, her kesê nerastiyê biket ew dê bête siza dan û xêncî Xwe dê, ew kesê peyda naket ku wî biparêzît yanjî yarmetiya wî bidet ¹²⁴ Çi nêr çi mê, her kesê karê durust biket û bawermend bît, ew dê biçine naw baxçe û hema hindî koratiya di dindikek xormê da nerastî li ew kesa nayête kirin. ¹²⁵ Kê dikarît li dîn da li wan baştir bît, ewên ku bi tewawî xwe radestê Xwe dê diken, dema ku ew başiyê diken û peyreviyê li dînê Ibrahîm diken, ewê ku di baweriya xwe da rast bû? Xwe dê, Ibrahîm weke heval vergirt. ¹²⁶ Hemû tiştê di asmana û erdê da yê Xwe dê ye, Xwe dê, dorhêla hemû tişta bi tewawî digrît.

¹²⁷ Sebareti bi jina, daxwaza biryarekê li te diken. Bêje, 'Xwe dê, sebareti bi wan biryarek daye we, eva ku di nivîsîna pîroz da bo we hatiye xwandin, sebareti bi kiçên sêwî jî, ew pişka ku bo wan hatiye dîhar kirin, hûn nadene wan û ewên ku hûn hez diken hevjinîyê digel wan pêk binin, herwisa serbareti bi zarukên bêhêz _ Ev, fermanê li we diket ku bi dadwerî digel sêwiya rabin û rûnên' Xwe dê, baş agahdarê her tiştê başe ku hûn diken.

¹²⁸ Eger jinek li zordestî yanjî bêxwedan hêlanê li bal mêrê xwe bitirsiyêt, hiç yêk li wan nayête tawanbar kirin eger ew bigehne çareserîyeke aştîyane, çimkî aştî bêhtîre. Lê di riha mirova da qornûsî^a heye, eger hûn karê durust biken û hişyarê Xwe dê, bin Xwe dê, agahdarê ewa hûn diken heye. ¹²⁹ Hûn çî cara nikarin bi dadweriya wekhev digel jinên xwe têkiliyê biken, her çend ku hûn bixwazin wê biken jî, lê jinekê bi tewawî pişt guhê xwe we nehavêje, yêke dîke jî daliqandî^b nehêlin, eger hûn serastiyê biken û hişyarê Xwe dê bimînin, Xwe dê Ev ê Lêbihor û Rehmê didet, ¹³⁰ Lê eger jin û mêr li hevdu cuda bin, Xwe dê dê li zêdehiya Xwe, ewan dewlemend ket, Xwe dê, berferêh zana ye. ¹³¹ Ewa di asimana û erdê da yê Xwe dê ye, Me ferman li ewên ku pêş we da nivîsîna pîroz bi wan hatiye dan û li we jî kiriye ku hişyarê Xwe dê bin. Lê eger hûn bawer neken, ewa di asimana û erdê da yê Xwe dê ye û Xwe dê, têra Xwe heye, kêr hatiyê pesna ye. ¹³² Ewa di asmana û erdê da yê Xwe dê, ye û jilbooy parêzeriyê Xwe dê têrê heye. ¹³³ Mirovno eger Ev bixwazît, Ev dikarî we hemûya bi hevra wêda bibet û li şûna we da ewên dîke bînît, Xwe dê şêyan heye ku ewê biket. ¹³⁴ Ewên ku padaşên ev dinyayê dixwazin, padaşên ev dinyayê û Dawiyê bal Xwe dê ne, Xwe dê Bihîstin û Dîtîne. ¹³⁵ Hûn ku bawer diken, dadweriyê biparêzin û gewahê Xwe dê bin. Tenanet eger li dijî we bixwe, dayk û babê we, yanjî xizmên we bît. Çî hejar bin yanjî heyî bin, Xwe dê, li wan herdu yajî kêrhatîre. Lewma xwe li şopandîna hestên xwe biparêzin bila hûn li rê nederkevin, eger hûn xemsariyê biken yanjî bişêwînin, Xwe dê, agahdare ku hûn çî diken. ¹³⁶ Hûn ku bawer diken, bawer bi Xwe dê û peyamberê Vî û nivîsînên pîroz ku Vî bo peyamberê xwe şande xarê û her wisa nivîsîna pîroz ku Vî pêşta şandî xar biken. Her kesek ku bawerî bi Xwe dê, bi firîşteyên Vî, bi nivîsînên Vî yên pîroz, bi peyamberên Vî û Roja dawiyê neket ew dût dût li rê çoye der. ¹³⁷ Lê sebarek bi ewên ku bawer diken paşê nikolîyê li baweriyê diken û carek dîke bawer diken û car din dîsa nikolîyê li baweriyê diken û li nebawerîya xwe zêde diken, Xwe dê li wan nabihorît, ne jî Ev dê rênivîniya wan bo ser rêkekê biket. ¹³⁸ Mizgîniyê bide durûya ku eşkenceyek bijan li benda wane. ¹³⁹ Ewên ku li şûna bawermenda, hevpeymaniya nebawera diken, ew li bal wan li hêzê digêrên? Birastî, hemû hêz ya Xwe dê ye! ¹⁴⁰ Herwek ku Vî di nivîsîna pîroz da bo we eşkere kiriye, eger hûn bibhên ku ew nikolîyê li eva Xwe dê, eşkere kirî biken yanjî henekê xwe pê biken, digel wan nerûnên, meger ku ew li ser tiştê dîke bipeyvin, yanjî tu dê bixwe jî wek ewan lê bêy, Xwe dê dê hemû durû û nebawera di cehnemê da kom bikete bal hev. ¹⁴¹ Ewên ku li bendê ne, eger Xwe dê, serkevtinê bo te bînît, ew dêbêjin, 'Meger em digel we nebûn?' 'Lê eger nebawera derfetek hebît, ew dê bêjine wan, 'Meger em serdestê we nebûn lê me hûn li bawermenda neparastin?' 'Xwe dê, dê li Roja Vejiyanê da dê li nawbera we da dadweriyê biket. Xwe dê çî cara rê nadete nebawera bo ser bawermenda.

a: Destmiçî

b: Çarenûsa wê dîhar biken, helawêstî nehêlin.

¹⁴² Ewên durû Xwe dê, dixapînin, lê Eve ku wan dixapînit. Dema ew bo nûbêjê radibine ser xwe, ew gelek bê xîret radwestin, pêş çavê mirova xwe nîşan diden û tenê kêmekê Xwe dê bîr tûnin, ¹⁴³ Li nawbera ewanda dudiliyê diken, ne ser bi wî aliyê ne û ne ser bi aliyê dike. Eger Xwe dê, bihêlît kesek li rê derkevît, tu çi cara nikarî rêyekê bo peyda bikey. ¹⁴⁴ Hûn ku bawer diken, nebawera li şûna bawermenda da, weke hevalbend û parêzer nevergîrin, hûn dixwazin li dijî xwe belgeyên zelal pêşkêşî Xwe dê, biken?

¹⁴⁵ Mirovên durû dê li koratiya herê xarê ya agir da bin û hûn çi cara yarmetîderekê bo wan peyda naken. ¹⁴⁶ Nek ewên ku peşîmaniya xwe radgehînin û xwe serast diken û xwe qahîm bi Xwe dê we digrin û ji dil we dîne xwe radestê Xwe dê, diken, ewane dê bigehine bawermenda û li demek nêzîk da Xwe dê, dê padaşek gelek mezin bidete bawermenda. ¹⁴⁷ Bo çi Xwe dê, bihêlît hûn eşkencê bikêşin, eger hûn sipasdarin û bawerî bi Vî diken? Xwe dê, Sipasdar û Zana ye. ¹⁴⁸ Xwe dê, hez naket peyvên nebaş li naw gişt mirova da bêne gotin, meger ku nerastî li kesekê hatibe kirin, Xwe dê, Bihîstin û Zanîne.

¹⁴⁹ Eger, bi eşkere yanjî bi nihênî hûn başiyê biken, yanjî hûn li nebaşiyekê bibhorin, birastî Xwe dê, Ev ê herî Lêbihor û Bihêze. ¹⁵⁰ Lê sebarek bi ewên ku bawerî bi Xwe dê û peyamberên Vî naken û hêvî diken ciyawaziyê bêxine nawbera Xwe dê û peyamberên Vî da, dibêjin, 'Em bawerî bi hindeka diken û bawerî bi ewên dike naken' û hêvî diken rêyekê di nawberê dabigirne berxwe, ¹⁵¹ ew bi rastî nebawerin, Me sizayek serşorker bo nebawera amade kiriye. ¹⁵² Lê ewên ku bawerî bi Xwe dê û peyamberên Vî diken û çi ciyawaziyê nadanêne nawbera hiç yêk li wan, li demek nêzîk da Xwe dê, dê padaşek ewan bidete wan û Xwe dê, Evê Lêbihor û Rehmê didet. ¹⁵³ Mirovên nivîsîna pîroz daxwaz diken ku tu nivîsîneke pîroz li asimana da bo wan bînî xarê, lêbelê ewan daxwaza li wê zêdetir jî, li Mûsa kirbûn, ewan gotibû, 'Xwe dê, rûbirû nîşanî me bide' û ber xatira nerastîya wan, ew bi birûskê hatibûne qotan. Tenanet piştî ku eşkereyên zelal bo wan hatibûne xarê jî, ewan golik^a vergirt, paşê ber xatra wê Em li wan xweş bûn û Me desthilatek zelal da Mûsa¹⁵⁴ Jiboy peymana wan, Me çiya li ser ewan da bilind kir, Me gote wan, 'Derî da werne jorê, çok danên û serê xwe binvînin' û Me gote wan 'Şembiyê neşkînin' û Me peymanek fermî li wan sitand ¹⁵⁵ û li ber xatira wê ku ewan peymana xwe şikand û bawerî bi eşkereyên Xwe dê nekirin û bêmaf Pêşbîn kuştin û ber xatira ew gotina wan, 'Dilê me pêçayîye' Na! Li ber xatira nebawerîya wan, Xwe dê, ew xitîmandine, lewma ew bawer naken bes hindek nebin ¹⁵⁶ û çimkî ewan bawer nekirbûn û ewan boxtanke gelek mezin bi Mîryemê kiribûn ¹⁵⁷ û wan gotibû, 'Me peyamberê Xwe dê, Îsa, Mesîhê kurê Mîryemê kuştîye, 'ewan, ne ew kuştibû û neji li xaçê dabûn, lêbelê ew hat kirin ku wisa li ber çavê wan were xûya kirin, ewên ku li ser da ciyawazî hene, li ser da guman hene. Ewan çi zanist li ser da çinîne, bes ew texmîna dişopînin, bêguman ew nekuştin ¹⁵⁸ Na! Xwe dê, ew bilind kire bo bal Xwe. Xwe dê, Ev ê Bihêz û Dadwere. ¹⁵⁹ Çi mirovên nivîsîna pîroz namînin, pêş ku bimrin bawerî^b neken û di Roja Vejiyanê da ew dê li dijî wan bibe gewah.

a: Golik perestîn

b: Bi peyamber bûna Îsa peyamberê korê Mîryemê biken.

¹⁶⁰ Liber ew nebaşiyên ku li bal hindek Cihûya we hatibûne kirin, Me hindek xwarinên baş li wan qedexê kirin ku pêşta bo wan qanûnî bûn û jiberku ewan pêşya geleka bo ser rêya Xwe dê girt ¹⁶¹ û liber sûd standina wan, dema ku ew li wan hatibû qedexê kirin û jiboy ku bi bêdadî malê mirovên dike dixwarin. Jibo ew nebawerên li naw ewan da, Me eşkenceyek bijan amade kiriye. ¹⁶² Lê ewên ku bi başî li zanistê da cihê xwe girtine û bawermendên ku bawerî bi eva ku bo te^a eşkere bûye û eva ku pêş te da eşkere bûye hene, ewên ku nûbêja diken, ew xêra ku bo wan hatiye dihar kirin diden û bawerî bi Xwe dê û Roja dawiyê diken, Em dê padaşek gelek mezin bidene wan. ¹⁶³ Me jibo te eşkere şandiye her wek ku Me bo Nû Xwe û Pêşbînên piştî wî ra şand, bo Ibrahim, Ismail, Ishaq, Yeşûb û paşketiyê wan, bo Îsa, Eyûb, Yûnis, Harûn û Silêman û Me nivîsîna pîroz dabû Dawûd jî. ¹⁶⁴ Jibo peyamberên dike ku Me pêşta basê wan bo te kiriye û her wisa ew peyamberên ku Me basê wan jiboy te nekiriye. Xwe dê, rastew Xwe digel Mûsa peyvî. ¹⁶⁵ Ew peyamber, hilgîrê mizgîniyê û agahdariyê bûn ku mirova çî mahne li hember Xwe dê da nebin, piştî ku ewan peyamber vergirtî. Xwe dê Evê Bihêze Dadwere. ¹⁶⁶ Lê Xwe dê, her bi Xwe gewahê evêye ku Vî jibo we şandibû xarê, Vî bi zanista Xwe şande xarê, firişte jî gewahiyê diden, herçend ku Xwe dê, weke gewah têrê heye. ¹⁶⁷ Ewên ku bawer nekîrîne û rêgîriyê bo ser rêya Xwe dê diken, ew gelek dûr li rêkê da çone der ¹⁶⁸ Xwe dê, li ewên ku bawer nekîrîne û karên nebaş diken nabihorît û neji dê ewan rênivîniyê çî rêka biket. ¹⁶⁹ Xêncî rêya cehnemê nebît, ew dê ta bêdawiye li wê derê bimînin, ew jibo Xwe dê hêsane.

¹⁷⁰ Mirovino, peyamber bi rastiya li aliyê Xwedanê we ra hatiye bal we, lewma bawer biken, eve bo we bêhtîre, tenanet eger hûn bawer jî neken, hemû ewa di asimana û erdê da ya Xwe dê ye, Xwe dê, Zanaye Dadwere. ¹⁷¹ Mirovên nivîsîna pîroz, li dîne xwe da zêdegaviyê neken û sebarek bi Xwe dê, çî nebêjin bes rastî nebît. Îsa Mesîhê kurê Mîryemê, li peyamberek Xwe dê zêdetir nebû, gotinek ku Vî gotibû Mîryemê û rihek li aliyê Vî! Lewma bawerî bi Xwe dê û peyamberên Vî biken û nebêjin, 'Sê' Rawestînin! Ew bo we bêhtîre, Xwe dê tenê yêk Xwe dê ye, Ev gelek li wê payebilintîre ku kurek hebît, hemû tiştê di asimana û erdê da yê Vî ye û Xwe dê weke parêzvan têra heye. ¹⁷² Çî cara Mesîhê kerb lê nedvebû ku koleyê Xwe dê bû, neji firişteyên ku li Vî nêzîkin. Ewên ku kerb lê divebin ku koleyê Xwe dê ne û xwe qude diken Ev, dê wan hemûya kom kete pêşya Xwe. ¹⁷³ Ji bo ewên ku bawer kirine û kiryarên baş kirine Ev, dê padaşê wan bidete wan û ewa zêdetir jî li qenciya Xwe bidete wan, lê jiboy ewên kerbê wan webû û xwe mezin kirin Ev, dê bi eşkenceyek bijan ewan siza bidet û xêncî Xwe dê, ew kesê peyda naken ku wan biparêzît yanjî yarmetiya ewan biket. ¹⁷⁴ Mirovino, belgeyên pêbawer li bal Xwedanê we re jibo we hatine û Me ronahiyek zelal jî bo we şandiye xarê. ¹⁷⁵ Ewên ku bawerî bi Xwe dê diken û xwe qahîm bi Vî we digrin, Ev dê wan vergrîte naw rehm Xwe û qenciye da, Ev, dê li ser rêyek rast da ewan rênivîniyê bal Xwe biket.

¹⁷⁶ Ew daxwaza dadweriyekê li te diken. Bêje, 'Xwe dê, sebarek bi mîratê ewê ku bê zarûk û bê dayk û bab dimrît, dadweriyekê didete we. 'Eger mêrek bê dayk û bab û bê zarûk bimrît û tenê xweşkek hebît, ew dê bibîte xwedanê nivya ewa mayî, eger xweşik bimrît ew dê bibîte mîratgirê wê, eger ewê çî zarûk nebin, eger du mê bin, di nawbera xwe da, ew dê bibine xwedanê du li sê pişka li ewa ber mayî. Lê eger xweşik û birayên wî yê sax hebin, mafê ewê nêr li pişkê da, du cara hindî mafê ewên mê ye. Xwe dê, evê bo we zelal diket ku hûn li rê nederkevin. Xwe dê zanista li ser hemû tiştên heye.

5. Para Cejin ê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Hûn ku bawer diken, peymanên xwe bi cih bînin. Ajelên ku diçerin, weke xwarinê ji bo we, qanûnî ne, xêncî ewa ku dê bi we bête ragihandin. Ji we qedexeye dema ku hûn hecê diken hûn nêçîrê bikujin, Xwe dê ferman diket, ewa ku Ev dixwazît, ² lewma hûn ku bawer diken, rê û resmên pîrozên Xwe dê, bin pê neken, yanji heyva pîroz, yanji ajelên qurbanîyê û digel ewên golbijartî, yanji ewên ku têne mala pîroz ku li qenciya Xwedanê xwe û keyf xweşîya Vî bigerên, lê dema we rê û resmên heca xwe tewaw kirin hûn dikarin nêçîrê biken. Nehêlin kerbê we li ew mirovên ku rêgirya we li çona mizgewta Heram kirbûn, bibîte hokar ku hûn sînora bibeziñin, yarmetiya hevdu li kirna eva rast û hişyariyê da biden, yarmetiya hevdu li kirina guneh û dijminatîyê da neden. Hişyarê Xwe dê bin, birastî Xwe dê bi dijarî siza didet. ³ Li we qedexeye ku hûn ewane bixwen; ewa mirar bûyî, xwîn, goştê beraz, ewa ku her navek dike xêncî navê Xwe dê, li ser hatîbîte gotin; ewa xendiqî, yanji bi derbek tund hatîbîte kuştin, li cihek bilind ketîbîte xar, yanji bi şaxê hatîbîte birîndar kirin yanji li bal ajelên kêvî we hatîbîte dirandin, meger tu wê serjê key yanji her tiştê ku li ser kevirê qorbanîya putperesta hatîbîte qurbanî kirin. Her wisa li we qedexeye ku bi kêşana tîrên^a nîşan kirî par veken, ewene serpeçiyên gelek kirêtin! Îro nebawera hemû hêviya xwe li dest dane ku hûn waz li dîne xwe bînin. Li wan netirsîn; li Mîn bitirsîn. Îro, Mîn dîne we jibo we bêkêmasî kir, Mîn erênîya Xwe li ser we da tewaw kir û xwe radest kirin^b weke dîn ji bo we pejîrand, lê eger her yêk li we, liber zora bîrsîtiyê neçar ma, nek bi mebesta guneh kirinê, hingê birastî Xwe dê, Ev ê Lêbihor û Rehmê didet. ⁴ Li te dipirsîn, bes çî bo wan qanûniye. Bêje, 'Hemû xwarinên baş bo we qanûnî ne' her wisa, ewa ku we fêrî balinde û ajelên xwe yê nêçîrê kirî ku bigrin, wan fêr bike, weka ku Xwe dê, tu fêr kirî, bi wî awayî bixwen ewa ku wan bo we girtî, lê pêsta navê Xwe dê, li serda bînin. Hişyarê Xwe dê bin; Xwe dê bo hesab pîrsînê lezgîne. ⁵ Îro hemû xwarinên baş bo we qanûnî bûne. Xwarina ewên ku nivîsîna pîroz bi wan hatiye dan, bo we qanûniye û xwarina we ji, bo ewan qanûniye û jinên dawên pak^c li bawermenda û jinên dawên pak û bawermendê mirovên ku pêş weda nivîsîna pîroz bi wan hatîbû dan, bi wê mercê ku hûn xelatên bûknîya wan bidenê û hevjinîyê digel wan pêk bînin, ewan weke evîndar yanji dildarê nihênî^d vernegrin, herkesê ku nikolîyê li baweriyê biket dê kiryarên wi pûç bin û li Dawiyê da, ew dê yêk li wan bît ku dorandiye. ⁶ Hûn ku bawer diken, dema hûn dê nûbêjê biken, rûyê xwe bişon, dest û baskên xwe heta enûşkê bişon, serê xwe pê avê bimalin, pêyê xwe heta gozînkê bişon û eger hûn pak nînin, hemû laşê xwe bişon.

a: Erebên putperest pê tîrên nîşan kirî tişt par divekirin.

b: Îslam

c: Ew jinên ku naw pisiya xwe pak diparêzin, xêncî hevjinê xwe hez li kesê dike naken.

c: Bi dizî we, nepenî, weşartî.

Eger her yêk li we nexweş bît yanjî rêviye, yanjî li xwe berdaye yanjî destê xwe daye jinekê û nikarît çi avê peyda ket, bes axa temîz bimaline dest û rêyê xwe. Xwe dê, naxwazît ku çi dijawariya jiboy we pêk bînît, Ev tenê dixwazît we pak biket û erêniya Xwe li ser we bêkêmasî biket belke liber hindê hûn sipasdar bin. ⁷ Erêniya Xwe dê, li ser we û ew peymanî Vî bîra we bît ku Vî hûn pê girêdan. Dema we got, 'Em dibhên û em peyrevî diken'. Hişyarê Xwe dê bin Xwe dê, dizanît ku çi di naw singa da heye. ⁸ Hûn ku bawer diken, li xwe radest kirina Xwe dê, da xwe ragir bin û gewahê^a bê alî bin, nehêlin kerbê we li mirovên dike, bibîte hokar ku hûn dadperwer nebin, lê dadperwer bin, çimkî eve li hişyarî bi Xwe dê nêzîke. Hişyarê Xwe dê bin, Xwe dê, agahdarê ewê ye ku hûn diken. ⁹ Xwe dê, belêniya lêbihorîn û padaşek gelek mezin daye ewên ku bawer diken û karên durust diken. ¹⁰ Ewên ku bawer naken û nikoliyê li eşkeryên Me diken, ew dê hevrêyên naw agirê cehnemê da bin. ¹¹ Hûn ku bawer diken erêniya Xwe dê, bîra we bît, dema ku neteweyekê dixwast ku destê xwe bilind kete ser we û Ev pêşya destê wan jibo ser we girt. Hişyarê Xwe dê bin bila bawermend piştî xwe bi Xwe dê rast biken. ¹² Xwe dê, peyman li zarûkên Israîl sitand. Me wekir ku dazdeh rêber li naw ewan da rabin û Xwe dê, got 'Ez digel we me, eger hûn nûbêjê xwe biken, ew xêra bo we hatiye diharî kirin biden, baweriyê bi peyamberên Min biken û yarmetiya ewan biden û deynekê baş bidene Xwe dê, Ez dê gunehê we bimalim û we têkeme naw baxçeyên ku çem li bin da diherikin. Lê eger herkesek li naw we da bawer neket, piştî evê, ew dê gelek li rêya rast dût bît' ¹³ Lê ewan peymanî xwe şikand, lewma Me ew nerênî kirin û dilê wan req kir. Ew peyva li cihê wan da wêda diben û hindek li eva ku bi wan hatibû gotin li bîra kirîne, hêştî jî tu dê xapandinê bal wan hemûya bibînî, bes hindek li wan nebin. Jê bigerê û li wan xweş be, Xwe dê hez ewan diket, ku karên baş diken. ¹⁴ Me peymanek li hindek ewên ku dibêjin 'Em Fele ne' vergirt, lê ewan bîr kirin, hindek li eva ku bi wan hatibû gotin. Lewam, ta Roja Vejyanê Me dijminatî û kerib li nawbera ewan da bilind kiriye, demek nêzîk da Xwe dê, dê bêjîte wan, ku ewan çi dikir. ¹⁵ Mirovên nivîsîna pîroz, peyamberê Me bo we hatiye, gelek li eva ku we li nivîsîna pîroz da diweşart û pişt guh dihawêt, aşkîra kiriye. Ronahiyek li bal Xwe dê, we bo we hatiye û nivîsînek pîroz ku tiştî zelal diket. ¹⁶ Pê evê Xwe dê, rênivîniya ew kesa diket ku li keyfxweşiya Vî digerên û bi destûra Vî, ewan rênivîniyê rêyên aştîyê diket û ewan li taritîyê da tûnîte ber ronahiyê û ewan rênivîniyê rêyek rast diket.

¹⁷ Ewên ku dibêjin, 'Xwe dê, Mesîhê kurê Miryemê ye' bêguman bawer nekirîne. Bêje, 'Eger Xwe dê, xwastiba, meger kesekê dê karîba pêşya Vî bigrît ku Mesîhê kurê Miryemê digel dayka wî û hemû ewên ser erdê li nav nebet? Padişahiya asimana û erdê û ewa li nawbera wan da ya Xwe dê ye. Ev diafrînit eva ku Ev dixwazît, Xwe dê, desthilat li ser hemû tiştî heye.

¹⁸ Cihû û Fila digotin 'Em zarûkên Xwe dê û xweşevîstê Vî ne'. Bêje, 'Bes çima Ev, li ber gunehên we, we siza didet? Hûn tenê bimirin^a, parek li afirandina Vî. Ev dibhore li her kesê Ev dixwazît û siza didet her kesê Ev dixwazît. Padişahê asimana û erdê û ewa di nawbera wan daye, vegeza dawiyê jiboy bal Vî ye.

¹⁹ Mirovên nivîsîna pîroz, piştî bêhn wedanekê li zincîreya peyambera niha peyamberê Me hatiye bal we, ku tişta bo we zelal biket, bila hûn nebêjin, 'Kes nehatiye mizgînî yan jî agahdariyê bidete me ' ber xatira hindê yêk hatiye bal we ku mizgîniyê bidete we û we agahdar biket, Xwe dê, desthilat heye ku hemû tişta biket.

²⁰ Dema Mûsa gote netewa xwe, 'Netewa min, erêniya Xwe dê, li ser we, bîra we bît; çawa Vî Pêşbîn li naw we da rakirin û padişah bo we destnîşan kirin û daye we, eva ku Vî nedabû çî kesê dîke li naw mirova da. ²¹ Netewa min, herine naw ew erdê pîroz ku Xwe dê, ferman li we kiriye, eger hûn paşve bizvrin hûn dê bidorînin'. ²² Ewan got, 'Mûsa, neteweyeke zordarê tîrsnak li wêderê heye, em naçîne wêderê taku ew lêrê neçin, eger ew çon, paşê em dê biçîne lêrê. ' ²³ Li naw ewên ku ditirsyan hêşta jî, du mêrên ku Xwe dê, erênî kirbûn gotin, ' Li derwaze da herine jor û dema hûn çone jorda, hûnê ser destê wan bin. Eger hûn bawermendê rastîne, piştî xwe bi Xwe dê, rast biken ²⁴ Ewan got, ' Mûsa, taku ew lêrê bin em çî cara naçîne jorda, ber wê hindê tu û Xwedanê xwe herine jorda û şer biken û em dê lêre biminin' ²⁵ Ew got 'Xwedan min, xêncî xwe û birayê xwe, min desthilat li ser kesê da nîne, dadweriyê li nawbera me herduya û ew netewa ku bi pêdagirî serkêşin da bike. ' ²⁶ Got, 'Bo çil sala ew li wan qedexeye; ew dê li ser erdê bigerên. Lewma, sebarek bi ewên ku bi pêdagirî serkêşiyê diken xemgîn nebe. ' ²⁷ Bi rastî serhata her du kurên A Dem bêje wan; herduya qurbanî pêşkêş kirin û li yêk jî wan hate pejirandin û li ewê dîke nehate pejirandin. Got, 'Ezê te bikujim' Got, 'Xwe dê tenê li ewên hişyarî Vî ne dipejirînit. ' ²⁸ Eger tu destê xwe bilind key ku min bikujî, ez destê xwe bilind nakem ku te bikujim. Birastî ez li Xwe dê, ditirsim, Xwedanê hemû dinyaya ²⁹ û ez dixwazim ku tu barê gunehê min li ser gunehên xwe da helgirî û tu bibye hevrêyê naw agir da; eweye padaşê ewên ku karê nebaş diken. ' ³⁰ Lê riha wî, ew han da ku birayê xwe bikujî; lewma wî, ew kuşt û bûye yêk li wan ku dorand. ³¹ Xwe dê, qijalikek^b şand ku erdê bikolît û nîşanî wî bidet ku çawa laşê birayê xwe çalket û wî got, 'Heware li min! Meger min nekariye weke ew qijalîkê bim û laşê biraye xwe çalkem? Ew bû yêk li wan peşîmana. ³² Berxatira wê hindê, Me ferman li zarûkên Israîl kir, eger her kesek rihekê bikujî, meger ew li şûna kuştinê bît yanjî liber belavkirina gendeliyê li ser erdê, weka ewêye ku ew hemû mirovatiyê dikujî, di dema ku eger kesek jiyaneke rizgar ket, weka wêye ku ew jiyana hemû mirova rizgar diket, bêguman peyamberên Me pê belgeyên zelal hatine bal wan, lê piraniya wan li zêdegaviya li ser erdê, da berdewam man.

³³ Ewên ku digel Xwe dê û peyamberê Vî şer diken û hewl diden li ser erdê da gendeliyê belav biken, dibya bi kuştinê, li xaçê danê, birîna dest û pêyên kitan gohor, yanjî li ew erdê kirine der, bêne siza dan, li vê dinyayê da jiboy wan serşorî heye û li Dawiyê da jî sizayek gelek mezin. ³⁴ Meger ku ew bizvirin, pêş ku hûn wan bigrin, bizanin ku Xwe dê, Lêbihor û Rehmê didet. ³⁵ Hûn ku bawer diken, hişyarê Xwe dê bin, li keresteya^a nêzik bûna Vî bigerên û jibo rêya Vî berxwe biden, belke liber hindê hûn serkevtî bin. ³⁶ Eger nebawer, xwedanê hemû ewa di vê erdê da ban û ewa weka wê jî û ew hemû li şûna ew eşkenceya Roja vejîyanê da barmite^b daban, dîsa jî ew li wan nedihate pejirandin – ewan dê eşkenceyek bijan hebît. ³⁷ Ew dê awat bixwazin ku naw agir da derkevin, lê ew nawda naderkevin; ew dê jiboy wan eşkenceyek bêdawî bit. ³⁸ Destên dizên nêr û mê bibrin, weke rêgirî li aliyê Xwe dê we jiboy ewa ku wan kiriye; Xwe dê, Bihêze Biryardere. ³⁹ Lê eger kesek piştî kirina karê nerast peşîman bit û serastiyê biket, Xwe dê dê peşîmaniya wî bipejirînît; Xwe dê, Ev ê Lêbihor û Rehmê didet. ⁴⁰ Meger tu nizanî padişahiya asimana û erdê tenê ya Xwe dê, ye? Ev siza didet her kesê Ev dixwazît û dibhorît li her kesê ku Ev dixwazît; Xwe dê, desthilat li ser hemû tiştê heye. ⁴¹ Ey peyamber, liber xatira ewên ku bi lezgînî nebaweriyê diken xemgîn nebe, ewên ku bi devê xwe dibêjin, ‘Em bawer diken’ lê çi bawerî di dilê xwe da çinînin û li naw Cihû ya ku bi kelecana we guhdariya nerastiyê diken û gohdariya ew mirova diken ku hêştê nehatine bal te, ew wateya peyva badîden û dibêjin ‘Eger ew destûre da te bipejirîne lê eger ne, bes agahdar be!’ Eger Xwe dê, bixwazît pê ezmûna Xwe kesekê taqî biket, te jiboy wan li hember Xwe dê da, dê çi tişt çinabît. Ewane li wanin ku Xwe dê, naxwazît dilê wan pak biket, di ev dinyayê da ewan dê serşorî hebît û li Dawiyê da ewan dê eşkenceyeke mezin hebît, ⁴² ew bi kelecana we guhdariya nerastiyê diken û ewa ku qedexeye dixwen. Eger ew bo dadweriyê bêne bal te tu dikarî yan li nawbera wan da darizandinê bike yanjî piştê xwe bide wan, eger tu piştê xwe bide wan, ew bi hiç awayî zirarê li te naden, lê eger tu li nawbera wan da bi dadperwerî darizandinê bike; Xwe dê, hez dadperwera diket, ⁴³ lê ew çima bo dadweriyê têne bal te, ewan bo dadweriya Xwe dê, Rênivînî (Torat) heye û tenanet piştî vê jî rûyê xwe zivrandin? Ewane bawermend nînin. ⁴⁴ Me di Rênivînî (Torat) da rênivînî û ronahî şande xarê û pêşbînên ku xwe radestê Xwe dê kirbûn, pêka vê bo Cihû ya dadwerî dikirin. Xaxam û pispora, jî pê ew nivîsîna pîroza Xwe dê, ku bi wan hatibû sipartin her wisa dikirin, ku ew li ser evê gewah bûn. Lewma li mirova netirsîn, li Min bitirsîn, eşkereyên Min nefroşîne bihayek kêr; ewên ku, pêka eva ku Xwe dê, şandiye xarê, dadweriyê naken, bes ew bawer naken.

⁴⁵ Me bo wan nivîsî; jîyanek bo jîyanekê, çavek bo çavekê, difinek bo difinekê, guhek bo guhekê, didanek bo didanekê, bo toleya birînek weka wê; eger kesek liber xêr xaziye li ewê xweş bit, ew dê li cihê gunehên wî da bikar bêt. Ewên ku pêka eva Xwe dê, eşkere kiriye, dadweriyê naken, bes ew nerastiyê diken. ⁴⁶ Me Îsa kurê Miryemê li şûnpêyê ewan da şand ku ya pêş wî, di Rênivîniyê (Torat) da hatibû erênî biket; Me Mizgînî (Incîl) daye wî ku têda rênivînî û ronahî heye û erênî ya Rênivînî (Torat)ê jî diket ku pêşta, bo ewên ku hişyarê Xwe dê ne weke rênivînî û wane eşkere bibû. ⁴⁷ Lewma, bihêle bila peyrevên Mizgîniyê (Incîl)ê, pêka ewa ku Xwe dê, têda şandiye dadweriyê biken. Ewên ku pêka eva Xwe dê, eşkere kiriye, dadweriyê naken ew bi pêdagirî serkêşin. ⁴⁸ Me bo te^a bi rastiye nivîsîna pîroz şand, ku nivîsînên pîrozên pêşta hatibûn erênî kirin û weke parêzer li ser da; lewma, pêka eva ku Xwe dê şandiye xar, li nawbera ewan da dadweriyê bike. Peyreviyê li hest û hêviyê wan neke, dema ku li rastiye bo te hatiye. Jibo her yêk li we, Me rê û qanûnek dihar kiriye, eger Xwe dê, xastiba, Ev dê hûn kirbana civakê, lê Ev dixwast bi eva ku Vî daye we, we taqî biket, liber wê lezê li kirina başiyê biken; hûn dê hemû bizvirne bal Xwe dê û Ev dê bêjîte we sebarete bi, ew mijarên ku we nakokî li ser hebûn.

⁴⁹ Lewma, pêka eva ku Xwe dê şandiye xarê li nawbera ewan da dadweriyê bike. Peyreviyê li hest û daxwazên ewan neke û agahdarê wan be ku ew te han neden li hindê li eva ku Xwe dê, bo te şandiye xarê ladey. Eger ew piştî xwe bidenê, bizane ku Xwe dê dixwazît liber hindê gunehên ku wan kirîne ewan siza bidet; piraniya mirova bi pêdagirî serkêşin. ⁵⁰ Ew pêka dema nezaniyê^b dadweriyê dixwazin? Erê dadwerek li Xwe dê, baştir bo ewên xwedan baweriyek qahîmin heye? ⁵¹ Hûn ku bawer diken, Cihû û Fela weke hevpeyman wernegrin; hindê li wan hevpeymanê ewê dike ne. Her kesek li we, ewan weke hevpeyman verbigrît, ew yêk li wane Xwe dê, mirovên nerastkar rênivînî naket ⁵² lê dîsa jî tu dibînî, ewên di dilê wan da nexweşiyek heye dibezine bal wan bi gotina; 'Em ditirsîyên ku karesatek bête serê me. 'Lê belê belke Xwe dê, serkevînekê serda bînît yanjî biryarekê li bal Xwe we bidet, paşê sebarete bi ew sira ku wan li naw xwe da weşartine dê peşîman bin ⁵³ û ewên bawermend dê bêjin, 'Erê, ewane ewin ku bi Xwe dê sûnd bi mezintrîn sûnda, xwarin ku ew birastî digel we bûn? ' Kiryarên wan pûç bûne û ew bûne li wan ku dorandine. ⁵⁴ Hûn ku bawer diken, eger her kesek li we li ser dîne xwe bizvrit, Xwe dê, bi zûyî dê ew mirovan bînîte pêş ku Ev hez jê diket û ew hez li Vî diken, li hember bawermenda da ûstîxarin û li hember nebawera da tundin û ewên ku li rêya Xwe dê, da hewil diden, bêy ku li loma rexnegira bitirsin. Qenciya Xwe dê, wisa ye. Ev didete her kesê ku Ev dixwazît. Xwe dê, bêpayan Berferêh û Zana ye.

⁵⁵ Hevpeymanê we yên rastî Xwe dê, peyamberê Vî û ewên bawermendin, ewên ku nûbêja diken, ew xêra ku bo wan hatiye dihar kirin diden û xwe diçemînin.

a: Mihemed

b: Pêş ku Mihemed peyamber peyama Xwe dê, bînît! Dema put perestiyê

⁵⁶ Ewên ku hevpeymanê Xwe dê, peyamberê Vî û bawermenda ne, bêguman ew li aliyê Xwe dê ne û ew dê serdest bin. ⁵⁷ Hûn ku bawer diken, ewên ku tirana bi dînê we diken û henekê xwe pê diken, çi ewên ku pêş we da nivîsîna pîroz bi wan hatibû dan yanjî ewên nebawer bin, weke hevpeyman vernegrin û hişyarê Xwe dê, bin eger hûn rastî bawermendin. ⁵⁸ Dema hûn banga nûbêjê diken, ew tirana pê diken û henekê xwe pê diken; çimkî ew mirovê wisane ku hizra xwe bikar naynin. ⁵⁹ Bêje 'Mirovên nivîsîna pîroz, liber her hoyekê xêncî ev rastiye kerbê we li me wedbît ku; em bawerî bi Xwe dê û eva ku bo me hatiye şandin xarê û eva ku pêşta hatibû şandin xarê diken, di dema ku piraniya we bi pêdagirî serkêşin?' ⁶⁰ Bêje, 'Erê ez bêjime we çi li ewê nebaştire weke siza libal Xwe dê we? 'Ewên ku Xwe dê, nerênî kirîne, ewên ku Ev lê tore ye û kirîne meymûn û beraz û ewên ku xwedêyên direw diperestin, cihê wan gelek kotiye û ew li rêya serast dûr ketine. ⁶¹ Dema ew têne bal we, ew dibêjin, 'Em bawer diken' Lê belê ew bi nebawerî tên û bi nebawerî diçin, Xwe dê baş dizanît ew çi diveşêrin. ⁶² Tu dibînî piraniya wan bilez diçin bo gûneh kirîne û dijminatî û xwarina ewa ne qanûnî. ew kiryarên wan çend nebaşin! ⁶³ Çima xaxam û pisporên dîne wan, peyvîna bi gunchbarî û xwarina ewa ne qanûnî li wan qedexe naken? Ew kiryarên wan çend nebaşin! ⁶⁴ Cihûya gotiye, 'Destê Xwe dê, bi zincîra girêdayiye' destê wan bixwe bi zincîra girêdayiye, ber xatira ewa ku wan gotiye ew hatine nerênî kirin. Belê destên Xwe dê, fereh vekirîne; Ev didet weka Ev hez diket. Eva li bal Xwedanê te bo te hatiye şandin bêguman dê zêdegavî û nebaweriyê li piraniya wan da zêde biket. Ta Roja Vejîyanê Me kerb û dijminatî li naw ewan da çandiyê, hemû cara ku ew agirê şer hil ken, Xwe dê divemrînît, ew hewil diden ku gendeliyê li ser erdê da belav biken, lê belê Xwe dê hez wan naket, ewên ku genî diken. ⁶⁵ Bes eger tenê mirovên nivîsîna pîroz bawer biken û hişyarê Vî bin, Em dê gunehê wan li wan bimalin û ewan bînine naw baxçeyên şadiyê da. ⁶⁶ Eger ewan Rênivînî (Torat) û Mizgînî (Incîl) şopandiban û eva li bal xwedanê wan ra jiboy wan hatibû şandin xar, ewan dê xwariba li jor xwe û li jêr pêye xwe, civakek li naw ewan da li ser rêbaza rastin, lê piraniya wan- çend nebaşê ya ku ew diken. ⁶⁷ Peyamber! Hemû eva ku li bal Xwedanê te we jiboy te hatiye şandin xarê rabigehîne, eger tu nekey, bes te peyama Vî raneghandiye û Xwe dê, dê te li mirova biparêzît. Xwe dê, mirovên nebawer rênivînî naket. ⁶⁸ Bêje, 'Mirovên nivîsîna pîroz, hûn li ser hîç tiştekê nînin, taku hûn Rênivînî (Toratê) û Mizgînî (Incîl) ê û eva ku li bal Xwedanê we ra hatiye şandin xarê neşopînin' lê bêguman eva li bal Xwedanê te ra jiboy te hatiye şandin, dê li serhildan û nebaweriyê piraniya wan zêde biket; lewma ser xatira mirovên nebawer xemgîn nebe. ⁶⁹ Ewên ku bawer kirîne û ewên ku Cihû bûn, ewên Şîbayê^a yanjî Fele bûn – ewên ku bawerî bi Xwe dê û Roja dawiyê hene û karên durust diken, bo ewan çi tirs nîne û ew xemgîn nabin.

⁷⁰ Me belênîyek li zarûkên Israîl sitand û jîbo wan peyamber şandin. Her cara peyamberekê bo wan tiştêk îna ku riha ewan hez lê nekiriba, hindê li wan nedpejirandin û ewên dike jî dikuştin. ⁷¹ Ewan hizir dikir ku wan çî siza nabî liber hindê ew ker û kor bûn. Paşê Xwe dê, bi lêbihorîn li wan zivirî, lê piraniya wan dîsa ker û kore bûn. Xwe dê, hemû kiryarên wan dibînî. ⁷² Bêguman, ewên ku dibêjin, 'Xwe dê Mesîhê kurê Mîryemê ye' bawer nekirîne. Mesîh her bixwe got, 'Zarûkên Israîl, Xwe dê Xwedanê min û Xwedanê xwe biperestî' eger kesek ewên dike bikete hevalê Xwe dê, bêguman Xwe dê, baxçe li ew qedexê kiriye û agir dê bibîte penahgaha ew kesî. Nebaşkara çî yarmetîder çinabin. ⁷³ Ewên ku dibêjin 'Xwe dê, ewê sêyemîne li sêyan' bêguman ewan bawer nekiriye û çî xwedê nînin bes Xwe dê, Yêkta nebî, eger ew dawî bi ewa ku dibêjin neynin, bêguman dê eşkenceyek bijan li nebawerên li naw ewan da bidet. ⁷⁴ Ew çîma bi peşîmanî nazivrine bal Xwe dê û daxwaza lêbihorîna Vî biken? Xwe dê, Ev ê Lêbihore, Rehmê didet ⁷⁵ Mesîhê kurê Mîryemê li peyamberek zêdetir nebû, bêguman pêş wî da, peyamberên dike hatîbûn û çobûn, dayka wî rastbêj bû, her duya jî xwarin dixwarin, zêndê Em çawa ew nîşana bo wan zelal diken, bes zêndê ew çawa hatine xapandin. ⁷⁶ Bêje, 'Hûn li kêleka Xwe dê, ewê diperestî, ku çî hêz nîne zirarê yanjî qazancê bigehînite we? Dema ku Xwe dê, Bihîstî û Zanîne?' ⁷⁷ Bêje 'Mîrovên nivîsîna pîroz, li dinê xwe da sînorên rastiyê nebezînin û peyreviyê li hestên ew netewê neken ku li pêş wêda bezir bûne, ewan gelek li rê derêxistin û bixwe jî li rêya serast derketine. ⁷⁸ Ewên ku li naw zarûkên Israîl da bawer nekîribûn, pê zîmanê Dawûd û Îsa yê kurê Mîryemê, hatîbûne nerênî kirin, çîmkî ewan peyrevî nekîribûn û sînor bezandbûn, ⁷⁹ ewan pêşya hevdu li kirina kiryarên nerast negirtin, çend kotî bûn ew karên ku wan dikirî! ⁸⁰ Tu gelek li ewan dibînî ku dibîne hevpeymanê ewên ku bawer nekîrin. Çend kotiyê ewa ku riha wan jîbo wan rêkiriye pêş! Xwe dê, li wan tore ye û ta bêdawiyê ew dê li siza kêşanê da bimînin. ⁸¹ Eger ewan bawerî bi Xwe dê, bi Pêşbîn û eva bo wî hatî şandin xar kiriba, ewan, ew weke hevpeyman wernedgirtin, lê piraniya wan bi pêdagîrî serkêşin. ⁸² Bêguman tu dê bibînî ku Cihû û ewên ku hevala jîboy Vî peyda diken, dijminatîya herî dijwar digel bawermenda diken. Bêguman tu dê bibînî ewên ku nêzikatiyê digel bawermenda diken ewin ku dibêjin 'Em Fele ne' çîmkî li naw ewan da Qeşe^a û Rahîb^b hene û ew xwe mezin naken ⁸³ û dema ew guhdariya vê diken ku bo peyamber hatiye xarê hûn dê bibînin ku rondik li çawê wan tene xarê, çîmkî ew rastiyê nas diken. Ew dibêjin, 'Xwedanê me, me bawer kiriye, lewma me li naw gewaha da tomar bike.' ⁸⁴ Em çîma nabî baweriyê bi Xwe dê û ewa ku li rastiyê jîboy me hatiye şandin xarê neken, dema ku em li Xwedanê xwe hêvî dixwazin me bikete naw netewa durustkar da?

a: Mamostayê dîniyê Fela.

b: Waz înan li xweşiyên ev dinyayê û dema xwe jîbo Xwe dê, perestiyê terxan kirin.

⁸⁵ Ber xatira ewa, ku wan got, Xwe dê, bi baxçeyên ku çem li bin da diherikin ew xelat kirîne û ta bêdawiye ew dê li wêderê da bimînin; ewe padaşê ewane ku başiyê diken.

⁸⁶ Ewên ku bawer naken û nikoliyê li peyamê Me diken, ew dê bibine hevalê naw agirê cehnemê da. ⁸⁷ Hûn ku bawer diken, ew tiştên baş ku Xwe dê, bo we qanûnî kirîne, qedexe neken, sînora derbaz neken, Xwe dê hez wan naket, ku sînora derbaz diken

⁸⁸ lê bixwen ew tiştên qanûnî û baş ku Xwe dê, bo we dabîn kirîne. Hişyarê Xwe dê, bin, Ev ê ku hûn baweriyê pê diken. ⁸⁹ Xwe dê, hisaba ew bê hizriya we di sûndên xwe da xwarî li we napirsît, lê Xwe dê, dê hisaba ew peymana ku we di sûnda xwe da xwaribû û şikandiye dê li we biprsît; qerebû ya şikandina sûndekê, dana xwarinê ye bi deh mirovê hejare, bi xwarineke weke ya ku di rewşek asayî da hûn dê bidene binemala xwe, yanjî ewan cil ken, yanjî koleyekê serbest berden, eger her kesê neşêya wana biket, ew dibya bo sê roja roji bît, ewe qerebûye ji bo şikandina sûndên we, dema hûn sûnd dixwen, sûndên xwe xwedan ken. Bi wî awayî Xwe dê, eşkere yên Xwe jibo we zelal diket, belke liber hindê hûn sipasdar bin. ⁹⁰ Hûn ku bawer diken, serxweşker, qomar, kevirên qurbanîyê^a û pîroz kirîna tîra^b kiryarên qirêjin li bal Şeytan we! Dûriyê li wan biken bila hûn serkevî bin. ⁹¹ Bi serxweşkera û qomarê, Şeytan tenê lê digêrê ku dijminatî û kerbê li naw we da belav biket û pêşgiriya we li bîr anîna Xwe dê û nûbêjê biket. Lewma hûn waz li ewan naynin? ⁹² Peyrevî li Xwe dê biken, peyrevî li peyamber biken û agahdar bin, eger hûn piştî xwe bidenê, bes bizanin ku tenê erkê peyamber ewe ku bi zelalî eûkerê bigehînite we. ⁹³ Ewên ku bawer diken û karên baş diken, ew nayêne gunehbar kirin jibo ewa ku wan xwariyê^c, taku ew hişyarê Vî bimînin, bawer diken û karên baş diken, bes ew hişyarê Vî ne û bawer diken, bes ew hişyarê Vî ne û karên baş diken, Xwe dê hez ewan diket ku karên baş diken. ⁹⁴ Hûn ku bawer diken, bêguman Xwe dê dê bi nêçîra liber dest û rimên we, we taqî biket taku Xwe dê bizanî kê nedîtî li Vî dîrsît, niha pêwe her kesê ku zêdegaviyê biket ew dê sizayek bijan hebît. ⁹⁵ Hûn ku bawer diken, dema ku hûn di rewşa pîroz^d dane nêçîrê nekujin, her kesek bi zanebûn wê bikujît, siza ya wî qurbanî kirîna ajelek kevî hemberanê ewa nêçîr kiriyê, bi înana wê bo Kebê, ku li bal du mêrên bi dad we li naw we da, dadwerî lê hatîbê kirin, yanjî li şûn da dana xwarinê bi mirovên hejar yanjî hemberanê wê bi hejmara wekhev ya roja, bi rojî bûnê jî qerbû biken, da ku hûn tama berhema ew kiryar xwe biken. Xwe dê, li ewa derbaz bûyî bihoriye, lê eger kesek dubare biket, Xwe dê dê tole lê veket, Xwe dê şeyana wê hindê heye ku tole veket. ⁹⁶ Nêçîra deryay yê û xwarina wê û debara wê jiboy we û rêviya qanûniye, lê dema hûn li rewşa pîroz dane li we qedexeye ku nêçîra ser hişkatiyê biken. Hişyarê Xwe dê bin, Ev ê ku hûn dê bêne kom kirin bo bal Vî.

a: Cihê ku put perest qurbanîya pêşkêş puta diken

b: Put peresta pê tîra tişt par divekirin û çarenûsa puta dihar dikirin

c: Pêş ku bawer biken

d: Hec.

⁹⁷ Xwe dê, Kebe kiriye mala pîroz, awahiyek bo mirova û heyva pîroz û ajelên qurbaniyê digel ewên hatine golbjêr^a kirin; ewe jiboy wê hindê ye ku hûn bizanin Xwe dê, zanist heye li ser ewa di asimana û erdê da û Xwe dê, agahdarê hemû tiştê ye. ⁹⁸ Bizane ku Xwe dê, bi giranî siza didet û Xwe dê Lêbihor û Rehmê didet. ⁹⁹ Erkê peyamber tenê ewe ku peyamê bigehînit; Xwe dê, dizanît hûn çî eşkere dikan û hûn çî diweşêrin. ¹⁰⁰ Bêje 'Başî û nebaşî wekhev nînin lê renga firavaniya nebaşiyê we gelek sersam biket. ' Lewma hişyarê Xwe dê bin, hûn mirovên têgeheştinê, belke li ber hindê hûn serkevî bin. ' ¹⁰¹ Hûn ku bawer dikan, li ser wan tiştê nepirsîn, eger ew bo we bêne eşkere kirmê, belke we tengaw biken, eger dema ku Xwandin (Quran) têtê xarê, hûn sebarêt bi wan bipirsîn ew dê bo we eşkere bin, Xwe dê, li ewa derbaz bûyî xweş bûye; Xwe dê Lêbihor û Pêdagire. ¹⁰² Pêş we da, neteweyekê sebarêt bi tiştên wisa pirs kirin, lewma paşê ew bûne nebawer. ¹⁰³ Xwe dê, Bahira, Saiba, Wasila û Ham^b nedamezrandine, lê ewên nebawer sebarêt bi Xwe dê, direwa berhem tînin û piraniya wan hişê xwe bikar naynin, ¹⁰⁴ dema dibêjine wan, ' Werine bal eva ku Xwe dê, bo peyamber şandiye xarê ' Ew dibêjin 'Ewa me li bab û bapîrê xwe mîrat biriye baş têra me ye. ' Tenannet bab û bapîrê wan tiştê nedizanîn û ew nehatîbûne rênivînî kirin jî. ¹⁰⁵ Hûn ku bawer dikan, hûn berpîrsiyarin bo riha xwe; eger kesek dîke li rê derkevît, ew zirarê li we nadet dema ku hûn hatine rênivînî kirin, hûn hemû dê vegeerêne bo bal Xwe dê, paşê Ev dê we agahdar biket ka we çî kiriye. ¹⁰⁶ Hûn ku bawer dikan, dema mirin têtê ser her yêk li we, bihêlin du mêrên dadperwer li naw we da gewahê tembiya we bin, eger hûn ser erdê rêvîtiyê dikan û belaya mirinê bête serê we, du mêra li mirovên dîke peyda ken. Piştî nûbêjê herdu gewaha paşwe ragire, eger te guman hebin, ewan bi Xwe dê, bide sûndê, 'Em gewahiya te bi çî buhayî nafroşin, tenanet eger xizmek nêzik jî têkel bit. Em gewahiya Xwe dê, naveşêrin, jiber ku hingê em dê bibine gunehkar' ¹⁰⁷ Eger eşkere bit ku ew du gunehbarin^c bihêlin bila du li ewên ku mafê qanûnî li ser ew duyên pêşta hene li şûna ewan da rawestin. Bihêlin bila herdu bi Xwe dê sûnd bixwen, 'Gewahiya me li ya wan rastire, birastî me zêdegavî nekiryê, çimkî em dê bibine nerastkar. ' ¹⁰⁸ Ewe dê hegera wê zêdetir biket ku ew gewahiyek rast û serûber biden yanjî bitrisin piştî ku sûnd xwarine paşê sûnda wan li bal ewên dîke neyete pejirandin. Hişyarê Xwe dê bin û guhdar bin, Xwe dê ew netewa ku bi pêdagirî serkêşe rênivînî naket. ¹⁰⁹ Ew Roja ku Xwe dê, hemû peyambara kom diket û li wan dipîrsît, ' We çî bersivê vergirt? ' ew dê bêjin 'Me ew zaniyarî nîne, Tu tenê ewa nedîtî dizanî'

61

a: Ew ajelên ku jibo qurbaniyê hatine dest nişan kirin.

b: Li gor gotîna Ebdil Helîm, ew komên cudadê ajela ne ku li rêncberiyê serbest hatine kirinê û bo rêzgirtin li puta weke xwarin bikar tînin.

c: Ew du gewah gunehbarê direw kirinê bin, gewahiya xwe veguhertibin!

¹¹⁰ Dema ku Xwe dê, dê bêjît, 'Îsa, kurê Miryemê! Erêniya Min li ser xwe û li ser dayka xwe bîne bîra xwe! Dema Min pê riha pak tu bihêz kirî û li naw landikê da tu digel mirova peyvî û dema tu pêgeheştî jî! Dema Min tu fêrî nivîsînê, têgeheştinê, Rênivîmî (Torat) û Mizgînî (Incîl) ê kirî, dema, pê destûra Min, te li heriyê şêweya balindeyekê afirand û paşê pif kire têda û pê destûra Min ew bûye balindeyek, pê destûra Min, te kore û gurû çê kirin, dema pê destûra Min, te li mirî derêxist, dema Min pêşgîriya zarûkên Israîl li ser te kir, dema ku tu pê nîşaneyên zelal hatiye bal wan û ewên ku li naw ewan da bawer nekîrbûn gotin, 'Xêncî cadûeyk aşkira eve hîç tiştêk dike nîne' ¹¹¹ û dema Min sîrûş^a da şagirta ku 'Baweriyê bi Min û peyamberê Min biken' Ewan got; 'Em bawer diken û gewahiyê diden û birastî em xwe radestê Vî diken'. ¹¹² Dema şagirta got; 'Îsayê kurê Miryemê, dê Xwadanê te bikarît li asiman ra bo me xwarinekê bişînîte xarê?' Got; 'Hişyarê Xwe dê bin, eger hûn dê bawermend bin.' ¹¹³ Ewan got, 'Em dixwazin lê bixwen ku dilê me lê piştrast bît, ku em bizanin te rastî gotiye me û li ser da, em li naw gewaha da bin.' ¹¹⁴ Îsayê kurê Miryemê got, 'Ya Xwe dê, Xwedan me, li asiman ra xwarinekê bo me bişîne xarê ku ewê yekemîn û ewê dawîya me bikarin cejnê bigrin û li aliyê Te we jîboy me nîşaneyek bît. Bo me dabîn bike, Tu baştrîn dabînkari' ¹¹⁵ Xwe dê, got 'Ez dê bo we bişînime xarê, belê her kesek li naw weda piştî ewê bawer neket, ew dê bi sizayekê bête siza dan, ku Ez li dinyaya da kesê dike pê siza nadem' ¹¹⁶ Dema Xwe dê, dê bêjîte, 'Îsayê kurê Miryemê, 'Te gote mirova, li kêleka Xwe dê, da min û dayka min weke du xwedê ya vergirin?' Ew dê bêjît, 'Paye bilindî ya Te ye! Ewa ku min mafê vê nebû, min çî cara negotiye, eger min gotîba Te dê zanîba, Tu dizanî ewa di naw min daye û ez nizanî ewa di naw Te daye. Birastî Tu tenê ewa nedîtî dizanî. ¹¹⁷ Tenê eva Te ferman li min kirî, min gote wan; 'Xwe dê, biperestî, Xwedanê min û xwe' Ta dema ku ez li naw ewan da bûm ez li ser wan da gewah bûm. Yê ew dema ku Te, ez birî me serê, Tu çavedêrî li ser ewan da, Tu gewahî li ser hemu tiştê ¹¹⁸ Eger Tu ewan siza bidey, ew koleyê Te ne, eger Tu li wan bibhorî, Tû Bihêz û Biryarderî'. ¹¹⁹ Xwe dê, dê bêjît, 'Eve ev Roje ku rastbêj dê qazancê li rastbûna xwe biken. 'Ew dê bi baxçeyên ku çem li bin da diherikin bêne xelat kirin û ta bêdawiyê ew dê li naw da bimînin. Xwe dê, digel wan keyfxweşe û ew jî digel Vî, ewe serkevtina herî mezine. ¹²⁰ Padişahiya asimana û erdê û hemû ew tiştê di wan da ya Xwe dê ye, Ev desthilat li ser hemû tiştê heye.

6. Para Ajelên kevî

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Pesin bo Xwe dê ye, afrînerê asimana û erdê ku tarîti û ronahî çêkir, hêšta jî ewên nebawer hemberana bo Xwedanê xwe datinên! ² Ev e ku tu li heriyê afirandî paşê rewşeke taybet û demek dihar kirî ragehand ku Ev tenê pê dizane, hêšta jî tu gumanê dikey! ³ Ev, Xwe dê ye li asimana û li ser erdê, Ev nihênîyên te dizanît û ewa tu aşkira dikey jî û Ev dizanît tu çi dest xwe we tinî ⁴ çi nîşane li nîşaneyên Xwedanê wan ra jibo wan nayên, lê ew pişta xwe didenê. ⁵ Lewma, ewan nikolî^a li rastiyê kirin dema ku bo wan hat, lê wan zûyane dê nûçeya heman ew tişta ku wan tîranê xwe pê kiribûn dê bigehîte wan. ⁶ Meger ew nabînin ku, Me çend nifîş pêş ewan da li naw birine? Me gelek li we qahîmtir ew li ser erdê raçandin, li asiman ra bi firavanî baran li ser ewan da şande xarê û Me vekir ku çemên herikî li ber pêyê wan da meşîyan, hêšta jî liber xatira gunchên wan Me ew li nav birin û piştî wan Me nişsa ewên dike înan. ⁷ Tenanet eger Me bo te nivîsîneke pîroz, li ser kewil nivîsî ba û şandiba xar û ewan bixwe destê xwe jî dabayê, hêšta jî ewên nebawer dê gotiban, 'Xêncî cadûyeke zelal eve hîç tiştek dike nîne.' ⁸ Ew dibêjin, 'Çima firîşteyek bo wî neşandine xarê?' Lê, eger Me firîşteyek şandiba xarê, dê dadgeha wan jî bi yêcarî hatiba kirinê, bêy ku derfetek bi wan hatiba dan. ⁹ Birastî eger Me, ew kiriba firîşte, dîsa jî Me dê ew di şeweyê mêreke da şandiba û ew cil kiribana ber ewan da ku ew dikene ber xwe. ¹⁰ Tirane bi peyamberên pêş te da jî hatibû kirin û ewên ku tirane kirbûn, pê ew sizayê hatine dorpêç kirin ku tirane pê kiribûn. ¹¹ Bêje, 'Li ser erdê bigerên û serhata ku serê ewên nikolîyê lê diken bibîne' ¹² Bêje 'Ya kêye, ewa di asiman û erdê da?' Bêje 'Ya Xwe dê, Ev erkê rehmê kêşaye ser Xwe, béguman di Roja vejîyanê da Ev dê we kom biket, sebarek bi ew hindê çi guman nîne. Ewên ku riha xwe wenda kirîne, bes bawer naken. ¹³ Ewa ku bi şevê yanî bi rojê radwestût ya Vî ye. Ev Dibhêt û Dizanît'¹⁴ Bêje, 'Ezê çawa bikarim xêncî Xwe dê parêzvanek dike vergirim, afrînerê asimana û erdê, Ev ê ku xwarinê didet belê Ev naxwet?' Bêje, 'Ferman li min hatiye kirinê ku ez yêkemîn bim ku xwe radestî Vî bikem'^b Nebime yêk li wan ku 'hevala' jiboy Vî peyda diken. ¹⁵ Bêje, 'Eger ez serpêçiyê li Xwedanê xwe bikem, ez li sizaya Roja gelek mezin ditirism.' ¹⁶ Ev, dê birehm bît, digel her kesê ku di wê Rojê da, Ev lê xweş bît, ev serkevîne zelale' ¹⁷ Eger Xwe dê, bi karesatê destê Xwe li te bidet, kes nikarî wêda bibet, bes Ev nebît û eger Ev, bi başî destê xwe li te bidet, bes Ev şêyan li ser hemû tişta heye ¹⁸ Ev bilindrîn Serwere li ser hemû rihtîberên Xwe, Ev dadwerê agahdare.

¹⁹ Bêje, ‘Çi tişteke li gewahiyê da mezintrîne?’ Bêje, ‘Xwe dê, gewahe li nawbera te û min da. Ev Xwandine (Qurane) sirûş bi min hatiye dan ku ez pê evê we agahdar bikem û her kesekê ku digehîtê. Erê hûn birastî gewahiyê diden ku xêncî Xwe dê, xwedêyên dîke hene?’ Bêje, ‘Ez bixwe gewahiyê nadem’ Bêje, ‘Ev tenê Xwe dê yeke û ez bêgunehim li her tiştê ku hûn dikene hevalê Vî.’

²⁰ Ewên ku Me nivîsîna pîroz daye wan, evê nas diken, her wek ku ew kurên xwe nas diken. Ewên ku rihên xwe wenda kirîne bes ew bawer naken. ²¹ Kê li ew kes nerastiyê herî meztir diket ku direwekê li dijî Xwe dê çêdiket yanjî nikolîyê li eşkereyên Vî diket? Birastî, ewên ku nerastiyê biken sernakevin. ²² Roja ku Em hemûya kom dikene ser hew û Em dê bêjine ewên ku ‘heval’ jiboy Vî peyda kirbûn, ‘kîwe ne, ewên we digotin hevalê we bûn?’ ²³ Ew dê tenê bêjin, ‘bi Xwe dê, Xwedanê me, em li wan nebûn ku ‘heval’ bo Vî peyda kirbûn!’

²⁴ Bibîne, ew çawa li dijî riha xwe direwa diken û ewên ku wan dahênane, ew bêxwedan hêlane. ²⁵ Li naw ewan da hindê hene ku guhdariya te diken, lê belê Me qepax danane ser dilê wan, lewma ew ténagehin û keratî di guhên wan da ye, tenanet eger wan hemû nişane jî dîtûban, dîsa jî ewan bawerî pê nedikirin. Dema ewên nebawer têne bal te digel gengeşê diken dibêjin, ‘Xêncî efsaneyên ewên pêşta ewe hiç tişteke dîke nînin’ ²⁶ û ew pêşgîriya ewên dîke li evê^a diken û xwe jî li dûr radigrin. Lê xêncî riha xwe ew kesê dîke wêran naken, lê ew ténagehin. ²⁷ Eger tenê te karîba bibînî, dema ku wan liber agir radwestûnin, ew dê çawa bêjin, ‘Eger tenê me karîba, paşta vegeerên, me dê nikolî^b li nişaneyên Xwedanê xwe nekiriba û em dê li naw bawermenda da bana. ²⁸ Belê! Eva ku wan pêşta diweşart dê li wan aşkira bît, tenanet eger ew paşta vergerandibana jî, ew dê tenê vergerana ser heman ew tişta ku li wan qedexê bû – birastî ew direwînin! ²⁹ Ew dibêjin, ‘Xêncî jiyana me li ev dinyayê da tişteke dîke çinîne û em nayêne vejandin’ ³⁰ Eger tenê te karîba bibînî, dema ew, li hember Xwedanê wan da, têne rawestandin, Ev dê çawa bêjît, ‘Eve rastî nîne?’ Ew dê bêjin, ‘Belê, bi Xwedanê me.’ Ev debêjît, ‘Bes êşê tam biken çimkî we bawer nedikir’ ³¹ Ewan dorandiye, ewên ku nikolîyê li hevdtîna digel Xwedê diken, ta ew dema ku nişkda demjimêr têt, ew dê bêjin, ‘Mixabîni li me, ku me çi bala xwe nedaye evê!’ Ew dê barê xwe li ser pişta xwe hilgrin. Bêguman ewa ku ew hildigrin nebaşê! ³² Jiyana ev dinyayê xêncî leyizê û hişbelaviyê tişteke dîke nîne, lê jiboy ewên ku hişyarê Vî ne mala Dawiyê bêhtire. Çima hûn hizira xwe bikar naynin? ³³ Em baş dizanin ku ya ew dibêjin te xemgîn diket. Ew nikolîyê li te naken, ewên nebaşkar, nikolîyê li eva Xwe dê, eşkere kiriye diken.

*Her wisa dibêjine ewên ku hevala bo Xwe dê, peyda diken putperest.

a: Xwandin (Quran)

b: Haşa, înkâr

³⁴ Bêguman pêş te da jî nikolî li Peyamberên dîke jî hatibû kirin û lê ew bi bêhinferehî li hemberî nikolîyê rawestan û zîzar geheşte wan taku yarmetiya Me giheşte wan, kes nikarî gotinên Xwe dê veguherît. Bêguman pêşta hindek zanyarî li ser peyambera bo te hatiye. ³⁵ Eger nikolîya nebawera jiboy te gelek dijaware, bes eger tu dikarî, li binda rêkekê^a bin erdê da bigerê yanjî li pêlekanê bo asiman ku bo wan nişaneyekê bîne, lê eger Xwe dê xwastiba Vî dikarî bo rênivîniyê hemûya bigehîne yêk, lewma çî cara yêk li wan nezana nebin.

³⁶ Tenê ewê ku dibhên dê bersivê biden, sebarek bi miriya jî, Xwe dê, dê wan vejînt û paşê jiboy bal Vî ew dê bêne zivrandin. ³⁷ Her wisa ew dibêjin, 'Çima li bal Xwedanê wî ra çî nişane bo wî nehatine şandin xarê? ' Bêje, 'Bêguman Xwe dê, şeyana wê heye ku nişaneyekê bişînte xarê' lê piraniya wan nizanin' ³⁸ hemû ew rihûberên li ser erdê û balindeyên ku bi perên xwe difrin, mîna we civakin. Me hîç tiştek li tomarê da pişt guhê Xwe nehavêtiye û li herî dawiyê da ew dê bêne kom kirin bo bal Xwedanê xwe. ³⁹ Ewên ku nikolîyê li nişaneyên Me diken ker û lalin û li tarîtiyê da ne. Xwe dê, dihêlît herkesê ku Ev dixwazît li rê derkevît û her kesê ku Ev dixwazît dadîne ser rêya rast. ⁴⁰ Bêje, 'We li berçav girtiye, eger sizaya Xwe dê, yanjî Demjimêr bête ser we, xêncî Xwe dê, hûn dê gazî ewê dîke biken, eger hûn dê rast bêjin? ' ⁴¹ Belê birastî, hûn dê gazî Vî biken, eger daxwaza Vî bît, Ev dikarî wêda bibet ewa ku bûye hokar jibo gazî kirina we û paşê jî hûn dê bîra xwe biben ewa ku hûn niha dikene 'hevalê' Vî. ⁴² Me pêş te da jiboy netewên dîke jî şandine^b û Me bi dijwarî û hejariyê li wan da, belke li ber hindê, ew xwe ûstîxar biken. ⁴³ Bes çima, dema ku sizaya Me hate ser wan, ewan xwe ûstîxar nekir? Lê, dilê wan req bû û şeytan kiryarên wan li pêş çavê wan balkêş kirin. ⁴⁴ Lewma dema ku wan, ev bireweriya ku vergirtibûn li bîr kirin, Me deriyê hemû tişta li ser ewan da vekir. Taku paşê ewan, li naw ewa ku bi wan hatibû dan, şadî kir. Me nişkida li wan da û ew bêhêvî man.⁴⁵ Ew netewên nebaşkar, hatine li nav birin, pesn bo Xwe dê bît Xwedanê hemû dinyaya! ⁴⁶ Bêje 'Li berçav bigrin, eger Xwe dê bihîstin û dîtina we la biriba û dilê we jî pêça ba, xêncî Xwe dê, dê kîjan xwedêyî karîba ewan jiboy we bizvînt? ' Lê binêrin ku Em çawa, bi rêbazên cuda, eşkereyên Xwe şirove diken, hêşta jî ew pişta xwe didenê. ⁴⁷ Bêje, 'Li berçav bigrin, eger nişkida sizayê Xwe dê, bête ser we, yanjî hegera wê hebît, meger xêncî neteweya nebaşkar dê kesek dîke li nav biçît? ' ⁴⁸ Me tenê peyamber şandin ku mizgîniyê û agahdariyê biden, lewma ewên ku bawer diken û xwe serast diken, bo wan çî tirs çinabît, neji ew dê xemgîn bin.

a: Tonêl.

b: Peyamberên pêş Mihemd peyamber da şandine!

⁴⁹ Sebaret bi ewên ku nikolî li nişaneyên Me kirin, li ber xatira hindê ku ew bi pêdagirî serkêş bûn ew dê bêne eşkence kirin. ⁵⁰ Bêje, 'Ez nabêjim xizîneyên Xwe dê li bal minin, neji ez ewa nedîtî dizanim, neji ez dibêjime we ku ez firîşte me, ez tenê peyrevî li eva ku bo min eşkere bûye dikem. ' Bêje, 'Meger kore wekheve digel ewê ku dibînî? ' Çima hûn hizir lê naken? ' ⁵¹ Pê evê agahdariyê bide ewên ku ditîrsin, ku dê bêne kom kirin bo pêşya Xwedanê xwe, ewan kes çinabît bes Ev nebît ku wan biparêzît û kes jî nikarît bo wan nawbêjvaniyê biket, belke li ber hindê ew hişyar bin. ⁵² Ewên ku sibê û êvariya gazî Xwedanê xwe diken û ewên ku bes li rûmetê Vî digêrên li xwe dût neke, ne Tu jibo hîç yêk li kiryarê wan berpirsyarî, neji ew bo hîç yêk li kiryarên te berpirsyarin, eger tu wan li xwe dût bikey^a, tu jî dê bibiye yêk li wan nebaşkara. ⁵³ Bi wî şêweyî Me hindek li wan pê ewên dike taqî kirîne, belke nebawer bêjin, 'Ewane, ev mirovin ku Xwe dê, li naw me da qencî li wan kiriye? ' Meger Xwe dê, bêhtir nizanît ku ewên sipasdar kêne? ' ⁵⁴ Dema ewên ku bawerî bi eşkereyên Me diken têne bal te bêje ' Aştî li ser we bît. Xwedanê we Xwe erkdar kiriye ku birehm bît, eger her yêk li we bi nezani kiryarek nebaş kirbît û paşê peşiman bibît û rêya xwe serast kirbît, bes Ev Lêbihore û Rehmê didet. ' ⁵⁵ Bi wê rêbazê Em eşkereya şirove diken ku rêbaza tawankara aşkira bît. ⁵⁶ Bêje, 'Li min qedexeye ku xêncî Xwe dê, ez bipereştim, ewên ku hûn li kêleka Vî da gazî wan diken ' Bêje, 'Ez peyrevî li hestên we nakem, jiber ku ez dê li rê derkevim û ez li wan nabim ku hatine rênivînî kirin. ' ⁵⁷ Bêje, 'Ez li ser belgeyên zelal li bal Xwedanê xwe we radwestim, herçend ku hûn nikolîyê lê diken. Eva hûn lêdigerên bilezînin^b min çinîne. Dadwerî tenê bo Xwe dê ye, Ev rastiye dibêjît û Ev baştîrî dadwere. ' ⁵⁸ Bêje, 'Eger ewa hûn lêdigerên ku bilezînin li bal min ba, dê dadwerî li ser ew mijara li nawbera min û we da hatîba kirin, lê Xwe dê baş dizane kê nerastkare. ' ⁵⁹ kilîlên ewa nedîtî li bal Vî ne, kes wan nizanît bes Ev nebît. Ev dizanît çî li ser erdê û deryayê daye. Bêy zanista Vî hîç pelgek naweriyêt neji tenê dindikek di tarîtiya erdê da heye neji her tîstek, ter bît yan hişik bûyî, ku li tomarek zelal da nebît. ⁶⁰ Ev e ku di şevê da we dibet, dizanît ku we li rojê da çî kiriye û carek dike we radiket, taku dema we ya dihar kirî teji dibît. Paşê jibo bal Vî ye ku hûn dê vegeyên û Ev dê we agahdar biket ku we çî dikir. ⁶¹ Ev serwerê herî bilinde li ser koleyên Xwe da. Ev parêzvana dişnîte ser we taku dema mirin tete ser her yêk li we, peyamberên me ew diben, ew lê nakevin^c.

a: Mebest mirovên hejar û belengaze, hindek nebawera pirsgrêkek gelek mezin digel wê hebû ku mirovên hejar û belengaz li dora Mihemed peyamber kom bûne û bawerî pê kirîne.

b: Roja vejyanê, sizaya Xwe dê, mirovên nebawer hemû gavê daxwaz li peyambera dikirin ku sizaya Xwe dê, bînîte ser wan. **c:** Peyamberê Xwe dê, mirov di mirinê da diben! Ew li wê kiryarê waz naynin û ew erkê xwe bicih tînin!

62 Paşê dê hemû bêne vegerandin bo bal Xwe dê, Xwedanê wan yê rastî. Bêguman dadwerî ya Vî ye û Ev bi leztrîne li hesab danê da. 63 Bêje, 'Ev kêye we li tarîtiya li ser erdê û derya yê da, diparêzît, dema ku hûn bi ûstûxarî û nihênî gazî Vî dikan 'Eger Ev me li wê rizgar ket, bêguman em dê li sipasdara bin?' 64 Bêje, 'Xwe dê, we rizgar diket li ewê û hemû tengasiya, hêştâ jî hûn ewên dîke li kêleka Vî da diperestin.' 65 Bêje, 'Vî hêz heye ku li jorî yanjî li jêrî sizayê bişînîte ser we yanjî li bin pêyê we da yanjî we par vekete li ser aliyên xwedan nakokî û wisa li hindeka biket ku tama tundûtîjî ya ewên dîke bikêşin.' Lêbinêrin Em çawa bi rêbazên curbicur eşkereyên Xwe şirove dikan, jiboy ku hûn têbigihin, 66 lê mirovino hêştâ jî hûn nikoliyê lê dikan, tenant ku ev rastiye jî. Bêje, 'Ez parêzerê we nînim.' 67 Her nûçeyekê dema xwe ya dîhar kirî heye ku dê bête cî, hûn dê evê bizanin. 68 Dema hûn rastî ew mirova tîn ku bi henek sebarek bi eşkereyên Me dipeyvin, piştâ xwe bidene ewan taku ew basê mijarek dîke dikan. Eger Şeytan bîra we bibet, bes dema hate bîra we, digel ewên ku ewa nerast dikan nerûnên. 69 Ewên ku hişyarê Vî ne bi hîç şeweyekê bo ewên dîke nayên berpîrsyar kirin, tenê erkê wan ewe ku bînine bîra wan, belke li ber hindê ew hişyarê Vî bimînin. 70 Bihêle ewên ku dîne xwe tenê weke leyiz û hişbelawî vergirtine û pê jiyana ev dinyayê hatine lêbandin pê evê bine bîra wan, bila hîç rihek liber xatira ewa dest xwe êxistî, bêpayan neyête siza dan, li xêncî Xwe dê, we kes çinabît ku we biparêzît û nawbêjvanyê jî biket, her tişteke jî ew di şûn da pêşkêş biken jî, ew nayête pejirandin. Ewane ewin ku li ber xatira destkevtên xwe, dê li nav biçin, ewan bo vexwarinê dê ava kelandî û eşkenceyek bijan hebît, çimkî ewan bawer nedikir. 71 Bêje, 'Dibya li cihê Xwe dê, da em bangê ewê biken ku ne çi qazancê digehînte me û neji çi zîrarê? Û piştî ku Xwe dê, em rênivînî kirîne dibya em li ser paniya xwe we bizvrin, weka kesekê gêj buyî, ku şeytana bo naw çolê han dabît, herçend ku hevalên wî bo rênivîniyê, gazî wî biken 'Were bal me?' Bêje, 'Rênivînî ya Xwe dê ye. Ferman li me hatiye kirin ku em xwe radesût Xwedanê hemû dinyaya biken, 72 û nûbêja biken û hişyarê Vî bin.' Bo bal Vî ye ku hûn dê hemû bêne kom kirin. 73 Ev e afirînerê asimana û erdê bo rastiye. Di ew roja ku Ev dibêjît 'bibe' ev heye, peyva Vî raste. Di ew Roja ku zirna^a tê jenîn, Padişahî ya Vî ye. Ev ya nedîtî û eva dîtî dizanît, Ev dadwerê agahdare.

⁷⁴ Dema Ibrahîm gote Azer ê babê xwe, ‘Çawa tu dikarî puta weke Xwe dê, vergî?’ Ez dibînim tu û netewa xwe bi zelalî li rê derketine.’ ⁷⁵ Aha wisa Me Padişahiya li ser asimana û erdê nişanî Ibrahîm da ku ew bibîte yêk li wan ku arxaine^a. ⁷⁶ Dema ku tarîtiyê xwe ser wî da pêça, ew stêrkek dît û got, ‘Eve xwedanê mine,’ lê dema ew ava bû, wî got, ‘Ez hez ewên ku ava dibin nakem ⁷⁷ û dema ew dît ku hevî hilat wî got, ‘Eve xwedanê mine’ lê dema ew jî ava bû, wî got, ‘Eger Xwedanê min, min rênivînî neket, ez jî dê li naw ew mirova da bim ku li rê derketine.’ ⁷⁸ Paşê wî dît roj helat û got, ‘Eve xwedanê mine! Eve gelek mezintire.’ lê dema ew jî ava bû, wî got, ‘Netewa min, ez xwe li hemû ewa ku hûn li tenîşt Vî, da dipereştin, diparêzim.

⁷⁹ Birastî min rûyê xwe zivrandiye bo aliyê, Ev ê ku afirînerê asimana û erdê ye. Yêkta perestek rastînim, ez yêk li wan nînim ku hevala jiboy Vî peyda diken.’ ⁸⁰ Netewa wî digel wî da gengeşe kirin û wî got, ‘Hûn çawa dikarin sebarek bi Xwe dê, digel min gengeşe biken dema ku Vî ez rênivînî kirîme? Ez li hîç tiştê natirsim ku hûn dikene ‘hevalê’ Vî, meger Xwedanê min tişteke dîke bixwazît, Xwedanê min hemû tiştê di zanîstê da dorpêç diket. Hûn çawa na înine bîra xwe?’ ⁸¹ Çima dibya ez bitrsim li ewa hûn dikene ‘hevalê’ Vî? Çima hûn natirsim, hûn ew tiştên ku, Vî çi desthilt bo wan neşandiye dikene ‘hevalê’ Vî? Eger hûn dizanin, kê li her du aliya zêdetir maf heye ku hest bi tenahiye biket?’ ⁸² Ewên ku bawerî hene û baweriya xwe têklî nerastiyê nakin, ew dê tenahî hebît û ewin ku hatine rênivînî kirin.’ ⁸³ Wisa bû ev gengeşeya ku Me daye Ibrahîm li dijî gelê wî, Her kesê ku Em dixwazîn Em pile ya wan bilind diken, Xwedanê we dadwerê zana ye. ⁸⁴ Me Ishaq û Yeqûb dane wî û Me ew rênivînî kirin, her wek Me pêşta Nû Xwe jî rênivînî kirbû û di naw ocaxa^b wî da jî Dawûd, Silêman, Eyûb, Yûsif, Mûsa û Harûn – aha wisa, Em padaş didene ewên ku karê baş diken.⁸⁵ Zekerya, Yehya, Îsa û Ilyas jî, ew hemû durustkar bûn ⁸⁶ Ismaîl, Elîsa, Yûnis û Lat jî. Me li serwey mirovên dîke qencî li wan jî kir ⁸⁷ û li naw bab û bapîrên wan, ocaxa wan û birayên wan da Me ew hîlbijartin û rênivînî kirine ser rêyek rast. ⁸⁸ Ewe rênivîniya Xwe dê ye, pê evê rênivînî diket her yêk li koleyên Xwe ku Ev dixwazît. Eger wan ewên dîke kirbana ‘hevalên’ Vî, dê hemû kiryarên wan ye pêşta pûç biban. ⁸⁹ Ewane ewin ku Me nivîsîna pîroz, têgeheştin û pêşbînî daye wan. Tenanet eger ew bawerî pê naken jî, Me eve sipartîye ew mirova ku nebawer nînin. ⁹⁰ Ewane li wanin ku Xwe dê, rênivînî kirine. Lewma peyrevî li rênivîniya ewan bike. Bêje, ‘Ez jibo evê daxwaza çî padaşa li we nakem, Xêncî bîr anînekê jiboy mirova eve tiştê dîke nîne.’

⁹¹ Ewan çi tê girtinek li pîvana rast ya Xwe dê, nîne dema ew dibêjin, 'Xwe dê, çi tişte bo ewê ku, dê bimrît neşandiye xarê. 'Bêje, 'Ev kê bû ku nivîsîna pîroz şande xarê, eva ku Mûsa weke ronahî û rênivîniyek bo mirova îna, eva ku we kire perên cuda, hindek aşkira kir û gelek lê veşart, hûn fêrî evê kirin ku we nedizani, neji bab û bapîrên we zanîbûn?' Bêje 'Xwe dê!' Paşê lêbigerê bila ew di peyvîna xwe ya bêkêr da mijûl bimînin. ⁹² Eve nivîsîna pîroze ku Me şandiye xarê bo erênî kirina eva pêş evê da hatiye û jibo te ku pê dayka Gunda^a û hemû derdora wê agahdar bikey. Ewên ku bawerî bi Dawiyê diken, bawerî pê diken û nûbêja diken. ⁹³ Kê dikarî li ew kes nebaştir bît ku direwekê li dijî Xwe dê, berhem tînit, yanî dibêjî, 'Eşkereyek bo min hatiye' dema ku çi eşkere bo wî nehatine şandine xarê, yanî ewê dibêjî, 'Ez jî dikarim tişte wekhev ya eşkera Xwe dê eşkere bikem' Eger te karîba jana di êşa mirina ewan da bibîni, dema ku firîşte destê xwe dirêji ewan diken 'Rihên xwe bînine der. Îro sizayek serşorker dê bi we bête dan, ber xatira gotina tiştên derew sebare bi Xwe dê û nikolî kirin li eşkera Vî û xwe mezin kirinê' ⁹⁴ Niha tu tenê hatî bal Me, weka cara yêkê Me tu afirandî, hemû tişte ku Me dabû te, te li paş xwe we hêlaye, Em nawbêjvanê te digel te da nabînin ku te digot ew 'hevalên' Vî ne. Nawbera we qetiyaye û ewên ku te digotin li te bezir bûne.' ⁹⁵ Ev Xwe dê, ye ku tov û dîndika meyve ker vediket, Ev zindî li mirî tînite der û mirî li yê zindî – Ev Xwe dê ye – ewe çawa hûn hatine xapandin? ⁹⁶ Ev serê sibê dipişkivînit, Ev şev bo bêhn vedanê çêkiriye û roj û heyv bo pîvanê, eweye darêjandina Ev ê Bihêz û Zana. ⁹⁷ Ev e, ku sitêr çêkirîne, ku di tarîtiyê da, li ser hişkati û deryayê hûn bi wan bêne rênivîni kirin, bêguman Me, nîşanî şîrove kirîne, jibo mirovên ku dizanin. ⁹⁸ Ev e ku li rihekê tu dahînay, herwisa cihê jîyan û bêhin vedana te jî, bêguman Me nîşane şîrove kirin jiboy ew mirovên ku têdigehin. ⁹⁹ Ev e ku avê li asiman dişîne xarê. Pê wê, Em hemû tişte çilû diden, paşê jî şînahiyê lê dertêxin û li wê jî, dexil û danên teji, di rêzên nêzik da ku li ser piştê ewê dike siwar bûyî dertêxin. Li dara xurmê jî ûşiyên nîzmê daliqandiyê xurmê tîni û rezên tîri, baxên zeytûna û hinara jî hene, rengê hev diden lê ciyawazin. Li meyweyên wan binhêrin dema ku ew meyve diden û digehin! Bîrastî li ewê da, bo ew netewa ku bawer diket nîşane hene. ¹⁰⁰ Lê ewan Cîn kirîne 'hevalên' Xwe dê, her çend ku Vî, ew afirandine û bêy hiç çêşne zanistek rast, ew kur û kiça bi Vî we girê diden. Ev gelek li wê bilindtîre ku ew bi Vî we girê diden, ¹⁰¹ dahênerê asimana û erdê! Çawa Ev dikarî xwedan zarûk bît, dema ku Vî hevjin nîne û Vî hemû tişt afirandine? Vî zanista li ser hemû tiştê heye! ¹⁰² Eve Xwe dê ye Xwedanê te, xêncî Vî çi xwedêyê dike nînin, afrînerê hemû tiştê, lewma Vî bipereste, Ev parêzerê hemû tiştê ye.

¹⁰³ Çi dîtîn nikarin Vî vergirin, lê Ev dîtina verdigrît, Ev Nazik û Agahdare.

¹⁰⁴ Li bal Xwedanê we ra bo we ronakbîrî hatiye, eger her kesek bibînît, jiboy riha xwe dibînît, her kesek koreyê vê bît, eve li dijî wî ye û 'Ez parêzvanê we nînim' ¹⁰⁵ Ahan wisa Em eşkereyên Xwe bi rêbazên cûda şirove diken, lewma ew dibêjin, 'Te^a xwandiye' liber hindê Em evê jiboy ew netewa ku dizanin zelal diken. ¹⁰⁶ Peyrevî li evê bike ku li bal Xwedanê te ra jibo te eşkere bûye, çi xwedê nînin, bes Ev nebît. Piştî xwe bide wan ku ewên dike dikene 'hevalê' Vî. ¹⁰⁷ Eger bi xwastina Xwe dê ba ewan heval bo Vî peyda nedkirin û Me tu nekirî parêzvanê wan, neji tu parêzerê ewanî.

¹⁰⁸ Bêrêziyê bi ewên ku ew li kêleka Xwe dê, da gazî wan diken neke! Bila ew ji ber xatîra dijminatîyê û bi nezani bêrêziyê bi Xwe dê neken. Lemwa Me kiryarên her civakekê li pêş çavê wan xemilandine paşê, ew dê vegeerîne bal Xwedanê xwe û Ev dê wan agahdar ket ku wan çi fikir. ¹⁰⁹ Ew bi Xwe dê sûnd dixwen bi sûnda xwe ya herî mezin, eger bo wan jî nîşaneyek bê, bêguman ew jî dê bawerî pê biken. Bêje 'Nîşane tenê li bal Xwe dê, ne' çi tiştê dê we têbigehînît, eger nîşaneyek jî bê, ew bawer naken. ¹¹⁰ Em dê çav û dilê wan wêda bizvînin, her wek cara yêkê ku wan bawerî pê nekir û bihêlin ew li serhildana xwe da kore bigerên. ¹¹¹ Tenanet Em firîştî jî bo wan bişînine xarê û mirî jî digel wan bipeyvin û Me hemû tişt kom kirbana pêşya wan jî, dîsa jî wan bawer nedikir, meger Xwe dê bixwazît lê piraniya wan nezanin.

¹¹² Aha wisa, Me jibo her Pêşbînekê dijminek dest nîşan kirye, mirovek şeytan û cinê şeytan. Hindek li wan peyvên balkêş pêşniyarî ewên dike diken ku bikarin bilêbînin, eger ew daxwaza Xwedanê te ba, ewan venedikir, ber wê hindê waz li wan û dahênanê wan bîne ¹¹³ lewma dilê ewên ku bawerî bi Dawiyê naken, dê biçîtê û belke li ber hindê ew pê keyfxweş bin û her tiştê ku ew diken, ew jî biken. ¹¹⁴ 'Dibît ez xêncî Xwe dê li çi dadwerên dike bigerêm, dema ku Ev jiboy we nivîsîna pîroz, bi zelalî şirove kirî, şandiye xarê? Ewên ku Me pêsta, nivîsîna pîroz daye wan, dizanin ku Xwedanê we, eve bi rastiyê şandiye xarê, liber hindê, nebe yêk li wan ku gumanê diken. ¹¹⁵ Peyva Xwedanê te di rastî û dadperweriyê da hatiye cih. Kes nikarît peyvên Vî veguherît, Ev Bihîstine Zanîne. ¹¹⁶ Eger tu peyrevî li piraniya ewên ser erdê bikey, ew dê te li rêya Xwe dê, da derêxin, xêncî texmîna, ew peyrevî li çi tiştê dike naken, xêncî direwa jî ew çi tiştê dike nabêjin. ¹¹⁷ Birastî Xwedanê te bêhtir dizane kê li rêya Vî derdikevît û Ev bêhtir dizane, kê rênivîni kiriye. ¹¹⁸ Li ber wê hindê, ewa ku navê Xwe dê, li ser da hatibe gotin bixwen, eger hûn bawerî bi eşkereyên Vî diken.

¹¹⁹ Çima hûn ewa ku navê Xwe dê, li ser da hatiye gotin naxwen, dema ku Vî pêşta, bo we şirove kirye ka Vî çi li we qedexe kirye, xêncî ewa ku hûn neçar man? Lê piraniya wan, bêy ku hiç zanistek hebin, pê hestê xwe, ewên dîke li rê dertêxin, Xwedanê we, ewên ku sînora dibezînin bêhtir nas diket.

¹²⁰ Xwe li guneh kirinê biparêzin, çi bi aşkîra çi bi nihênî, çimkî ewên ku guneh dest xwe êxistine, dê liber xatira ewa ku kirbûn, dê bêne siza dan ¹²¹ û ewa ku navê Xwe dê li ser da nehatibûte gotin nexwen! Çimkî ew serkêşiyek gelek mezine. Bîrastî ew Şeytanin ku peyrevên xwe han diden ku digel te gengeşê biken, eger tu peyreviyê li wan bikey tu jî dê 'hevala' jiboy Vî peyda bikey.

¹²² Meger ewê ku mirî bû û Me vejand û ronahî dayê da ku pê li naw mirova da bigerêt wekheve digel ewê ku li taritîyê da asê maye û çi cara têda dernakevît? Lewma, kiryarên nebawera li pêş çavê wan hatibûne xemilandin ¹²³ û li ber hindê Me tawankarên herî mezin danane naw hemû gundekê ku bername rêjîyên xwe li wêderê da biken, ew tenê bername rêjîya li dijî riha xwe diken, lê ew ténagehin. ¹²⁴ Dema ku nîşaneyek bo wan têt, ew dibêjin 'Em çi cara bawer naken, taku nîşaneyek weka ku bi peyamberên Xwe dê, hatibû dan bi me jî bête dan' Lê Xwe dê, bêhtir dizane ku eşkereya Xwe danête kî derê, liber xatira bername rêjîyên wan, dê serşorî li hemberî Xwe dê da û eşkenceyeke dijwar, dê bête serê tawankara. ¹²⁵ Dema Xwe dê, bixwazît kesekê rênivînî biket, Ev singê wan bo xwe radest kirina Vî, ^a vediket, her kesê Ev dixwazît li rê derêxît, Ev singê wan qahîm dimçît weka ku ew hil dikêşne bo asima. Bi wî awayî ye ku Xwe dê, qirêjê didanête ser ewên ku bawera naken. ¹²⁶ Ewe rêya Xwedanê te ya rast e, Me eşkereyên Xwe jiboy ewên ku bîr tînin şirove kirîne. ¹²⁷ Ewan dê, li bal Xwedanê xwe, mala aşîyê hebît û weke padaş jibo kiryarên wan, Ev dê li wan hişyar bît ¹²⁸ Ew Roja ku Ev, hemûya kom dikete ser hevdu 'koma cina! We gelek mirov hene!' Hevalên wan li naw mirova da dê bêjin, 'Xwedanê me, hindek li me li ewên dîke behre biriye, lê niha em giheştine ew dema ku Te bo me dîhar kirbû.' Ev dê bêjît, 'Mangeha we agire û ta bêdawiyê hûn dê li wêderê bimînin' Meger Xwe dê cûrek dîke bixwezît, Xwedanê te Dadwere Zanaye! ¹²⁹ Li ber xatira ewa ku wan bi destê xwe êxistibû, Em hindek nebaşkara dikene hevalê ewên dîke. ¹³⁰ 'Koma cin û mirovan! Meger li naw we da peyamber nehatin ku eşkereyên Mîn bo we bixwînin û we agahdar biken ku hûn dê ew Rojê xwe bibînin? Ew dê bêjin, 'Em li dijî riha xwe gewahiyê diden.' Jiyana ev dinyayê ew li rê derêxistin û ew dê li dijî riha xwe gewahiyê biden ku ew nebawer bûn. ¹³¹ Lewma Xwedanê we li ber nebaşkariyê bajêra wêran naket, eger şênîyên wê agahdar nebin. ¹³² Her kesekê pêka kiryarên xwe pileyek heye, Xwedanê we bê agah nîne li her tiştê ew diken.

¹³³ Xwedanê we çi pêvîstî nînin û rehm heye. Eger Vî xwastiba, Ev dikarî we li holê raket û ewên dîke danête cihê we. Her wekû Vî, hûn li zarûkên mirovên dîke berhem înan. ¹³⁴ Bêguman ewa belêniya wê bi we hatiye dan, dê bêt û hûn nikarin lê birevin. ¹³⁵ Bêje, 'Netewa min, bo cihê xwe kar biken birastî ez karkerim, hûn dê zû bizanin kanê kê li dawiyê da dê bixwe malek hebît.' Birastî ewên nebaşkar sernakevin. ¹³⁶ Ew pişkekê li berhem û ajelên ku Vî afirandine, bo Xwe dê, par wediken û dibêjin 'Ewe bo Xwe dê ye' Ew gotina wane! 'Û ewe jî bo hevalên me.' Pişka hevalên wan nagehîte Xwe dê, lê pişka Xwe dê, digehîte hevalên wan, ew çend nebaş dadweriyê diken! ¹³⁷ Her wisa, hevalên wan, pêş çavê gelek putperesta ciwan kiriye ku zarûkên xwe bikujin, jiboy ku wêranyê bînine serê wan û ewan di dîne wan da gêj ken, eger Xwe dê xwastiba ewan wisa nedikir, li ber wê hindê waz li wan û ewa ku wan berhem înaye bîne, ¹³⁸ û ew dibêjin, 'Ew ajel û berhem qedexene û tenê ewên ku em dihêlin dê bikarin bixwen' Pêka gotina wan! Hindek ajel hene ku wan li şol kirinê azad kirine û hindek dîke jî ew navê Xwe dê li ser wan da nabêjin^a, Direwe, li dijî Vî. Ev dê wan siza bidet, ber xatira ewa ku wan berhem tîna ¹³⁹ û ew dibêjin, 'Ewa di zîkê wan ajela daye tenê bo nêrên me ye û ew li jinên me qedexeye, lê eger ew mirî ye^b ewan dê pişkek lê hebît.' Ev dê wan siza bidet jibo ewa ku ew bi Vî we girê diden, Ev Dadwere Zanaye. ¹⁴⁰ Bêguman ew dê bidorînin, ewên ku li ber gêjî û bêy zanistê zarûkên xwe dikujin û qedexe diken, ewa ku Xwe dê, jiboy wan qanûnî kiriye û sebarek bi Xwe dê, direwa berhem tînin, ew dût li rê derketine û ew nehatibûne rênivînî kirin. ¹⁴¹ Ev e ku baxçeyên perêzdayî û bê parêz berhem tînit, darê xorma, çandina xwarinên ciyawaz, zeytûn, hinar, wekhev û ciyawaz. Ber wê hindê dema ew meyve digrin, hindekê lê bixwe û di roja çinîne da deynê wê biden, lê zêderewiyê^c neken, Xwe dê hez mirovên zêderew naket ¹⁴² û ajelên ku diçerin û bara hildigrin û ewên biçûktir jî, li ewa ku Xwe dê, jiboy we dabîn kiriye bixwen û şûn pêyê Şeytan neşopînin, ew bi aşkira dijminê we ye. ¹⁴³ Heşt cot, li peza du û li bizina du, bêje 'Meger Vî qedexe kiriye, her duyên nêr yanjî her duyên mê, yanjî ewa di zîkê her du mê ya da? Pê zanistê min agahdar biken, eger hûn rastiye dibêjin.' ¹⁴⁴ Û li hêştira du û li çêla jî du, Bêje 'Meger Vî qedexe kirye her duyên nêr, her duyên mê, yanjî ewa di zîkê her du mê ya da? Yanjî tu gewah bûy dema Xwe dê, ew fermane dane te? Bes, kê li ew nebaştîre, ewê ku bê zanist li dijî Xwe dê, direwa berhem tînit ku pê mirova li rê bibete der? Birastî Xwe dê, mirovên nebaşkar rênivînî naket.'

a: Dema ew ajela ser jê diken navê Xwe dê li ser da nabêjin.

b: Eger ew zarûkê di zîkê wan ajela da miriye.

c: Peywa Mesref bikar hatiye, min bi Kurî ew kiriye zêderewî! Xisar kirin, bêşol bikar înan.

¹⁴⁵ Bêje, 'Li eva ku bo min eşkere bûye, ez çi tişteke nabînim ku bo xwarinê qedexekirî bît, xêncî ewa mirar bûyî, xwîna diherkît, goştê beraz ku birastû ew pîse, yanjî qurbanîyek gunch, ku li ser da her navek xêncî navê Xwe dê, hatibîte gotin.' Lê eger li ber neçariyê, zor bo kesek bêt, nek li ber daxwaz yanjî zêde gaviyê, bes Xwedanê we lêbihore û birehme. ¹⁴⁶ Me li Cihû ya qedexe kir hemû ajelên ku çeng hene û dohnê çêl û pez jî li wan qedexe kir, xêncî ewa ku li ser pişta wane yanjî di riwyê wan daye, yanjî ewa ku bi hêstikê wan we dizeliqît, bi wî awayî li ber serhildana wan Me ew siza dan. Bêguman Em rast dibêjin.

¹⁴⁷ Eger ew nikoliyê li te biken, bêje 'Xwedanê we Xwedanê rehma berferehe, lê pêşgiriya sizaya Vî bo ser mirovên tawankar nayête kirin.' ¹⁴⁸ Ewên ku hevala bo Vî peyda diken dê bêjin, 'Eger Xwe dê, xwastiba me heval bo Vî ne didanan, neji bab û bapîrên me, neji me dê çi tişteke qedexe kiriba.' Her wisa, ewên pêş wan da jî nikolî kirin taku ewan eşkenceya Me tam kirin. Bêje, 'We çi zanistek heye ku hûn bo me derêxin? Hûn tenê peyrevî li texmîna diken û hûn tenê direwa dibêjin.' ¹⁴⁹ Bêje, 'Gengeşeya tewawker tenê ya Xwe dê ye. Eger Vî wisa xwastiba, Ev dê hûn hemû rênivînî kirban.' ¹⁵⁰ Bêje, 'Gewahê xwe bînin, bila gewahiyê biden ku Xwe dê, ewe qedexe kiriye.' Eger ew gewahiyê biden, digel wan gewahiyê nede. Peyrevî li hestê ewên ku nikolî li eşkereyên Me kirîne neken, û ewên ku bawerî bi Dawiyê naken û dema ku wekheva jiboy Xwedanê xwe peyda diken. ¹⁵¹ Bêje, 'Werin! Ez dê bêjme we ku Xwedanê we çi li we qedexe kiriye. Çi tişta neke 'hevalê' Vî, bo dayk û babê xwe baş bin, li ber hejariyê zarûkê xwe nekujin ' Em dê bo we û bo wan jî dabîn biken ' li bêrewiştîyê nêzik nebin, çi bi aşkira yanjî bi nihênî, rihê nekujin, ewa ku Xwe dê, qedexe kirye, tenê bi mafdarî nebît. Eweye ku Ev, fermanê li we diket, hûn biken, belke liber hindê hûn hizra xwe bikar bînin.' ¹⁵² Nêzik malê sêwiya nebin, meger we baştrîn mebest hebît, taku ew pê digehît, pêka dadperweriyê bi pîvan û kêşana tewaw, biden ' Em barê zêde li hîç rihekê naken ku nekarin hilgirin ' Dema hûn dipeyvîn, dadperwer bin, eger xizmê nêzikê we jî bît, peyman Xwe dê bicih bînin. Eweye, eva, ku Ev fermanê li we diket hûn biken, belke li ber hindê bête bîra we.'

¹⁵³ Eve rêya Min ya raste, lewma bişopîne û rêyên dike neşopîne, çimkî hûn dê li rêya Vî derkevin ' eweye, eva ku Ev fermanê li we diket ku hûn biken, belke li ber hindê hûn hişyar bin. ¹⁵⁴ Paşê, Me nivîsîna pîroza tewaw da Mûsa, jibo ewên ku karê baş diken, hemû tişt bi zelalî şirove kir û weke rênivînî û rehm, bi wî awayî belke li ber hindê ew bawer bi civîna digel Xwedanê xwe biken.

¹⁵⁵ Ewe jî, nivîsîneke pîroze ku Me şandîye xarê, peyreviyê lê biken û hişyarê Vî bin, belke li ber hindê hûn rehmê vergirin ¹⁵⁶ neket hûn bêjin, 'Pêş me da, nivîsîna pîroz tenê bo du koma hatîbû şandîne xarê, lê me hajê nebû ku wan perwerda çî dîtîbû' ¹⁵⁷ yanjî neket hûn bêjin, 'Eger tenê nivîsîna pîroz bo me hatîba şandîne xarê, em dê li wan bêhtir hatîbana rênivîni kirin.' Lewma li bal Xwedanê we ra, belgeyên zelal, rênivîni û rehm bo we hatiye. Bes kê dikarî li ew kes nerastir bît ewê ku nikolîyê li eşkereyên Xwe dê, diket û piştî xwe didete wan? Em dê, ewên ku piştî xwe didene eşkereyên Me bi eşkenceyek bijan siza biden. Çimkî ewan piştî xwe didayê ¹⁵⁸ Meger ew çavniherin ku firîşte bêne bal wan yanjî Xwedanê we bêt, yanjî hindek li nişaniyên Xwedanê we? Ew Roja ku hindek nişaneyên Xwedanê we bîn, çî rih li baweriya xwe qazancê naken, eger ewan pêştî bawer nekirbin, yanjî li rêya baweriya xwe we çî başî dest xwe we nexistîbin. Bêje, 'Çavniher bin birastî, em jî çavniherin.' ¹⁵⁹ Ewên ku dîne xwe dabeş kirîne û bûyne mezheb, te çî tişt digel wan nebît. Doza wan tenê li bal Xwe dê ye, paşê Ev dê wan agahdar biket ku ewan çî dikir. ¹⁶⁰ Her kesê bi kiriyarek baş bêt^a dê deh cara, hemberanê wê bidenê, lê her kesê bi kiriyarekê nebaş bêt, dê tenê hemberanê wê bidenê û nerastî li wan nayête kirin.

¹⁶¹ Bêje, 'Xwedanê min ez rênivîniyê rêyek rast û dînek serast kirîme. Baweriya Ibrahimê yêktaperest. Ew li wan nebû ku 'heval' jiboy Vî, peyda dikirin.'

¹⁶² Bêje, 'Nûbêjên min û rê û resmên qurbanîyên min, jîyan û mirina min, hemû bo Xwe dê ne, Xwedanê hemû dinyaya ¹⁶³ Ev çî 'heval' nînin, eweye ev fermana li min hatiye kirin û ez ewê yêkemînim ku xwe radestî Vî bikem.

¹⁶⁴ Bêje, 'Dîbya ez xêncî Xwe dê, li xwedanek dîke bigerêm, dema ku Ev Xwedanê hemû tiştî ye?' Xêncî ewa li dijî xwe^b, hiç rihek tişteke dîke dest xwe we naynît, çî barhilgirek barê barhilgrek dîke hilnagrît. Paşê, vegera we bo bal Xwedanê we ye û sebarete bi ew tiştên ku we li ser da ciyawazî hebû, Ev dê bêjîte we. ¹⁶⁵ Ev e ku hûn li ser erdê kirîne cêgir û pileya hindek li we li ewên dîke bilindtir diket, ku li rêya ew tiştên ku Vî dayne we, we taqî biket. Xwedanê we lezginê li siza danê da, lê birastî Ev Lêbihor û Rehmê didet.

7. Para Bilindiya

Bi navê Xwe dê, Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Alif, Lam, Mîm, Sad. ² Nivîsînek pîroz jiboy te hatiye şandin xarê. Bihêle bila li ber xatira vê, çi kelecane di singê te da çinebît, ku tu evê jibo agahdarî û bîranîna bawermenda bikar bînî ³ Peyrevî li eva ku li bal Xwedanê we ra hatiye şandin xarê biken, li kêlek Vî da peyreviyê li çi 'hevalê' dîke neken. Kêm têtê bîra we! ⁴ Me çend bajêr wêran kirîne! Sizaya Me li şevê da bo wan hat yanjî dema ku li piştî nivro da ew razabûn ⁵ dema ku sizaya Me hate ser wan, tenê gotin 'Bîrastî em nerastkar bûn!' ⁶ Li ber hindê bêguman Em ê pîrs biken li ewên ku Me bo wan şandibûn û bêguman Em dê pîrsyarê li peyamberan jî biken ⁷ û bi zanist, Em dê bêjine wan ku ewan çi kiribû, çimkî Em hemû demê amade bûn. ⁸ Di wê Rojê da, dê rast bipîvên, lewma ewên ku pîvana wan giran bikêşt, ewin ku dê serkevtî bin ⁹ û ewên ku pîvanên wan siwîkin, ewin ku liber bêdadiya li dijî eşkereyên Me, riha xwe wenda kirîne. ¹⁰ Me hûn li ser erdê damezrandin û debara jiyana we dabîn kir, hûn kêma sipasdarin! ¹¹ Me hûn afirandin, Me şêwe da we û paşê Me gote firîştê, 'Li hember A Dem serê xwe binvînin û ewan serê xwe nivand, lê Iblîs we nekir, ew yêk li wan nebû ku serê xwe nivand.

¹² Ev got, 'Çi pêşya te girt, li ser nivandinê, dema ku Mîn ferman li te kirbû?' Û wî got, 'Ez li wî bêhtirim, Te ez li agir afirandim û ew li heriyê afirandiyê.'

¹³ Ev got, 'Lêre here xarê!' Lêre cihek nîne bo xwe qude kirina te. Lewma derkewe! Tu yêk li ewên siwîkî!' ¹⁴ Wî go, 'Ta Roja Vejiyanê derfetê bide min' ¹⁵ Ev got, 'Bîrastî tu yêk li ewanî ku derfet heye.' ¹⁶ Wî go, 'Çimkî Te ez hawêtime nerastiyê, bêguman ez dê xwe li ser rêya Te ya rast li ber wan hemûya wedem, ¹⁷ ez dê li pêşya wan da û li pişt ewan da bême wan, li aliyê wan yê rastê da û aliyê çepê da û Tu dê bibînî piraniya wan sipasdar nînin.' ¹⁸ Ev got, 'Têda derkewe! Tu hatî serşor kirin û hatî derkirin! Ez dê cehnemê bi te û hemû ewên ku li naw ewan da te dişopînin pir bikem! ¹⁹ Lê A Dem, tu û hevjîna xwe, di naw baxçe da bijîn. Hûn herdu her tiştê hûn hez jê diken bixwen, lê nêzîkê ew darê nebin neka hûn jî dê bibine nerastkar.'

²⁰ Şeytan bi pistepist gote wan, ku şerma wan li ewan derêxite derê ku li wan weşartî bû, wî got, 'Xwedanê we tenê ew dare li we qedexe kirye ku pêşgîriya we biket ku hûn nebîne firîştê yanjî nebîne nemir' ²¹ û wî bo ewan sûnd xwar, 'Ez li wanîm ku ji dil we şîretê dideme we' ²² wî bi direwa ew lêbandin. Dema ku ewan dar tam kirin, şerma wan li ewan aşkira bû, ewan destpêkir pelgê baxçe pêkwe girê den û li xwe bipêçin. Xwedanê wan bangî wan kir, 'Meger Mîn ew dare li we qedexe nekirbû? Meger Mîn negote we ku Şeytan bi aşkira dijminê we ye?' ²³ Ewan got, 'Xwedanê me, me nerastî li riha xwe kirye, eger Tu li me nebihoî û rehmê digel me nekey, em dê li naw ewan da bin ku dorandine.' ²⁴ Ev got, 'Herne xarê! Hindek li we dijminê ewên dîke ne. We dê li ser erdê, bo demekê, cihek bo manê û debarek hebît.' ²⁵ Ev got, 'Hûn dê têda bijîn, hûn dê têda bimrin û hûn dê lêrê da bêne derxistin.'

²⁶ Zarûkên A Dem, Me cil dayne we ku weke xemil hûn pê şerma xwe weşêrin, lê, cilên hişyariya Vî, bêhtrin, eve li nîşaneyên Xwe dê ye, belke liber hindê bête bîra wan. ²⁷ Zarûkên A Dem, nehêlin Şeytan we han bidet, weka ku wî dayk û babê we li naw baxçe dane derêxistin, cilê wan li ber wan derêxistin ku şerma wan li ewan aşkira ket, ew û eşîra xwe, we li wêderê ra dibînin ku hûn wan nabînin, birastî Me ewên şeytan kirîne hevpeymanê ewên ku bawer naken. ²⁸ Demê bêrewiştîyê diken, ew dibêjin, 'Me dît ku bab û bapîrên me we dikirin û Xwe dê, ferman li me kiriye ku em wê biken.' Bêje 'Xwe dê, fermana bêrewiştîyê naket. Hûn sebarek bi Xwe dê, tiştê bêjin ku hûn nizanin?' ²⁹ Bêje, 'Xwedanê min fermana dadweriyê diket. Rûyê perestîna xwe rast bide aliyê Vî, li hemû mizgewta gazî Vî bike, dîne xwe bi tewawî radestî Vî bike 'Her wek ku Vî tu destpêkirî tu dê bizvî, ³⁰ Vî hindêk rênivîni kirîne û hindêk jî ku mafê wane li rê derêxistine, ewan li cihê Xwe da da, ewên şeytan weke hevpeymanê xwe hîlbijartine, hizir diken ku ew hatine rênivîni kirin. ³¹ Zarûkên A Dem, li hemû mizgewta da xwe bixemlînin, bixwen û vexwen lê zêdereviyê neken Ev hez wan naket ku zêdereviyê diken. ³² Bêje 'kêye xemilandin û xwarina baş ku Xwe dê, bo koleyên xwe dabîn kirye qedexe kiriye?' Bêje, 'Ew dê bo ewan bît ku, li ev dinyayê da bawermendin û li Roja Vejîyanê da jî ew dê bo wan bi tenê bît.' Bi wî awayî Em eşkereyên Xwe bo ew netewa ku dizanin şirove diken. ³³ Bêje 'Xwedanê min tenê bêrewiştîyê qedexe diket, çî ew bi aşkira bêne kirin çî weşartî û guneh û tundûtîjî bêy ku mafê wê hebît û bêy ku Xwe dê, jiboy we destûr şandibîte xarê, hûn tiştê bikene 'hevalê' Vî û bêy ku hûn bizanin, hûn sebarek bi Xwe dê, tiştê bêjin.' ³⁴ Jiboy her civakê demek hatiye dîhar kirin, gava ku dema wan têt, ew nikarin demjimêrekê jî paşve bimînin ne jî dê pêşve biben. ³⁵ Zarûkên A Dem, dema ku li naw we da, bo we peyamber tên û eşkereyên Min dibêjine we, ewên ku hişyarê Vî ne û xwe serast diken, bo wan çî tirs nabît, ne jî ew dê xemgîn bin. ³⁶ Lê ewên ku nikolîyê li eşkereyên Me diken û bi qudeyî lê dinhêrin, ew hevrêyên naw agir dane û ta bêdawiye ew dê li wêderê da bimînin. ³⁷ Kê li ew nerastîre ku direwa sebarek bi Xwe dê, berhem tûnî yan jî nikolîyê li eşkereyên Vî diket? Ewan ew pişka ku bo wan hatiye ragehandin, dê hebin, lê dema ku peyamberên^a Me tên ku ewan li mirinê da biben, ew dê bêjin, 'Ka kîwe ne, ewên ku te li kêleka Xwe dê, da gazî wan dikir?' ew dê bêjin, 'Ewan em bêxwedan hêlane.' Ew dê li dijî riha xwe gewahiyê biden ku ew nebawer bûn.

³⁸ Dêbêjît, 'Werne jorê digel netewên cin û mirova ku pêş te da çone naw agiri da.' Her gava ku neteweyek diçite jor da ew dê dijûna bidete xweşka^a xwe, paşê dema ku hemû netewe kom bûne jorda, ewê herî dawiyê, sebarek bi ewê yêkemîn dê bêjît 'Xwedanê me, ewane bûn ku em li rê birne derê, du qata di naw agiri da sizayê bide wan ' Ev, dê bêjît, 'Hemûya dê bayê du qata hebît, lê hûn ewê nizanin'

³⁹ û ewê yêkemîn dê bêjîte yê dawiyê, 'Tu li me qencîr nebûy, tam ke, ew sizayê te dest xwe we êxistiye.' ⁴⁰ Birastû ewên ku nikoliyê li eşkereyên Me diken û li hember ewan da xwe mezin diken, derwazên asiman bo wan navebît neji ew dê bişên biçine naw baxçe da, taku bendikek histûr jî li kona derziyê da derbaz nebît. Bi wî awayî Em tawankar siza diden ⁴¹ Cehnem dê bibîte doşek û lihêfa wan. Bi wî awayî, ewên ku karên nebaş diken Em siza diden.

⁴² Lê ewên ku bawer diken û karên baş diken û Em hiç rihekê, zêdetir li eva ku bişên hilgrin bar naken, ew hevrêyên naw baxçe dane û ta bêdawiyê ew dê li wêderê bimînin. ⁴³ Em dê hemû ew hestên nexweş li singê wan da bimalin, dê li ber pêyê wan da çem biherikin. Ew dê bêjin, 'Pesin bo Xwe dê bît ku em rênivînî kirîne bo evê, em çî cara nedhatine rênivînî kirin eger Xwe dê em rênivînî nekirban. Bêguman peyamberên Xwedanê me pê rastiyê hatin.' Dê bangî wan biken, 'Ewe ev baxçeye ku bi te hatiye dan, li ber xatira kiryarên te.' ⁴⁴ Hevrêyên naw baxçe da, dê gazî hevrêyên naw agir da biken 'Birastû me zanî, ewa ku Xwedanê me belêniya wê dabû me, rast e. We jî zaniye ewa ku Xwedanê me belêniya wê dabu we ku rast bît?' Ew dê bêjin 'Erê', Bangbêjek dê li naw ewanda rabigehînin, 'Nerêniya Xwe dê, li ser nebaşkara bît'

⁴⁵ ewên ku rêgirî li rêya Xwe dê kirin û hevil dan vê xar biken û nikolî^b li Dawiyê kirin' ⁴⁶ Berbestek dê li nawbera ewan da bît û li ser bilindiya, ew mêrên ku hemûya, pê navên wan nas diken, ew dê gazî ew hevrêyên baxçe biken, 'Aştî li ser we bît!' ew hêsta neçone nawda, lê ew bi kelecana hêviyê ne ⁴⁷ û dema çavê wan dikevîte hevrêyên ku dê biçine naw agir da, ew dê bêjin, 'Xwedanê me, me têkelî ew netewa nebaşkar neke!' ⁴⁸ û hevrêyên ser bilindiya dê gazî hindek mêrên dihar kirî biken ku ewan pê navên wan, nas diken 'Kombûnê we û xwe mezin kirina we çî qazanc bo we çinebû'

⁴⁹ Ê erê, ewane ewin ku we sûnd dixwar ku Xwe dê, çî cara rehme bi wan naket? 'Têkevne naw baxçe da! Çî tirs bo we nîne, neji hûn dê xemgîn bin' ⁵⁰ Hevrêyên naw agiri da dê gazî hevrêyên baxçe biken, 'Hindek avê li ser me da birêjin, yanjî her debarekê ku Xwe dê, bo we dabîn kiriye!' Ê ew dê bêjin, 'Xwe dê, herduk li nebawera qedexe kirîne' ⁵¹ Ewên ku dîne xwe weke hişbelavî û leyizek vergirtine û bi jiyana ev dinyayê hatine xapandin.' Liber hindê îro, Em dê ewan li bîr biken, her wek ku ewan hevdiîna xwe ya Roja Îro, li bîr kirbûn û eşkereyên Me nepejirandibûn.

⁵² Bêguman Me bo wan nivîsîneke pîroz înyê û pê zanistê şirove kiriye, weke rênivînî û rehme bo ew mirovên ku bawer diken.

a: Li gor vergêrana Ebdil Helîm, her kesê ku diçite cejnemê, dijûna didete hevalên xwe.

b: Haşa, înkara qiyametê kirin.

⁵³ Ew çavnihêrê çi ne, xêncî bi cî hatina wê? Di Roja ku eve dê bicî bêt, ewên ku pêşta li bîr kiribûn, dê bêjin, 'Peyamberê Xwedanê me rast digot, niha çi nawbêjvan hene ku bo me nawbêjvaniyê biken? Yanjî em dê bikarin bêne şandin ku karê ciyawaz li ew karên ku me pêşta dikirin, biken?' Ewan birastî riha xwe bezir kiriye û ew tiştên ku wan berhem înayî^a dê wan bê xwedan bihêlin. ⁵⁴ Xwedanê we Xwe dê ye, Ev afrînerê asimana û erdê li şeş roja da ye, paşê Xwe li ser text damezirand, Ev şevê pê ew roja ku bi lezîgînî dişopînît dipeçêrît, roj, hevy û sitêrk peyreviyê li fermana Vî diken. Bêguman afrandin û ferman ya Vî ye. Pirozî ya Xwe dê, ye Xwedanê hemû dinyaya!

⁵⁵ Bi ûstûxarî û bi nihênî gazî Xwedanê xwe bike. Ev hez li ewan neket ku sînora^b dibezînin. ⁵⁶ Nebine hokarê gendeliyê li ser erdê, piştî ku ev hatiye serast kirin, bi tris û hêvî gazî Vî biken. Rehma Xwe dê, li wan nêzîke ku karên baş diken. ⁵⁷ Pêş ku rehma Xwe bişînît Ev pê baya mizgîniya wê didet û dema ewan ewrên pêgirana kom kirin, Em, wan dişînine erdek mirî, wêderê Em baranê li wan dibarînin û hemû çeşne berhemekê lê tûnine der, aha wisa Em dê miriya bînine der, belke li ber hindê bête bîra we ⁵⁸ Bi destûra Xwedanê we giya li ser erdê baş şî dibît, lê li ser erdê nebaş bi dijwarî. Jiboy ew mirovên ku sipasdarin, Em eşkeryên Xwe bi ev rêbazê şirove diken. ⁵⁹ Bêguman Me Nû Xwe jibo netewa^c wî şand. Wî got, 'Netewa min koletiya Xwe dê, biken, xêncî Vî we çi xwedê nînin. Ez jibo we li sizaya Rojek gelek mezin ditîrsim!'

⁶⁰ Lê serokên netewa wî gotin, 'Em bi aşkira dibînin ku tu li rê derketî.' ⁶¹ Wî got, 'Netewa min, ez li rê nederketim! Lê, ez peyamberekim li aliyê Xwedanê hemû dinyaya we' ⁶² Ez eşkeryên Xwedanê xwe digehînme we û jidil we şîreta dideme we. Ez li Xwe dê, dizanim eva ku hûn nizanin. ⁶³ Hûn gelek seyr dibînin ku dibya mêrek li naw we da, weke bîrewer li bal Xwedanê we ra jibo we bêt, ku belke we agahdar ket ku hûn hişyarê Vî bin belke li ber hindê hûn rehmê vergirin?' ⁶⁴ Lê ewan nikolî li wî kirin, Me ew û ewên digel wî da li naw gemiyê da rizgar kirin û ewên ku nikolî li eşkeryên Me kirbûn Me xendiqandin, birastî ew gelek kore bûn. ⁶⁵ Jibo gelê Ad, Me bo wan birayê wan Hûd şand. Wî got, 'Netewa min, xizmeta Xwe dê biken, xêncî Vî we çi xwedê nînin, meger hûn hişyarê Vî nabin?' ⁶⁶ Lê serokên ew nebawerê naw netewa wî da gotin, 'Em dibînin ku tu gêjî û em hizir diken tu yêk li wan direwînay.'

⁶⁷ Wî got, 'Netewa min, çi gêjî li min da çîninê! Lê, ez peyamberekim li aliyê Xwedanê hemû dinyaya we; ⁶⁸ Ez eşkeryên Xwedanê xwe digehînme we. Ez birastî û jidil we şîretê dideme we. ⁶⁹ Hûn gelek seyr dibînin ku dibya mêrek li naw we da, weke bîrewer li bal Xwedanê we ra ji bo we bêt? Ku agahdariyê bidete we, bîra we bît ku çawa Me hûn kirine cêgir, piştî gelê Nû Xwe û pileya we gelek bilind kir, lewma qenciya Xwe dê, bîra we bît, belke li ber hindê hûn behremend bin.' ⁷⁰ Ewan got, 'Tu birastî hatî ku bêjiye me tenê koletiya Xwe dê yêkta biken û ewa ku bab û bapîrên me koletiya wan fikir bîra xwe biben? Bes eger eva tu dibêjî raste, ew belêniya te pê hereşe kirî bîne ser me.'

a: Put, xwedêyên direw

b: Sînorên Xwe dê.

c: Qewm, millet, gel.

⁷¹ Wî got, 'Her li berêda kirêtî û kerbê Xwe dê, li ser we da ketiye.' Meger hûn dê li ser navên^a ku we digel bab û bapîrên xwe danîne ser ewan digel min gengeşê diken. Ewa ku Xwe dê, hiç desthilatek jiboy wan neşandiye xarê? Bes çavnihêr bin, ez jî digel we yêk li çavnihêra me.' ⁷² Bi rehma Xwe, Me ew û ewên ku digel wî da bûn rizgar kirin û reha ewên ku nikolî li eşkereyên Me dikirin û bawer nedikirin li binî da birî. ⁷³ Jibo netewa Semûd, Me birayê wan, Salih şand. Wî got, 'Netewa min, koletiya Xwe dê, biken, xêncî Vî we çî xwedê nînin. Niha, lewma li bal Xwedanê we ra jiboy we nişaneyek zelal hatiye, ew hêştira mê, ya Xwe dê ye, nişaneyeke jibo we, liber hindê, bihêlin bila ew li ser erdê Xwe dê biçerît û çî zîrarê negehîninê, neka hûn dê bi eşkenceyek bijan bêne qotan. ⁷⁴ Bîra we bît ku paş gelê Ad Vî, hûn kirine cêgîr û hûn kirine şênîyên ser erdê ku hûn bixwe koşka li ser deştên wê çêken û bixwe mala li çiya da bikolin, bila qenciya Xwe dê, bîra we bît û li ser erdê da, gendeliyê belav neken' ⁷⁵ Lê serokên ewê qude li naw netewa wî da gotine bawermendên çewsandî li naw ewanda, 'Hûn dizanin ku Salih li bal Xwedanê xwe ra hatiye şandin?' Ewan got, 'Bîrastî em bawerî bi eva ku bi wî ra hatiye şandin diken' ⁷⁶ Lê ewên qude gotin, 'Bîrastî em bawerî bi evê naken eva ku hûn bawerî pê diken,' ⁷⁷ ber xatira hindê, ewan hêştira mê qop kirin. Ewan serpêçî li fermana Xwedanê xwe kirin û gotin, 'Salih, bîne ser me eva ku te belênîya wê dabû me, eger tu yêk li wan peyamberanî!' ⁷⁸ Lewma erdhejekê ser wan da girt û ew li naw malên xwe da bûne laşên mirî. ⁷⁹ Li ber wê hindê, wî piştî xwe da wan û got, 'Netewa min, min peyama Xwedanê xwe gehande we û şîret da we, lê hûn hez ewan naken ku şîretê diden.' ⁸⁰ Dema Lat gote netewa xwe, 'Hûn çawa dikarin ew bêrewiştîyê biken ku çî kesê dîke pêşta li dinyaya da ewe nekirîne?' ⁸¹ Bîrastî li şûna jina da hûn bi dilbijandin^b li mêra nêzik dibin! Belê, hûn neteweyekin ku sînora dibezînin!' ⁸² Tenê bersîva ku gelê wî dabûn ewe bû, 'Ewane li bajêr xwe bike derê! Ew mêrên ku dixwazin xwe pak biparêzin!' ⁸³ Me, ew û binemala wî rizgar kirin, xêncî jina wî ku li ewan bû ku li paşve ma ⁸⁴ û Me li ser ewan da baranek barand^c. Bes lê binêrin ku dawîya tawankara çawan bû! ⁸⁵ Jibo netewa Med jî birayê wan, Şueyb! Wî got, 'Netewa min, koletiya Xwe dê biken, xêncî Vî, we çî xwedê nînin. Nişaneyek zelal li bal Xwedanê we ra, bo we hatiye. Di kêşan û pîvanê da bi tewawî biden û pişka mirova li wan nestînin, li ser erdê da nebîne hokarê gendeliyê, piştî ku ew hatiye serast kirin, bo we, eve bêhtire, eger hûn bawermendin. ⁸⁶ Li ser hemû rêya nerûnên, ku hereşa li ew mirovên ku bawerî hene biken û rêgîriya wan li rêya Xwe dê biken û hewil biden ku vê xar biken. Bîra we bît, dema ku hûn çend kes bûn û Vî hûn zêde kirin. Lê binhêrin ku dawîya ewên ku gendelî belav dikirin çî lê hat. ⁸⁷ Eger komek li we bawerî bi evê diken ku ez pê hatime şandin û komek dîke bawer naken, bes bêhin fereh bin taku Xwe dê, li nawbera me da dadweriyê diket. Ev li baştrîn dadwera ye.'

a: Navê puta

b: Şehwet

c: Baranek li kevîrên kelandî

⁸⁸ Serokên ewên qude naw netewa wî da gotin, 'Şueyb, emê te û bawermendên peyrevê te, li bajêrê xwe bikene der, meger hûn vergerine ser dîne me.' Wî got, 'Tenanet eger kerbê me jî lê vebît?' ⁸⁹ Me dê sebarete bi Xwe dê direwek berhem înaba eger em veqerana ser dîne we, piştî ku Xwe dê, em lê rizgar kirine, çî rê nînin ku em veqerîne, meger bi xwastina Xwe dê, Xwedanê me bît, Xwedanê me di zanista Xwe da, hemû tiştê têdigeht. Me piştî ku Xwe dê, rast kiriye. Xwedanê me, bi rastiyê li nawbera me û netewa me da, biryarê bide. jiber ku Tu bêhtrîn biryarderî.'

⁹⁰ Serokên nebawer li naw netewa wî da gotin, 'Eger hûn peyrevî li Şueyb biken, bêguman hûn dê bidorînin' ⁹¹ Lewma, erdhejekê ser ewan da girt û ew li naw malên xwe da bûne laşên mirî. ⁹² Wisa bû ku bêjî ewên ku nikolî li Şueyb kirî çî cara li wêderê nejiya bûn. Ewên ku nikolî li Şueyb kirin dorandibûn ⁹³ Liber wê hindê wî piştî ku Xwe da wan û got, 'Netewa min, min peyama Xwedanê xwe gehande we û şîret da we, liber wê hindê, ez dê çawa jiboy netewa nebawer tazîdariyê bikem?' ⁹⁴ Me jiboy çî gundekê Pêşbîn neşandiye, taku Me bi dijwarî û hejariyê, li şênîyê wê nedabît, belke li ber hindê ew xwe ûstî xar biken ⁹⁵ û Me şûna nebaşiyê veguheriye başiyê, taku ew zêde bûn û gotin, 'Zîrar û hêdîtî bi serê bab û bapîrên me hatibû' li ber wê hindê nişkida 'Me serê ewan da jî îna, bêy ku ew têbigehin. ⁹⁶ Eger şênîyên wan gunda bawer kirban û hişyarê Vî, ban Me dê li asim û erdê ra li ser wan da pîrozî rijandiba, lê ewan nikolî lê kir û li ber xatira ewa ku wan destê xwe êxistibû Me, ew girtin.'

⁹⁷ Meger mirovên gunda hest bi tenahiyê diken ku dema ew li şevê da, razayne sizaya Me nayête ser wan? ⁹⁸ Yanjî mirovên gunda hest bi tenahiyê diken ku li dema ronahiya rojê da, ew di leyizê dane sizaya Me nayête ser wan? ⁹⁹ Meger ew hest bi tenahiyê li bernamêyên Xwe dê, diken? Xêncî mirovên ku dê bidorînin, kesê dîke hest bi tenahiyê li bernamêyên Xwe dê naken. ¹⁰⁰ Meger, jiboy ewên ku li nîfşên pêş xwe da erd bi mîrat birîne, zelal nebûye ku Em dikarin ewan jî, ber xatira gunehên wan, siza biden, eger Em bixwezî? Lê Me dilê wan pêçaye û lewma ew nabhên! ¹⁰¹ Me hindek nûçeyên wan gunda gotine te, bêguman peyamberên wan pê nîşaneyên zelal hatine bal wan, lê ewan bawerî bi eva ku pêşta nikolî lê kiribûn nekirin, bi wî awayî Xwe dê, dilê ewên nebawer dipêçît^a. ¹⁰² Me çî peyman li bal piraniya wan nedît lê birastî Me dît ku piraniya wan bi pêdagirî serkêş bûn. ¹⁰³ Piştî wan, Me pê nîşaneyên Xwe, Mûsa şande bal Fireûn û serokên wî, lê wan, ev nepejirandin. Lewma, dawiya ewên ku gendeliyê belav diken bibînin.

¹⁰⁴ Mûsa got, 'Fireûn, ez peyamberekim, li aliyê Xwedanê hemû dinyaya we, ¹⁰⁵ erk darim ku, xêncî rastiyê sebarete bi Xwe dê, çî tiştê dîke nebêjim û ez pê nîşaneyên zelal li bal Xwedanê te ra, hatime bal te. Lewma zarûkên Israîl digel min rêke' ¹⁰⁶ Wî got, 'Eger tu pê nîşaneyekê hatî, ka evê derêxe, eger tu li wan rast bêjayî.' ¹⁰⁷ li ber wê hindê, Mûsa kopalê xwe havêt û nişkida ew bi zelalî bûye mar, ¹⁰⁸ û wî destê xwe derêxist û lewma jiboy bînera ew sipî bû. ¹⁰⁹ Serokên li naw netewa Fireûn gotin, 'Birastî ewe cadûgerêk fêr bûyî ye.'

¹¹⁰ Ew dixwazît we li ser erdê we bikete derê! Hûn çi destûrê diden? ¹¹¹ Ewan got 'Wî û birayê wî giro biken û nûçe gihana bişîne naw bajêra ¹¹² ku hemû cadûgerên fêr bûyî, bînine bal te.' ¹¹³ Cadûger hatine bal Fireûn û gotin, 'Em dê bêne xelat kirin, eger em serkevî bin?' ¹¹⁴ û wî got, 'Erê û hûn dê bêne naw ewên nêzikê min.' ¹¹⁵ Ewan got, 'Mûsa tu dê havêji yan em havêjin?' ¹¹⁶ Wî got, 'Havêjin' û wan havêtin û cadûyek havêtine ser çavê mirova, tirs havêtine wan da û ewan cadûyek mezin pêşkêş kirin. ¹¹⁷ Me sirûş da Mûsa 'kopalê xwe havêje' û yêcarî berhema wan ya direw qurt kit. ¹¹⁸ Bi wî awayî rastî hate cih û ewa ku wan berhem înayî pûç bû, ¹¹⁹ ew li wêderê hatibûne bezandin û serşor kirin. ¹²⁰ Cadûger ketine ser çokên xwe û serê xwe nivandine erdê ¹²¹ û wan got, 'Em bawerî bi Xwedanê hemû dinyay diken, ¹²² Xwedanê Mûsa û Harûn!' ¹²³ Fireûn got, 'Hûn bawerî bi wî diken pêş ku ez destûrê bideme we? Ewe xerîteye ku we kêşaye hûn mirova li ew gunda bikene derê! Lê hûn dê bizanin, ¹²⁴ Ez dê dest û pêye we kitango hor bibrim û paşê ez dê we hemûya li xaçê bidem!' ¹²⁵ Ewan got, 'Birstî em dê vegeerê bal Xwedanê xwe ¹²⁶ Tu tenê tole li me diwekey çimkî, em bawerî bi nîşaneyên Xwedanê xwe diken, dema ku ev bo me tîn, Xwedanê me bêhin ferehiyê li ser me da birêje û bihêle em bi xwe radest kirina Te bimrin.' ¹²⁷ Serokên li naw gnetewa Fireûn gotine wî, 'Meger tu dê bihêli Mûsa û netewa xwe li ser erdê da gendeliyê belav biken û waz li te û xwedêyên te binin?' Wî got, 'Em dê korên wan bikujin û bihêlin jinên wan bijîn, birastî me desthilata li ser ewan da heye.' ¹²⁸ Mûsa gote netewa xwe, 'Daxwaza yarmetiye li Xwe dê, biken û bêhin fereh bin, erd ye Xwe dê ye! Ev dibête hokar ku her koleyek Vî ku Ev dixwazît bibine xwedanê wê û dawî ya ewane ku hişyarê Vî bin.' ¹²⁹ Ê wan got, 'Pêş ku tu bo me bêy û piştî hatina te jî em hatine êşandin.' Ewî got, 'Belke Xwedanê we dê dijminê we li nav bibet û we li ser erdê cihgîr ket ku bibînît, hûn dê çi biken.' ¹³⁰ Me, bi salên hişkati û kêmasiyê li berhemê netewa Fireûn da, belke li ber hindê bête bîra wan ¹³¹lê, dema ku bo wan başî hat, ewan got, 'Ewe li ber xatira me ye' Lê eger nebaşiyê li wan daba, ewan pêwendiya wê da, bi bûyera nebaş ya Mûsa û ewên digel wî da, lê birastî ew 'Bûyera nebaş' wan li aliyê Xwe dê, we bû lê piraniya wan nizanin. ¹³² Ewan got, 'Girîng nîne, tu her çeşne nîşaneyekê jî berhem binî ku pê cadûya havêjiye ser me, em baweriyê bi te naken' ¹³³ Ê li ber wê hindê, Me lêmişt, kolî, rişk, beq û xwîn berdane ser wan! nîşaneyên ciyawaz. Lê ew qude bûn û geleke tawankar bûn. ¹³⁴ Her dema karesatek hatiba serê wan, ewan dê gotiba 'Mûsa, jibo me, li ber Xwedanê xwe bipariyê, liber ew belêniya ku Vî daye te, eger tu me li karesatê rizgar key, em dê baweriyê bi te biken û bihêlin ku zarûkên Israîl digel te bèn,' ¹³⁵ Lê dema ku Me, karesat li ser wan wêda bir û demek diharî kirî daye wan^a, ewan bi yêcarî peyva xwe şikandin. ¹³⁶ Lewma Me tole li wan vekir, Me ew di deryayê da xendiqandin çimkî ewan nikolî li nîşaneyên Me kirin û çi bala xwe nedabûnê.

¹³⁷ Û Me wisa kir ku, ewên çewsandî bibine xwedanê rojhelat û rojava yê erdê ku Me pîroz kirbû. Ber xatira bêhnferehî ya wan, belêniya baş ya Xwedanê we bo zarûkên Israîl hatîbû cihê xwe û ewa ku Fireûn û netewa xwe çêdikirin û ewa ku wan ava dikir Me li navbir. ¹³⁸ Me zarûkên Israîl li derya yê derbaz kirin, lê dema ku ew rastî gelekê putperest hatin, ewan got, 'Mûsa bo me jî xwedê yekê mîna yê ewan çêke.' Wî got, 'Birastî hûn neteweyeke nezanin, ¹³⁹ Birastî ew mirovane li navçoyî ne, ber xatira ewa ku ew tédane û ewa ku ew diken pûçe.' ¹⁴⁰ Wî got 'Çima dibya ez, xêncî Xwe dê, bo we li çi xwedêyên dîke bigerêm, dema ku Vî li serwey hemû dinyayên dîke hez li we kiriye?' ¹⁴¹ Dema Me hûn li netewa Fireûn rizgar kirin, ewên ku hûn kiribûne mijara nexweştrîn eşkenceya, kurên we dikuştin, tenê dihêlan ku jinên we bijîn, li bal Xwedanê we ra, ew ezmûnek gelek mezin bû. ¹⁴² Me sî şev bo Mûsa destnîşan kirin, pê dehê dîke ew bêkêmasî kir, bi wî awayî ew dema dîharî kiri li bal Xwedanê wî, li çil şeva da tewaw bû. Mûsa gote birayê xwe Harûn, 'Li naw netewa min da cihê min bigre, durustkar be û şopa ewên ku gendeliyê belav diken neşopîne.' ¹⁴³ Dema ku Mûsa geheşte dema hevdîtina Me, Xwedanê wî digel wî peyvî. Ew got, 'Xwedanê min, nîşanî min bide, bihêle ez Te bibînim!' Vî got, 'Tu Mîn nabîni, lê li çiya binêre, eger ew li cihê xwe da bimînit bes tu dê Mîn bibîni,' lê dema ku Xwedanê wî Xwe nîşa çiya da, Vî ew herifand, Mûsa bêhiş kete xarê. Dema ew hate ser hişê xwe, wî got, 'Paye bilindî jiboy Te ye! Bi peşmanî ez rû dikeme Te! Ez yêkeminim ku dê bawer bikem!'

¹⁴⁴ Vî got, 'Mûsa, bi peyam û peyvên Xwe, Mîn li serwey mirovên dîke da tu helbijartî, lewma eva ku Mîn daye te hilgire û bibe yêk li ewên ku sipasdarin.' ¹⁴⁵ Me hemû tişt bo wî li ser tabloya nivîsî ku, destûr û şiroveya hemû tişt, 'Bi peytî evane hilgire û destûrê bide netewa xwe jî ku bi qahîmî bêhtrînê vê hilgrin. Ez dê mala ewên ku bi pêdagirî serkêşin nîşanî te bidem. ¹⁴⁶ Ez dê ewan li nîşaneyên xwe bizvrînim, ewên ku bêmaf, li ser erdê qude ne û tenanet eger ew hemû nîşaneyên jî bibînin, ew bawerî pê neken, eger ew rêya serast bibînin, ew weke rê nagirine ber xwe, lê eger ew rêya şaşiyê bibînin dê weke rê bigirine ber xwe. Ewe li ber wê hindê ye ku ewan nikolî li nîşaneyên Me kirin û ewan bala xwe nedida wan ¹⁴⁷ Kiryarên, ewên ku nikolî li nîşaneyên Me û hevdîtina Dawiyê kirîne, bûyne çineyî, meger xêncî ewa ku wan kiriye dê tişteke dîke bi wan bête dan?'

¹⁴⁸ Di nebûna wî da, netewa Mûsa, pê cewherên xwe^a peykerê golikek çêkirin, ewa ku dengê borînê diderxist, Meger ewan nedidît ku ew digel wan nadipeyvî yan jî ew rênivîni nedikirine rêyekê? Ewan vergirt^b, ew nebaşkar bûn. ¹⁴⁹ Dema, ku peşmaniye ser ewan da girt û dîtî ku ew li rê derketine, ewan got, 'Eger Xwedanê me, rehm li ser me nebît û li me nebihorît, bêguman em dê li naw wan da bin ku dorandine.'

¹⁵⁰ Dema ku Mûsa tore û eşayî vergeriya bal gelê xwe, Mûsa got, 'Çend kotiye, ewa ku we, di nebûna min da kiriye! Meger hûn, hinde bi lez bûn ku dadweriya Xwedanê xwe binine pêş?'

Wî tablo havêtine xarê û girte serê birayê xwe ra û ew rakêşa bo aliyê xwe. Wî got 'Kurê dayka min, ew mirovane zordarî li min kirin! Kêm mabû min bikujin! Ber xatira hindê nehêle ku dujminên min li ser min şad bin! Min têklî ew mirovên nebaşkar neke!' ¹⁵¹ Ew got 'Xwedanê min, li min û birayê min bibhore, me vergire naw rehma Xwe, da. Tu Xwedanê Rehmêyê Evê ku Rehmê didey. ¹⁵² Ewên ku golik vergirtin^a, dê bi kerbê Xwedanê xwe û bi serşorî di wê dinyayê da bêne qotan.' Aha wisa Em sizayê didene ewên ku dahînanana diken. ¹⁵³ Jiboy ewên ku karên nerast diken, paşanê peşîman dibin û bawer diken, birastî Xwedanê we Lêbihore û Rehmê didet. ¹⁵⁴ Dema kerbê Mûsa dana ew tablo rakirin, bo ewên ku sersirmayê Xwedanê xwe ne, li ser wan da rênivînî û rehm hatibû nivîsîn. ¹⁵⁵ Bo hevdîtina Me, Mûsa li naw netewa xwe da heftê mêr hîlbjartin û dema wan lertzîn girt, ew got, 'Xwedanê min, eger Te xwastiba ku ewan li nav bibey, Te dikarî pêş niha da, min û ewan li nav bibey, ber xatira ewa ku ewên gêj li naw me da kirîne? Ewe tenê ezmûneke li aliyê Te we, bi rêya wê, Tu dibye hokar her kesê Tu dixwazî li rê derkevît û her kesê Tu dixwazî rênivînî dikey û Tu parêzerê meyî, lewma li me bibhore û rehmê ser me da bike. Tu bêhtrînê lê bihoray. ¹⁵⁶ Di vê dinyayê û di Dawiyê da jî tiştên baş pêşkêşî me bike. Birastî em zivirîne aliyê Te.' Vî got, 'Sizayê Xwe, Ez tînime ser her kesekê ku Ez dixwazim, lê rehma Min, hemû tiştê himbêz diket. Lewma Ez dê fermana vê bo ewan bikem ku hişyarê Minin, ew xêra ku bo wan hatiye dîhar kirin diden û ewên ku bawerî bi eşkereyên Me diken, ¹⁵⁷ ewên ku peyrevî li peyamber diken, ew pêşbînê nexwîndevar, ku dibînin li Rênivînî (Torat) ê da bas lê hatiye kirin, ku digel wan daye û li Mizgîniyê (Incîlê) da, ewê ku fermanê li wan diket ku ewa rast biken û pêşgîriya wan li ewa nerast diket, ewê ku tiştê baş bo wan qanûnî diket û tiştên nebaş li wan qedexe diket û wan li barê wan û li leleya^b di ûstê wan da rizgar diket. Lewma ewên ku bawerî bi wî diken, rêz lê digrin û yarmetiya wî diken û ewên ku peyrevî li ronahiyê diken ku digel wî hatiye şandin xarê, ewane ewin ku dê serkevî bin.' ¹⁵⁸ Bêje 'Mirovino, birastî ez bo we hemûya, peyamberê Xwe dê me, padişahiya asimana û erdê ya Vî ye. Çi xwedê nîne, bes Ev nebît, Ev jiyân û mirinê didet.' Li ber wê hindê, bawerî bi Xwe dê û peyamberê Vî biken ew Pêşbînê^c nexwîndevar ku bawerî bi Xwe dê û peyvên Vî diket, wî bişopînin, belke liber hindê hûn bêne rênivînî kirin.' ¹⁵⁹ Li naw netewa Mûsa da civakek heye ku pê rastiyê rênivînî diken û pêka vê dadperweriyê diken. ¹⁶⁰ Me, ew li ser dazde eşîra da- civak- dabeş kirin û dema netewa wî daxwaza avê lê kirin, Me sirûş da Mûsa 'Bi kopalê xwe li kevir bide' û dazde kanî lê bilqîne derê. Hemû mirova cihê vexwarina xwe dizanî, Me pê ewra li ser wan kire sîber û jî bo wan mena û herwêde şandine xarê 'Bixwen ew tiştên baş ku Me jibo we dabîn kirîne.' Ewan nerastî li Me nekir lê ewan nerastî li xwe kir.

a: Golik weke put (xwedê direw) perestîn.

b: Zincîra ku destê mirova bi ûstê wan we girê diden, toqa asin.

c: Pêşbîn (Nebî) base Mihemed peyamber ye ku mirovek nexwîndevar bu.

¹⁶¹ Dema bi wan hate gotin 'Li ew gund da bijîn û her tiştê hûn hez diken bixwen û bêjin, 'Me li barên me rizgar bike!' Çokê xwe danên û serê xwe binvînine û li derî da herine jorê. Em dê li gunehê we bibhorin û jibo ewên ku karên baş diken zêde biken ' ¹⁶² Nerast karên li naw ewan da, li cihê ew gotina ku bi wan hatibû dan, gotinek dîke cihgîr kirin, li ber wê hindê, Me li asiman ra bo nerastkariya wan sizayek şande ser wan. ¹⁶³ Sebareti bi ew gundê li bal deryayê li wan bipirse, dema ewan zêderevî li Şembiyê da kirin, dema ku li Şembiyê da, masiyên wan bo wan ser avê ketin, ew rojên ku Şembî nebûn ew nehatibûne bal wan. Lewma bi wî awayî Me ew taqî kirin, çimkî ew bi pêdagirî serkêş bûn. ¹⁶⁴ Dema civakekê li naw ewan da got, 'Çima hûn amojgariyê didene ew mirovên ku Xwe dê, dê wan li nav bibet, yanjî dê bi dijwarî siza bidet?' Ewan bersiv da, 'Liber wê hindê em, li gazindeya Xwedanê xwe, rizgar bin û belke liber hindê ew hişyarê Vî bin.' ¹⁶⁵ Dema ku ewan, ew bîranîna ku bi wan hatibû dan li bîr kirin, ewên ku nebaşî qedexe kirbûn Me, rizgar kirin û ewên ku nerastî dikirin bi sizayeke dijwar girtin, çimkî ew bi pêdagirî serkêş bûn. ¹⁶⁶ Dema ku wan sînorên hemû ew karê ku li wan hatibûne qedexe kirin bezandin, Me gote wan, 'Bibine meymûnên, kotî!' ¹⁶⁷ Ê dema Xwedanê we ragehand, 'Ta Roja Vejiyanê, Ev dê bişînîte ser wan, ku bi eşkenceyek gelek dijwar li wan bidet. Birastî Xwedanê we lezgîne li sizadanê da, birastî Ev Lêbihor û Rehmê didet. ¹⁶⁸ Me, li ser erdê ew belav kirine naw gnetewên cuda da, hindek li naw ewan da durustkarin û li naw ewan da hindek jî weka dîke ne, liber wê hindê Me bi başî û nebaşiyê ew taqî kirin, belke liber hindê ew vegeirên ¹⁶⁹ û ew nifş li wan paş ketin ku ewan nivîsîna pîroz bi mîrat birbûn, ewan jî destkevtên demkiyê, ev dinyaya xarê vergirtin gotin, 'Ew dê li me bête lêbihorin, ' û birastî, eger destkevtên wisa bêne ser rêya wan, ew dê vergirin. Meger li nivîsîna pîroz da belênî li wan nehatibû vergirtin ku sebareti bi Xwe dê, çi nebêjin bes rastî nebît? Ê meger ewan, naweroka vê nexwandiye? Mala Dawiyê bêhtire jiboy ewên ku hişyarê Vî ne. 'Liber wê hindê hûn çima hişê xwe bikar naynin?' ¹⁷⁰ Lê jibo ewên ku xwe qahîm bi nivîsîna pîroz we digrin û nûbêjên xwe diken, Em nahêlin padaşê ewên durustkar heder biçin. ¹⁷¹ Dema ku Me çiya li ser ewan da bilind kirin, wek tu bêjî ku ew bane û wan hizir fikir ku ew dê li ser ewan da bikewît, Me got, 'Xwe, qahîm bi eva ku Me daye we bigrin û bîra we bît ku naweroka vê çiyê, belke li ber hindê hûn hişyarê Vî bin.' ¹⁷² Dema Xwedanê te, li nawpîsiya zarukên A Dem, paşkevtiyên wan vergirtin û sebareti bi wan, ew bixwe kirine gewah, 'Meger ez Xwedanê we nînim?' Ê ewan got, 'Belê, me gewahî daye' liber wê hindê, li Roja Vejiyanê da, hûn nikarin bêjin, 'Birastî em agahdarê vê nebûn.' ¹⁷³ Yanjî hûn bêjin, 'Ew bab û bapîrên me bûn ku pêş me da, 'heval' bo Vî, peyda kirbûn û em tenê nevyê wanin ku em paş ewan da hatine, bes ser xatira kiryarê ewên ku direw berhem înebûn, Tu dê, me li nav bibey?' ¹⁷⁴ Bi wê rêkê Em peyamê şirove diken, belke li ber hindê ew bizvirin.

¹⁷⁵ Çîroka ew mêrê ku Me nişaneyên Xwe dabûnê bêje wan, lê wî, xwe li van dûr kir, lewma, Şeytan ew weke şopînerê xwe vergirt û ew jî bo yêk li wan ku rê derket,

¹⁷⁶ eger Me xwastiba, Me dê karîba, pê evan wî bilind biken, lê wî bala xwe da erdê û hestên xwe şopandin, mînaka wî weke mînaka seyekê ziman hilkêşayî ye ku li bêhna xwe dida. Çi tu bikewye dû da, ew li bêhna xwe didet, çi jî waz lê bîni, ew li bêhna xwe didet. Ewe mînaka ewane ku nikoliyê li nişaneyên Me diken. Lewma, ev çîroka bêje wan, belke li ber hindê, ew têbîniyê biken. ¹⁷⁷ Çend kirête mînaka ewên ku nikolî li nişaneyên Me kirin! Ewan nerastî li xwe kir, ¹⁷⁸ her kesê ku Xwe dê rênivînî diket, ew rênivînî kirîne û her kesê ku Ev dihêlît li rê derkewin, ewan dorandiye. ¹⁷⁹ Me gelek cin û mirov bo cehnemê afirandine, ewan dil hene ku pê ténagehin, ewan çav hene ku pê nabînin, ewan guh hene ku pê nabhên, ew weka ajelên kevî ne, tenanet dûrtir li rê derketine, ewane ewin ku bêhişin. ¹⁸⁰ Bêhtrîn nav yê Xwe dê ne, ewan bi kar bîne ku gazî Vî bike û ewên ku navên Vî bi nebaşî bikar tînin bicih bihêle, liber xatra ewa ku ewan fikir, ew dê bêne siza dan. ¹⁸¹ Li naw ewên ku Me afirandine civakek heye ku bi rastiye rênivînî diken û pêka vê dadweriyê diken, ¹⁸² lê, ewên ku nikoliyê li nişaneyên Me diken, li ew cihê ku ew nizanin Em dê hêdî hêdî rêberiya wan biken ¹⁸³ Ez dê derfetê bideme wan, lê birastî bernameya Min qahîme. ¹⁸⁴ Meger ewan têbînî nekiryê? Ku çi cin di hevreyê wan da nînin, ew tenê bi zelalî agahdariyê didet. ¹⁸⁵ Meger ew nazêdene padişahiya asimana û erdê û hemû ewa ku Xwe dê, afirandiye û belke dema wan ya dihar kirî nêzîk bûye? Lewma paş evê, ew dê bawerî bi çi ragehandinekê biken? ¹⁸⁶ Ewên ku Xwe dê, dihêlît li rê derkevin kes nikarî rênivînî biket, Ev dihêlît, ku ew di sînor bezandina xwe da kore bigerên. ¹⁸⁷ Ew sebarek bi ew demê^a li te dipirsin, 'Ew dê kengê bête cih?' Bêje, 'Tenê Xwedanê min zanista wê heye, Kes neşet dema wê aşkira biket bes Ev nebît, ew giraniyê didanête ser asimana û erdê. Ew nayête ser we bes nişkida nebît.' Ew li te dipirsin, weke bêjî ku tu baş agahdarê dema wêy. Bêje 'Zanista wê tenê li bal Xwe dê ye, lê piraniya mirova nizanin.' ¹⁸⁸ Bêje, 'Min bixwe jî çi desthilat li ser qazanc ya zirarê nîne, xêncî ewa ku Xwe dê, bixwazît, eger min zanista nihênîyê heba, bêguman min dê karîba gelek serwetê dest xwe we bînim û çi zirarê nedikarî destê xwe li min bidet. Xêncî ewê ku agahdarî û mizgîniyê didete bawermenda ez kesekê dike nînim.' ¹⁸⁹ Ewê, ku hûn li rihekê afirandine û li ewê jî cota wî çêkir, belke li ber hindê ew li tenahiye da digel wê bijît, dema ew digel wê cot dibît ew barek siwik hildigrît û pê ewê berdewam dibît, lê dema ku ew girantir dibît, ew herduk gazî Xwe dê, Xwedanê xwe diken, 'Eger Tu yêke baş bideye me, bêguman em dê li naw sipasbara da bin.' ¹⁹⁰ Ê dema Ev yêke baş didete wan, ew 'hevala' bo Vî peyda diken, li ewa ku Vî daye wan. Lê Xwe dê gelek bilindtîre li ser ewa ku dikene 'hevalê' Vî ¹⁹¹ Ew wan dikene 'hevalê' Vî ku çi tişt ne-afirandine û hatine afirandin? ¹⁹² Ê ew^b nikarin yarmetiya wan biken, neji yarmetiya xwe biken.

a: Demjimêra dawiyê, qiyametê

b: put, xwedêyên direw, ew hevalên ku jiboy Xwe dê, peyda diken.

¹⁹³ Eger hûn ewan gazî rênivîniyê biken, ew peyreviyê li we naken, çi ciyawaziyekê naket, çi hûn gazî wan biken yanjî hûn bêdeng bimînin. ¹⁹⁴ Birastû ewên ku hûn li kêleka Xwe dê, da gazî wan diken, ew jî weka we kole ne. Gazî wan biken, paşê bihêle bila ew bersiva we biden, eger ewa hûn dibêjin raste.

¹⁹⁵ Meger ewan pê hene ku pê pêya biçin, yanjî dest hene ku pê lêden, yanjî çave hene ku pê bibînin, yanjî guh hene ku pê bibhên? Bêje 'Gazî 'hevalên'' xwe biken!' Bername rêjiya li dijî min biken! Çi derfeta nedene min! ¹⁹⁶ Birastû parêzerê min Xwe dê ye, Ev ê ku nivîsîna pîroz eşkere kiriye û Ev piştîvanê durustkara ye ¹⁹⁷ lê ewên ku li kêleka Vî da hûn gazî diken, nikarin yarmetiya we biken, ew nikarin yarmetiya xwe jî biken. ¹⁹⁸ Eger hûn bo rênivîniyê gazî ewan biken, ew nabihên, tu dibînî ku ew zêndidene te lê ew nabînin. ¹⁹⁹ Lêbihorînê vergirin, fermana başiyê biken û piştî xwe bidene nezana. ²⁰⁰ Eger Şeytan pêşniyara karên nebaş bi we biket, penahê li bal Xwe dê vergirin, birastû Ev Bihîstine, Zanîne. ²⁰¹ Birastû ewên ku hişyarê Vî ne, dema ku Şeytan pê hizra ewan han didet, tête bîra wan, dest bi cih ew têbîniyê diken, ²⁰² lê birayên wan, ewan radikêşîne bo naw şaşiyê da, paşê ew çi kêmasiyê lê naken. ²⁰³ Dema tu bo wan eşkereyeke taze naynî, ew dibêjin, 'Meger tu nikarî daxwaza yêkê bikey?' Bêje, 'Ez peyrevî li eva ku, li bal Xwedanê min we, bo min eşkere dibît dikem, li bal Xwedanê we ra, eve têbîniyê jibo we û rênivîni û rehmê jibo ew mirovên ku bawer diken.' ²⁰⁴ Li ber wê hindê, dema ku Xwandin (Quran) tête xwandin, guhê xwe bidenê da û hişê xwe bidenê, belke li ber hindê hûn rehmê vergirin. ²⁰⁵ Di sibêdê û êvara da, bi ûstîxarî û tîrsê, li naw xwe da, Xwedanê xwe bîr bîne, bêy ku dengê xwe bilind bikey, nebe yêk li wan bêhişa, ²⁰⁶ ewên ku nêzîkî Xwedanê te ne jî, xwe mezin kirin, pêşgîriya ewan naket ku Vî biperestin, ew Vî paye bilind diken û çokê xwe li ber Vî didanên û serê xwe dinivînin.

8. Para Destkevtên şer

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹Ew sebarete bi destkevtên şer li te dipirisin. Bêje, 'Destkevtên şer yê Xwe dê û peyamberê Vî, ne' li ber wê hindê hişyarê Xwe dê bin û tiştê di nawbera xwe da serast ken. Peyrevî li Xwe dê û peyamberê Vî biken, eger hûn bawermendin,

² Bawermend tenê ewin, ku dema navê Xwe dê, tê gotin, jidil da ditirsin û dema ku eşkereyên Vî jibo wan têne xwandin, baweriya wan zêdetir dibe, piştê xwe bi Xwedanê xwe rast diken. ³ Ewên ku nûbêjên xwe diken û li ewa ku Me bo wan dabîn kirye didene ewên dîke. ⁴ Ewane, ewin ku birastî bawer diken. Ewan li bal Xwedanê xwe pile^a, lêbihorîn û dabîn kirina bi comerdî hene. ⁵ Dema ku Xwedanê, we jibo hokarek rastî hûn li malên we îrane derê, komek li bawermenda nedixwastin ⁶ û sebarete bi rastiyê digel te gengeşe dikirin piştî ku ew hatiye zelal kirin, wek bêjî ku wan bi çavê xwe didît ku ew bo aliyê mirinekê dihatine hajovtin. ⁷ Dema Xwe dê, belênî da we ku yêk li ew du komên dijmin dê bikevîte destê we, we dixwast ew koma bêçek jibo we bît, lê ew daxwaza Xwe dê, bû ku pêka peyva Xwe rastiyê bînîte cih û reha nebawera bibrît ⁸ û dibya Ev rastiyê bicih bînît û direwê li naw bibet, herçend ku ewên tawankar hez jê neken. ⁹ Dema ku hûn bo yarmetiyê li ber Xwedanê xwe pariyan, Vî bersiva we da, 'Ez dê, bi hizar firîştê, li serhevda piştê we bigrim.' ¹⁰ Xwe dê, ewe kire mizgînî ku tenahiyê bidete dilê we, yarmetî tenê li bal Xwe dê we têt, Xwe dê, Bihêze Biryardere. ¹¹ Dema ku Ev, weke tenahiyekê li aliyê Xwe ra razan daye we û li asiman ra av şande xarê ku pê we pak biket û pîsatiya Şeytan li we bimalît û dilê we bihêz û pêngavên we cihgirtî biket ¹² dema Xwedanê we sirûş da firîştêya 'Ez digel we me, hêzê bidene ewên ku bawer diken, Ez dê tirsê bêxime naw dilê ewên ku bawer naken, lewma li serwey gerdena wan biden û li hemû tûlyên wan biden.' ¹³ Ewe liber wê hindê bû ku wan dijyatiya Xwe dê û peyamberê Vî kirbûn û eger kesek dijberiya Xwe dê û peyamberê Vî biket, birastî Xwe dê, bi dijvarî siza didet ¹⁴ 'Eweye! lewma, tam biken! 'Û birastî eşkenceya agir li benda nebawerane. ¹⁵ Bawermendino, dema hûn dibînin ewên nebawer pêşreviyê diken, piştê xwe nedene wan, ¹⁶ Eger li ew rojê da, her kesek piştê xwe bidetê, meger bo lêbandina di şer da bît, yanjî bigehîte komekê ku şer diket, bêguman ew kerbê Xwe dê, diveket û cehnem dê penahgaha ew kes bît, armanca ew kes çend ciheke kotiyê! ¹⁷ Ew hûn nebûn ku ew kuştin, lê Xwe dê bû ku ew kuştin û dema te havêt, ew havêtina te nebû, lê Xwe dê havêt. Belke li ber hindê Ev bawermenda bi ezmûneke baş taqî biket, birastî Xwe dê, Dîtine û Zanîne ¹⁸ 'Wisaye' û Xwe dê, dê bernameya nebawera bêhêz biket. ¹⁹ Eger hûn li serkevînekê digeriyan, jiboy we têkçon hatiye, ew dê bo we baştir bît eger hûn waz lê bînin. Eger hûn vegeirên, em jî dê vegeirên û hêzên we çî qazanc jiboy we çinabin, eger ew zêdetir jî bin. Xwe dê, digel bawermenda daye.

²⁰ Bawermendino, peyrevî li Xwe dê û peyamberê Vî biken, dema hûn guhdariya wî diken pişta xwe nedenê, ²¹ weka ew mirova nebin ku dibêjin, 'Me bihîstiyê,' dema ku ew nabihên, ²² kotîtrîn rihtiber li pêş çavê Xwe dê da, ewin ku ker û lalin, ewên ku hizra xwe bikar naynin. ²³ Eger Xwe dê, zanîba, başiyek di wan da heye, Ev dê wisa li wan kiriba ku bibhên, lê tenanet Vî wel wan kirba ku bibhên jî, dîsa jî dê wan pişta xwe daba yê da, dema ku ewan dijberî dikir. ²⁴ Bawermendino, bersiva Xwe dê û peyamberê Vî biden, dema ku ew gazî we dikete bo ewa ku jiyane didete we. Bizanin ku Xwe dê, nawbêjvaniya di nawbera mêr û dilê wî diket û hûn dê jiboy bal Vî bêne kom kirin. ²⁵ Hişyarê ew nakokiyê bin ku tenê zirarê li nebaşkarên li naw we da nadet, bizanin ku Xwe dê, dijware li siza danê da. ²⁶ Bîra we bît, dema ku hûn li ser erdê da çend kesên çewsandî bûn, ditirsiyan ku belke mirov we bigrin, lê Vî, penah da we û bi yarmetiya Xwe serkevtin da we û tiştên baş bo we dabîn kirin, belke li ber hindê hûn sipasdar bin. ²⁷ Bawermendino, xiyaneî bi Xwe dê û peyamber neken, yanjî bi zanebûn xiyaneî bi baweriyê xwe neken. ²⁸ Bizanin ku serwet û zarûkên we tenê jibo we ezmûneke û padaşê herî mezin li bal Xwe dê ye. ²⁹ Bawermendino, eger hûn hişyarê Xwe dê, bimînin Ev dê pîvana ciyawaziyê^a bidete we û dê kiryarên we yê nebaş bimalî û li we bibhorî, Xwe dê, Xwedanê qenciya gelek mezine. ³⁰ Dema nebawera xerîte kêşan ku te zîndanî bigrin, yanjî te bikujin yanjî te bikene der. Ewan bername rêjî kir û her wisa Xwe dê jî, Xwe dê, li bastrîn bername rêja ye ³¹ û dema eşkereyên Me jibo wan tene xwandin, ew dibêjin, 'Me eve pêşta bihîstiyê, eger me xwastiba, me jî dikarî weka evê bêjin, xêncî efsaneyên mirovên pêşta, eve tiştê dîke nîne' ³² Û dema ewan got, 'Xwe dê, eger eve rastiye li aliyê Te we, bes li asimana ra kevira li ser me da bibarîne, yanjî sizayek bijan bide me.' ³³ Lê dema ku tu^b li naw ewan day Xwe dê, ewan siza nadet, dema ew daxwaza lêborînê biken Xwe dê, ewan siza nadet ³⁴ bo çî Xwe dê, ewan siza nedet, dema ew rêgirya mirova bo mizgewta heram diken, herçend ku ew parêzerên wê nînin? Tenê ewên hişyarê Vî ne, parêzerên wê ne, lê piraniya wan nizanin. ³⁵ Li mal da nûbêja wan tenê çepik û fitû bûn. 'Lewma, ber xatira ew nebaweriya xwe sizayê tam biken.' ³⁶ Ewên ku bawer naken, serweta xwe bikar tînin ku rêgiriya mirova li rêya Xwe dê biken û ew dê xerc biken, paşê ew dê bo wan bibîte peşîmanî, dê li ser ewan da bikevin û ewên ku bawer nekirîne dê naw cehnemê da bêne kom kirin. ³⁷ Bi wî awayî, Xwe dê dê baş û nebaş li hevdu cûda biket, dê ewên nebaş danête ser pişta yêk, hemûya kom bikete ser hev û ewan havêjîte cehnemê da. Ewane ewin ku dorandîne. ³⁸ Bêje ewên ku bawer naken, eger ew waz lê bînin, ewa pêşta rû daye, dê li wan bête bihorîn, lê eger ew vegeirên, bes mînaka mirovên ku pêş ewan da çone pêşta hatiye cih!

^a: Cuda, cûrek dîke.

^b: Mihemed.

³⁹ Hind şerê ewan biken ta ku edî çî çewsandin nemînî û dînê hemûya tenê Xwe dê, bît, eger ew waz lê bînin, bes Xwe dê, ewa ku ew diken dibînî, ⁴⁰ lê eger ew piştta xwe bidenê, bêguman bizanin ku Xwe dê, parêzvanê we ye, baştrîn parêzvanê û baştrîn yarmetîder.⁴¹ Bizanin ku yêk- ji pêncê, destkevtên we li şer yê Xwe dê û peyamber, xizmên nêzik, sêwiya, bo ewên xwedan pêvîstî û rêviyane, eger hûn bawerî bi Xwe dê û eva ku Me bo koleyê Xwe, li roja biryar danê da şande xarê diken, ew roja ku herdu hêza di şer da hevdiîn. Xwe dê, şêyan li ser hemû tiştta heye. ⁴² Dema hûn li aliyê nêzikê gelî da bûn û ew li aliyê dûr bûn û karwan li bin we da bû. Eger we hevdiîn çêkirba, we dê nekarîba wê biken, li ber hindê ku Xwe dê, dê mijarekê bînte cih ku pêştta fermana wê dabû, ewên ku dê li nav çoban, li nav biçin, li ser belgeyên zelal û ewên ku jiyaban, bijîn, li ser belgeyên zelal, Xwe dê Bihîstîne û Zanîne.

⁴³ Dema Xwe dê, li xewnê da ew kêma nîşa te^a dan, Eger Vî gelek nîşa te daban, bêguman te dê bivêriya xwe li dest daba û te dê li ser mijarê gengeşe kiriba, lê Xwe dê hûn parastin. Ev dizanî çî di naw singeka da heye. ⁴⁴ Dema we hevdiîn, Vî ew kêma nîşa we dan û li ber çavê wan da hûn kêma hatine nîşan dam, ku Ev bikarî bicih bînt ew mijara ku Vî pêştta biryar dabû, hemû mijar dizvrine bo bal Xwe dê.

⁴⁵ Bawermendino, dema hûn hêzekê dibînin, qahîm cihê xwe da rawestî û gelek zêde Xwe dê bînine bîra xwe, belke li ber hindê hûn serkevin. ⁴⁶ Peyrevî li Xwe dê û peyamberê Vî biken û digel hevdû gengeşê neken û ku hûn bivêriya xwe li dest biden. Bêhin fereh bin, Xwe dê, digel bêhin fereha da ye. ⁴⁷ Nebine wek ewên ku pir bi xwe bawerî li mala xwe da derketin, xwe pêş çavê mirova qude kirin û pêşya ewên dike li rêya Xwe dê girtin, Xwe dê ewa ku ew diken dorpeç diket.⁴⁸ Û dema Şeytan kiryarên wan li pêş çavê wan xemilandin û got, 'Îro li naw mirova da kes we têk naşkînt, çimkî ez dê rast li kêleka we da bim', Lê dema ku her du leşker hatinê pêş çavê hevdû, ew li ser paniya xwe we zivri û got, 'Lêreya ku ez we bêxwedan dihêlim, birastî eva ez dibînim hûn nabînin û ez li Xwe dê ditirism, Xwe dê diware li siza danê da. ⁴⁹ Dema ewên durû û ewên ku nexweşî di dilê xwe da hebûn gotin 'Dibya ew mirovane pê dînê xwe hatibine lêbandin, 'Lê eger her kesek piştta xwe bi Xwe dê rast biket, Xwe dê, desthilata wê hindê heye ku biryarê bidet. ⁵⁰ Bes eger te karîba bibîni, dema ku firîşte riha ewên ku bawera nekirbûn diben, li ser rûmet û piştta wan diden û 'Sizaya agirê ku dişewtî tam biken, ⁵¹ ewe li ber xatira ewêye ku we pê destê xwe pêş xwe da şandiye. Xwe dê, çî cara digel koleyên xwe bêdad nîne.' ⁵² Ew weke netewa Fireûn û ewên pêş ewan da ne ku bawerî bi nîşaneyên Xwe dê nekirin, lewma Xwe dê li ber xatira gunehên wan ew girtin, Xwe dê Xwedan şêyane û gelek li sizayê da diware. ⁵³ Eve li ber hindê ye ku Xwe dê, ew başiya ku Ev li mirova diket naguherî, meger ew, ya di naw xwe da biguherin. Xwe dê, Bihîstîne û Zanîne.

⁵⁴ Çanda wan weka netewa Fireûn û ewên pêş ewan da ye, ewan nikolî^a li nîşaneyên Xwedanê xwe kirin, li ber xatira gunchên wan, Me ew li nav birin û Me netewa Fireûn xendiqandin, ew hemû nebaşkar bûn. ⁵⁵ Kotûtrîn rihtiber, li pêş çavê Xwe dê, ewin ku bawer nekirîne û ew bawer naken, ⁵⁶ ewên ku, her dema tu peymanekê digel wan girê didey, hemû cara dişkînin, çimkî ew hişyarê Vî nîn.⁵⁷ Eger hûn li şer da serdestiyê li ser ewan da peyda biken, mînakên tîrsnak li wan çêken, bo ewên ku dê li piştû wan bân, belke li ber hindê bo wan bibîte bîrewerî ⁵⁸ û eger tu li xiyaneta mirova bitirsî, havêje bal^b wan, her wek wan, birastî Xwe dê, hez ewên xiyanetkar naket. ⁵⁹ Nehêle nebawer hizir biken ku ew dê bikarin birewin, birastî ew nikarin têk bişkînin. ⁶⁰ Li dijî ewan her hêzekê ku hûn bikarin kom bikem serûber ken, digel hespên şer ku pê dijminên Xwe dê û yê xwe bitsînin û ewên dîke jî ku hûn nas naken lê jîbo Xwe dê nasyarin. Her tiştêkê hûn li rêya Xwe dê da biden, ew dê bi tewawî bi we bête dan û nerastî li we nayête kirinê. ⁶¹ Lê eger ew alîgiriya aştiyê biken tu jî dibya alîgiriyê bo hindê bikey û piştî xwe bi Xwe dê rast bike, Ev Bihîstine û Zanîne. ⁶² Eger ew bixwazin ku te bilêbînin, Xwe dê, têra te heye, Ev bû ku bi yarmetiya Xwe û bawermenda tu bihêz kirî ⁶³ û dilê wan aniye bal hev. Tenanet eger te hemû tiştê ser erdê da ba, te dê nekarîba dilê wan bîniye bal hev, lê Xwe dê ew îrane bal hevdu Xwe dê, şeyana wê heye ku biryarê bidet.⁶⁴ Pêşbîn, Xwe dê têra te û ew bawermenda jî heye ku te dişopînin.⁶⁵ Pêşbîn, bawermenda han bide ku şer biken, eger bîstê bêhn fereh li naw we da hebin, ew dê li ser duseda da bikevin û eger sed, bêhnfereh li naw we da hebin, ew dê ser hezara li naw nebawera da bikevin, çimkî ew li wan mirovane ku ténagehin. ⁶⁶ Niha Xwe dê, bo we hêsan kiriye, Ev dizane ku li naw we da lewazî heye, lewma sed li bêhn ferehên we, dê duseda bibeziñit û bi destûra Xwe dê, hizar li we dê duhezara bibeziñin, Xwe dê digel bêhn fereha ye. ⁶⁷ Ew bo Pêşbîn nîne, pêş ku ew şer da serkevît zîndaniyê şer bigrît. Hûn destkevtên ev dinyayê dixwazin, lê Xwe dê destkevtên Dawiyê dixwazît. Xwe dê, Bihêze Biryardere ⁶⁸ û eger pêşta fermana vê li bal Xwe dê, we nehatiba dan, ber xatira ewa ku we rakirbû dê sizayek dijwar li we daba. ⁶⁹ Li ber wê hindê bi rêkek qanûnî û baş tam jê biben, ew tiştên ku we li şer da dest xwe êxistine û hişyarê Xwe dê bin birastî Xwe dê, Lêbihore û Rehmê didet. ⁷⁰ Pêşbîn^c, bêje ew zînadiyên ku te ragirtine, 'Eger Xwe dê, bizanît ku li dilê we da başî heye, Ev dê tiştêk baştir li ewa ku li we hatiye sitandin bidete we û Ev dê li we bibhorît, Xwe dê, Lêbihor û Rehmê didet. ⁷¹ Lê eger ew bixwazin xiyanetê li te biken, ewan pêşta xiyanet li Xwe dê, kiriye û Ev serwere li ser wan da, Xwe dê, Zanaye Biryardere.

a: Haşa, înkâr.

b: Peymana wan havêje bal wan, digel wan peymana girê nede.

c: Pêşbîn yanî Nebî, basê Mihemed peyamber bû.

⁷² Ewên ku bawer kirin û koç kirine û li rêya Xwe dê, da bi mal û canê xwe, li ber xwe diden û ewên ku penah û yarmetî dan, ew hevpeymanê hevin. Bo ewên ku bawer kirin lê koç nekirin, jibo parastina wan hûn berpirsiyar nînin, taku ew koç neken. Lê eger ew jibo dîn daxwaza yarmetiyê li we biken, ewe erkê we ye ku yarmetiya wan biken, xêncî ew mirovên ku we peyman digel wan hey, Xwe dê ewa hûn diken dibînit.

⁷³ Hindek li ewên nebawer hevpeymanê hevdu ne. Eger hûn wisa neken, dê li ser erdê çewsandin û gendeliyek gelek mezin hebît. ⁷⁴ Ewên ku bawer kirin, koç kirin û li rêya Xwe dê, da li ber xwe dan û ewên ku penah û yarmetî dan, ew bawermendê rastî ne û ewan dê lêbihorîn û dabîn kirinek jêhatî hebît ⁷⁵ û ewên ku paşê bawer kirin û koç kirin û li kêleka we da berxwe dan, ew jî li we ne, lê di nivîsîna pîroza Xwe dê, da, hêşta jî xizma mafek zêdetir li ser hevdu heye^a Xwe dê, zanist li ser hemû tişta heye.

9. Para Peşîmaniyê

¹ Xwe dûr kirina Xwe dê û peyamberê Vî, li ewên ku li naw putperesta^a da we peymaname digel wan girêdabû. ² Lewma bo çar heyva hûn bi serbestî ser erdê bigerên, belê bizanin ku hûn li Xwe dê, narewin û Xwe dê dê ewên nebawer serşor biket. ³ Ragehandinek li bal Xwe dê û peyamber Vî we bo hemû mirova di roja heca mezin da, 'Xwe dê û peyamber Vî dûr bûne li ewên ku hevala jibo Vî peyda diken. Lewma, ew dê bo we baştir bît ku hûn peşîman bin, lê eger hûn piştta xwe bidenê, bizanin ku hûn nikarin li Xwe dê birewin, 'Mizgîniya eşkenceyek bijan bide ewên nebawer, ⁴ xêncî ew putperestên ku rêz li peymanaxwe digel we digrin û wan piştîvaniya çi kesê li dijî we nekirîne, peymanama xwe digel wan bi cih bînin taku digehîte dema wê. Xwe dê, hez li ewan diket ku hişyarê Vî ne. ⁵ Dema ku ew heyvên qedexewaw bûn, herderê hûn rastî putperesta hatin, ewan bikujin, ewan bigrin, ewan dorpêç ken, li hemû cihên nobedariyê da li benda wan bimînin, lê eger ew peşîman bin, nûbêjên xwe biken û ew xêra ku bo wan hatiye dîharî kirin biden, bihêlin bila ew biçine ser rêka xwe, birastî Xwe dê, Ev ê Lêbihor û Rehmê didet. ⁶ Eger her putperestek bêt û daxwaza parastinê li te biket, penahê bide wî, bila bi wî awayî ew peyvên Xwe dê, bibhêt paşê wî bibe cihek parastî, çimkî hindek mirov hene ku nizanin. ⁷ Çawa dê peymanek di nawbera Xwe dê û peyamberê Vî digel putperesta hebît? Xêncî ewên ku di mizgewta Heram da te peyman digel wan girêda, lewma taku ew digel te rast bimînin, digel wan rast bimîne, Xwe dê hez ewan diket ku hişyarê Vî ne. ⁸ Çawane dema ku, ew serdestiyê li ser we da peyda diken, ew rêz li hîç peymanekê xizmatiyê yanjî peymanên parastinê digel we nagirin? Ew bi zimanê xwe, we keyfxweş diken, lê dilê wan napejirîntî û pîraniya wan bi pêdagirî serkêşin. ⁹ Ewan eşkereya Xwe dê bi erzanî vegoheriye û rêgiriya li rêya Vî kirîne, birastî kiriyara wan nebaş bû!

¹⁰ Ew bi rêz nazêndene peymanaxwe xizmatî û peymanaxwe parastinê digel bawermenda. Ewin ku sînora dibezînin. ¹¹ Eger ew peşîman bin, nûbêjê xwe biken û ew xêra ku bo wan hatiye dîhar kirin biden^b, paşê ew birayê we yê dîni ne, jibo ew mirovên ku dizanin, Em eşkereya şirove diken. ¹² Lê eger, piştî ku wan girêbest digel te girêdayî ew sînda xwe bişkînin û dijûna bidene dîne te, bes şerê serkirdeyê nebawera bike, birastî bo wan çi sînd çîninin, liber wê hindê belke ew waz lê bînin.

¹³ Meger hûn şerê ew mirovane naken ku sûnda xwe şikandine û biryar dan ku peyamber der biken, ewên ewlî destpê kirbûye ser we? Hûn li wan ditirsiyên? Ev Xwedê ye ku mafek zêdetir heye ku dibya hûn lê bitirsin, eger hûn bawermendin. ¹⁴ Şerê ewan biken Xwe dê, dê bi destê we, ewan siza bidet. Ev dê wan serşor ket, Ev dê yarmetiya we biket li dijî ewan da, ew dê singê mirovên bawermend keyfxweş biket ¹⁵ û dê kerbê di dilê wan da raket. Xwe dê, bi lêbihorîn rû dikete her kesê ku Ev dixwazît, Xwe dê Zanaye Biryardere. ¹⁶ Hûn hizir diken ku hûn dê bimînin, bêy ku Xwe dê, aşkira biket kê li naw weda berxwe didet û xêncî Xwe dê, peyamberê Vî û bawermendên dike nêzîkê ewên dike nabît? Xwe dê, agahdarê ewêye ku hûn diken. ¹⁷ Bo putperesta nîne ku, mizgewta Xwe dê nûjen biken dema ku ew gewahiya nebaweriya xwe diden, kiryarên mirovên wisa dê bite çineyî û ta bêdawayî ew dê li naw agir da bimînin. ¹⁸ Tenê ew dibya mizgewta Xwe dê, nûjen ken ku bawerî bi Xwe dê û Roja herî dawiyê hene, nûbêjê diken, ew xêra bo wan hatiye dihar kirî diden û ewên ku li kesê natirsin bes Xwe dê nebît, çimkî hêvî têtê kirin ku ew dê li naw ewên rênivînî kirî da bin. ¹⁹ We wisa lê kiriye ku dana avê bi haciya û nûjen kirina mizgewta Heram weke kiryara ewane ku bawerî bi Xwe dê û Roja dawiyê hene û li rêya Xwe dê da têkoşînê diken? Li pêş çavê Xwe dê, da ew weke hevdu nînin. Xwe dê mirovên ku karên nebaş diken rênivînî naket. ²⁰ Ewên ku bawer kirîne, koç kirin û li rêya Xwe dê, da bi mal û canê xwe we têkoşîn, li bal Xwe dê, ew li pileyekê gelek serwetir dane, ewane ewin ku dê dest xwe we bînin, ²¹ û Xwedanê wan mizgîniya rehmê, keyfxweşiyê û baxçeyên ku ewan dê têda şadiya bê payan hebît didete wan ²² û ta bêdawayî ew dê li wêderê bimînin, birastî Xwe dê padaşek gelek mezin li bal Xwe heye. ²³ Bawermendino, bira û babê xwe weke hevpeyman vernegrin, eger ew hez li nebaweriyê diken ta baweriyê, ewên ku li naw we da wisa diken, bes ewin ku ew nerastiyê diken. ²⁴ Bêje 'Eger babên we, kurên we, birayên we, hevjinên we û xizmên we, serweta ku we destê xwe êxistiye, ew danûsitandina ku hûn ditirsiyên dê kêmbit û ew avahiyên ku hûn têda keyfxweşin, xweşevîstirn li Xwe dê, peyamberê Vî û têkoşîna li rêya Vî da, bes li bendê bin taku Xwe dê, fermana Xwe bicih ûnît.' Xwe dê, ewên ku bi pêdagirî serkêşin rênivînî naket.' ²⁵ Her wisa Xwe dê, li gelek erda da, yarmetiya we kiriye û li roja Huneyn^aê da. Dema hûn bi hejmarên xwe yê zêde gelek keyfxweş bûn, lê ewan jiboy we çî kêr çinebûn, rengê hindê dida ku tevî ferehiya wê, erd bo we teng bibû û hûn pişt xwe we zivîrîn û revîn.

26 Paşê Xwe dê, tenahiya Xwe şande ser peyamberê Xwe û ser bawermenda û şervanên ku we nediditûn şandine xarê û Vî ewên nebawer siza dan, eweye sizayê nebawera 27 Lê paşê Xwe dê, dê peşîmaniya her kesê ku Ev dixwazît bipajrînît û Xwe dê, Lêbihore û Rehmê didet. 28 Bawermendino, ewên putperest birastî napakin; nehêlin paş îsal ew bêne nêzîk mizgewta Heram. Eger hûn li hejariyê ditirsiyên, Xwe dê dê li qenciya Xwe, we heyî biket, eger Ev bixwazît, Xwe dê, Zanaye Biryardere. 29 Ew mirovên ku bawerî bi Xwe dê û Roja dawiyê naken, ewên ku qedexê naken ewa ku Xwe dê û peyamberê Vî qedexê kirine, ewên ku dînê rastiyê li ewên ku nivîsîna pîroz bi wan hatiye dan napejirînin, taku bi dilxwaz bacê^a naden û xwe radest neken şerê wan biken. 30 Cihûya got, 'Uzêr kurê Xwe dê ye' û Fela got, 'Mesîh kurê Xwe dê ye' Ewan, ew gotin pê devê xwe gotin, ew çavlêkeriya nebawera diken, belke Xwe dê ewan li nav bibet! Ew çend xapandîne. 31 Ewan Xaxam û Qeşeyên xwe weke xwedan li kêleka Xwe dê da vergritne û Mesîhê kurê Mîryemê jî. Çi ferman li wan nehatibûne kirin xêncî perestîna Xwe dê, Yêkta! Çi xwedê nînin bes Ev nebît, Ev gelek payebilindtîre li ew tiştên ku ew weke heval bo Vî didanên! 32 Ew dixwazin ku ronahiya Xwe dê, pê devê xwe bitemirînin, lê Xwe dê pêdagîre ku ronahiya Xwe bêkêmasî biket, herçend ku kerbê nebawer lê divebît. 33 Ev e, ku peyamberê Xwe bi rênivînî û dînê rastiyê şandîye ku serwey hemû dîna da bicih bînît, herçend ku kerbê ewên ku hevala bo Vî peyda diken lê divebît. 34 Hûn ku bawer diken, birastî gelek Xaxam û Qeşe bi bêdadî malê mirova dixwen û rêgîriya wan li rêya Xwe dê diken. Ewên ku zêr û zîva kom diken û li rêya Xwe dê, da xerc naken, mizgîniya eşkenceyek bijan bide wan, 35 di ew Rojê da, ew^b dê bi agirê cehnemê bête kel kirin û bo dirûşim kirna enî, tenîşt û piştî wan dê bikar bêt, dê bêjine wan, 'Ewe bû ewa ku we bixwe kom kir! Lewma ewa ku we kom kirbû tam biken!' 36 Birastî hejmara manga li bal Xwe dê, dazde mangin, li tomara Xwe dê da, dema afirandîna asimana û erdê li wan, çar mangên wê pîrozîn, ewe dînê seraste. Lewma li ewan da nerastiyê li xwe neken û hemû bihev ra şerê ewan biken ku 'hevala' jiboy Vî peyda diken, herwek ku ew hemû bihevra şerê we diken. Bizanin ku Xwe dê, digel ewane ku hişyarê Vî ne.

a: Pêka gotina Ebdil Helîm Ciziye li Cayzê hatiye yanî li şûn da diraf dan bo parastinê. Lê ew kesê ku bacê didet edî jibo parastîna welatê bawermenda şervaniyê naket. (Ew kesê ku Cizyê didet edî xizmeta eskerî naket) Li şûna peyva Ciziye da min peyva Bac bikar îna ye.

b: Basê zêr û zîva ye ku mirov kom diken û li rêya Xwe dê da naden.

³⁷ Birastî paşvedan^a nebaweriyê zêdetir diket, ku pê wê, ewên nebawer zêdetir li rê derdikevin, ew salekê qanûnî diken û salekê dîke qedexe diken, ji bo hindê ku digel ew hejmarê rêk bêxin ku Xwe dê qedexe kiriye û ewê qanûnî biken ku Xwe dê qedexe kiriye. Kiryarê wan yê nebaş jibo wan hatine xemilandin. Xwe dê, mirovên nebawer rênivînî naket.

³⁸ Bawermendino çima dema dibêjine we, 'Herin li rêya Xwe dê, da şeri biken' Hûn xwe qahîm bi erdê we girê diden? Hûn dilxweşin bi jiyana ev dinyayê ta Dawiyê? Berawird digel Dawiyê, keyfxweşiya ev dinyayê gelek kême!³⁹ Eger hûn neçine pêş, Ev, dê bi dijwarî we siza bidet û dê neteweyeke dîke li şûna we da cihgîr biket, lê hûn nikarin zirarê li Vî biden, Xwe dê desthilat li ser hemû tiştê heye. ⁴⁰ Tenanet eger hûn yarmetiya wî jî neken, Xwe dê pêşta yarmetiya wî kiriye, dema ku nebawera ew kirine derê, dema ew herdu^b li şikewtê da bûn, wî gotê hevalê xwe, 'Netirse, Xwe dê, digel meye' û Xwe dê, tenahiya Xwe bo wî şand, bi hêzên ku te nedîtin yarmetiya wî kir û peyva ewên nebawer gelek siwîk kir û peyva Xwe dê eva herî serwetire, Xwe dê, şêyana wê heye ku biryarê bidet. ⁴¹ Herne pêş, çî bi siwîkî yanjî bi giranî û li rêya Xwe dê, da bi mal û canê xwe, li ber xwe biden, eve bo we baştire, bes eger tenê we zanîba. ⁴² Eger destkevtê da heba û rêvîtu kortir ba, ewan dê tu şopandibay. Lê jiboy wan rê gelek dûr bû. Ew dê bi Xwe dê, sûnd bixwen, 'Eger me karîba, bêguman em dê digel te çobana der,' Lê ewan xwe li nav birin, çimkî Xwe dê, dizanît birastî ew direwînin. ⁴³ Xwe dê, li te bihorî^a, Te çima destûr da wan? Pêş ku bo te zelal bît ka kîjan li wan rastî gotin û kîjan li wan derewîn bûn? ⁴⁴ Ewên ku bawerî bi Xwe dê û Roja dawiyê hene, ew daxwaza lê xweşbûnê bo têkoşîn bi mal û canê xwe li te naken Xwe dê, dizanît kê hişyarê Vî ye ⁴⁵ Tenê ewên ku bawerî bi Xwe dê û Roja dawiyê nînin, ew daxwaza destûra te diken, ewan guman li dilê xwe da heye û li ber wê hindê ew arxayîn nînin. ⁴⁶ Eger ewan brastî xwastiba digel te biçine derê^b, ewan dê serûberî kirban, lê Xwe dê hez nekîr ku ew biçin û lewma Vî, ew paş we ragirtin û gotine wan, 'Digel ewan bimîne, ku dimînin.' ⁴⁷ Eger ew digel te hatibana derê, xêncî gêjiyê ewan tiştê dîke bo te zêde nedkîrin, ewan dê ber xwe daba tovê nakokiyê li naw we da biçînin û hindeka li naw we da, dê bi daxwaz guhdariya ewan kirba, Xwe dê dizanît kê nerastkarin. ⁴⁸ Birastî, ewan hewil dabû ku bi ciyawazyê têkdanê biken, ewan li dijî te xerîte kêşa bûn, taku rastî aşkîra bû û fermana Xwe dê, hate cih dema ku ew bêzar bûn.

⁴⁹ Hindeka li naw ewan da gotin, 'Destûrê bide me ku em biçin, me taqî^a neke.' Bêguman ew li naw taqî kariyê da ne, birastî, cehnem dê nebawera dorpêç ket. ⁵⁰ Eger başî bête serê te, ew dê wan şepirze biket, lê eger karesat bête serê te, ew dê bêjin, 'Me li pêşta parêz kirbû' û bi keyfxweşî pişta xwe didenê. ⁵¹ Bêje, 'Xêncî eva Xwe dê, radigehînt çî tiştê dîke nayête serê me. Ev parêzvanê me ye' û bawermend pişta xwe bi Xwe dê, rast diken.⁵² Bêje, 'Hûn çavnihêrê tiştê xêncî yêk li wan du tiştên baş bo me ne? Dema ku, em jî çavnihêrin, Xwe dê, bi êşekê we siza bidet, yan li aliyê Xwe, yanî pê destê me. Li ber hindê çavnihêr bin, em jî digel we çavnihêrin.' ⁵³ Bêje, 'Çî hûn bi dilxwezê xwe biden yanî bi nejdilî, çî cara li we nayête pejirandin, çimkî hûn li wan mirovane ku bi pêdagirî serkêş bûne.' ⁵⁴ Tenê tiştê ku pêşgirî diket ku ewa ew diden neyête pejirandin, ewe ku ew bawerî bi Xwe dê û peyamberê Vî naken, ew nayêne nûbêje bes bi bê xîretî nebît û ew naden bes bi nejdilî nebît. ⁵⁵ Li ber wê hindê nehêle mal û zarûkên wan bandorê li ser te danên, Xwe dê, dixwazî pê ewan li jiyana ev dinyayê da, wan eşkence bidet û riha wan biçît dema ku ew nebawerin. ⁵⁶ Ew bi Xwe dê, sûnd dixwen ku ew digel we ne, lê ew digel we nînin. Ew mirovên tîrsonekin ⁵⁷ eger ewan karîba penah gehekê yanî şikevtekê, yanî cihekê ku biçîne têda, peyda biken ew dê çobana têda, dema ku ew bêhiş direwin. ⁵⁸ Li naw ewan da hindek hene ku sebarek bi belav kirina xêrê, rexne li te digrin, ew keyfxweşin, eger didene wan, lê dema ku nadene wan, nişkida kerbê wan divebît! ⁵⁹ Eger tenê ew keyfxweş ban, bi ewa Xwe dê û peyamber Vî dayne wan û gotiban, 'Xwe dê, têra me heye, Xwe dê, li qenciya Xwe, dê bidete me û peyamberê Vî jî. Em bi hêvî dizivirine aliyê Xwe dê.' ⁶⁰ Xêr tenê bo hejara, bo ewên xwedan pêdavîstî, bo ewên ku jibo wan kom diken, bo ewên ku pêvîste em dilê wan dest xwe we bînin, bo serbest berdana girtiya û yarmetiya ewên ku deyn darin, bo rêya Xwe dê û bo rêviyên xwedî pêdavîstî xêr hatiye danan. Li bal Xwe dê, we eve erke. Xwe dê, zanista wê heye ku biryarê bidet. ⁶¹ Li naw ewan da, hindek hene ku, bi gotina, 'Ew dê guhdariya her tiştê biket.' Pêşbîn^b diêşînin. Bêje, 'Ew bo başiya we bixwe guhdarî diket, ew bawerî bi Xwe dê û bawerî bi bawermenda diket û ewe rehme jibo ewên ku li naw weda bawer diken.' Eşkenceyek bijan benda ewane ku peyamberê Xwe dê diêşînin. ⁶² Ew bi Xwe dê, sûnd dixwen ku we keyfxweş biken, lê mafê keyfxweş kirinê zêdetir yê Xwe dê û peyamberê Vî ye, eger ew bawermendin. ⁶³ Meger ew nizanin ku, her kesê dijatiya Xwe dê û peyamberê Vî biken dê biçîne naw agirê cehnemê da û ta bêdawayê dê li wir bimînin? Ewe serşoriya herî mezine.

a: Îmtihan, ezmûn, ceribandin.

b: Nebî, basê Mihemed peyamber ye.

⁶⁴ Ewên durû ditîrsin ku sebarek bi ewan dê parek^a aşkîra bît û ewa di dilê wan da derêxîte derê. Bêje, 'Henekênê xwe biken, Xwe dê dê bînîte der, ewa hûn lê ditîrsin' ⁶⁵ û eger hûn li wan bipîrsin, bêguman ew dê bêjin, 'Em tenê dipeyvîn, em dileyîzin.' Bêje, 'Hûn henekê xwe bi Xwe dê, eşkereyên^b Vî û peyamberê Vî diken?' ⁶⁶ Çi mahna negrin. Hûn nebawer bûne piştî ku we bawer kirbû. 'Eger Em li komeke we bibhorin, lê Em dê komek dîke sîza biden, çimkî ew tawankarin. ⁶⁷ Hindek jin û mêrên durû, li hev du ne, ew fermana ewa nerast diden û nerêniya ewa rast diken, ew destmîçî ne. Ewan Xwe dê bîr kiriye, li ber wê hindê, Vî jî ew bîr kirîne. Birastî ewên bi pêdagîrî serkêş durû ne. ⁶⁸ Xwe dê, belêniya agirê cehnemê daye jin û mêrên durû û nebawera, ta bêdawiye ew dê li wêderê da bimînin, ew têra wan heye. Xwe dê, ew nerênî kirîne û sizayek bêdavi li benda wane. ⁶⁹ Mîna ewên pêş we da, li şeyanê da ew gelek li we bihêztir bûn, gelek li we zêdetir mal û zarûk hebûn, ewan pişka xwe xweş qetandin, we jî pişka xwe xweş qetandiye, herwek ewên pêş we da xweşî li pişka xwe birin û ew jî mijûl wê bûn herwek hûn mijûlê wê ne!' Ewên ku li ev dinyayê û Dawiyê da jî kiryarên wan pûç bûne! Ewane ewin, ku dorandîne. ⁷⁰ Meger çî cara nûçeya ewên pêş wan da negeheştiye wan, netewa Nû Xwe, Ad, Samûd, netewa Ibrahîm, hevrêyên Med a û gundên sernixûn buyî? Pê belgeyên zelal peyamberên wan hatîne bal wan. Xwe dê, dê çî cara nerastî li wan nekiriba, lê ewan nerastî li xwe kir. ⁷¹ Hindek bawermendên mêr û bawermendûn jin piştîvaniya hevdu diken, ew fermana ewa raste diken û nerêniya ewa neraste diken, ew nûbêjên xwe diken û ew xêra bo wan hatiye dîhar kirin diden, ew peyrevî li Xwe dê û peyamberê Vî diken. Xwe dê, dê rehma xwe bidete ew mirova. Birastî Xwe dê, Bihêze Biryardere. ⁷² Xwe dê, belêniya baxçeyên ku çem li bin da diherikin daye mêrên bawermend û jinên bawermend, ta bêdawiye ew dê li wêderê bimînin, avahiyên xweş li naw baxçeyên şadiya bêdawî da, lê li hemûyê çêtir keyfxweşiya Xwe dê ye! Eweye serkevtina herî mezin. ⁷³ Pêşbîn, li dijî nebawera û durû ya da şer bike û digel wan dijwar be. Cehnem penahgeha wane. Armanca wan çend kotiye! ⁷⁴ Ew bi Xwe dê, sûnd dixwen ku ewan negotibû, lê bêguman ewan peyvên nebaweriyê gotibûn û piştî ku wan xwe radest kirbû, ewan hevîla wê da ku nekarîn dest xwe we bînin û ew xemgîn nebûn, xencî wê ku Xwe dê û peyamberê Vî, pê xelatên xwe, ew dewlemend kiribûn. Lewma eger ew peşîman bin, ew bo wan bêhtîre, lê eger ew piştî xwe bidenê, li ev dinyayê û Dawiyê da jî, Xwe dê, dê bi eşkenceyekê bijan li wan bidet û kes li ser erdê da çinabît ewan biparêzît yanjî yarmetîya wan biket.

⁷⁵ Hindek li naw wan da hene ku belênîyê didene Xwe dê û dibêjin, 'Eger Ev, li qenciya Xwe bidete me, bêguman, em dê xêra biden û em dê bêne naw durustkara da' ⁷⁶ Lê dema Ev li qenciya Xwe didete wan, ew pê qornûs^a dibin û pişta xwe didenê û napejrînin. ⁷⁷ Liber wê hindê ta Roja ew Vî dibinin, Vî, pê durûya li dilê wan da, ew siza dan. Çimkî ewan peyman a xwe digel Xwe dê, şikandin û çimkî ewan direw dikirin.

⁷⁸ Meger ew nizanin ku Xwe dê nihênî û hevpeyvînê wan yê nepenî dizanît û Xwe dê, ewa nedîtû dizanît? ⁷⁹ Ewên ku sebarek bi xêra rexne li ew bawermenda digrin, ku bi dilxwaz diden û ewên ku xêncî berxwedana xwe tiştek dîke çinînin biden, lewma ew henekê xwe bi wan diken, Xwe dê, dê henekê Xwe bi wan biket û ewan dê eşkenceyek bijan hebît.

⁸⁰ Daxwaza lêbihorînê bo wan bike yanjî daxwaza lêbihorînê bo wan neke, eger tu heftê cara jî daxwaza lêbihorînê bo wan bikey, Xwe dê, çi cara li wan nabihorît, çimkî ewan bawerî bi Xwe dê û peyamberê Vî nekirin. Xwe dê, ew mirovên ku bi pêdagirî serkêşin rênivînî naket.

⁸¹ Ewên ku li paşve man, ew keyfxweşin ku ew paş peyamberê Xwe dê, ew li paşve man, ewan kerb li hizra têkoşin bi mal û canê xwe li rêya Xwe dê da vedibû û gotin, 'Li wê germê da neçine derê.' Bêje, 'Agirê cehnemê gelek li wê germîre.' Eger ew tenê têgeheştiban! ⁸² Bihêle bila ew kêmekê bikenin, weke siza, ew dê gelekê bigiryên, ber xatira ewa ku wan dest xwe êxistiye. ⁸³ Eger Xwe dê, te bizvrînîte bal komek wan û ew daxwaza destûrê li te diken ku biçine derê, bêje, 'Hûn çi cara gel min nayêne derê û digel min şerê dijmin naken, birastî cara yêkê hûn keyfxweş bûn ku bimînin, li ber wê hindê digel wan bimîne, ewên ku li paşve dimînin.'

⁸⁴ Eger ew bimrin çi cara bo hîç yêk li wan nepariyê û li ber gora wan neraweste, birastî ewan bawerî bi Xwe dê û peyamberê Vî nekirin û ew mirin dema ku ew bi pêdagirî serkêş bûn. ⁸⁵ Nehêle mal û zarûkên wan bandorê li ser te danên, Xwe dê dixwazît, pê wan li ev dinyayê da ewan eşkence bidet û riha wan liber wan biçît, dema ku ew nebawerin. ⁸⁶ Dema ku parek eşkere bû, 'Bawerî bi Xwe dê biken û li kêleka peyamberê Vî da şer biken,' ewên xwedan serwet li naw, wan da daxwaza destûrê li te kirin, gotin, 'Bihêle em li paşve bimînin, digel ewên dimînin' ⁸⁷ Ew keyfxweşin ku digel wan bin ku li paşve dimînin. Dilê wan hatiye pêçan, lewma ew ténagehin. ⁸⁸ Lê peyamber û ewên ku digel wî da bawer diken, pê mal û canê xwe têkoşin kirin. Ewan dê başî hebît, ewin ku dê serkevtî bin.

⁸⁹ Xwe dê, bo wan, baxçeyên ku çem têda diherikin amade kirîne û ta bêdawiyê, ew dê li wêderê bimînin. Eweye destkevt a herî mezin.

⁹⁰ Ewên li naw Ereban jî hatin ku mahna bigrin, daxwaza lê xweş bûnê kirin. Ewên ku direw digel Xwe dê û peyamberê Vî kirin û rûniştin^a, eşkenceyek bijan dê li wan bidet ku li naw ewan da bawer naken, ⁹¹ lê çi lome li ewên bêhêz, yanjî nexweş û ewên ku çi nînin ku biden, nayê kirin, bi li berçavgirtina wê ku ew jidil we digel Xwe dê û peyamberê Vî ne! Çi lome li ser ewên ku başiyê diken nînin, Xwe dê Ev ê Lêbihor û Rehmê didet ⁹² û neji li ser ewane ku hatin tu ajelekê siwarê bo wan dabîn bikey û te got, 'Ez nikarim çi tiştê bo we peyda bikem ku tu lê siwar bî', ew bi çavên pir rondik ku xemgînê lê dibarîn, paşve zivîrîn, liber ku ewan çi tiştê çinebû ku ew bikarin biden. ⁹³ Hokar^b tenê li ser ewane ku heyî ne û daxwaza lê xweş bûnê li te kirin, ew keyfxweşin ku digel, ewên ku li paşve mabûn bimînin. Xwe dê, dilê wan pêçaye, lewma ew nizanin.

⁹⁴ Ew dê bo we mahna bigrin, dema hûn vedigerêne bal wan. Bêje, 'Mahna negrin. Em çi cara bawerî bi we naken, Xwe dê sebarek bi we agahdarî daye me. Xwe dê û peyamberê Vî, dê niha kiryarên we binêrin û paşê hûn dê bizvirne bal Ev ê ku ewa nedîtû û ewa dîtû dizanît, paşê Ev dê we agahdar biket ku we çi dikir.' ⁹⁵ Dema hûn dizvirne bal wan, bo ewê ku hûn waz li ewan bînin, ew dê bo we bi Xwe dê sûnd bixwen, li ber wê hindê waz li wan bînin, birastî ew nepakin û weke padaşekê bo destkevtê wan, cehnem dê penahgeha wan bît. ⁹⁶ Ew dê bo we sûnd bixwen da ku hûn digel wan keyfxweş bin, lê tenanet eger hûn jî digel wan keyfxweş bin, Xwe dê tewî ew netewê keyfxweş nabî ku bi pêdagirî serkêşin. ⁹⁷ Ereb li nebawerî û durûyî ê da bihêztrînin. Gelek kême rengê hindê didet ku, ew sînorên ku Xwe dê, bo peyamberê Xwe şandîne xarê bizanin. Xwe dê, Zanîne Biryardere. ⁹⁸ Hindek li naw Ereba da hene, ewa ku ew diden weke zirarê dibînin, ew çavnihêrin ku bext li dijî te bizvrit, lê bextê nebaş dê li dijî wan bizvrit. Xwe dê, Bihîstin û Zanîne.

⁹⁹ Lê li naw Ereba da jî hindek hene ku bawerî bi Xwe dê û Roja dawiyê hene û ewa ku diden wisa berçav digrin ku ewan tûnîte nêzik Xwe dê û pariyanên peyamber. Bêguman ew dê ewan bînine nezîktir û Xwe dê, dê wan vergrîte naw rehma Xwe, da birastî Xwe dê, Lêbihor û Rehmê didet. ¹⁰⁰ Xwe dê, dê digel yêkemîn pêşengên li naw koçber û yarmetîdera û ewên ku pê kiryarên baş ewan dişopînin dê keyfxweş bît û ew jî dê digel Vî keyfxweş bin û Vî baxçeyên ku çem têda diherikin bo wan amade kirîne, ta bêdawayê ew dê li wê derê bimînin. Eweye destkevtê herî mezin. ¹⁰¹ Hindek Ereb li dewr û berê we durû ne û hindek mirovên Medîne jî, ew li durûyî ya xwe da rikuyî ne. Tu ewan nas nakey, lê Em ewan nas diken, Em dê du cara ewan siza biden, paşê ew dê bêne zivrandin ku eşkenceyek gelek mezintir bibînin,

¹⁰² û ewên dîke jî ku gunchên xwe gotine, ewan dirustkarî têkilî ewa nebaşiyê kirîne. Belke Xwe dê, bi lêbihorîn rû li wan biket, birastî Xwe dê, Lêbihore û Rehmê didet.¹⁰³ Jiboy ku ewan pak bikey û bibye hokarê zêde bûnê, xêrê li malê wan rake û bo wan bipariyê, pariyana te dê bo wan tenahî bît. Xwe dê, Bihistine Zanîne.¹⁰⁴ Meger ew nizanin ku Ev, Xwe dê ye, Ev ê ku peşîmaniyê li koleyên Xwe dipejirînît û ew xêra ku hatibîte dan verdigrît? Ev Xwe dê ye ku peşîmaniyê dipejirînît, Ev ê Rehmê didet.¹⁰⁵ Bêje 'Karekê biken! Xwe dê, dê karê we bibînît, her wisa dê peyamber û bawermend jî û paşê hûn dê bêne zivrandin bo bal Ev ê ku ewa hatiye dîtîn û nehatiye dîtîn dizanît û Ev dê te agahdar biket ku te çi dikir.'

¹⁰⁶ û ewên dîke jî, paşve hatine dan bo Xwe dê, biryarê li ser wan bidet, yanjî ewan siza bidet yanjî li wan bibhorît. Xwe dê, Zanîne Biryardere,¹⁰⁷ û ewên ku bi armanca hindê ku bibine hokarê zîrar, nebawerî û cudatiyê li nawbera bawermenda da, mizgewtekê bixwe digrin, weke bingehekê bo ewên ku pêsta şerê Xwe dê û peyamberê Vî kirbûn, bêguman ew dê sûnd bixwen, 'Me tenê baştrîn mebest hene,' lê Xwe dê, gewahe ku ew direwînin.¹⁰⁸ Çi cara li ewê da neraweste, gelek baştîre tu di wê mizgewtê da rawestî ku li roja ewlî da li ser hişyariya Vî, hatiye ava kirin. Di wê da mêr hene ku hez diken xwe pak biken, Xwe dê, hez li wan diket ku xwe pak diken.¹⁰⁹ Ewê ku binaxa avahiyê xwe li ser hişyariya Xwe dê û keyfxweşiya Vî raçandiye başe, yanjî ewê ku binaxa avahiyê xwe li ser lêwa kendalekê ku diherifit radiçînît ku dê weresiyête xarê bo naw agirê cehnemê da û wî jî digel xwe bibet? Ê Xwe dê, netewa nebaşkar rênivîni naket,¹¹⁰ avahiyê wan raçandî, dê hemû demê li naw dilê wan da, dê serçave ya gumanê bît, taku dilê wan bi pirtika bête ker kirin. Xwe dê, zanist heye ku biryarê bidet.¹¹¹ Xwe dê, can û malê bawermenda li şûna ewa ku dê wan li naw baxçe da hebît kiriye! Ew li rêya Xwe dê da şer diken ew dikujin û têne kuştin, eweye belêniya rastî ku li bal Vî, we di Rênivîni (Toratê), Mizgîni (Incîlê) û Xwandinê (Quranê) da hatiye dan. Kê dikarît di belêniya xwe da li Xwe dê, zêdetir rast bît? Lewma keyfxweş be liber ew danûsitandina te kiriye û ewe destkevta herî mezine.¹¹² Ewên peşîman, ewên ku diperestin û pesinê diken, ewên ku rojî dibin, serê xwe diçemînin û çok didanên, ewên ku fermana ewa baş diken û nerêniya ewa nebaş diken û sînorên Xwe dê, diparêzin û mizgîniyê didene bawermenda.

¹¹³ Ew bo Pêşbîn^a û ewên bawermend nîne ku daxwaza lêborînê bo putperesta^b biken, tenanet eger ew xizmê wan jî bin, piştî ku bo wan zelal bûye ku ew hevrêyên naw guriyê ne, ¹¹⁴ Ibrahîm daxwaza lêborîne bo babê xwe kir, tenê li ber hindê ku wî belênî pê dabû, lê dema bo wî zelal bû ku babê wî dijminê Xwe dê ye edî ew xwe li wî nekire xwedan. Birastî Ibrahîm dil nazik û bêhin fereh bû. ¹¹⁵ Xwe dê, nahêlît gelek li rê derkevît piştî ku Vî ew rênivînî kirîne, taku Ev bo wan zelal biket ku ew dibya ew hişyarê çi bin. Birastî Xwe dê, zanista hemû tişta heye, ¹¹⁶ Padişahiya asimana û erdê ya Xwe dê ye, Ev jîyan û mirinê didet, li xêncî Xwe dê, we çi parêzvan û yarmetûder nînin. ¹¹⁷ Xwe dê, li Pêşbîn, koçberan û yarmetûderan xweş bûye ewên ku li demjimêra tengasiyê da, peyrevî li wî kirin, dema ku kê mabû hindêk dil la biden. Paşê Ev li wan xweş bûye, birastî Ev digel wan mêhrîvan û birehm bûye ¹¹⁸ û ew her sê ku li paşve hêlan, dema ku erd bi hemû ferehiya, xwe bo wan tengav bû û riha wan bixwe li wan tengav bû û ew bêguman bûn ku çi penah li Xwe dê, nînin xêncî Vî bi Xwe nebît. Paşê Ev, jîbo aliyê wan zivirî ku ew bikarin peşîman bin. Birastî Xwe dê, peşîmaniya dipejirînît û Rehmê didet .

¹¹⁹ Hûn ku bawer diken, hişyarê Xwe dê, bin û digel ewan bin ku rastin. ¹²⁰ Şênîyên Medîne û ew Ereben li der dorê wan, nedibya li dû Peyamberê Xwe dê, da paşve bimînin neji dibya, ewan li wî zêdetir hez li xwe kirban, eger ew çi demekê tênîtiyê, mandî bûn yanjî birsîtiyê, li rêya Xwe dê, da bikêşin her pêngavekê raken ku kerbê nebawera diveket, yan jî bi her lêdanekê li dijmin biden, li ber xatira hindê, kiryarek baş bi qazancê wan tête tomar kirin, Xwe dê çi cara padaşê ewên ku karên baş diken heder nadet, ¹²¹ eger ew kêmekê yanjî gelekê biden yanjî dev geliyekê da derbaz bin, ew bo wan wan hatiye tomar kirin, liber wê hindê ku, Xwe dê bikarît pêka bastrîn kiryarên wan, padaşê bidete wan. ¹²² Nabît hemû bawermend digel hevda biçine derê^c, li her komek wan dibya hindêk biçine derê ku li ser dîn, têgeheştinê dest xwe we bînin, bi wî awayî, dema ew zivirîn, bila ew bikarin agahdariyê bidene netewa xwe û bi wî awayî bila wan hajê hebît. ¹²³ Hûn ku bawer diken, şerê nebawerên nêzikê xwe biken û bihêlin bila ew bizanin ku hûn qahîm rawestane, bizanin ku Xwe dê, digel ewane ku hişyarê Vî ne. ¹²⁴ Her dema ku parek eşkere dibît, hindêk li naw ewan da dibêjin, 'Baweriya kê pê evê zêde bûye?' Eve baweriya ewên ku bawer diken zêde diket û ew keyfxweş dibin, ¹²⁵ lê, sebarek bi ewên ku li dilê xwe da nexweşiyek hene, evê, nepakî li nepakiya wan zêde kiriye û ew dê bi nebawerî bimrin.

a: Nebî, base Mihemed peyamber bû.

b: Ewên ku hevala bo Xwe dê, peyda diken, ewê ku şirika bo Xwe dê peyda diken. (Moşrik)

c: Biçne derê ku li rêya Xwe dê, da şer biken!

¹²⁶ Meger ew nabînin ku salê yêk du cara ew têne taqî kirin? Hêştta jî, ne ew peşîman dibin û ne jî tête bîra wan? ¹²⁷ Her dema ku parek eşkere dibît, ew hevdu dinhêrin û dibêjin, ‘kesek we dinhêrît?’ û paşê rûyê xwe wêda dizvrînin, Xwe dê dilê wan wêda zivrandiye, li ber wê hindê ku ew li neteweyekê ne ku ténagehin. ¹²⁸ Bêguman li naw we bixwe da peyamberek jîbo we hatiye, ew jana ku hûn dikêşin wî di êşînît, nîgeranê we ye û jîbo bawermenda mêhrîvane û rehmê didet, ¹²⁹ lê eger ew piştta xwe bidenê, bêje ‘Xwe dê, têra min heye, çi xwedê nînin xêncî Vî, min xwe sipartiye Vî û Ev Xwedanê textê^a herî mezine.’

10. Para Yûnis

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Elîf Lam Ra, Ewane eşkereyên nivîsîna pîroza biryar derin. ² Bo mirova gelek sersir înera ku Me, bo mêrekê li naw ewan da eşkere kiriye, 'Agahdariyê bidete mirova û mizgîniyê bidete ewên ku bawer diken, ku ewan dê ciheke birûmet li bal Xwedanê xwe hebît?' Ewên nebawer dibêjin, 'Ewe bi zelalî cadûye.' ³ Birastî Xwedanê we Xwe dê ye Ev ê ku li şeş roja da afirînerê asimana û erdê ye, paşê Xwe li ser text bicih kir, fermanderiya hemû tiştê diket, kes nîne ku digel Vî nawbêjvaniyê biket, meger Ev, pêşta hêlabît, Ev Xwe dê ye Xwedanê we, liber wê hindê Vî biperestin. Çawa hûn nayînine bîra xwe? ⁴ Jibo bal Vî ye ku hûn hemû dê bizvirin, belêniya Xwe dê raste. Birastî Eve ku afirandin destpê diket û paşê dubare diket, belke bi wî awayî Ev bikarît bi dadmendî padaş bidete ewên ku bawer diken û karên baş diken. Lê ewên nebawer dê li ewa kelandî vexwen û dê eşkenceyek bijan hebin, liber xatira ewa ku wan nikolî lê dikir. ⁵ Ev e ku roj, kiriye çirayek ku diteyisît û heyv ronahiyek, ku qonaxa bo wê destnîşan diket bi wî awayî belke hûn hejmara sala bizanin û bihejmêrin. Xwe dê, ewe xêncî rastiye neafirandine, Ev nîşaneyên Xwe bo ew mirovên ku dizanin şirove diket. ⁶ Birastî jiboy ew netewa ku hişyarê Vî ne li guhertina şev û rojê da û ewa ku Xwe dê, di asimana û erdê da afirandiye, nîşane hene.

⁷ Birastî ewên ku çavniher nînin ku Me bibînin û keyfxweşin bi jiyana ev dinyayê û pê hest bi tenahiyê diken, ew agahdarê nîşaneyên Me nînin, ⁸ liber xatira ewa ku wan dest xwe we têxist, penahgeha wan dê agir bît. ⁹ Birastî jibo ewên ku bawer kirîne û karên baş kirîne, Xwedanê wan dê liber xatira baweriya wan, dê ewan rênivîniyê naw baxçeyên şadiyê biket ku li ber pêyê wan da, dê çem biherikin ¹⁰ li wêderê da, dê pariyanên wan eve bît, 'Paye bilindî jiboy Te bît, Xwe dê!' Rewş pirsîna wan, 'Aştî' Û pişka dawiya pariyanan wan dê, 'Pesin jiboy Xwe dê, Xwedanê hemû dinyaya bît.'

¹¹ Eger Xwe dê, lez li nebaşiyê bo mirova kiriba her wek ku Ev jiboy wan lezê li başiyê diket, dema wan dê pêşta tewaw biba. Lê Em dihêlin ewên ku çavniher nînin Me bibînin, bi koretî li sînor bezandina xwe da bigerên.

¹² Dema ku karesat tête serê mirovekê, ew gazî Me diket, çi xwe ser teniştê dirêj kirîbît, runiştî yanî ser pêya, lê dema Em, karesata wi wêda diben, ew berdewam dibît, wek tu bêjî ew, çi cara gazî Me nekiribû, bo karesata ku hatibû serê ew. Bi wê rêbazê, kiryarên mirovên sînor bezên jibo wan têne xemilandin. ¹³ Birastî li berê da Me gelek nifîş pêş we da li naw birin ku nerastî dikirin, peyamberên wan, bo wan belgeyên zelal îrabûn, lê ewan bawer nekiribû. Aha wisa Em netewa tawankar siza diden.

¹⁴ Paşê Me, li ser erdê hûn kirine cihgirê wan, ka Em bibînin hûn dê çi biken.¹⁵ Dema ku eşkereyên Me yên zelal bo wan têne xwandin, ewên ku çavnihêr nînin ku Me bibînin, dibêjin, 'Bo me Xwandinek (Quranek) dike bîne, yanî biguhere.' Bêje, 'Ewe bo min nîne ku ez li berxweda biguherim, ez tenê peyrevî li eva ku bo min eşkere bûyî dikem, çimkî ez li eşkenceya Rojek mezin ditîrsim, eger ez peyrevî li Xwedanê xwe nekem,'¹⁶ Bêje, 'Eger Xwe dê, xwastiba, min dê bo we nexwandiba, nejî, Vî dê bi we, daba nas kirin. Pêş ku eve bo min bê, ez temenekê li naw we da jiyam, hûn hizra xwe bikar naynin?'¹⁷ Kê dikare li wî nebaştir be, ku direwa li dijî Xwe dê, berhem tînt, yanî nikoliyê li nîşaneyên Vî diket? Ewên tawankar serkevî nabin.¹⁸ Ew li tenişt Xwe dê, da ew tiştê diperestin ku ne dişên zirarê nejî qazancê li wan biden û dibêjin 'Ewane nawbêjvanê me digel Xwe dê ne.' Bêje, 'Hûn sebarek bi tiştêkê di asimana û erdê da Xwe dê agahdar diken ku Ev nizanî? Ev paye bilinde! Gelek serwey ew tiştaye ku ew bi Vî we girê diden.'¹⁹ Li destpêkê da hemû mirovatî tenê civakek bû, lê paşê ewan nakokî peyda kir, eger li ber xatira peyvekê li bal Xwedanê we neba, sebarek bi ciyawaziya wan, dê li nawbera wan da, dadwerî hatiba kirin.²⁰ Ew dibêjin, 'Çima li bal Xwedanê Vî ra bo wî jî çi nîşanî nehatine şandine xarê?' Bêje 'Tenê Xwe dê ewa nedîtî dizanî, li ber wê hindê çavnihêr bin, birastî ez jî digel we li naw çavnihêra dame.'²¹ Her ku, Em dihêlin mirov rehmkê tam biken, piştî ku karesatê li wan daye, ew demûdest bername rêjyê li dijî eşkereyên Me biken. Bêje, 'Xwe dê, hêştê bileztir bername rêjyê diket.' Biratsî Peyamberên^a Me ew bername rêjyên we tomar diken.²² Ev e ku dihêlît hûn li ser erdê û deryayê bigerên, dema ku hûn pê gemiyê digerên û bi bayên baş keyfxweş dibin, dema ku bayek xurt têt û li hemû aliya ra, şîpel têne ewên ser gemiyê û ew texmîn diken ku ew dorpêç bûne. Paşê ew jidil we li ber Xwe dê, dipariyên, ku ew dê dîne xwe radestê Vî biken 'Eger Tu me, li ewê rizgar bikey, em dê li naw sipasdara da bin.'²³ Lê dema ku, Ev, ewan rizgar diket bêy ku mafek hebin ew dest bi bêdadiyê li ser erdê diken. Mirovîno! Hûn tenê bêdadiyê li dijî xwe diken. Keyfxweşê jiyana ev dinyayê bin, paşê hûn dê bizivirine bal Me û Em dê we agahdar biken ku we çi dikir.²⁴ Tenê mînaka jiyana ev dinyayê weka ew avêye ku Em li asiman ra dişînin û giyayên erdê wê dimjin û mirov û ajal li wê dixwen, taku erdê baştirin şêweya xwe li xwe kiriye û xwe xemilandiye û mirovên wê hizir diken ku wan desthilat li ser da heye, paşê bi şevê yanî bi rojê ew ferman Me dayî tete ser û Em ewê weke pûşê bènirix lê diken, wek tu bêjî dihunê ew şîn nebû, bi wî awayî Em nîşaneyên Xwe ji bo ew mirovên ku têbîniyê diken şirove diken.

²⁵ Û Xwe dê, gazî mala aşî yê diket û her kesê ku Ev dixwazît bo rêyek rast rênivînî diket. ²⁶ Ewên ku başî kirine, dê bêhtîr û zêdetîr jî hebin. Ne rûreşî ne jî serşorî dê rûmetê wan bipeçêrît, ewane hevrêyên baxçe ne û ta bêdawayê ew dê li wêderê da bimînî ²⁷ û ewên ku nebaşî kirine, her kiryarek nebaş dê berdêla wê da yêke wekhev hebît û rûreşî dê wan bipêçît, li dijî Xwe dê da kes ewan naporêzît, wek bêjî ku rûyê wan bi ew xêliya peçavtibûn ku li tarîtu ya şevê birî bûn. Ewane hevrêyên naw agir da ne û ta bêdawayê ew dê li wê derê da bimînî. ²⁸ Li ew Roja ku Em dê wan hemûya kom kene ser yêk, Em dê bêjine ewên ku 'heval' bo Vî peyda dikirin, 'Hûn û hevalên^a xwe, li cihê xwe da bin.' Paşê Em dê wan li hevdu cuda biken û hevalên wan dê bêjin, 'We em nediperestîn, ²⁹ Xwe dê, têra Xwe li nawbera me û we da gewahe, em agahdar nebûn ku we, em diperestîn.' ³⁰ Li wêderê, hemû rihek dê bête darizandin, li ber xatira ewa ku pêşta kiribûn. Ew dê bizvirne bo bal Xwe dê, Xwedanê xwe yê rastî û ewa ku wan berhem înaîyê dê wan bêxwedan bihêlin. ³¹ Bêje 'Ev kêye ku li asimana û erdê ra bo we dabîn diket? Ev kêye ku desthilat li ser bihîstîn û dîtîne heye? Ev kêye ku zindî li mirî tûnîte der û ewê mirî li zindî û Evê femandariya hemû tiştê diket? Paşê ew dê bêjin, 'Xwe dê' Lewma bêje, 'Bes, çima hûn hişyarê Vî nînin?' ³² Liber hindê Xwe dê ye Xwedanê we yê Rastî. Piştî rastiye li direwê zêdetîr tiştê dîke heye? Ewe çawaye ku hûn li rê derketine?' ³³ Bi wê rêbazê, peyva Xwedanê we jibo ewên ku bi pêdagirî serkêşîni hatiye cih û ew bawer nake ³⁴ Bêje, 'Meger hîç yêk li 'hevalên'' we dikarin afirandinê destpê biken û paşê dupat biken?' Bêje, 'Xwe dê, afirandinê destpê diket û paşê dupat diket, lewma hûn çawa hatine lêbandin?' ³⁵ Bêje, 'Meger hîç yêk li hevalên we, we rênivîniyê rastiye diket?' Bêje, 'Xwe dê, rênivîniyê rastiye diket. Lewma Evê ku rênivîniyê rastiye diket gelek jêhatiye ku bête şopandin yanjî ewê ku rênivînî naket, meger ew bixwe bête rênivînî kirin? We xêre? Hûn çawa darizandinê diken?' ³⁶ Piraniya wan xêncî texmîne peyrevî li çî nake, lê li dijberî rastiye da texmîn kêrî çî nayên, birastî Xwe dê, dizane ku ew çî diken. ³⁷ Bes Xwe dê, nebît ew Xwandine (Quran) li bal kesekê we, nedihate dahênan, ev erêniye, bo eva^b ku pêş evê da êşkere bûye û şirove ya nivîsîna pîroze ku çî guman sebarek bi vê çîniye û ewe li bal Xwedanê hemû dînyaya we ye. ³⁸ Yanjî, ew dibêjin, 'Ew dahîniye?' Bêje, 'Eger hûn rast dibêjin, bes parek wek vê dabînin û bes Xwe dê nebît gazî her kesê dîke diken biken.' ³⁹ Lê, ew nikoliye li evê diken ku ew nikarin zanista vê têbigehin û hêşta vergêrana evê jiboy wan nehatiye. Bi heman şeweyê jî, ewên pêş ewan da jî nikolî lê kirbûn. Bes lê binhêrin ku dawîya ewên nerastkar çawa bû!

a: Basê puta ye, ew tişt yanjî kesê ku ew dikene hevalê Xwe dê!

b: Basê Rênivînî (Torat) û Mizgînî (Incilê) ye.

⁴⁰ Li naw ewanda hindek baweriyê pê diken û hindek jî naken, Xwedanê we ewên genî diken baş nas diket. ⁴¹ Eger ew nikoliyê li te naken, Bêje, 'Kiryarên min bo minin û kiryarên we jî bo we ne. Ne hûn xwe li kiryarên min bikene xwedan, ne jî ez dê xwe li kiryarên we bikeme xwedan.' ⁴² Hindek li wan guhdariya te diken, lê meger tu dê bişêy kera guhdar bikeye, herçend ku ew hizra xwe bikar neynin? ⁴³ Li naw ewan da hindek li te dinhêrin, lê meger tu dê bikarî koreya rênivênî bikey, herçend ku ew nebînin? ⁴⁴ Birastî Xwe dê, qet nerastiyê li mirova naket, ew bixwe ne ku nerastiyê li xwe diken. ⁴⁵ Di ew Roja ku Ev, wan kom dikete ser hevda, wek tu bêjî, ew demjimêra rojekê zêdetir lêre nebûne û ew dê hevdu nas biken. Ewên ku nikolî li hevdtîna digel Xwe dê, kirin dê bidorînin û ew nehatibûne rênivînî kirin. ⁴⁶ Çi Em bihêlin ku tu hindek li eva Me belêniya wê daye wan bibîni yan jî Em bi mirinê te biben, ew dê bizvirne bo bal Me, Xwe dê gewahê wêye ku ew diken. ⁴⁷ Her neteweyekê peyamberek heye û dema peyamberên wan tên, ew dê bi dadperwerî bêne darizandin, nerastî li wan nayê kirin. ⁴⁸ Ew dibêjin, 'kengê dê ew belêniye bêt, eger tu rast dibêjî?' ⁴⁹ Bêje, 'Min çi desthilat li ser ew zirar û qazancê tete ser min da nîne, xêncî ewa Xwe dê, dixwazît. Jibo her neteweyekê demekê dihar kirî heye û gava ku dema wan geheştê, tenê bo demjimêrekê jî, ew ne dikarin paşve biden, ne jî pêşve biden.' ⁵⁰ Bêje, 'Berçav bigrin eger, li dema şevê yan jî rojê da, sizayên Vî hatibana ser we, dê mirovê gunehkar daxwaz biket ku kîjan para wê bilezînit? ⁵¹ Hûn dê bawerî pê biken, dema ku ew rû didet?' 'Niha, ew deme ku we dixwast bilezînin!' ⁵² Dê bi nerastkara bête gotin, 'Eşkenceya bêdawî tam biken. Meger xêncî ewa te destê xwe înaye siza bi te hatiye dan?' ⁵³ Ew li te dipirisin 'Ew rast e? Bêje, 'Erê, bi Xwedanê min, ew rast e û tu nikarî lê birevî.' ⁵⁴ Her rihekê ku nebaşî kiriye, eger ew xwedanê hemû ewa li ser erdê ba dê bo qerebû pêşkêş kiriba. Dema ku ew sizayê dibînin, ew dê bi nehênî peşman bin, lê ew dê bi dadperwerî bêne darizandin û nerastî li wan nayête kirin. ⁵⁵ Bêguman, hemû ew tiştê di asimana û erdê da yê Xwe dê ye, bêguman belêniya Xwe dê raste, lê piraniya wan nizanin. ⁵⁶ Ev e ku jiyane didet û dibîte hokarê mirinê û hûn dê bêne zivrandin bo bal Vî. ⁵⁷ Mirovino, li bal Xwedanê wera jibo we perwerdeyek hatiye, dermaneke bo ewa di singa daye û jibo bawermenda rênivînî û rehme. ⁵⁸ Bêje 'Bihêle bila ew di qencî û rehma Xwe dê, da keyfxweş bin, eve li hemû ewa ku ew kom diken bêhtire.' ⁵⁹ Bêje 'Ew debara Xwe dê, bo we şandiye xarê berçav bigrin, ewa ku we qedexe û qanunî kiriye.' Bêje, 'Meger Xwe dê, destûr daye we yan jî hûn sebarek bi Xwe dê, direwa berhem tînin?' ⁶⁰ Ew mirovên ku sebarek bi Xwe dê, direwa berhem tînin dê, li Roja Vejiyanê da çi texmîna biken? Birastî Xwe dê, jibo mirova, gelek qencî hene, lê piraniya wan sipasdar nînin.

⁶¹Her tişteke ku tu dikey û her parek li Xwandinê (Quranê) tu dixwîni, her çeşne karekê hûn diken, Em gewahiyê li ser we diden, dema hûn wê diken. Tenanet hindî giraniya nixteyekê^a li ser erdê yanjî esmana da li bal Xwedanê we bezir nabît, neji hîç tişteke mezintir yanjî biçuktir, ew li tomarek zelal da hatiye nivîsîn. ⁶²Bêguman bo alîgirên Xwe dê, çi tirs nîne, neji dê ew xemgîn bin. ⁶³Jibo ewên ku bawer diken û hişyarê Ev ne ⁶⁴jibo wan di ev jîyanê da û di Dawiyê da jî mizgîniyek heye, çi guhertin di peyvên Xwe dê, da nîne. Eweye, destkevta herî mezine. ⁶⁵Nehêle, ya ku ew dibêjin te xemgîn biket. Birastî desthilat bi tewawî ya Xwe dê ye, Ev Bihîstine û Zanîne, ⁶⁶Bêguman, hemû ewên ku di asimana û erdê dane, yê Xwe dê ne. Ewên ku li kêleka Xwe dê, da gazî ewên dike diken, ew birastî peyrevî li 'hevala' naken, ew tenê peyrevî li texmîna diken û ew direwa diken. ⁶⁷Ev e, ku şev çêkir, ku hûn bikarin têda bêhna xwe weden û ronahiya rojê, ku hûn bikarin bibînin, bi rastî, jibo ew mirovên ku dibêhên, di lêreda nişane hene. ⁶⁸Ew dibêjin, 'Xwe dê, kurek heye!' Ev paye bilinde! Ev têra Xwe heye, hemû tiştê di asimana û erdê da yê Vî ye. We çi desthilat nîne ku we bêjin. Hûn sebarê bi Xwe dê, ewê dibêjin ku hûn nizanin? ⁶⁹Bêje 'Birastî ewên ku sebarê bi Xwe dê, direwa berhem tûnin, ser nakevin.' ⁷⁰di ev dinyayê da ewan dê keyfxweşî hebît, paşê ew dê bizvrine bal Me, paşê liber xatira nebaweriya wan, Em dê eşkenceyek dijwar bi wan bidene tam kirinê. ⁷¹Nûçeya Nû Xwe bo wan bêje, Dema ew gote netewa xwe, 'Netewa min, eger hebûna min li naw we da û bîr anîna nişaneyên Xwe dê, li bal min we, bo we, bar giraniyê li we diket, bes ez piştî xwe bi Xwe dê rast dikem. Lewma pê xerîte û 'hevalên' xwe bixwe çareseriyekê bigerên, sebarê bi xerîteya xwe jî dudil nebin, paşê, biryara xwe li ser min bicih bînin û çi derfetê nedene min. ⁷²Lê eger hûn bizvrin, min daxwaza çi padaşa li we nekiryê, padaşê min tenê li bal Xwe dê ye û ferman li min hatiye kirin ku ez yêk li wan bim, ku xwe radestî Vî kiriyê^b.' ⁷³Lê wan, nikolî li wî kir lewma Me, ew û ewên digel wî jî, li ser gemiyê da parastin û Me ew kirine cihgîr û ewên ku nikolî li eşkeriyên Me kiribûn Me xendiqandin, lê binêrin ku çi bûye dawîya ewên ku Me pêşta agahdar kirbûn! ⁷⁴Paşê, li dû wî da, Me peyamber bo mirovên wan şandin, ewên ku nişaneyên zelal bo wan birin. Lê, ewan bawerî bi ewê nedikirin ku wan pêşta nikolî lê kirbû, bi wê rêbazê, Em dilê sînor bezêna dipêçin. ⁷⁵Piştî wan, Me pê nişaneyên xwe, Mûsa û Harûn şandine bal Fireûn û serokên wî, lê ew bi qudetî rabûn û rûniştin, ew neteweyeke tawankar bûn.

⁷⁶ Dema ku li bal Me we rastî bo wan hat, ewan got, 'Ewe gelek bi aşkira cadû ye.' ⁷⁷ Mûsa got, 'Hûn ewê sebarek bi rastiye dibêjin, dema ku ew bo we têt? Eve cadû ye? Cadûger çi cara sernakevin.' ⁷⁸ Ewan got, 'Meger tu hatî me li ewa ku me dîtû babên me peyrevî lê dikirin bizvîni, ku hûn herdu bikarin li ser erdê serweriyê bi dest xwe we bêxin? Em baweriyê bi we naken.'

⁷⁹ Û Fireûn got, 'Bo min hemû cadûgerên fêr bûyî binin.' ⁸⁰ Dema ku cadûger hatin, Mûsa gote wan, 'Her tiştê hûn dê havêjin havêjine xarê.' ⁸¹ Dema ewan, havêtûbû, Mûsa got, 'Hemû tiştê we înyayî cadû ye û Xwe dê, dê nîşan bidet ku ew pûçe. Birastî Xwe dê, karê gendela, serast naket, ⁸² Xwe dê, bi peyvên Xwe, rastiye tûnîte cih, tenanet eger kerbê tawankara jî lê vebît.' ⁸³ Lê, xêncî zarûkên netewa wî, kesê bawerî bi Mûsa nekir, li tîrsa wê hindê ku Fireûn û serokên wan, ewan biçewsînin. Birastî Fireûn li ser erdê desthilatdarek zordest bû û birastî ew li wan sînor bezêna bû. ⁸⁴ Mûsa got, 'Netewa min, eger we bawerî bi Xwe dê, heye piştî xwe bi Vî rast biken, bes dibya hûn xwe radestî Vî biken' ⁸⁵ lewma ewan got, 'Me piştî xwe bi Xwe dê rast kiriye. Xwedan! Me neke, ezmûnek jîboy mirovên nerastkar. ⁸⁶ Pê rehma Xwe, me li mirovên nebawer rizgar bike, ⁸⁷ Me sirûş da Mûsa û birayê wî ku, netewa xwe li Mîsrê da bikene mal û ew mala bikene cihê perestûnê, nûbêjê biken û mizginiyê bidene bawermenda!' ⁸⁸ Û Mûsa got, 'Xwedanê me, li ev dinyayê da Te, xeml û heyî daye Fireûn û serokên wî û Xwedan belke ew pêşengiya li rê derxistin li rêya Te biken. Xwedanê me, heyî ye wan li nav bibe û dilê wan req bike, bi wî awayî bila ew bawer neken ta ku ew eşkenceya bijan dibînin. ⁸⁹ Ev got, 'Bersiva pariyana te hatiye dan, li ber hindê li ser doza rast raweste û peyrevî li rêbaza ewên ku nizanin neke.' ⁹⁰ Me, zarûkên Israîl birne ew berê deryayê. Fireûn û şervanên xwe bi serhildan û dijminatî, dû wan da çon, lê di dema ku ew dixendiqî, ew got, 'Ez bawer dikem çi xwedê nînin, xêncî Ev ê ku zarûkên Israîl bawerî pê diken. Ez li wanîm ku xwe radestî Vî diken' ⁹¹ 'Niha? Te peyrevî nedkir û yêk li wan gendela bûy?' ⁹² Lewma îro, Em dê laşê te weke nîşane bo nîşên Dawiyê biparêzin. Birastî gelek li naw mirova da agahdarê nîşaneyên Me nînin.' ⁹³ Me zarûkên Israîl li cihêkê baş niştecih kirin û tiştên baş weke debar jî bo wan dabîn kirin. Ewan nakokî nebûn taku zanist bo wan hat. Birastî Xwedanê te, dê li Roja Vejiyanê da, sebarek bi nakokiyê wan, dê li nawebera wan da dadwer bît. ⁹⁴ Li ber wê hindê eger te ^b, sebarek bi eva Me jî bo te eşkere kiriye guman heye, li ewan bipirse ku pêş te da nivîsîna pîroz bo wan hatiye û dixwînin. Li bal Xwedanê te ra jî bo te Rastî hatiye, li ber wê hindê nebe yêk li wan ku gumanê diken.

⁹⁵ Çi cara nebe yêk li wan kesa ku nikolîyê li nîşaneyên Xwe dê diket bila tu nebiye yêk li wan kesa ku dê bidorînît. ⁹⁶ Birastî ewên ku peyva Xwedanê te li ser wan da hatiye cih, ew bawer naken, ⁹⁷ tenanet eger hemû nîşane jî bo wan bên, taku ew eşkenceya bijan dibînin. ⁹⁸ Eger tenê gundekê bawer kirbît û behre li baweriya xwe bir bît! Tenê netewa Yûnis bû dema ewan bawer kirbû Me, ew li eşkenceya rûreşîya jiyana ev dinyayê rizgar kirin û Me hêla bo demekê xweşiyê li jiyânê biben. ⁹⁹ Eger Xwedanê te xwastiba, hemû ewên ser erdê, dê bawer kiriban, li ber wê hindê tu dê bişêy zoriyê li mirova bikey ku bibine bawermend? ¹⁰⁰ Çi rihek nikarît bawer biket bes bi destûra Xwe dê nebît û ew nepakiyê tînîte ser ewên ku hizra xwe bikar naynin. ¹⁰¹ Bêje, 'Li ewa asimana û ser erdê da heye binêrin.' Lê jiboy ew mirovên ku bawer neken nîşane û agahdarî kêr çî nayên. ¹⁰² Lewma xêncî, ewa ku bo ewên pêş wan da hatibû, ew çavniherê çî ne? Bêje, 'Bes çavniher bin, ez jî digel we li naw ewên çavniher da me.' ¹⁰³ Paşê, Em dê peyamberên Xwe û bawermenda rizgar biken. Çimkî ewe erkê Me ye ku bawermenda rizgar biken. ¹⁰⁴ Bêje, 'Mirovîno, eger hûn sebarek bi dîne min bigumanin, bes ez ewan naperestim ku hûn li kêleka Xwe dê, da diperestin, lê ez Xwe dê diperestim, Ev ê ku dê bibe hokar hûn bimrin û ferman li min hatiye kirin ku ez bibme bawermend.' ¹⁰⁵ Rûyê xwe bidene aliyê dîne rast, nebe yêk li ewên ku 'hevala' bo Vî, peyda diken, ¹⁰⁶ Di kêleka Xwe dê, da li ber ewan nepare ku ne dikarin xêr ya zirarê bigehînine te, eger tu bikey, tu dê bibye yêk jî wan nerastkara. ¹⁰⁷ Eger Xwe dê, zirarê li te bidet, kes nikarît wêda bibet, bes Ev nebît û eger Ev başiyê bo te bixwezît, kes nikarît qenciya Vî, wêda bizvrînît, Ev wisa diket ku bigehîte her yêk li koleyên Xwe ku Ev dixwazît. Ev Lêbihore û Rehmê didet. ¹⁰⁸ Bêje, 'Mirovno, li bal Xwedanê we ra, bo we rastî hatiye. Her kesek bête rênivînî kirin, ew bo riha xwe tête rênivînî kirin û her kesê li rê derkevît, ew tenê li dijî wê li rê derkevîtiye û ez parêzerê we nînim.' ¹⁰⁹ Peyrevî li ev sirûşa^a ku bi te tête dan bike û bêhin fereh be, taku Xwe dê, dadweriya Xwe didet, çimkî Ev li baştrîn dadwera ye.

11. Para Hûd

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Elif, Lam, Ra, nivîsîneke pîroze ku eşkereyên vê hatine bêkêmasî kirin, paşê li bal Ev ê agahdar û biryarder we şirove kirî hatine pêşkêş kirin.

² Kesê neperestî bes Xwe dê nebît. Birastî Ez li bal Vî ra, agahdarî û mizgîniyê bideme we. ³ Daxwaza lêborînê li Xwedanê Xwe bixwazin û paşê bizvirine bo aliyê Vî, Ev dê bihêlît ta dema dîhar kirî hûn xweşiyê li debarê Vî biben û qenciya Xwe diket li hemû ewên ku qenciya diken. Lê eger hûn piştî xwe bidenê, ez jiboy we li eşkenceya Roja gelek mezin ditîrsim, ⁴ hûn dê bizvirine bal Xwe dê û Vî desthilat li ser hemû tiştî heye. ⁵ Bêguman ew singê xwe dipeçêrin ku xwe li Vî veşêrin. Tenanet dema ku ew xwe bi cilê xwe dipeçêrin jî, Ev, dizanît ku ew çî diweşêrin û ew çî aşkîra diken, birastî Ev bi başî dizanît ku çî di singa da heye. ⁶ Li ser erdê da çî rihtîber nînin ku debara wan li destê Xwe dê, da nebît. Ev cihê mangeha wan û cihê himbana^a wan jî dizanît, ew hemû di tomarek zelal daye. ⁷ Ev e ku hemû asiman û erd, li şeş roja da afirandibûn û textê Vî li ser avê bû, bi wî awayî taqî biket, ka kê di naw we da, dê karê bêhtîr biket. Hêştî jî eger tu bêjiye wan, 'Piştî mirinê hûn dê bêne vejandin,' bêguman, ewên nebawer dê bêjin, 'Ewe hîç nîne bes cadûya aşkîra nebît.' ⁸ Eger bo demekê kurt, Em sizayê li wan paşve biden, bêguman ew dê bêjin, 'Ew çîye ku paşve radgirî?' Lê di ew Roja ku tete ser wan da, ew li wan nayete zivrandin, ew tiştî ku wan tirane pê kirbûn dê wan dorpeç biket ⁹ û eger Em tamedê li rehma Xwe bidene mirovekê paşê lê ragirin, ew çend bêhêvî û nankor dibît! ¹⁰ Lê eger Em bihêlin ew erênîya Me tam biket, piştî ku diwariyê li wî daye, bêguman ew dê bêjît, 'Demên nebaş, li min derbaz bûne' Ew keyfxweş û qude dibît. ¹¹ Nek, ewên ku bêhin ferein û karên baş diken, ewan dê lêbihorîn û padaşek mezin hebin. ¹² Bi wî awayî, meger tu dê dest li hindêk pişka li ev sirûşa me daye te berdey, yanjî singê te liber evê teng bûye, çimkî ew dibêjn 'Çima, çî xizîne bo wî nehatiye şandin xar? Yanjî çî firîşte digel wî nehatine?' Tu tenê li wêderêy ku agahdariyê bidey, Xwe dê, parêzerê hemû tiştî ye. ¹³ Yanjî ew dibêjin, 'Ew berhem îna ye, bes bêje 'Deh parên weka vê bînin ku hatine berhem înan û li kêleka Xwe dê, da bangî herkesê hûn dikarin biken, eger hûn rast bêjin.' ¹⁴ Eger ew bersiva te neden, bes bizane ku ewe pê zanista Xwe dê hatiye şandin xarê û çî xwedê nînin bes Ev nebît. Bes, hûn dê xwe radestî Vî biken^b?

a: Embar, cihê hilgirtina tiştî

b: Bibine Mosliman!

¹⁵ Eger her kesek jiyana ev dinyayê, pê xemla wê bixwezît, Em dê ber xatira kiryarên wan bi tewawî, têda bidene wan û kêmasî li wan nayête kirin ¹⁶ Lê ewên wisa, li Dawiyê da, xêncî agir hiç tiştek çinabin, ewa wan lêrê dikir dê bezir bît û kiryarên wan dê pûç bin. ¹⁷ Meger ew dê bêne berawird kirin digel ewên ku belgeyên zelal li Xwedanê xwe hene? Ku li aliyê gewahekê^a Vî we hatiye xwandin û pêş wî da jî, di nivîsîna pîroza Mûsa weke rehim rênivînî dikir? Ew bawerî bi evê^b diken, lê herkesê ku nikolî lê diket, ew dê li naw ew komê da bin ku belêniya agir bi wan tête dan. Lewma, bila we sebarek bi evê çi guman nebin, eve Rastiye li bal Xwedanê we, herçend ku piraniya mirova bawer pê naken. ¹⁸ Kê dikare li ew kesi zêdetir nerastiyê biket ku sebarek bi Xwe dê, direwa berhem tînit? Ewan dê bînine pêşya Xwedanê xwe û gewah dê bêjin, 'Ewane, ewin ku sebarek bi Xwedanê xwe direw kirin.' Bêguman dê nerêniya Xwe dê, li ser ewên nerastkar bît. ¹⁹ Ewên ku rêgiriya ewên dîke li rêya Xwe dê diken hewil diden ku vê xar biken û nikolîyê li Dawiyê diken. ²⁰ Ew nikarin li ser erdê birewin û xêncî Xwe dê, kes çinabît ku wan biparêzît. Eşkenceya wan dê duqat bît. Ewan nedikarî bibhên û neji ewan didît. ²¹ Ewane ewin ku dê rihên xwe bidorînin û ewa ku wan berhem înayî dê wan bêxwedan bihêlît. ²² Çi guman têda nîne, ew dê li wan bin ku dê li Dawiyê da herî zêde bidorînin. ²³ Lê ewên ku bawer kirbûn, karên baş kirbûn û li pêşya Xwedanê xwe da, xwe ûstî-xar kirbûn ew dê bibine hevrêyên naw baxçe da û ta bêdawiye ew dê li wêderê bimînin. ²⁴ Mînaka ew du komane weka berawirda ker û kora digel ewane ku dibînin û dibhên, meger ew dê bikarin wekhev bin? Bes hûn nayînine bîra xwe? ²⁵ Me, Nû Xwe bo netewa wî şand, 'Birastî ez hatime ku bi aşkira agahdariyê bideme we' ²⁶ Kesê neperestî bes Xwe dê, nebît. Birastî ez bo we li eşkenceya Roja bi eş ditîrsim.' ²⁷ Lê serokê nebawerên li naw netewa wî da gotin, 'Em dikarin bibînin ku weka me bixwe, xêncî bimirekê tu hiç tiştek dîke nîni û em dikarin bibînin ku, li naw me da, ewên herî tenegeheştî peyreviyê li te diken. Em nikarin bibînin ku çawa tu li me qenctrî, belê em hizir diken tu direwîni.' ²⁸ Wî got, 'Netewa min, liber çav bigrin, eger min nîşaneyek zelal li Xwedanê Xwe heye û Vî rehma Xwe bi min kiribît, herçend ku ew li we weşartî bît, dibya em bi zorî li ser we da bisepînin dema ku hûn li dijî vê ne? ²⁹ Netewa min, bo evê, ez daxwaza çi padaşa li we nakem, padaşê min tenê li bal Xwe dê ye. Ez bawermenda wêda nahajom, birastî ew dê Xwedanê xwe bibînin. Lê ez dikarim bibînim ku hûn gelekê nezanin. ³⁰ Netewa min, kê dê bikarît yarmetiya min li dijî Xwe dê, da biket, eger ez ewan wêda hajom? Bes hûn nayînine bîra xwe?

³¹ Ez nabêjime we ku xizîneyê Xwe dê, li bal minin yanjî ez ewa nedîtî dizanim, nejtî ez dibêjim ez firişte me. Nejtî ez dibêjim ku Xwe dê, çi başiyê pêşkêş ewên li pêş çavên we da siwikin, naket, Xwe dê baş dizanît ku çi di riha wan da heye. Birastî, ez jî dê yêk li nerastkara bam.'

³² Ewan got, 'Nû Xwe! Te digel me gengeşe kiriye û berdewam bûyî li gengeşa digel me da. Ser me da bîne xarê, ewa ku te pê hereşa wê li me kirye, eger tu rastiyê dibêjî.' ³³ Ew got, 'Ev Xwe dê ye ku dê bînîte xarê, eger Ev bixwazît û hûn nikarin birewin. ³⁴ Amojgariyên min bo we kêrî çi nayên, herçend ku min dixwast amojgariyê bideme we. Eger Xwe dê, bixwezît ku hûn serkêş bimînin, Ev Xwedanê we ye û jibo bal Vî hûn dê bêne zivrandin. ³⁵ Eger bêjin, 'Wî, eve berhem înaye, 'bêje 'Eger min eve berhem înaye, tawana vê li ser mine, lê ez bêgunehim li tawanên hûn diken.' ³⁶ Sirûş bi Nû Xwe, hate dan ku 'Kes li naw netewa te bawer naket, xêncî ewên ku pêsta bawer kirîne, ber xatîra ewa ku ew diken tengav nebe, ³⁷ li bin çavdêriya Me da pê sirûşa Me gemiyê çêke. Jiboy ewên ku nebaşî kirîne bangî Min neke, ew dê bêne xendiqandin.'

³⁸ Wî gemî çêdkir û her gava serokên netewa wî li wêderê da derbaz dibûn ewan tiranê xwe bi wî kirin. Wî got, 'Eger hûn tiranê xwe bi me biken, em jî dê paşê tiranê xwe bi we biken, herwek hûn tiranê xwe diken, ³⁹ hûn dê bizanin kanê kê dê, eşkenceyek serşorker vergirît û li ser kê da, dê eşkenceya bêdawî bête xarê.' ⁴⁰ Taku fermana Me hat û tendûra serwe hawêt, Me got, 'Li her cûrekê cotekê, lê bar bike û malbata xwe jî, xêncî ewên ku li dijî wan da destûr hatiye dan û her kesê ku bawer kiriye, lê kesê digel wî bawer nekîrbû bes çend kes nebin. ⁴¹ Wî got, 'Bi navê Xwe dê, lê siwar bin, ew dê ser avê da bimesiyêt û rûnêt. Xwedanê min Lêbihore û Rehmê didet.' ⁴² Ew digel ewan da, weke çiya li ser şîpela da meşîyan û Nû Xwe gazî kurê xwe kir, ewê ku wêda mabû, 'Kurê min digel me were ser da, digel nebawera nemîne.' ⁴³ Wî got, 'Ez dê ser çiya li penahê bigerêm ku xwe li avê rizgar kem.' Wî got, 'Îro li dijî fermana Xwe dê, çi penahgeh nînin, xêncî ewên ku Vî rehm li ser wan heye.' Şîpela ew li hevdu weqetandin û ew li naw ewên xendiqî da bû ⁴⁴ û hatîbû gotin, 'Erd, ava xwe qurt ke û asiman raweste' û av kêmbû, ferman hate cih û gemî li ser çiyayê Cûdî rûnişt û hat gotin, 'Çone ew netewa nebaşkar!' ⁴⁵ Nû Xwe, gazî Xwedanê xwe kir û got, 'Xwedanê min, kurê min yêk bû li binemala min û birastî belêniya Te raste û li naw dadwera da, Tu Ev ê, herî dadperwerî.'

⁴⁶ Vî got, ' Nû Xwe, ew yêk li ewên binemala te nebû. Birastî kiryarên wî serast nebûn. Lewma li Min, nepirse sebarete bi ew tiştên tu çi lê nizanî. Birastî Ez te agahdar dikem ku li naw nezana da nebî. ⁴⁷ Wî got, 'Xwedanê min, ez penahê bo Te tînim, li tiştên ez dipirsim ku ez sebarete bi wan çi nizanî, eger Tu li min nebihorî û rehmê bi min nekey, ez dê bibme yêk li ewên ku dê bidorînî' ⁴⁸ û hatibû gotin, ' Nû Xwe, bi aştî li bal Me we here xarê, bila pîrozî li ser te û li ser netewên li ewên digel te da bît, lê Em dê xweşiyê bidene netewên dike, paşê dê li bal Me we eşkenceyek bijan, li wan bidet. ⁴⁹ Eve li nûçeyên nedîtû bû, ku Me bo te^a eşkere kir, ne te û ne jî netewên, pêş aniha da, ew dizanîn, li ber wê hindê bêhin fereh be, Dawî ya wane ku hişyarê Vî ne. ⁵⁰ Me, jibo 'Ad, birayê wan Hûd şand. Wî got, 'Netewa min, koleyên Xwe dê bin. Xêncî Vî, we çi xwedê nînin, hûn tenê berhem^b tînin. ⁵¹ Netewa min ez daxwaza çi padaşa li we nakem, padaşê min tenê li bal Vî ye, ku ez afirandime. Bes çima hûn hizra xwe bikar naynin? ⁵² Netewa min, daxwaza lêbihorînê li Xwedanê xwe biken û paşê peşmaniya xwe jiboy Vî ra bigehînin. Ev dê bo we bi firavanî li asiman ra bişînin xarê û hêzê li hêza we zêde biket û piştî xwe nedene tawankara. ⁵³ Ewan got, 'Hûd te jibo me çi nîşaneyên zelal ne înayne. Li ber xatira gotinên te, em waz li xwedêyên xwe naynin neji em dê bawerî bi te biken. ⁵⁴ Em tenê dibêjin, hindê li xwedêyên me pê nebaşiyê tu girtinî. ' Wî got, 'Ez weke gewah gazî Xwe dê dikem û hûn jî gewahin, ez li ewan nabime xwedan ku we, kirîne 'heval' ⁵⁵ li kêleka Vî da, li ber wê hindê, hûn hemû li dijî min xerîta bikêşin û paşê çi derfeta nedene min. ⁵⁶ Birastî ez xwe dispêrime Xwe dê, Xwedanê min û Xwedanê we. Çi rihtîber nînin ku Ev enya wan ra negrît, birastî Xwedanê min li ser rêya raste. ⁵⁷ Lê eger hûn li rê bizvirin, bes min ev peyame gehandiye we ku ez pê evê hatibûme şandin bo bal we û Xwedanê min dê neteweyeke dike li şûna weda cihgir biket û hûn nikarin çi zîrarê li Vî biden, birastî Xwedanê mine hemû tiştî diparêzî' ⁵⁸ û dema ku fermana Me hat, liber rehma Xwe, Me Hûd û ewên ku digel wî bawer kirbûn rizgar kirin û Me, ew li eşkenceyek dijwar parastin. ⁵⁹ Ewane 'Ad bûn, ewan nîşaneyên Xwedanê xwe nepejirandibûn û peyrevî li peyamberên Vî nekirbûn û peyrevî li fermana hemû zordestên rikûyî kirbûn. ⁶⁰ Di vê jîyanê da û di Roja Vejiyanê da jî nerênî li wan hatibû kirin. Bêguman, Ad, bawerî bi Xwedanê xwe nekirin, li ber hindê, bila Ad dût bît, gelê Hûd!

a: Mihemed

b: Direwa berhem tînin, we bixwe çêkirîne

⁶¹ Jibo Semûd, Me, birayê wan Salih şand. Wî got, 'Netewa min, koletiya Xwe dê biken, xêncî Vî, we çî xwedê nînin, Ev bû ku hûn li erdê, berhem înan û hûn li ser da nîştəcîh kirin, li ber hindê, daxwaza lêborînê li Vî biken û peşîmaniya xwe jiboy Vî rabigehînin, birastî Xwedanê min nêzîke û bersivê didet.' ⁶² Ewan got, 'Salih, pêş evê da me hêvî li te hebû. Tu li me qedexe dikey ku em koletiyê biken bo ewa ku berebabên me koletî bo dikir? Birastî sebarek bi eva tu gazî me dikey, ku em biken em li gumanek gelek mezin dane.' ⁶³ Wî got, 'Netewa min, berçav bigrin, eger min belgeyên zelal li bal Xwedanê xwe we hebûn û eger Vî rehma Xwe li min kiribît, kê dê bikarît min li Xwe dê biparêzît, eger ez serkêşiyê li Vî bikem? Lewma hûn dê tenê dorandina min zêdetir biken. ⁶⁴ Netewa min, ev hêştira mê ya Xwe dê, nîşaneyeke jibo we, li ber wê hindê, bihêlin bila ew li ser erdê Xwe dê, biçerît û zirarê negehîninê, yanjî hûn dê bi zuyî bêne eşkence dan.' ⁶⁵ Lê ewan qop kir, li ber wê hindê wî got, 'Bo sê rojên dîke xweşiyê li avahiyên xwe biben, ew belênîye diREW nabît' ⁶⁶ û li ber hindê, dema ku fermana Me hate cih, bi rehma Xwe, Me Salih û ewên ku digel wî bawer kirbûn, li serşoriya wê Rojê rizgar kirin. Birastî Xwedanê te, Evê Qawet û Bihêze ⁶⁷ û qêrînê li ewên nebaşkara da û ew di malên xwe da bûne laş, ⁶⁸ wek tu bêjî, ew çî cara lêrê bextewer^a nebibûn, Erê, Semûd nikolî li Xwedanê xwe kirbûn. Li ber wê hindê bila Semûd dûr bît! ⁶⁹ Bêguman peyamberên Me pê mizgînî hatine bal Ibrahîm, ewan got, 'Aştî', wî got 'Aştî' û bêy direngî, wî jiboy wan golikek sor kirî îna. ⁷⁰ Dema wî dît ku destê wan neço bo aliyê wê, ew bawerî bi wan nekir û ew hind seyr dît û ew li wan tirsîya. Lê ewan got, 'Netirse, Em bo netewa Lat hatine şandin.' ⁷¹ Jina wî rawestabû bişirî^b, paşê Me, mizgîniya Ishaq daye wê û piştî wî, ya Yeqûb. ⁷² Wê got, 'Hewar li min! Ez dê çawa bizêm, dema ku ez pîre jinim û mêrê min jî pîre mêre? Birastê ewe dê tiştê seyr bît!' ⁷³ Ewan got, 'Meger tu sersir mayî li eva ku Xwe dê, ferman lê diket? Bila rehm û pîroziya Xwe dê, li ser we, mirovên ew malê bît! Birastî, Ev kêrhatiyê hemû pesna û serweriyê ye,' ⁷⁴ Dema ku tîrs li Ibrahîm ço û mizgînî bo wî hat, ew sebarek bi netewa Lat digel Me gengeşe kir, ⁷⁵ çimkî, Ibrahîm pêdagir û dil nazik bû lê dizvî. ⁷⁶ Ibrahîm, waz li ewê bîne, birastî eva ku Xwedanê te ferman lê kiriye, hatiye cih, siza bo wan têtin û ev nikarît bête vergêrandin,' ⁷⁷ û dema peyamberê Me hatine bal Lat, ew bo wan bi kelecana bû, hest bi bêhêziyê dikir ku wan biparêzît û got, 'Bi rastî ewe rojek nexweşe!'

⁷⁸ Netewa wî bi helatin ber bi aliyê wî we hatin, ewan karên qirêj dikirin. Wî got, 'Netewa min, ha ewe kiçên min, ew bo we paktirin, li ber wê hindê hişyarê Xwe dê bin û min li bal mêvanên min serşor neken. Meger tenê mêrek serast li naw we da nîne?' ⁷⁹ Ewan got, 'Tu gelek baş dizanî, me çi maf li ser kiçên te nînin. Tu gelek baş dizanî ku em çi dixwazin.' ⁸⁰ Wî got, 'Eger min tenê li dijî we hêza wê hindê heba, yanî min karîba penaha xwe bo ciheke qahîm bibem!' ⁸¹ Ewan got, 'Lat, birastî Em peyamberên Xwedanê te ne. Ew çi cara nagehine te, di tarîtiya şevê da, digel binemala xwe, lêre bi cih bihêle û nehêle hîç yêk li we paşve bizvirît, bes jina te nebît. Ew jî dê ew belayê bikêşit ku dê bête serê ewên dike. Birastî dema dîhar kirî, sibê zû ye, meger sibê zû nêzik nîne?' ⁸² Û li ber wê hindê, dema ku eva Me ferman lê kirî hate cih, Me gundê wan serûbin kir û Me kevirên li heriya kelandî ser da barand, qat li ser qatê, ⁸³ nişan kirî li bal Xwedanê we ra û ew li nebaşkara gelek dûr nîne. ⁸⁴ Û jibo Meda, birayê wan Şueyb got, 'Netewa min, koletiya Xwe dê biken, xêncî Vî, we çi xwedê nînin. Bi kortû nepîvên û bi kêmî nekêşin. Birastê ez dibînim hûn behremend dibin, lê ez bo we li eşkenceya ew Rojê ditirsim ku hemû tiştê dorpêç diket. ⁸⁵ Netewa min, bi dadwerî, pîvan û kêşana tewaw biden. Li mirova paşve ranegrin, ew tiştên ku yê wanin û karên bêkêr neken û li ser erdê da gendeliyê belav neken. ⁸⁶ Ewa ku li bal Xwe dê, da dê bo we bimînît bêhtre, eger hûn bawermendin. Ez parêzvanê we nînim.' ⁸⁷ Ewan got, 'Şueyb, meger nûbêjên te destûrê didete te ku em dibya ewa bab û bapîrên me koletiya wan fikir, bicih bihêlin û xwe biparêzin li ewa ku em hez diken digel malê xwe biken? Birastî tu mêrek pêdagir û serastî.' ⁸⁸ Wî got, 'Netewa min, meger hûn nabînin? Ez li ser nişaneyên zelal li bal Xwedanê xwe ra me? Ev debarên baş dayne min, ez naxwazim wê bikem eva ku ez li we qedexe dikem ku hûn biken, hindî ez bikarim, ez tenê dixwazim ku tiştê serast bikem. Bêy yarmetiya Xwe dê, ez nikarim serkevim, min xwe sipartiye Vî û ez dê bizivrim bal Vî. ⁸⁹ Netewa min, nehêlin ku dijberiya we digel min, bînite serê we, weka ewa hatî serê netewa Nû Xwe, yan netewa Hûd, yanî netewa Salih û netewa Lat gelek li we dûr nînin. ⁹⁰ Daxwaza lêbihorînê li Xwedanê xwe biken û bi peşîmanî rûyê xwe bikene aliyê Vî, birastî Xwedanê min Rehmê didet û Dilovane.' ⁹¹ Ewan got, 'Şueyb, piraniya eva tu dibêjî, em ténagehin û li naw xweda em te gelek lewaz dibînin. Eger li ber binemala te neba me dê tu kevir baran kirbay û li bal me tu gelek bihêz nîni.'

⁹² Wî got, 'Netewa min meger binemala min li Xwe dê, zêdetir desthilat li ser we heye? Hûn çawa dikarin Vî pişt guhê xwe we havêjin? Birast Xwedanê min hemû tiştê hûn diken dorpêç diket. ⁹³ Netewa min li ser armanca xwe kar biken, birastî ez jî kar dikem. Bi zuyî hûn dê bizanin kanê, kê dê sizayek serşorker vergirît û kê direwîne. Lewma çavdêr bin, ez jî digel we çavdêrim. ⁹⁴ Dema ku eva Me ferman lê kirî hate cî, pê rehma Xwe, Me Şueyb û ewên ku digel wî bawer kirî rizgar kirin û qêrînê li ewên nebaşkar da, bo sibê zû, ew di malên xwe da bûne laş, ⁹⁵ wek tu bêjî, ew çî cara li wêderê bextewer nebibûn. Lewma, bila dût bin gelê Mada, herweka Semûd dût kirbûn! ⁹⁶ Her wisa Me, Mûsa pê nîşane û destihala Xwe ya zelal şand, ⁹⁷ bo Fireûn û serokên wî, lê ewan peyrevî li fermanên Fireûn dikirin û fermanên Fireûn serast nebûn. ⁹⁸ Di Roja Vejyanê da, ew dê pêşberê netewa xwe bit û dê bo naw agir da rêberiya wan biket. Jiboy çî ciheke kotî ew têne rêberî kirin! ⁹⁹ Ew li evê da bi nerênî hatibûne şopandin û li Roja Vejyanê jî, çend xelatekê kotî vergirtine! ¹⁰⁰ Ewe nûçeya wan gunda ye ku Em dibêjine te, hindek li wan mayne û hindek di hatine dirûn. ¹⁰¹ Me, nerastî li wan nekir, ewan nerastî li xwe kir, xwedêyên wan, ku ewan li kêleka Xwe dê, da gazî wan dikir, ew bextewer nekirin, dema ku eva Xwedanê te ferman lêkirî hate cî, ewan^b tenê li wêranî ya wan zêde kir. ¹⁰² Bi wî awayî, Xwedane we, ew gundên ku nerastiyê diken digrît, birastî girtina Vî bijan û diware. ¹⁰³ Birastî lêderê da jibo her kesê ku li sizaya Dawiyê ditirsît nîşaneyek heye. Rojê ku, mirov dê bêne kom kirine, Rojê ku dê gewahî bête dan. ¹⁰⁴ Em tenê ew dema destnîşan kirî bo demek kurt paşve diden ¹⁰⁵ û ew Roja ku têt, çî rih napeyvin, bes bi destûra Vî nebît û li naw ewan da dê ewên xemgîn û keyfxweş hebin. ¹⁰⁶ Ewên xemgîn dê li naw agir da bin û li wêderê da ew dê ah û axa bikêşin, ¹⁰⁷ ew dê li wêderê bimînin taku hemû asiman û erdê xwe ragirin, meger ku Xwedanê we cûrek dîke bixwezît. Birastî eva Xwedanê we dixwazît bicih tînît. ¹⁰⁸ Lê ewên ku keyfxweş bûn, ew dê ta bêdawayî li naw baxçeya da bin, taku hemû asiman û erd xwe ragirin, meger ku Xwedane we cûrek dîke bixwezît, padaşek bêpayan. ¹⁰⁹ Li ber wê hindê, sebarek bi ewa, ku ew mirovane koletiya wan diken, te çî guman nebît, ew tenê koletiya ewa diken ku bab û bapîrên wan pêş ewan da koletiya wan dikir û birastî, bêy hiç kêmasiyekê Em dê pişka wan bi tewartî bidene wan.

¹¹⁰ Bêguman Me, nivîsîna pîroz da Mûsa, lê sebarete bi vê ciyawazî ser hilda, eger ser xatira peyva berê^a li bal Xwedanê te we neba, dê dadwerî li nawbera ewan da hatîba kirin, birastî sebarete bi evê, li gumanek gelek kûr dane. ¹¹¹ Birastî Xwedanê we dê bi tewawî bidete hemû ya, jîbo ewa ku wan kiriye, Ev agahdarê ew tiştê ye ku hûn diken. ¹¹² Li ber hindê li ser doza rast da rawestî, wek ku biryar li te hatiye kirin, digel ewên ku digel we da zivîrîne. Sînora nebezînin, birastî Ev tiştên ku hûn diken dibînit. ¹¹³ Piştê xwe bi ewên ku karên nerast diken qahîm neken bila agir neberbîte we û paşê we li Xwe dê zêdetir kes nabîte ku we biparêzîte neji dê harî we bête kirin. ¹¹⁴ Nûbêjên xwe di her du serên rojê da bike û di dema ku şev jî ser da têt, birastî karên baş, karên nebaş wêda dihajon, ewe bîrewerîyeke jîbo ewên ku têtê bîra wan.

¹¹⁵ Bêhin fereh bin, birastî Xwe dê, nahêlîte padaşê ewên ku karên baş diken bi heder biçît. ¹¹⁶ Çima xêncî çend kesên ku Me rizgar kirin, li naw nîfşên pêş we da, ew kes çinebûn ku li hember zordariyê berxwedan û qedexeya gendeliyê nekirin? Lê ewên ku nerastî dikirin, li dû xweşiyê da geriyan ku dabûne wan û ew tawankar bûn! ¹¹⁷ Xwedanê we, bi bêdadî çî gund wêran nedikirin, dema ku mirovên wê xwe serast kiriban.

¹¹⁸ Eger Xwedanê we xwastiba, Ev dê hemû mirov kirbana civakek, lê ew dest li nakokiyê nakêşin,¹¹⁹ Xêncî ewên ku Xwedanê we rehm daye wan û jîbo ev hindê Vî ew afirandine û peyva Xwedanê te dê bête cih 'Bêguman Ez dê cehnemê pê cin û mirova bihevra teji bikem' ¹²⁰ Li ber hindê Em nûçeya peyambera bo te dibêjin ku dilê te pê qahîm biken û li evê da, bo te rastî, perwerde û bîranîn jîbo bawermenda hatiye. ¹²¹ Bêje ewên ku bawer naken, 'Ser armanca xwe kar biken, birastî em jî kar diken ¹²² û çavniher bin, em jî çavniherin.' ¹²³ Hemû ewa ku di asiman û erdê da weşartîye ya Xwe dê, ye û hemû mijar dizvîrte bal Vî. Li ber wê hindê, koletiya Vî bike û xwe bispêre Vî, Xwedanê we bê-agah nîne li ewa hûn diken.

12. Para Yûsif

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Elîf Lam Ra, evane eşkereyên nivîsîna pîroza zelalin ² Me weke, Xwandinek (Quranek) Erebi, şandiyê xarê belke bi wî awayî hûn têbigihin.

³ Pê sirûşa ev Xwandin (Quran)ê jibo te, Em baştrîn serhata, dibêjine te. Pêş evê, tu jî li naw ewan da bûy ku agahdar nebûn. ⁴ Dema Yûsif gote babê xwe, 'Babo, birastî min, yazdeh sitêrk, roj û heyv dîtî, min dît ku ewan serê xwe li ber min da çewand. ⁵ Û wî got, 'Kurê min, sebarek bi ew dîtina xwe çi nebêje birayên xwe, yanî ew dê li dijî te xerîte bikêşin, birastî Şeytan bi aşkira dijminê mirova ye. ⁶ Pê ewê rêkê Xwedanê te, dê te hilljêrî, te fêr ket ku çawa serhata vergêrî û erênîya Xwe li ser te û binemala Yeqûb da bêtêmasî biket, her wek Vî pêşta li ser berebabê te Ibrahîm û Ishaqî da bêtêmasî kirbû, Xwedanê te zanist heye ku biryarê bidet. ⁷ Bêguman jibo ewên ku dipirsin li Yûsif û birayên wî da nîşane hebûn. ⁸ Dema ewan got 'Herçend ku em gelekî, lê babê me zêdetir hez Yûsif û birayê wî diket, birastî babê me bi aşkira li şaşiyê da ye, ⁹ Yûsif bikujin, yanî bikene der bo welatek dîke û bala babê we dê azad bît ku bigerête aliyê we. Piştî wê, hûn dê bibine mirovên dirustkar.'

¹⁰ Gotinbêjekê li naw ewan da got, 'Yûsif nekujin, wî havêjine binê bîrekê da, karwançiyek dê wî hilgrît, eger hûn dê biken.' ¹¹ Ewan got 'Babo, tu bo çi sebarek bi Yûsif baweriyê bi me nakey, birastî em jidil we şîretê didene wî?

¹² Sibê wî digel me rêke û ew dê bixwe xweş biqetînî û bileyzî, birastî em dê baş lê hişyar bin.' ¹³ Wî got, 'Ez dê xemgîn bim eger hûn wî biben, ez ditirsim ku gurgêk wî bixwet, dema ku hûn agahdarê wî nebin.' ¹⁴ Ewan got, 'Eger gurgêk wî bixwet, dema ku em komekin, birastî em dê bibine dorîner!'

¹⁵ Lewma dema ku ewan, ew digel xwe bir, biryar dan ku wî havêjine binê bîrekê da, lê Me sirûş da wî, 'Bêguman tu dê sebarek bi ew mijara wan, ewan agahdar bikey, dema ku ew ténagehin!' ¹⁶ Û di şevê da ew bi giryan hatine bo bal babê xwe. ¹⁷ Ewan got, 'Babo birastî, bi pêşberkêya yêkdu em, wêda çon û me Yûsif paşve hêla lalê tiştên xwe û gurgêkê ew xwar lê tu bawerî bi me nakey, herçend ku em rastiye dibêjin!' ¹⁸ Û ewan kirasê wî, înan ku bi xwîna direw hatibû leke dar kirin. Ew got, 'Ne! Rihên we, hûn han dane ku karekê biken! Lewma, ewa ciwan ewe ku bêhin fereh bin, tenê daxwaza yarmetiyê li Xwe dê têtê kirin, li dijî ewa ku we şirove kiriye.' ¹⁹ Hindek rêvî hatine wêderê. Yêk şandin ku avê bikêşî û wî satila xwe diholê xarê. Wî bang kir. 'Mizgînî!' 'Kurek wêderê ye!' Wan, ew weka pirtikek kala^a veşartin, Xwe dê, dizanî ku ewan çi kir ²⁰ ewan ew bi bihayek kêf firotin, bi çend pirtikên zîv, li ber hindê ku wan gelek bi kêfî buha dane wî.

²¹ Ew Misriyê ku ew kirî bû gote jina xwe, 'Baş li wî hişar be! Belke ew kêr me bêt, yanjî belke, em wî weke kur bixwe xwedan ken.' Bi wî awayî Me, Yûsif li ew welat da niştecih kir û Me, ew fêr kir ku çawa serhata vergêrît, Xwe dê, hemû gavê li armanca Xwe da ser dikevît, lê piraniya mirova ténagehin.

²² Dema ku ew pê geheşt, Me dadwerî û zanist da wî, aha wisa, Em padaş didene, ewên ku başiyê diken. ²³ Jina ku ew li mala wê da dijya hewil da ku wî bilêbînît, wê, der qifil kirin û got, 'Were bal min' û wî got, 'Penaha Xwe dê! Birastî Ev Xwedanê mine û cihê mana min xweş kiriye, birastî ewên nerastkar ser nakevin.' ²⁴ Bêguman wê dixwast ku wî bilêbînît û wî dê xwe li hember wê da xar kiriba, eger wî nişaneyên Xwedanê xwe nedîtiban. Me wisa, nebaşî û bêrewiştî li wî dût ragirt, çimkî birastî ew, yêk li koleyên helbijartiyê Me bû.

²⁵ Ewan bo aliyê derî pêşberkê kir, wê kirasê wî li aliyê piştê ra, dirand û li naw derî da, ewan lêrê mêrê wê dît. Wê got, 'Çi tişte, xêncî zîndan yanjî eşkenceyek dijwar dibya sizayê kesekê bît ku hewil da, nebaşiyê digel jina te biket?' ²⁶ Wî got, 'Wê hewil da min bilêbînît. 'Gewahekê naw mala wê da gewahî da, 'Eger kirasê wî li pêşiyê da diryaye, bes ya wê digot rast bû û ew direwa diket, ²⁷ lê eger kirasê wî li aliyê piştê da diryaye, bes wê direw kiriye û ew rastiye dibêjît.' ²⁸ Lewma dema wî dît ku kiras li aliyê piştê da diryaye, wî got, ewe xerîte wê ye. Birastî xerîte te gelek mezine. ²⁹ Yûsif, ewê pişt guhê xwe we havêje, lê tu, daxwaza lêborîne bo guneha xwe bixweze, birastî tu guneh kar bûy.³⁰ Jinên bajêr gotin, 'Jina Ezîz^a hewil didet ku kolê xwe bilêbînît! Wî, ew bi evîna xwe gelek evîndar^b kiriye! Em dibînin ku ew jin bi aşkira şaşiyê diket.' ³¹ Lewma dema ku wê, ew peyvîna bi kîndarî bihist, wê bo ewan cejnê amade kir û şande dût ewan da, kêrek daye her yêk li wan. Wê gotê, 'Were derê û xwe nişa ewane bide!' Û dema ew dîtin, ew gelek kêrhatî dîtin û destên xwe birîn û gotin 'Xwe dê Bêkêmasiye! Ewe bimir nîne! Ew dibya firîşteyek paye bilind bît!' ³² Wê got, 'Eweye ewê ku hûn min bo tawanbar diken. Bêguman Min xwest wî bilêbînîm û lê wî xwe rizgar kir, lê eger wê neket, ewa ez niha destûr didem, ew dê bête zîndanî kirin û li naw ewên şermezar kirî da bît.' ³³ Wî got, 'Xwedanê min! min zîndan pê baştire li ya ku ewane dixwazin ez bikem, eger Tu, min li bernameya wan neparêzî, belke ez wê bikem û bibime yêk li wan nezana.' ³⁴ Lewma Xwedanê wî bersiva paryana wî da û ew li bernama wan parast, birastî Ev Bihîstine, Zanîne.

³⁵ Paşê bo wan derket, piştî ku wan nişane dîtibûn, dibya bêguman bo demekê wî zîndanî biken. ³⁶ Du mêrên law jî digel wî da çone zîndanê. Yêk li wan got, 'Min dît ku min tirî^c diguhişand' Ewê dike got, 'Min xwe dît ku min ser serê xwe nan hilgirtûb û balendeya lê dixwarin.' 'Ka bêje me, wateya wan çiyê? Em dibînin ku tu li ewên dirustkarî.'

a: Navê ew kes Ezîz bûye! b: Jina Ezîz gelek evîndarê Yûsif bûye.

c: Tirî guhişand bo meyê (şerabê) vexwarina ku mirova serxweş diket.

³⁷ Wî got, 'Pêş ku xwarina ku dê bidene we bigehîte lêre, ezê we agahdarê vergêrana wê bikem, eve li vê ye ku Xwedanê min, ez fêr kirî me, birastî min dîne ew mirova bi cih hêlaye ku bawerî bi Xwe dê naken û bawerî bi Dawiyê naken ³⁸ û ez peyrevî li dîne berebabê xwe Ibrahîm, Ishaq û Yeçûb dikem. Em hîç tiştêkê li kêleka Xwe dê, da naperestin. Ewe li qenciya Xwe dê, li ser me û mirova ye, lê piraniya mirova nankorin.^a ³⁹ Her du hevrêyên min yê zîndanî, meger gelek xwedêyên ciyawaz, dê li Xwe dê yê yêkta baştir bin, Ev ê Hemû Hêz? ⁴⁰ Ewên ku hûn li ciyê Vî da koletiya wan dîken, tenê navin ku we û berebabên we danayne ser ewan û Xwe dê, jibo wan çî desthilat neşandiye xarê. Destûr tenê ya Xwe dê, ye û Ev ferman diket ku hûn koletiya kesê neken bes Ev nebît, eve dîne rastiye, lê piraniya mirova evê nizanin. ⁴¹ Her du hevrêyên min yê zîdanî, yêk li we dê vexwarina meyê bidete serwerê xwe, ewê dîke jî, dê li xaçê bête dan û balinde dê, li ser serê wî biçerin. Ew mijare hatiye gotin ku we li ser da pirs kir.' ⁴² Û gote ewê ku wî dizanî dê serbest bît, 'Amajeya^b min bo serwerê xwe bike, lê Şeytan we kir ku ew bîr biket, bêjîte serwerê xwe û li ber hindê Yûsif çend sala ma zîndanê da. ⁴³ Padişah got, 'Min dîtîy ku heft çêlên qelew li aliyê heft ên jar we bêne xwarin, heft kulilkên şîn û ewê^c dîke hişîk bûyî. Ho Serokino, eger hûn dikarin dîtina vergêrin, wateya dîtina min bo min bêjin.' ⁴⁴ Ewan got, 'Ew xewne, aloze û em nehatine perwerde kirin ku xewna vergêrin ⁴⁵ lê, piştî demê hate bîra ew zîdaniyê ku hatibû berdan û got, 'Ez dê bêjime te vergêrana wê çiyê, lewma, destûrê bide min ez biçim.⁴⁶ Yûsif rastbêj! Ka bêje me vergêrana, heft çêlên qelew li aliyê heft çêlên jar we bêne xwarin, heft kulilkên şîn û ewê dîke yê hişîk, paşê ez bikarim bizvirme bal mirova û belke bi wî awayî ew bizanin. ⁴⁷ 'Hûn dê bo heft salên serhevda biçînin. Hemû ewa we dirûye di gulgenim da hilgirn, xêncî hindekê ku hûn dê bixwen. ⁴⁸ Piştî wê, dê heft ên dijawr bîn, ku hûn dê hemû ewa ku we, jiboy wê kom kiribû dê bixwen, xêncî hindekê nebît ku hûn dê xwedan biken, ⁴⁹ piştî wê, dê salek bêt ku dê baranê bidete mirova û ew dê biguhişin^d ⁵⁰ Padişah got, 'Ew bînine bal min,' Lê dema ku peyamnêr hate bal wî, ew got, 'Here bal serwerê xwe û lê bipirse çî serê ewan jina hat ku destê xwe birî bûn, birastî Xwedanê min sebarete bi bernameya wan dizanî.' ⁵¹ Wî got, 'Çî bû, dema ku we xwest Yûsif bilêbînin?' Wan got, 'Xwe dê, bêkêmasiye! Em çî tiştê nebaş sebarete bi wî nizanin!' Û jina Ezîz got, 'Niha ku rastî aşkira bûye, ew ez bûm ku min xwest wî bilêbînim û birastî, ewe ku rast dibêjî.' ⁵² 'Ewe bo serwerê min bû ku bizanî min li nebûna wî da xiyanet bi wî nekir û Xwe dê, rênivîniya bernameya xayîna naket.

120

a: Nankor yanî şokor dar nebît, sipasa Xwe dê, neket **b:** Bas, bêje

c: Heft kolilkên hişîk

d: Ew dê tirî û zeytûna biguhişin! (Tirî biguhişin bo doşab û meyê û zeytûna biguhişin bo rûnê wê)

⁵³ Ez xwe bêguneh nakem, çimkî xwedî rih, mirov han didet bo karên nebaş, meger ku Xwedanê min rehmê nîşan bidet, birastî Xwedanê min Lêbihore û Rehmê didet. ⁵⁴ Padişah got, 'Ew bînine bal min, ez dê her bixwe wî destnîşan bikem' Dema ew digel da peyvî, wî got 'Birastî li îro pêwe tu hatî cihgîr kirin û bawerî bi te hatiye kirin.' ⁵⁵ Wî got, 'Min bike berpîrsê himbana^a welat, birastî ez dê bi zanebûn wê biparêzim.' ⁵⁶ Bi wî awayî Me Yûsif li ew welat damezirand ku li her derê hez dikir bijît, Em rehma Xwe li her kesê ku Em dixwazin diken û Em padaşê ewên ku karên baş diken bezir naken. ⁵⁷ Bo ewên ku bawer diken û hişyarê Vî ne, padaşê Dawiyê bêhtîrin. ⁵⁸ Birayên Yûsif hatin û li wî hatine jor, wî ew naskirin lê wan, ew nas nekir ⁵⁹ û dema ku wî, pêvîstiyê wan dayê da, wî got 'Bo min ew birayê, li babê xwe bînin! Meger, we nedît ku pîvanên tewaw bide û bêhtîrîn mêwandarin?' ⁶⁰ Edî ez çi pîvana nademe we, eger hûn wî nehînine bal min û hûn li min nêzik jî nabin.' ⁶¹ Gotin; 'Em dê hevil biden ku bo wî destûrê li babê xwe bistînin û birastî em dê wê biken.' ⁶² Wî gote xizmetkarê xwe, 'kalayên dan û sitandina wan carek dîke danê naw cantê ser kurtanê wan, belke bi wî awayî ew pê bizanin, dema ew dizvrine bal binemala xwe û belke bizvrin.' ⁶³ Lewma dema ew zivrîne bal babê xwe, ewan got, 'Babo, pîvan nedayne me, lewma birayê me digel me rêke, bila pîvanê bidene me. Birastî em dê wî biparêzin.' ⁶⁴ Wî got, 'Meger dibya, ez wî bispêrime we, weka min pêşta birayê wî siparte we? Lê Xwe dê, bêhtîrîn parêzere û Ev li birehmîrîn, birehmaye.' ⁶⁵ Dema ewan barê xwe vekirin, ewan dît ku kalayên wan bo wan hatine zivrandin û ewan got, 'Babo! Me dê karîba edî çi bixwazin, ewe kalayê me ne, ku bo me hatine zivrandin. Em dê bo binemala xwe, pê pêdavîstiya bistînin û pê birayê xwe biparêzin û pîvaneke zêde li barê pişta hêştîrekê pê bistînin, ewe bi hêsanî pîvaneke!' ⁶⁶ Wî got, 'Ez çi cara wî digel we narêkem, meger hûn bi Xwe dê, belêniyê bidene min ku hûn dê wî bo min bizvrînin, meger ku hûn bêne dorpêç kirin.' Dema ku ewan belêniya xwe dan, wî got, 'Xwe dê, gewahê gotinên me ye.' ⁶⁷ Wî got, 'kurên min, hemû li deriyekê da neçine jor, li deriyên cuda da herine jor da. Lê ez nikarim li dijî bextê Xwe dê, bo we tiştêkê bikem, biryar tenê bo Xwe dê, ye. Ez xwe dispêrime Vî bila ewên ku dixwazin xwe bispêrin, xwe bispêrine Vî' ⁶⁸ Û dema ku ew ketine jorda, wek ku babê wan destûr dabû wan, li dijî bextê Xwe dê, ewê bo wan tiştêk nekir, ew tenê pêvîstiyek li naw riha Yeqûb da bû ku wî bi cih îna. Birastî ew xwedanê vê zanistê bû, çimkî Me ew fêrî evê kirbû, lê piraniya mirova nizanin. ⁶⁹ Dema ku ew li Yûsif çone jor, wî birayê xwe bire bal xwe û got, 'Birastî ez birayê te me, lewma li ber kiryarên wan yê berê xemgîn nebe,'

⁷⁰ û dema ku wî pêdavîstiyên wan dabûye wan, wî fincan dana naw barê birayê xwe da. Paşê gazîkerêkê gazî kir, 'Hûn karwançî birastî dizin!'

⁷¹ Ê ew zivîrîn û gotin, 'We çî bezir kiriye?' ⁷² Ewan got, 'Me fincana padişah bezir kiriye, Ê her kesê wê bizvîrînê dê barekê li piştê hêştîrê vergrît, Ê 'Ez berpirsyarê wê me.' ⁷³ Ewan got, 'Bo xatira Xwe dê! Hûn dibya bizanin ku em nehatine welatê we gendeliyê biken û em diz nebûne.' ⁷⁴ Ewan got, 'Eger hûn direwa biken, sizayê we çiyê?' ⁷⁵ Ê wan bersiv da, 'Siza dê ew kes bixwe bît ku fincan di naw cantê wî da derkevît, bi wî awayî, em nerastkara siza diden.' ⁷⁶ Lewma dest bi lêgeryana li naw cantê ewan da kir û paşê ya birayê xwe û li naw cantê birayê xwe da derêxist. Bi wî awayî Me bernameyek bo Yûsif berhem îna, eger Xwe dê wisa nexwestiba, wî dê nekarîba bi dînê padişah, weke siza birayê xwe desteser biket, Em pileya her kesê ku Em dixwazin bilind diken lê serwey hemû ewên ku zanist hene, Yêk heye ku Zaniste. ⁷⁷ Ewan got 'Eger ewe diz bît, birayê wî li pêş wî da jî diz bûye, Lê Yûsif nihêniya xwe parast û çî tiştêk bo wan eşkere nekir. Wî got, 'Hûn li cihê gelek nebaş dane. Xwe dê, bêhtir rastiya ewa ku hûn şirove diken dizanît.'

⁷⁸ Ewan got 'Ezîz, birastî ew babak pîre mêr heye. Li şûna wî da yêke me bibe. Birastî Em dikarin bibînin ku tu durstkarî.' ⁷⁹ Wî got, 'Xwe dê, qedexê diket, ku em kesek dîke, xêncî ewê ku me malê xwe lali dîtiye bigrin, birastî li bal me, ew dê bibîte bêdadî.' ⁸⁰ Lewma dema ku ewan hêviya xwe wenda kir, ew wêda çon ku digel hevdu rawêjê biken, ewê li hemiya bi tementir got, 'Meger bîra we nayêt ku babê we, bi navê Xwe dê, peyman li we sitand û pêş wê jî, sebareti bi Yûsif ew şikand? Lewma, ez wî welatî cih nahêlim, meger ku babê min destûrê bidete min yanjî Xwe dê, bo min biryarê bidet, Ev bêhtirîn biryardere.

⁸¹ Herne lalê babê xwe û bêjinê, 'Babo, birastî kurê te dizî û em tenê gewahê wê ne ya ku em dizanin. Em gewahê ewa nedîtû nînin. ⁸² Li gundê ku em têda bûne û li karwanê ku em digel da bûn pirs bike, birastî em rastiye dibêjin.'

⁸³ Wî got, 'Na! Riha we hûn bo tiştêkê han dayne! Lê bêhin ferehî ciwane, belke Xwe dê, hemûya bizvîrînê bal min, birastî Ev zanist heye ku biryarê bidet,' ⁸⁴ Ê wî piştê xwe da wan bi gotina, 'Hewar bo Yûsif! çavên wî bi xemgîniyê sipî bûn û ew teji xem bû. ⁸⁵ Ewan got, 'Bo xatira Xwe dê! Tu waz li bir anîna Yûsif naynî takû tu bo mirinê nexweş dibî yanjî dimirî.' ⁸⁶ Wî got, 'Ez tenê, gazinda eş û xemgîniya xwe bo Xwe dê dikem. Min zanist li bal Xwe dê, we heye ku we çinîne. ⁸⁷ Kurên min, herin nûçeykê Yûsif û birayê wî bigerên û li rehma Xwe dê bêhêvî nebin, birastî kes li rehma Xwe dê bêhêvî nabît, xêncî ewên ku bawer naken.'

⁸⁸ Lewma dema ku ew li wî çone jor ewan got, 'Ezîz, karesatê li me û binemala me daye. Me tenê hindek kala înayne, lê pîvanek tewaw bide me. Xêrê bi me bike, birastî Xwe dê, padaş didete xêr xwaza,' ⁸⁹ Wî got, 'Hûn dizanin ewa ku we bi Yûsif û birayê wî kirî, dema hûn nezan bûn?' ⁹⁰ Û wan got, 'Meger birastî tu Yûsifi?' Wî got, 'Ez Yûsifim. Ewe birayê mine. Birastî Xwe dê, digel me baş bûye, her kesê ku hişyarê Vî bit û bêhin fereh bit, Xwe dê, nahêlît padaşê ewên ku karê baş diken heder biçît.' ⁹¹ Ewan got, 'Bo xatira Xwe dê! Birastî, Xwe dê, serwey me hemûya da, hez li te kir û em gunehkar bûne!' ⁹² Lê wî got, 'Îro çi gazinde li we nabin. Xwe dê, dê li we bibhorît, Ev birehmtrînê birehmaye.

⁹³ Ew kirasê min biben û rawêxine ser rûmetê babê min, ew dê dîtina xwe bidest we bînit. Paşê hemû binemala xwe bînine bal min.' ⁹⁴ Dema ku karwan bi rê ket, babê wan got, 'Reng bit hûn hizir biken ku ez xirifî me, lê birastî ez dikarim Yûsif bêhin kem' ⁹⁵ Ewan gotin, 'Bo xatira Xwe dê! Tû hêştâ jî di şaşiya xwe ya kevin dayî!' ⁹⁶ Paşê, dema ku helgirê mizgîniyê hat û kirasê Yûsif raxiste ser rûmetê wî, ronahiya çavên wî zivrî û wî got, 'Meger min negote we, min zanist li bal Xwe dê, we heye ku we nîne?' ⁹⁷ Gotin, 'Babo, li Xwe dê, daxwaza lêbihorînê bo gûnehên me bixwaze, birastî em gunehkar bûne.'

⁹⁸ Wî got, 'Ez dê li Xwedanê xwe bixwzim ku li we bibhorît, Ev Lêbihore û Rehmê didet.' ⁹⁹ Paşê dema ku ew li Yûsif hatine jor, wî dayk û babê xwe birne bal xwe û wî got, 'Werne Misrê, Xwe dê, bixwazît parastî.' ¹⁰⁰ Û wî dayk û babê xwe bilind kirine ser textê û ewan serê xwe li ber wî da çemandin û wî got, 'Babo, ewe vergêrana ew dîtîne min ya pêştâ ye. Xwedanê min ew kire rastî û Ev bo min baş bûye dema ku Vî, ez li zîndanê serbest berdâm û hûn, li çolê ra înane wêderê, piştî ku Şeytan li nawbera min û birayên min da nakokî çêkir. Birastî Xwedanê min, hêdiye li bideset înana ewa ku Ev dixwazît. Ev Zanaye Biryardere. ¹⁰¹ Xwedanê min! Te padişahî daye min. Te, ez fêrî vergêrana dîtina kirîme, Afrînerê asimana û erdê, li vê dinyayê û li Dawiyê da Tu parêzerê minî. Bihêle ez bi xwe radest kirina bi Te bimrim. Min bigehîne ewên dirustkar.'

¹⁰² Ewe li nûçeya nedîtîye ku Em bo te eşkere diken û tu digel wan da nebûy dema ku wan xerîteyê bernameya xwe kêşan. ¹⁰³ Lê, piraniya mirova naken, herçend ku tu bixwazî ew bawer biken. ¹⁰⁴ Bo evê tu daxwaza çi padaşa li ewan nakey, xêncî bireweriyekê bo dinyaya, eve tiştêk dîke nîne! ¹⁰⁵ Û çend nîşane li asimana û erdê da hene ku ew li ber da derbaz dibin û piştâ xwe didenê. ¹⁰⁶ Piraniya wan, tenê demekê dê bawerî bi Xwe dê, biken ku ewê dîke bikene 'hevalê' Vî. ¹⁰⁷ Meger ew hind, bêgumanin ku sizayek gelek mezin, li bal Xwe dê, we ser ewan da nakevît, yanjî, demjimêra dawiyê, nişkida nayête ser wan da, dema ku ew ténagehin?

¹⁰⁸ Bêje, 'Eve rêka mine, ez bi têtînî jibo Xwe dê, bang dikem, ez û ewên ku peyrevî li min diken. Xwe dê, paye bilinde. Ez yêk li wan nînim ku 'hevala' jiboy Xwe dê, peyda diket.' ¹⁰⁹ Ew peyamberên ku Me pêş te da şandin, mêr bûn ku li naw mirovên gundên wan da Me sirûş dabû wan. Meger ewan li ser erdê da hat û çu nekiriye ku dawiya ewên pêş xwe da çoyî bibinin? Jibo ewên ku hişyarê Vî ne mala di Dawiyê da bêhtire. Bes çima hûn hizra xwe bikar naynin?

¹¹⁰ Ta dema ku peyambara hemû hêvî wenda kirbûn û hizir kirin ku ew nehatine pejrandin, paşê yarmetiya Me bo wan hat, her kesê ku Me xwast, Me rizgar kir, lê sizayê Me li mirovên tawankar nayête zivrandin.

¹¹¹ Birastî, di serhata wan da, ji bo ewên ku têtîgehî waneyek heye. Ew eşkereye, serhatek nîne ku hatîbîte dahînan, lê eve erênîya evêye ku pêş vêda hebû û şiroveyeke serûber li ser hemû tiştan, bo ew netewa ku bawer diket rênivîni û rehme.

13. Para Birûskê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Elif Lam Mîm Ra, ewane nîşaneyên nivîsîna pîrozîn. Eva ku Xwedanê te, bo te şandiye xarê, rastiye, hêşta jî piraniya mirova bawer naken. ² Ev, Xwe dê, ye ku hemû asiman, bi histûnên ku nayêne dîtîn bilind kirine û paşê Xwe li ser text bicih kir, Vî, her yêk li roj û heyv erkdar kirîne ku bo demekê dîhar kirî, hêla xwe bişopînin, Ev mijara ser û ber diket û eşkereya şirove diket, belke bi wî awayî hûn li hev dîtina Xwedanê xwe bêguman bin,³ Ev e ku erd belav kirye, çiyayên qahîm û çem li ser da cihgîr kirine û li hemû meyveya cot çêkirin, Ev pê şevê, rojê dipeçêrît. Birastî lêre da nîşane hene, bo mirovê ku hîzr lê diken. ⁴ Li ser erdê, zewyên cînar, rezên tirî, zevyên dexil û dana, darên xormê ku li rehekê şîn bûne û ewên dîke li gelek reha hene, hemû bi avekê têne av dan, lê Em berhema hindeka li, ewên dîke bêhtir diken, birastî lêre da nîşane hene bo ew mirovên ku hizra xwe bikar tînin. ⁵ Eger tu sersir mayî, bes bêguman dibya tu li ber gotina wan sersir bimînî, ‘Dema em dibîne toz, em dê ser li nû bêne afirandin’ Ewane, ewin ku bawerî bi Xwedanê xwe nekirine, ew dê lelê têkene ûstê xwe da û dê bibîne hevrêyên naw agir da û ta bêdawayê ew dê, li wêderê da bimînî. ⁶ Ew bi lezgînî li te dixwazin ku bo wan, pêş başiyê da nebaşiyê bînî, herçend ku pêş ewan da mînakên wisa rû dayne, tewî nerastkariyên wan, birastî Xwedanê we pire li, lêbihorîn bo mirova û birastî Xwedanê we dijware li siza danê da. ⁷ Ewên nebawer dibêjin, ‘Çima li bal Xwedanê wî ra çî nîşane bo wî nehatine şandin xarê?’ Lê tu tenê agahiyê didey û her gelekê jî rênivînek heye. ⁸ Xwe dê, dizanît ku hemû mê, bi çî pêgirandin û pizdanê^a wan çend diçilmisît yanjî pif didet û hemû tişteke li bal Vî pîvana xwe heye, ⁹ Zanayê ewa nedîtiye û Gewahe, Ev Mezine, Bilinde.

¹⁰ Çî ciyawaziyekê naket ku her yêk li we bi nehênî yanjî bi dengê bilind bipeyvît, çî hûn xwe di şevê da weşêrin yanjî bi rojê li wan dera bigerên,

¹¹ Ew li pêş û li pişt wî da diçin ku bi destûra Xwe dê, ew biparêzin. Birastî Xwe dê, revşa gelekê naguherît, meger ku ewa di naw xwe da, biguherin, dema Xwe dê, nebaşiyê bo gelekê bixwazît, ev nayête zivrandin, li kêleka Vî da, ewan çî parêzer nînin. ¹² Ev e ku berqê^b nîşa te didet, tirs û hêvî û ewrê giran berhem tînît. ¹³ Ewre tirîşqe paye bilindiya pesna Vî diket, her wek ku firîşte jî li tîrsê Vî da diken, Ev bîrsûska dişînît, li her kesê bidet ku Ev dixwazît. Lê hêşta jî ew li ser Xwe dê, gengeşê diken, Ev li lêdanê da dijware.

a: Dibêjine Mal biçûka ajela pizdan, ew cihê ku zarûk di zîkê daykê da mezin dibît.

b: Wek ez bizanim me jibo ‘Berq’ ê çî peyv li Kurdî da nînin, Bakûrî dibêjinê ceyran, Kurdê parên dîke jî dibêjinê berq (electricity), Kareba.

¹⁴ Tenê pariyana rastî bo Vî ye, ewên ku ew li kêleka Vî da li ber dipariyên, bersiva çi tiştê nadene wan, weka ew kesê ku, destê xwe dirêj avê diket ku bigehîte devê wî, lê nagehîte û pariyânê nebawera şaşin.

¹⁵ Ewên di asiman û erdê da tenê bo Xwe dê, serê xwe dinvînt^a, bi dilxwaz yanji bêy dilxwazî û sibera wan jî li sibê û êvara da. ¹⁶ Bêje 'kêye Xwedanê asimana û erdê?' Bêje, 'Xwe dê' Bêje, 'Te çi parêzvanên dîke li kêleka Vî da vergirtine, ewên ku desthelat nînin ku qazanc û zirarê li xwe biden?' Bêje, 'Meger kore û bîner wekhevin? Yanji meger tarîti û ronahî wekhevin?' Yanji ew 'hevalên' ku ewan bi Xwe dê, we girê dane çi tiştê afirandine ku wek afirandina Vî bît û rengê afirandina Vî bidet? Bêje, 'Xwe dê, afirînerê hemû tiştê ye, Ev, Yêke, Ev ê, hemû Hêz. ¹⁷ Ev, avê li asiman ra dişîne ku pêka pîvana xwe li dev geliya da bimeşît. Rûbar^b digel xwe, qatek kefa ku ser rûyê wêda bilind dibît dimeşînt, kefek weka ewa ku, dema ew asin li naw agiri da dihelînin ku pê cewher yanji keresta çêken, bi wê rêbazê Xwe dê, rastî û direwê nîşan didet, kef qirêje, wenda dibît, lê ewa ku bo mirova qazanc hebît li ser erdê dimînt, Xwe dê, mînakên wisa pêşkêş diket.

¹⁸ Bo ewên ku bersiva Xwedanê xwe diden dê bêhtrîn hebin, ewên ku bersiva Vî naden, eger ewan hemû tiştê di erdê da û ewa weka wê jî digel da, heba bêguman dê weke qerebû daban, lêpirsîna wan dê nebaş bît û cehnem dê bibîte penahgeha wan, cihê gelek kotîye bo bêhn wedanê.

¹⁹ Meger ewê ku dizanît eva li bal Xwedanê te ra jiboy te eşkere bûye raste, wek ewê kore ye? Tenê ewên xwedan têgehestin dê bîra xwe da xwedan ken, ²⁰ ewên ku ew peyman digel Xwe dê, girê dayne bicih tînin û belêniya xwe naşînin, ²¹ ewên ku, eva ku Xwe dê, fermana vê daye ku bigehîte hev, digehînine hevdu û sersamê Xwedanê xwe ne û li nebaşiya lêpirsînê ditirsin, ²² ewên ku bêhn ferehê dîtina rûmetê Xwedanê xwe dimînin, nûbêjên xwe diken û bi nihênî û eşkere li eva ku Me bo wan dabîn kiriye diden û nebaşiyê bi başiyê wêda diben. Li dawiyê da ewan dê mal hebît ²³ Ew dê, digel berebabên xwe, hevjinên xwe û neviyên xwe yên dirustkar, biçine naw baxçên jiyana hemêşeyî da, dê li hemû derwaza da, firîşte biçine bal wan ²⁴ 'Aştî li ser we bît, çimkî hûn bêhn fereh man. Mala we ya dawiyê bê kêmasiye!'

²⁵ Lê, jibo ewên ku peyman Xwe dê dişkînin piştî ku belênî dane û li hev belav diken eva ku Xwe dê, ferman daye pêkeve bête girê dan û gendeliyê li ser erdê belav diken, jiboy wan nerênî heye û mala wan dê nexweş bît.

²⁶ Xwe dê, bi firavanî debara didete her kesê ku Ev dixwazît û kêmdiket jî, ew li jiyana vê dinyayê da keyfxweşin, herçend ku jiyana ev dinyayê nayête berawird kirin digel Dawiyê, ew bes keyfxweşiye. ²⁷ Ewên nebawer dibêjin, 'Çima li bal Xwedanê wî ra bo wî çi nîşane nehatine şandin?' Bêje, 'Birastî Xwe dê, dihêlît her kesê ku Ev dixwazît li rê derkevît û ewên ku dizvirn, rênivînî dikete bo aliyê Xwe, ²⁸ ewên ku bawer kirîne û bîranîna Xwe dê, dilê wan qahîm diket. Birastî bi bîranîna Xwe dê, dil qahîm dibin. ²⁹ Ewên ku bawer kirîne û durustkariyê diken, ewan dê maneke baş hebît û zivrîneke baş. ³⁰ Li ber wê hindê Me, tu bo neteweyekê şandî, ku gelek mêjda neteweyên dike li serda wexera dawî kirin û belke to bo wan bixwînî, eva ku Em sirûşê didene te. Dema ku ew bawerî bi Xwedanê rehmê naken. Bêje, 'Ev Xwedanê mine, xêncî Vî, çi xwedê dike nînin. Ez xwe dispêrime Vî û ez dê bizvime bal Vî.' ³¹ Eger çi cara Xwandinek (Quranek) heba ku çiya karîban pê evê bimeşin yanî erd hûr hûr şikaba, yanî wisa li mirî kirban ku bipeyvin, lê fermana hemû tiştê ya Xwe dê ye. Meger bawermend nizanin ku eger Xwe dê, xwastiba, Vî dikarî hemû mirova rênivînî biket? Ewên nebaweran, li ber kiryarên wan, karesat narawestît ku li wan nedet yanî nekevîte nêzik mala wan taku belênîya Xwe dê, têtê cih. Xwe dê, çi cara li xwedan kirina belênîya Xwe da şikestê naxwet. ³² Bêguman tîrane bi peyamberên pêş te da jî hatibû kirin, lê Mîn derfet da ewên nebawer, paşê Mîn ew girtin, sizaya Mîn çawa bû! ³³ Ev ê ku serûberiya her rihekê diket û destkewtê wê dizanît? Hêştê jî, ew hevala bi Xwe dê, we girê diden. Bêje, 'Navê wan bêjin' yanî, 'Hûn dikarin bêjine Vî, sebarek bi tiştê ku li ser erdê dijît û Ev nizanît, yanî ewe li peyvîna da xûya ye?' Lê, bernamê nebawera li pêş çavê wan, hatine xemilandin û pêşgîriya wan li rê hatiye kirin, her kesê ku Xwe dê, dihêlît li rê derkevît, ew çi rênivîn çinabin, ³⁴ bo wan, li jiyana ev dinyayê da eşkenceyek heye, lê eşkenceya Dawiyê dê diwartir bît, ewan li dijî Xwe dê, çi parêzer nabin. ³⁵ Ewe mînaka baxçeye ku belênîya wê bi, ewên ku hişyarê Vî ne, hatiye dan, çemên ku diherikin û xwarina bêpayan û sîber. Eweye dawîya ewên ku hişyarê Vî ne, dawîya nebawera jî agire. ³⁶ Bo ewên ku Me nivîsîna pîroz daye we, bi eva ku bo te hatiye şandin şad be, li naw ewên ku nikolîyê li hindêk parê ve diken. Bêje, 'Ferman li min hatiye kirin ku tenê koleyê Xwe dê bim û çi 'hevala' bo Vî peyda nekem, jibo bal Vî ez bang^a didem û ez dê vegerime bal Vî.'

³⁷ Li ber wê hindê, Me eve weke qanûneke Erebi şandiye xarê. Eger tu peyrevî li hestên wan bikey, piştî ev zanista ku bo te hatiye, kes çinabît ku li dijî Xwe dê, piştîvaniya te biket û te biparêzît.

³⁸ Bêguman Me, pêş te da peyamber şandin û Me jin û zarûk dane wan, jibo hiç peyamberekê nebû ku bêy destûra Xwe dê nîşaneyekê bînît. Jibo her demekê nivîsîneke pîroz hebû. ³⁹ Xwe dê, her tiştê ku Ev dixwazît li nav dibet yanjî erênî diket û dayka^a nivîsîna pîroz li bal Vî ye. ⁴⁰ Çi, Em bihêlin tu pişkekê li eva ku Me belêniya wê daye wan bibînî, yanjî bi mirinê te biben, erkê te eve ku peyamê bigehînî û hesab pirsîn jî erkê Me ye. ⁴¹ Meger ew nabînin ku Em, çawa têne ser erdê û li sînorên wê kêmtir diken? Xwe dê, biryarê didet, kes nikarît destverdana biryara Vî biket û Ev li lêpîrsînê da lezgîne. ⁴² Bêguman ewên pêş wan da jî bername rêjî kirbûn, lê bername rêjiya giştî ya Xwe dê, ye Ev dizanît her rihek çî dest xwe tûnît û nebawer dê bizanin mala dawiyê dê bo kê bît.

⁴³ Ewên nebawer dibêjin, 'Tu nehatî şandin. ' Bêje, 'Xwe dê, têra Xwe li nawbera min û we da gewahe û her wisa her kesê ku zanista nivîsîna pîroz heye.

14. Para Ibrahim

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Alif Lam Ra, nivîsînek pîroze ku Me bo te şandiye xarê, li ber wê hindê, bi destûra Xwedanê wan, bila tu mirova li tarîtiyê da bîniye ber ronahiyê, bo ser rêya, Ev ê Bihêz, Ev ê Kêrhatiyê Pesnê^a. ² Ewa di asimana û erdê da yê Xwe dê, yê. Heware bo nebawera, li ber ew eşkenceya dijwar. ³ Ewên ku zêdetir li Dawiyê hez li jiyana ev dinyayê diken û pêşgîrî li rêya Xwe dê, diken hevîl diden ku vê xar biken, ew gelek dûr li rê derketine. ⁴ Me çi cara bo gelekê peyamber neşandiye ku zimanê wan bixwe bikar ne îna bît ku bo wan zelal biket, lê hêştâ jî, Xwe dê, dê bêhlît her kesê ku Ev dixwazît li rê derkevît û rênivînî biket her kesê ku Ev dixwezît, Vî desthilat heye ku biryarê bidet. ⁵ Li ber wê hindê, Me Mûsa, bi nîşaneyên Xwe şand 'Netewa xwe li tarîtiyê da, bîne ber ronahiyê. Rojên Xwe dê, bîne bîra wan, birastî lêreda nîşane hene jîbo hemû ewên ku bêhn fereh û sipasdarin.' ⁶ Û dema, Mûsa gote netewa xwe, 'Erêniya Xwe dê, li ser we, bîra we bît, dema ku Vî hûn li netewa Fireûn rizgar kirin, ewên ku bi eşkenceyek nebaş hûn diêşandin, kurên we serjê dikirin û tenê jinê we zindî dihêlan, ew li bal Xwedanê we ra ezmûnek gelek mezin bû! ⁷ Û dema Xwedanê we ragehand, 'Eger hûn sipasdarin, bêguman ez dê zêde bideme we, lê eger hûn bawer neken, birastî sizaya Min dijawere.' ⁸ Û Mûsa got, 'Eger hûn digel hemû ewên ser erdê da, bawer neken, Xwe dê têra Xwe heye, hêjayê hemû pesnê ye.' ⁹ Meger we nûçeya ewên ku pêş we da çoyne nebihîstiyê, netewa Nû Xwe, Ad, Semûd û ewên paş ewanda, kes ewan nas naket bes Xwe dê, nebît? Peyamberên wan bi belgê zelal hatine bal wan, lê ewan destê xwe danane ser dewên xwe û gotina, 'Birastî em bawerî bi evê naken ku bi te ra hatiye şandin. Birastî me gumanên perîşanker hene, sebarete bi eva tu bangî me dikey ku em biken' ¹⁰ Peyamberên wan gotin, 'Meger dibît, sebarete bi Xwe dê, çi guman hebin, afirînerê asimana û erdê? Ev bangî we diket ku Ev li we bibhorît û ta demjimêra dîhar kirî derfetê didete we.' Ewan got, 'Hûn tenê wek me bimirin. Hûn dixwazin pêşgîriya me, li ewa ku berebabê me koletiya wan dikirin biken. Lewma desthilateke zelal bo me bînin.' ¹¹ Peyamberên wan gotine wan, 'Raste ku em tenê weka we bimirin, lê Xwe dê, dispêrîte her yêk li koleyê Xwe ku Ev dixwazît. Li ser me nîne ku em bo we çi desthilatê bînin, meger Xwe dê, bihêlît, lewma, bila bawermend, xwe bispêrine Xwe dê, ¹² Bo çi nabît, em xwe bispêrine Xwe dê, dema ku Ev e, em rênivînî rêyên me kirîne, bêguman, em dê bêhn fereh bin li her çêşne êşa hûn bigehînine me. Bila ewên xwe dispêrin bila xwe bispêrine Xwe dê.' ¹³ Ewên nebawer gotine peyamberên xwe, 'Em dê we li welatê xwe bikene der, meger hûn vegeerîne ser dînê me.' Lê Xwedanê wan, sirûş da wan 'Bêguman Em dê nerastkara li nav biben,

a: Jîbo peyva Hemd min peyva Pesn bikar înaye! Hemîd yanî kêrhatiyê pesnê.

¹⁴ û bêguman Em dê bihêlin piştî wan, hûn li ser erdê niştəcîh bin. Ewe bo ewane ku li desthilata Min ditirsin û li hereşeyên Min ditirsin.¹⁵ Ewan, daxwaza serkevtinê kirin û hemû zordarên rikûyî bêhêvî kirin. ¹⁶ Cehnem li benda her yêk li wane, dê ava qirêj bidene wan ku vexwen, ¹⁷ ew dê hevil biden ku fir ken, lê ew dê gelek kêmbişên qurt ken, mirin dê li hemû aliya da li wan nêzîk bît, lê ew namirin, dê êşkenceyek gelek bi zext li benda ewan bît. ¹⁸ Kiryarên ewên ku bawerî bi Xwedanê xwe naken weka xaliyê ye ku, di roja bagirê da, ba bi xurtî dibet, ewan çî desthilat ser hîç tiştêkê nîne ku wan bi dest xwe we êxistiye. Ewe ye gelek dûr, li rê derketin. ¹⁹ Meger tu nabînî ku Xwe dê, hemû asiman û erd birastiyê afirandine? Eger Ev bixwazît, Ev dikarît we wêda bibet û afirandinek nû berhem bînit, ²⁰ Ewe bo Xwe dê dijwar nîne. ²¹ Dema ku ew hemû derdikevine pêşberî Xwe dê, ewên bêhêz, dê bêjine ewên qude, 'Birasî em şopînerê we bûn.' Lewma hûn dê bikarin, me li hîç yêk li sizayên Xwe dê biparêzin? 'Ew dê bêjin, 'Eger Xwe dê, em rênivînî kirban, me jî dê hûn rênivînî kirban. Jibo me herwek yêke, çî em bêhn çik bin yanjî, bi bêhin ferehî hêviyê bin, me çî cihê helatinê nîne.' ²² Dema ku biryara mijarê bête dan, Şeytan dê bêjît, 'Birasî Xwe dê, belênîyek rastî da we, min jî belênî da we, lê min xiyanet li we kir, Min çî desthilat li ser we nebûn, xêncî wê hindê ku gazî we bikem û we bersiva min da, li ber wê hindê min tawanbar neken, xwe tawanbar biken. Ez nikarim yarmetiya we bidem, neji hûn dikarin yarmetiya min biden. Birasî ez nikolîyê li wê dikem ku we pêşta, ez kirbûme 'hevalê' Xwe dê.' Birasî êşkenceyek bijan, li benda nerastkara daye, ²³ lê ewên ku bawer kirin û karên baş kirine, dê bînine naw baxçeyên ku li bin wan da çem diherikin, dê bi destûra Xwedanê xwe ta bêdawiye li wêderê bimînin, rewş pirsîna wan dê 'Aştî' bît. ²⁴ Meger tu nabînî ku Xwe dê, mînakên çawa tûnîtin? Gotinek baş weke darek başe ku rehên wê qahîmin û çiqêt wê di asiman da, ²⁵ û bi destûra Xwedanê xwe, hemû dema, meyve berhem tûnît, Xwe dê mînakên wisa bo mirova tûnît, belke bi wî awayî ew bîr bînin ²⁶ û mînaka gotinek nebaş, weka darek nebaş, rehên wê derketine ser erdê, çî hêz nîne ku xwe ragirît. ²⁷ Xwe dê, qahîmiyê didete ewên ku pê gotinên qahîm bawer diken, li vê dinayê û Dawiyê da jî, Xwe dê dihêlît ku ewên nerastkar li rê derkewin, Xwe dê her tiştê ku Ev dixwazît diket. ²⁸ Meger te ew li berçav negirtine ku erênîya Xwe dê, digel nebaweriyê veguhertin û mirovên xwe li naw mala wêran da niştəcîh kirin. ²⁹ Cehneme ku ew dê têda bişewtin! Mangeha wan çend cihek kotîye! ³⁰ Ewan ku jibo Xwe dê, wekhev damezirandine, ku li rêya Vî derêxin. Bêje, 'Bixwe xweş biqetûnin, çimkî birasî armanca we dê naw agir da bît.' ³¹ Bêje koleyên Min ku bawer kirîne, bila nûbêjê xwe biken û bi nehênî û aşkira biden, li ewa ku Me bo wan dabîn kiriye, pêş ku Rojek bêt ku çî dan û sitandin û hevaletî nabît. ³² Ev, Xwe dê, ye ku hemû asiman û erd afirandine, Ev ê ku av li asiman ra şandiye ku pê wê debara berhem bînit ku xwarinê bidete we û bo we gemî bikêr kirîne ku bi destûra Vî, ser deryayê da biçin, çem jî bo we bikêr kirîne.

³³ Vî, roj û heyv bo we bikêr kirîne ku berdewamin li ser hêla xwe, Vî şev û roj, jî bo we bikêr kirîne ³⁴ û her tiştên ku we daxwaza wan li Vî kirîne dayne we. Eger we xwastûba ku erênîyên Xwe dê, bihejmêrin, we dê çi cara nekarîba ewan bihejmêrin, birastî mirov bêdad û nankorin. ³⁵ Dema ku Ibrahim got, 'Xwedan, ew gundî ewleh bike! Mîn û zarûkên min li putperestiyê biparêze, ³⁶ Xwedan, birastî ewan gelek li naw mirova da li rê derêxistine! Her kesek ku peyreviyê li min biket digel mine, lê ewên ku peyrevî yê li min naken birastî, Tu Lêbihorî û Rehmê didey. ³⁷ Xwedanê me, min hindek li paşketiyên^a xwe li geliyê neçandî da cihgîr kirîne, nêzik mala Te ya pîroz, Xwedan, belke li ber hindê, ew nûbêjê biken. Dilê mirova bizvrîne bo aliyê wan û debarê bide wan, belke li ber hindê ew sipasdar bin. ³⁸ Xwedanê me, birastî Tu dizanî ku em çi divesêrin û çi aşkîra diken, hîç tiştêk li, ser erdê yanjî di esman da li Xwe dê, weşartî nîne. ³⁹ Pesn bo Xwe dê, bît Ev ê ku di temenê pîriyê da, Ismaîl û Ishaq dayne min, birastî Xwedanê min, pariyana dibhêt! ⁴⁰ Xwedanê min, min bike damezrênerê nûbêja û pariyânê min û paşketiyên min bipejirîne. Xwedanê me, daxwazên min bipejirîne. ⁴¹ Xwedanê me, di Roja Hisabê da, li min û dayk û babê min û bawermenda xweş be.'

⁴² Hizir neken ku Xwe dê, li ewa ku nebawer diken bê-agahe, Ev tenê derfetê didete wan ta Rojê ku çavê wan zil dibin. ⁴³ Jibo pêşve direwin, serê xwe bilind kirîne, çavê wan nazvrît ku ewan bibînît û dilê wan wala ye.

⁴⁴ Agahdariyê bide mirova li ew Roja ku dê siza bête ser wan, paşê ewên ku nerastî kirin dê bêjin, 'Xwedanê me, kêmekê dîke, zêde dem bide me, em dê bersiva banga Te biden û peyrevî li peyambara biken.' Meger we pêşta sûnd nexwaribû ku hûn dê, bêdawî bin? ⁴⁵ Hûn li naw avahiyên ewan da jîyan ku, nerastî li xwe kiribûn û bo we zelal bibû ku Me çi rabûn û rûniştinek digel ewan da kirbû û Me bo we mînak jî înan! ⁴⁶ Ewan xerîtê xwe kêşabûn, lê xerîtê wan li bal Xwe dê ye tenanet eger xerîtê wan jibo wêbû ku çiyaya wêda biben.

⁴⁷ Lewma hizir neken ku Xwe dê, dê peymanî Xwe digel peyamberên Xwe bişkînît, birastî Xwe dê, bihêze û şêyana toleyê heye. ⁴⁸ Roja ku dê erd bibîte erdek dîke û hemû asiman û hemû dê derkevîne pêşya Xwe dê, da Ev ê Yêkta, Evê hemû hêz, ⁴⁹ li ew Rojê da tu dê ewên tawankar bibîni ku bi zincîra pêkve hatine girêdan, ⁵⁰ cilên qîrê li ber ewan da ne û agir rûmetê wan peçavtiye.

⁵¹ Li ber wê hindê ku Xwe dê, padaş bidete her rihekê, pêka ewa ku dest xwe înaye, birastî Xwe dê, li hesab pirsînê da lezgîne.

⁵² Eve ragehandineke bo mirovan, belke ew pê evê bêne agahdar kirin û belke ew bizanin ku Ev, Xwe dê yê Yêkta ye û bête bîra ewên ku têdigejin.

15. Para Gundê Kevira

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Elif Lam Ra, evane eşkeryên nivîsîna pîrozîn, Xwandinek (Quran) zelal .
² Belke ewên nebawer dê xweziyê bixwezin ku wan xwe radeştî Xwe dê, kiriba^a.
³ Li ber wê hindê, bihêle bila ew bixwen û bixwe xweş biqetînin. Bihêle bila bi hêvî ewan li rê derêxin, ew dê bizanin.
⁴ Me çi gund wêran nekirbûn ku ewan ragehandineke aşkira çinebû⁵ Çi netewe nikarin dema xwe ya dîhar kirî pêşve biden, neji paşve biden.
⁶ Ew dibêjin 'Ewê ku ev bîranîne jiboy te hatiye şandin, birastî Tu cin girtî.
⁷ Çima tu bo me firîştî naynî, eger tu rastiye dibêji?'
⁸ Em tenê bo cihbicih kirina dadweriyê firîştî dişînine xarê û derfet bi ewan nayête dan.
⁹ Birastî Me bîranîn şande xarê û birastî Em dê evê biparêzin.
¹⁰ Bêguman pêş te da ji Me bo, naw civakên ciyawazên berê da şandibû,
¹¹ lê ewan tîranê xwe bi hemû ew peyamberên ku hatine bal wan kirin,
¹² bi wê rêbazê, Em dihêlin, bikewîte dilê tawankara da.
¹³ Ew bawerî pê naken, ewe heman, ewe ku bo mirovên pêşta rû dabû,
¹⁴ û tenanet eger Me, bo wan dergehek di esman da vekirba ku li wêderê da biçine serê,
¹⁵ hêştî ji ew dê bêjin, 'Çavên me xeyala dibînin, em ew mirovin ku hatine cadû kirin.'
¹⁶ Me, komstêr danayne asiman da û jibo ewên ku lê dinhêrin Me xemilandine
¹⁷ û Me, ew li hemû şeytanên der kirî parastiye
¹⁸ ewê xwe ber wedet û guhê xwe bidetê, dê bi guriyekê^b ku bi zelalî dihare bête şopandin.
¹⁹ Ê Me, erd belav kiriye û çiyayên qahîm danayne ser da û Me wisa lê kiriye ku hemû tişt bi hevengî li ser da şîn bin.
²⁰ Me di wê da bo we xwarin dabîn kiriye û bo ewên ku hûn bo wan dabîn naken.
²¹ Çi tiştêk çînine ku himbana^c wê bal Me nebît. Em tenê pêka pîvanên pêvîst dişînine xarê,
²² Em baya dişînin ku avas biken û Em bo we li asiman ra avê dişînine xarê û li wê vexwarinê didene we, cihê hilgirtina wê, li destê we da nîne.
²³ Birastî Em in, ku jiyane diden û dibine hokarê mirinê, Emin mîratgir.
²⁴ Me ewên pêş we da, li naw we da, nas dikirin û ewên ku dê paşê ji bînan kirîne.
²⁵ Birastî Ev xwedanê teye ku dê ewan kom kete ser hevdu da, birastî Ev dadwereke ku dizanît.
²⁶ Her wisa, Me mirov li heriya kelpûça ya hişik bûyî ku zingên lê dihat, berhem hatî li heriya reş afirand
²⁷ Me, pêşta Cin, li agirê bayê ku dişewitand afirandbûn.
²⁸ Dema ku Xwedanê we gote firîştî, birastî 'Ez dê bimirekê li heriya hişik bûyî ya kelpûça, berhem hatî li heriya reş bi-afrînim.
²⁹ Dema ku, Min ew dahîna û Min, riha Xwe pif kire wî da, çokê xwe li ber wî danên û serê xwe binvînin^d'

a: Xwezî xwastiban ku ew ji Mosliman ban.

b: Pê guriyeke agir li asiman

c: Mak, Embar, Xizîne.

d: Di zimanê erebî da dibêjine ew kar sujde, Xwe dê, dibêjite firîştî sujde bo A Dem biben.

³⁰ Û hemû firîšta çokê xwe danan û serê xwe nivandin. ³¹ Lê, Iblîs nepejirand digel ewan da bît ku çokê xwe danêt û serê xwe binvînît. ³² Ev got 'Iblîs, te xêre, tu digel ewan da nîmî ku çokên xwe danan û serê xwe nivand?' ³³ Wî got, 'Ez, li ber bimirekê ku Te li heriya kelpûça ya hişik bûyî ku zingên lê têt, berhem hatî li heriya reş afrandiye çokê xwe nadanêm û serê xwe nanvînim.' ³⁴ Ev got 'Bes lêreda derkeve, birastû tu derkirî,' ³⁵ Birastû ta Roja padaşê dê nerênî li ser te bît' ³⁶ Wî got, 'Xwedanê min, ta Roja ew dê bêne vejandin derfetê bide min.' ³⁷ Ev got, 'Birastû tu yêk li wanî ku te derfet heyê,' ³⁸ 'Ta Roja, ku dema wê hatiy zanîn.' ³⁹ Wî got 'Xwedanê min, çimkî Te, ez lêbandim, ez dê ewa li ser erdê bo ewan bixemlînim û hemûya bilêbînim, ⁴⁰ xêncî ew koleyên Te yên hilbijartî.' ⁴¹ Vî got 'Eve Rêya bo bal Mîne, raste, ⁴² birastû te dê çi desthilat li ser koleyên Min da nabît, xêncî li ser ewên ku li rê der dikevin û te dişopînin. ⁴³ Birastû cehnem cihê ku belêniya wê bi wan hemûya hatiye dan, ⁴⁴ ewê heft derî hene, bo pişka her deriyekê jî hindêk hatine terxan kirin. ⁴⁵ Birastû, ewên hişyarê Vî dê li naw baxçe û kanî ava da bin. ⁴⁶ 'Herne naw da bi aşû û tenahî!' ⁴⁷ Û Em dê, hemû taliyekê li singê wan da wêda biben, bira ne, li ser texta rû bi rûyê hevdû. ⁴⁸ Ew li wêderê da mandî nabin neji dê li wêderê da bêne der kirin.' ⁴⁹ Koleyên Min agahdar bike ku Ez Lêbihorim, Rehmê didem, ⁵⁰ Lê eşkenceya Min eşkenceyeke gelek dijware. ⁵¹ Sebaret bi mêvanê Ibrahîm, ewan agahdar bike, ⁵² Dema ku ew li wî hatine jorda û gotine, 'Aşû' wî got, 'Birastû em li we ditirsin.' ⁵³ Ewan got 'Netirsin, birastû Em mizgîniya kurekê zana bo we tînin.' ⁵⁴ Wî got, 'Hûn dê mizgîniyê bidene min, herçend ku pîrî hatiye ser min? Ewe çi cûre mizgîniyê?' ⁵⁵ Ewan got, 'Me mizgîniyê rast daye te, li ber wê hindê nebe yêk li ew kesa ku bêhêvî ne.' ⁵⁶ Wî got, 'Kê li rehma Xwedanê xwe bêhêvî dibît xêncî ewên ku li rê derketine?' ⁵⁷ Wî got, 'Peyamberino, erkê we çiyê?' ⁵⁸ Ewan got, 'Birastû em jiboy neteweyê tawankar hatine şandin.' ⁵⁹ Xêncî binemala Lat, birastû Em dê ewan hemûya rizgar ken, ⁶⁰ xêncî jîna wî, Me ferman daye ku ew dê yêk li wan bît ku dê li paşve bimînît. ⁶¹ Dema ku peyamber hatine mala Lat da, ⁶² Wî got, 'Birastû hûn mirovên bihanî ne.' ⁶³ Ewan got, 'Em pê, eva ku wan li ser da gengeşe dikirin hatine bal te, ⁶⁴ Em pê dadweriyê hatine bal te. Em rastiye dibêjin, ⁶⁵ lewma, digel binemala xwe di tarîtiya şevê da lêre bicih bihêle û li dû ewan da here. Nehêle hîç yêk li we zêndete pişt xwe. Here ew cihê ku ferman li te tête kirin.' ⁶⁶ Me, ev fermane gehande wî, reha ewên dike jî dê bo sibê zû bête birin. ⁶⁷ Û mirovên bajêr bi şadî hatine wêderê, ⁶⁸ wî got 'Birastû ewane mêvanê minin, lewma şermê neynine rûyê min. ⁶⁹ Hişyarê Xwe dê, bin û min xemgîn neken.' ⁷⁰ Ewan got, 'Meger, me mirov li te qedexe nekirine?'

⁷¹ Wî got, 'Ewane Kiçên minin, eger hûn dibya biken.' ⁷² Bi jiyana te, ew di serxweşiya xwe da kore digeriyan, ⁷³ lewma dema rojhelatê da qêrînê ser wan da girt, ⁷⁴ Me ew ser û bin kir û barandek li kevirên heriya hişik li ser ewan da barand. ⁷⁵ Birastî lêreda nişane hene bo ewên ku têdigezin. ⁷⁶ Birastî ew li ser rêya serekî ne, ⁷⁷ birastî lêreda nişaneyek heye bo ewên ku bawer diken. ⁷⁸ Ew hevrêyên naw daristan da jî, nerastkar bûn ⁷⁹ û Me tole li wan wekir, birastî her du li ser rêya serekî ne. ⁸⁰ Her wisa hevrêyên naw Kevira da jî, nikolî li peyamberê xwe kirin, ⁸¹ Me nişaneyên Xwe dane wan, lê ewan piştî xwe danê da. ⁸² Ewan bixwe li çiya da mal dikolan û hest bi tenahiyê dikirin ⁸³ lê di sibeyek zû da qêrînê ser ewan da girt. ⁸⁴ Ewa ku wan dest xwe êxistibû bo wan kêrî çî nehat. ⁸⁵ Me, ne-afirandine hemû asiman û erd û hemû tiştên li nawbera ewan da, xêncî dadweriyê, bêguman, dê demjimêr bêt, li ber wê hindê bi lêbihorîn û mêhrevanî li wan xweş be. ⁸⁶ Birastî Xwedanê te, afrînerê Zana ye. ⁸⁷ Me, heft li evên ku gelek cara têne dupat kirin dayne te û Xwandina (Qurana) Bihêz. ⁸⁸ Çavên xwe li ev tiştî negêre ku Me dayne hindê li wan ku pê xweş biqetînin. Ber xatra wan xemgîn nebe, lê baskên xwe li ser bawermenda ra şor ke ⁸⁹ û bêje, 'Birastî ez bi aşkira agahdariyê didem,' ⁹⁰ Her wek eva ku Me, bo ewên xwe li ser aliya da, dabeş kiribûn şandê xarê ⁹¹ ewên ku Xwandin (Quran) li ser pişka da dabeş kiribûn ⁹² bi Xwedanê te, Em dê lêpirsînê li hemûya biken ⁹³ sebarete bi ewa ku wan dikir. ⁹⁴ Li ber wê hindê, ev fermana li te hatiye kirin aşkira rabigehîne û piştî xwe bide putperesta^a. ⁹⁵ Em têra te hene, li dijî ewên ku tirana diken, ⁹⁶ ewên ku xwedêyek dîke li tenişt Xwe dê, da, dadmezirînin, ew dê bizanin. ⁹⁷ Em berê da dizanin ku singê te girtiye liber ewa ku ew dibêjin. ⁹⁸ Bi pesna Xwedanê xwe paye bilind bike û li naw ewan da be ku çokê xwe dadiden û serê xwe dinvînin. ⁹⁹ Xwedanê xwe bipereste taku bêgumanî bo te têt.

16. Para Mêşa Hingivînê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Destûra Xwe dê têtin, lewma jiboy vê bêhn çik nebin. Ev paye bilinde! Ev gelek serwey her tiştêkê ye ku ew dikene 'hevalê' Vî! ² Ev Firişta bi fermana riha Xwe, bo her yêk li koleyên Xwe ku Ev dixwazît, dişînê xarê, ku agahdariyê bidete wî, 'Çi xwedê, dîke nînin, xêncî Min, lewma hişyarê Min be.' ³ Vî hemû asiman û erd bo dadweriyê afirandin û Ev gelek serwey her tiştêkê ye ku hûn dikene 'hevalê' Vî! ⁴ Vî, mirov li dilopek avikê çêkir, hêştâ jî ew bi aşkîra dijberiyê diket. ⁵ Vî ajelên kevî jî bo we afirandine. Hûn germahî û berjewendiyên dîke li wan werdigrin û hûn li wan dixwen, ⁶ hûn di ewan da ciwaniyê dibînin, dema hûn ewan tînin jor da û dibene derê.

⁷ Ew barê we dibene wan welata ku bêy dijwariyeke zor we bixwe nedikarî bigehinê da. Birastî Xwedanê we Mêhrivan û Rehmê didet. ⁸ Hespa, hêstira û kera bo we, ku hûn bo siwar û xemlê, bikar bînin û Vî ew tişt afirandine ku hûn nizanin. ⁹ Li ser Xwe dê ye ku rêyê nîşan bidet, li naw ewan da, hindek xarin, eger Ev xwastiba, Ev dê karîba, we hemûya rênivîni biket.

¹⁰ Ev e, ku bo we li asiman ra avê dişîne xarê, li wê vexwarin heye û şînkâtî ku hûn didene ajelên xwe. ¹¹ Pê wê, Ev bo we dexil û dana, zeytûna, darên xurmê, rezên tîrî û hemû çeşne berhemên dîke jî tînit. Birastî bo ew mirovên ku têbîniyê diken lêreda nîşaneyek heye. ¹² Vî şev û roj bo we bikêr kirin û pê destûra Xwe roj û heyv û stêrik jî bo we bikêr kirin. Birastî, bo ew mirovên ku hizra xwe bikar tînin, di evê da nîşane hene. ¹³ Ê her tiştê bi rengê cuda ku Vî jibo we li ser erdê zêde kirîne. Birastî bo ew mirovên ku bi bîr tînin, di evê da nîşane hene. ¹⁴ Ev e ku bo we derya bikêr kir, hûn goştê taze lê dixwen û cewhera lê derdixin ku bi xwe veke, hûn dibînin ku gemî şîpelên wê dibrin, belke bi wê rêyê hûn biçin li qencyên Vî bigerên û belke hûn sipasdar bin. ¹⁵ Vî, çiyayên qahîm danane ser erdê ku nehêlît digel we da biguherît û çem û rê, belke bi wî awayî hûn bêne rênivîni kirin ¹⁶ û nîşaneyên ser erdê û sitêrka ku pê tene rênivîni kirin.

¹⁷ Meger, Ev ê ku diafrînit wekheve digel ewê ku na afrînit? Çima bîra we da namînit? ¹⁸ Eger we xwastiba erênîyên Xwe dê, bihejmêrin, we dê nekarîba ewan bihejmêrin, birastî Xwe dê, Lêbihore û Rehmê didet.

¹⁹ Xwe dê, dizanît hûn çî diweşêrin û hûn çî aşkîra diken. ²⁰ Ewên ku ew li kêleka Xwe dê, da bangî ewan diken, çî tiştâ na-afrînin, ew hatine afirandin.

²¹ Ew mirî ne, ew najîn û ew ténagehin ku dê kengê bêne vejandin.

²² Xwe dê, te tenê Xwe dê yeke. Lê ewên ku bawerî bi Dawiyê naken, dilê wan napejîrîne û ew qude ne.

²³ Çi guman têda nîne Xwe dê, dizanît ku ew çi diweşêrin û çi aşkira diken. Birastî Ev hez li qude ya naket. ²⁴ Dema ku dibêjine wan, 'Xwedanê we çi şandiyê xarê?' ew dibêjin, 'Efsaneyên ewên pêşta ne.' ²⁵ Di Roja Vejiyanê da, ew dê hemû giraniya barê xwe hilgirin, her wisa li barê, ewên ku wan bi nezanî li rê derêxistin. Bêguman ewa ku ew hildigirn nebaşê!

²⁶ Ewên ku pêş ewan da çon jî, her wisa bername rêjî kiri bûn, lê Xwe dê, hêriş kire ser binêşeya ewa ku wan çêkirbû lewma ban li ser ewan da kete xarê, li aliyekê da siza hate ser wan da ku ew tencedgeheştin. ²⁷ Paşê, li Roja Vejiyanê da, Ev dê wan serşor biket û bêjît, 'Kîvene, ew 'hevalên' Min, ewên ku we bikar tînan ku dijayetiye biken? Ewên ku zanist bi wan hatiye dan, dê bêjin, 'Birastî îro serşorî û nebaşî li ser nebawera ye!' ²⁸ Ewên ku Firişte li mirinê da ewan diben, ku nerastiyê li xwe diken, dê bixwazin xwe radest biken 'Me çi nebaşî nedikir.' 'Belê, birastî we dikir, Xwe dê, dizanît we çi dikir, ²⁹ li ber wê hindê, li dergêhên cehnemê da herne jor ku ta bêdawayê li wêderê da bimînin, mangeha ewên qude çend kotiye.' ³⁰ Dê bêjine ewên ku hişyarê Vî bûn, 'Xwedanê we çi şande xarê?' Ew dê bêjin, 'Başî.' Bêhtire bo ewên ku li jiyana ev dinyayê da başiyê diken û mala baş di Dawiyê da bêhtire, çend erêniye mala ewên ku hişyarê Vî ne. ³¹ Ta bêdawayê ew dê biçine naw baxçeya ku li naw ewan da çem diherikin. Wêderê da, dê ewan hemû tiştêkê ku dixwazin hebît. Bi wê rêbazê Xwe dê, padaş didete ewên ku hişyarê Vî ne, ³² ewên pak ku, Firişte di mirinê da ewan diben. Dê bêjine wan, 'Aştî li ser we bît. Werne naw baxçe da, liber ewa ku we kiriyê.' ³³ Meger ew çavniherin xêncî wê ku Firişte bêne bal wan yanjî destûra Xwedanê we? Ewên ku pêş ewan da çon jî, her wisa kirin. Xwe dê, nerastî li wan nekir lê ewan nerastî li xwe kirbû. ³⁴ Li ber wê hindê, ew nebaşiya ku ewan kirbû, li wan dabû û ew tiştê ku ewan tirane pê kirbû, doralî li wan girtûbû. ³⁵ Ewên ku ewên dike kirbûne 'hevalê' Xwe dê, dibêjin, 'Eger Xwe dê, xwastiba, xêncî Vî, me dê koletiya çi tiştê dike, nedikir, ne me neji berebabên me. Bêy Vî me dê hiç tiştê qedexe nekirba.' Ewên pêş wan da jî heman ew tiştê gotin. Meger li ser peyambera ye, xêncî ragehandina zelal? ³⁶ Me jibo her neteweyekê peyamberek şand ku 'Koletiya Xwe dê biken û xwedêyên direw li xwe dîr biken.' Li naw ewan da hindê hebûn ku Xwe dê, rênivînî kirbûn û li naw ewan da, bi maf li ser wan, hindê dike, rê wenda kirin. Li ber wê hindê, li ser erdê da bigerê û dawiya ewên ku nikolî kirbûn bibîne. ³⁷ Her çend ku tu dixwazî ewan rênivînî bikey, birastî Xwe dê, ewan rênivînî naket ku li rê derdêxît, ewan çi yarmetîder jî çinabin.

³⁸ Ew bi Xwe dê sûnd dixwen, bi sûnda xwe ya herî bihêz ku, Xwe dê, ewê mirî navejînit. Lê, eve belêniya dadweriyê ye li ser Vî, herçend ku piraniya mirova nizanin. ³⁹ Ev dê bo wan zelal biket, ewa ku wan li ser da ciyawazî hebûn, li ber hindê belke ewên nebawer bizanin, ku ew direwîn bûn.

⁴⁰ Birastî dema ku Em bixwazin tiştek bibît, Em tenê peyva, 'Bibe' dibêjin û ew heye. ⁴¹ Ewên ku bo Xwe dê, koç kirine, piştî ku nerastî li wan hatiye kirin, birastî li ev dinyayê da Em dê ewan li ciheke baş niştecih biken, lê padaşa Dawiyê dê gelek mezintir bît, tenê eger ewan zanîba. ⁴² Ewane, li wanin ku bêhn ferehn û xwe sipartine Xwedanê xwe. ⁴³ Me pêş te da bes mêr şandin ku Me sirûş dabûye wan, lewma li mirovên peyamê bipirse, eger tu nizanî. ⁴⁴ Me, ew bi nişaneyên zelal û destûrên nivîsî şandin. Me bo te jî peyam şandiye xarê, bi wî awayî tu jî bo mirova zelal bikey ku çi bo wan hatiye şandin, belke li ber wê hindê ew têbiniyê biken. ⁴⁵ Meger ewên ku xerîteyên nebaş dikêşin, gelek arxainin ku Xwe dê, wisa li erdê naket ku ewan qurt ket yanî siza li cihekê ra nayête ser wan ku ew ténagehin, ⁴⁶ yanî Ev, li nawbera hat û çona da nişkida ewan nagirît û ew nikarin birewin?

⁴⁷ yanî Ev hêdî, ewan nagrît? Lê birastî Xwedanê we gelek Dilovane û Rehmê didet. ⁴⁸ Meger ew li berçav nagirin, ew tiştên ku Xwe dê, afirandine, çawa sîbera wan dibzivît bo rast û çepê û bi ûstî xarî çok dadiden û serê xwe li ber Xwe dê, dinvînin? ⁴⁹ Hemû tiştek di asimana û erdê da, çok didanê û serê xwe li ber Xwe dê, dinvînit, rihtiberên ku dibzivin û Firişte jî ew qude nînin, ⁵⁰ ew li Xwedanê hinda serê Xwe ditirsiyên û ew, wisa diken weka ku destûr bi wan tete dan. ⁵¹ Xwe dê, got 'Du xwedê ya vernegrin, çimkî Ev tenê Xwe dê, yê Yêkta ye, Ez tenê, Xwe dê, Yektame, lewma tenê li Min bitirsin.' ⁵² Hemû tiştê di asimana û erdê da yê Vî ye, perestîna bê payan bo Vî ye. Meger xêncî Xwe dê, hûn dê hişyarê ewê dike bin? ⁵³ Her tiştek erênî ku we heye, ew li Xwe dê, we têt û dema ku karesat li we didet, jibo Vî hûn bo yarmetiye digiryên, ⁵⁴ dema ku Ev, we li karesata we rizgar diket, binêrin û bibînin! Hindek li we 'hevala' bo Xwedanê xwe peyda diken. ⁵⁵ Mgere ew dê nikoliyê li eva ku Me daye wan biken? Bes xweş biqetînin, hûn dê bizanin.' ⁵⁶ Pişkek li ewa ku Me jibo wan dabîn kiriye, bo ewên ku wan çi zanistek li ser da nîne, destnişan diken. Bo xatira Xwe dê! Bêguman dê sebare bi dahênanên we lêpîrsîn li we bête kirin. ⁵⁷ Ew bo Xwe dê, kiça destnişan diken, Paye bilindî ya Vî ye! Û jibo ewane, ewa ku ew dixwazin.

⁵⁸ Dema ku mizgîniya li dayîk bûna kiçekê didene yêk li wan, rûmetê wî tarî dibît û ew teji kol û xem dibît.

⁵⁹ Li ber ew mizgîniya nexweş ku daynê, ew xwe li mirovên xwe, diveşêrît. Dîbya ew, bi serşorî wê xwedan ket yanî wê li naw tozê da çal ket? Bêguman ew bîryara wan nebaşe! ⁶⁰ Mînakek nebaş heye bo ewên ku bawerî bi Dawiyê naken, mînaka herî bilind yê Xwe dê ye, Ev Bihêze Biryardere. ⁶¹ Eger Xwe dê, ber xatira kiryarên wan, mirov tawanbar kiriban, Ev nedihêla tenê rihtîberek li ser da bibzivît, lê Ev ta demek dîhar kirî derfetê didete wan, gava ku dema wan têt, ew nikarin bo demjimêrekê jî paşve bimînin, ne jî ew dikarin pêş bêxin. ⁶² Ew, wê jîbo Xwe dê, destnîşan diken ku bixwe hez lê naken, dema ku zimanê wan bixwe direwê diket ku ewa bêhtr bo ewane. Bêguman ewan dê agir hebît û ew dê bêxwedan bêne hêlan. ⁶³ Bi Xwe dê, Me pêş te da jî, bo neteweyên pêş te da şand, lê Şeytan kiryarên wan li pêş çavên wan xemilandin, îro ew piştîvanê wane û sizayek bijan çavnihêrê ewane. ⁶⁴ Me tenê bo te nivîsîna pîroz şandiye xarê ku bo wan zelal bikey, ewa ku wan li ser da ciyawazî heye û weke rênivînî û rehm bo ew netewa ku bawer diket. ⁶⁵ Ev, Xwe dê ye ku avê li asiman ra dişîne xarê û pê wê, erdê vedijîne, piştî mirina wê. birastî li evê da nîşaneyek heye, bo ew mirovên ku guhdarî diken. ⁶⁶ Birastî jîbo we li ajelên kevî da jî, waneyek heye, Em vexwarinekê, li naveroka ewa di zikê wan daye, didene we. Di navbera, rêx û xwînê da, şîrê pake, şîrîne bo ewên ku divexwen. ⁶⁷ Li berhemên dara xurmê û tirî, hûn serxweşker û xwarinê baş verdigrin. Birastî li evê da nîşaneyek heye bo ew netewa ku hizra xwe bikar tînit. ⁶⁸ Ê Xwedanê we sirûş da mêşa hingvînê, 'Bixwe di çiya da mala çêken û di dara û ewa ku ew ava diken. ⁶⁹ Paşê, li hemû çeşne berhema^a bixwen û ew rêyên ku Xwedanê we, jîbo we dîhar kirîne bişopînin.' Li zikên wan ra vexwarinek bi rengên cuda têt ku bo mirova di ewan da derman heye. Birastî li evê da nîşaneyek heye bo ew mirovên ku têtîniyê diken. ⁷⁰ Ev, Xwe dê, ye ku hûn afirandine û paşê dê pê mirinê we bibet, li naw we da ew dê hebît ku, li temenê pîriyê da, bi ketinek gelek dijwar, dê bête şepirze kirin, lewma piştî zanistê, ew dê hiç tiştê nezanît, birastî Xwe dê, Zanist û Hêze. ⁷¹ Ev, Xwe dê, ye ku pê debara li ser hindeka ra qencî li ewên dîke kiriye. Lê ewên ku qencî bi wan hatiye kirin, naxwazin ku debara xwa bidene ewên ku bi destê rastê yê wanin, ku ew jî, li wê da bibine weke wan. Meger ew qenciya Xwe dê, napejrînin? ⁷² Ê Ev, Xwe dê, ye ku li we bixwe hevjin dayne we û li hevjinên we jî Vî zarûk û nevî dayne we û tiştên baş bo we dabîn kirîne. Ew çawa dikarin bawerî bi direwê biken û bawerî bi erênîya Xwe dê, neken? ⁷³ Ê li kêleka Xwe dê, da koletiya ewê biken ku çi hêz nîne li asimana û li erdê ra tişt bo wan dabîn biket û ew nikarin çi biken.

⁷⁴ Lewma çî mînaka bo Xwe dê çêneken Xwe dê, dizanît û hûn nizanin-
⁷⁵ Xwe dê, ew mînakê pêşkêş diket, koleyekê ku xwedan heye û nikarît çî biket û ewê ku Em li debarên Xwe baş debara didene wî, lewma ew bi nihênî û aşkira didet. Meger ew dê bikarin wekhev bin? Hemû pesn bo Xwe dê, ye lê piraniya wan nizanin. ⁷⁶ Xwe dê, mînakek dike pêşkêş diket; du mêr, yêk li wan şête û nikare hîç tiştê biket, ew bo serwerê xwe bare, bo her aliyekê ku ew raste rê tete kirin, ew çî tiştê baş bi dest naynît, meger dibît ku ew wekhev bête berçavgirtin digel ewê ku fermana dadperweriyê diket û ew li ser rêya raste? ⁷⁷ Hemû ewa weşartî, di asimana û erdê da, ya Xwe dê ye. Hatina demjimêra sizayê, weka miqîna çave, yanjî nêzikîre, Xwe dê, desthilat li ser hemû tiştê heye. ⁷⁸ Ev, Xwe dê, ye ku hûn li zikê dayka we da îbabûne der, bêy ku çî bizanin. Ev bihîstin, dîtin û hiş da we, belke li ber hindê hûn sipasdar bin. ⁷⁹ Meger ew balinda nabînin ku pê hewa li asiman da hatine firandin? Xêncî Xwe dê, çî tiştê dike ewan ranagrît. Bîrastî li evê da nîşane hene, bo ew netewa ku bawer diket. ⁸⁰ Ev, Xwe dê, ye ku jibo we li mala we, cihê bêhin wedanê çêkiriye û li kewilê ajelên kevî bo we kon çêkirine, ku siwikin, bo roja hûn diçine geryanê û bo roja hûn nîştêcîh dibin, bo demekê li hirî, kewil û mûyê wan rawêx û xweşî heye. ⁸¹ Ev, Xwe dê ye ku li ewa Vî afirandiye, bo we sîber çêkiriye û bo we li çiyaya da cihên penah gehê çêkiriye, bo we cilên ku we li germê biparêzin çêkirine û cilên ku we li şer da jî biparêzin. Pê ew rêbazê, Ev erênîya Xwe li ser we da bêkêmasî diket, belke li ber hindê hûn xwe radestî Vî biken. ⁸² Lê eger ew piştê xwe bidenê, tenê li ser teye ku bi zelalî rabigehîni. ⁸³ Ew erênîyên Xwe dê nas diken, lê paşê ew nikolî^a lê diken û piraniyê wan bawer naken. ⁸⁴ Ew Roja ku Em dê li her neteweyekê gewahekê vejînin paşê, derfet bi ewên nebawer nayête dan, neji dê li wan bête pirsîn ku serastkariyê biken ⁸⁵ Dema ewên ku nerastî kirîne sizayê dibînin, ew bo wan nayête kêr kirin, neji dê çî derfet bi wan bêne dan. ⁸⁶ Dema ewên ku 'heval' bo Xwe dê, peyda dikirin, 'Hevalê' xwe dibînin ew dê bêjin, 'Xwedanê me, ewane hevalên me ne ku em li kêleka Te da li ber ewan dipariyan, lê 'heval' dê bêjin, 'Bîrastî hûn direwînin,' ⁸⁷ û li wê Rojê da, dê bi xwe radest kirîne, pêşkêşî Xwe dê, biken û ewa ku wan berhem tîna dê li wan bezir bît. ⁸⁸ Jibo ewên ku bawer nekîrbûn û rêgirî li li rêya Xwe dê kirbûn, Em dê eşkencê li ser eşkenceya wan, zêde biken, li ber xatira ew gendeliya ku ewan belav kirbû. ⁸⁹ Li ew Roja ku Em dê li her neteweyekê li naw ewan bixwe da gewahekê vejînin û Em dê te weke gewah bo ewane bînin û Me jibo te nivîsîna pîroz şandiye xarê ku hemû tiştê zelal diket û rênivîni, rehm û mizgîniye, bo ewên ku xwe radestî Vî, kirîne.

⁹⁰ Xwe dê, destûra dadweriyê, kiryarên baş û danê bi xizma diket û Ev bêrewişti, kiryarên nebaş û zordariyê qedexe diket. Ev, we agahdar diket, belke bi wî awayî bîra we da bimînî. ⁹¹ Peymana Xwe dê, bicih bînin piştî ku we girê da û sûndên xwe neşkînin, piştî ku ew pejirandin, çimkî we Xwe dê kiriye gewahê xwe, birastî Xwe dê dizanî ku hûn çî diken.

⁹² Nebine weka ew jina ku bendikê peyt rêstî bû diverêşînî, sûnda xwe bikar tînin ku hevdu bixapînin, çimkî hejmara neteweyeke we li neteweyek dîke zêdetirin. Xwe dê, bi wê hindê we taqî diket û li Roja Vejiyanê da, ew dê bo we, wan tiştê zelal ket ku we li ser wan da nakokî hebûn. ⁹³ Eger Xwe dê, xwastiba, Ev dê hûn hemû kirbana neteweyek, lê Ev dihêlit, ew li rê derkevin, her kesê ku Ev dixwazît û rênivîni diket herkesê ku Ev dixwazît. Bêguman dê sebarete bi kiryarên te, dê lêpirsîn li te bête kirinê. ⁹⁴ Sûnda xwe bikar neynin ku hevdû bixapînin, bila çî pêyek nezelît, piştî ku bi qahimî hatiye cih kirin û bila hûn nexweşiyê tam neken, li ber xatira ewa ku we rêgirî li rêya Xwe dê kiriye û we eşkenceyek gelek mezin hebît. ⁹⁵ Peymana digel Xwe dê, bi bihayeke kêr nefroşin, birastî eva li bal Xwe dê, bo we bêhtire, tenê eger we zanîba. ⁹⁶ Her tiştê li bal we ye dê tewaw bît, lê her tiştê li bal Xwe dê heye bêpayane û bêguman Em dê pêka bêhtrîn kiryarên wan padaş bidene ewên ku bêhn ferehn. ⁹⁷ Jibo her kesê, nêr ya mê ku karên baş diket û bawer diket, bêguman Em dê jiyaneke baş bidenê da û Em dê pêka bêhtrîn kiryarên ewan padaş bidene wan. ⁹⁸ Lewma, dema ku tu Xwandinê (Quranê) dixwîni, penahê li Xwe dê, bixwaze li dijî Şeytanê der kirî. ⁹⁹ Birastî ew çî desthilat, li ser ewên ku bawer kirîne û xwe sipartine Xwedanê xwe nîne ¹⁰⁰ desthilata wî tenê li ser ewane ku xwe dikene heypeymanê wî û ewên ku 'hevala' bo Vî peyda diken. ¹⁰¹ Dema ku Em, cihê eşkereyekê digel eşkereyek dîke vedguherin û Xwe dê, baş dizanî ku Ev çî dişînîte xarê, ew dibêjin, 'Tu tenê berhem tîni,' lê piraniya wan nizanin. ¹⁰² Bêje ku, Riha Pîroz, bi rastiyê, li bal Xwedanê we ra, înyayê xarê, ku ewên bawer diken bihêz biket û weke rênivîni û mizgîni bo ewên xwe radestê Vî kirîne. ¹⁰³ Bêguman Em dizanin ku ew çî dibêjin, 'Ew bimireke' ku wî fêr diket, 'lê zimanê ew kesê ku bas lê diken, bîhaniye, lê zimanê evê erebiyek zelale. ¹⁰⁴ Birastî ewên ku bawerî bi eşkereyên Xwe dê, naken Xwe dê, ewan rênivîni naket û eşkenceyek bijan li benda wane. ¹⁰⁵ Ew tenê direwa berhem tînin, ewên ku bawerî bi eşkereyên Xwe dê, nînin û ewin ku direwînin.

¹⁰⁶ Ewên ku bawerî bi Xwe dê, naken piştî ku bawerî pê kirbûn, xêncî ewên ku zext li wan hatiye kirin, herçend ku dilê wan di baweriyê da qahîm dimînît, lê ewên ku singê xwe vedikene nebaweriyê, ewan dê kerbê Xwe dê, li ser xwe hebît û sizayek gelek mezin li benda ewane. ¹⁰⁷ Çimkî ew zêdetir hez li jiyana ev dinyayê diken ta Dawiyê û Xwe dê mirovên nebawer rênivîni naket. ¹⁰⁸ Ewane, ewin ku Xwe dê dil, bihîstin û dîtina wan girê dane û ew bê agahin, ¹⁰⁹ û çî guman têda nîne ku di Dawiyê da, ew dê bidorînin. ¹¹⁰ Paşê birastî bo ewên ku malên xwe bicih dihêlin, piştî ku hatine tepe ser kirin, paşê ew berxwe diden û bêhn fereh dimînin, birastî piştî wê Xwedanê we, Lêbihore û Rehmê didet. ¹¹¹ Di ew Roja ku her rihek, dê bixwe bipariyêt û bi her rihekê, ber xatra kiryarên wan, dê bi tewawî bête dan û nerastî li wan nayête kirin. ¹¹² Xwe dê, mînaka gundekê pêşkêş diket ku di tenahiyê da parastî bû, bi firavanî, li hemû ciha ra debar dihatine naw da. Paşê nikolî li erêniya Xwe dê kirin. Li ber wê hindê, Xwe dê, bi kolp û xela û tirsê lêda, li ber xatra ewa ku wan dikir. ¹¹³ Bêguman peyamberek ku yêk li wan bû hate bal wan, lê ewan gote wî direwîn. Li ber wê hindê, sizayê li ser ewan da dagirt, di dema ku wan nerastî dikir. ¹¹⁴ Lewma li ewa baş û qanûnî li wan tiştê bixwen ku Xwe dê, bo we dabîn kirîne û sipasdarê erêniya Xwe dê bin. Eger Ev tenê ye ku hûn diperestin. ¹¹⁵ Vî, tenê ew tiştane li we qedexe kirîne, mirar, xwîn, goştê beraz û ewa ku bi her tiştêkê dîke xêncî Xwe dê, hatibîte pêşkêş kirin. Lê eger zor li her kesekê bête kirin, nek li ber dilxwazî û zêdegaviyê, Xwe dê Lêbihore û Rehmê didet. ¹¹⁶ Nebêje ewa ku zimanê te bi direw dibêjt, 'Ewe qanûniye û ewe qedexe ye,' ku direwekê sebarete bi Xwe dê, berhem bînî, birastî ewên ku sebarete bi Xwe dê, direwa berhem ûnin, ew behremend nabin, ¹¹⁷ ewan dê kêmek keyfxweşî hebît, lê eşkenceyek bijan li benda wane. ¹¹⁸ Me, li ewên Cihû qedexe kir eva ku Me, pêşta gotibû te. Me nerastî li wan nekir, lê ewan nerastî li xwe kir. ¹¹⁹ Paşê birastî Xwedanê we, jibo ewên ku bi nezani tiştêkê diken û paşê peşîman dibin û serastiyê diken, birastî Xwedanê we piştî wê Lêbihore û Rehmê didet. ¹²⁰ Bi rastî, Ibrahîm neteweyek bû ku jidil we peyrevî li Xwe dê, dikir û ber bi aliyê rast we diçû. Ew yêk li wan nebû ku 'heval' bo Vî, peyda dikim, ¹²¹ sipasdarê erêniya Vî bû û Vî, ew hilbijart û rênivîniyê rêya rast kir. ¹²² Me, di wê dinyayê da baş da wî û birastî di Dawiyê da ew li naw dirustkara daye. ¹²³ Paşê Me, sirûş da te ku 'Peyrevî li dîne Ibrahîm bikey ku ber bi aliyê rast we diçû. Ew yêk li wan nebû ku 'heval' bo Vî peyda dikim. ¹²⁴ Tenê Şembî, bo ewan hatiye destnîşan kirin ku li serda nakokî hebûn. Birastî li Roja Vejiyanê da Xwedanê we, dê sebarete bi nakokiyên wan, li nawebera ewan da dadweriyê biket.

¹²⁵ Bi têgeheştin û waneyên baş, gazî wan bike bo ser rêya Xwedanê xwe. Gelek birêz digel wan da gengeşê bike, birastî Xwedanê te dizanît ka, kê li rêya Vî da derketiye û dizanît kê hatiye rênivînî kirin. ¹²⁶ Eger hûn dê siza biden, sizayeke weka wê biden ku pê wê siza dabûne we, lê eger hûn bêhn fereh bin, ew bo ewên bêhn fereh bêhtire ¹²⁷ û bêhin fereh be, bêhin ferehiya te, tenê li bal Xwe dê we têt. Ser xatirê wan xemgîn nebe û li ber xatira bername rêjîyên wan şepirze nebe, ¹²⁸ birastî Xwe dê digel ewane ku hişyrê Vî ne û başiyê diken.

17. Para Rêvîngiya Şevê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Paye bilindî jiboy Vî ye, ku di şevê da koleyê Xwe, li mizgewta Heram ra bire Mizgewat Eqsa, ewa ku Me, doraliyê wê pîroz kiriye, ku Em nîşaneyên Xwe, pêşanî wî biden, Ev Bihîstin û Dîtine. ² Me, nivîsîna pîroz dabû Mûsa jî û ev kirbûye rênivînî bo zarûkên Israîl. 'Xêncî Min, xwe nespêrine kesê, ³ paşketiyên, ewanin ku Me, digel Nû Xwe hilgirtin, birastî ew koleyek sipasdar bû.' ⁴ Me, di nivîsîna pîroz da, bo zarûkên Israîl ragehand 'Bêguman hûn dê du cara gendeliyê li ser erdê da belav biken û bêguman hûn dê gelek xwe mezin biken.' ⁵ Dema ku yekemîn belênî hate cih, Me koleyên Xwe bi hêzek gelek mezin li dijî we şandin û ew hatine naw malên we da. Ew belênî hate cih, ⁶ lê paşê, Me, hêla hûn li ser wan da serkevin. Me, bi mal û kurên we yarmetiya we kir û hejmarên we zêde kirin. ⁷ Eger hûn başiyê biken, hûn başiyê bixwe diken, eger hûn nebaşiyê biken ew jibo we bixwe ye, paşê dema ku belênîya dawî hate cih, xemgînî îrane rûyê we û çone naw mizgewtê da, her wek ku ew cara yêkê çobûne naw da û her tiştê ku kete ber hêza wan bi tewawî wêran kirin.

⁸ Çavniherî tete kirin ku Xwedanê we, rehm li ser we da hebît, lê eger hûn bizvrin em jî dê bizvrinê, jiboy nebawera Me, cehnem kiriye doşega zîndanê. ⁹ Birastî ev Xwandine (Qurane) rênivînî diket jibo ewa herî jêhatî û mizgîniyê didete bawermenda, ewên ku karên durust diken, ewan dê padaşek mezin hebît ¹⁰ û hişyariyê didete ewên ku bawerî bi Dawiyê naken, Me eşkenceyek bijan jibo wan amade kiriye.

¹¹ Hêştê jî mirov bo nebaşiyê dipariyên, her wek ku ew bo başiyê dipariyên, mirov gelek bi lezin. ¹² Me, şev û roj kirine du nîşane û paşê nîşana şevê malî û roj kire nîşane jibo dîtine ku hûn li qenciyên Xwedanê xwe bigerên ku hûn bizanin sala bihêjmêrin û hisab biken. Me hemû tiştê bi hûrî şirove kiriye. ¹³ Me, çarenûsa her mirovekê havêtiye ûstê wî da. Di Roja Vejiyanê da, Em dê tomarekê bo wî bînine derê, ku dê bibînît bête vekirin, ¹⁴ 'Tomara xwe bixwîne. Îro, riha te bixwe têtê heye ku hisaba te biket.' ¹⁵ Her kesê ku hatiye rênivînî kirin, ew tenê bo riha xwe hatiye rênivînî kirin û her kesê ku li rê derkevît, ew tenê li dijî wê li rê derdikevît. Hiç bar hilgirek barê yêke dike hilnagrît, neji Em siza diden, taku Em peyamberekê neşînin.

¹⁶ Dema ku Em dixwazin gundekê wêran biken, Em destûrê didene ewên dewlemend, lê ew bi pêdagrî serkêşiya wê diken. Lewma gotin tete cih û Em wê bi wêraniyê, wêran diken. ¹⁷ Me çend nifiş, li nav birîne, piştî Nû Xwe! Weke Agahdar û Bîner Xwedanê we, sebarê bi gunchên koleyên Xwe têtê heye. ¹⁸ Her kesê ku daxwaza ewa demûdest biket, Em jibo wî dilezînin li ewa ku Em dixwazin, jibo her kesê ku Em hez diken, paşê Me jiboy wî cehnem amade kiriye ku têda bişewtît, bi serşorî û der kirî.

¹⁹ Her kesê ku daxwaza Dawiyê biket û bo aliyê wê xebatê biket, wek ku dibya ew xebatê biket û bawermend bît, dê sipasiya xebata wan bête kirin.

²⁰ Em xelatê Xwedanê te dirêj aliyê her kesê diken, ewane û ewan jî. Xelatê Xwedanê te sînordar nînin. ²¹ Lêbinêre ku Me çawa li serwey hindeka qencî li ewên dîke kiriye, lê pileyên di Dawiyê da gelek mezintrin û qencyên wê gelek mezintrin.

²² Çi xwedêyên dîke, nedanêne kêleka Xwe dê da, bila hûn serşor û bêxwedan nebin.

²³ Xwedanê we ferman daye ku hûn nabît koleyê ewên dîke bin bes Ev nebît û digel dayk û babên xwe baş bin. Eger yêk yanî her du digel te bigehine temenê pîriyê, Paşê nebêje ewan of jî, ewan nekene derê û bi gotinên giran buha digel wan bipeyvin ²⁴ û bi rehmê baskên xwe yên ûstî xariyê li ser ewan da şor ken û bêjin, 'Xwe dê, rehmê bi wan bike, her wek ku ewan ez mezin kirim, dema ez biçûk bûm.' ²⁵ Xwedanê we dizanît ku di riha we da çi heye. Eger hûn dirustkar bin, Ev bêpayan lêbihore bo ewên ku gelek cara dizvirine bal Vî. ²⁶ Mafê xizma bidenê da û ewên hejar û rêviya jî û bi heder dan xerc neken, ²⁷ ewên ku heder diden, birayê Şeytani ne û Şeytan jibo Xwedanê xwe nankore bûye. ²⁸ Lê eger, tu piştta xwe bideye ewên ku hêviya rehma Xwedanê te ne, ewa ku tu jî çavnihiyê dikey, bes bi gotinek nerm digel wan bipeyve.

²⁹ Destê xwe bi qirka xwe we zincîr neken, ne jî destê xwe hemûyê dirêj ken, ku hûn bêne tawanbar kirin û bê diraf bimînin. ³⁰ Birastî Xwedanê we bi firavanî didete her kesê ku Ev dixwazît û bi kêmi jî, birastî Ev Agahdar ê koleyên Xwe ye û ewan Dibînît.

³¹ Li tîrsê hejariyê da zarûkên xwe nekojin, Em dê bo wan jî dabîn biken, bo we jî, birastî kuştina wan gunehek gelek mezine. ³² Ê bi hîç şêweyekê li gana qedexe^a nêzik nebin, birastî ew bêrewiştiye û rêyek nebaşê. ³³ Rihê nekujin^b, ewa ku Xwe dê qedexe kiriye, bes bi mafdarî nebît, eger kesek bi bédadî hatiye kuştin Me, desthilat daye mîratgirên wî, lê nabît ew li kuştinê da sînora bibezînin, birastî yarmetiya wî hatiye kirin.

³⁴ Nêzikî malê sêwiya nebin, meger bi bêhtîrî rêbazê bît, taku ew pêdigihin û belêniya xwe bicih bînin, birastî sebarek bi belêniyê lêpirsîn tête kirin. ³⁵ Dema hûn dipîvên pîvanên tewaw biden û bi kêşanên serast bikêşin, ewe bêhtîre û berhema wê baştîre.

³⁶ Li dû, ewa ku te çi zanist li ser da nîne neçe, guh çav û dil, sebarek bi wan hemûya dê lêpirsîn bête kirinê. ³⁷ Bi qudetî li ser erdê negerê, birastî tu nikarî erdê bidrînin, ne jî tu dê hindî çiya bilind bî. ³⁸ Ew hemû nebaşê û li bal Xwedanê we kirête^c. ³⁹ Eve li ev têgeheştinê ye ku Xwedanê te sirûş daye te, xwedayek dîke nedanê bal Xwe dê, bila te nehavêjine cehnemê da, tawanbar û derkirî. ⁴⁰ 'Bes Xwedanê we hûn bo kura hîlbijartîne û li naw firiştta bi Xwe kiç hilgirtîne? Birastî hûn gotineke gelek mezin dibêjin! ⁴¹ Me, di ev Xwandinê (Quranê) da, bi rêbazên cuda, şirove kiriye, belke li ber wê hindê, bête bîra wan, lê eve, tenê ewan dûrtîr li rê derdêxît. ⁴² Bêje, 'Eger digel Vî da xwedêyên dîke heban, weka ku ew dibêjin hene, bes ew dê lê geriya ban ku rêkekê bo bal Xwedanê text^d ê peyda biken.' ⁴³ Paye bilindî bo Vî ye! Ev gelek bilindîr li serwey ewê ye ku ew dibêjin!

a: Tenê digel kesekê ganê biken ku we jiyana hevbeş digel da pêk înbît. (jin û mêt)

b: Mîrov nekujin! c: Jibo peyva Mekrûh min kirêt bikar îna d: Textê Padişahiya Xwe dê, Yêkta

⁴⁴ Heft asiman û erd û hemû ewa di wan da, Vî paye bilind diken. Hiç tiştê çinîne ku pesna Vî paye bilid neket, her çend ku hûn paye bilind kirina wan ténagehin, birastî Ev, Pêdagir û Lêbihore. ⁴⁵ Dema ku tu Xwandinê (Quranê) dixwîni, Em perjînek weşartî, didanêne nawbera te û ewên ku bawerî, bi Dawiyê naken.

⁴⁶ Me, qepaxek havêtiye ser dilê wan ku nahêlît ew, evê têbigehin û di guhê wan da keratî heye. Dema ku tu di Xwandinê (Quranê) da bi tenê amaje bi Xwedanê xwe dikey, ew bi kerbek gelek mezin piştî xwe didenê da. ⁴⁷ Em dizanin ku ew çawa guhê xwe didenê da, dema ku ew guhê xwe didene te û dema ku ew bi nehênî dipeyvîn, ewên nerastkar dibêjin, 'Hûn bes peyrevî li mêrekê diken ku hatiye cadû kirin.' ⁴⁸ Lê binhêre, ew bo te mînakên çawa tînin! Lewma ew bezir bûne û nikarin biçine rêkekê.

⁴⁹ Ew dibêjin, 'Dema ku em dê bibine hêstik û pirtikên hûr hûr, meger birastî em dê bi afirandineke nû bêne vejandin?' ⁵⁰ Bêje, 'Bibe ber yanjî asin, ⁵¹ yanjî her afirandineke dike ku di singê te da mezine. Ew dê bêjin 'Kê dê me nûjen biket?' Bêje, 'Ev ê ku cara yêkê hûn afirandin.' Paşê ew dê serê xwe li te bihejînin û bêjin, 'Dê kengê bit?' Bêje, 'Renge wan zûyane! ⁵² Di ew Roja ku dema Ev, gazî we diket û hûn bi pesn bersiva Vî diden û hûn dê hizir biken ku hûn, tenê bo demek kurt lêre mayne.' ⁵³ Bêje koleyên Mîn, tenê ewa ku başe bêjin. Birastî Şeytan tovê nakokiyê li nawbera ewan da diçîntî, birastî Şeytan bi aşkira dujminê mirova ye. ⁵⁴ Xwedanê we, we nas diket, eger Ev bixwazît Ev, dê rehmê bi we biket yanjî eger Ev bixwazît, Ev dê we siza bidet. Me, tu neşandî ku li ser ewan bibye parêzer. ⁵⁵ Xwedanê we ewên, li asimana û erdê da jî nas diket. Me, zêdetir li ewên dike, qencî li hindêk Pêşbîna^a kiriye, Me destûra nivîsî^b da Dawûd. ⁵⁶ Bêje, 'Li ber ewan bipariyên ku we li kêleka Vî da wergirtine, ewan desthilat çinîne ku, karesatê wêda biben yanjî biguherin.' ⁵⁷ Ewên ku ew li ber ewan da dipariyên, ew bixwe li keresteyekê digêrên bo bal Xwedanê xwe, li ewên ku herî nêzikin li Vî, hêviya rehma Vî dixwazin û li sizaya Vî ditirsin. Birastî sizaya Xwedanê we cihê tîrsê ye, ⁵⁸ çî gundek nîne ku pêş Roja vejîyanê Em wêran neken yanjî bi dijwarî siza neden, eve di nivîsînê da hatiye tomar kirin. ⁵⁹ Hiç tiştêk pêşgîriya Me li şandina nîşaneyê naket xêncî wê ku, ewên pêşta bawerî pê nekiribûn. Me hêştira mê weke nîşaneyek zelal dabû netewa Semûd, lê ewan nerastî lê kirin. Em, nîşaneyê naşînin, xêncî bo agahdariyê nebît. ⁶⁰ Dema Me gote te, 'Birastî Xwedanê te mirov dorpêç kirine' Ew ditîna ku Me pêşanî te dayî, tenê ezmûnek bû bo mirova û ew dara nerênî kirî, di Xwandinê (Quranê) da. Me, ew tîrsandin jî, lê ew hindê, tenê li sînor bezandina wan zêde kir.⁶¹ Dema ku Me gote firiştî, 'Li ber A Dem çokê xwe danên û serê xwe binvînin,' Ewan çokê xwe danan û serê xwe nivandin, lê bes Iblîs nebît. Wî got, 'Çima dibya ez çokê xwe li ber kesekê danêm û serê xwe binvînim ku Te li heriya kelpûça afirandiye?'

⁶² Wî got, 'Tu, ew dibînî ku Te li serwey min rêz lê girtiye? Eger Tu, ta Roja Vejiyanê derfetê bideye min, bêguman ez dê paşketiyên wî li nav bibem bes hindek nebin.'

⁶³ Ev got 'Here! Her kesê li naw ewan da peyrevî li te biket, bes birastî dê cehnem padaşê we bît, padaşeke kêr hatî! ⁶⁴ Her kesê li naw ewan da ku tu dikarî, pê dengê xwe han bide, pê leşkerên xwe yên siwar û piyade li wan bide, serwet û zarûkên wan digel wan da par weke û belêniya bide wan, lê Şeytan çî belêniya nadete wan, xêncî xeyala ⁶⁵ birastî te dê çî desthilat, li ser koleyên min da nabît, Xwedanê te têra Xwe parêzerê ewane.'

⁶⁶ Xwedanê we ye ku bo we, gemiyê li ser deryayê da dihajot, ku hûn bikarin li qencyê Vî bigerên birastî Ev rehmê didete we. ⁶⁷ Dema ku hûn li ser deryayê ne û karesat tete serê we, ewên ku hûn li ber wan da dipariyên, bezr dibin, bes Ev nebît, lê dema ku Ev, we bi ewlehî dizvrînîte ser hişkatiyê hûn piştî xwe didenê û mirov nankorin. ⁶⁸ Meger hûn hest bi tenahiyê diken ku Ev wel erdê naket ku we qurt ket, yanjî bahoza kevira naşînîte ser we? Paşê hûn kesê peyda naken ku we biparêzît.

⁶⁹ Yanjî hûn dikarin hest bi tenahiyê biken, ku Ev carek dike we naşînîte naw da û bahozek tund naşînîte ser we ku we bixendiqînî, çimkî we bawer nekirbû, Paşê hûn li dijî Me, çî kesê peyda naken ku toleya we veket. ⁷⁰ Bêguman Me, rêz li zarûkên A Dem girtiye û Me, ew li ser hişkatî û derya da hilgirtine, Me debarên baş bo wan dabîn kirîne û Me qencî li wan kir li serwey gelek ewên ku Me afirandine û qencî li wan kiriyê. ⁷¹ Di ew Roja ku Em gazî hemû mirova diken, ewên ku tomara wan dayne destê wan yê rastê da, ew dê tomara xwe bixwînin. Bêdadî li wan nayête kirin, hema hindî pûşekê jî, ⁷² ewên ku lêreda kore bûn ew dê, li Dawiyê da jî, kore bin û tenanet dûrtir li rê derketî. ⁷³ Birastî ew li ber da bûn ku te han biden, li eva ku Me sirûş daye te, wêda biben, ku tu ewên dike sebarete bi Me berhem bînî, paşê ewan dê tu weke heval vergirtûbay. ⁷⁴ Eger, Me tu bihêz nekirbay, hind nemabû ku tu kêmekê xwe bo aliyê wan xar bikey. ⁷⁵ Paşê, Me dê we kirba ku tu du jiyana tam bikey û du mirina jî, paşê te dê kes peyda nekirba ku li dijî Me yarmetiya te biket. ⁷⁶ Birastî ew li ber da bûn ku, te li ew welat bitrîsinin û te lê bikene der, lê piştî te ew li demek kurt zêdetir namînin. ⁷⁷ Rêbaza damezrandî, bo ew peyamberên Me ku Me pêş te da şandin û tu çî guhertina li rêbazên Me da nabînî. ⁷⁸ Li ew dema ku roj geheştîye ser elendê, ta tarî bûna şevê, nûbêjên bike û di serê sibê da Xwandinê (Quranê). Gewahî li Xwandina (Qurana) serê sibê tete dan⁷⁹ û di dema şevê da bo ewa zêdetir li xewê rabe, belke li ber hindê Xwedanê we, we vejînîte ciheke pesn kirî ⁸⁰ û bêje, 'Xwedanê min, wisa li min bike ku ez birastî biçime jorê û birastî bême derê û bi desthilata Xwe yarmetiya min bike.'

⁸¹ Ê bêje, 'Rastî hatiye û direw li nav çoye, birastiyê dê direw li nav biçît.'

⁸² Me, li Xwandinê (Quranê) derman û rehm, bo ewên ku bawer diken şande xarê, lê jibo ewên ku bawer naken, ew tenê zirara wan zêde diket. ⁸³ Dema ku Em qencyê bi mirov diken, ew piştî xwe didetê û xwe dûr diket, lê dema ku nebaşî li wî didet, ew bêhevî dibît.

⁸⁴ Bêje, 'Her kesek bi rêbaza xwe kar diket, lê Xwedanê we dizanît kanê, kê rênivîniyê rê hatiye kirin.' ⁸⁵ Ew sebarek bi rihê, li te dipirsin. Bêje, 'Rih, destûra Xwedanê mine. Li ser wê tenê kêmek zanist bi we hatiye dan.' ⁸⁶ Eger Me xwastiba, bêguman Me dê ew sirûşa, ku daye te wêda biriba, paşê te dê kes peyda nekirba sebarek bi vê li dijî Me te biparêzît, ⁸⁷ xêncî rehma Xwedanê te li ser te, birastî qenciya Vî li set te mezine. ⁸⁸ Bêje, 'Eger hemû mirov û cin hatibana bal hev ku Xwandinêkê (Quranekê) weka evê berhem bînin, ewan dê nekarîba yêke weka evê bînin, tenanet eger hindek li ewan yarmetiya hindek ewên dike jî kiriba.' ⁸⁹ Di vê Xwandinê (Quranê) da, Em bo mirova, hemû mînaka şirove diken, lê piraniya mirova napejrînin xêncî nebaweriyê. ⁹⁰ Ew dibêjin, 'Em bawer bi te naken, taku tu bo me kaniyekê li erdê da nebilqînî' ⁹¹ yanjî taku te baxçeyekê darê xurmê û rezê tîrî nebît û wisa li çema bikey ku li naw da bifiravanî biherikin ⁹² yanjî, wisa li asiman bikey ku pirtû pirtû ser me da bikevît, her wek ku te ragehandibû, yanjî pêsta Xwe dê û firîştê bîne ⁹³ yanjî te malek li cewhera çêkirî hebît yanjî hilkêşe asiman, em çî cara bawerî bi hilkêşana te naken, ta ku tu nivîsîneke pîroza bo me neyniye xarê ku em bixwênin.' Bêje, 'Paye bilindî bo Xwedanê min bît! Meger, xêncî peyamberek bimir, ez tiştêk dike me?' ⁹⁴ Çî tiştêkê pêşgîrî li mirova kir ku bawer nekirin, dema ku rênivîni bi wan hat, xêncî evê ku wan gotibû, 'Xwe dê, peyamberek bimir şandiyê?' ⁹⁵ Bêje, 'Eger li ser erdê firîştê heban ku bi tenahî geriyaban, bêguman Me dê bo ewan li asiman ra firîşteyek peyamber şandiba.' ⁹⁶ Bêje, 'Xwe dê, di nawbera min û we da têra Xwe gewahe. Birastî Ev, Agahdar û Bîner ê koleyên Xwe ye.' ⁹⁷ Her kesê ku Xwe dê, rênivîni biket bes ew rênivîni kiriyê û her kesekê ku Ev bihêlît li rê derkevit tu çî cara bo wan parêzvana li kêlek Vî da peyda nakey. Di roja vejîyanê da, Em dê wan kom bikene ser rûmetên wan, kore, lal û ker. Cehnem dê penah geha wan bît, çend cara ew kêmbît, Em bi guriyeke xurtir diteyîşînin. ⁹⁸ Eweye padaşê wan, çimkî ewan bawerî bi eşkereyên Me nekirin û gotina, 'Dema ku em dê bibine hêstik û pirtikên hûr hûr, meger birastî em dê bi afirandineke nû bêne vejandin?' ⁹⁹ Meger ew nabînin ku Xwe dê, afrînerê asimana û erd ye û dikarît ewên mîna wan biafrînit û Ev demek bo wan dîhar kiriyê ku çî guman sebarek bi wê hindê nîne, lê ewên nebaşkar napejrînin xêncî nebaweriyê. ¹⁰⁰ Bêje, 'Eger tu xwedanê himbanên^a rehama Xwedanê min bay, te dê tîrsê danê da, ew paşve xwedan kirban, mirov qornûse^b.' ¹⁰¹ Me neh nîşaneyên zelal dabûne Mûsa, lewma li zarûkên Israîl bipirse. Dema ku ew hate bal wan, Fireûn gote wî, 'Mûsa ez hizir dikem tu hatî cadû kirin.' ¹⁰² Wî got, 'Bêguman tu dizanî kesê ewane, weke belge neşandine xarê, xêncî Xwedanê asimana û erdê, Fireûn ez birastî hizir dikem tu li nav çoyî.' ¹⁰³ Lewma wî dixwast ku ewan li welat bikete der, lê Me, ew û ewên digel wî da bihevra xendiqandin. ¹⁰⁴ Piştî wî, Me, gote zarûkên Israîl, 'Li welat bijîn û dema ku belêniya Dawiyê hate cih, Em dê we li komeke têkel da bînin.'

¹⁰⁵ Me, bi rastiye şandiye xarê û bi rastiye hatiye xarê, Me, tenê tu şandî ku mizgînî û agahdariyê bidey, ¹⁰⁶ Xwandinek (Quraneke), ku Me ciyawaz kiriye belke tu bi bêhnok^a bo mirova bixwînî û Me şandiye xarê di qonaxa^b da ¹⁰⁷ Bêje, ' Bawer pê biken yanî bawer neken, birastî ewên ku pêş evê da zanist bi wan hatibû dan, dema ku ev bo wan têtê xwandin, ew bi ser nivandin dikevîne ser rûmetê xwe ¹⁰⁸ û dibêjin, 'Paye bilindî bo Xwedanê me ye! Birastî belênîya Xwedanê me, hatiye cih.' ¹⁰⁹ Ew li ser rûmetê xwe ra dikevîne xarê digirîyên û ev ûstî-xarî ya wan zêdetir diket.' ¹¹⁰ Bêje 'li ber Xwe dê bipariyê, yanî li ber Xwedanê rehmê bipariyê, bi her navekê tu li ber Vî bipariyê, baştrîn nav yê Vî ne.' Li nûbêjên xwe da, bilind deng neke, neji bédeng be, lê rêkekê di nawberê da bigre ¹¹¹ û bêje, 'Pesn bo Xwe dê ye, Evê ku li padişahiya Xwe da çi kur û 'heval' nevergirtine û Ev parêzrvan nînin, li ber bêhêziyê. Mezinahiya Vî Mezintir bike!'

18. Para Şikevt ê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Pesn bo Xwe dê, ye Ev ê ku bo koleyê Xwe nivîsîna pîroz şande xarê û têda xarî çenekirye, ² seraste ku agahdariya sizaya giran li bal Vî bidet û mizgîniyê didete bawermenda, ewên ku karên baş diken, ewan dê padaşeke baş hebît ³ ta bêdawiye ew dê li wê derê da bimînin. ⁴ Ew agahdariyê didete ew mirova ku dibêjin 'Xwe dê, kurek heye.' ⁵ Ewan li ser wê çi zanyarî nînin, neji berebabên wan hebû, peyvek gelek mezine ku li devê wan da diderkevît, ewa ku ew dibêjin çi nîne, bes direw nebin. ⁶ Lê, meger tu dê ser xatirê wan, xwe bo mirinê perîşan bikey, ku ew bawerî bi ev gotûbêjê naken?

⁷ Birastî Me, ewa li ser erdê xemilandiye, belke Em, ewan pê taqî biken, ku bizanin kîjan li wan ewa baş diket, ⁸ Birastî Em dê, ewa li ser da bikene zewya rût. ⁹ Meger tu hizir dikey ku li naw nişaneyên Me da hevrêyên di şikevtê da û ew hejmar seyrin? ¹⁰ Dema ew law, helatine şikevtê da û gotin, 'Xwedanê me, li rehma Xwe bide me û rêyeke rast bo pirsgrêka me peyda bike,' ¹¹ Me, di naw şikevtê da bo hejmarek sala havête ser guhê wan. ¹² Paşê, Me, ew rakrin, li ber hindê ku Em bidene zanîn, kanê kîjan li her du aliya, dê bikarî li naw yêk derêxît ka çend demê, ew li wêderê bûne. ¹³ Em dê serhata wan birastî bo te bêjin, birastî ew law bûn ku bawerî bi Xwedanê xwe hebûn û Me ew zêdetir rênivîni kirin. ¹⁴ Me, dilê wan qahîm kir, dema ew rabûne ser pêya û gotin, 'Xwedanê me, Xwedanê asimana û erdê ye. Em çi cara li ber çi xwedê ya xêncî Vî napariyên, çimkî ew gotin dê sînor bezandinek gelek mezin bît.

¹⁵ Ew netewa me, li kêleka Vî da xwedêyên dike vergirtine. Çima ew, bo wan desthilateke aşkira naynin? Kê dikarî li ewi, bê dadtir bît ku sebarek bi Xwe dê, direwekê berhem tûnît?

¹⁶ Dema ku hûn li ewan û ewa ku wan xêncî Xwe dê, dipereştin dûr bûn, birewine şikevtê da. Xwedanê we, dê rehma Xwe li ser we da bibarînit û dê reyek hêsan bo pirsgrêka we çêket. ¹⁷ Te dê karîba rojê bibînin, weka ku ew hilat, wêda çu li aliyê rastê şikevta wan û dema ku ew ava bû, wêda çu li aliyê çepê şikevta wan, dema ku ew li naw wê da bûn, eve li nişaneyên Xwe dê bû, herkesê ku Xwe dê, rênivîni diket, ew hatiye rênivîni kirin û herkesê ku Ev dihêlît li rê derkevît, tu çi cara nikarî bo wî parêzvanek rênivîn peyda bikey.

¹⁸ We dê hizir kirba ku ew hişyarin, dema ku ew razayî bûn. Me, ew zivirandine rast û çepê, seyê wan her du lepên xwe rakêşabûne naw derî da. Eger te, zêndaba wan, tu dê zivîrîba û reviyaba, tu dê bi wan teji tîrs biba.

¹⁹ Her wisa, Me, ew rakirin belke ew lêpirsînê li hevdu biken. Yêkê li naw wan da got, 'Çend zemanê ku hûn mayne?' Ewan got, 'Em rojekê yanjî danekê rojê lêre da mayne,' Ewan got, 'Xwedanê we dizanît ku hûn çend lêre da mayne. Lewma yêkê li we rêke naw bajêr, bi ew dirafê xwe yê zîv, bila ew cihê ku paktrîn xwarin lê ye, peyda biket û bo we xwarinê lê bînît. Bila lê hişyar bît ku çi kes agahdarê te nebît, ²⁰ birastî eger ew bizanin tu kêy, dê te bidene ber kevira, yanjî dê te vegehrînine ser dînê xwe û çî cara tu serkevî nabî.' ²¹ Her wisa Me, wekir ku ew bêne nas kirin, belke ew bizanin ku belêniya Xwe dê, raste û sebarete bi demjimêrê^a çî guman nîne, dema ku ewan li ser mijara xwe li nawbera xwe da gengeşe kirin û ewan gotin, 'Avahiyekê li ser ewan da çêken, Xwedanê wan sebarete bi wan dizanît.' Ewên ku di mijara xwe da serketin gotin, 'Bêguman em dê mizgewtekê li ser ewan da çêken.' ²² Ew dibêjin, 'Sê, seyê wan yê çarê bû,' Ew dibêjin, 'Pênc, seyê wan yê şeşê bû' Texmîna li ser eva nedîtû dikan û ew dibêjin, 'Heft û bi seyê xwe we bûne heşt.' Bêje 'Xwedanê min hejmara wan dizanît.' Kes nizanît bes hindêk nebin, lewma xêncî gengeşeyek aşkira sebarete bi wan gengeşê neken û sebarete bi wan li kesê nepirsîn, ²³ bo çî tîştê nebêje, 'Birastî ez dê sibê ewê bikem' ²⁴ bêyê ku, 'Eger Xwe dê, bixwazît' Ê Xwedanê xwe bîr bîne dema bîra te çî û bêje, 'belke Xwedanê min, li evê zêdetir min rênivînî kiriyara rast biket.' ²⁵ 'Ewên razaî sê sed sala di şikevta xwe da man û neh lê zêde kirin.' ²⁶ Bêje 'Xwe dê, dizanît ku ew çend dirêj man.' Ewa nedîtû li asimana û erdê da ya Vî ye, Ev vê Dibînît û Dibhêt! Li kêlek Vî da ewan çî parêzvan nînin, Ev destûra Xwe digel kesê dike par naveket. ²⁷ Bêje, ev sirûşa ku bo te li nivîsîna pîroza Xwedanê te eşkere bûye, çî guhertin di peyvên Vî da çînînin, nejtî tu dikarî çî penahê li kêleka Vî peyda bikey. ²⁸ Bêhna xwe bi ewan bînin ku sibêdê û êvara li ber Xwedanê xwe dipariyên û daxwaza rûmetê Vî dikan, nehêlin ku ew li ber çavên we bezir bin, li ber daxwaza xemla jiyana ev dinyayê, peyrevî li ewan neke ku Me dilê wan bêhişê bîranîna Xwe kiriye, ewên ku hestên xwe dişopînin, ewên ku mijara wan zêdehiye. ²⁹ Bêje, 'Rastî ya Xwedanê we ye, lewma her kesê ku dixwazît bihêle bila bawer biket û her kesê ku naxwazît bihêle bila bawer neket.' Me, bo nerastkara agirek amade kiriye ku guryên wê dê ewan dorpêç biket. Eger ew daxwaza rizgariyê biken, ew dê bi avekê, weka mîsê heliyayî ku rûmetê wan bişiqûnît dê bêne rizgar kirin. Vexwarinek kotiye û cihê bêhin vedana nexweşe!

³⁰ Birastî ewên ku bawer kirin û karên durust kirine, Em nahêlin padaşê her kesekê ku karê durust diket bi xorayî biçît ³¹ ewan dê baxçeyên jiyana bêpayan hebin ku çem li bin ewan da diherikin. Wêderê da, ew dê, bi bazinê zêr bêne xemilandin. Wêderê da, ew dê, cilên li armûşê kesk û peroyên zêrkêş kirî bikene ber xwe. Wêderê da, ew dê bi tenahî li ser bermalên nerm rûnên. Padaşê wan erêniye û cihê bêhin wedan wan xweşe! ³² Mînaka du mêran bêje wan, Me du baxçên rezê tirî dane yêk li wan û Me bi darên xurmê dorpêç kirin û dexil û dan li nawbera wan da çandin ³³ her du baxçeya xwarin berhem înan û bi hîç awayekê têk neçon, Me wekir ku çemek li naw wan da biherkît ³⁴ û li ber hindê, wî bi firavanî berhem hebûn. Ew gote hevrêyê xwe, dema ku ew digel da dipeyvî 'Min gelek li te zêdetir mal heye û li te zêdetir mêr pišta minin.' ³⁵ Ew çonaw baxçê xwe da, dema ku ew digel xwe nerast bû, wî gotina, 'Ez hizir nakem ku ewe çî cara li nav biçît, ³⁶ ez hizir nakem dê demjimêr çî cara bêt, eger ez bême zivrandin bo bal Xwedanê xwe jî, bêguman, li berdêl da, ez dê li ewê bêhtir peyda bikem.' ³⁷ Hevrêyê wî gote wî, dema ku digel wî dipeyvî 'Tu bawerî bi Ev nakey, ku tu li tozê afirandî paşê li avikê, paşê şeweyê mêrekê da te?' ³⁸ Lê, jibo min Ev, Xwe dê ye Xwedanê mine, ez çî cara 'hevala' bo Xwedanê xwe peyda nakem. ³⁹ Çima dema tu çoye naw baxçê xwe da, te negot, 'Eve Xwe dê xwastiye, xêncî Xwe dê, çî hêzê dîke nînin. Herçend ku tu dibînî min li te kêmtir mal û zarûk hene, ⁴⁰ belke Xwedanê min, li baxçê te bêhtir bidete min û li asiman ra karesatekê bişînite ser da ew bibîte erdê rût ⁴¹ yanî ava wê, niqom bît ku tu çî carê dîke nekarî lê bigerêy.' ⁴² Berhemên wê hatine dorpêç kirin û ew destpêkir destê xwe li ser ewa ku wî dabû zivrand, dema ku ew li ser darbestê xwe da hil diveriyan, wî got 'Xwezî min bo Xwedanê xwe çî ''heval'' peyda nekirban.' ⁴³ Xêncî Xwe dê, ew çî kom çinebûn ku yarmetiya wî biken, neji wî karî xwe biparêzît. ⁴⁴ Wêderê da, parastina Xwe dê raste, Ev bêhrîn padaşê û bêhrîn dumahîke.

⁴⁵ Mînakekê jiyana ev dinyayê bide wan. Em li asimana ra avê dişînine xarê û giyayên erdê hil dimijin, paşê dibîte pûşikê hişik ku ba belav dikete wan dera, Xwe dê, desthilat li ser hemû tiştê heye. ⁴⁶ Mal û zarûk xemla jiyana ev dinyayê ne, lê kiryarên durust mayinde, padaşeke bêhtir li bal Xwedanê we heye û hêviyeke bêhtir. ⁴⁷ Di ew Roja ku Em, dibine hokar ku çiya bimeşin û hûn erdê weke zewyek rast dibînin, Em dê ewan kom bikene ser hevda û çî kesê li wan paşve nahêlin. ⁴⁸ Li pêşya Xwedanê we da, ew dê li rêza da bêne pêşkêş kirin, 'Bêguman hûn hatine bal Me, weka cara yêkê ku Me hûn afirandibûn, herçend ku we gotibû, 'Me, bo we hevdîtî çênekirbû.'

⁴⁹ Dê Tomar bête danan û hûn dê bibînin ku tawankar dê li naveroka wê bitirsîn. Ew dê bêjin, 'Hewar li me! Ewe çi tomareke! Ne ewa biçûk dihêlît ne ewa mezin ku nehejmartibît!' Ew dê peyda biken, ewa ku ewan kiribû, têdaye, Xwedanê we, bêdadîyê digel kesê da naket. ⁵⁰ Dema Me gote firîştâ, 'Li hember A Dem da, çokê xwe danên û serê xwe binvînin' û ewan çokê xwe danandin û serê xwe nivandin, xêncî Iblîs, ew yêk li wan cina bû û wî li dijî destûra Xwedanê xwe serhilda. Meger hûn dê, li cihê Mîn da wî û paşketiyên wî, weke parêzvan vergirin, herçend ku ew dijminê we ne? Nerastkar danûsitandinekê kotî diken! ⁵¹ Mîn, ew nekirine gewahên afirandina asimana û erdê, neji bo afirandina ewan bixwe, Mîn ewên li rê derketî weke yarmetûder wernedgirtin. ⁵² Di Roja ku Ev dê bêjît, 'Li ber ewan bipariyê ku te gotibû 'hevalên'' Minin, 'Ew dê li ber ewan bipariyên, lê ew bersiv naden, Em dê berbestekê danêne nawbera ewan da. ⁵³ Ewên tawankar dê agir bibînin û dê bêguman bin ku ew dê bikevine naw da û çi rêya helatinê li wê peyda naken. ⁵⁴ Di vê Xwandînê (Quran) da, Me bo mirova hemû çeşîne mînakek şirove kiriye, lê mirov li ser gelek tiştê gengeşê diken. ⁵⁵ Hiç tiştêkê pêşgîrî li mirova nekiriye ku bawer neken dema ku rênivînî bo wan hatiye ku daxwaza lêborînê li Xwedanê xwe biken, xêncî ewê ku rêbaza^a ewên berê bo wan têt, yanji eşkence bête pêşiya wan? ⁵⁶ Em tenê peyambara dişînin ku mizgîniyê bînin û agahdariyê biden. Ewên nebawer pê direwê, gengeşê digel rastiyê diken ku nepejirînin, tiranê xwe bi eşkere^b û agahdariyê Mîn diken. ⁵⁷ Kê li ew mirov bêdadtire ku dema bîranîna eşkereya Xwedanê wî bi wî tê kirin, ew piştê xwe didetê û bîra wî diçît ku destên wî bo wî çi şandiye pêş? Birastî Me, qepax havêtiye ser dilê wan ku ew tenegehînin û di guhê wan da keratî heye, eger tu bo rênivîniyê ewan gazî bikey jî, ew çi cara nayêne rênivînî kirin. ⁵⁸ Xwedanê we Lêbihore û teji Rehme, eger Vî ber xatira ewa ku wan bi dest xwe înye ew girtîban, bêguman Vî, dê lez li sizaya ewan kiriba. Lê ewan dema hevdiîtinê heye ku hatiye destnîşan kirin û ew nikarin lê birevin. ⁵⁹ Ew gundên ku Me li ber nerastiyê wêran kirin, Me bo wêran kirina wan demek destnîşan kirî danaye. ⁶⁰ Dema ku Mûsa gote xizmetkarê xwe, 'Ez narawestim taku ez negehime ew cihê ku her du derya digehine hev, yanji bo demekê dirêj berdewam bîm!' ⁶¹ Lê dema ku ew geheştine cihê nawbera wan, ewan masiyên xwe li bîr kirbûn û wan rêya xwe bo naw deryayê peyda kirbûn û li wan dûr ketibûn. ⁶² Dema ku ew lê derbaz bibûn gote xizmetkarê xwe, 'Ka têştê me bo me bîne! Bêguman ew rêvîngiyê, em gelek westandin.' ⁶³ Wî got, 'Te dît dema ku me li bal razeber^c bêhna xwe diweda? Birastî Mîn masî li bîr kir, kesê wel mîn nekir ku ez bîr bikem bes Şeytan nebît, ewê dibya ez bêjim. Seyre^d, ewê rêya xwe girtibû bo naw deryayê da.'

⁶⁴ Wî got, 'Eveye ku em lê digerên.' Li ber hindê, ewan, şunpêyê xwe şopandin û paşve zivrin ⁶⁵ û li naw koleyên Me da koleyek peyda kirin ku Me, reham Xwe dabûyê da û Me ew fêrî zanistek Xwe kiribû.

⁶⁶ Mûsa gote wî, 'Ez dê bikarim peyrevî li te bikem ku tu min fêrî, ew rênivîniya rast bikey ku tu hatî fêr kirin?' ⁶⁷ Ew got, 'Birasî Tu çi cara nikarî digel min bêhin fereh bimîni.' ⁶⁸ Çawa tu dê bikarî digel ewê bêhn fereh bî ku te zanista wê nîne?' ⁶⁹ Wî got, 'Xwe dê, bixwazît tu dê min bêhin fereh bibîni. Ez serpêçiyê li destûra te nakem.' ⁷⁰ Wî got, 'Eger tu peyreviyê li min bikey, sebarete bi hiç tiştê ku ez dikem pirsî li min neke, taku ez sebarete bi wê bêjime te.'

⁷¹ Paşê herdu ya dest bi rêvîtiyê kir taku, ew çone naw gemiyekê da, mêrik konek têda vekir, wî gotê, 'Te eve kon kir ku mirovê wê bixendiqîni?' Bêguman te tişteke gelek kotî kir! ⁷² Wî got, 'Meger min negote te, digel min da, tu çi cara nikarî bêhin fereh bî?' ⁷³ Wî got, 'Min tawanbar neke jibo ewa min bîr kir. Lê, barê ew mijara min ya dijwar giran neke!' ⁷⁴ Paşê herdu ya dest bi rêvîtiyê kir taku, ewan kurek dît, paşê mêrik ew kuşt, wî got, 'Çawa te karî riheke pak bikujî xêncî riheke dîke^a? Bêguman te tişteke gelek kirêt kir!'

⁷⁵ Wî got, 'Meger min negote te, tu çi cara digel min da, nikarî bêhin fereh bî?' ⁷⁶ Wî got, 'Eger piştî ewê, ez li ser her tişteke lêpirsînê li te bikem, min weke hevrê xwedan neke. Bêguman te mahneyek li min êxiste destê xwe.'

⁷⁷ Paşê herdu ya dest bi rêvîtiyê kir taku dema ew geheştine mirovên gundekê, ewan daxwaza xwarinê li mirovên wê kir, lê ew weke mêwan nepejirandin. Paşê ewan têda dîwarek dît ku li ser hilweşyanê bû, mêrik ew nûjen kir. Wî got, 'Eger te xwastiba, bêguman te dê karîba bo nûjen kirina wê padaşekê vergirî.' ⁷⁸ Wî got, 'Eveye cudahiya nawbera min û te. Ez dê wateya ew tiştê ku te nekarî digel wan da bêhin fereh bî, bo te bêjim: ⁷⁹ gemî ya mirovên hejar bû ku pê, li ser deryayê da kar dikirin, lewma min xwast li kar bêxim, çimkî padişahê li dû ewan da têt ku bi zordestî, hemû gemiya dibetin.' ⁸⁰ Sebarete bi kurik, dayk û babên wî, bawermend bûn û Em tirsîyan ku ew dê bi zêdegavî û nebaweriyê, barê wan girantir biket, ⁸¹ lewma me xwast ku Xwedanê wan, jibo wan veguherîte yêke li wî bêhtir, paktir û li rehmê nêzîktir. ⁸² Sebarete bi dîwar, ew yê du lawên sêwî li naw bajêr da bû û li bin da, jibo wan xizîneyek çal kirî bû. Babê wan dirustkar bû, liber hindê, Xwedanê te xwast ku ew pê bigehin, paşê ew xizînê xwe bikolin û derêxin, weke rehmek li bal Xwedanê te. Min serbixwe ew nekirin, eve vergêrana evê ye ku te nekarî digel da bêhin fereh bî.' ⁸³ Sebarete bi ewê Tac^b li ser serê wî li te dipirsîn. Bêje, 'Ez dê sebarete bi wî bîreweriyekê bêjime we.'

a: Li gor gotina Ebdil Helîm, Ew kes nekûştîye, lewma te nediba kuştiba!

b: Gelek vergêr dibêjine Zol Qerneyn, Cot Şax, lê pêka têgeheştina min ew mêreke ku Tac li ser serê wî ye! Ez hizir dikem peyva Qern li koron a latîn hatiye, bi wateya taca padişahiye.

⁸⁴ Birastî Me, ew li ser erdê damezirand û ji bona her tiştêkê Me rêyek da wî.
⁸⁵ Wî peyrewî li rêyekê kir ⁸⁶ taku, ew geheşte Rojava, wî dît ku ew li kaniyek şêlu da ava bû. Nêzikatiya da wî neteweyek dît û Me got 'Ewê Tac li ser, yan ewan siza bide yanî başiyê digel wan bike. ⁸⁷ Wî got, 'Ewên ku nerastî kirîne em dê siza biden û dema ku ew zivrine bo bal Xwedanê xwe, Ev jî dê, bi dijwarî ewan siza bidet, ⁸⁸ lê ewê ku bawer diket û durustkare, ew dê baştrîn padaş hebin, em dê bêjine wî, li destûra Me, ewa hêsan biken. ⁸⁹ Wî rêyek şopand ⁹⁰ paşê, dema ew hate Rojhilatê, wî dît ku ew li ser gelekê da hilatiye ku Me, çi penah li wê nedaye wan ⁹¹ û bi wî awayî bû, Me deshilat li ser hemû zanista wî hebû. ⁹² Paşê wî rêyek şopand ⁹³ paşê, dema ew geheşte berbesta^a li nawbera du çiyaya, wî li kêleka wan da neteweyek dît ku hema hema^b li gotinê têdigeheştin. ⁹⁴ Ewan got, 'Ewê Tac li ser, Cûc û Mecûc, ew erd gendel diken. Eger em debarekê^c bidene te, tu dê li nawbera me û ewan da berbestekê çêkey?' ⁹⁵ Wî got, 'Ew cihê ku Xwedanê min, daye min bêhtire, lê pê hêza xwe yarmetiya min biken, ez dê li nawbera we û ewan da perjînekê çêkem, ⁹⁶ bo min perên asin bînin!' Takû wî, nawbera her du berbesta weka hev lê kirin. Wî got 'Pif ken!' Ta ew dema wî kire agir, wî got, 'Bo min bînin ser da birêjin, pak bûyî!' ⁹⁷ Lewma ewan nedikarîn lê hilkêşin, neji dikarîn biçine têda, ⁹⁸ û wî got, 'Eve rehmeke li Xwedanê mine. Lema, dema ku belêniya Xwedanê min têtin, Ev dê, wê wekhev lê biket, belêniya Xwedanê min raste. ⁹⁹ Di wê Rojê da, Em dê bihêlin ku hindêk li wan ser ewên dike da bikevin û borîjen dê pif ketê da û Em dê hemûya kom kene ser hevda. ¹⁰⁰ Wê Rojê da Em dê li ser pêşangehê cehnemê pêşkêşî nebawera biken, ¹⁰¹ ewên ku çavên wan li biranînên Min hatibûne peçavtîn û nedikarîn bibhên. ¹⁰² Meger ewên nebawer hizir dikirin ku ew dê bikarin koleyên Min, weke parêzvan li kêlek Min da vergirin? Birastî Me, cehnem weka cihê bêhin wedana nebawera amade kiriye. ¹⁰³ Bêje, 'Em te agahdar biken, kê dê pê kiryarên xwe gelekê bidorînit? ¹⁰⁴ Ewên ku xebatên wan li jiyana ev dinyayê da xwerayî^d çone, dema ku ew hizir diken ku ew karên durust diken. ¹⁰⁵ Ewin ku bawerî bi eşkeryên Xwedanê xwe naken û dîtina Vî.' Lewma kiryarên wan bûne qed çineyî. Lewma di Roja Vejiyanê da Em çi buhayê nadene giraniya wan. ¹⁰⁶ Eve Padaşê wane: cehnem! Çimkî ewan bawer nekir û trane bi eşkere û peyamberên Min kirin. ¹⁰⁷ Birastî, ewên ku bawer kirîne û karên durust diken, dê baxçeyên parêzdayî bibe mangeha wan. ¹⁰⁸ Ta bêdawiye ew dê li wêderê da bimînin û çi cara naxwazin ku bicih bihêlin. ¹⁰⁹ Bêje, 'Eger, bo peyvên Xwedanê min, derya hibir ba, ew dê tewaw ba, pêş ku ew peyvên Xwedanê min tewaw ban, tenanet eger Me ewên weka wê jî inaban ku lê zêde biken. ¹¹⁰ Bêje, 'Ez jî, weke we tenê bimirekim ku sirûş bi min hatiye dan, 'Xwe dê, yê we Yêke. Her kesê ku hêvî diket Xwedanê xwe bibînit, dibya karê durust biket û nabî di perestûna Xwedanê xwe da yêke dike bikete 'hevalê' Vî.

a: Jibo peyva Sed, min Berbest bikar îname.

154 b: Hema hema yanî kêma mabû.

c: Jibo peyva Xerc min Debar bikar îname.

d: Xwerayî çu yanî, bezir bû, pûç bû.

19. Para Miryemê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Kaf Ha Ya Eyn Sad ² Bîranîna rehma Xwedanê te bo koleyê Xwe, Zekerya, ³ dema ku ew bi nihênî li ber Xwedanê xwe pariya, ⁴ Wî got, 'Xwedan, birastî hêstikên min lewaz bûne û pirça serê min sipî bûye, belê Xwedan çi cara ez dil nexweş li ber Te nepariyame, ⁵ Ez li cêgrên xwe ditirsiyem, piştî nemana xwe, çimkî jina min nezoke, li ber hindê li aliyê Xwe we cêgirekê bide min ⁶ ku bibîte mîratgirê min û mîratgirê binemala Yeqûb. Xwedan, wî xweşevîst bike.' ⁷ 'Zekerya, birastî Em, bo te mizgîniya kurekê tûnin ku dê navê wî Yehya bît, navê ku pêşta Me, nedanaye ser kesê.' ⁸ Wî got, 'Çawa ez dê bikarim bibime xwedan kur, dema ku jina min nezoke û ez gelek pîr bûme?' ⁹ Wî got 'Xwedanê te wisa gotiye' 'Ew bo Min hêsane, Min tu afirandî, herçend ku pêşta tu çinebûy.' ¹⁰ Wî got, 'Xwedan, nişaneyekê bide min.' Vî got, 'Nişaneya te eve ku bo sê şeva tu digel kesê napeyvî.' ¹¹ Ew li sitargeha pîroz derket û ço bal neteweya xwe û bi hêmaya^a gote wan ku di sibêdê û êvar da pesna Xwe dê, biken. ¹² 'Yehya, xwe qahîm bi nivîsîna pîroz we bigre.' Me, têgeheştin daye zarûk ¹³ û dilovanî û pakî li bal Me we, ew hişyarê Vî, bû. ¹⁴ Di xizmeta dayk û babê xwe da bû, zordest û serkêş nebû ¹⁵ û aştî li ser wî bû roja ku ew li dayik bû, roja mirinê da jî û di roja ku carek dîke, dê zindî bête rakirin.¹⁶ Bîranîna serhata Miryemê di nivîsîna pîroz da bike. Dema ku wê, xwe li binemala xwe, vekêşa cihekê li aliyê Rojhelatê ¹⁷ û paşê wê perjîn^b li ewan girt, Me, riha Xwe di şeweya bimireke asayî da, şand ku derkevîte pêşberî wê. ¹⁸ Wê got, 'Birastî ez li dijî te penaha xwe jiboy Xwedanê rehmê dibem, eger tu hişyarê Vî. ¹⁹ Wî got, 'Ez tenê peyamberekê Xwedanê te me, ku kurekê pak bideme te.' ²⁰ Wê got, 'Min dê çawa kurek hebît, dema ku çi bimira destê xwe li min nedaye û ez dawên pis nebûme,' ²¹ wî got 'Xwedanê te, eve gotiye 'Ew bo Min hêsane, Em dê wî bo mirova, bikene nişaneyek û rehmkê li bal Me we.' Ev destûre hatiye dan. ²² Lewma ew pê giran bû û wê xwe digel wî vekêşa ciheke dûr ²³ û dema ku êşa zanê, ew hajote bin qola darek xurmê, wê got, 'Xwezî pêş ewê da, ez miri bam û li bêhişiyê da bîr kiriba!' ²⁴ Lê ew li bin wê da gazî wê kir, 'Xemgîn nebe, Xwedanê te, li bin te da cokek dabîn kiriye, ²⁵ qola dara xurmê bo aliyê xwe bihejîne, ew dê bo te xurmên taze geheştî biwerînît, ²⁶ lewma bixwe, vexwe û keyfxweş be û bêje her bimirekê ku tu dê bibînî 'Birastî min belêniya rojiyekê daye Xwedanê rehmê û ez îro digel kesê napeyvim.' ²⁷ Paşê wê, ew hilgirt bire naw netewa xwe da. Ewan got, 'Miryem! Bêguman te tîşteke gelek tîrsnak kiriye! ²⁸ Xweşka Harûn! Babê te mirovekê nebaş nebû û dayka te jî dawên pis nebû!'

²⁹ Wê destê xwe dirêjî wî kir. Ewan got, 'Em çawa digel zarûkekê naw landkê da bipeyvin?' ³⁰ Ew got, 'Ez koleyeke Xwe dê, me Vî nivîsîna pîroz daye min û ez kirîme Pêşbîn ³¹ Vî ez pîroz kirîme, ez her derê bim. Vî tembî li min kiriye ku nûbêja bikem û xêra bidem, taku ez bijîm ³² xizmeta dayka xwe bikem. Vî, ez nekirime zordest û bêrehm. ³³ Aştî li ser mine, di roja ku ez dayîk bûme û di roja ku ez dê bimrim û di roja ku carek dî ez dê zindî bême rakirin.' ³⁴ Eweye Îsa kurê Mîryemê, gotinek rast, ku ew li ser da gengeşê diken ³⁵ ew bo Xwe dê, nabît ku kurek hebît. Ev paye bilide, dema ku Ev destûrekê radgehînit, Ev tenê dibêjîtê, 'Bibe' û ev heye. ³⁶ 'Bîrastî Xwe dê, Xwedanê mine û Xwedanê we ye, lewma Vî biperestin, eve rêyeke raste.' ³⁷ Lê komên, li naw ewan da nakokî hene. Lewma heware li ewên nebawer li dîtina Roja gelek mezin!

³⁸ Ew dê çawa bibînin û bibhên, roja ku ew dê bêne bal Me, çimkî ewên nerastkar îro bi aşkera dî şaşiyê da ne! ³⁹ Ewan li Roja peşimaniyê agahdar bike, dema ku dê destûr li ser mijarê bête ragehandin, çimkî ew bê agahin û ew bawer naken. ⁴⁰ Bîrastî Em in, ku dê bibine Xwedanê erdê û ewên li ser dane, ew dê bizvrine bal Me. ⁴¹ Di nivîsîna pîroz da bîranîna, Ibrahîm bike. Bîrastî ew mêrê rastiye û pêşbînek bû. ⁴² Dema ew gote babê xwe, 'Babo, çima tu koletiya ewê ddikey ku ne dikarî bibhêt, ne bibînit ne jî dikarî çî behreyekê bidete te?' ⁴³ Babo, bîrastî zanista ku bo min hatiye, ew bo te nehatiye, lewma peyrevî li min bike, ez dê te rênivîniyê reyek serast bikem. ⁴⁴ Babo koletiya Şeytan neke, bîrastî Şeytan peyrevî li Xwedanê rehmê naket. ⁴⁵ Babo, bîrastî ez ditirsim ku li bal Xwedanê rehmê we sizayek li te bidet, lewma tu dê bibye 'hevalê' Şeytan.' ⁴⁶ Wî got, 'Ibrahîm, kerbê te li xwedêyên min divebît? Bêguman eger tu nerawestî, bêguman ez dê te kevirbaran bikem. Lewma bo demek dirêj li min dût bikeve!' ⁴⁷ Wî got, 'Aştî li ser te bît, ez dê li ber Xwedanê xwe bipariyem ku li te bibhorît, Ev her dem digel min başe, ⁴⁸ ez dê te û ewên ku tu li kêlek Xwe dê, da li ber ewan dipariyê bicih bihêlim û ez dê li ber Xwedanê xwe bipariyem. Ez li pariyana xwe bêhêvî nabim. Xwedanê min bêrehm nîne.' ⁴⁹ Lewma dema ku wî, ew û ewên ku wan li kêleka Xwe dê, da koletiya wan dikir, bicih hêlan, Me Ishaq û Yeqûb dane wî û her yek li wan jî kire Pêşbîn^a. ⁵⁰ Me, rehma xwe da ewan û nav û dengê wan baş û bilind kir. ⁵¹ Di nivîsîna pîroz da bîranîna, Mûsa jî bike. Bîrastî ew hatibû hilbijartin, ew peyamber û Pêşbîn bû. ⁵² Me li aliyê çiya da gazî wî kir û li aliyê rastê da ew îna nêzîk bo civînê ⁵³ Li rehma Xwe, Me, Harûn ê birayê wî, weke Pêşbîn da wî. ⁵⁴ Di nivîsîna pîroz da bîranîna Ismaîl jî bike. Bîrastî ew digel belêniya xwe rast bû, ew peyamber û Pêşbîn bû. ⁵⁵ Wî destûr dida binemala xwe ku nûbêja biken, xêra biden û li bal Xwedanê xwe, xweşevîst bû.

⁵⁶ Di nivîsîna pîroz da bîranîna Idrîs jî bike. Birastî ew pêşbînek rastbêj bû.

⁵⁷ Me, ew bo pileyek serê bilind kir. ⁵⁸ Ewane, ew Peşbîn bûn ku li naw Pêşbîna da Xwe dê, erênî dabû ewan, li paşketiyên A Dem û li ewên ku Me, li ser gemiyê da digel Nû Xwe hilgirtin û ewên li paşketiyên Ibrahîm û Israîl û li ewên ku Me, rênivîni kirin û hîlbijartin. Dema ku eşkeryên Xwedanê rehmê bo wan hatine xwandin, ew ketine ser çokê xwe, serê xwe nivandin û giriyan, ⁵⁹ lê li paş ewan da, cêgir hatin ku xemsarî li nûbêjên xwe kirin û peyrevî li dilbîjînê^a kirin. Lewma ew dê bi zûyî nebaşiyê bibînin. ⁶⁰ Xêncî ewên ku peşiman bûn, bawer kirin û karên durust kirin, bes ew dê biçine naw baxçe û çî nerastî li ewan nayête kirinê ⁶¹ Baxçeyên şadiya bêpayan, ku Xwedanê rehmê, belênîya wan daye koleyên Xwe ku li wir nînin. Birastî belênîya Vî dê bête cih. ⁶² Di wêderê da, xêncî aştîyê ew gotûbêja nebaş nabhên, wêderê da, dê sibêdê û êvar dê xwarinê bidene wan. ⁶³ Ewe baxçeye ku Em dê mîrat bidene ew koleyê Xwe ku hişyarê Vî ye. ⁶⁴ Em nayêne xarê, xêncî bi destûra Xwedanê te nebît, ewa li pêşya me da û ewa li dû me da û ewa li nawberê da, ya Vî ye û Xwedanê te çî cara li bîr naket. ⁶⁵ Xwedanê asimana, erdê û ewa li nawberê da ye, lewma Vî bipereste, li perestîna Vî da berdeyam be. Meger hûn yêke weka Vî nas diken? ⁶⁶ Mirov dibêjît, 'Dema ez mirim, carek dike ez dê bême vejandin?' ⁶⁷ Lê nayête bîra mirov ku Me ew afirandin, dema ku pêşta ew çinebûn? ⁶⁸ Bi Xwedanê te, Em dê ewan û şeytana kom kene ser hev û paşê li ser çoka ewan bînine dora cehnmê. ⁶⁹ Paşê Em dê li naw her mezhebekê da, ewên herî serhildêr li dijî Xwedanê rehmê rakêşine derê ⁷⁰ Paşê bêguman Emin ku bêhtir nas diken, ewên ku zêde hêjayê wêne ku têda bişewtîn ⁷¹ û jibo we nîne, lê li ser da derbaz bin, ew li ser Xwedanê we ye ku bêguman rabigehînt. ⁷² Paşê Em dê, ewên ku hişyarê Vî ne rizgar biken û ewên nerastkar bihêline wêderê da, li ser çoka. ⁷³ Dema ku eşkeryên Me, bi zelalî bo wan têne xwandin, ewên nebawer dibêjine ewên ku bawer kirî, 'Kîjan alî ciheke bêhtir heye û pêwendiyên baştir hene?' ⁷⁴ Çend nifîş, li pêş ewan da, Me li nav birin, ewên ku li mal û ciwanîyê da, li ewan baştir hebûn! ⁷⁵ Bêje 'Her kesê li şaşıyê daye, bêguman Xwedanê rehmê dê bo ew zêde dirêj biket, ta dema ku ew dê bibînin çî belênîyek dabûne wan, yan siza yanjî Demjimêr. Paşê ew dê bizanin kanê kê li cihek nebaş daye û şervanên bêhêz hene.'

⁷⁶ Lê Xwe dê, rênivîniya zêdetir didete ewên ku rênivîniyê dipejirînin. Li bal Xwedanê te kiryarên başê mayinde bêhtirin û padaşê baştir dizvrînin. ⁷⁷ Paşê te, ew dîtîye ku bawerî bi eşkeryên Me nekir û got, 'Bêguman, dê heyî û zarûk bi min, bêne dan?' ⁷⁸ Meger, ew zêndaye eva nedîtî yanjî belênîyek li Xwedanê rehmê vergirtiye?

⁷⁹ Na! Em dê, ewa ku ew dibêjtî tomar biken û sizaya dirêja wî dirêjtîr biken,
⁸⁰ Em dê, ewa ku ew bas lê diket, mîrat biben û ew dê bi tenê bête bal Me.
⁸¹ Ewan li kêleka Xwe dê, da xwedêyên dike vergirtine ku hêzê bidete wan.
⁸² Ne, ew dê nikolîyê li perestûna ewan biken û ew dê li dijberî ewan derkevin.
⁸³ Meger tu nabînî Me, şeytan şandine ser nebawera ku bi han dana ewan han diden. ⁸⁴ Lewma li dijî wan lezê lê neke, Em tenê bo wan jimareyekê dihejmêrin. ⁸⁵ Roja ku Em dê ewên hişyar, bicvînine bal Xwedanê Rehmê ⁸⁶ û ewên tawankar tênî hajone cehnemê da, ⁸⁷ kesê desthilata nawbêjvaniyê çinabît, xêncî ewên ku digel Xwedanê Rehmê peyman girê dane. ⁸⁸ Ew dibêjin, 'Xwedanê Rehmê kurek heye' ⁸⁹ Çend tîrsnake ew tiştê ku hûn dibêjin ⁹⁰ wêderê da kêr dimînî hemû asiman bidiryên û erd ker bît û li ber wêraniyê çiya biherifin, ⁹¹ ku ew kurekê bi Xwedanê Rehmê we girê diden. ⁹² Ew kerhatiyê Xwedanê Rehmê nîne ku bixwe kurekê wergrît. ⁹³ Çi kes di asimana û erdê da nîne ku weke kole neyête bal Xwedanê Rehmê.
⁹⁴ Vî, ew jimare kirîne û pê jimara hejmartine ⁹⁵ û li Roja Vejiyanê da hemû bi tenê têne bal Vî. ⁹⁶ Bîrastî, Xwedanê Rehmê dê xweşevîstiyê bidete ewên ku bawer kirîne û karên baş kirine. ⁹⁷ Lewma Me, eve tenê bi zimanê te hêsan kiriye, belke li ber hindê tu mizgîniyê bideye ewên hişyar û agahdariyê bideye neteweya dujmin. ⁹⁸ Me çend nîfîş li pêş ewan da, li nav birîne! Meger tu niha kesekê li wan nas dikey yanî dengê li wan dibhêy?

20. Para Ta Ha

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹Ta Ha. ² Me, bo te Xwandin (Quran) neşande xarê ku te perîşan biken ³ lê tenê weke bîranîn bo ewên ku ditîrsin, ⁴ eşkereyek li bal Ev ê ku erd û asimanên bilind afirandine, ⁵ Xwedanê rehmê, ser text damezrayî. ⁶ Ewa li asimana û ewa li erdê da û ewa li nawberê da û ewa li bin axê da, ya Vî ye. ⁷ Eger tu bilind bêjî, birastî Ev nihênîyê dizanî û ewa zêdetir weşartî. ⁸ Xwe dê, çi xwedê nînin bes Ev nebît, navên herî, baş yê Vî ne. ⁹ Meger serhata Mûsa bo te hatiye? ¹⁰ Dema wî agirek dît, paşê gote binemala xwe, 'Wêderê rawestin, birastî min bi agirekê zaniye, belke ez li wê bo we çirûskêkê bînim, yanjî li agir da rênivîniyê peyda kem.' ¹¹ Paşê ew hate vê, gazî wî hate kirin 'Mûsa! ¹² Birastî ez Xwedanê te me. Lewma solikê xwe bêxe, birastî tu di gelyê pîrozê Tuwa dayî. ¹³ Min tu hilbijartî, lewma guhê xwe bide eva ku eşkere dibît. ¹⁴ Birastî Ez Xwe dê me, çi xwedê nînin bes Ez nebim, lewma Min bipereste, nûbêjê bike bila tu Min bîr bînî. ¹⁵ Birastî Demjimêr têtin, Min hema hema^a weşartiye, jibo ku her rihek pêka xebata xwe, padaş wergirît. ¹⁶ Nehêle ew pêşgîriya te lê biket, ewê ku bawerî pê naket û peyrevî li hestê xwe diket, bila tu li nav neçî.' ¹⁷ 'Mûsa, ew çiyê di destê te yê rastê da?' ¹⁸ Wî got 'Ew kopalê mine, ez pala xwe didemê, pê pezê xwe dihajom û bo tiştê dîke jî bikar tînim.' ¹⁹ Ev got, 'Mûsa, havêje xarê.' ²⁰ Lewma wî havête xarê, ew bûye marek ku bi lez xwe xoşand. ²¹ Vî got, ' Bigre, lê netirse, Em dê wê weka pêşta lê biken. ²² Destê xwe nêzikê tenîştê xwe bike û ew dê sipî bête der, bêy ku zirarê bibînî, eve nîşaneyek dîke. ²³ Belke Em mezintrîn nîşaneyên xwe pêşani te biden. ²⁴ Here bal Fireûn, birastî ew sînor bezandine.' ²⁵ Wî got, 'Xwedanê min, bo min singê min fereh bike ²⁶ û erkê min bo min hêsan bike ²⁷ û girêya ser zimanê min veke, ²⁸ belke li ber hindê ew gotinê min têbigihin ²⁹ û yarmetiderekê li binemala min bide min, ³⁰ Harûnê birayê min, ³¹ di rêya wî da min bihêz bike. ³² Bihêle bila ew erkê min par veket ³³ bila em zêdetir Te, paye bilind biken ³⁴ û zêdetir Te bîr bînin, ³⁵ birastî Tu hemû dema me dibînî.' ³⁶ Ev got, 'Mûsa, bêguman daxwaza te hate pejirandin. ³⁷ Birastî, Me careke dîke jî qencî digel te kir kiribû. ³⁸ Dema ku Me sirûş dabû dayka te, ev sirûşe, ³⁹ 'Ku wî danê naw sandiqê da, paşê wî danê naw çem da. Bihêle bila çem bibete ser lêwarê xwe û dijminê Min û wî dê ew biben.' Min, evîna Xwe dana ser te, belke tu li bin çavdêriya Min da bêye mezin kirin.

⁴⁰ Dema xweşka te çò û got 'Ez yêkê pêşanî we bidem ku nojdariya wî biket?' Bi wî awayî Me, tu zivrandiye bal dayka te ku ew çavên wê fênik biket û ew xemgîn nebît. Paşê te rihek kuşt, lê Me tu li xemgênîyê rizgar kirî û Me tu bi ezmûnê taqî kirî. Paşê tu bi sala li naw netewa Med da may. Mûsa paşê tu li dema destnîşan kirî da hatî. ⁴¹ Min, bo Xwe tu hilbijartî. ⁴² Tu û birayê xwe herin, bi nîşaneyên Min û li bîranîna Min da bê xîretiyê neken. ⁴³ Hûn herduk herine bal Fireûn, birastî ew sînora bezandine. ⁴⁴ Gotinek nerm bêje wî, belke li ber hindê bîra wî bimînît, yanjî bitrsîyêt. ⁴⁵ Ewan got, 'Xwedanê me, birastî em ditirsîyên ku ew li dijî me lezê lê biket yanjî sînora bibezînît.' ⁴⁶ Vî got, 'Netîrsin, birastî Ez digel we herdu ya da me, Ez dibhêm û Ez dibînim. ⁴⁷ Lewma herine bal wî û bêjine, 'Birastî em peyamberên Xwedanê te ne, lewma zarûkên Israîl digel me rêke û ewan eşkence nede. Her wisa em pê nîşaneyekê li bal Xwedanê te ra, hatine bal te. Dê aştî li ser ew kes bît ku peyrevî li rênivîniyê diket.

⁴⁸ Birastî ew bo me hatiye eşkere kirin ku dê siza bikevîte ser her kesekê ku bawer neket û piştî xwe bidetê.' ⁴⁹ Wî got, 'Mûsa, Ev Xwedanê we kêye?' ⁵⁰ Wî got, 'Xwedanê me, Ev e, ku şeweya hemû tiştî da yê da, paşê rênivîni kir.' ⁵¹ Wî got, 'Çarenûsa nîfşên berê çîye?' ⁵² Wî got, 'Xwedanê min, tenê li ser wan zanist heye, li tomarekê da, Xwedanê min ne şaşiyê diket neji li bîr diket.' ⁵³ Eve ku erd bo we kiriye mangêh û bo we rê danane ser da û li asiman ra av şande xarê, paşê Me pê wê cotê gihayên^a ciyawaz derêxistin, ⁵⁴ bixwen û ajelên xwe yên kevî biçerînin. Birastî li evê da bo ewên xwedan têgeheştin nîşane hene. ⁵⁵ Me, hûn li ewê afirandine û Em dê we bizvrîne têda û Em dê carek dike we têda derêxin. ⁵⁶ Bêguman Me, hemû nîşaneyên Xwe pêşanî wî dan, lê wî bawer nekirin û nepejirandin. ⁵⁷ Wî got, 'Mûsa, meger tu hatî, pê cadûyê xwe, me li welatê me bikeve der?' ⁵⁸ Bêguman Em dê cadûyek weka wê jibo te berhem bînin, lewma li nawbera me û li nawbera we da hevdîtinekê çêke ku ne, em nekarin bicih neynin, neji hûn nekarin bicih neynin, ciheke wekhev da.' ⁵⁹ Wî got, 'Hevdîtina we dê li roja xemlandî da bît, dema ku pêş nivro da mirov kom dibin.' ⁶⁰ Fireûn wêda çò û bernameya kiryara xwe darêşt, paşê ew hat. ⁶¹ Mûsa gote wan, 'Hewar li we, li dijî Xwe dê, direwa berhem neynin nexa Ev, dê pê sizaya Xwe we li nav bibet. Bêguman ewê ku berhem bînit dê şikestê bixwet.' ⁶² Paşê ewan li ser bernameya xwe, li nawbera xwe da gengeşe kirin û ciwîna xwe ya nihênî weşartin, ⁶³ Ewan got, 'Birastî ew her du cadûgerin. Ew dixwazin pê cadûyên xwe, we li welatê we bidene der kirin û dawiyê bi rêbaza jiyana we ya birûmet bînin.

⁶⁴ Lewma, bernama kiryara xwe serûber ken û paşê li rêzekê da werin. Bêguman her kesê îro bibet, ew dê serkevît. ⁶⁵ Ewan got, 'Mûsa, yan tu havêje yanî em ewlî havêjin?' ⁶⁶ Wî got, 'Ne, hûn havêjin, paşê bi rêya cadûya wan, ber çavên wî wisa xûya dikir ku bendik û kopalên wan dibzivîn. ⁶⁷ Mûsa di naw xweda tirsîya bû, ⁶⁸ Me got, 'Netirse, birastî tu serdestî. ⁶⁹ Ewa li destê te yê rastê daye havêje, ew dê qurt ket, ewa ku wan berhem înaye. Ewan tenê lêbê cadûgera berhem înayne û cadûger ser nakevît her cihekê ew hatê.' ⁷⁰ Lewma cadûgera çokê xwe danandin û serê xwe nivandin û goting 'Em bawer bi Xwedanê Harûn û Mûsa diken.' ⁷¹ Wî got, 'Hûn bawerî bi wî biken, pêş ku ez destûr bideme we? Birastî ew mezinê we ye. Ewê ku hûn fêrî cadûgeriyê kirine. Bêguman ez dê dest û pêyê we kitan gohor bibrim, paşê we li ser qola dara xurmê li xaçê bidem. Bêguman hûn dê hingê bizanin kanê sizaya kîjan li me, diwartir û dirêjtire.' ⁷² Ewan got, 'Em çi cara te li serwey nîşaneyê zelal ku bo me hatiye pesend naken, neî serwey Ev ê ku em afirandine. Li ber hindê biryarê bide, her biryarekê tu dê bide, tu dê tenê bikarî biryarê li ser jiyana ev dinyayê bidey. ⁷³ Birastî em bawerî bi Xwedanê xwe diken, belke Ev li gunehên me û ew cadûgeriya ku te zor li me kir ku em taçî biken xweş bît, Xwe dê Bêhtir û Mayîndetire.' ⁷⁴ Birastî her kesê ku weke tawankar bête bal Xwedanê xwe, birastî ew dê cehnem hebît, ne ew dê têda bijît, neî dê bimirît. ⁷⁵ Lê her kesê weke bawermend hate bal Vî ku kiryarên baş kiribûn, ewan dê bilindtrîn paye hebîn, ⁷⁶ Baxçeyên şadiya bêpayan, ku li bin wan da çem diherikin û ew dê ta bêawiyê li wir bimînin. Eweye padaşê ewên ku xwe pak diken. ⁷⁷ Bêguman Me, sirûş da Mûsa, 'Şevê digel koleyên Min da here û li naw deryayê da bo wan rêkek hişik lêde. Tu li girtinê natirsî, neî bitirse.' ⁷⁸ Fireûn, pê şervanên xwe li dû ewan da ço, lê ser ewan da girt ava deryayê, ewa ku ser wan da girt. ⁷⁹ Fireûn neteweya xwe li rê derêxist, rêniwîni nekirin. ⁸⁰ Zarûkên Israîl, bêguman Me hûn li dijminê we rizgar kirin. Li destê rastê ser jêheliyê da, Me digel we peyman girê da. Me jibo we mena^a û herwêde^b şandine xarê, ⁸¹ 'Bixwen li ew tiştên baş ku Me, ji bo we dabîn kirîne, lê wêderê sînora nebezînin, bila kerbê Min li ser weda neyete xarê. Herkesê ku kerbê Min, li ser da hatî, bêguman ketiye. ⁸² Lê birastî Ez herî lêbihorim, bo her kesê ku peşîman dibît û bawer diket, karên durust diket û rêniwîni kirî dimînin.' ⁸³ 'Mûsa, çi wel te kir ku tu lezê li neteweya xwe bikey?' ⁸⁴ Wî got, 'Ew bi nêzikî şûn pêyê min dişopînin. Ez bi lezîni hatime bal Te, Xwedanê min, ku Tu keyfxweş bî.'

a: Xwarinek wek nan

b: Balindeyek biçûke, weke kevê!

⁸⁵ Wî got, 'Lê birastî paş te, Me neteweya te taqî kir, Samirî, ew li rê derêxistine.' ⁸⁶ Mûsa zivriye bal neteweya xwe, ture û xemgîn wî got, 'Neteweya min, meger Xwedanê we, belênîyek baş neda we? Meger belênî bo we dirêj bû yanjî we xwast kerbê Xwedanê we li ser we da bikevî lewma we peymanaxwe şikand?' ⁸⁷ Ewan got, 'Me bi dilê xwe, peymanax digel te neşkand. Lê wel me kirin ku em barê cewherên^a netewê helgirin, lewma me havêtinê^b û her wisa Samirî jî havêtê,' ⁸⁸ lê wî, laşê golikekê bo ewan lê berhem îna, ewê dengê orênê diderêxist û ewan got, 'Ewe xwedêyê we û xwedêyê Mûsa ye, lê wî jî bîr kiriye.' ⁸⁹ Meger paşê ewan nedît, ku ew bo wan çi peyva nazvrînît û wê desthilat nîne ku çi zirar yanjî çi qazancê li wan bidet? ⁹⁰ Bêguman Harûn pêşta gotibû wan, 'Neteweya min, hûn tenê pê wê têne taqî kirin, birastî Xwedanê we Xwedanê Rehmê ye, lewma min bişopînin û peyrevî li destûrê min biken,' ⁹¹ Ewan gotibû, 'Em waz li xwe sipartûn bi wê naynina taku Mûsa dizvrîte bal me.' ⁹² Wî got, 'Harûn, dema te dît ew li rê derketine, çi rêka te girt' ⁹³ ku tu peyrevî li min nekey, bes te peyrevî li destûrê min nekiriye?' ⁹⁴ Wî got 'Kurê dayka min, negire rêdîna min, yanjî pirça min! Birastî ez tirsîyam ku tu dê bêjî, 'Tu bûye hokarê duberekiyê li nawbera zarûkên Israîl û tu çavnihêrê gotina min nemay.' ⁹⁵ Wî got, 'Samirî, pirsgrêka te bû?' ⁹⁶ Wî got, 'Min dît ewa ku wan têda nedît, lewma min mistek li kerxa^c peyamber rakir û paşê ew havêt, riha min bi ew rêbazê pêşniyarê min kir.' ⁹⁷ Wî got 'Bes here! Birastî jibo te ye li ev dinyayê da ku tu dê bêjî, 'Destê xwe nedê' Birastî te hevdiînek heye ku tu çi cara nikarî lê birewî. Zênde xwedê xwe ku te xwe sipartiyê da, bêguman em dê wê bişewtînin, paşê, bêguman em dê pirtikê wê belav kene naw deryayê da. ⁹⁸ Tenê Xwe dê te Xwe dê ye. Çi xwedê nînin bes Ev nebît. Ev hemû tişta bi zanist dorpêç diket.' ⁹⁹ Bi ew rêbazê Em, dibêjine te ku pêşta çi rû dabû. Bêguman Me, li bal Xwe ra bîranînek daye te. ¹⁰⁰ Her kesê ku rûyê xwe lê bizvrînît, bêguman dê li Roja Vejiyanê da barekê hilgrît ¹⁰¹ ta bêdawiye ew dê têda da bimînît. Di Roja Vejiyanê da, barek bo ewan nebaşe! ¹⁰² Roja ku dê zirna bête pif kirin û Em dê ewên tawankar û kore kom biken, ¹⁰³ ew li nawbera xwe da piste pistê diken, 'Birastî tu mayî xêncî deh.' ¹⁰⁴ Em, dizanin ku ew dê çi bêjin, dema mînaka wan li rêbazê da dê bêjî, 'Birastî tu mayî xêncî rojekê.' ¹⁰⁵ Ê Sebareti bi çiyaya ew li te dipirsin, lewma bêje 'Xwedanê min, dê pif kete pirtikê wê' ¹⁰⁶ paşê Ev dê cihek serast bihêlît, ¹⁰⁷ hûn têda çi xar û xêçiyê nabînin.

¹⁰⁸ Di wê Rojê da, ew dê peyrevî li gazîker biken, çi xarî têda nîne û deng dê li ber Xwedanê Rehmê bipariyên, lewam tu nabihêy xêncî dengêk nizim. ¹⁰⁹ Di wê Rojê da, çi qazanc nagehînît nawbêjvan, xêncî ewên ku Xwedanê Rehmê destûr daye wan û Ev peyvek bo wî pejirandiye ¹¹⁰ Ev dizanît ku çi li pêşî û çi li pişt ewane, lê ew pê zanistê dorpêç naken ¹¹¹ û rûmet dê li pêşberî Ev ê herdem Zindî bêne ûstî xar kirin. Bêguman ewên ku nerastî hilgirtine dê bikevin. ¹¹² Lê ewê ku kiryarên durust diket dema ku ew bawermende, paşê ew li bêdadiyê natrsît, nejtî li hejariyê. ¹¹³ Bi vê rêkê Me, ev Xwandina (Qurana) Erebi şandiye xarê û Me têda şiroveya hereşê kiriye, belke li ber hindê ew hişyar bin yanjtî bibîte hokarê bîranîna wan. ¹¹⁴ Lewma Xwe dê gelek bilinde, Padişahê rast. Pê Xwandinê (Quranê) lezê lê neke, pêş ku sirûşa vê jibo te tewaw bit. Bêje 'Xwedanê min zanista min zêde bike!' ¹¹⁵ Me, pêş te da, peyman digel A Dem jî girêdabû, lê wî jî bîr kir û Me pêdagirî li wî da nedît. ¹¹⁶ Dema ku Me gote firîştâ, 'Çokê xwe li ber A Dem danên û serê xwe binvînin,' Ewan çokê xwe danan û serê xwe nivandin. Xêncî Iblîs, wî nepejirand ¹¹⁷ paşê, Me got, 'A Dem, birastî ewe dijminê te û jina te ye, lewma bila ne ew, we li baxçe da bikete der. Çimkî hûn dê janê bikêşin ¹¹⁸ Birastî hûn li naw da, çi cara bîrsî nabin, nejtî hûn dê rût bin, ¹¹⁹ birastî hûn lêrê da tînî nabin, nejtî dê têna rojê li we bidet.' ¹²⁰ Paşê Şeytan pistepist digel da kir. Wî got 'A Dem, gelo ez te raste rêyê dara bêdawayê û padişahiya ku çi cara li nav naçît bikem?' ¹²¹ Paşê her duya li wê xwarin. Lewma şerma wan li wan aşkira bû û dest pê kirin pelgên baxçe bi xwe girê den. A Dem serpêçî li Xwedanê xwe kirbû û li rê derketibû. ¹²² Paşê Xwedanê wî, ew hilbijartibû û zivîrbûye aliyê wî û rênivîni kirbû. ¹²³ Vî got 'Hûn hemû lê herine xarê, hindek li we dujminê ewê dîke ne.' Lê eger paşê li bal Min we bo te rênivîni bêt, paşê herkesê peyrevî li rênivîniya min biket, paşê ew li rêkê naderkevît nejtî dê janê bikêştî, ¹²⁴ lê herkesê rûyê xwe li bîranîna Min bizvîrînt, birastî paşê ew kes dê jiyanê gelek bi dijwarî hebît û Em dê ew kes kore bînine kombûna Roja Vejyanê da ¹²⁵ û ew dê bêjtî, 'Xwedanê min, Te çima ez kore rakirme, dema ku min didît!'

¹²⁶ Ev dêbêjtî, 'Çimkî nişaneyên Me jibo te hatin, lê te li bîr kirin, liber hindê îro tu dê bêy li bîr kirin.' ¹²⁷ Bi wî awayî Em padaş didene ewên ku sînora dibezînin û bawerî bi nişaneyên Xwedanê xwe naken û sizaya di Dawiyê da, diwartir û mayendetire.

¹²⁸ Bes evê ew rênivînî nekirîne, Me çend nîfşên li pêş ewan da li nav birine, ew li naw awahiyên wan da digêrên? Birastî li evê da, bo her kesê xwedan hiş nîşane hene! ¹²⁹ Eger li ber gotinek pêşta lê derbaz bûyî li bal Xwedanê te neba, bêguman dema dîhar kirî dê biba erk, ¹³⁰ lewma digel ewa ku dibêjin bêhin fereh be, pêş rojhela û rojava yê pê pesna paye bilindiya Xwedanê xwe rabigehîne û di demên şevê da jî paye bilind bike û li der dorê rojê da jî, belke li ber hindê tu dilxweş bî ¹³¹ û çavê xwe li ewa ku Me bo xweşiyê daye cotê wan negêre, jiyana dinyayê ciwane ku Em, ewan têda taqî diken, lê debara Xwedanê te bêhtir û mayindetire.¹³² Destûrê bide binemala xwe ku nûbêja biken û têda bêhin fereh be. Em debara li te naxwazin. Em debara didene te û dawî bo ewên hişyare. ¹³³ Ew dibêjin, 'Çima ew li bal Xwedanê xwe ra bo me nîşaneyekê naynît?' Meger belge bi wan nehatine dan ku çi di nivîsînên pîrozê pêşta da bûn? ¹³⁴ Eger pêş wî da, Me bi rêya sizayê, ew li nav birban, bêguman ewan dê gotiba, 'Xwedanê me, Te çima bo me peyamberek neşand, ku me karîba peyrevî li nîşaneyên Te biken, pêş ku em hatibana serşor û siwik kirin! ¹³⁵ Bêje her kesê ku çavnihere, bila çavniher bit, paşê tu dê bizanî, kanê kê hevrêyê rêya seraste û kê hatiye rênivînî kirin.

21. Para Pêşbîna

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Lêpirsîna mirova nêzik bûye, hêştta jî ew bêagahin û rûyê xwe lê dizvrînin,
² Bîranînek taze li bal Xwedanê wan ra bo wan nayêt, xêncî wê ku ew guhê xwe didenê, dema ku ew dileyîzin, ³ pê dilên hiş belaw û ew gotûbêja nehênî diweşêrin 'Ewên nerastkar, meger eve xêncî bimirekê weke we bixwe nîne? Lewma hûn dê li cadûyê nêzik bin dema ku hûn dibînin?' ⁴ Wî got, 'Xwedanê min gotina li asimana û erdê da dizanî û Ev, Bihîstine Zanîne.' ⁵ Ne, ew dibêjin, 'Xewnê alozin ne, wî bixwe berhem înaye ne, ew helbestvane, bihêle bila ew bo me nîşaneyekê bînît, weka ewên pêştta hatibûne şandin.' ⁶ Hîç şarekê ku li pêş ewan da Me wêran kirin, bawer nekirbûn. Lewma ew dê li ber hindê bawer biken? ⁷ Me pêş te neşandin, xêncî mêra ku Me sirûş dabû wan, lewma li mirovên bîranîne bipirse, eger tu nizanî ⁸ Me, bo wan beden çê nekirin ku xwarin nedixwarin, neji ew nemir bûn. ⁹ Paşê Me, belêniya wan bicih îna û ewên ku Me dixwastin Me rizgar kirin û ewên ku sînor bezandin, li nav birin. ¹⁰ Bîrastî Me bo te nivîsînek pîroz şandiye xarê ku têda amaje bi te hatiye kirin Paşê tu hizra xwe bikar naynî? ¹¹ Me çend şar pirt pirt kirin ku bêdad bûn û paş wan, neteweyek dike berhem îna! ¹² Paşê dema ku ewan hest bi eşkenceya Me kir, lêbinêre ku ew çawa, lê direwiyan! ¹³ 'Nerewin, lê bizvirine ew cihê ku xweşî dabûne we û malên we, belke li ber hindê lêpirsîn li we bête kirin.' ¹⁴ Ewan got, 'Hewar li me! Bîrastî em nerastkar bûn!' ¹⁵ Paşê ev pariyana wan nerawesta, taku Me ew kirine pûşê hişik. ¹⁶ Me, hemû asiman, erd û hemû tiştê li nawbera wan da di leyîzê da ne afirandin. ¹⁷ Eger Me, daxwaza dem derbaz kirinê kiriba, bêguman Me dê karîba li naw xwe da peyda biken, eger Me wisa kirba. ¹⁸ Na! Em rastiye dihavêjine direwê û ev serê wê dişkînit, binêrin, ew çawa wenda dibît! Li te heware, bo ewa ku tu pênase dikey! ¹⁹ Hemû ewên li asimana û erdê da yê Vî ne û ewên ku nêzik Vî ne, qude nînin ku Vî biperestin, neji ew lê diwestiyên, ²⁰ ew bê mandî bûn bi şev û roj Vî paye bilind diken. ²¹ Meger, ewan li erdê xwedê wergirtine, ku divejînin? ²² Eger li herdu ya da jî xwedê heban li kêlek Xwe dê, bêguman ew dê genî ban, li ber hindê Xwe dê, paye bilinde, Xwedanê textê, çi pênase diken ²³ Nabî lêpirsîn li Vî bête kirin, sebaret bi eva ku Ev diket lê, dê lêpirsîn li ewan bête kirin.

²⁴ Yanjî, ewan li kêlek Vî da xwedêyên dîke wergirtine? Bêje, 'Belgeyên xwe bînin. Ewe bîranîneke bo ewên ku digel minin û bîranîneke bo ewên li pêş min.' Lê, piraniya wan rastiye nizanin, lewma ew piştî xwe didên.

²⁵ Me, pêş te da çi peyamber neşandin, xêncî ku Em sirûşe bidene wî 'Çi xwedê nînin, xêncî Mîn, lewma Mîn bipereste' ²⁶ û ew dibêjin, 'Xwedanê Rehmê kurek vergirtiye.' Ev paye bilinde! Ne, koleyên birûmetin,

²⁷ ew pêş gotina Vî nakevin û ew bi destûra Vî kar diken. ²⁸ Ev dizanît ku çi li pêşiya wane û çi li pişt wane û ew nawbêjvaniyê naken, xêncî bo ewê ku Ev dipejrînît, ew li tîrsê Vî da sersam radwestin. ²⁹ Eger her kesek li wan bêjît 'Bîrastî ez xwedê me, li kêleka Vî da,' ewê wisa Me dê padaşe cehnemê dabayê, bi wî awayî, Em padaş didene nerastkara. ³⁰ Meger ewên, nebawer li ber çav nagirin, ku hemû asiman û erd pêkve bûn, paşê Me, ew li hevdu cuda kirin û Me, hemû tiştê zindî li avê çêkir? Bes ew bawer naken? ³¹ Ê Me, çiyayên qahîm danane ser erdê, neket ku digel ewan da bihejîyêt û Me, rêkên pan li ser da çêkirin, belke li ber hindê, ew bêne rênivînî kirin ³² û Me, asiman kire banek parastî, lê ew rûyê xwe li nîşaneyên Me dizvrînin. ³³ Ev e, ku şev û roj afirandine, roj û heyy, her yêk li ser hêla xwe da dizvrît. ³⁴ Me, nemirî neda çi bimirên pêş te da jî, lewma eger tu bimirî, ew dê nemir bin? ³⁵ Hemû rihek dê mirinê tam biket Em, te bi ezmûna nebaş û baş taqî diken û hûn dê hemû vegeerêne bal Me. ³⁶ Dema ewên ku bawer naken te bibînin, ew te wernagirin xêncî bi henek nebît 'Ewe ye ku basê xwedêyên we diket?' Ew bawerî pi bîranîna Xwedanê Rehmê naken. ³⁷ Mîrov li lezê hatibû çêkirin, Ez dê nîşaneyên Xwe pêşani te bidem, li ber hindê, bi bêhin çikî li Mîn nexwaze ku bilezînim. ³⁸ Ew dibêjin, 'Ew belêniye kengê ye, eger tu rast bêjî?'

³⁹ Eger ewên bawer nekirî bes zanî ban, Dem, ew gave ku ew dê nekarin agir li rûmet yanjî li piştî xwe vemirînin û yarmetiya ewan nayê kirin. ⁴⁰ Ne, ew dê nişkida bo wan bêt û ewan gêj ket, paşê ew dê nekarin paşve biden, neji dê derfet bi wan bête dan. ⁴¹ Henek bi peyamberên pêş te da jî hatibû kirin, paşê ewên ku trane kirbûn hatibûne dorpêç kirin, bi heman ew tiştî ku wan henek pê kirbû. ⁴² Bêje, 'Kê bi şevê û bi rojê te li Xwedanê Rehmê diparêzît?' Hêştî jî, ew li bîranîna Xwedanê xwe rûyê xwe dizvrînin. ⁴³ Meger ewan xwedê hene ku dê ewan li Me biparêzin? Ew nikarin yarmetiya xwe biken, neji ew dikarin li Me, bêne parastin. ⁴⁴ Lê Me tiştên baş bo ewane û berebabên wan dabîn kirin taku jiyana wan dirêj bû. Meger ew nabînin ku Em tene ser erdê û li teniştî ra diqermçînin. Lewma meger ew dê ser bikevin? ⁴⁵ Bêje, 'Ez tenê li rêya sirûşa ra agahdariyê dideme we. Lê ewên ker, gaziye nabihên, dema ku ew tene agahdar kirin.

⁴⁶ Eger tenê pîfek sizaya Xwedanê te li wan bidet, bêguman, ew dê bigiryên, 'Hewar li me, birastê em nerastkar bûne!' ⁴⁷ Bo Roja Vejîyanê Me, pîvanên dadmendiyê damezrandine, liber hindê, bêdadî li hiç rihekê neyête kirin, tenanet eger hindî giraniya dindika xerdelê jî bît, Em dê bînine der, Em, bo hesabê têrê hene. ⁴⁸ Me, cudaker^a, dabû Mûsa û Harûn û ronahiyek û bîranînek, bo ewên hişyar ⁴⁹ Ewên ku li Xwedanê xwe, li nedîtîyê da ditîrsin û sersamê Demjimêrê ne, ⁵⁰ eve bîranîneke pîroze ku Me şandiyê xarê. Paşê tu evê napejrînî? ⁵¹ Bêguman Me, dadweriya serast pêşta da Ibrahîm û Me ew nas dikir. ⁵² Dema wî gote bab û netewa xwe, 'Ew wênane^b çine ku hûn, xwe dispêrinê?' ⁵³ Ewan got, 'Me berebabên xwe dîtûn ku ew, dipereştûn.' ⁵⁴ Wî got, 'Bêguman, hûn û berebabên xwe, bi aşkira li rê derketine.' ⁵⁵ Ewan got, 'Meger tu pê rastiye hatû bal me, yan jî tu li ewanî ku yariya diken?' ⁵⁶ Wî got, 'Ne! Xwedanê we, Xwedanê asimana û erdê ye, Ev e ku ew afirandine û li ser ewê, ez li gewaha me. ⁵⁷ Bi Xwe dê, bêguman ez dê bernameyekê bo potê we darêjim, paş ku hûn pişta xwe bidenê û biçin ⁵⁸ Lewma wî, hemû hûr hûr kirin, xêncî ewê herî mezin li naw ewan da, li ber hindê belke ew bo bizvrin. ⁵⁹ Ewan got, 'Kê ewe digel xwedêyên me kiriye? Birastî ew li nerastkara ye!' ⁶⁰ Ewan got, 'Me bihist, lawekê ku dibêjinê Ibrahîm, sebarek bi wan dipeyvî.' ⁶¹ Ewan got, 'Bes ew bînine pêş çavê mirova, belke liber hindê, gewahiyê biden.' ⁶² Ewan got, 'Ibrahîm, te ewe digel xwedêyên me kiriye?' ⁶³ Wî got, 'Na, ewê mezinê wan we kiriye, aha ewî. Lewma li wan bipirsîn, eger ew dipeyvîn.' ⁶⁴ Lewma ew, li xwe zivrîn û gotin, 'Birastî tu nerastkarî' ⁶⁵ Paşê ewan serê xwe şor kirin û gotin, 'Bêguman tu dizanî ewane napeyvîn.' ⁶⁶ Wî got, 'Bes hûn, li kêlek Xwe dê da, ewa ku ne qazancekê li we dibet, ne jî zirarê biperestîn?' ⁶⁷ Of bo we û ewa hûn li kêlek Xwe dê, da dipereştin. Paşê hûn hizra xwe bikar naynin?' ⁶⁸ Ewan got, 'Wî bişewtînin û yarmetiya xwedêyên xwe biken, eger hûn dê biken.' ⁶⁹ Me got, 'Agir, bo Ibrahîm fênik û ewleh be.' ⁷⁰ Ewan dixwast ku bernameyekê bo wî darêjin lê, Me wekir ku ew bidorînin. ⁷¹ Me, ew û Lat rizgarî ew erd kirin ku Me bo hemû mirova pîroz kiriye ⁷² û Me, Ishaq û Yeqûb zêde dane wî û Me hemû kirine durustkar. ⁷³ Me, ew kirne rêber, ew pê destûra Me rênivîni dikirin û Me sirûş da wan ku karên baş biken, nûbêja biken û xêra ku bo wan hatî destnîşan kirin biden^e, ewan Em dipereştin. ⁷⁴ Me, dadwerî û zanist da Lat û Me ew, li ew şar rizgar kir ku kiryarên qirêj dikirin, birastî ew neteweyek nebaş bûn û bi pêdagrî serkêş bûn! ⁷⁵ Me, ew vergirte rehma Xwe, da, birastî ew li durustkar b. ⁷⁶ û Nû Xwe, dema pêşta wî gazî kir, lewma Me bersiva wî da û Me, ew û binemala wî li kerbek gelek mezin rizgar kirin ⁷⁷ û Me, yarmetiya wî kir, li neteweya ku bawerî bi nîşaneyên Me nekîrbûn, birastî ew neteweyek nebaş bûn, lewma Me hemû bi hewra xendiqandin.

a: Mebest nivîsîna pîroza Rênivîniyê (Torat)e ku rastî û nerastiye li hev cuda diket.

b: şikil, eks, sûret

⁷⁸ û dema ku Dawûd û Silêman sebarek bi zewiya neteweyekê dadwerî kirbûn, dema pez çobûne naw da çerandibûn û Em gewahê dadweriya wan bûn ⁷⁹ û Me têgeheştina wê da Silêman, Me dadwerî û zanist dabû her yêk li wan. Me çiya erkdar kirin ku, digel Dawûd Me paye bilind biken û balinde jî, Me we dikir ⁸⁰ Me, ew fêr kir qapûtê asin çêket, bo te, ku te li şerên te da, biparêzît, paşê tu sipasdar nabî? ⁸¹ Bi destûra Silêman ba bi xurtî dihatine erdê da, ku Me pîroz kirbû. Me zanista hemû tiştê heye ⁸² û li şeytan jî, ewên ku bo wî melevaniyê biken û karên dîke jî di kêlekê da biken û Em parêzerê wan bûn. ⁸³ Ê Eyûb, dema ku wî gazî Xwedanê xwe kir, 'Birasî karesatê li min daye û Tu, Birehmê birehmayî.' ⁸⁴ Lewma Me bersiva wî da û Me karesata wî, wêda bir û binemala wî dayê da, digel ewên weka wan, rehmkê li bal Me we û bîranînek bo ewên ku diperestî ⁸⁵ û Ismaîl, Idrîs û Zulkifl ew hemû bêhin fereh bûn. ⁸⁶ Me, ew vergirtine rehma Xwe, da, birasî ew durustkar bûn. ⁸⁷ Ê mêrê digel masiya mezin^a da, dema ku ew tûre^b ço, hizir dikir ku Em çi cara li ser wî ra nagehînin, paşê ew li tarîtiyê da gazî kir, 'Çi xwedê nînin bes Tu nebî, payebilindî bo Te ye, Birasî ez li nerastkara bûme.' ⁸⁸ Lewma Me bersiva wî da û Me ew li xemê rizgar kir, bi ew rêbazê Em bawermenda rizgar diken. ⁸⁹ Ê Zekerya, dema wî gazî Xwedanê xwe kir, 'Xwedanê min, min bi tenê nehêle, dema ku Tu li bêhtrîn mîratgiray.' ⁹⁰ Lewma Me bersiva wî da û Me Yehya da wî û Me jîna wî derman kir, birasî ewan lez, li kirina karên baş dikirin û bi hêvî û tîrs li ber Me dipariyan û jîbo Me ûstî-xar bûn. ⁹¹ Ê ewa ku dawêna xwe bi pakî parast. Me, li riha Xwe pif kire wê da û Me ew û kurê wê bo hemû mirova kirine nîşane. ⁹² Birasî ewe koka^c te ye û koka te Yêke û Ez Xwedanê te me, lewma Min bîpereste. ⁹³ Ewan destûra xwe li nawbera xwe da parpar kirîne, ew dê hemû vegeerêne bal Me. ⁹⁴ Paşê her kesek karê durust biket, dema ku ew bawermende, têkoşîna wî nayête nepejirandin, birasî Em ewê tomar diken. ⁹⁵ Ê qedexe li ser ew şar ye ku Me li nav biriye û ew nazivrin, ⁹⁶ û ta dema ku Cûc û Mecûc hatine berdand û li hemû bilindiya ser jorda hatin, ⁹⁷ dema ku belêniya rastî nêzik bûye, paşê lê binêrin, dê çavên nebawera li tîrsa da, zil bibînin, 'Hewar li me! Bêguman em li ewê bêagah bûne. Belê em nerastkar bûn.' ⁹⁸ Birasî hûn û ewa hûn li kêleka Xwe dê, da diperestî, darin bo sotinê li cehnemê da, tu dê bêye têda ⁹⁹ eger ew xwedê ban, ew dê nehatibana têda û hemû dê, ta bêdawayê têda bimînin. ¹⁰⁰ Wêderê da, ew dê binalin û ew li wêderê da nabihên. ¹⁰¹ Birasî, ewên ku li bal Me we bo wan pêşta baş çoye, ew dê li wêderê dûr bêne ragirtin. ¹⁰² Ew mizemizêkê jî lê nabihên û ew dê li wêda bin ku riha wan bêpayan dixwazît.

¹⁰³ Ew li ber tîrsa herî mezin, xemgîn nabin, dê firîşte ewan bibînin, 'Ewe Roja te ye ku belênî bi te hatibû dan!' ¹⁰⁴ Roja ku, Em dê asiman bipêçin her wek ku perê tênûsê dipêçin bo nivîsînê. Her weku ku Me, afirandina cara yêkê destpê kiribû, Em dê dubare biken, belêniyeke li ser Me. Birastî, Em dê biken.

¹⁰⁵ Bêguman Me, pêşta li Destûra nivîsî (Zebûrê) da niwîsî bû, piştî bîranînê, 'Koleyên Min, yê durustkar dê erd bi mîrat biben.' ¹⁰⁶ Birastî li evê da bo neteweya ku dipereştît ragehandinek heye! ¹⁰⁷ Me tu neşandî, xêncî rehmekê bo hemû mirova. ¹⁰⁸ Bêje, 'Tenê sirûş bi min hatiye dan ku xwedê, we tenê Xwe dê, Yêke, lewma hûn dê xwe radestî Vî biken^a?' ¹⁰⁹ Lê eger ew piştta xwe bidenê, paşê bêje, 'Min bi wekhevî bo we ragehandiye. Ez nizanim, ew belêniya ku bi we hatiye dan, nêzike yan dûre, ¹¹⁰ Birastî Ev dizanît ku çi li gotinê hatiye ragehandin û Ev dizanît hûn çi diweşêrin. ¹¹¹ Ez nizanim, belke ew, bo we ezmûnek bît û keyfxweşiyek bo demekê.' ¹¹² Wî got, 'Xwedanê min, pê rastiyê dadweriyê diket' û Xwedanê me Xwedanê rehmê ye, Ev ê ku em yarmetiya Vî dixwazin, li dijî ewa ku hûn şirove diken.

22. Para Hecê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Mirovîno, hişyarê Xwedanê xwe bin, birastû erdheja, Demjimêrê, tişteke gelek mezine. ² Roja ku tu dê bibînî, hemû ew daykên ku memik diden, dê li bir biken, ewa ku memik didanê, hemû ewên pêgirana dê barê xwe havêjin, tu dê bibînî ku mirov serxweşin, dema ku ew serxweş nînin, lê eşkenceya Xwe dê gelek dijware. ³ Li naw mirova hene ku bê zanist sebareti bi Xwe dê, gengeşê diken û peyrevî li hemû şeytanên serkêş diken, ⁴ eve hatiye ragehandin bo her kesê ku hevaletîya wî biket, paşê birastû ew dê wî li rê derêxît û dê ew bo naw eşkenceya guriya bi çirûsik da rênivînî biket. ⁵ Mirovîno, eger we guman li Vejiyanê heye, birastû paşê Me hûn li tozê afirandine, paşê li avikê, paşê li navikekê^a ku pêve dimînît, paşê li kolmek goşt, şêwe girtî û bê şêwe, ku belke Em bo we zelal biken. Em dibine hokar ku li mal biçûkê^b da bimînît, ewa ku Em dixwazin, bo demek dîhar kirî, paşê Em te sawa tînine derê, paşê belke tu pê bigehî. Li naw we da hindêk dimrîn û hindêk jî dimînin ku bo temenek herî dirêj bijîn, lewma ew paş ewê nizanît, piştî ku tişteke zanîbû. Tu erdê rût dibînî, paşê dema ku Me av bo şande xarê, ew dilerize û diweşîne û hemû çeşne cotên ciwan digehînitê, ⁶ eve li ber Xwe dê ye Ev raste û Ev jiyanê didete mirî û Ev desthilat li ser hemû tiştê heye, ⁷ ew Demjimêr dê bêtin, çi guman têda nîne, Xwe dê dê vejînit ewên li naw gora da. ⁸ Li naw mirova da, ewê ku sebareti bi Xwe dê, gengeşê diket bêzanist û rênivînî û pirtûkek ronakbîriyê,⁹ ûstê xwe ba didet ku li rêya Xwe dê da derêxît, bo wî li vê dinyayê da serşorî heye û li Roja Vejiyanê da jî, Em dê eşkenceya agirê bişewat bi wî bidene tam kirin. ¹⁰ 'Eweye ku destên te bo te pêşta şandiye û Xwe dê, digel koleyên Xwe bêdad nîne.' ¹¹ Li naw mirova da jî, ewê ku li ser lêwê Xwe dê, diperesît, eger baş bête ser wî, ew keyfxweşe, lê eger ezmûn bête serê wî, ew li ser rûyê xwe we dizvrît, ew hem ev dinyayê, hem jî ya Dawiyê didorînin, ewe dorandina zelale. ¹² Li kêlek Xwe dê, da ew gazî wê diket, ku ne zirarê li wî didet, ne jî ew qazancê didet wî, eveye gelek dûr li rê derketin. ¹³ Ew gazî ew diket ku zirara wî li qazancê wî nêzîktire, bêguman parêzvanêke kotî û bêguman hevaleke kotî. ¹⁴ Birastû Xwe dê dê ewên ku bawer diken û karên baş diken, vergrîte naw baxçeyên ku li bin ewan da çem diherikin. Birastû Xwe dê, her tiştê ku Ev dixwazît diket.

a: Made. Tişteke ku weke avê şil nebît yan jî hewa nebît.

b: Cihe zarûk teda mezin dibît.

¹⁵ Her kesê ku hizir diket li ev dinyayê da û Dawiyê da jî Xwe dê yarmetiya wî naket, paşê bihêle bila bendikekê dirêj asimana biket û paşê bila bibrît û paşê bihêle bila bibînît kanê ew bernameya wî, dê hokara kerb li nav bibet.¹⁶ Bi wî awayî, Me eve weke eşkereyên zelal şande xarê û Xwe dê, her kesê ku Ev dixwazît rênivînî diket. ¹⁷ Birastî ewên ku bawer kirîne û ewên ku Cihû bûn, ewên Şibayê^a, File û Megiya^b û ewên ku 'hevala' bo Vî peyda diken, birastî Xwe dê, dê li Roja Vejiyanê da, dê li nawbera wan da, dadweriyê biket. Birastî Xwe dê, li ser hemû tiştê gewahe. ¹⁸ Meger tu nabînî ku ewên di asimana û ewên di erdê da çokê xwe dadnên û serê xwe li ber Xwe dê dinvînin? Roj, heyv, histêr û çiya, dar, rihtiberên ku dibzivîn û gelek mirov jî! Lê li ser piraniya wan eşkence bi maf hatiye dîtin. Her kesê ku Xwe dê, serşor ket, kes çinabît ku rêz li wî bigrît, birastî Xwe dê, her tiştê ku Ev dixwazît diket. ¹⁹ Ewane du cure dijberin ku sebarek bi Xwedanê xwe nakokî hene. Lê ewên ku bawer nekirin dê bo wan cilên agirî ker ken û dê ava kelandî ser serê wan da daken, ²⁰ pê wê, dê ewa naw zikê wan da biheliyê û pêst jî ²¹ dê bo wan kopalê asin jî hebin. ²² Hemû carê ku ew bixwazin li naw da derkevin li ber janê, ew dê paş we bêne zivrandin bo naw da, 'Eşkenceya agirê bişewat tam biken!' ²³ Birastî Xwe dê, ewên ku bawer diken û karên durust diken, werdigrîte naw baxçeyên ku çem li naw ewan da diherikin, wêderê da, ew dê bi bazinên zêr û mirvariya bêne xemilandin û wêderê da, cilên wan armûşin ²⁴ û ew hatibûne rênivînî kirin bo gotîna baş û ew hatibûne rênivînî kirin bo ser rêka Ev ê ku kêrhatiyê hemû pesna ye. ²⁵ Birastî ewên ku bawer nekirin û rêgirîya rêya Xwe dê kirin û li mizgewta Heram ku Me, bo hemû mirova wekhev çêkir, bo niştecih wê û ewên ku seredan diken û herkesê ku dixwazît têda bi nerastiyê li rê derkevît, Em dê wel ew biken ku eşkenceyek bijan tam biket. ²⁶ Dema ku Me cihê malê pêşani İbrahîm da, 'Çi tiştê neke 'hevalê' Mîn, mala Mîn pak bike, bo ewên ku li dora wê digêrên û ewên ku radiwestin û ewên ku xwe diçemînin û ewên ku çokên xwe didanên û serê xwe dinvînin. ²⁷ Bo mirova Hecê rabigehîne. Ew dê, bi pêya û bi hemû hêştirên zirav bêne bal te, li hemû rêkên çiyayê dûr we ²⁸ ku belke bixwe qazanca bibînin û navê Xwe dê bînin, di rojên dîhar kirî da, li ser ew ajelên ku Vî bo we dabîn kirîne, lewma li wan bixwen û xwarinê bidene reben û hejar. ²⁹ Paşê bihêlin rêûresmên ku bo wan hatîne dîhar kirin bicih bînin, belênîyên xwe bicih bînin û li dora mala gelek kevin da bizvînin.'

a: Mirovên Xwe dê perest, gelê Şibayê.

b: Megî mamostayê olê Behdîni ne, pîrê Zerdeştiya ne! Zerdeştî Xwe dê, perestîni!

³⁰ Ewe û her kesê ku rêz li reûresmên pîrozê Xwe dê digrît, paşê ew bo wî bêhtire, li bal Xwedanê wî. Ajelên kevî bo we hatine qanûnî kirin, xêncî ewa ku bo we hatiye ragehandin lewma xwe li, qirêja puta dûr bêxin û xwe li gotina direw dûr bêxin. ³¹ Serast digel Xwe dê be û çi 'hevala' bo Vî peyda neke, her kesê ku 'hevala' bo Xwe dê peyda biket weka wî ye ku li asiman ra ketiye xarê û li bal balindeya we hatiye dizîn, yanî ba biriye ciheke dûr.³² Ewe û her kesê ku rêz li nîşaneyên Xwe dê digrin, paşê birastî li hişyariya dilê wî ye. ³³ Bo we li ewan da qazanc hene, bo demek dîhar kirî. Paşê cihê qurbaniya wan nêzîkê mala kevne, ³⁴ Me, bo hemû neteweya reûresmek Xwe dê, perestiyê dîhar kiriye, belke li ber hindê ew navê Xwe dê bînine ser ewa ku Ev bo wan dabîn diket li ajelên kevî, xwedê we Xwe dê, Yêke! Li ber hindê xwe radestî Vî biken û mizgîniyê bide ewên ûstî-xar. ³⁵ Ewên ku dema bîranîna Xwe dê, têtê kirin dilê wan bi-tirs dibît û ewên ku bi bêhin ferehî xwe li ber her tiştê ku serê wan têt radigrin û nûbêja diken û li ew debara ku Me bo wan dabîn kiriye diden. ³⁶ Me, hêştir û çêl bo te li naw nîşaneyên Xwe dê da dîhar kirîne. Bo te gelek başî di wan da heyê, li ber hindê dema ew têne rêz kirin, li ser wan da navê Xwe dê, bêje, paşê dema ku ew ketine ser teniştê^a, li wan bixwen û pê xwarinê bidene ewên ku naxwazin û her wisa ew hejarên ku dixwazin. Bi wî awayî, Me ew bo te bikêr kirîne, belke li ber hindê tu sipas dar bî. ³⁷ Ne goştê wan neji xwîna wane nagehîte Xwe dê, lê hişyariya li we digehîte Vî, bi wî awayî Vî ew bo we bikêr kirîne, belke li ber hindê hûn Xwe dê gelek mezin biken, bo ewa ku Vî hûn rênivîni kirîne û mizgîniya xweş bide ewên ku karên baş diken. ³⁸ Birastî Xwe dê ewên ku bawer diken diparêzît, birastî Xwe dê hez ew xayînen nankor naket. ³⁹ Destûr bi wan hatiye dan ku şerê wan têtê kirind, çimkî nerastî li wan hatiye kirin, birastî Xwe dê dikarît serkevtinê bidete wan. ⁴⁰ Ewên ku bi bêdadî, li malên xwe hatine der kirin, xêncî evê ku gotine, 'Xwedanê me, Xwe dê ye.' Eger Xwe dê hindek mirov bi destê ewên dike paşve nedaban, dê Perestgeh, Dêr, Kenîşte û Mizgewt ku navê Xwe dê, gelek zêde lê têtê gotin, hatibana wêran kirin. Bêguman Xwe dê, dê yarmetiya wan biket ku yarmetiya Vî diken, birastî Xwe dê, Bihêz û Bidesthilate. ⁴¹ Ewên ku, eger Em li ser erdê damezrînin, nûbêjen xwe diken, ew xêra ku bo wan hatiye dîhar kir diden, fermana ewa ku raste diken û ewa neraste qedexe diken bo Xwe dê ye ku dawîya hemû bûyera dîhar biket. ⁴² Eger te nepejrînin, bêguman pêş ewan da jî netewa Nû Xwe, Ad û Semûd ⁴³ û netewa Ibrahîm û netewa Lat ⁴⁴ û şênîyên Medya, Mûsa jî nehatîbû pejrîrandin, lewma Min derfêt da nebawera, paşê Min ew girtin û eşkenceya Min çawa bû!

⁴⁵ Çend cara dema şarekê nerastî dikir Me hildiweşandin, lewma ew dikete ser banên xwe, bîra avê bêxwedan hêlayî û koşkên xweş! ⁴⁶ Meger ew li ser erdê negeryane, meger ew pê dilên xwe hizir diken yanî ew guhên ku dibhên? Birastî çav kore nebûne, lê dilin ku kore bûne di singê ewan da.

⁴⁷ Ê ew li te dipirsin ku sizayê bilezîni, lê Xwe dê li belêniya xwe da nakevî, birastî rojek digel Xwedanê te weke hizar sala ye ku tu dihejmêrin. ⁴⁸ Çend li wan şara Mîn derfet dayê da, dema ku nerastî dikirin û paşê Mîn ew girt û armanc jibo bal Mîne. ⁴⁹ Bêje, 'Mirovino, ez tenê bi zelalî agahdariyê bideme we.' ⁵⁰ Lewma ewên ku bawer diken û karên durust diken, ewan dê lêbihorîn û dabîn kirinek giran buha hebî, ⁵¹ lê ewên ku dijatiya eşkereyên Me diken, dibine hokar ku bikewin, ew hevrêyên agirê cehnemê ne. ⁵² Me, pêş te da çî Peyamber yanî Pêşbîn neşandine, xêncî dema ew xwand, Şeytan hawête naw xwandina wî da, lê Xwe dê ewa ku Şeytan dihawête naw da radiket, paşê Xwe dê eşkereyên Xwe qahîm diket.

Xwe dê Zanaye Biryardere ⁵³ ewa şeytan dihawête naw da bikete ezmûn, bo ewên ku li dilê wan da nexweşiyek heye û dilê wan req bûye, birastî ewên nerastkar li nakokiyê gelek kûr dane ⁵⁴ û ewên ku zanist bi wan hatiye dan belke bizanin eve Rastiye li bal Xwedanê we û bawerî pê biken û bi ûstî xarî dilê xwe radestê vê biken, birastî ewên ku bawer diken Xwe dê, rênivîniyê rêyek rast diket. ⁵⁵ Ewên nebawer dê sebarek bi evê di gumanê da bimînin, taku nişkida Demjimêr tête ser ewan, yanî eşkenca roja ku çî pêwe nayêt tête ser ewan. ⁵⁶ Padişahiya ew Rojê ya Xwe dê ye, Ev dê li nawbera wan da dadweriyê biket. Lewma ewên ku bawer kirîne û karên durust kirîne, dê li naw baxçeyên şadiyê da bin, ⁵⁷ ewên ku bawer nekirin û eşkereyên Me nepejirandin, ewan dê eşkenceyê serşorker hebî ⁵⁸ û ewên ku li rêya Xwe dê, da koç kirîbûn û paşê hatîbûne kuştin yanî mirîbûn, bêguman, Xwe dê dê debarek baş bo wan dabîn biket, birastî Xwe dê, li baştirîn dabînkare ye. ⁵⁹ Bêguman ew dê wan li derekê da bînite jorda ku dê wan dilxweş biket, birastî Xwe dê, Zanîne Pêdagiriye. ⁶⁰ Eve, û her kesê ku tole wekiriye pê ewa weka wê ku zirar lêda bûn, paşê zordestî li wî kirîbûn, bêguman Xwe dê dê yarmetiya wî biket, birastî Xwe dê, Lê xweş dibît û Lê dibîhorît. ⁶¹ Ewe li ber hindê ye ku, Xwe dê, dibîte hokar^a şev biçîte naw rojê da û dibîte hokar roj biçîte naw şevê da, birastî Xwe dê, Bihîstine, Dîtine. ⁶² Ewe li ber hindê ye ku, Xwe dê, Ev ê Raste û ewa, ew li kêlek Vî da li ber da dipariyên direwe, Xwe dê Ev ê herî Bilind û herî Mezine.

⁶³ Meger tu nabîni, ku Xwe dê li asiman ra avê dişîniye xarê, paşê erd şîn dibît? Birastî Xwe dê, Hêdî û Agahdare ⁶⁴ ewa di asimana da û ewa di erdê da ya Vî ye, birastî Xwe dê çî pêvîstî nînin û kêrhatiyê hemû pesna ye.

⁶⁵ Meger tu nabînê ku Xwe dê, ewa li ser erdê bo te bikêr kiriye? Û ew gemiya ku li ser deryayê da bi destûra Vî dimeşiyêt? Û Ev asiman radigrît ku nekevîte ser erdê, xêncî destûra Vî, birastî Xwe dê, bo mirova Dilovan û Birehme, ⁶⁶ Ev e, ku jiyân dabû te û paşê dê bibîte hokar ku tu bimrî û paşê dê jiyânê bidete te, birastî mirov nankorin.⁶⁷ Me, bo hemû neteweya rêûresmek Xwe dê, perestiyê dîhar kiriye û ew bi rêve diben, lewma nehêle ew li ser wê mijarê digel te gengeşê biken. Lê gazî wan bike bo bal Xwedanê xwe, birastî tu li ser rênivîniya rastî ⁶⁸ û eger ew digel te gengeşê biken jî paşê bêje, 'Xwe dê, dizanît hûn çi diken.' ⁶⁹ Xwe dê, dê li Roja Vejiyanê da, dê li nawbera we da, sebarek bi nakokiyên we, dadweriyê biket. ⁷⁰ Meger tu nizanî ku Xwe dê dizanît, çi di asiman û erdê daye? Birastî ew li tomarekê da ye, birastî ew bo Xwe dê hêsane. ⁷¹ Hêştta jî ew, li kêleka Xwe dê, da wê diperestin ku Vî çi desthilat bo neşandiye û li ser hindê ewan çi zanist nîne û bo ewên nerastkar çi yarmetûder çinabin û ⁷² dema ku eşkeryên Me bi zelalî bo wan têne xwandin, tu dê nikoliyê^a li ser rûmetê ewên nebawer da bibînî, hind namînî ku ew li wan biden ku bo ewan eşkeryên Me dixwînin. Bêje, 'Ez we agahdarê ewa herî nebaştir bikem? Ew agirê ku Xwe dê, belêniya wê daye nebawera! Ew armanc çend kotiyê!' ⁷³ Mirovino, eve bo we mînakeke, lewma guhê xwe bidenê: birastî ewên ku hûn li kêleka Xwe dê da gazî wan diken, ew çi cara pêşûyekê jî na afrînin, eger ew jibo wê kom bibine ser hevda û eger pêşû tişteke jî li wan bidizît, ew dê nekarin lê bîstînin, şop û ewên dişopînin lewazin! ⁷⁴ Ewan pê pîvana rast Xwe dê nepîvane, birastî Xwe dê Ev ê Qawete û Bihêze. ⁷⁷ Xwe dê, li firîştta peyambera hildibjêrît û li mirova jî. Birastî Xwe dê, Bihîstine, Dîtine, ⁷⁶ Ev dizanît ku çi li pêş û li pişt wan heye û mijar dê bizvrine bal Xwe dê. ⁷⁷ Tu ku bawer dikey, xwe biçemîne, çokê xwe danê, serê xwe binvîne, koletiya Xwedanê xwe bike û başiyê bike, belke li ber hindê tu ser bikevî.⁷⁸ Bi berxwe danekê bo Xwe dê, li ber xwe biden ku mafê Vî ye, Ev hûn hîlbijartine û çi dijwarî nedanayne dîne we da, dîne Ibrahîmê berebabê we. Ev navê we danaye, 'Xwe radest kiriyê Xwe dê' ^b Pêştta û li evê da jî, belke peyamber bibîte gewah li ser we û belke hûn jî li ser mirova bibine gewah. Lewma nûbêjên xwe biken, ew xêra ku bo we hatiye dîhar kirin biden^c û xwe qahîm bi Xwe dê we bigrin, Ev parêzerê we ye, Parêzerek erêniye û Yarmetûderek erêniye.

23. Para Bawemenda

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Bêguman bawermend serkevîne, ² ewên ku bi ûstî-xarî nûbêjê diken, ³ ewên ku xwe li peyvîna pûç dûr diken, ⁴ ewên ku xêra bo wan hatiye dihar kirin diden, ⁵ ewên ku dawêna xwe pak xwedan diken ⁶ xêncî hevjinên xwe yanî ewên ku bi destê rastê yê wanin, paşê birastî ew nayêne tawanbar kirin, ⁷ lê ewên ku li derwey ewê digerên, paşê ew sînora dibezînin, ⁸ ewên ku pêdagirê bawerî û belêniya xwe ne ⁹ û ewên ku nûbêjên xwe diparêzin, ¹⁰ ewin mîratgir ¹¹ ewên ku dê Parêzdayî ê bi mîrat biben û ew dê ta bêdawayê li wêderê da bimînin. ¹² Bêguman Me, mirov li cewhera heriya kelpûça afirand, ¹³ paşê Me, ew, dilopa avikê dana ciheke qahîm da, ¹⁴ paşê Me, ew dilopa avikê kire şeweyek ku xwe pêwe digrît afirand û Me li ew şewê kolmek afirand û Me, li ew kolmê hêstik afirand, paşê Me, ew hêstik pê goşt cil kirin, paşê Me, ew afirandinek dike berhem îna, lewma Xwe dê, pîroze, bêhtrînê afrînera! ¹⁵ Birastî paş ewê tu dê bimrî, ¹⁶ paşê birastî, li Roja Vejiyanê da, tu dê carek dike bêye vejandin. ¹⁷ Bêguman Me, li ser te heft rêbaz afirandine, Em li afirandinê bê agah nînin. ¹⁸ Me, li asiman ra pê pîvanên pêvîst av şande xarê û di erd da bicih kir, birastî Me, hêza wê heye ku raken ¹⁹ Paşê Me pê wê, bo we baxçên darê xurmê û rezên tirî berhem înan, bo we li naw da gelek meyve hene û hûn li wan dixwen ²⁰ û darek ku li çiyayê Sînayê şîn dibît ku rûn û biharatê berhem tûnît, bo ewên ku dixwen. ²¹ Birastî li ajelên kevî da bo we waneyek heye, Em vexwarinê li ewa ku di zikê wan daye didene we û jibo we li ewan da gelek qazanc hene û hûn li ewan dixwen ²² û hûn li wan û gemiya siwar dibin. ²³ Bêguman Me, Nû Xwe şande bo bal netewa wî û wî got, 'Netewa min Xwe dê, biperestî, we çi xwedê nînin xêncî Vî. Paşê hûn hişyar nabin?' ²⁴ Lê serokên ewên nebawer li naw netewa wî da gotin, 'Ew, weke we, tenê bimireke, ew dixwazît serweriyê li ser we da peyda biket. Eger Xwe dê, xwastiba bêguman Ev, dê firîşte şandibana xarê, me ewe li naw berebabên xwe da nebihîstibû. ²⁵ Ew nîne xêncî mêrekê ku cin têda ne, lewma digel da bêhn fereh bin taku demekê.' ²⁶ Wî got, 'Xwedanê min yarmetîya min bide! Çimkî ew nikolîyê li min diken' ²⁷ û li ber hindê, Me sirûş da wî ku 'Li jêr çavdêriya Me da û bi sirûşa Me gemiyê çêke, dema ku destûra Me têt û av li tendûra da dibilqîte derê, paşê li her cotekê bibe gemiyê da û binemala xwe jî, xêncî ewên ku li pêşta bo wan peyv derbaz bûye û sebarek bi ewên nerast gazî Min neke, birastî ew dê bêne xendiqandin ²⁸ û dema ku tu lê siwar bûy û herkesê digel te ye li ser gemiyê, paşê bêje, 'Pesn bo Xwe dê bît ku em li neteweya nerastkar rizgar kirin'

²⁹ û bêje, 'Xwedanê min, bihêle ez danême ser ciheke pîroz, Tu bêhtrînî ku bîte hokar danête ser erdê' ³⁰ Birastî lêreda nîşane hene, birastî Em bêguman taqî diken. ³¹ Paşê, Me piştî wan nîşek dîke berhem îna ³² û Me, li naw ewan da, jibo wan peyamberek şand, 'Xwe dê, biperestin, we çî xwedê nînin xêncî Vi. Paşê hûn hişyar nabin?' ³³ Lê serokên ewên nebawer li naw netewa wan da, ku nikolî li hevdtîna li Dawiyê da kiribûn, dema ku Me li jiyana ev dinyayê da, xweşî dabû wan gotin 'Ew tenê wek we bimireke, ew dixwet li ewa hûn dixwen û divexwet li ewa hûn divexwen, ³⁴ bêguman eger hûn peyrevî li bimireke weke xwe biken, birastî hûn dê paşê bidorînin. ³⁵ Ew belênîyê didete we, dema hûn mirine û hûn bûne toz û hêstik, hûn dê bêne derêxistin? ³⁶ Ewa belênî dayne we heyhat heyhate. ³⁷ Çî nîne, xêncî jiyana me li ew dinyayê da, em dimrin û em dijîn û em nayêne vejandin. ³⁸ Ew nîne, xêncî mêrekê ku sebarek bi Xwe dê, direwek berhem înaye û em bawerî bi wî neken.' ³⁹ Wî got, 'Xwedanê min, yarmetiya min bike! Ew nikolîyê li min diken,' ⁴⁰ Vî got, 'Piştî demek kurt, bêguman ew dê peşîman bin.' ⁴¹ Lewma, qêrînekê, pê rastiyê ew girtin û Me terahî li wan birand û neteweya nerastkar wêda hajot! ⁴² Paşê Me, piştî wan nîşên dîke berhem înan. ⁴³ Hiç neteweyek nikarî dema xwe pêş bêxît neji bidete paş. ⁴⁴ Paşê Me, peyamberên Xwe li dû hevda şandin, herdema ku bo neteweyekê peyamberê wê hat, ewan nikolî lê kirin, lewma Me, wekir hindek ewê dîke bişopînin û Me ew kirine serhat. Wêda hajot neteweya ku bawer nekir! ⁴⁵ Paşê Me, Mûsa û Harûnê birayê wî, pê nîşaneyên Xwe û desthilatek zelal şandine ⁴⁶ bal Fireûn û serokên wî, lê ewan xwe mezin zanîn, ew neteweyek şanaz bûn. ⁴⁷ Paşê ewan got, 'Meger dibya em bawerî bi du bimirên weke xwe biken? Dema ku neteweya wan koleyên me ne?' ⁴⁸ Lewma, nikolî li wan kirin û ew jî bûne li ewên li nav çoyî. ⁴⁹ Bêguman Me nivîsîna pîroz da Mûsa, belke li ber hindê ew bêne rênivîni kirin. ⁵⁰ Me, kurê Miryemê û dayka wî kirine nîşaneyek û Me, li ser tepikekê da penahgehek ewleh da wan ku li berda kanî av diherikîn. ⁵¹ 'Peyamberno, tiştên baş bixwen û karên baş biken, birastî Ez dizanim hûn çî diken.' ⁵² Birastî ewe neteweya te ye, yêk neteweye û Ez, Xwedanê te me, lewma hişyarê Min be. ⁵³ Lê ewan destûra xwe, li nawbera xwe da pirt pirt kirîne ser mezheba, her partek bi ewa xwe dilxweşe. ⁵⁴ Lewma, bihêle bila bo demekê ew li gêjiya xwe da bimînin. ⁵⁵ Meger ew, hizir diken ku bi dana mal û zarûka ⁵⁶ Em lezê lê diken ku tiştê baş bidene wan? Belê ew ténagehin! ⁵⁷ Birastî ewên ku li tîrsa Xwedanê xwe hişyarin ⁵⁸ ewin ku bawerî bi nîşaneyên Xwedanê xwe diken,

⁵⁹ ewin ku çî 'hevala' jîbo Xwedanê xwe peyda naken ⁶⁰ ewin ku diden li ewa diden, dema ku dilê wan ditrsiyêt, çimkî ew dê bizvirine bal Xwedanê xwe ⁶¹ ewin ku lezê lê diken ku karên baş biken û ew têda pêş dikevin.

⁶² Em, bar li hîç rihekê naken xêncî şêyana wî, li bal Me ye tomarek ku bi rasiyê dipeyvît û nerastî li wan nayête kirin. ⁶³ Belê dilê wan li ser evê gelek şepirze bûye û ewan kiryar hene ku ew li kêleka ewane da diken.

⁶⁴ Ta dema ku Em dewlemendê wan pê sizaîyê digrin, demûdest ew dê bo yarmetiye bigiryên, ⁶⁵ 'Îro bo yarmetiye negiryê, birastî tu çî yarmetiye li Me navgerî. ⁶⁶ Bêguman eşkereyên Min bo te hatine xwandin, lê tu ser panîyên xwe we zivrî ⁶⁷ û bi xwe mezin kirin, te şevên xwe, bi tirane kirin sebarek bi evê derbaz kirin.' ⁶⁸ Paşê, ew têbîniyê li peyvê naken? Yanjî bo wan hatiye ewa ku bo berebabên wan nehatibû? ⁶⁹ Meger ew peyamberê xwe nas naken? Çima ew, nikoliyê li wî diken? ⁷⁰ Çima ew dibêjin 'Li wî da cinek heye?' Belê ew bo wan rastî îniye û kerbê piraniya wan li rasiyê divebît, ⁷¹ lê eger rastî pêka hestên wan ba, bêguman dê hemû asiman û erd û ewên têda, dê genî ban. Belê Me bo wan bîranîna wan îniye lê ew pişta xwe didene bîranîna xwe. ⁷² Meger tu daxwaza diraf li wan dikey? Lê padaşê Xwedanê te bêhtre, Ev li baştrîn dabînkera ye. ⁷³ Brastî tu wan gazî rêya rast dikey ⁷⁴ û birastî ewên ku bawerî bi Dawiyê naken, li rê diderkevin. ⁷⁵ Tenanet eger Me, rehm li ser ewan da heba û ew li tengasiyê derêxistiban, ewan dê bi koretî pêdagirî li sînor bezandina xwe kirban. ⁷⁶ Me, pê eşkencê li wan da, ne ewan xwe radest Xwedanê xwe kirin, neji xwe ûstî-xarî kirin ⁷⁷ takû Em, deriyekê bo wan veken ku têda eşkenceya bi jan bidene wan, demûdest ew têda bêhêvî ne. ⁷⁸ Eve ku bihîstin dîtin û hest dayne we, çend bi kêmi hûn sipasdariyê diken!

⁷⁹ Ev e ku hûn li ser erdê zêde kirîne û jîbo bal Vî ye ku hûn dê bêne kom kirin ⁸⁰ Ev e ku jiyanê didet û dibîte hokarê mirinê û bo Vî ye guhertina şevê û rojê, paşê hûn hizrên xwe bikar naynin? ⁸¹ Belê, ew jî dibêjin weka ewên ewilî, ⁸² ew dibêjin, 'Dema em mirin û em bûne toz û hêstik, rastî em dê bêne vejandin?' ⁸³ Bêguman pêşta belênîyên evê bi me û berebabê me hatiye dan, eve nîne xêncî, çîrokên kevnar. ⁸⁴ Bêje, 'Kêye Xwedanê erdê û hemû ewên ku têda ne, eger tu dizanî?' ⁸⁵ 'Û ew dê bêjin 'Xwe dê.' Bêje, 'Paşê tu nayniye bîra xwe?' ⁸⁶ Bêje, 'Ev ê Xwedanê heft asimana kê ye û Xwedanê textê bi desthilat kêye?' ⁸⁷ 'Û ew dê bêjin, 'Xwe dê' Bêje, 'Paşê hûn hişyar nabin?' ⁸⁸ Bêje, 'Padişahiya hemû tişta li destê kê daye? Ev ê ku diparêzît, dema ku çî parastin li dijî Vî nîne, eger tu dizanî?' ⁸⁹ 'Û ew dê bêjin, 'Xwe dê' Bêje, 'Paşê çawa hûn hatine lêbandin?' ⁹⁰ Belê, Me bo wan rastî îniye û birastî ew direwa diken.

⁹¹ Xwe dê, çi kur wernegirtine neji çi xwedê li bal Vî da hene, eger heban, her xwedêyekê dê afirandina xwe wêda birba û bêguman hindek li wan dê hewil daban li ser ewên dike da bikevin. Paye bilindî ya Xwe dê ye serwey ewa ku ew şirove diken! ⁹² Ewa ku nehatiye dîtin dizanî û gewahe, Ev gelek serwey ew 'hevala' ye ku bo Vî peyda diken. ⁹³ Bêje, 'Xwedan, eger tu dê pêşanî min bidey ewa ku belênî bi wan hatiye dan, ⁹⁴ Xwedanê min, paşê min têkel nebaşkara neke!' ⁹⁵ Birastî Em dikarin pêşanî te biden, ewa ku Me belênî daye wan. ⁹⁶ Nebaşiyê bi ewa başiyê paş we bide, Em dizanin ku ew çi şirove diken ⁹⁷ û bêje, 'Xwedanê min, ez li dijî han dana şeytana li bal Te penahê verdigrim, ⁹⁸ Ez li bal Te penahê dixwazim, Xwedanê min, li ber hindê bila ew digel min nebin.' ⁹⁹ Taku dema mirin tête ser yêke wan, ew dibêjît, 'Xwedanê min, min paşta bizvîne ¹⁰⁰ belke ez bişêm serast kirinê, li ew tiştên ku min paş xwe we hêlan bikem.' Ne! Ewe tenê peyveke ku ew dibêjît û perjînek li pêşberî ewane, ta Roja, ew tene vejandin. ¹⁰¹ Lewma, dema ku pif dikene zirnayê, paşê li wê Rojê da çi pêwendî li nawbera ewan da namînî û ew li hevdu napirsîn, ¹⁰² ewên ku hewsenga^a wan giran dikêşt, ew dê ser bikevin, ¹⁰³ lê ewên ku hewsenga wan siwike, paşê ewan dê riha xwe bo bêdaviyê dorandibît û ew dê cehnemê da bimînin ¹⁰⁴ dê agir rûmetê wan bişewitûnî û lêwên wan, dê êşê da girnîjî bin. ¹⁰⁵ 'Meger peyamên Min, bo te nehatine xwandin û te nikolî li wan nekirin?' ¹⁰⁶ Ew dê bêjin, 'Xwedanê me, kotîbûna me, li ser me da ket û em neteweyek li rê derketî bûn. ¹⁰⁷ Xwedanê me, me li ewê da derêxe, paşê eger em bizvirine, bes birastî em dê nerastkar bin.' ¹⁰⁸ Ev dê bêjît, 'Li wêderê da kerb lê webûyî bimînin û digel Min nepeyvin!'

¹⁰⁹ Birastî naw koleyên Min da, komek hebûn ku gotin, 'Xwedanê me, me bawer kiriye, lewma li me bibhore û ser me da birehm be, Tu bêhtrînê birehmayî. ¹¹⁰ Lê we henekê xwe bi wan kirin, taku ewan wel we kir hûn bîranîna Min li bîr biken û hûn bi ewan dikenîn. ¹¹¹ Birastî îro Min li ber bêhinferehiya wan, padaş daye wan, ew serkevî ne.' ¹¹² Ev dê bêjît, 'Hûn çend sala li ser erdê man, bi hejmara sala?' ¹¹³ Ew dê bêjin, 'Em rojekê yanjî danê rojekê man, lê li wan bipirse ku hisabê digrin.' ¹¹⁴ Ev dê bêjît, 'Hûn tenê kêmekê man, eger tenê we zanîba. ¹¹⁵ Meger te hizir dikir ku Me, tu bêçine afirandî û tu nayê zivrandin bo bal Me?' ¹¹⁶ Lewma bilindî ya Xwe dê ye Padişahê rastîn, çi xwedê nînin, bes Ev nebît, Xwedanê, textê giran buha! ¹¹⁷ Her kesê ku li ber xwedêyek dike li kêleka Vî da bipariyêt, ku çi belge bo nînin, paşê tenê hisab pirsîna wî li bal Xwedanê wî ye. Ewên ku bawer naken, sernakevin. ¹¹⁸ Ê bêje, 'Xwedanê min, bibihore û Te rehim hebît, Tu bêhtrînê birehmay.

24. Para Ronahiyê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Parek, ku Me şandiye xarê û kiriye erk, Me li evê da, eşkereyên zelal şandine, belke li ber hindê bête bîra te. ² Sed cara li jina zinakar^a biden û sed cara li mêrê zinaker biden^b. Nehêlin ku dilovanî bo wan, we li bicih îmana dîne Xwe dê, paşve ragirît, eger hûn bawerî bi Xwe dê û Roja dawiyê diken, bihêlin bila komek bawermend gewahê sizaya wan bin. ³ Mêrê zinaker jiyana hevpar pêk naynît xêncî digel jinek zinaker yanjî ewên ku 'hevala' bo Vî peyda diken û jina zinaker jiyana hevpar pêk naynît xêncî digel mêrê zinaker yanjî ewên ku 'hevala' bo Vî peyda diken û ewe li bawermenda qedexe ye. ⁴ Ewên ku jinên dawên pak tawanbar diken û paşê çar gewaha naynin, paşê heştê cara li wan biden û çî cara gewahiya wan nepejîrîn, ew li wanin ku bi pêdagirî serkêşin, ⁵ xêncî ewên ku paşê peşîmaniya xwe radgehînin û serast kariyê diken, paşê birastî Xwe dê, Lêbihore û Rehmê didet. ⁶ Ewên ku hevjinên xwe gunehbar dizanin, lê ewan xêncî xwe, jibo wan çî gewahînin, paşê gewahiya her yêk li wan çar gewahîne li ser Xwe dê, ku ew (mêr) li rastbêja ye ⁷ û cara pêncê, nerêniya Xwe dê li ser wî bît, eger ew (mêr) li direwîna ye ⁸ lê ew dê pêşgêriya sizayê li wê (jin) biket, eger ew gewahiye bidet, çar cara gewahî bi Xwe dê, ku bêguman ew li direwîna ye ⁹ û cara pêncê, kerbê Xwe dê li ser wê (jin) bît, eger ew li rastbêja ye. ¹⁰ Eger li ber qenciya Xwe dê bo ser we neba û rehma Vî, eger wisa neba ku Xwe dê peşîmaniyê dipejîrînît û biryarê didet! ¹¹ Birastî ewên ku direwînan komek li naw weda bûn, hizir neken ku ew bo we nebaş bû, belê ew bo we baş bû û bo her kesê li naw ewan da, dê ew hebît ewa ku li gunehê dest xwe êxistiye û ewê ku li naw ewan da pişka zêde dest xwe we êxist, ew dê sizayeke gelek mezin hebît. ¹² Çima dema we bihîst, jinên bawermend û mêrên bawermend hizra bêhtir bo xwe nekirin û negotin ku 'Ewe bi aşkira direwe?' ¹³ Ê çima ewan çar gewah bo ne înan? Dema ew gewaha naynin, paşê ewin ku li bal Xwe dê, direwînin. ¹⁴ Eger, li ber qenciya Xwe dê li ser we neba û rehma Vî, li ev dinyayê û Dawiyê da, bêguman ber xatira ewa ku we bê hiş lezgîniya têda kir dê sizayek gelek mezin li we daba. ¹⁵ Dema ku we bi zimanê xwe ew tiştên ku we çî zanist li ser da nebûn hilgirtin û we bi dewê xwe got, we hizir dikir ku ew girîng nîne, dema ku li bal Xwe dê, ew gelek mezine. ¹⁶ Dema ku we bihîst, çima we negot, 'Ew bo me nîne ku li ser ewê bipeyvin, Paye bilindî bo Te bît! Ewe boxtanek gelek mezine?' ¹⁷ Xwe dê, agahdariyê didete we ku çî carê nezivrine mînakên wisa, eger hûn bawermendin. ¹⁸ Xwe dê, eşkereyên Xwe bo we zelal diket, Xwe dê, Zanîne, Têgeheştine.

a: Zina, yanî gana qedexe: digel kesekê ganê bikey ku hevjinê te nebît!

b: Di zimanê Erebi da peyva Celade jibo lêdanê bikar hatiye, yanî pê dest yan jî tiştêk dîke li pêstê laşê mirov bidey.

¹⁹ Birastî ewên ku hez diken bêrewîştî belav bîte naw ewên ku bawer diken da, ewan li ev dinyayê da eşkenceyek bijan heye û li Dawiyê da jî, Xwe dê dizanît û hûn nizanin. ²⁰ Eger li ber qenciya Xwe dê, li ser we neba û rehma Vî, çimkî Xwe dê, Dilovane û Rehmê didet ²¹ Hûn ku bawer diken, peyrevî li şûn pêyê Şeytan neken, her kesê peyrevî li şûn pêyê Şeytan biket, paşê birastî ew dê destûra bêrewîştî û kiryarên kirêt li we biket. Eger li ber qenciya Xwe dê bo ser we neba û rehma Vî, li naw weda kesê nedikarî çî cara pak bît. Lê Xwe dê, pak diket her kesê ku Ev dixwazît, Xwe dê Bihîstine, Dîtine. ²² Ewên ku li naw weda qencî li wan hatiye kirinê û ewên heyî, nabît bersiwa ne bidene, xizma, hejara, ewên ku li rêya Xwe dê da koç kirîne, bihêle bila ew lê xweş bin û lêbihhorin. Meger hûn hez naken ku Xwe dê, li we xweş bît? Xwe dê Lêbihore û Rehmê didet. ²³ Birastî ewên ku jinên bawermendê birûmet û bê agah tawanbar diken, li vê jiyânê da û Dawiyê da jî ew hatine nerênî kirin û eşkenceyek bijan çavnihêrê wane ²⁴ di ew Roja ku ziman, dest û pêyê wan dê, sebarek bi ewa ku ewan kiriye dê li dijî ewan gewahiyê bidet, ²⁵ di wê Rojê da, Xwe dê, dê deynê ku mafê wane bi tewatî bidete wan û ew dê bizanin ku Xwe dê, li dadweriyê da bêkêmasiye. ²⁶ Jinên nebaş bo mêrên nebaşin û mêrên baş bo jinên başin, jinên baş bo mêrên başin û mêrên baş bo jinên başin. Ew bêgunehin li ewa ku li dijî wan hatiye gotin, ewan dê lêbihorin û dabîn kirinek giran buha hebît.

²⁷ Bawermendino, xêncî mala xwe neçine mala ewên dike, taku we destûr nestandiye ku biçine jor da û silav û hal pirsîya ewên jor da nekiryê, ewe bêhtîre jîbo we, belke bête bîra we. ²⁸ Eger we kes li jorda peyda nekir, neçine jorda taku destûr bi we bête dan. Eger bêjine we 'Herine derê' bes herine derê, ewe jî bo we paktire û Xwe dê dizanît ku hûn çî diken. ²⁹ Hûn nayêne tawanbar kirin, eger hûn biçine ew mala da ku kes têda najît û li ewan da, dê jîbo we tenahî hebît, Xwe dê dizanît ku hûn çî aşkira diken û hûn çî diweşêrin jî ³⁰ bêje mêrên bawermend ku çavê xwe newî biken û dawêna xwe pak biparêzin, ewe bo wan paktire, birastî Xwe dê hajê heye ku ew çî diken ³¹ û bêje, jinên bawermend, ku ew dibya çavê xwe newî biken, dawêna xwe pak biparêzin û xemla xwe nederêxine derê, xêncî ewa lê dihare, ew dibya pê desmala serê xwe gerden û singê xwe bipeçêrin û ew nabît xemla xwe nîşan biden xêncî, bo mêrên xwe yan babên xwe yan xezûrên xwe yan kurên xwe yan korên mêrên xwe yan birayên xwe yan biraziyên xwe, yan xwarziyên xwe yan jinkên xizim yan ewên ku bi destê rastê yê wanin^a yanjî ew mêrên ku xizmeta wan diken û li wan narabît, yanjî ew zarûkên ku hêşta hişyarê rûtiya jina nebûne, ew nabît pêyê xwe biqutin ku xemla xwe ya veşartî bidene aşkira kirin. Bawermendino, hûn hemû bi peşîmanî bizvrine bo aliyê Xwe dê, belke li ber hindê hûn behremend bin.

³² Bo ewên bi tenê, li naw xwe da, jiyana hevpar pêk bînin û bo ew jin û mêrên kole ku li naw we da drustkarin, jiyana hevpar pêk bînin. Eger ew hejarin Xwe dê dê li qenciya Xwe bidete wan, Xwe dê bêpayan Berferêh û Zana ye . ³³ Ewên ku nikarin, jiyana hevpar pêk bînin, bila dawêna xwe pak biparêzin, taku Xwe dê, li qenciyan Xwe, hindî pêvîst bidete wan. Eger her yêk li ew kesên ku hûn bi destê rastê xwedanê wanin^a, daxwaza niwîsînê li we biken, paşê niwîsînê bidene wan, eger hûn dizanin ku li wan da başî heye û li ew malê ku Xwe dê, daye we bidene wan û zordestiyê li kiçên-koleyên xwe neken, ku xwe bifroşin^b eger ew dixwazin pak dawên bimînin, li têkoşîna we, bo bidest xistina destkewta, bo demek kurtê ev dinyayê, eger kesekê zor li wan kir, paşê Xwe dê piştî zor kirin li wan lêbihore û Rehmê didet. ³⁴ Bêguman Me, bo we eşkeryên zelal şandine xarê û mînakên ewên ku li pêş we da mirîne û perwerde bo ewên ku hişyarê Vî ne. ³⁵ Xwe dê, ronahiya asimana û erdê ye. Mînaka ronahiya Vî, mîna ciheke arame ku çirayek têdaye, çira li naw şuşeyekê daye, şuşeya ku weke stêrkekê geş hilbûye, li dar zeytûnek pîroz ku ne li Rojhelatê ye neji li Rojava ye, eva ku rûnê wê hema hema ronahiyê didet, tenanet eger agir jî neberbîtê, ronahî li ser ronahiyê ye, Xwe dê her kesê ku Ev bixwezît, bo ronahiya Xwe rênivîni diket. Xwe dê, mînakên wisa bo mirova tûnît, Xwe dê zanista li ser hemû tiştê heye. ³⁶ Xwe dê destûr daye ku mal bêne bilind kirin û navê Vî têda bête bîranîn û sibêde û êvara li wan da Vî paye bilind biken, ³⁷ mêrên ku firotin û bazirganî, hişê wan belav naket ku Xwe dê bînine bîra xwe û nûbêja biken û ew xêra ku bo wan hatiye dihar kirin biden. Ew li Rojekê ditirsin ku çav û dilê wan dê, têda bizvirin, ³⁸ ku Xwe dê, dê pêka baştrîn kiryarên wan dê padaş bidete wan û Ev, dê zêdetir li qenciyan Xwe bidete wan, Xwe dê bêpayan, bo her kesê ku Ev dixwazît dabîn diket. ³⁹ Lê kiryarên ewên nebawer weke rewrewka^c di çolê dane, ewê tîni hizir diket ku av e, lê dema ku ew digehîte wêderê, ew hîç tiştêkê li wêderê peyda naket lê ew Xwe dê, li pêşberî xwe peyda diket, ku hisaba wî bi tewawî didetê da û Xwe dê lezgîne li hisab danê da.⁴⁰ Yanjî weke tarîtiya di deryaya kûr da ku bi şîpel li ser şîpela hatiye peçavtin, ku li ser wan da jî ewir hene, tarîtiya hindeka li ser ewên dikeye, dema yêk destê xwe dirêj biket, ew gelek bi dijwarî dikarît bibîni û ewê ku Xwe dê çi ronahî nedayê, ew çi ronahî nîne. ⁴¹ Meger tu nabîni, ewên ku di asimana û erdê da ne, Xwe dê, paye bilind diken, her weke balindeyên ku baskên xwe pan kirîne? Her yêk li wan nûbêja xwe û paye bilind kirina Vî dizanin, Xwe dê zanist heye ku ew çi diken.

a: Li gor gotina vergêrên Ereba basê mirovên kole ye!

b: Fehşa, dawên pîsî. Gawa mirov digel kesekê razêt ku hevîna wî nebît.

c: Dema mirov hest diket ku di çolê da avê dibîni, lê gava lê nêzik dibî, dizanî av nîne!

⁴² Padişahiya asimana û erdê ya Xwe dê ye û armanc bo bal Xwe dê ye.

⁴³ Meger, hûn nabînin ku Xwe dê ewra dihajot? Paşê ewan tûnîte bal hev û paşê ewan dihavêjîte ser hevda, paşê hûn dibînin baran li naw ewan da diderkewît? Û Ev li asiman ra, çiyaya dişîne ku têda teyrok heye û pê wê li ew didet ku Ev dixwazît û wêda dibet li ew kesê ku Ev dixwazît û ronahiya birûska wê, hema hema dîtîne li çava distînit. ⁴⁴ Xwe dê şev û rojê diguherît, birastî di ewêda, waneyek^a heye, bo ewên ku dîtin hene ⁴⁵ û Xwe dê, hemû rihûber li avê afirandine, hindek li wan, xwe li ser zikê xwe, dixweşînin, hindek li wan ser du pêya rêwe diçin û hindek jî li ser çara. Xwe dê diafrînit, her tiştê ku Ev dixwezît, birastî Xwe dê desthilat li ser hemû tiştê heye.

⁴⁶ Bêguman Me, eşkereyên zelal şandine. Xwe dê, her kesê ku Ev dixwazît, rênivîniyê rêyek rast diket. ⁴⁷ Ew dibêjin, 'Em bawerî bi Xwe dê û peyamber diken û em peyrevî diken, 'Lê paşê komek li wan piştê xwe didenê, ew bawermend nînin ⁴⁸ û dema ku, ew bo bal Xwe dê û peyamberê Vî, têne gazî kirin ku li nawbera ewan da dadweriyê biket, demûdest komek li wan piştê xwe didenê. ⁴⁹ Lê eger mafê yê ewane, ew demûdest peyrevî diken û tên.

⁵⁰ Meger, li dilê ewan da nexweşiyek heye? Yanjî ewan guman heye? Yanjî ew ditirsîyên ku Xwe dê digel wan bêdad bît û peyamberê Vî jî? Belê ewin ku nerastkarin. ⁵¹ Dema ku bawermend têne gazî kirin bo bal Xwe dê û peyamberê Vî, ku ew li nawbera ewan da dadweriyê biket, ew tenê dibêjin, 'Em dibhên û em peyreviyê diken.' Ewane, ewin ku dê behremend bin, ⁵² her kesê ku peyrevî li Xwe dê û peyamberê Vî biket, li Xwe dê bitirsîyêt û hişyarê Vî bît, ew dê dest xwe bînin. ⁵³ Ew bi Xwe dê sûnd dixwen, bi sûnda xwe ya herî bihêz ku eger te ferman li ewan kiriba, bêguman ew dê derketiban. Bêje, 'Sûnd nexwen, peyrevî hatiye dîtin, birastî Xwe dê, haj ewê heye ku hûn diken.' ⁵⁴ Bêje, 'Peyrevî li Xwe dê biken, peyrevî li peyamber biken, eger hûn piştê xwe bidenê, paşê li ser wî ye ewa ku li ser piştê wî ye û li ser we ye, ewa ku li ser piştê we ye. Eger hûn peyrevî li wî biken hûn dê bêne rênivîni kirin, lê li ser peyamber nîne, xêncî ewê ku bi zelalî peyamê bigehînit.' ⁵⁵ Xwe dê, belêniyek daye ewên ku li naw we da, bawer diken û karên durust diken, bêguman Ev dê wan li ser erdê, bikete cêgir her wek ku, Vî, ewên pêş wan da hatî kirine cêgir û bêguman Ev dê bo wan dîne wan damezrînit, ku Vî jibo wan pejirandiye û bêguman paşê Ev dê, tîrsa wan veguherît tenahiye. 'Ew dê, Min biperestin û çî tiştê nakene 'hevalê' Min' Lê her kesê ku piştî ewê bawer neket, bes ew bi pêdagirî serkêşe. ⁵⁶ Nûbêjê bike, ew xêra ku bo te hatiye dîhar kirin^b bide û peyrevî li peyamber bike, belke li ber hindê, rehm bi te bête dan.

⁵⁷ Hizir neke ku ewên nebawer dê bikarin li ser erdê birevin, dê penahgeha wan agir bît, armanca wan çend kotiye. ⁵⁸ Hûn ku bawer diken, ewên ku hûn bi destê rastê we xwedanê wanin û her kesê ku hêsta pê negeheştiye, sê cara di rojê da, dibya daxwaza destûra we biken, pêş nûbêja sibê, dema ku di germa nîvro da hûn cilê xwe li ber xwe derdêxin û piştî nûbêja şevê. Ewane bo we sê demên nihênî ne, di demên dike da, ne çi barê gunehê li ser weye neji li ser ewane, çimkî hindêk li we bi berdewamî li dora ewên dike digêrên.

Bi wî awayî, Xwe dê eşkereya zelal diket û Xwe dê zanist heye ku biryarê bidet. ⁵⁹ Dema ku zarûkên we digehine pêgeheştinê, ew dibya daxwaza destûra we biken, her wek ewên pêş wan da kirine. Bi wî awayî Xwe dê, eşkereyên Xwe bo we zelal diket, Xwe dê zanista wê heye ku biryarê bidet.

⁶⁰ Çi guneh li jinên stewir^a nayête bar kirin, ewên ku edî hez naken ku jiyana hevpar pêk binin, eger ew cilên xwe yên ser we derêxin, bêy ku xemla xwe nîşan biden, lê ew bo wan bîhtîre ku bi ûstî xarî veneken, Xwe dê Bihîstine, Dîtine. ⁶¹ Bo koreya guneh lê nayêt, neji bo qopa guneh lê têt û neji bo nexweşa guneh lê têt, neji li ser we, çi hûn li malê xwe da xwarinê bixwen, yanji li mala babê xwe yanji mala dayka xwe, yanji mala birayê xwe, yanji mala xweşka xwe, yanji mala xalê xwe, yanji mala xaleta xwe, yanji mala mamê xwe, yanji mala meta xwe, yanji ew malên ku we kilîlê wan hene, yanji mala her yêk li hevalên xwe, hûn nayêne gunehbar kirin, eger hûn digel komê yanji bi tenê bixwen. Lê dema hûn diçine her malekê silav û halê hevdu bi aştîyê bipirsîn, hal pirsînek li bal Xwe dê baş û pîroz. Ahan wiha Xwe dê eşkereyên Xwe bo we zelal diket, belke li ber hindê hûn têbigihin.

⁶² Tenê ew Bawermendin, ku bawerî bi Xwe dê û peyamberê Vî diken, dema ku li ser mijarên giştî digel wî kom dibin, ew naçin, taku ew daxwaza destûra wî neken, birastî ewên ku daxwaza destûra te diken, ewin ku bawerî bi Xwe dê û peyamberê Vî diken. Dema ew daxwaza destûra te diken ku bigehine karûbarên xwe, destûrê bide her kesê tu dixwazî û daxwaz li Xwe dê, bike ku li wan bibhorît, birastî Xwe dê, Lêbihore û Rehmê didet. ⁶³ Li naw xwe da gazî kirina peyamber wisa lê neken weka hindêk li we gazî ewê dike diken, bêguman Xwe dê, haj ewan heye ku li naw we da bi dizî we diçin, lewma ewên ku li dijî biryara wî diçin bila hişyar bin, neket ku ew bêne taqî kirin, yanji eşkenceyek bijan li wan bidet. ⁶⁴ Bêguman hemû tiştê di asimana û erdê da yê Xwe dê ye bêguman Ev dizanît hûn di çi rewşekê da ne, di ew Roja ku hemû dê bizvirine bal Vî, Ev dê wan agahdar biket, ku ewan çi kiribû, Xwe dê, zanista li ser hemû tiştê heye.

25. Para Cudaker

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Pîroze Ev ê ku cudaker^a, bo koleyê Xwe şandiye xarê, belge li ber hindê ew agahdariyê bidete hemû mirova. ² Ev e ku Padişahiya asimana û erdê heye û çî kur wernegirtine, neji kes digel Vî li padişahiya Vî da 'hevalê' Vî ye û Ev ê ku hemû tişt afirandin û çarenûsa wan dihar kiriye. ³ Lê ewan, li kêlek Vî da, xwedê vergirtine, ku çî tişt na afrînin û bixwe hatine afirandin û nedikarin çî zirarê li xwe biden, neji çî qazancê û çî desthilat li ser mirin, jîyan û vejîyanê da nînin. ⁴ Ewên ku bawer naken dibêjin, 'Eve^b tenê direweke ku wî berhem înyê û mirovên dike yarmetiya wî kiriye,' lê ewan bêdadî û direw kirîne ⁵ û ew dibêjin, 'Eve tenê çîrokên kevnarin, ku wî bixwe nivîsîn e û sibêdê û êvarê ew li wî tene ferman kirin.' ⁶ Bêje, 'Eve li bal Vî hatiye şandin ku nihênîyên asimana û erdê dizanî, birastî Ev Lêbihore û Rehmê didet.' ⁷ Ew dibêjin, 'Boçî ew peyambere xwarinê dixwet û li naw bazarê da digêrê! Çima firîşteyek neşandine xarê ku digel wî agahdariyê bidet?' ⁸ Yanjî çima çî xizîne nedayne wî yanjî baxçeyek ku xwarinê lê bixwet?' ⁹ Ê nebaşkar dibêjin, 'Hûn tenê peyrevî li mêrekê diken ku li bin bandora cadûyê daye.' ¹⁰ Lê binêre, ew mînakên çawa bo te tînin! Ew li rê derketine û neşên bêne ser rêkê. ¹¹ Pîroze Ev ê ku dikare, eger bixwaze tiştê li wane baştir bidete te, baxçeyên ku çem li bin wan da diherikin û Ev dikarî koşka jî bidete te. ¹² Belê ewan nikolî li Demjimêrê kiriye, bo ewên ku nikolî li Demjimêrê diken, Me agirek bi gurî amade kirye. ¹³ Dema ku ew^c, wan li dûr we dibînit, ew dê bibhên ku ew bi harî gore gorê diket ¹⁴ û dema ew bi hevra zincîr kirî li aliyê tengê wê da tene dakirin, ew dê bo li nav çonê bipariyên. ¹⁵ Êro bo li nav çonekê nepariyên, lê bo gelek li nav çona bipariyên. ¹⁶ Bêje, 'Ewe baştîre, yanjî baxçê bêpayan ku, belênîya wê bi ewên ku, hişyarê Vî ne hatiye dan, ew dê bibîte padaş û armanca wan?' ¹⁷ Wêderê da, hemû tiştê ku ew dixwazin heye û ew dê bêpayan wêderê da bimînin. Ewe li bal Xwedanê te we peymanek girêdayî ye. ¹⁸ Di ew Roja ku Ev dê wan hemûya digel ewên ku, wan li kêleka Xwe dê, da diperestî kom bikete ser hevda. Ev dê bêjît, 'Hûn bûn ku we, ew koleyên Mîn, li rê derêxistin, yanjî ew bixwe li rê derkevîtin?' ¹⁹ Ew dê bêjîn, 'Tu paye bilindî! Kêrhatiyê me nîne ku li kêleka Te da, çî piştîvana vergirin. Lê Te, tenahî daye wan û berebabê wan taku ewan bireweriyên Te li bîr kirin û bûyne neteweyek wêran.' ²⁰ Lewma ew dê, ewa ku hûn dibêjin direw derêxin, ne hûn dikarin duriyê lê biken, neji yarmetiye!' Eger her kesek li naw we da nerastiyê biket, Em dê eşkenceyek mezin bi wî bidene tam kirin. ²¹ Me çî peyamber pêş te da neşandin, ku xwarin nedixwarin û li naw bazara da nedgeriyan. Me hindek li we kirîne hokarê taqî kirina ewên dike, tu dê bêhin fereh bimînin? Xwedanê te dibînit.

a: Xwandin (Quran), zêde navê wê Furqan e, yanî cudaker, rastî û nerastiyê li hev cuda diket.

b: Xwandin (Quran)

c: Cehnem

²¹ Ewên ku çavnihêrê dîtina Me nînin dibêjin, 'Çima firişte bo me neşandine xarê?' yanjî 'Em dê Xwedanê xwe bibînin?' Birastî ew xwe gelek mezin dibînin û di lewçetiya xwe da gelek mezin lewçe dibin.

²² Di wê Roja ku ew firišta dibînin bo tawankara çi mizgînî çinabin û ew dê bêjin, 'Parêzdayî û qedexe ye' ²³ Û Em dê, rû bikene kiryarên wan û weke tozê belav biken.

²⁴ Lê di wê Rojê da, hevrêyên li naw baxçe da, dê avahiyek bêhtir û cihek baştir bo bêhin wedanê hebin.

²⁵ Di ew Roja ku asiman dê pê ewra bête ker kirin û firişte dê li dû hevda bêne şandine xarê. ²⁶ Di wê Rojê da, padişahiya rastî ya Xwedanê rehmê ye û jibo nebawera ew, dê Rojek dijarar bit. ²⁷ Di wê Rojê da, ewê nerastkar dê destê xwe leq det û dê bêjît, 'Xwezî ez jî digel peyamber ew rêkê da çobam.' ²⁸ Hekar li min! Xwezî min ew kes weke heval vernegirtiba ²⁹ wî, ez li bîranînê wêda birim, piştî ku ew bo min hat, Şeytan hemû gavê xiyaret bi mirov kiriye.' ³⁰ Peyamber gotiye, 'Xwedan, birastî neteweya min, ev Xwandine (Qurane) pişt guhê xwe we havêtine' ³¹ Bi wî awayî Me, li naw tawankara da bo hemû Pêşbîna dujmînek destnîşan kiriye lê Xwedanê we, weke rênivîn û yarmetîder têrê heye. ³² Her wisa, ewên nebawer dibêjin, 'Çima hemû Xwandin (Quran) li carekê da bo wî nehate şandin?' Belke bi wî awayî Em pê dilê te qahîm biken û Me dubare xwandiye û nawber daye xwandinê. ³³ Ew pê mînakekê nayêne bal te, bêy ku Em bo te rastî û bêhtrîn şiroveya bînin.

³⁴ Ewên ku li ser rûmetê xwe li cehnemê da hatine kom kirin, ewin ku dê li nebaştrîn cih da bin û herî dûrin li rê. ³⁵ Bêguman Me, nivîsîna pîroz da Mûsa û Me bo wî, Harûnê birayê wî destnîşan kir ku yarmetiya wî bidet. ³⁶ Me got, 'Hûn herduk herine bal ew netewê ku nikolî li nîşaneyên Me kirîne.' Paşê Me, pê mirinê ew li nav birin.

³⁷ Neteweya Nû Xwe jî, dema ku wan nikolî li peyamberên xwe kirin, Me, ew xendiqandin û Me ew bo mirova kirine nîşane û Me, eşkenceyek bijan bo nerastkara amade kiriye ³⁸ û Ad, Semûd û Res û gelek nîfşên li nawbera ewan da. ³⁹ Me, mînak dabûne her yêk li wan û her yêk li wan, Me pê mirinê li nav birin. ⁴⁰ Bêguman ew, hatine ser ew gundê ku Me baranek nebaş li ser da barandibû, meger ewan nedîtiye? Belê ew çavnihêr nînin ku bêne vejandin. ⁴¹ Dema ew te dibînin, ew tîrana bi te diken, 'Eweye ku Xwe dê weke peyamber rêkîrîye?' ⁴² Kêm mabû ku ew, me li rêya xwedêyên me derêxît, eger em bêhn fereh nebana.' Ew dê bizanin, dema ku ew eşkenceyê dibînin, kêye ewê herî dûr li rê. ⁴³ Te, ew dîtîye, ewê ku hestê xwe kirîne xwedê xwe, meger tu dê bibye parêzerê ew kesî? ⁴⁴ Yanjî tu hizir dikey ku piraniya wan dibhên yanjî têdigezin? Ne, ew her weke ajelên kevî ne! Belê, ew gelek dûrtir li rê derketine. ⁴⁵ Meger tu nabîni ku Xwedanê te çawa sîberê dirêj diket? Eger Vî xwastiba, bêguman Ev dikarî wisa lê biket ku li cihê xwe da rawestît. Me roj kire destikê demjimêra wê, ⁴⁶ paşê Em kême kême ewê hêdî hêdî dikêşîne bal Xwe.

⁴⁷ Ev e ku bo te şev kiriye cil, razan kiriye bêhin wedan û roj kiriye vejîyan.

⁴⁸ Ev e ku baya weke nûçe gehanê mizgîniya, pêş rehma Xwe da, dişînît û Me, ava pak li asiman ra şande xarê, ⁴⁹ belke Em, pê erdê mirî zindî biken û Me weke vexwarin da gelek ajelên kevî û mirovên ku Me afirnadine.⁵⁰ Me gelek cara, eve bo mirova dupat kiriye, belke li ber hindê bîra wan bimînît, lê piraniya mirova napejrînin xêncî nebaweriyê ⁵¹ Eger Me xwastiba, her gundekê Me dê, yêk şandiba ku agahiyê bidetê, ⁵² li ber hindê peyreviyê li nebawera neke û li dijî wan têbikoşe û pê evê^a têkoşîna mezin bike. ⁵³ Ev ê ku her du derya berdan, yêk şîrîne bo vexwarinê ewê dîke şor û tale û Vî perjînek dana, nawbeyana wan da ku dabeşkirina wan qedexe diket.

⁵⁴ Ev e ku bimir li avikê afirand, paşê ew bi xwîn û jiyana hevbeş kirine xizim, Xwedanê we Ev ê herî bi hêzel! ⁵⁵ Lê ew li kêleka Xwe dê, da ew tiştî diparestin ku ne dikarin qazancê li wan biden neji zirarê, ewê nebawer hemêşe li dijî Xwedanê xwe yarmetîdere. ⁵⁶ Me, tu şandî ku tenê mizgînî û agahdariyê bidey. ⁵⁷ Bêje, 'Ez daxwaza çî padaşa bo nakem, lê her kesê ku hez diket, bila rêkekê bo bal Xwedanê xwe bigrîte ber xwe.' ⁵⁸ Xwe bispêre Evê herdem zindî, Ev ê ku namirî û pesna paye bilindiya Vî bike. Ev têrê heye ku gunehê koleyên xwe bizanî ⁵⁹ Ev e ku hemû asiman û erd û ewa li nawbera wan da, li şeş roja da afirandin û paşê Xwe li ser text damezirand, Ev Xwedanê Rehmê ye, lewma pîrsa Ev bike, Evê agahdar. ⁶⁰ Dema ku dibêjine wan, 'Li ber Xwedanê Rehmê çokê xwe biçemînin û serê xwe binvînin' ew dibêjin, 'Xwedanê Rehmê çiye? Meger dibya em li ber her tiştê tu destûrê didey çokê xwe biçemînin û serê xwe binvînin?' Ê ew dûrtir li rê derdikevin. ⁶¹ Pîroze Ev ê ku komsitêr danane asiman da û çîrayek ku diteyîst û heyvek ku ronahiyê didet.

⁶² Ev e, ku şev û roj çêkirin ku hevdu bişopînin, liber hindê, her kesê ku hez diket, bila bîra xwe da xwedan ket yanî hez diket sipasdar bît. ⁶³ Koleyên Xwedanê rehmê ewin ku bi ûstî-xarî li ser erdê da rê diçin û ewên ku tenanet dema ewên nezan jî gazî wan diken, bi gotinên aştiyê bersiv diden, ⁶⁴ ewên ku şevê bi çok danan û xwe çemandin, ser nivandin yanî ser pê rawestanê derbaz diken, ⁶⁵ ewên ku dipariyên, 'Xwedanê me, eşkenceya cejnemê li me dîr bike, birastî eşkenceya wê her berdeyam dibît. ⁶⁶ Birastî ew mal û ciheke nebaşê bo bêhin wedanê!' ⁶⁷ Ewin, ku dema diden ne zêde diden, neji qurnûsin, hevsengiyek wekhev li nawberê da diparêzin, ⁶⁸ ewên ku li kêleka Xwe dê da gazî çî xwedêyên dîke naken, neji rihê dikujin, ewa ku Xwe dê qedexe kiriye, xêncî bi maf darî nebît. Neji zinayê diken. Her kesê ew karane biket dê rûbirûyê sizayê bît, ⁶⁹ di Roja Vejîyanê da, dê eşkenceya wan dê du qat bît û ta bêdawayî ew dê li wêderê da serşor bimînin, ⁷⁰ xêncî ewên ku peşmaniya xwe radgehînin, bawer diken û karên durust diken, Xwe dê dê kiryarê nebaşê wan bikete kiryarên baş. Xwe dê, Lêbihore û Rehmê didet.

⁷¹ Ewên ku peşîmanîya xwe radgehînin û kiryarên durust diken, birastû bi peşîmanî dizivirine bal Xwe dê. ⁷² Ewên ku gewahiya direw naden û dema siwikatiyê dibhên, bi rûmet we li ber da derbaz dibin, ⁷³ ewên ku dema bîrewerîya eşkereyên Xwedanê wan li wan tête kirin, xwe lê ker û kore naken, ⁷⁴ ewên ku dipariyên, 'Xwedanê me, hevjin û zarûkên me bike aramî li ber çavê me. Me bike mînakek bo ewên ku hişyarê Te ne.' ⁷⁵ Ewên wisa, li ber bêhin fereh bûna wan, dê bi koşka bêne xelat kirin. Wêderê da, dê bi silav û halpîrsîna aşiyê dê pêşwazî li wan bête kirin. ⁷⁶ Ew dê, ta bêdawiyê li wêderê da bimînin, cihê bêhin wedan û mala wan xweşe!

⁷⁷ Bêje, 'Eger li ber paryana we nebît, Xwedanê min, girîngiyê nadete we, jiber ku we nikolî lê kiriye, lewma ewa bêguman dê rû bidet.'

26. Para Helbestvana

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Ta Sîn Mîm ² Ewane eşkereyên nivîsîna pîroza zelalin. ³ Meger tu dê xwe bikujî, eger ew nebine bawermend? ⁴ Eger Me xwastiba, Me dê karîba bo wan li asiman ra nîşaneyekê bişînin ku pi wê ûstiyê wan xar maba. ⁵ Hergava ku li bal Xwedanê Rehmê we eşkereyek taze bo wan têtê şandin, ew piştî xwe didenê ⁶ ew nikolîyê lê diken, lê nûçeya eva ku wan henekê xwe pê dikir, dê bi zûyî bo wan bêt. ⁷ Meger ewan nezêndaye erdê ku Em çî cûre tiştên giran buha têda berhem ûnin? ⁸ Birastî lêreda nîşaneyek heye, lê piraniya wan bawermend nînin ⁹ Birastî Xwedanê te Evê Bihêze û Rehmê didet.

¹⁰ Dema Xwedanê te bangî Mûsa kir, 'Here bal, neteweya nerastkar, ¹¹ neteweya Fireûn. Meger ew hişyarê Vî nabin? ¹² Wî got, 'Xwedanê min, birastî ez ditirsîyem ku ew nikolîyê li min biken ¹³ û singê min dê teng bît û dê zimanê min bigrît, lewma rêke dû Harûn, ¹⁴ ewan gunehêk li ser min hene lewma ez ditirsîyem belke ew min bikujin.' ¹⁵ Wî got, 'Ne, hûn herduk jî, pê nîşaneyên Me herin, birastî Em dê digel we bibhên. ¹⁶ Hûn herduk jî herine bal Fireûn û bêjin, 'Birastî Em peyamberên Xwedanê hemû dinyaya ne, ¹⁷ zarûkên Israîl digel me rêke.' ¹⁸ Wî got, 'Meger, me tu weke zarûk li naw xwe da mezin nekîrî? Meger tu bo gelek sala, li bal me nemay? ¹⁹ Paşê te ew kiryara xwe kir ku te kiribû, tu li wan nankor bûy.' ²⁰ Wî got, 'Dema ku min vekir, ez yêk li wan bûm ku li rê derketibûm ²¹ û ez li ber we helatim, dema ez li we tirsîyam, paşê Xwedanê min, têgeheştin da min û ez kirime yêkek li peyamberan. ²² Ê eweye ew erênîya tu tîniye bîra min, ku te zarûkên Israîl kole kirîne?' ²³ Fireûn got, 'Ev, Xwedanê hemû dinyaya çîye?' ²⁴ Wî got, 'Ev, Xwedanê asimana û erdê û hemû tiştê li nawebera wan daye, eger te bawerî hebît!' ²⁵ Wî gote ewên li der dorê xwe, 'Hûn nabhên?' ²⁶ Wî got, 'Ev, Xwedanê we û Xwedanê berebabê we ye.' ²⁷ Wî got, 'Birastî ew peyamberê ku bo we hatiye şandin cin girtiye.' ²⁸ Wî got, 'Xwedanê rojhelat û rojava û ewa li nawbera wan da, eger tu hizra xwe bikar bînî!' ²⁹ Wî got, 'Eger tu li xêncî min xwedêyeke dîke vergirî, ez dê te danême naw zîndaniya da,' ³⁰ wî got, 'Tenanet eger ez belgeyek aşkîra bo te bînim?' ³¹ Wî got, 'Bes bîne, eger tu li rast bêjayî.' ³² Li ber hindê, wî kopalê xwe havête xarê, lêbinêrin û bibînin, nişkida ew bûye mar! ³³ Paşê wî destê xwe derêxist, lêbinêrin û bibînin! Bo temaşeyî ew sipî bû. ³⁴ Wî gote serokên derdorê xwe, 'Birastî ewe cadûgerêk fêr bûyî ye! ³⁵ Ew dixwazît pê cadûyên xwe, we li ser erdê we bikete der! Lewma hûn çî pêşniyar diken?' ³⁶ Ewan got, 'Ew û birayê wî bo demekê girû bike û nûçe gehana bişîne hemû bajêra, kom ken ³⁷ hemû cadûgerê fêr bûyî ku bînine bal te.'

³⁸ Lewma cadûger hatibûne kom kirin, bo dema hilbijartî li roja dîhar kirî da,
³⁹ û gotibûne mirova 'Gelo hûn dê kom bin?' ⁴⁰ Belke em peyrevî li cadûgera
 biken, eger ew ser bikevin!' ⁴¹ Dema ku cadûger hatin, ewan gote Fireûn, 'Dê
 padaşek bi me, bête dan eger em serkevin?' ⁴² Wî got, 'Erê, bêguman hûn dê
 paşê nêzik bin.' ⁴³ Mûsa gote wan, 'Havêjine xarê ewa ku hûn dê havêjin.'
⁴⁴ Lewma ewan bendik û kopalên xwe havêtin û gotin, 'Bi hêza Fireûn,
 birastî em dê serkevî bin.' ⁴⁵ Paşê Mûsa kopalê xwe havêt, lêbinêrin û bibînin!
 Ewê lêba wan qûrt kir ⁴⁶ lewma cadûger ketine ser çokên xwe û serê xwe
 nivandin, ⁴⁷ Ewan got, 'Em bawerî bi Xwedanê hemû dinyaya diken,
⁴⁸ Xwedanê Mûsa û Harûn.' ⁴⁹ Ew got, 'Pêş ku ez destûrê bideme we, we
 bawerî bi wî kir?' Bêguman ew dibya, mezinê we bît, ewê ku hûn fêrî
 cadûgeriyê kirine! Bi zûyî hûn dê bizanin, ez dê dest û pêyê we kitan gohor
 bibrim û paşê bêguman we hemûya li xaçê bidem!' ⁵⁰ Ewan got 'Çi zirar nîne,
 birastî em dê bizivrine bal Xwedanê xwe. ⁵¹ Birastî em hêvîdarin ku Xwedanê
 me, dê li gunehên me bibhorît, çimkî em yêkemîn bawermendin.' ⁵² Paşê Me,
 sirûş da Mûsa, 'Di şevê da, digel koleyên Mîn herin, birastî dê bikevine dû we
 da!' ⁵³ Paşê Fireûn şandine bajêra, ku kom biken, ⁵⁴ 'Birastî ewane komek
 biçûkin ⁵⁵ û birastî ewane kerbê me diveken ⁵⁶ û birastî em hemû amade ne.'
⁵⁷ Lewma, Me, ew li naw baxçe û kanî ava da derêxistin, ⁵⁸ xizîne û cihê giran
 buha. ⁵⁹ aha wisa Em bibûne hokar ku zarûkên Israîl mîrat biben, ⁶⁰ lewma li
 dema rojhelatê da ew ketine dû wan da, ⁶¹ dema ku her du alî hatine pêş çavê
 hevdu, hevrêyên Mûsa gotin, 'Birastî, em dê bêne girtin' ⁶² Ew got, 'Ne,
 birastî Xwedanê min digel mine, Ev dê, min rênivînî biket,' ⁶³ Paşê Me sirûş
 da Mûsa, 'Pê kopalê xwe li deryayê bide.' Ew par vebû û her parek, hindî
 çiyayek gelek mezin lê hat ⁶⁴ û Me, ewên dîke îname nêzik ⁶⁵ Me, Mûsa û
 hemû ewên digel wî da rizgar kirin ⁶⁶ paşê Me ewên dîke xendiqandin.
⁶⁷ Birastî, lêreda nîşaneyek heye, lê piraniya wan bawermend nînin.
⁶⁸ Birastî Xwedanê we, Evê Bihêze û Rehmê didet. ⁶⁹ Dubare nûçeya Ibrahîm
 bo wan bêje, ⁷⁰ dema ku wî gote bab û netewa xwe, 'Hûn çi diperestîn?'
⁷¹ Ewan got, 'Em puta diperestîn û em dê xwe radest kiriyê ewan bimînin.'
⁷² Wî got, 'Ew, we dibhên dema hûn li ber wan dipariyên?'
⁷³ Yanjî ew qazancê li we diden yanjî zirarê diden?' ⁷⁴ Ewan got, 'Belê me dît
 ku berebabên me we dikirin.' ⁷⁵ Wî got, 'Hûn dibînin ku we çi perestiye?'
⁷⁶ Hûn û berebabên we yê kevnar, ⁷⁷ birastî ew dijminê minin, xêncî
 Xwedanê hemû dinyaya nebît, ⁷⁸ Ev ê ku ez afirandim û Ev e ku min rênivînî
 diket ⁷⁹ Ev e ku xwarinê didete min û vexwarinê didete min, ⁸⁰ dema ku ez
 nexweşim paşê Ev min derman diket, ⁸¹ Ev e ku dê bibîte hokar ez bimrim û
 paşê min bînîte jîyanê ⁸² û Ev e, ez hêvî dikem, di Roja dadweriyê da, li şaşiyê
 min xweş bît. ⁸³ Xwedanê min, têgeheştinê bide min û min bigehîne dirustkara
⁸⁴ û li naw nişên Dawiyê da nav û dengê birêz bide min,

⁸⁵ min danê, naw şênîyên baxçê şadiyê da ⁸⁶ li babê min bibhore, birastî ew yêk li wane ku li rê derketiye ⁸⁷ û di Roja ku ew hatine Vejandin min serşor neke ⁸⁸ di ew Roja ku ne mal neji zarûk dê çi qazanc hebin, ⁸⁹ lê tenê ewên ku ji dil we xwe radest kirî têne bal Xwe dê. ⁹⁰ û baxçe dê bînine nêzikê ewên hişyarê Vî ⁹¹ û agirê cehnemê dê bînine pêşya ewên ku li rê derketine, ⁹² dê bêjine wan, 'kîwene, ewên te dipereştin ⁹³ li kêleka Xwe dê da? Meger ew dê bikarin yarmetiya te biden, yanji yarmetiya xwe biden?' ⁹⁴ Û paşê dê bêne firedane naw da, ew digel ewên ku li rê derketibûn ⁹⁵ û şervanên Iblîs, hemû bi hevra . ⁹⁶ Dema ku ew têda digel hev gengeşê diken, ew dê bêjin ⁹⁷ 'Bi Xwe dê, birastî em bi aşkira li şaşiye da bûn ⁹⁸ dema ku me hûn kirine hemtayê Xwedanê hemû dinyaya. ⁹⁹ Xêncî tawankara kesê em li rê nederêxistin, ¹⁰⁰ û niha me çi nawbêjvan nînin ¹⁰¹ neji hevaleyê dilsoj. ¹⁰² Eger tenê me derfetek dike heba, em dê karîba bibane bawermend!' ¹⁰³ Birastî li evê da nîşaneyek heye, lê piraniya wan nabine bawermend, ¹⁰⁴ birastî Xwedanê te bêguman Bihêze û Rehmê didet. ¹⁰⁵ Neteweya Nû Xwe, jî nikolî^a li peyambara kirin. ¹⁰⁶ Dema ku birayê wan Nû Xwe gote wan, 'Meger hûn hişyarê Xwe dê, nabin?' ¹⁰⁷ Birastî ez peyamberek bawer pê kirî me ku bo we hatime şandin, ¹⁰⁸ lewma hişyarê Xwe dê, bin û peyrevî li min biken. ¹⁰⁹ Ez daxwaza çi padaşa li we nakem, padaşê min tenê li bal Xwedanê hemû dinyaya ye ¹¹⁰ lewma hişyarê Xwe dê bin û peyrevî li min biken. ¹¹¹ Ewan got, 'Çima dibya em bawerî bi te biken, dema ku ewên kêmbuha^b peyrevî li te diken?' ¹¹² Wî got, 'Min çi zanistek heye ku wan pêşta çi dikir?' ¹¹³ Hisaba wan tenê li ser Xwedanê mine, eger hûn têbigihin. ¹¹⁴ Ez bawermenda dûr nakem. ¹¹⁵ Ez tenê bi zelalî agahdariyê didem. ¹¹⁶ Ewan got, 'Nû Xwe, eger tu evê nerawestîni, tu dê yêk li wan bî ku dê bêye kevirbaran kirin.' ¹¹⁷ Wî got, 'Xwedanê min, birastî neteweya min nikolî li min kirîne, ¹¹⁸ li ber hindê, dadweriyek qahîm li nawbera min û ewan da bike û min û ewên ku digel min bawer kirîne rizgar bike. ¹¹⁹ Li ber hindê Me ew û ewên digel wî da, li gemiyeke teji da rizgar kirin, ¹²⁰ paşê ewên mayî xendiqandin. ¹²¹ Birastî, li evê da nîşaneyek heye, lê piraniya wan nabine bawermend, ¹²² birastî Xwedanê te Evê Bihêze û Rehmê didet. ¹²³ Neteweya Ad jî, nikolî li peyamberên xwe kirin. ¹²⁴ Dema Hûd ê birayê wan gote wan, 'Meger hûn hişyarê Vî nabin?' ¹²⁵ Birastî ez peyamberek bawer pê kirî me ku bo we hatime şandin, ¹²⁶ lewma hişyarê Xwe dê bin û peyrevî li min biken. ¹²⁷ Ez daxwaza çi padaşa li we nakem, padaşê min tenê, li bal Xwedanê hemû dinyaya ye. ¹²⁸ Hûn li ser her ciheke bilind, nîşaneyekê dadmezrînin ku xwe pê keyfxweş biken? ¹²⁹ Hûn bixwe keleha çêdiken, belke hûn ta bêdawiye bimînin? ¹³⁰ Dema hûn lê diden hûn weke zordesta lê diden? ¹³¹ Lewma hişyarê Xwe dê bin û peyrevî li min biken, ¹³² hişyarê Vî bin ku hemû tiştê hûn pê dizanin bo we dabîn kiriye.

¹³³ Vî, ajelên kevî û zarûk dayne we ¹³⁴ baxçe û kanî jî ¹³⁵ birastî ez ditirsiyê
ku eşkenceya Roja gelek mezin dê li ser weda bigrît. ¹³⁶ Ewan got, 'Ew çi
çiyawaziyekê bo me naket, çi tu şîreta li me bikey yanî şîretê li me nekey,
¹³⁷ eve tişteke nîne xêncî çanda mirovên berê ¹³⁸ em nayêne siza dan.' ¹³⁹ Lewma
ewan nikolî li wî kirin û li ber hindê, Me ew li nav birin. Birastî lêreda
nişaneyek heye, lê piraniya wan nabine bawermend, ¹⁴⁰ birastî Xwedanê we
Evê Bihêze û Rehmê didet. ¹⁴¹ Semûd jî nikolî li peyambera kirin. ¹⁴² Dema
birayê wan Salih gote wan, 'Meger hûn hişyarê Vî nabin?' ¹⁴³ Birastî, ez jibo
we, peyamberek bawer pêkirî me, ¹⁴⁴ hişyarê Xwe dê bin û peyrevî li min
biken. ¹⁴⁵ Ez bo vê daxwaza çi padaşa li we nakem, padaşê min tenê li bal
Xwedanê hemû dinyaya ye. ¹⁴⁶ Hûn dê, bi tenahî, di ewa ku we lêre heye
bêne hêlan ¹⁴⁷ li naw baxçe û kaniya da ¹⁴⁸ û zevyên dexl û dahna, darên
xurma ku meyveyên nerm pêwe hatine ¹⁴⁹ û hûn bi hostatî malên xwe di
çiyay da dikolin? ¹⁵⁰ Hişyarê Xwe dê bin û peyrevî li min biken ¹⁵¹ peyrevî li
destûra sînora bezêna neken ¹⁵² û ewên ku gendeliyê li ser erdê da belav diken
û serast kariyê naken.' ¹⁵³ Ewan got, 'Tu li ewanî ku hatî cadû kirin! ¹⁵⁴ Xêncî
bimireke wek me tu hiç tişteke dîke nînî, lewma nişaneyekê pêşanî me bide,
eger tu li rast bêjayî.' ¹⁵⁵ Wî got, 'Ewe hêştirek mêye, bo wê vexwarinek heye,
bo we jî vexwarinek heye, li roja destnişan kirî da, ¹⁵⁶ zîrarê negehînine wê,
neket ku eşkenceya Roja gelek mezin we bigrît.' ¹⁵⁷ Lê, ewan, ew qop kirin û
ew xemgîn bûn ¹⁵⁸ lewma eşkencê ew girtin. Birastî lêreda nişaneyek heye, lê
piraniya wan nabine bawermend ¹⁵⁹ Birastî Xwedanê te Evê Bihêze û Rehmê
didet. ¹⁶⁰ Netewa Lat jî, nikolî li peyamberên xwe kirin. ¹⁶¹ Dema ku birayê
wan Lat gote wan, 'Meger hûn hişyarê Vî nabin?' ¹⁶² Birastî ez peyamberekê
bawer pêkiriye we me ¹⁶³ hişyarê Xwe dê bin û peyrevî li min biken. ¹⁶⁴ Ez bo
vê daxwaza çi padaşa li we nakem, padaşê min bal Xwedanê hemû dinyaya
ye. ¹⁶⁵ Hûn li naw mirova da xwe digehînine mêra ¹⁶⁶ û ewên ku Xwedanê we
bo we weke cot afirandine bêxwedan dihêlin? Belê hûn neteweyekin ku hemû
sînora dibezînin' ¹⁶⁷ Ewan got, 'Lat, eger tu wê nerawestîni, bêguman tu dê li
ewan bî ku dê bêye der kirin.' ¹⁶⁸ Wî got, 'Birastî bêzê min divebît, li ewa ku
hûn diken, ¹⁶⁹ Xwedanê min, min û binemala min li ewa ku ew diken rizgar
bike.' ¹⁷⁰ Lewma Me ew û hemû binemala wî rizgar kirin, ¹⁷¹ xêncî pîre jinekê
ku yêkek li wan bû ku paşve ma ¹⁷² paşê Me, ewên dîke li nav birin,
¹⁷³ û Me barank li ser ewan da barand. Bo ewên ku pêşta hatibûne agahdar
kirin baranek nebaş bû. ¹⁷⁴ Birastî lêreda nişaneyek heye lê piraniya wan
nabine bawermend ¹⁷⁵ birastî Xwedanê te Evê Bihêze û Rehmê didet.
¹⁷⁶ Ewên naw daristana da, jîyan dikirin jî, nikolî li peyamberên xwe kirin.
¹⁷⁷ Dema Şueyb gote wan, 'Meger hûn hişyarê Vî nabin?' ¹⁷⁸ Birastî ez bo we
peyamberekê bawer pê kirî me ¹⁷⁹ hişyarê Xwe dê bin û peyrevî li min biken.

¹⁸⁰ Ez daxwaza çî padaşa li we nakem, padaşê min tenê bal Xwedanê hemû dinyaya ye. ¹⁸¹ Pîvanên tewaw biden, nebîne li wan ku dibîne hokarê dorandinê. ¹⁸² Bi pîvanên serast bipîvên, ¹⁸³ mirova li pişka wan bêpar neken. Ser erdê da, nebaşiyê neken û gendeliyê belav neken. ¹⁸⁴ Hişyarê Ev bin ku hûn û nîfşên berê afirandine, ¹⁸⁵ Ewan got, ‘Tu yêk li wanî ku hatiye cadû kirin! ¹⁸⁶ Weka me, tu li bimirekê zêdetir hîç tiştek dîke nînî. Birastiyê, em hizir diken tu li wan direwînayî, ¹⁸⁷ bes we bike ku pirtikên asiman li ser me da bikevin, eger tu li rastbêjayî. ¹⁸⁸ Wî got, ‘Xwedanê min dizanît hûn çî diken.’ ¹⁸⁹ Gotine wî direwîn û li ber hindê eşkenceya Roja sîberê ew girtin, birastî ew eşkenceya Rojek gelek mezin bû. ¹⁹⁰ Birastî lêreda nîşaneyek heye, lê piraniya wan nabîne bawermend ¹⁹¹ birastî Xwedanê te Evê Bihêze û Rehmê didet. ¹⁹² Birastî, eve^a li bal Xwedanê hemû dinyaya we hatiye şandine xarê, ¹⁹³ riha bawer pê kirî^b îna xarê ¹⁹⁴ bo ser dilê te, belke tu bibiye yêk li wan ku agahdariyê didey ¹⁹⁵ bi zimanê zelalê Erebi, ¹⁹⁶ birastî eve li nivîsînên pîrozê mirovên pêşta hatî jî heye. ¹⁹⁷ Meger ewe bo wan nîşane nîne ku mamostayên zarûkê Israîl eve nas kirîne? ¹⁹⁸ Eger Me, bo ewê ku Erebi neban şandiba xarê ¹⁹⁹ û wî bo ewan vexwanda, hêşta jî ewan dê bawerî pê nekirban. ²⁰⁰ Li ber hindê, Em welê diken ku li dilê tawankara da derbaz bît, ²⁰¹ ew bawerî pê naken taku ew eşkenceyek bijan dibînin, ²⁰² ew dê nişkida li wan bidet, dema ku ew ténagehin ²⁰³ û ew dê bêjin, ‘Em dê bikarin paşve biden?’ ²⁰⁴ Çima ew bo sizaya Me bêhn çikin? ²⁰⁵ Te liberçav girtiye, eger Em bihêlin ew bo hindê sala xweş biqetûnin ²⁰⁶ û paşê ewa ku belêniya wê dabûne wan, bête ser wan, ²⁰⁷ ew xweşiyên berê çî yarmetiya wan naken. ²⁰⁸ Me çî gund wêran nekirin, xêncî ku agahîderek hebît, ²⁰⁹ li bal Me we bîranîne bidet, Em çî cara bêdad nînin. ²¹⁰ Şeytana eve neînane xarê, ²¹¹ eve ne kêrhatiyê wane û nejtî di şeyana ewan daye, ²¹² birastî pêşgîrî li wan hatiye kirin ku ew guhê xwe bidenê. ²¹³ Li ber hindê, li kêleka Xwe dê da li ber xwedêyek dîke nepariyê, bila nebiye li wan ku dê eşkencê bibînin. ²¹⁴ Agahdariyê bide xizmên xwe yê nêzik ²¹⁵ û baskên xwe li ser ew bawermendên ku peyrevî li te diken şor ke. ²¹⁶ Paşê eger ew peyrevî li te neken bêje, ‘Ez bêgunehim li ewa hûn diken,’ ²¹⁷ Xwe bispêre Ev ê Bihêze ku Rehmê didet, ²¹⁸ Ev ê ku te dibînît dema tu radîbiye ser xwe ²¹⁹ û bizvîna te jî, li naw ewên ku serê xwe diçemînin da, dibînît ²²⁰ Birastî Ev Bihîstine, Zanîne.

²²¹ Ez te agahdar bikem ku şeytan li ser kê têne xarê? ²²² Ew li ser hemû direwînên gunehkar têne xarê ²²³ bihîstinê derbaz diken û piraniya wan direwînin ²²⁴ û helbestvanên li rê derketî peyrevî li wan diken.

²²⁵ Meger tu nabînî ku ew çawa li hemû dew geliya da digêrên ²²⁶ û ewê dibêjin, ewa ku ew naken? ²²⁷ Xêncî ewên ku bawer diken, karên durust diken, gelek cara Xwe dê bîr tînin û piştî ku nerastî li wan hatiye kirin xwe diparêzin û ewên ku nerastî kirîne dê bizanin ku bo çi zivrînekê ew dê bizvrin.

27. Para Mêrû ya

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Ta Sîn, Evne nîşaneyên Xwandinê (Quranê) ne, nivîsîneke pîroza zelal,
² Rênivînî û mizgîniyeke bo bawermenda ³ ewên ku nûbêjê diken, ew xêra ku bo wan dîhar kirîn diden û jidil we bawerî bi Dawiyê diken. ⁴ Birastî ewên ku bawerî bi Dawiyê naken, Me kiryarên wan, li pêş çavê wan xemilandine, li ber hindê ew bi koretî digerên, ⁵ ewin ku dê eşkencê bikêşin û ew dê bin ku li Dawiyê da, dê ya herî zêde bidorînin. ⁶ Birastî te Xwandin (Quran) li Ev vergirtiye ku Biryardere û Dizanî. ⁷ Dema Mûsa gote binemala xwe 'Birastî min bi agirekê zaniye, ez dê bo we nûçeyekê li wê derê bînim yanî ez dê bo we darikekê hilkirî bînim ku belke hûn xwe pê gerim ken.' ⁸ Dema ku ew hate bal, gazî wî kir, 'Pîroze ewê ku li ev agirî nêzîke û ewê ku li der dorê vê ye û paye bilindî ya Xwe dê ye Xwedanê hemû dinyaya.' ⁹ Mûsa, birastî Ezim Xwe dê, Evê Bihêz û Biryarder. ¹⁰ 'Kopalê xwe havêje xarê' Lê dema ku wî dît weke marekê xweşiya, ew zivirî û rewiya û nezênda pişt xwe, 'Mûsa netirse! Birastî peyamber li pêşberî Min natirsin, ¹¹ xêncî ewê ku nerastiyê diket û paşê nerastiya xwe digel rastiye veguherît, birastî Ez Lêbihorim û Rehmê didem. ¹² Destê xwe têke paxela xwe da û ew dê sipî bête derê, bêy ku zirarê bibînît, li naw ew neh nîşaneyane bo Fireûn û netewa wî, birastî ew neteweyekin ku bi pêdagrî serkêşin' ¹³ Dema ku nîşaneyên Me yên aşkira bo wan tîn, ew dibêjin, 'Bi zelalî eve cadû ye!' ¹⁴ Ewan li ber qudetî û bêdadiyê nikolî lê kirin, herçend ku riha wan zanî ku ew rastiye. Lêbinêre dawîya ewên ku gendelî belav dikirin çawa bû! ¹⁵ Bêguman Me, zanist da Dawûd û Silêman û wan herduya got, 'Pesn bo Xwe dê bit ku serwey gelek kolejên xwe yên bawermend, qencî digel me kirye.' ¹⁶ Silêman bo mîratgirê Dawûd. Wî got, 'Mîrovino, em fêrî zimanê balindeya hatine kirin û pişkek li her tiştêkê bi me hatiye dan, birastî eve qenciyeke aşkiraye.' ¹⁷ Ê şervanên Silêman yê cin, mirov û balinde kom bûn û di rêzê da rûniştin ¹⁸ û dema ew geheştine geliyê mêrû ya, mêrûyekê got, 'Mêrû! Herine avahiyên xwe da, neket ku Silêman û şervanên xwe we pêpes ken, dema ku ew ténagehin.' ¹⁹ Ew, li ber gotinên wê berfireh bişirî^a û got, 'Xwedanê min, hêzê bide min ku ez sipasdarê erênîya Te bim, ew erênîya ku Te li min û dayk û babên min kiriye, ku ez karên baş bikem, Te keyfxweş bikem, min vergire rehma Xwe, da li naw rêza kolejên Xwe yên dirûstkar da.' ²⁰ Wî lêkolîn li balindeya kir û got, 'Ez çima pepûkê nabînim? Meger ew lêre nîne?' ²¹ Ez dê bi dijwarî wî siza bidem yanî wî serjê kem, meger ku ew hokarek zelal hebît. ²² Lê pepûk bo demek dirêj dûr nema, ew hat û got, 'Min ew dorhêl kiriye ewa ku te dorhêl nekiriye, ez li Şibayê ra bi nûçeyek dirust hatime bal te.

²³ Birastî min jinek dît ku desthilat li ser wan da heye, ku parek li hemû tîştê bi wê hatiye dan, ewê textek bihêz heye, ²⁴ min dît ku ew û netewa xwe, li şûna Xwe dê da çokê xwe li ber rojê diçemînin û serê xwe dinvînin. Şeytan kiryarên wan li pêş çavê wan xemilandine û ew li rê derêxistine, lewma ew nehatine rênivîni kirin. ²⁵ Meger nabît ku ew, çokê xwe li ber Xwe dê biçemînin û serê xwe binvînin, Ev ê ku ewa li asimana û erdê da veşartîye tînîte der û dizanît ku tu çi diveşêrî û çi dibêjî? ²⁶ Xwe dê heye çi xwedê çinînin xêncî Vî, Xwedanê textê bihêz. ²⁷ Wî got, 'Em dê bibînin kanê tu rast dibêjî yanjî tu li direvîna bûy. ²⁸ Ew nameya min bigire û bo wan bibe, paşê ewan bicih bihêle û bibîne ka dê çi bizvrînin.' ²⁹ Wê got, 'Serokno, birastî nameyek giran buha geheştiye destê min. ³⁰ Birastî ew li bal Silêman we ye û birastî ew, 'Bi navê Xwe dê Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet, ³¹ xwe li serwey min negire û bi xwe radest kirin, were bal min.' ³² Wê got, 'Serokno, li ser ew mijara min, amojgariyê bidene min, ez li ser mijara biryarê nadem taku hûn gewah nebin.' ³³ Ewan got, 'Em mêrên qawetîn û me leşkerek gelek bihêz heye, lê destûr ya te ye, lewma lê binêre ka tu dê çi destûrê bideye me.' ³⁴ Wê got, birastî dema ku padişah diçine naw gundekê, ewê wêran diken û nîştעיyê birûmetê wê serşor diken, eweye ya ku ew diken ³⁵ birastî ez dê bo wan dihariyekê rêkem û lêbinêrim ku şanda min dê bi çi bizvrin.' ³⁶ Dema ku ew hatine bal Silêman wî got, 'Hûn serwetê^a pêşkêşî min diken? Ewa ku Xwe dê daye min bêhtire li ewa ku daye we, herçend ku hûn pê dihariya xwe keyfxweş dibin. ³⁷ Bizvrin herine bal wan, bêgûman em dê bi şervana ser wan da dagirin û ewan hêz nabît ku pêşiya wan bigrin û bêguman em dê wan bi serşorî bikene derê û ew dê siwik bin.' ³⁸ Wî got, 'Serokno, kîjan li we dikare textê wê bo min bînit, pêş ku ew bi xwe radest kirin têne bal min?' ³⁹ Cinek bihêz û şol ji dest hatî got, 'Ez dê bo te bînim, pêş ku tu bikarî li cihê xwe da rabî. Birastî ez jibo wê bihêz û bawer pêkirî me,' ⁴⁰ Lê yêkê ku zanista nivîsîna pîroz hebû got, 'Ez dê bo te bînim pêş ku tu çavê xwe bimiqî.' Dema wî dît ku li hember wî hate danan, wî got, 'Ewe qencyeke li bal Xwedanê min we, ku min taqî biket, kanê ez sipasdarim yanjî nankorim, her kesek sipasdar bît, ew bo riha xwe sipasdare, her kesek nankor bît, paşê Xwedanê min çi pêvîstî nînin û giran buhaye.' ⁴¹ Wî got, 'Textê wê, bo wê binoximînin û em dê bibînin kanê ew dê bête rênivîni kirin yanjî ew dê li wan bît ku nayête rênivîni kirin.' ⁴² Li ber hindê dema ku ew hat, hat gotin, 'Textê te weka winê ye? Wê got, 'Ewe rengê wê didet.' 'Berî wê da, zanist bi me hatibû dan û me xwe radest kirbû^b ⁴³ pêşgîrî li wê dikir ewa ku wê li kêlek Xwe dê, da diperestî, birastî ew li neteweyek nebawer bû.' ⁴⁴ Paşê bi wê hatibû gotin, 'Were holê da,' Paşê dema ku wê dît, wê hizir kir ku ew gomek avê ye û lingê xwe rût kirin. Wî gotê, 'Ewe tenê holeke ku pê şûşê hatiye siwaxt kirin,' Wê got, 'Xwedanê min, min nerastî li xwe kiriye, ez digel Silêman xwe radestê Xwe dê dikem, Xwedanê hemû dinyaya.'

⁴⁵ Bêguman Me bo neteweya Semûd birayê wan Salih şand ku 'Tenê Xwe dê biperestin,' ew demûdest bûne du komên nakok. ⁴⁶ Wî got, 'Neteweya min, çima hûn lezê lê diken ewa nebaşê pêş ewa baş bînin? Çima hûn daxwaza lêborînê li Xwe dê naken, belke li ber hindê rehm bi we bête dan?' ⁴⁷ Ewan got, 'Em te bi şûm dibînin û ewên digel te jî.' Wî got, 'Şûm bûna we li bal Xwe dê ye, belê hûn neteweyekin ku tene taqî kirin.' ⁴⁸ Li naw şar da neh malxê mal hebûn ku li ser erdê gendelî belav dikir û serast karî nedikirin. ⁴⁹ Ewan got, 'Bo yêk bi Xwe dê, sûnd bixwen, em dê bi şevê hêrişî wî biken û binemala wî jî, paşê em dê bêjine xizmên wî, 'Me li nav birina binemala wî nedît û bêguman em rastiye dibêjin.'

⁵⁰ Bi wî awayî, ewan bernameya xwe darêşt, Me jî bernameyek darêşt dema ku ew tênedgeheştin. ⁵¹ Paşê lêbinêrin ku dawîya bernameya wan çawa bû, paşê Me ew û netewa wan bi hevra li nav birin. ⁵² Lewma ewane malên wanin, kavilene, çimkî ewan nerastî kir, birastî lêreda nişaneyek heye bo neteweyekê ku dizanît.

⁵³ Me rizgar kirin ewên ku bawer kirbûn û hişyarê Vî bûn, ⁵⁴ Û Lat dema ku, wî gote netewa xwe, 'Hûn bêrewiştîyê diken dema hûn dibînin?' ⁵⁵ Hûn çima bi dilbejanî^a li şûna jina nêzikê mêra dibin? Belê hûn neteweyek nezanin!' ⁵⁶ Tenê bersiva ku netewa wî dan, ew bû ku gotin, 'Binemala Lat li gundê xwe bikene der! Birastî ew mirovane xwe pak xwedan diken!' ⁵⁷ Me, ew û binemala wî rizgar kirin, tenê jina wî nebît, Me çarenûsa wê dîhar kir ku yêk li wan bît ku paşve ma ⁵⁸ û Me baranek li ser wan da barand, baranek nebaş bû jibo ewên ku hatibûne agahdar kirin! ⁵⁹ Bêje, 'Pesn bo Xwe dê bît û aştî li ser koleyên ku Vî helbijartine. Kê bêhtîre, Xwe dê yanjî ewa ku dikene 'hevalê' Vî?' ⁶⁰ Kê hemû asiman û erd afirandin? Kê li asiman ra bo we avê dişînte xarê, bibîte hokar ku pê wê baxçeyên ciwan şîn bin, we çi hêz nebû ku li naw wan da dara şîn biken, meger xwedêyek dîke li kêleka Xwe dê da heye? Belê, neteweyek heye ku wekheva peyda diket.

⁶¹ Kêye Ev ê ku erd kire mangehek qahîm û çem danane naw da û çiya bo çêkirin û li nawbera her du deryaya da perjînek çêkir? Meger çi, xwedê dîke digel Xwe dê hene? Belê piraniya wan nizanin. ⁶² Kêye ku bersiva ewên tengav didet, dema ku li ber Vî dipariyên û nebaşîya wan wêda dibet û we li ser erdê dikete cêgir? Meger xwedêyek dîke li kêleka Xwe dê da heye? Kê tete bîra we! ⁶³ Kêye ku we li naw tarîtiya li ser hişkati û derya yê da rênivîni diket? Kê baya weke nûçe gihanê mizgîniyê pêş rehma Xwe, da dişînt? Meger xwedêyek dîke li kêleka Xwe dê da heye? Xwe dê gelek serwey, ew 'hevala' ye ku bo Vî peyda diken!

⁶⁴ Kêye ku afirandin destpê kiriye û carek dîke dubare diket? Kêye ku li asimana û erdê ra bo we debara dabîn diket? Meger xwedêyek dîke li kêleka Xwe dê da heye? Bêje, 'Ka belgeyên xwe nişanî min biden, eger hûn li rastbêja ne.'

⁶⁵ Bêje, 'Kes li asimana û erdê da, ewa nedîtû nizanît xêncî Xwe dê.' Ew ténagehin, ew dê kengê bêne vejandin,

⁶⁶ belê, ew pê zanista xwe nikarin Dawiyê têbigihin belê, sebare bi hindê ew di gûmanê dane, belê ew sebare bi wê kore ne. ⁶⁷ Û ewên nebawer dibêjin, 'Dema ku em û berebabên me dibine toz, em dê carek dike bêne derêxistin?' ⁶⁸ Bêguman pêşta ew belêniye dayne me û berebabê me jî. Evane^a tenê efsaneyên ewên pêşta ne.' ⁶⁹ Bêje, 'Erdê da bigerê û bibîne ku dawiya tawankara bûye çi.' ⁷⁰ Ser xatira wan xemgîn nebe û li ber bername rêjîyê wan tengav nebe. ⁷¹ Ew dibêjin, 'Ew belêniye kengê ye, eger tu rastbêjî?' ⁷² Bêje, 'Belke ew nêzîke li pişt we, hindex ewa ku hûn bêhin çikê wê ne.'

⁷³ Birastî Xwedanê we teji qenciye bo mirova, lê piraniyê wan sipasdar nînin.

⁷⁴ Birastî Xwedanê we dizanît ku singê wan çi diweşêrît û ew çi aşkira diken,

⁷⁵ û çi tiştêk weşartî di asimana û erdê da çinîne ku li tomarek zelal da nebît.

⁷⁶ Birastî, ev Xwandine (Qurane) dibêjîte zarûkên Israîl, piraniya eva ku li ser da nakokî hene ⁷⁷ û birastî eve rênivîni û rehme bo ewên ku bawer diken. ⁷⁸ Birastî, Xwedanê we dê, li nawbera wan da biryarê bidet, pê dadweriya Xwe, Ev Bihêze û Zanîne ⁷⁹ Li ber hindê xwe bispêre Xwe dê tu li ser rastiya aşkiray.

⁸⁰ Birastî tu nikarî wel miriya bikey ku bibhên, neji tu dê bikarî wel kera bikey ku guhê xwe bidene pariyanê, dema ku ew piştta xwe didenê û paştta diçin ⁸¹ tû nikarî rênivîniya kora bikey li şaşiya wan da, tu dê tenê wel ewan bikey ku guhê xwe bidene te, ewên ku bawerî bi nîşaneyên Me diken, li ber hindê ku ewan xwe radest kiriye^b. ⁸² Dema ku li dijî wan da peyv tête cih, Em dê jibo wan li erdê da rihtîberekê derêxin, ku dê digel ew mirovên ku guman li nîşaneyên Me hebûn, bipewyît. ⁸³ li ew Roja ku, Em dê li her neteweyekê, komekê li ewên ku bawerî bi nîşaneyên Me nekirbûn bicivînin û ew dê bêne rêz kirin ⁸⁴ ta dema ew digehinê, Ev dê bêjît, 'We nikolî li nîşaneyên Min kirbûn, dema ku we zanist li ser wan nebû, yanjî we çi dikir?' ⁸⁵ Dê li dijî wan belênî bête cih, liber kiryarên wan yênerast û ew napeyvin. ⁸⁶ Meger ew nabînin ku, Me şev daye wan ku têda bêhna xwe weden û roj bo dîtîne? Birastî lêreda nîşane hene, bo ew netewa ku bawer diket. ⁸⁷ Di roja ku dê pif kene zirnayê da, hemû ewên di asimana û erdê dane, dê bibizdiyên, xêncî ewên ku Xwe dê bixwazît û hemû dê bi ûstî-xariya bêne bal Vî. ⁸⁸ Hûn dê çiyaya bibînin û hizir biken ku ew reqîn, lê ew dê bimeşin her weke ewr wêda dimeşin, karê Xwe dê! Evê ku hemû tişt bê kêmasî kiriye. Birastî Ev agahdarê wê ye ku hûn diken, ⁸⁹ her kesê ku bi kiryareke baş bêt, ew dê ya li wê bêhtir hebît û ew dê li tîrsa ew Rojê da, parastî bin, ⁹⁰ lê her kesê ku bi kiryarên nebaş bêt, dê serûser bête hawêtine naw agir da. 'Meger dê padaş bi we bête dan xêncî jiboy ewa ku we kiriye?' ⁹¹ Tenê destûr bi min hatiye dan ku Xwedanê ew şar biperestim, Evê ku bo we pîroz kiriye û hemû tişt yê Vî ye û ferman li min hatiye kirin ku ez yêk li wan bim ku, xwe radest kirîne^c

a: Basê eşkereyên Xwandinê (Quranê) ye. **197**

b: Mosliman (ewên ku xwe radestê XWE DÊ kirîne)

c: Mosliman

⁹² û ez Xwandinê (Quranê) bixwînim.´ Her kesê rênivîniyê bipejrînêt, ew tenê bixwe rênivîniyê dipejrînêt û her kesê ku li rê derkevît, bêje ´Ez tenê yêk li wanim ku agahdariyê didet.´ ⁹³ Û bêje, ´Pesn bo Xwe dê ye, Ev dê nîşaneyên Xwe pêşanî te bidet û li ber hindê tu dê wan nas bikey.´ Xwedanê te li ewa ku tu dikey, bê agah nîne.

28. Para Çirok ê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Ta Sîn Mîm ² Evane eşkereyên nivîsîna pîroza zelalin ³ Em bo te li nûçeya Mûsa û Fireûn bi rastiyê dibêjin, bo ew netewa ku bawer diket. ⁴ Birastî Fireûn li ser erdê xwe paye bilind û bihêz kir û mirovên wê li ser komên cuda da dabeş kirin, ew komek li naw ewan da tepe ser kirin, kurên wan serjê kirin û li jinên wan xweş bû, birastî ew yêk li ewên gendel bû ⁵ lê Me xwast qenciye li ewên ku ser erdê da hatibûne tepe ser kirin, biken ku wan bikene rêber û wan bikene mîratgir. ⁶ Ku wan li ser erdê da damezrînin û li rêya wan da, nîşanî Fireûn, Haman û şervanê wan biden, ew tiştê ku ew lê ditirsyan. ⁷ Me sirûş da, dayka Mûsa, gotê, 'Memik bidê, paşê, dema ku tu bo ewlehiya wî tirsiyay, ew havêje naw çem da, netirse û xemgîn nebe, birastî Em dê wî bo te bizvînin û wî bikene yêk li wan peyambera.' ⁸ Paşê binemala Fireûn ew hilgirtin ku ew jibo wan bibîte dijmin û xemgînî, birastî Fireûn û Haman û şervanên wan, gunehkar bûn ⁹ û jina Fireûn got, 'Ew tenahiyek jibo berçavê min û te! Wî nekuje, belke ew bo me qazanc hebît, yanjî belke em, wî weke kurekê bixwe, xwedan ken.' Ew tê nedgeheştin. ¹⁰ Roja paştir, dilê dayka Mûsa wala bû, kêr mabû ku ew sebarek bi wî aşkira biket, eger Me, dilê wê bihêz nekirba ku ew bibîte yêk li wan ku bawer biket ¹¹ û wê gote xweşka wî, 'Wî bişopîne. 'Li ber hindê, wê li dûr we ra, çavdêriya wî kir, dema ku ew tenegeheştin. ¹² Me, daye li wî qedexe kirbûn pêşta. Lewma wê got, 'Ez, we bibeme bal mirovên malekê, ku dê bikarin bo we mezin biket û bo we baş lê hişar bît?' ¹³ Bi wî awayî Me, ew ziwirande bo bal dayka wî, belke li ber hindê, wê tenahî dîtibît û xemgîn nebît û belke ew bizanît ku belêniya Xwe dê raste lê piraniya wan, nizanin. ¹⁴ Dema ku ew mezin bû û pêgeheşt, Me tenegeheştin û zanist da wî, bi wî awayî Em, padaş didene ewên ku başiyê diken. ¹⁵ Ew hate naw şar da, dema ku mirovên wê agahdar nebûn û dît ku du mêr têda şerê yêk diken, yêk li wan li gelê wî bû û ewê dîke li dujminê wî bû. Ewê ku li gelê wî bû, bi hewar li dijî ewê dijmin daxwaza yarmetiyê li wî kir. Lewma Mûsa mistek lêda û ew kuşt. Wî got, 'Ewe dibya karê şeytan bît, birastî ew dijmineke ku bi aşkira li rê derdêxît.' ¹⁶ Wî got, 'Xwedan min, birastî min nerastî li riha xwe kiriye. Liber hindê li min bibhore,' Paşê Ev, li wî bihorî bû, birastî Ev, Lêbihore û Rehmê didet. ¹⁷ Wî got, 'Xwedanê min, li ber ew erêniya Te li ser min, ez êdî çî cara yarmetiya tawankara nakem.' ¹⁸ Roja paştir, ew bi tirs û hişyarî li naw bajêr da bû, dema ku nişkida ew mêrê ku roja pêştir yarmetî li wî xwastibû, bi hewar daxwaza yarmetiyê li wî kir. Mûsa gote wî, 'Birastî tu bi zelalî li rê derketî.'

¹⁹ Paşê dema ku wî dixwast li ewê ku dujminê wan her du ya bû bidet, wî got, Mûsa, tu dixwazî min jî bikujî, her wek ku te dihunê kesek kuştî? Tu tenê dixwazî li ser erdê bibiye zordest, tu naxwazî bibiye li wan ku tişt serast diken. ²⁰ Paşê, mêrek bihelatin li ew serê dîke şar da hat û got, 'Mûsa, ewên serok basê kuştina te diken, li ber hindê here! Birastî ez, jidil we şîretê dideme te. ²¹ Li ber hindê bi tîrs û hişyarî, wî bicih hêla û wî got, 'Xwedanê min, min li ew neteweya ku nerastiyê diken biparêze. ²² Û dema ku wî berê xwe daye aliyê Medya, wî got, 'Belke Xwedanê min, min rênivîniyê rêya baş biket. ²³ Dema ew geheşte ser avên Meda, wî komek mirova dîtin ku avdanî dikirin û li kêleka wan da, du jin hebûn ku xwe, li paşve ragirtibûn, wî got, 'We her du ya xêre?' Ewan got, 'Em nikarin av biden, taku şivan wêda neçin, babê me mêreke gelek pîre. ²⁴ Liber hindê wî, bo wan av dan, paşê çu bin sîberê û got, 'Xwedanê min, birastî min pêvîstî bi her başiyekê heye ku Tu bo min bişîni' ²⁵ Û yêk li wan du jina, bi şermîni hate bal wî û got 'Birastî babê min gazî te diket, ew dixwazît padaş bidete te, li ber ku te, bo me av dane^a. Dema ku ew hate bal wî û serhata xwe bo wî got, wî got, 'Netirse, tu li ew neteweya ku nerastiyê diket rizgar bûyî. ²⁶ Yêkek li wan got, 'Babo, wî kirê bigre, ew bêhtirîne bo kirê girtinê, bihêz û bawer pêkirî. ²⁷ Wî got, 'Birastî ez dixwazim, yêk li wan her du kiçên xwe bideme te, eger tu heşt sala xizmeta min bikey, lê eger tu deh sala tewaw bikey, ew dê, bi daxwaza te bît. Ez naxwazim ku tişt a te dijwar bikem Xwe dê, hez biket tu dê min li naw durustkara da bibîni. ²⁸ Wî got, ewe li nawbera min û te da ye, her yêk li wan duya ez bicih bînim, bila çu bêdadî li min neyête kirin, Xwe dê gewahê wê ye ku em dibêjin. ²⁹ Paşê dema ku Mûsa, merc bicih îna û digel binemala xwe rêvîngî dikir, wî di kêleka çiya da, bi agirekê zanî û wî gote binemala xwe, 'Lêre rawestî, birastî min bi agirekê zaniye, belke ez dê bo we li wêderê zaniyariya bînim yanî darikekê hilkirî, ku hûn xwe pê gerim ken. ³⁰ Lê dema ku ew giheştê, dengêk li destê rastê gelî da gazî kirê, li ciheke pîroz ra, li ser darekê ra 'Mûsa, birastî Ez Xwe dê me, Xwedanê hemû dinyaya. ³¹ Kopalê xwe havêje xarê. Lê dema ku dît kopalê wî weke marekê xoşiya, ew li tîrsa da pişt a xwe dayê û helat û nezivî. 'Mûsa! Nêzîk be û netirse, birastî tu yêkek li wanî ku ewlehe. ³² Destê xwe têke naw berîka^b xwe da û ew dê sipî bête derê, lê zîrar nedîtî, bêy hiç tîrsekê, destê xwe li kêleka xwe nêzîk bike. Ewane dê, li bal Xwedanê te we, du nişane bin, bo Fireûn û serokên wî, birastî ew neteweyekin ku bi pêdagirî serkêşî kirîne. ³³ Wî got, 'Xwedanê min, birastî min kesek li wan kuştîye û ez ditîrsiyê belke ew min bikujin.

a: Mûsa peyamber, ajelê wan jibo wan av dabûn!

b: Paxel, pêşiya kiras, ber singe xwe.

³⁴ Harûnê birayê min, li min rewanbêjtire, lewma wî digel min bişîne ku yarmetiya min biket û gotinên min piştrast biket, birastî ez ditirsim ku ew bêjine min direwîn. ³⁵ Wî got, 'Em dê, destê te bihêz biken, li rêya birayê te we, Em dê desthilatê bidene we her du ya, ku li ber hindê, ew nekarin destê xwe bidene we. Pê nişaneyên Me tu û ewên ku peyrevî li te diken dê serkevin.' ³⁶ Lê dema ku Mûsa bi nişaneyên Me yên aşkira we ço bal wan, ewan got, 'Xêncî cadûyên berhem înayî, ewane tiştek dike nînin û sebarê bi wê, me çî cara li berebabê xwe nebihîstî bûn.' ³⁷ Mûsa got, 'Xwedanê min bêhtir dizanî, ku çî kesek bi rênivînî li bal Vî ra hatiye û çî kesekê dê mala dawiyê hebî, birastî ewên nerastkar sernakevin.' ³⁸ Fireûn got, 'Serokno, xêncî min, we çî xwedêyên dike ku ez bizanim çinînin. Haman bo min, li ser heriya kelpûça avahiyeke bilind ava bike, ku ez zêndeme Xwe dê Mûsa, birastî ez hizir dikem ku ew li naw direvîna daye.'

³⁹ Ew û şervanên xwe bêy ku maf hebin, li ser erdê qude bûn, ewan hizir dikir ku ew nayêne zivrandin bo bal Me, ⁴⁰ li ber hindê Me, ew û şervanên wî girtin û ew havêtine naw deryayê da. Lêbinêrin ku dawîya nerastkara çawa bû! ⁴¹ Me, ew kirine rêberên ku gazî naw agiri biken û li Roja Vejiyanê da, yarmetiya wan nayê kirin. ⁴² Me, vekir ku nerêniya Me, di ev dinyayê da, ewan bişopînit û di Roja Vejiyanê da, ew dê li naw ewên kerb lê vebûyî da bin. ⁴³ Piştî ku Me nişên berê li naw birin, Me nivîsîna pîroz da Mûsa ku ronakbîrî, rênivînî û rehmê bidete mirova, belke li ber hindê bête bîra wan. ⁴⁴ Tu li destê rojava amade nebûy, dema ku Me destûr dane Mûsa, tu li naw gewaha da nebûy ⁴⁵ Me, gelek nifîş berhem înan ku demek dirêj jîyan û tu li naw neteweya Med da nejiya ku eşkereyên Me bo wan bixwînî lê, Me şandibûn, ⁴⁶ neji tu li kêleka çiya da amade bûy, dema ku Me, bang kirê. Lê weke rehm li bal Xwedanê xwe we hatî şandin, ku agahiyê bideye neteweyekê ku pêş te da bo wan çî agahî der nehatine, belke li ber hindê bête bîra wan, ⁴⁷ eger ne, dê karesatek bête serê wan, ber xatira ewa ku wan bi destê xwe bixwe pêşta şandiye û ew dê bêjin, 'Xwedanê me, Te çima bo me peyamberek neşand ku me peyrevî li eşkereyên Te kiriban û em dê bibana naw bawermenda?' ⁴⁸ Lê dema ku li bal Me we bo wan rastî hatiye, ew dibêjin, 'Çima nedayne wî, wek ewên ku bi Mûsa hatibûne dan?' Meger ewan nikolî li evê nekirin ku pêşta bi Mûsa hatibû dan? Ewan gotibû, 'Du cûre cardûgerî yarmetiya hevdu diden, 'Û 'Birastî Em bawerî bi herdu ya jî naken.' ⁴⁹ Bêje, 'Bes nivîsîneke pîroz li bal Xwe dê binin ku rênivîniyên bêhtir li evane herduya didet û ezê peyrevî lê bikem, eger hûn rast dibêjin.' ⁵⁰ Lê eger ew bersiva te neden, bes bizane ku ew peyrevî li hestên xwe diken. Çî kesek li wî zêdetir li rê dûr ketiye, ewê ku peyrevî li hestên xwe diket, bêy ku hiç çêşîne rênivîniyek li bal Xwe dê we hebî? Birastî Xwe dê, ew netewa ku nerastiyê diket rênivînî naket.

⁵¹ Birastî Me jiboy wan gotin^a şandiye belke li ber hindê bîra wan bimînît,
⁵² Ewên ku Me, pêş evê da nivîsîna pîroz da wan, ew bawerî pê diken ⁵³ û
dema ku eve bo wan têtê xwandin, ew dibêjin, 'Em bawerî pê diken, eve
rastiye li bal Xwedanê me we. Birastî pêş ku eve bêt, me xwe radest kiribû^b.'
⁵⁴ Dê du cara padaş bidene wan, çimkî ew bêhn ferehin û nebaşiyê pê başiyê
wêda diben, didene ewên dike, li ewa ku Me daye wan ⁵⁵ û dema ku ew
peyvîna pûç dibhên, piştî xwe didenê, dibêjin 'Kiryarên me bo me ne û
kiryarên we jî bo we ne. Aştî li ser we bît! Em nezana nagerên.'⁵⁶ Birastî tu
nikarî ewên ku tu hez lê dikey rênivînî bikey, Ev Xwe dê ye ku dê rênivîniya
her kesê ku Ev dixwazît biket, Ev bêhtir ewên rênivînî kirî nas diket. ⁵⁷ Ew
dibêjin, 'Eger me, digel te peyrevî li rênivîniyê kiriba, em dê li ser erdê xwe
hatibana derêxistin.' Meger Me, bo wan mangehek tenah nedamezirandibû,
cihê ku hemû çeşne berhemekê tîninê, weke debar li bal Me we? Lê piraniya
wan nizanin. ⁵⁸ Me, çend gund wêran kirîne ku xweşî li berhemê jiyana xwe
dibirin! Ê piştî wan, bes bo demek kêmbê, kes li avahiyên wan, da ne
jiyaye, Em ku mîratgîrin. ⁵⁹ Xwedanê we çi cara gunda wêran naket bêy ku
despêkê da, peyamberekê li naw ewan da raket ku eşkereyên Me, bo wan
bixwînît, neji Me dê gund wêran kiriban, eger mirovên wê nerastkar neban.
⁶⁰ Ê her tiştê ku bi we hatiye dan, ew tenê bo keyfxweşiya jiyana ev dinyayê
û xemla vê ye û eva ku bal Xwe dê ye bêhtir û zêde mayandetire, liber hindê
çima hûn hizr lê naken? ⁶¹ Meger ewê ku bicih hatina belêniya baş ku Me
dabûyê dê bibînît, bête berawrd kirin, digel ewê ku xweşiyên ev dinyayê bi wî
hatine dan, paşê li Roja Vejiyanê da, ew dê li naw ewên gazî kirî^c da bît?
⁶² Di ew Roja, ku Ev, dê gazî wan biket bêjît, 'Kîwe ne, ewên ku te digot
hevalê Minin?' ⁶³ Ê ewên ku dê li ser wan da peyv bête cih, dê bêjin,
'Xwedanê me ewane, ewin ku me li rê derêxistin. Me ew li rê derêxistin, her
wek ku em bixwe li rê derketibûn, lê em ewan li pêşya Te da bêxwedan
dihêlin, ewan em nedperestîn.'
⁶⁴ Paşê dê bi wan bête gotin 'Liber 'hevalên' xwe bipariyên û ew dê
bipariyên' Lê ew bersiva wan naden. Ew dê, sizayê bibînin. Tenê eger ew
hatibana rênivînî kirin. ⁶⁵ Di ew Roja ku Ev dê gazî wan biket û bêjît, 'We çi
bersiv daye peyambera?' ⁶⁶ Di wê Rojê da, dê zaniyarî bo wan bêwate bin,
lewma ew li hevdu naprsin.
⁶⁷ Lê her kesê ku peşîmaniya xwe ragehandiye, bawer kiriye û karên baş
kirîne, ew dê bikarîrê hêvîdar bît ku xwe li naw koma ewên ku serkevtî bûne
da bibînît. ⁶⁸ Xwedanê te her tiştê ku Ev dixwazît diafrînît û hildibjêrît, ewan
çi çare nînin, Paye bilindî ya Xwe dê ye Ev li serwey ew 'hevala' ne ku bo Vî
peyda diken!

a: Peyam, eşkere, aye

b: Mosliman

c: Gazî biken jibo siza yê.

⁶⁹ Xwedanê te dizanît ku singê wan çi diweşêrît û çi aşkira diket. ⁷⁰ Ev Xwe dê ye çi xwedêyên dike nînin bes Ev nebît, di ev dinyayê û ya dawiyê da, pesn bo Vî ye, dadwerî ya Vî ye û tu dê bizivriye bal Vî.

⁷¹ Bêje, 'Berçav bigire, eger Xwe dê ta Roja Vejiyanê şeva bêdawî îna ser te, çi xwedêyekê xêncî Xwe dê, dê karîba bo te ronahiyê bînît? Meger tu nabihê?' ⁷² Bêje, 'Berçav bigire, eger Xwe dê ta Roja Vejiyanê, bêdawî roj îna ser te, çi xwedêyekê xêncî Xwe dê, dê karîba bo te şevê bînît ku tu têda bêhna xwe wedey? Meger tu nabînî?' ⁷³ Li ber rehma Xwe, Ev şev û roj dayne te, belke tu têda bêhna xwe vedey û belke tu li qencyên Ev bigerêy û belke li ber hindê tu sipasdar bî.' ⁷⁴ Ew Roj dê bêt ku Ev gazî wan biket, bêjît, 'kîwene ew 'hevalên' Min, ku we digotin?' ⁷⁵ Em dê li her neteweyekê gazî gewahêkê biken û bêjin, 'Belgeyên xwe bînin' û ew dê bizanin ku rastî, ya Xwe dê ye ewa ku wan berhem îna bû, dê ewan bêxwedan bihêlît. ⁷⁶ Birastî Qarûn li netewa Mûsa bû lê wî, ew tepeser dikirin. Me xizîneyên wisa dabûne wî ku, kilîlên wan, bar giranî li komek mêrên bihêz dikirin. Dema ku netewa wî gotinê da, 'Xwe qude neke, birastî Xwe dê hez ewan naket ku xwe qude diken. ⁷⁷ Pê ewa ku Xwe dê daye te li jiyana ku dê bêt bigerê, lê di ev dinyayê da xemsariyê li pişka ku mafê te ye neke. Başiyê bike, her wek ku Xwe dê başî digel te kiriye. Lê negerê ku gendeliyê li ser erdê da belav bikey, birastî Xwe dê hez gendela naket' ⁷⁸ Wî got, 'Ewe tenê li ber xatira zanista ku min heye, bi min hatiye dan.' Meger wî nedizanî ku Xwe dê, li pêş wî da gelek nifîş li nav bir bûn, ewên ku gelek li wî zêdetir hêz hebûn û gelek zêdetir kom kiribûne ser hevda? Lê sebarek bi gunehê wan pirsyar li tawankara nayête kirin. ⁷⁹ Ew pê xemla xwe derkete pêşiya netewa xwe, ewên ku daxwaza jiyana ev dinyayê dikirin gotin, 'Eger me jî heba, weka ewa bi Qarûn hatiye dan, birastî ew bextek gelek mezin heye' ⁸⁰ Lê ewên ku zanist bi wan hatibû dan gotin, 'Hewar li we! Padaşê Xwe dê bêhtîrin bo ewên ku bawer diken û karên baş diken, nadene kesê xêncî ewên ku bêhin fereh nebin' ⁸¹ Em bûne hokar ku erd wî û mala wî qurt ket, paşê ew çi kom çinebûn ku li kêlek Xwe dê, da yarmetiya wî biken, ne jî ew li wan bû ku yarmetiya xwe biket. ⁸² Ewên ku roja pêştir xwazî kirbûn ku li cihê wî da ban, gotin, 'Heware! Ev Xwe dê ye ku bi firavanî debarê Xwe didete her yêk li koleyên Xwe ku dixwazît û lê distûnît jî.' Eger Xwe dê, qencî li me nekirba, Ev dê biba hokar ku ew me jî qurt biket! Heware! Ewên ku bawer naken sernakevin. ⁸³ Me, mala Dawiyê daye ewan ku li ser erdê, da li serweriyê nagerên, yan jî gendeliyê belav naken, dawî jibo ewên hişyare.

⁸⁴ Her kesê bi kiryarekê baş bêtê, ew dê yêke bêhtir li wê hebît, her kesê ku bi yêke nebaş bêt: paşê ewên ku karên nebaş dikirin, nayêne siza dan xêncî ewa ku wan dikir.

⁸⁵ Birastî Ev ê ku Xwandin (Quran) li ser te kiriye erk, ev dê te bibete cihê zivrînê. Bêje, 'Xwedanê min dizanît ku çi kesekê rênivînî înyayê û kê, bi aşkira li şaşiyê daye.' ⁸⁶ Te bixwe jî nedikarî çavniherî kiriba ku, dê nivîsîneke pîroz bo te bête şandin, xêncî rehmekê li bal Xwedanê xwe ra. Li ber wê hindê, nebe yarmetîderê nebawera. ⁸⁷ Nehêle ku ew te li eşkereyên Xwe dê, wêda bizvrînin, piştî ku ew bo te hatine eşkere kirin. Gazî bike bo bal Xwedanê xwe û nebe yêkek li ewên ku hevala bo Vî, peyda diken. ⁸⁸ Gazî çi xwedêya li kêleka Xwe dê da neke, çi xwedê nînin bes Ev nebît. Hemû tiştek dê li nav biçît, bes rûyê Vî nebît. Dadwerî ya Vî ye û tu dê bizvriye bal Vî.

29. Para Pîrê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Elîf, Lam, Mîm ² Meger mirov hizir diken ku dê waz li wan bête înan, eger ew bêjin 'Em bawer diken' bêy ku ew bêne taqî kirin? ³ Bêguman Me, ewên pêş wan da çon jî taqî kirin, bêguman Xwe dê, dê aşkira biket, kanê kîjan rast dibêjin û bêguman Ev dê aşkra biket kanê kîjan direwa diken. ⁴ Meger ewên ku karên nebaş diken hizir diken ku dê bikarin li ber Me birewin? Dadweriya wan nebaş! ⁵ Lê ewên ku hêviya hevdiîna Xwe dê diken, bêguman dema ku Xwe dê, dihar kiriye dê bêt, Ev Bihîstine û Zanîne. ⁶ Her kesê ku têkoşînê diket ew bo xwe têkoşînê diket, birastî Xwe dê pêvîstî bi dinyaya nîne. ⁷ Ewên ku bawer diken û karên baş diken, bêguman Em dê, nebaşiyên wan bimalin û Em dê pêka bastrîn kiryarên wan padaş bidene wan. ⁸ Me ferman li mirova kiriye ku başiyê digel dayk û babê xwe biken, lê peyreviyê li wan neke, eger ew hewil biden ku wel te biken tu ewên dike, bikeye 'hevalê' Mîn ku te çî zaniyarî ser wan nîne, tu dê bizivriye bal Mîn û Ez dê bêjime te ku te çî kiriye.

⁹ Bêguman Em dê, ewên ku bawer diken û karên durust diken, wergirine naw durustkara da. ¹⁰ Hindek mirov hene ku dibêjin, 'Em bawerî bi Xwe dê, diken' Lê dema ku ew bo Xwe dê zîrarê dibînit, ew hizir diken ku taqî kirina mirova eşkenceya Xwe dê, ye. Lê, eger yarmetiyek li bal Xwedanê te we bo te bêt, bêguman ew dê bêjin, 'Bêguman Em digel te bûne.' Meger Xwe dê, nîzanît ku çî di singê hemû mirova daye?

¹¹ Bêguman, Xwe dê, dê aşkira biket kanê kê bawer diket û Ev dê aşkira biket kanê kê durû ye. ¹² Ewên ku bawer naken, dibêjine ewên ku bawer diken, 'Rêka me bişopînin û em dê barê gunehê we hilgîrin' Lê ew tiştêk li gunehê wan hilnagrîn, birastî ew direwînin. ¹³ Bêguman ew dê barê xwe û barên dike jî, ser da hilgîrin û di Roja Vejiyanê da, dê sebarete bi ewa ku wan berhem tîna dê lêpirsîn li wan bête kirin. ¹⁴ Bêguman Me Nû Xwe, şande bo bal netewa wî, ew pence sala kêmtir li hizar sala li naw ewan da ma, paşê lêmiştê ew girtin dema ku ewan nerastî dikir. ¹⁵ Me, ew û hevrêyên naw gemiyê da rizgar kirin û Me, ewe bo hemû mirova kire nîşaneyek. ¹⁶ Ê Ibrahîm, dema wî gote netewa xwe, 'Xwe dê biperestin û hişyarê Vî bin, ewe bo we bêhtire, eger hûn bizanin. ¹⁷ Hûn tenê li kêlek Xwe dê, da bota diperestin û hûn direwa diafrînin. Birastî ewên ku hûn li kêlek Xwe dê, da diperestin, ewan jibo we çî debar nînin, li ber hindê daxwaza debara li Xwe dê biken û Vî biperestin û sipasdarê Vî bin, hûn dê bizivrine bal Vî. ¹⁸ Eger hûn nikolîyê biken, bêguman neteweyên pêş we da jî nikolî kirin û li ser peyamber nîne, xêncî ku bi zelalî agahdar biket.' ¹⁹ Meger, ew nabînin ku Xwe dê, çawa afirandinê destpê diket û paşê dubare diket? Birastî ewe bo Xwe dê hêsane.

²⁰ Bêje, 'Li ser erdê da bigerê û bibîne ku Ev çawan afirandin destpêkir, paşê Xwe dê, dê afirandina dawiyê berhem bînit. Birastî Xwe dê, desthilat li ser hemû tîştê heye. ²¹ Ev, her kesê ku Ev dixwazît siza didet û rehme li her kesê ku Ev dixwazît diket. Hûn dê bêne zivrandine bal Vî. ²² Hûn ne dikarin li ser erdê, ne jî li asimana li ber Vî birewin, li xêncî Xwe dê we ne parêzer hene ne jî, dê kes yarmetiya we biket. ²³ Ewên ku nikolîyê li nîşaneyên Xwe dê û hevdiîna Vî diken, ewan çî hêviya wergirtina rehma Min çinabin û ewan dê eşkenceyek bijan hebît. ²⁴ Tenê bersiva ku gelê Ibrahîm dan ewe bû, 'Yan wî bikujin, yan jî wî bişewtînin!' Lê Xwe dê, ew li agir rizgar kir, birastî lêreda nîşane hene bo netewa ku bawer diket. ²⁵ Û wî got, 'We li şûna Xwe dê, da put wergirtine, lê evîna we jibo wan dê tenê di vê dinyayê da bît, paşê li Roja Vejiyanê da, hûn dê nikolîyê li yêk û du biken û nerênîyê li hevdu biken û dê penahgeha we agir bît û we çî yarmetîder çinabin.' ²⁶ Lat bawerî bi wî kir û got, 'Birastî ez dê koç bikeme bal Xwedanê xwe, birastî Ev Bihêz û Zana ye.' ²⁷ Me, Ishaq û Yeçûb dane wî û Pêşbînî û nivîsîna pîroz danane naw zarûkên wî da. Di ev jîyanê da Me, padaşê wî danê da û bêguman di jiyana dawiyê da, ew dê li naw dirustkara da bît. ²⁸ Û Lat, dema ku wî netewa xwe, 'Birastî hûn kiryarên qirêj diken ku çî mirova pêş we da nekirîne' ²⁹ Birastî hûn digehine mêra û rêya wan digrin, li hevdiîna xwe da hûn karê nebaş diken, tenê bersiva ku netewa wî dan ewe bû ku gotin, 'Sizaya Xwe dê bîne ser me, eger tu li rast bêjayî.' ³⁰ Wî got, 'Xwedanê min, li dijî ew netewa ku gendeliyê belav diket, yarmetiya min bide.' ³¹ Dema ku peyamberên Me, mizgînî bo Ibrahîm înan, ewan got, 'Birastî Em dê şênîyên ew gund li nav biben, birastî şênîyên wê nerastkarin.' ³² Ew got, 'Birastî Lat li wêderê ye.' Ewan got, 'Em dizanin kê li wêderê ye. Bêguman Em dê wî û binemala wî rizgar biken, xêncî jina wî, ew dê digel wan bît ku dê li paşve bimînit.' ³³ Dema ku peyamberên Me hatine bal Lat, ew li ber xatira wan tenagv bû û bo wan ditirsiya. Ewan got, 'Ne bitirse, ne jî xemgîn be, birastî Em dê, te û binemala te rizgar biken, xêncî jina te, ew dê digel ewan da bît ku dê li paşve bimînit, ³⁴ birastî Em dê, li asiman ra, sizayekê binine ser ew şênîyên ew gundî, çimkî ew bi pêdagirî serkêş bûne.' ³⁵ Bêguman Me, nîşaneyek li wê hêlaye wêderê jibo neteweya ku hizra xwe bikar tînit. ³⁶ Bo Meda, birayê wan Şueybê. Wî got, 'Netewa min, Xwe dê bipereştin û çavnihêrê Roja dawiyê biken. Kiryarên nebaş neken û li ser erdê, gendeliyê belav neken.' ³⁷ Lê ewan nikolî li wî kirin, li ber hindê, Me bi erd hejkê ser wan da girt û bo sibêdê ew naw malê xwe da bûne laş. ³⁸ Ad û Semûd jî, bo we pê avahiyên wan^a, hatiye zelal kirin. Şeytan kiryarên wan, liber çavê wan xemilandin û rêgiriya wan li rê kiribû, herçend ku ewan dikarî bibînin.

³⁹ Qarûn, Fireûn û Haman jî, bêguman Mûsa bo wan belgeyên zelal birin, lê ew li ser erdê da qude bûn lê ewan nekarî li ber Me birewin ⁴⁰ Û Me, her yêk li wan liber gunchên wan girtin paşê Me pê tofana kevirên hûr li hindeka da, Me hindek dîke jî pê qêrînekê girtin, Me wel hindeka jî kir ku erd ewan qurt biket û Me hindek jî xendiqandin. Ev, Xwe dê nebû ku nerastî li wan kiribû ewan nerastî li xwe kirbû. ⁴¹ Mînaka ewên ku xêncî Xwe dê, bo xwe parêzerên dîke digrin, weke pîrêyane ku bixwe mala çêdiken. Birastî mala pîrê li lewaztrîn mala ye, tenê eger ewan zanîba. ⁴² Birastî Xwe dê, dizanît ew li kêleka Vî da, gazî çî tiştê dîke diken, Ev Bihêz û Zana ye. ⁴³ Em ew mînakane pêşanî mirova diden, lê kes ténagehît bes ewên xwedan zanist nebin. ⁴⁴ Xwe dê, hemû asiman û erd, di rastiye da afirandin, birastî lêreda nişaneyek heye bo ewên ku bawer diken. ⁴⁵ Bêje, ewa ku li nivîsîna pîroz da bo te eşkere bûye, nûbêja bike, birastî nûbêj pêşgiriya kiryarên nebaş û bedrewîştîya qirêj diket, bîranîna Xwe dê mezintire, Xwe dê ewa tu dikey dizanît. ⁴⁶ Xêncî baştrîn rêbazê nebît digel mirovên nivîsîna pîroz gengeşê neke, xêncî ewên ku li naw wan da nerastîye diken. Bêje, 'Me bawerî bi eva^a ku bo me eşkere bûye heye û eva ku bo we jî eşkere bûye, Xwe dê me û Xwe dê we Yêke, me xwe radestê Vî kiriye^b.' ⁴⁷ Lewma Me, bo te nivîsîna pîroz şandiye. Ewên ku Me, nivîsîna pîroz dabû wan, bawerî pê diken, her wisa hindek li naw ewane da jî bawerî pê diken. Kes nikolîyê li eşkereyên Me naket bes nebawer nebin. ⁴⁸ Te li pêş evê da çî nivîsînên pîroz nexwandibûn, neji te yêk bi destê xwe nenvîsîbû, li rewşek wisa da, ewên direwîn dê guman kirban. ⁴⁹ Belê evane eşkereyên zelalin di singê ewên ku zanist bi wan hatiye dan û nerastkar nebin kes nikolîyê li eşkereyên Me naket. ⁵⁰ Ew dibêjin, 'Çima li bal Xwedanê wî ra, çî nişane bo wî nehatine şandin?' Bêje, 'Nişane tenê li bal Xwe dê ne, ez tenê bi aşkira agahdariyê bidem.' ⁵¹ Meger têra wan naket ku Me, bo te nivîsîna pîroz şandiye, ku bo wan tete xwandin? Birastî li evê da rehm û bîranîn heye bo neteweya ku bawer diket. ⁵² Bêje, 'Li nawbera min û we da Xwe dê, têra Xwe gewahe, Ev dizanît di asimana û erdê da çî heye û ewên ku bawerî bi direwê diken û bawerî bi Xwe dê naken, ewin ku dê bidorînin.' ⁵³ Ew te han diden ku siza yê bilezîni, eger liber demek dihar kirî neba, dê siza hatiba ser ewan, lê bêguman nişkida, dê bête serê wan, dema ku ew ténagehin. ⁵⁴ Ew te han diden ku sizayê bilezîni, birastî cehnem dê nebawera li xwe bigrît, ⁵⁵ di ew Roja ku li ser we û li bin ewan da, dê siza ewan dapêçît û dê bête gotin, 'Tam biken, ewa ku we dikir.' ⁵⁶ Koleyên min, yê bawermend! Birastî erdê min ferehe, liber hindê tenê Min biperestin.

⁵⁷ Hemû rihek dê mirinê tam biket, paşê bo bal Me ye ku tu dê bêye zivrandin. ⁵⁸ Ewên ku bawer kirîne û karên baş kirîne, bêguman, Em dê li naw baxçe da avahiya bidene wan, ku li bin wan da çem diherikin. Ta bêdawayê ew dê li wêderê bimînin. Padaşê xebatkaran erêniye ⁵⁹ Ewên ku bêhn ferehin û xwe sipartine Xwedanê xwe! ⁶⁰ Çendin ew rihtûberên ku debara xwe, xwedan naken! Xwe dê, hem bo wan hem jî bo we dabîn diket, Ev Bihîstine, Zanîne. ⁶¹ Eger tu li wan bipirsî, kêye afirînerê asimana û erdê û heyv û roj bikêr kirîne, bêguman ew dê bêjin, 'Xwe dê' bes ew çawa hatine xapandin? ⁶² Xwe dê, bi firavanî debara didete her yêkek li kolejên Xwe ku Ev dixwazît û lê jî distînit, birastî Xwe dê, zanist li ser hemû tişta heye. ⁶³ Eger tu li wan bipirsî, 'Ev kêye ku li asiman ra avê dişînite û pê jîyanê didete erdê, piştî ku ew mirî ye?' bêguman ew dê bêjin, 'Xwe dê' Bêje, 'Pesn bo Xwe dê ye!' Lê piraniya wan hizra xwe bikar naynin. ⁶⁴ Jiyana ev dinyayê xêncî leyîz û hiş belawiyê tişteke dîke nîne, birastî mala dawiyê bo jîyanê ye, tenê eger ewan zanîba. ⁶⁵ Dema ku ew gemiyekê siwar dibin, ew jidil we li ber Vî, dipariyên û tenê baweriya xwe bi Vî diken, lê dema ku Ev, wan digehînite ser hişkatiyê, her demûdest ew 'hevala' bo Vî peyda diken! ⁶⁶ Aha wisa ew nankoriya xwe, bo ewa ku Me daye wan nîşan biden û xweş diqetînin, lê ew dê bizanin. ⁶⁷ Meger ew nabînin ku, Me penahgehek ewleh çêkirye, dema ku li hemû derdorê wan mirova diben? Bes ew bawerî bi direwa diken û nikoliyê li erêniya Xwe dê diken? ⁶⁸ Kê dikarî li ew mirov bêdadtir bît ku sebarê bi Xwe dê, direwekê berhem ûnît, yanî nikoliyê li rastiyê diket, dema ku bo wî têt? Meger cehnem mangeha nebawera nîne? ⁶⁹ Lê bêguman, ewên ku bo Me têkoşîne diken, bêguman Em dê ewan rênivîniyê rêyên xwe biken. Birastî Xwe dê, digel ewane ku başiyê diken.

30. Para Romê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Elif, Lam Mîm ² Rom hatiye têk şikan ³ di erdê herê nêzîk da, lê piştî têk şikanê ew dê serkevin. ⁴ Di dema çend sala da, Xwe dê fermanand li destpêk û dawiyê da. Di wê rojê da, dê bawermend keyfxweş bin ⁵ Bi yarmetiya Xwe dê, Ev yarmetiye didete her kesê ku Ev dixwazît, Ev Bihêze û Rehmê didet, ⁶ belêniya Xwe dê ye û Xwe dê belêniya Xwe naşkênît, lê piraniya mirova nizanin, ⁷ ew tenê rûyê derwey jiyana ev dinyayê nas diken û lê ew agahdarê, Dawiyê nînin. ⁸ Meger ewan çi têbinî sebareti bi xwe nekirîne? Meger Xwe dê, hemû asiman, erd û hemû tiştê li nawbera wan da ne afirandine, xîncî di rastiye da û bo demek dîhar kirî, lê birastî gelek mirov bawer naken ku ew dê Xwedanê xwe bibînin. ⁹ Meger ew li ser erdê da negeriyane û ewên pêş xwe da nedîtine ku dawiya wan çi bû. Ew gelek li wane bihêztir bûn, ewan zêdetir erd kola bûn û li wan zêdetir li ser da ava kiribûn. Peyamberên wan jî bi belgeyên zelal hatibûne bal wan, lewma Xwe dê nerastî li wan nekirbû lê ewan nerastî li xwe kiribû. ¹⁰ Paşê, nerastkara dawiyek nebaş dîtin, çimkî ewan nikolî li nîşaneyên Xwe dê kirin û henekê xwe pê kiribûn. ¹¹ Xwe dê, afirandinê dest pê diket paşê, Ev dubare diket, paşê tu dê bizvî bal Vî. ¹² Di ew Roja ku Demjimêr digehitê da, ewên tawankar dê bêhêvî bin ¹³ û ewan çi nawbêjvan li naw 'hevalên' xwe da çinabin, edî ew dê bawerî bi 'hevalên' xwe neken. ¹⁴ Di ew Roja ku Demjimêr digehitê da, ew dê li hewdu bêne cuda kirin, ¹⁵ ewên ku bawer kirin û karên durust kirîne, ew dê li naw baxçe da keyfxweş bin, ¹⁶ lê ewên ku, bawer nekirî û nikolî li nîşaneyên Me û hevdiîna Dawiyê kirin, ewan dê binine naw eşkencê da. ¹⁷ Li ber hindê, di dema êvar û di dema sibe zûya da, payebilindiya Xwe dê rabgehînin, ¹⁸ di asimana û erdê da, di şevê û dema tu nîvrojê day pesn bo Vî ye. ¹⁹ Ev, yê zindî, li mirî da der dîxît û yê mirî li zindî da der dîxît. Ev jiyânê didete erdê, piştî mirina wê û tu jî dê her wisa, bêye derêxistin. ²⁰ Li nîşaneyên Vî, ewe ku Vî hûn li tozê afirandine û lê binêrin û bibînin! Hûn bimir, belav bûne. ²¹ Li nîşaneyên Vî, ewe ku Ev, li we bixwe, jibo we cot çêkirin, ku hûn tenahiye li wan da peyda biken, Vî rehm û evîn dana nawbera we da. Birastî lêreda nîşane hene bo netewa ku hizr lê diket. ²² Li nîşaneyên Vî, afirandina asimana û erdê û ciyawaziya zimanê we û rengê we ye. Birastî lêreda, bo ewên ku dizanin nîşane hene. ²³ Li nîşaneyên Vî, razana we di şevê da û geriyana we li qencyên Vî di rojê da ye. Birastî lêreda nîşane hene, bo ewên ku guhê xwe didenê.

²⁴ Li nîşaneyên Vî, Ev ronahî tîrs û hêviyê nîşa we didet û Ev avê li asiman ra dişînîte xarê ku piştî mirina wê carek dîke jiyanê didete erdê. Birastî lêreda nîşane hene, bo ewên ku hizra xwe bikar tînin. ²⁵ Li nîşaneyên Vî, ew ku hemû asiman û erd bi destûra Vî, li cihê xwe da rawestane. Paşê, dema ku Ev bi gaziyeke li ser erdê, gazî we diket, hûn dê demûdest derkevin. ²⁶ Hemû ewên li asimana û erdê da yê Vî ne û hemû jidil we peyrevê Vî ne. ²⁷ Ev e, afirandinê dest pê diket û Ev dê paşê dupat biket, ewe bo Vî, hêsantire jî. Paye bilindrîn şiroveya, di asimana û erdê da ya Vî ye, Ev Bihêze Bîryardere. ²⁸ Ev, wê mînakê, li we bixwe didete we, meger hûn ewên ku bidestê rastê hûn xwedanê wanin^a, pê pişka wekhev bi tewawî dikene hevalên xwe, li eva ku Me, daye we? Meger hûn li wan ditîrsin, weka ku hûn li hevdu ditîrsin? Bi wî awayî Em, eşkereyên Xwe, bo neteweya ku hizra xwe bikar tînî şirove diken. ²⁹ Belê nebawer, bêy her çêşine zanistekê peyrevî li hestê xwe diken. Kê dikarî, rênivîniya ewan biket ku Xwe dê dihêlî li rê derkevin? Ewan çi yarmetîder çinabin. ³⁰ Li ber hindê, rûyê xwe bide aliyê dînê serast, bi awayek sirûştî, Xwe dê, wisa mirov afirandine. Çi guhertin di afirandina Xwe dê, da çênabît. Eve dînê seraste, lê piraniya mirova nizanin. ³¹ Bi peşîmanî bizvrine bal Vî. Hişyarê Vî bin, nûbêjên xwe biken û nebîne li wan ku 'hevala' bo Vî, peyda diken, ³² ewên ku dînê xwe dabeş diken û dibîne mezheb û her komek bi aliyê xwe keyfxweş dibe. ³³ Dema ku karesat li mirova didet, ew bi peşîmanî rû li Vî diken û li ber Xwedanê xwe dipariyên, paşê dema ku Ev dihêlî, ew Rehma Vî tam biken, lêbinêrin û bibînin! Komek li wan 'hevala' bo Xwedanê xwe peyda diken, ³⁴ bi wî awayî, ew nikolîyê li ewa ku Me daye wan diken. Bes, 'Xweş biqetînin! Hûn dê bizanin.'

³⁵ Meger Me, bo wan çi desthilat şandiye xarê ku basê hindê diket ku ewan çi dikire 'hevalê' Vî? ³⁶ Dema ku Em, dihêlin mirov rehmê tam biken, ew keyfxweş dibin, lê eger nebaşiyek bête serê wan, liber xatira ewa ku destê wan bixwe pêşta şandiye, lêbinêrin û bibînin, ew bêhêvî dibin. ³⁷ Meger ew nabînin ku Xwe dê, bi firavanî debara didete her kesê ku Ev dixwazît û dibirît jî? Birastî lêreda nîşane hene, bo neteweya ku bawer diket. ³⁸ Li ber hindê mafê ewê xizm bidê û ewê xwedan pêvîstî û ewê rêvî, ewe bêhtire bo ewên ku dixwazî rûyê Xwe dê bibînin. Ewane ne ku dê ser bikevin. ³⁹ Her tiştekê ku tu bi sût, bidey ku li malê mirovên dîke da buhayê peyda biket, ew li bal Xwe dê zêde naket, lê ewa ku tu li ew xêra ku jibo te hatiye dihar kirin bidey^a bo daxwaza dîtina rûyê Xwe dê, ew dê zêde biken.

⁴⁰ Ev Xwe dê, ye ku hûn afirandine paşê xwarinê didete we paşê Ev ê ku dê bibîte hokar hûn bimrin û paşê dê jiyane bidete we. Meger hiç yêk li 'hevalên' we dikarin çi tiştê wisa diken? Payebilindî bo Vî ye û Ev bilindtîre serwey ew 'hevala' ku ew bo Vî peyda diken. ⁴¹ Li ser hişkati û deryayê gendelî peyda bûye, li ber ewa ku mirova bixwe bi destê xwe kiriye û li ber hindê belke Ev bihêlît, ew hindek li ya ewan kirî tam biken, belke li ber hindê ew bizvirin. ⁴² Bêje, 'Li ser erdê bigerên û bibînin ku dawîya ewên pêş we da çawan bû, piraniya wan 'heval' bo Vî peyda kiribûn.'

⁴³ Li ber hindê, rûyê xwe bide aliyê dîne serast, pêş ku Rojek bêt ku li bal Xwe dê, we çi zivrîn lê çinabît, dê li ew Rojê da dê li hevdu bêne cuda kirin. ⁴⁴ Ewên ku bawer nekîrbûn, nebaweriya wan li dijî wane û ewên ku karên durust kiribûn, ewan serûberiya xwe kiriye. ⁴⁵ Ev dê li erênîyên Xwe padaş bidete ewên ku bawer kirîne û karên durust diken, birastî Ev hez nebawera naket. ⁴⁶ Li nîşaneyên Vî, ewe ku Ev baya dişînît ku mizgîniya tînin ku hûn li rehma Vî tam biken, lewma wel gemiyê diket ku bi destûra Vî bimeşiyêt, ku hûn bikarin li qencyên Vî bigerên, belke li ber hindê hûn sipasdar bin. ⁴⁷ Pêş te da, Me peyamber şandine bo netewên wan, ewan jiboy wan belgeyên zelal birin û paşê Me, tole li ewan wekir ku tawan dikirin, pêvîst bû ku Em piştûvaniya bawermenda biken. ⁴⁸ Ev Xwe dê ye ku baya dişînît ku ewra kom ken, paşê Ev, wan li ser asimana da belav diket weka ku Ev dixwazît, Ev wel wan diket ku hûr bin û hûn dibînin ku baran li naw ewan da dibarîte xarê, paşê dema ku Ev dibîte hokar ku li ser her yêk li koleyên Xwe, da ku dixwazît, dibarînit, lê binêrin û bibînin! Ew keyfxweş dibin ⁴⁹ herçend pêş ku ew li ser wan da bête şandin, ew bêhêvî bibûn. ⁵⁰ Li ber hindê, li bandora rehma Xwe dê, binêrin, ku Ev çawa jiyane didete erdê, piştî mirina wê, bêguman Ev dê jiyane bidete miriya, Vî desthilat li ser hemû tiştê heye. ⁵¹ Lê eger Me, bayek şandiba û ewan dîtiba ku zer dibît, bêguman piştî hindê jî, ew dê berdewam ban li nebaweriya xwe. ⁵² Li ber hindê birastî, tu nikarî wel miriya bikey ku bibhên û neji tu dê bikarî wel kera bikey ku guhdariya gaziyê biken, dema ku ew piştî xwe didenê û paşve diçin, ⁵³ tu nikarî rênivîniya koreya li şaşiya wan bikey, tenê ewên ku tu dikarî wel wan bikey ku guhdarî biken, ewin ku bawerî bi eşkeryên Me diken û xwe radest kirîne^a. ⁵⁴ Ev, Xwe dê ye ku we li bêhêziyê diafrînit, paşê piştî bêhêziyê, hêzê didet, paşê piştî hêzê bêhêzî û pirçê sipî diket, Ev diafrînit, ya ku Ev dixwazît, Ev Zanîne, Şêyane. ⁵⁵ Di ew Roja ku Demjimêr têt, ewên gunehkar dê sûnd bixwen ku ew li demjimêrekê zêdetir giro nebûne, ew wisa hatibûne xapandin ⁵⁶ lê ewên ku zanist û bawerî bi wan hatiye dan, dê bêjin, 'Bêguman, pêka fermana Xwe dê, taku Roja Vejiyanê tu giro bûy, ewe Roja Vejiyanê ye, lê te nedizanî.'

⁵⁷ Ber hindê li wê Rojê da, mahneyên ewên nerastkar, kêr wan nayên û nahêlin ku ew serast kirinê biken. ⁵⁸ Bêguman di wê Xwandinê (Quranê) da, Me bo mirova hemû çêşine mînak îrane, lê eger tu bo wan nîşaneyekê bînî, bêguman ewên nebawer dê bêjin, 'Tu, tenê direwînî' ⁵⁹ Bi wî awayî Xwe dê, qepaxê dihawête ser dilê ewên ku nizanin, ⁶⁰ li ber hindê bêhin fereh be, çimkî belêniya Xwe dê raste, nehêle ewên ku baweriya qahîm çinînin te swik biken.

31. Para Luqman

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Elif Lam Mîm ² Evane eşkeryên nivîsîna pîroza biryarderin, ³ rênivîni û rehme bo ewên durust kar, ⁴ ewên ku nûbêja diken, ew xêra ku bo wan hatiye dihar kirin diden û çî guman li Dawiyê nînin, ⁵ ewane li bal Xwedanê xwe we, li ser rênivîniyê ne û ew yê, behremendin. ⁶ Û ew mirovên ku çîrokên bêkêr dikirin ku li rêya Xwe dê derêxin, bêy ku zanist hebin û henekê xwe pê diken, ewan dê eşkenceyek serşorker hebît. ⁷ Dema ku eşkeryên Me, bo wî tene xwendin, ew bi qudetî pişta xwe didetê da, wek tu bêjî wî nebihîstiyê, wek tu bêjî ker bûn di guhê wî daye, lewma mizgîniya eşkenceyek bijan bide wî! ⁸ Birastî ewên ku bawer diken û karên durust diken, dê baxçeyên şadiyê hebin, ⁹ ew cihê ku ta bêdawayê dê, lê bimînin, belêniya Xwe dê raste û Ev Bihêze û Biryardere. ¹⁰ Vî hemû asiman bêy hîç çêşine histûnên ku dihar diken, afirandine û çiyayên qahîm li ser erdê bicih kirîne, meger ku digel we da bihejîyê û Vî, hemû çêşine rihtiberek li ser wê belav kirine. Me, li asiman ra av şande xarê, paşê Me pê wê hemû cure tiştên giran buha şîn kirin, ¹¹ Eve afirandina Xwe dê ye. Lewma ka nîşanî Mîn bide xêncî Vî, ewên dike çî afirandine. Belê, ewên nerastkar bi aşkira li şaşiyê dane. ¹² Bêguman Me, têgehestin, dabû Luqman ku sipasdarê Xwe dê bît, her kesê ku sipasdar bît, bo riha xwe sipasdarê û her kesê ku nankor bît Xwe dê çî pêvîstî nînin û jêhatiyê hemû pesna ye. ¹³ Dema ku Luqman gote korê xwe, gava ku wî şîret didane wî 'Kurê min çî 'hevala' bo Xwe dê peyda neke, birastî peyda kirina 'hevala' bo Xwe dê bêdadiyek gelek mezine.' ¹⁴ Me, dayk û bab li mirova kirîne ferman, dayka we bi bêhêzî li ser bêhêziyê hûn hilgirtine û du sal dikêşî taku we li şîr veket. Sipasdarê Mîn û dayk û babê xwe bin, armanc bo bal Mîne. ¹⁵ Eger ew hewil biden ku wel we biken ku hûn ewê bikene 'hevalê' Mîn ku we çî zanist li ser da çîniye, bes peyreviyê li wan neken, lê di vê dinyayê da bi mêhrevanî ewan xwedan ken û peyrevî li rêya ewan biken ku dizivrine aliyê Mîn. Paşê tu dê bizvriye bal Mîn û Ez dê bêjime te ewa ku te dikir. ¹⁶ 'Kurê min, birastî eger hindî giraniya dindika xerdelê jî li raze berekê^a da veşartî bît, yanjî li li asimana yanjî li ser erdê, Xwe dê dê ewê bînite der, birastî Xwe dê, Hêdî û Agahdare. ¹⁷ Kurê min nûbêjên xwe bike, fermana ewa raste bike û ewa neraste qedexe bike û digel ewa serê te têt bêhin fereh be, birastî ev mijarê pêvîstî bi pêdagiriyê heye. ¹⁸ Rûyê xwe li mirova nezivîrîne, neji bi qudetî li ser erdê bigerê, birastî Xwe dê hez mirovê xwe lêbandî û xwe mezin zan naket. ¹⁹ Bi navîni^b rê here û dengê xwe nizim ke, birastî dengê herî kirêt dengê zirîna kera ye.'

²⁰ Meger hûn nabînin ku Xwe dê çawa eva li asimana û erdê da bo we bikêr kiriye û bi têr û pîrî hem li rû da hem di naw da erêniya Xwe bi we kiriye? Lê mirov bêy zanist, rênivînî û pirtûkek ronahîker sebarek bi Xwe dê gengeşê diken. ²¹ Dema ku dibêjine wan, 'Peyrevî li eva Xwe dê, şandiye xarê biken,' Ew dibêjin 'Ne, em dê, peyrevî li, ewê biken ku me dît berebabên me dikirin. 'Tenanet eger Şeytan ew gazî kirbana bo eşkenceya naw guriyê da?'

²² Her kesê ku rûyê xwe bidete aliyê Xwe dê dema ku karê durust diket, birastî ew destgira herî peyt girtiye û dahatiya hemû tiştê da li bal Xwe dê bît. ²³ Lê ewên ku bawer naken, nehêle nebaweriya wan te xemgîn biket, ew dê bizivrine bal Me û Em dê ewan agahdar biken ku wan çî kiriye, birastî Xwe dê dizanît ku li singa da çî heye ²⁴ Em, dihêlin ku, bo demekê xweş biqetûnin, lê paşê Em dê zextê li wan biken bo naw eşkenceyek dijwar da. ²⁵ Eger hûn li wan bipirsîn kê afrînerê asimana û erdê ye, bêguman ew dê bêjin, 'Xwe dê' Bêje, 'Pesn bo Xwe dê' Lê piraniya wan nizanin. ²⁶ Ewa li asimana û erdê da ya Xwe dê ye birastî Xwe dê çî pêvîstî nînin û jêhatiyê hemû pesna ye. ²⁷ Eger hemû darên li ser erdê pênuş bana û paşê derya jî bi heft deryaya teji kirban, hêştê jî peyvên Xwe dê tewaw nedibûn, birastî Xwe dê Bihêze Biryardere. ²⁸ Afirandin û vejandin, tenê wek ya rihekê ye, birastî Xwe dê, Bihîstin û Dîtine. ²⁹ Meger hûn nabînin Xwe dê dibîte hokar ku, şev têkelî rojê dibît û roj têkilî şevê dibît û roj û heyv kêrhatî kirîne ku bo demek dîhar kirî bigerên, Xwe dê haj hemû tiştê heye ku tu dikey? ³⁰ Ewe li ber hindê ye ku Xwe dê, raste û ewa ku ew li kêleka Vî da li ber dipariyên, direwe û Xwe dê, Ev ê herî Bilinde, herî Mezine. ³¹ Meger tu nabîni ku pê qenciya Xwe dê, gemî li naw deryayê da diçît, ku Ev nişaneyên Xwe pêşani te bidet? Birastî lêreda nişane hene, bo hemû ewên bêhin fereh û sipasdar. ³² Dema ku şipelek, weke kona li ser wan da, dadigrît, ew liber Xwe dê dipariyên û jidil we dîndariyê diken. Lê, dema ku Ev, wan rizgar dikete ser hişkatiyê, li naw wan da, hindek li nawberê da ne, kes nikoliyê li nişaneyên Me naket xêncî ewên xiyanetkar û nankor. ³³ Mirovino, hişyarê Xwedanê xwe bin û li wê Rojê bitirsîn ku çî dayk û bab cihê zarûkên xwe nagirin, neji bi hîç şeweyekê zarûk dê cihê dayk û babê xwe digirin. Birastî belêniya Xwe dê raste, li ber hindê nehêlin jiyana ev dinyayê we bixapînit, neji bihêlin, ewên ku sebarek bi Xwe dê dixapînin we bixapînin. ³⁴ Birastî zanista Demjimêrê^a li bal Xwe dê ye û Ev baranê dişînîte xarê û dizanît çî di pizdana^b da heye. Hîç rihek nizanît ku sibê dê çî dest xwe we bînit û hîç rihek nizanît ku dê, li çî erdekê bîmrît, birastî Xwe dê, Dizanît û Agahdare.

a: Saet a dawiya jîyanê!

b: Mal biçûkê ajela, ew cihê ku zarûk têda mezin dibît

32. Para Ser nivandin bo Perestîne

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Elif, Lam, Mîm ² Ew nivîsîna pîroz ku çî guman têda nîne li bal Xwedanê hemû dinyaya ra hatiye. ³ Yanjî ew dibêjin, 'Wî eve berhem îname.' Ne! Eve rastiye li bal Xwedanê te ra ji bo te, belke tu agahdariyê bideye neteweyekê ku pêş te da çî agahîder bo wan nehatine, belke ew bêne rênivînî kirin. ⁴ Ev, Xwe dê ye afirînerê asimana, erdê û hemû tiştê di nawbera wan da, li şexş roja da. Paşê Vî, Xwe li ser text bicih kir. Xêncî Vî, te kes çînîne ku te biparêzît û kes jî çînîne ku nawbêjvaniyê bo te biket, liber hindê, tu nayîniye bîra xwe? ⁵ Ev serûberiya karûbarê asiman û erdê diket û li dawiyê da, paşê dê li Rojekê da hilkêştî bal Vî, ku bi hejmara te, dê hizar sala bikêştî. ⁶ Wisa ye, Ev ê ku ewa nedîtî û ya dîtî dizanît, Ev xwedan Şêyane û Rehmê didet, ⁷ Ev ê ku hemû tişt baş afirandiye û destpêkê da mirov li heriya kelpûça çêkir, ⁸ paşê Vî neviyên wî li avikek siwik çêkirin, ku dirêjyêt. ⁹ Paşê Ev, şewe da wî û li riha Xwe pif kire wî da û bihîstin, dîtî û hest dane te! Tu çend kêr sipasdarî! ¹⁰ Ew dibêjin, 'Dema ku em di erdê da bezir bûn, birastî em dê carek dike bêne afirandin?' Lê, ew bawerî bi hevdişîna digel Xwedanê xwe naken. ¹¹ Bêje, 'Firişteya mirinê ku tu pê hatî sipartin, dê te bibet û paşê tu dê bêy zivrandin bo bal Xwedanê xwe.' ¹² Eger tenê te karîba tawankara bibînî ku serê xwe li hember Xwedanê xwe, şor diken 'Xwedanê me, me dîtiye û bihîstiye, me bişîne û em dê durustkariyê biken, em piştrastin.' ¹³ 'Eger ew daxwaza Me ba, bêguman Me, dê rênivînî daba hemû rihekê, lê gotina Mîn raste. 'Bêguman, Ez dê pê cina û mirova, digel hevda cehnemê teji kem' ¹⁴ Li ber hindê tam bike çîmkî te ev roja hevdişîna xwe li bîr kir, birastî Me tu li bîr kirî, eşkenceya bêpayan tam bike, ber xatira ewa ku te dikir.' ¹⁵ Tenê, ew mirov bawerî bi eşkeryên Me diken, dema ku tînine bîra wan, bo perestîne çokên xwe dadnên û serê xwe dîvînin, bi paye bilindî pesna Xwedanê xwe diken û ew xwe mezin naken. ¹⁶ Tenîştê wan, doşegê bêxwedan dihêlin, bitirs û hêvî li ber Xwedanê xw bipariyên û li ewa ku Me daye wan, ew diden. ¹⁷ Hîç rihek nizanît ku çî tiştê, li xweşiya berçavê wan hatiye weşartin, weke padaş jibo ewa ku wan dikir. ¹⁸ Liber hindê, meger ewê ku bawer diket, wekheve digel ewê ku bi pêdagirî serkêşiyê diket? Ew wekhev nînin. ¹⁹ Ewên ku bawer diken û karên durust diken, dê baxçên penahgeh bibine mala wan jibo ewa ku wan kiriye.

²⁰ Lê ewên ku bi pêdagirî serkêşin, penahgeha wan dê agir bît. Her gava ku ew bixwazin ku naw da derkevin, dê ewan bizvrînine naw da û dê bêjine wan, 'Eşkenceya agir tam biken ya ku we nikolî lê dikir.' ²¹ Bêguman, Em ê, eşkenceya nêzik bi wan bidene tam kirin, pêş eşkenceya herî mezin, belke li ber hindê, ew bizivrin. ²² Kê li ew kes bêdadtire, ewê ku nişaneyê Xwedanê wî tînine bîra wî, paşê ew pişta xwe didete wan? Birastî Em dê toleyê li ewên tawankar weken. ²³ Bêguman Me nivîsîna pîroz^a da Mûsa, liber hindê gumanê li wergirtina evê^b neke û Me, ev^c kire rênivîn bo zarûkên Israîl. ²⁴ Me li naw wan da rêber çêkirin û pê destûra Xwe rênivîni kirin, dema ku ew bêhinfereh bûn û bawerî bi eşkereyên^d Me kirin, ²⁵ Birastî Ev, Xwedanê te ye ku dê li Roja Vejiyanê da, sebarek bi nakokiyê wan, dê li nawbera wan da dadweriyê biket. ²⁶ Meger, ew jibo wan nebûye rênivîni ku Me, pêş wan da çend nifiş li nav birîne û ew li naw avahiyên wan da dimeşin? Birastî lêreda nişane hene, meger ew paşê nabihên? ²⁷ Meger ew nabînin ku Em, avê dihajone erdê hişik û pê wê çandinê berhem tînin ku ew û ajelên wan yê kevî lê dixwen. Meger ew paşê nabînin? ²⁸ Ê ew dibêjin, 'Ew serkevtine dê kengê bêt, eger tu rast dibêji?' ²⁹ Bêje, 'Li Roja serkevtinê da, baweriya nebawera çî qazancê nagehînte wan neji dê çî derfet bi wan bête dan.' ³⁰ Li ber hindê, pişta xwe bide wan û çavniher be, birastî ew jî çavniherin.

a: Payeva kitab bikar hatiye, min Kitab bi Nivîsîna pîroz vergêraye, basê Rênivîni (Toratê) ye.

b: Basê Xwandin (Quranê) ye!

c: Basê Rênivîniyê (Toratê) ye!

d: Jibo peyva Ayet min eşkere bikar înaye!

33. Para hêzên hevkar

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Pêşbîn, hişyarê Xwe dê be û peyrevî li nebawer û durûya neke Xwe dê, Zanîne Biryardere. ² Peyrevî li ev sirûşa^a ku Xwedanê te jibo te dişînî bike, Biraştî Xwe dê, agahdarê kiryarên te heye, ³ xwe bispêre Xwe dê, bo xwe sipartinê Xwe dê, têrê heye. ⁴ Xwe dê, du dil, nedanane naw bedenê mêrekê da, neji Ev hevjinên ku we li xwe qedexe kirîne, kirîne daykên we, neji Ev ew kurên ku we bo xwe xwedan kirîne, kirîne kurên we. Ewe gotina, dewê we ye, lê Xwe dê, rast dibêjtî û Ev rênivîniya rê diket.

⁵ Pê babê wan gazî wan biken, ewe li bal Xwe dê, hewsengtire, lê eger hûn nizanin ku babê wan kêye, bes ew birayê we yê dînî û sipartiyê destê we ne, hûn gunehbar nabin eger hûn şaşiyekê têda biken bes tenê bo ewa ku dilê we bi zanebûn diket! Xwe dê, Lêbihore û Rehmê didet. ⁶ Pêşbîn li bawermenda zêdetir li wan nêzîktire û jinên wî, daykê wanin. Di nivîsîna pîroza Xwe dê da daxwaza ewên ku xizmên hevin, li bawermend û koçera bihêztire, bes eger tu bixwazî ku mêhrevaniyê digel hevalê xwe bikey, eve li nivîsîna pîroz da hatiye nivîsîn. ⁷ Dema Me digel Pêşbîna peyman girê da û digel te, Nû Xwe, Ibrahim, Mûsa, Îsayê kurê Miryemê, Me, peymanek gelek qahîm digel wan girê da,

⁸ Ev, dê lêpîrsînê li rastbêja biket, sebare bi rastiya wan û Ev eşkenceyek bijan bo nebawera amade kiriye. ⁹ Hûn ku bawer diken, erênîya Xwe dê, li ser we bîra we bît, dema ku leşker hatine ser we. Me bayek xurt û leşkerê ku we nedît şandine ser wan. Xwe dê, ewa ku hûn diken, dibînî. ¹⁰ Dema ku ew li jêr û li jor we hatine ser we, dema ku çavê we zil bûn û dilê we hate qirka we da û we texmîn sebare bi Xwe dê, texmîn kirin. ¹¹ Wêderê bawermend hatine taqî kirin û bi lerzîneke dijwar ew lerzîn, ¹² dema ku ewên durû û ewên ku li dilê xwe da nexweşî hene gotin, 'Xwe dê û peyamber xêncî xeyala belênîya hiç tişteke nedane me!' ¹³ Dema ku komekê li wan got, 'Gelê Yesîbê^b, we çi xwe ragirî nîne, li ber hindê bizvirin!' komek li wan daxwaza destûra Pêşbîn kirin, gotin, 'Malên me bê parêzin lê ew bê parêz nebûn, ewan tenê dixwast birewin, ¹⁴ eger li hemû aliya da, hatibana ser wan û li wan xwastiban ku xiyane biken, bêguman ewan dê wisa kiriba, bêy ku dudiliyê lê biken, bes bi kurtî nebît! ¹⁵ Bêguman ewan belênî dabû Xwe dê ku ew piştî xwe nadenê û dê lêpîrsîn li belênîya bi Xwe dê bête kirin. ¹⁶ Bêje, 'Rewiyan çi cara qazancê nagehînte we, eger hûn li mirin û kuştinê direwin, tenê bo demeke kurt dê bête hêlan ku hûn xweş biqetûnin.' ¹⁷ Bêje, 'Ew kêye ku dikarî te li Xwe dê, biparêzî eger Ev bixwazî zirarê li te bidet yanji bixwazî rehmê bi te biket?' Ew xêncî Xwe dê, jiboy xwe kesê peyda naken ku wan biparêzî yanji yarmetiya wan biket.

a: Vehî

b: Navê şarê Medîne, pêş ku Mihemed peyamber biqete têda.

¹⁸ Bêguman Xwe dê, dizanît kê li naw we da rêgiriyê diket, ewê ku dibêjite birayên xwe, 'Were bal me,' û neçine şer, xêncî hindeka.¹⁹ Çavnebariya te diken, lê dema ku tîrs têtin, tu dibînî ku ew bi çavên ku dizvirin te dinhêrin weka kesekê ku ber xatira mirinê li xwe we diçît, lê dema ku tîrs derbaz dibît, ew bi zimanê dijwar hêrişî te diken û çavnebariya başiyê diken. Mirovên wisa bawer naken û Xwe dê kiryarên wan pûç diket, ewe bo Xwe dê, hêsane. ²⁰ Ew hizir diken, ku hêzên hevbeş^a neçoyne û eger hêzên hevbeş hatin ew dê xweziyê bixwezin ku ew li çolê jiyaban, naw Ereba da û sebarek bi we nûçeyek pirsîban. Tenanet eger, ew digel we jî da ban, ewan şer nedkirin, bes kêmekê nebît. ²¹ Bêguman Peyamberê Xwe dê, bo we mînakek bê kêmasiye, bo ew kesê ku hêviya wî Xwe dê û Roja dawiyê ye û gelek cara Xwe dê bîr tûnît. ²² Dema ku bawermenda, hêzên hevbeş dîtîn, ewan got, 'Eve ya ku Xwe dê û peyamberê Vî belênî dabûne me, belêniya Xwe dê û peyamberê Vî raste' Û tenê bawerî û xwe radest kirina wan, zêde kir. ²³ Li naw bawermenda da mêr hene ku digel belêniya xwe bo Xwe dê rastin, li naw wan da, ewê wisa heye ku belênî bicih înaye û hindek li wan hêştâ jî çavnehêrin. Ew bi çî guhertina nehatine guherîn. ²⁴ Li ber wê hindê belke Xwe dê, ber xatira rastiya wan, padaş bidete rastbêja û ewên durû siza bidet, eger Ev bixwazît, yanjî belke peşmaniya wan bipejirînît, birastî Xwe dê Lêbihore û Rehmê didet.

²⁵ Xwe dê ewên nebawer bi kerbê wan we, paşve zivirandin, ewan çî qazanc dest xwe nexistin û li şer da Xwe dê têra bawermend kir. Xwe dê, Bihêz û Bi desthilate. ²⁶ Vî, ew mirovên nivîsîna pîroz, ku piştîvaniya ewan dikirin, li kelehên wan da îrane xarê û tîrs êxiste dilê wan da, komek te kuştin û te komek jî êxsîr kirin. ²⁷ Ev bûye hokar ku tu bibiye mîratgirê erd, welat û malê wan û ew erdê ku hêştâ te pêyê xwe nedanaye ser da. Xwe dê, desthilat li ser hemû tiştâ heye. ²⁸ Pêşbîn, bêje hevjinên xwe, 'Eger, hûn jiyana ev dinyayê û xemla vê dixwazin, bes werin ez dê bo we dabîn bikem û we berdem, berdanek ciwan ²⁹ lê eger hûn Xwe dê, peyamberê Vî û mala dawiyê dixwazin, bes birastî Xwe dê, padaşek gelek mezin bo ewên ku karên baş diken amade kiriye.'

³⁰ Hevjinên Peşbîni, eger yêk li we bêrewiştîyek aşkira biket, dê sizayek duqat bi wê bête dan, ewe bo Xwe dê hêsane ³¹ lê eger her kesek li we, peyrevî li Xwe dê, peyamberê Vî biket û karên durust biket, Em dê padaşek duqat bidene wê û Me, debarek giran buha jîbo wê amade kiriye.

³² Hevjinên Peşbîni^b, li naw jina da hûn weka kesê nînin. Eger hûn hişyarê Vî ne bi nermî nepeyvin, bila ewên ku di dilê xwe da nexweşin, dilbijaniya^c we neken. Lê bi şewazek jêhatî bipeyvin,

a: Jîbo peyva Ehزاب, min Hêzên hevkar bikar înaye.

b: Hevjinên Mihemed peyamber, min bo Nebî peyva pêşbîn bikar înaye!

c: Hewesa we neken, dilê wan neçite we, şchweta wan bo we nerabît.

³³ mala xwe da bimînin û xwe pêşan neden, weka nîşan dana demên nezaniya berê^a û nûbêjên xwe biken, ew xêra ku bo we hatiye dîhar kirin biden û peyrevî li Xwe dê û peyamberê Vî biken. Xwe dê, tenê dixwazît ku napakiyê li we dût ket û we mirovên malê^b pê pakiyê pak biket. ³⁴ Bîra we bimînît ku li malên we da li eşkereyên Xwe dê, çî hatiye xwandin û li têgeheştina Vî.

Birastî Xwe dê, Hêdî û Agahdare. ³⁴ Bo ew mêrên ku xwe radestî Xwe dê, kirîne^c, bo ew jinên ku xwe radestî Xwe dê, kirîne û mêrên bawermend û jinên bawermend, mêrên peyrev û jinên peyrev, mêrên rastbêj û jinên rastbêj, mêrên bêhin fereh û jinên bêhin fereh, mêrên ûstûxar û jinên ûstûxar, mêrên xêrxwaz û jinên xêrxwaz, mêrên ku rojî dibin û jinên ku rojî dibin, mêrên dawêna xwe pak diparêzin û jinên ku diparêzin, mêrên ku gelek cara Xwe dê bîr tînin û jinên ku bîr tînin, Xwe dê, bo wan lêbihorîn û padaşek gelek mezin amade kiriye. ³⁶ Dema ku Xwe dê û peyamberê Vî li ser mijarekê birayrê diden ku pêwendî bi wan heye, kêrhatiyê jinên bawermend û mêrên bawermend nîne ku xwe xwedan biryar bizanin, ewê ku peyreviyê li Xwe dê û peyamberê Vî neket bêguman ew bî aşkra dût li rê derketiye. ³⁷ Dema te gote ewê ku li aliyê Xwe dê we erênî lê hatibû kirin û li aliyê te we erênî lê hatibû kirin, 'Jina xwe, xwedan ke û hişyarê Xwe dê be lê' Te di dilê xwe da weşart, eva ku Xwe dê, dê paşê eşkere kirba, tu li mirova ditirsîyay, lê eva herî serast ewe ku tu li Xwe dê bitirsî. Dema ku Zeyd, edî ew nedixwast^d, Me bo jiyana hevbeş ew da te, liber hindê ku, jibo bawermenda çî nexweşî neyête pêş sebarek bi jinên ew kurên ku bixwe xwedan kirî, piştî ku edî ew, wan naxwazin. Dibya fermana Xwe dê, bête cihbich kirin, ³⁸ nabit Pêşbîn di hîç çeşne tengasiyekê da bît, sebarek eva ku Xwe dê bo wî kiriye erk. Rêbaza damezirandiya Xwe dê, ye bo ewên ku pêsta mirîne. Fermana Xwe dê çarenûsa nivîsiye! ³⁹ Ewên ku peyamên Xwe dê digehînin û li Vî ditirsin û xêncî Xwe dê çî kesê dike natirsin, jibo lêpirsînê Xwe dê, têrê heye. ⁴⁰ Mihemed babê we hîç mêrekê nîne, lê ew peyamberê Xwe dê ye û ew Pêşbînê herî dawiyê ye û Xwe dê hemû tişta dizanît. ⁴¹ Hûn ku bawer diken Xwe dê bîr bînin, gelek cara bîr bînin ⁴² û sibêdê û êvara Vî paye bilind biken, ⁴³ Ev e, ku pîroziya dişînîte ser we û firîşteyên Vî jî, bo hindê ku Ev, we li tarîtiyê da derêxîte ber ronahiyê. Ev digel bawermenda Bîrehme, ⁴⁴ Roja ku Vî dibînin, dê bi 'Aştî' rewşa Vî pirsîn û Vî, padaşek giran buha bo wan amade kiriye. ⁴⁵ Pêşbîn, birastî Me, tu weke gewah şandî ku mizgînî û agahiyê bidey,

a: Dema berê ku Xwe dê, peyamê bidete Mihemed peyamber, dema put perestiyê.

b: Mala Mihemed peyamber.

c: Mosliman.

d: Mihemed peyamber kurek xwedan dikir ku navê wî zeyd bû, Zeyd jina xwe nexwast, bi destûra Xwe dê, Mihemed peyamber jiyana hevbeş digel ew jinê pêk îna. Xwe dê, jiyana Mihemed peyamber jibo bawermenda kiriye minak.

⁴⁶ ewê ku bangî mirova bo bal Xwe dê diket bi destûra Vî û çirayeke ronahîder. ⁴⁷ Mizgîniyê bide bawermenda ku ewan li bal Xwe dê, dê qencyek gelek mezin hebît. ⁴⁸ Peyreviyê li nebawera û durûya neke, guhê xwe nede zirara wan û xwe bispêre Xwe dê, bo sipartinê Xwe dê, têrê heye.

⁴⁹ Bawermendino, dema ku we jiyana hevbeş digel jinên bawermend pêk îna û pêş ku hûn destê xwe bidene wan, we, ew berdan, mafê we nîne ku dema rawestanê bo wan bihejmêrin. Lewma, bo wan dabîn biken û ewan berden, berdaneke ciwan. ⁵⁰ Pêşbîn, birastî Me, hevjinên te bo te qanûnî kirîne, ewên ku te xelatê bûkîniya wan daye û ewên ku bi destê rastê yê te ne^a û ewên ku Xwe dê dayne te û kiçên mamên te û kiçên metên te, kiçên xalên te, kiçên xaletên te, ewên ku digel te koç kirine û jineke bawermend eger xwe pêşkêşî Pêşbîn biket û Pêşbîn bixwazît digel da jiyana hevbeş pêk bînit, tenê bo te ye û bo bawermenda nîne, Em tam dizanin ku Me bo wan çi tiştê kiriye erk, sebarete bi hevjinên wan û ewên ku bi destê rastê yê wanin. Bo hindê ku te çi tengasî çinebît. Xwe dê Lêbihore û Rehmê didet. ⁵¹ Tu dikarî paşve bidey her yêkê li wan ku tu dixwazî û bibeye bal xwe her yêkê tu dixwazî û her kesê tu hez dikey, li ewên ku te paşve dabûn, çi tawan li ser te nîne, ewe gelek jêhatûtire, ew dê dilxweş bin û xemgîn nabin û bi ewa ku te daye wan hemûya ew dê têr bin. Xwe dê dizanît ku di dilê we da çi heye, Xwe dê Zanîne, Pêdagiriye.⁵² Piştî ewê jin bo te qanûnî nînin, neji ewan weguherî bi hevjinâ, tenanet eger ciwaniya wan jî te dilxweş biket. Xêncî ewên ku bi destê rastê yê te ne, Xwe dê çavdêriyê li ser hemû tiştê diket. ⁵³ Bawermendino, bo xwarinê neçîne malên Pêşbîn da, meger ku, bo xwarinê destûr bi we hatiye dan, bêy ku xwe giro biken taku amade bît. Lê dema hûn têne gazî kirin paşê herne jor, piştî ku we xwarina xwe, xwar, herine derê. Wêderê nemînin ku bipeyvin, birastî ewê Pêşbîn diêşand û ew şermê li we diket. Lê Xwe dê, şermê li rastiye naket û dema tu tiştêkê li wan dixwazî, li pişt perjînekê li wan bixwaze, ewe bo dile te û dilê ewan jî paktire. Bo we nîne ku hûn peyamberê Xwe dê, bêşînin, hûn nabît çi cara, piştî wî, jiyana hevbeş digel hevjinên wî pêk bînin, birastî ewe dê li bal Xwe dê, gelek mezin bît! ⁵⁴ Çi tu tiştêkê aşkira bikey yanjî ewê weşêrî, birastî Xwe dê, sebarete bi hemû tiştê dizanît. ⁵⁵ Çi guneh li ser wan nîne, sebarete bi babê wan, kurên wan, birayên wan, kurên birayên wan, kurên xweşkên wan, jinên wan yanjî ewên ku bi destê rastê yê wanin, hişyarê Xwe dê, bin. Birastî Xwe dê, li ser hemû tiştê gewahe. ⁵⁶ Birastî Xwe dê û firişteyên Vî, pîroziya dişînine ser Pêşbîn, hûn ku bawer dîken, hûn jî wî pîroz biken û li rewş pîrsînê da aştiyê bidene wî. ⁵⁷ Birastî ewên ku bêrêziyê bi Xwe dê û peyamberê Vî dîken, Xwe dê, ew nerênî kirîne li vê dinyayê û Dawiyê da jî û eşkenceyek serşorker bo wan amade kiriye,

⁵⁸ û ewên ku bêrêziyê bi mêrên bawermend û jinên bawermend diken jibo xêncî ewa ku wan dest xwe îna ye, bêguman ew barê boxtanê hildigrin û gunehê bicih tînin. ⁵⁹ Pêşbîn, bêje hevjinên xwe û kiçên xwe û jinên bawermend, ku cilên xwe yê derê li ser xwe da bînine xarê. Ew hinde dê bibîte hokarek zêdetir ku ew bêne naskirin û bêrêzî bi wan neyete kirin û Xwe dê, Lêbihore û Rehmê didet. ⁶⁰ Eger ewên durû û ewên ku li dilê xwe da nexweşî hene û ewên ku li naw şar da direwa belav diken, nerawestin, Em dê te li dijî wan biarzînin û paşê, ew dê tenê bo demeke kurt cînarê te bimînin. ⁶¹ Ew dê bêne, nerênî kirin, li her derê ew bêne peyda kirin, ew dê bêne desteser kirin û bi kuştinê bêne li nav birin. ⁶² Xwe dê, bo ewên ku pêsta çoyne ew rêbaze damezranidiye û tu çi guhertinê li rêbaza Xwe dê, da nabînî, ⁶³ Mirov sebret bi Demjimêrê li te dipirsin, bêje, 'Xwe dê, bi tenê zanista vê heye.' Çi dê te têbigehînt? Belke Demjimêr gelek nêzik bît. ⁶⁴ Birastî Xwe dê, ewên nebawer nerênî kirîne û agirek geş bo wan amade kiriye. ⁶⁵ Ew dê ta bêdawayî wêderê da bimînin, bêy ku hîç kesek piştî wan bigrît yanî yarmetiya wan bidet. ⁶⁶ Roja ku rûyê wan di naw agir da dizvrit, ew dê bêjin, 'Xwezî Me, peyrevî li Xwe dê û peyamber kiriba' ⁶⁷ Û ew dê bêjin, 'Xwedanê me! Birastî me peyrevî li serok û serwer xwe kirbû û ewan em li rê derêxistin. ⁶⁸ Xwedanê me! Eşkenceyeke duqat bide wan û bi nerênîyeke mezin, ewan nerênî bike.' ⁶⁹ Bawermendino, weke wan nebin ku bêrêzî bi Mûsa kiribûn, Xwe dê ew li gotinên wan pak kir û li bal Xwe dê, birûmet we rêz lê hatibû girtin. ⁷⁰ Bawermendino hişyarê Xwe dê bin û bi peyvên rast bipeyvin ⁷¹ û Ev, dê kiryarê we bo we serast biket û dê li gunehê we bibhorît. Her kesê peyrevî li Xwe dê û peyamberê Vî biket, bêguman ew dê, serkevîneke gelek mezin dest xwe bêxî. ⁷² Birastî Me, bawerî pêşkêşî asimana, erdê û çiyaya kir, ewan nepejirand ku hilgirin û lê tirsîyan, lê mirov hilgirt, birastî ew bêdad û nezan bû. ⁷³ Liber hindê belke Xwe dê, sizayê bidete mêrên durû, jinên durû, mêrên ku 'hevala' bo Vî peyda diken û jinên ku 'hevala' bo Vî, peyda diken û belke Xwe dê, peşîmaniya mêrên bawermend û jinên bawermend bipejirînt. Xwe dê, Lêbihore û Rehmê didet.

34. Para Şîbayê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Pesn bo Xwe dê ye, Evê ku ewa di asimana û ewa di erdê da ya Vî ye û pesn bo Vî ye, di Dawiyê da, Ev dadwerekê agahe. ² Ev dizanît ku çi diçîte erdê da û çi lê tête der û çi li asiman ra tête xarê û çi diçîte da. Ev Rehmê didet û Lêbihore. ³ Lê ewên nebawer dibêjin, 'Demjimêra nayête ser me.' Bêje, 'Belê bi Xwedanê min, bêguman ew dê bête ser we! Zanayê ewa nedîtiye! Tenanet giraniya nixteyekê jî li asimana û erdê da jî bezir nabît, neji li wê biçûktir yanji mezintir ku li tomarek aşkîra da nebît. ⁴ Bi wî awayî Ev, belke padaş bidete ewên ku bawer diken û karên durust diken, ewan dê lêbihorîn û debarek giran buha hebît. ⁵ Lê, ewên ku li dijî eşkereyên Me dixebitîn ku wan têk bişkinin, ewan dê eşkenceya eşek bijan hebît. ⁶ Ewên ku zanist bi wan hatiye dan, ew dibînin eva li bal Xwedanê te ra bo te hatiye şandin rastiye û ev rênivîniyê rêya Ev ê Bihêz û hêjayê hemû pesnê diket. ⁷ Lê nebawer dibêjin, 'Em te bibene bal mêrekê ku te agahdar biket dema ku tu di pirt pirt bûnê da, bi tewawî pirt pirt bûy tu dê ser li nû bêye afirandin?' ⁸ Meger wî sebareti bi Xwe dê, direwek çêkirî yanji cinê di wî daye?' Belê ewên ku bawerî bi ew Dawiyê neken, ew dê eşkencê bikêşin û şaşiyek gelek mezine. ⁹ Meger, ew nazêndene ewa ku li pêşya wan daye û ewa ku li pişt wan daye li asiman û erdê da? Eger Em, bixwezî, Em dikarin wel erdê biken ku wan qurt biket, yanji bihêlin ku li asimana ra pirtik berbîne ser wan, birastî lêreda nîşaneyek heye, bo hemû ew koleyên ku dizivrin. ¹⁰ Bêguman Me li qencyên Xwe dane Dawûd. Me got, 'Çiyano, pesna Xwe dê, digel wî dupat biken û hûn balinde jî, wisa biken.' Me, bo wî asin nerim kir. ¹¹ 'Qapûta li rêza zincîra çêke û nawbera wan jî baş bipîvên, serast kar biken, ewa hûn diken Ez dibînim.' ¹² Jibo Silêman jî ba. Danê wê yê sibêdê mangekê û danê wê yê nîwro mangek bû. Me, wel kaniyeke birinc^a kir ku bo wî biherikît û li naw cîna da jî ew hebûn ku pê destûra Xwedanê Vî, li bin desthilata wî da kar dikirin. Eger yêk li wan li destûra Me la daba, Me, dihêla ku ew eşkenceya guriya geş tam biket. ¹³ Ewan bo wî, her tiştê ku wî dixwest çê dikirin, koşk, şêwe, hewzên ku hindî gerên avê mezin bûn û mencil jî çêdikirin. 'Binemala Dawûd bi sipasdarî bixebitîn, lê hindêk li koleyên Min sipasdarin.' ¹⁴ Paşê, dema ku Me, mirîna wî ragehand, hîç tiştêkê nîşa wan neda ku ew miriye, bes rihtîberek erdê nebît, ku kopalê wî dixwar. Lê dema ku ew kete xarê, bo cîna aşkîra bû, eger ewan ya nedît zanîba, ew di eşkenceya serşorker da nedîman.

¹⁵ Bêguman bo Şîbayê jî, di cihê jiyana wan da, nîşaneyek hebû, du baxçe, yêk li destê rastê, yêk li destê çepê 'Li ew debarên ku Xwedanê we bo we dabîn kirîne bixwen û sipasdarê Vî bin, erdekê baş û Xwedanê we Lêbihore.'

¹⁶ Lê ewan rûyê xwe lê zivrand, li ber hindê Me li bendavê ra, lêmişt berda ser wan û Me her du baxçeyên wan digel baxçeyên ku meyveyên tal berhem tînan veguhertin û 'Temrîsk' û çend tiştên li darên 'Lote' ê.

¹⁷ Bi wî awayî, Me ew siza dan, çimkî ewan bawer nekir. Meger Em dê kesek dîke xêncî nankora siza biden? ¹⁸ Gundên ku pêş çava xûya dikirn, Me danabûne, li nawbera ewan û ew gundên ku Me, pîroz kirbûn, Me rêwîngiya li nawbera wan da dihar kiribû, 'Şev û roj bi tenahî, li nawber da hatûçonê biken.'¹⁹ Lê, ewan got, 'Xwedanê me, nawbera hatûçona me dirêj bike!' Ewan nerastî digel xwe kir Me, ew kirine serhat û Me bi tewawî ew belav kirin. Birastî lêreda nîşane hene bo hemû ewên bêhin fereh û sipasdar.

²⁰ Bêguman Iblîs, li rêya wan da, texmîna xwe rast dêrêxist, li ber hindê, ewan peyrevî li wî kirin xêncî komek bawermenda nebît ²¹ Herçend ku wî çî desthilat li ser wan da nebû, xêncî hindê ku Em aşkira biken, ewên ku bawerî bi Dawiyê hene li ewên ku gumanê lê diken, Xwedanê te parêzerê hemû tiştaya. ²² Bêje, 'Gazî ewên ku tu li kêleka Xwe dê, da li ber wan dipariyê, bike!' Ne li asimana û ne jî li erdê da ew xwedanê nixteyekê jî nîne, ne jî ewan hiç pişkek di wan da heye, ne jî bo Vî li naw ewan da yarmetîder hene.

²³ Digel Vî da, nawbêjvaniyê çî qazanc nîne, xêncî ewên ku Ev, destûrê didete wan. 'Piştî ku tirs li dilê wan tête hildan, ew dê bêjin, 'Xwedanê we çî got?' Ew dê bêjin, 'Rastî' Ev, herî Bilinde, herî Mezine. ²⁴ Bêje, 'Kêye li asimana û erdê ra bo te dabîn diket?' Bêje, 'Xwe dê, birastî, yan em yanî hûn li ser rênivîniyê ne, yanî bi aşkira şaşin.'²⁵ Bêje, 'Sebaret bi gunehên ku em diken, lêpirsîn li te nayête kirin, ne jî sebaret bi ewa tu dikey, dê lêpirsîn li me, bête kirinê.'²⁶ Bêje, 'Xwedanê me, dê me kom kete serhev, paşê dê bi rastiyê, li nawbera me da, dadweriyê biket, Ev Dadwerê Zanaye.'

²⁷ Bêje, 'Ka nîşanî min biden, ewên ku we, weke heval bo Vî peyda kirîne, belê birastî, Ev Xwe dê ye Bihêz û Têgeheştiye.'²⁸ Me tenê tu şandî ku bi taybetî mizgînî û agahdariyê bideye mirova, lê piraniya mirova nizanin.

²⁹ Ê ew dibêjin, 'Eger tu rast dibêjî, ev belêniye dê kengê bête?'³⁰ Bêje, 'We bo Rojekê hevdiştin heye ku hûn nikarin tenê bo demjimêrekê jî paşve biden, ne jî bidene pêş.'³¹ Ewên nebawer dibêjin, 'Em çî cara ne bawerî bi ev Xwandinê (Quranê) ne jî bi ewên pêş evê da diken.' Eger tenê te karîba bibînî dema ku dê nerastkara li hember Xwedanê wan bidene rawestandî, hindek wan dê gotinê ewê dîke direw derêxin. Ewên ku hatûbûne tepeser kirin, dê bêjine ewên xwe mezinzan, 'Eger li ber xatira we neba, em dê bibana bawermend.'

³² Ewên xwe mezinzan, dêbêjine ewên tepeser, meger em bûn ku rêgiriya we li rênivîniyê kir, piştî ku ew bo we hatibû? Belê, hûn her bixwe tawankar bûn.´

³³ Ewên tepeser dê bêjine ewên xwe mezinzan, ´Belê, ew bernamerêjiya we bû, şev û roj ferman didane me ku bawerî bi Xwe dê neken û me wekhev bo Vî damezrandin. ´Lê dema ku ew eşkencê dibînin, ew dê li peşîmaniyê da, mat bin û Em dê, lelê^a havêjine ûstê nebawera. Meger ew dê bo hîç tiştekê dike padaşê wergirin xêncî ewa ku wan dikir?´ ³⁴ Me çi cara agahîderek neşandiye naw gundekê da, bêy ku ewên heyî bêjin, ´Birasî em bawerî bi ev peyama ku digel te hatiye şandin naken´ ³⁵ û ew dibêjin ´Me gelek li we zêdetir mal û zarûk hene û em nayêne siza dan.´ ³⁶ Bêje, ´Birasî Xwedanê min bi firavanî debara didete her kesê ku Ev dixwazît û distînît jî, lê piraniya mirova nizanin.´ ³⁷ Ne malê we, ne jî zarûkên we, dê we bîniye ciheke nêzîkê Me, lê her kesê ku bawer diket û karên durust diket, ewan dê duqat^b padaş hebin, ber xatira ewa ku wan kiriye û ew dê bi tenahî, di avahiyên bilind da bijîn, ³⁸ lê ewên ku li dijî eşkeryên Me, xebatê diken, hewil diden ku wan têk bişkinin dê ewan bînine naw eşkencê da.´ ³⁹ Bêje, ´Birasî Xwedanê min, bi firavanî debara didete her yêk li koleyên xwe, ku Ev dixwazît û lê jî distînît û her tiştekê ku hûn bi xêrê diden, Ev, dê padaşê wê bidet, Ev bêhtrîne ku debara didet.´

⁴⁰ Di ew Roja ku Ev dê wan hemûya kom bikete ser hevda paşê Ev dê bêjite firîştâ, ´Meger ewane hûn diperestîn?´ ⁴¹ Ew dê bêjin, ´Paye bilindî ya Te ye! Tu piştîvanê me yî li dijî ewane da! Belê, ewan cin diperestîn û piraniya ewane bawerî bi wan dikirin.´ ⁴² Li Îro, hîç yêk li we, desthialt li ser ewên dike da nîne ku ne qazancê ne jî zirarê bigehînin,´ Em dê bêjine ewên ku nerastî kirin, ´Tam biken, eşkenceya agirê ku we nikolî lê dikir.´ ⁴³ Dema ku eşkeryên Me, zelal, bo wan tene xwandin, ew dibêjin, ´Ewe tenê mêreke ku dixwazît rêgiriya we li ewa ku we û berebabê we diperestîn biket û ew dibêjin eve li xêncî direwekê tiştek dike nîne, ku wî bixwe berhem îmaye.´ Ewên ku bawer nekiribûn sebarete bi rastiyê gotûbûn, dema ku bo wan hatibû, ´Xêncî cadûyek aşkira eve tiştek dike nîne,´ ⁴⁴ Me, çi nivîsînê pîroz nedaye wan ku bixwînin ne jî Me li pêş te da, çi kes şandin ku agahiyê bidete wan.

⁴⁵ Ewên pêş wan da jî nikolî lê kirin, ewane tenanet yêk li deha ku Me dabûye ewên ku pêş wan da, dest xwe nexistine, lê ewan jî nikolî li peyamberên Mîn kirin û nepejirandina Mîn çawa bû! ⁴⁶ Bêje, ´Ez tenê bo tiştekê şîretê dideme we, li pêşya Xwe dê rawestînin, bi cot yan jî bi tenê û hizir biken: çi cin li hevrêyê we da nînin, ew tenê agahdariyê didete we, pêş eşkenceya dijwar.´

⁴⁷ Bêje, 'Eger min daxwaza çî padaşa li we kiribît, ew bo we ye. Padaşê min tenê li bal Xwe dê ye û Ev gewahê hemû tiştê ye.' ⁴⁸ Bêje, 'Birastî Xwedanê min, rastiye pêşan didet. Zanayê ewa nedîtî ye.' ⁴⁹ Bêje, 'Rastî hatiye û direw ne dikarît destpê biket ne jî dikarît dubare bît. ⁵⁰ Bêje, 'Eger ez şaşiyê bikem, ez tenê şaşiyê li riha xwe dikem, lê eger ez hatime rênivîni kirin, ewe li ber ew sirûşa^a ku Xwedanê min, bo min kiriye, birastî Ev Dibhêt û Nêzîke.'

⁵¹ Eger te karîba bibînî, dema ew dê bitirsin lê ew nikarin birewin, ew dê li cihê nêzîk da bêne girtin, ⁵² ew dê bêjin, 'Em bawerî pê diken' Lê ew dê çawa biken, li ciheke hinde dût da, ⁵³ bêguman her li pêşta ewan bawerî pê nekirbû û li ciheke gelek dût da, hêriş kirbûne ser ewa nedîtî,⁵⁴ dê perjînek li nawbera wan û ewa ku wan dixwast bête danandin, her wek ya ku digel ewên weke wan li pêşta hatibû kirin. Birastî ew bi nigeranî di gumanê da bûn.

35. Para Destpêker

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Pesn bo Xwe de ye, destpêkerê asimana û erdê, Ev ê ku firîşteyên peyamber bi du per, sê û çar pera çêkirin. Ev li afirandinê zêde diket, ewa ku Ev dixwazît, birastî Xwe dê desthilat li ser hemû tişt da heye. ² Ewa Xwe dê, li rehma Xwe bidete mirova kes neşêt pêşiyê lê bigrît û her tiştê ku Ev pêşgîriyê lê biket, kes neşêt paşê berdet, Ev Bihêze Biryardere. ³ Mirovino, qenciya Xwe dê, bo ser xwe li bîr neken. Meger xêncî Xwe dê, çi afrînerek dîke heye ku li asimana û erdê ra debara bidete we? Çi xwedêyek dîke çinînin, bes Ev nebît. Hûn çawa hatine xapandin? ⁴ Eger dibêjine te direwîn, pêş te da, gotibûne peyamberên dîke jî direwîn û mijar dê bizvrine bo bal Xwe dê. ⁵ Mirovino, birastî belêniya Xwe dê raste, ber xatira hindê, nehêlin ku jiyana ev dinyayê, we bixapînit. Nehêlin ku xapîner, sebareti bi Xwe dê, we bixapînin, ⁶ birastî Şeytan dijminê we ye, liber hindê ew weke dijmin wergerin, ew tenê koma xwe gazî diket ku li naw hevrêyên guriya agir da bin. ⁷ Ewên ku bawer naken, dê eşkenceyek dijwar hebin û ewên ku bawer diken û karên durust diken, ewan dê lêbihorîn û padaşek gelek mezin hebît. ⁸ Bes ewê ku kiryarê wî yê nebaş li ber çavê wî hatiye xemilandin, ber xatira hindê, ew hizir diken ku başin? Birastî Xwe dê, dihêlît her kesê ku Ev dixwazît li rê derkevît û her kesê ku Ev dixwazît rênivîni diket. Pê xemgîniyê, bo wan riha xwe heder nede, birastî Xwe dê, tam dizanît ku ew çi diken. ⁹ Ev, Xwe dê ye ku ba ya dişînit û ew ewra kom diken, Em wan dihajone erdek mirî û Em pê wan erdê, zîndî diken, piştî mirina wê, Vejiyan dê wisa bît! ¹⁰ Eger her kesk hêzê bixwezît, hemû hêz ya Xwe dê ye, gotinên baş bilind dibine bal Vî û kiryarên durust bilind diken, lê ewane ku xeriteyên nebaş dikêşin eşkenceyeke dijwar çavniherê wane û xerîtê wan dê li nav biçin. ¹¹ Xwe dê, hûn li tozê afirandin paşê jî li dilopek avikê, paşê jî hûn kirine cot, hîç mêyek, bêy zanista Vî, ne pêgirana dibît ne jî dizêt, ne jiyana têtê bexşîn bi mirovek pîr, ne jî jiyana wî têtê kurt kirin, meger pêka tomarê nebît, birastî ewe bo Xwe dê, hêsane. ¹² Du derya wekhev nînin, eve şîrîn û xweşe bo vexwarinê û ew şor û tale, lê hûn li herduya jî goştê taze dixwen û hûn xemila derdêxin ku xwe veken û hûn gemiya dibînin ku naw da diçin, belke li ber hindê hûn li qenciyan Vî bigerên û belke li ber hindê hûn sipasdar bin. ¹³ Ev, wel şevê diket ku biçîte naw rojê da û wel roj diket ku biçîte naw şevê da, Vî roj û heyy kêrhatî kirîne, her yêk li wan bo demeke dihar kirî berdeham diket. Wisa ye Xwe dê, Xwedanê we, Padişahî ya Vî ye, ewên ku hûn li kêleka Vî da, li ber wan dipariyên, ewan tenanet desthilat li ser kewlê dindika xurmê da jî nîne,

¹⁴ eger tu li ber wan bipariyê, ew pariyana te nabihên, eger ew bibhîsin jî, ew nikarin bersiva te biden, di Roja Vejiyanê da, ew dê nikoliyê li hevaletiya te biken. Kes nikarî agahdariyê bidete te, wek Ev ê Agahdar. ¹⁵ Mirovino, hûnin ku we pêvîstî bi Xwe dê heye Xwe dê pêvîstî bi hîç tiştêkê nîne û jêhatiyê hemû pesna ye ¹⁶ eger Ev bixwazît, Ev dikarî we li nav bibet û afirandinek nû bînite der, ¹⁷ ewe bo Xwe dê, dijwar nîne. ¹⁸ Hîç bar hilgirek, barê yêke dîke hilnagrî, tenanet eger ewê ku barek giran lê hatibîte kirin bipariyêt jî, hîç tiştêkê lê nayête hilgirtin, tenanet eger xizmek nêzik jî bit. Tu tenê dikarî agahdariyê bideye ew kesên ku nedîtî li Xwedanê xwe ditirsin û nûbêjên xwe diken, her kesê ku xwe pak biket, ew bo riha xwe, xwe park diket, armanc bo bal Xwe dê ye. ¹⁹ Ewên kore û bîner wekhev nînin, ²⁰ neji tarîti û ronahî ²¹ ne sîber neji germahî, ²² neji ewên zindî weke miriya ne. birastî Xwe dê dibîte hokar, ew kesê ku Ev dixwazît bibhêt, lê tu nikarî wel ewê naw gorê da bikey ku bibhên, ²³ tu tenê bes agahîderî ²⁴ birastî Me, tu bi Rastiye şandî ku mizgînî û agahdariyê bidey, çî netewe nemane ku agahîder li naw ewan da derbaz nebibin. ²⁵ Eger ew bêjine te direwîn, ewên pêş ewan da çoyî jî gotibûn direwîn, peyamber pê nîşaneyên zela, nivîsînên pîroz û pirtûkên ronahîker hatine bal wan ²⁶ û piştî hingê Min ewên nebawer girtin, nepejirandina Min çawa bû!

²⁷ Meger tu nabîni ku Xwe dê çawa avê li asiman ra dişînite xarê û pê wê, Em berhemên rengaûreng tînine der û li çiyaya da xet hene sipî û sorên bi rengê çiyawaz û gelek reş hene, ²⁸ li naw mirova, rihtübera û ajelên kevî jî rengên cuda hene? Her wisa li naw koleyên Xwe dê da, tenê ewên ku zanist hene li Vî ditirsin. Birastî Xwe dê Bihêz û Lêbihore. ²⁹ Ewên ku nivîsîna pîroza Xwe dê dixwînin, nûbêja diken, li ew debarê ku Me bo wan dabîn kiriye bi aşkira û veşartî diden, hêviya danûsitandinekê biken ku çî cara tewaw nabît ³⁰ Ev, dê bi tewawî bidete wan û dê li qencyên Xwe jî, zêde bidete wan. Ev Lêbihor û Sipasdare. ³¹ Eva ku Me li nivîsîna pîroz da sirûş daye te, Rastiye û ewên pêş wê da piştrast diket, birastî Xwe dê, agahdarê koleyên Xwe ye û Dibînit! ³² Paşê Em bûne hokar, ewên ku Me li naw koleyên Xwe da hilbijartin nivîsîna pîroz bi mîrat biben, li naw ewan da ewe ku nerastî li riha xwe kiriye û li naw ewan da li nawberê daye û li naw ewan da jî bi destûra Xwe dê, di kiryarên baş da rêbere, ewe qencya mezine. ³³ Ew dê biçîne naw baxçeyên bêdawayî, li wêderê ew dê bi bazinên zêr û mercana bêne xemilandin, wêderê da dê cilên wan li armûşê bin.

³⁴ Ew dibêjin, 'Pesn bo Xwe dê bit Ev ê ku xemgînî li me maliye! Birastî Xwedanê me, Lêbihore û Sipasdare.

³⁵ Ev ê ku li ber qenciya Xwe, em li mala bêdaviyê da bicih kirîne, wêderê da bêhalî destê xwe nadete me, wêderê da westiyên destê xwe nadete me. ³⁶ Lê ewên ku bawer naken, dê biçine naw agirê cehnemê da, ne destûr bi wan tête dan ku bimrin neçî dê eşkenceya wê bo wan kêmbît. Bi wî awayî Em, padaşê didene hemû nankora. ³⁷ Ew dê, wêderê da bigiryên, 'Xwedan me, me bîne derê û em dê kiryarên durust biken, nek ewên ku me pêşta dikirin!' Meger, Me, jiyaneke têra xwe dirêj nedabû we ku her kesê bînîte bîra xwe têda bîreweriyê wergirît, eger we dê hişyarî vergirtiba? Meger agahîder bo we nehatibûn? Ber xatira hindê tam biken.' Bo ewên nerastkar çî yarmetîder çinabin. ³⁸ Birastî Xwe dê, bi ewa ku di asimana û erdê da weşartiye dizanît, birastî Ev dizanît ku di singa da çî heye, ³⁹ Ev e, ku hûn li ser erdê kirinê cêgir û her kesê ku bawer neket, dê nebaweriya wî li ser wî bît û nebaweriya nebawera xêncî kerb nebît bo wan li bal Xwedanê wan zêde naket. Nebaweriya nebawera xêncî dorandinê bo wan zêde naket.

⁴⁰ Bêje, 'We 'hevalên' xwe berçav girtine, ewên ku hûn li kêleka Xwe dê, da li ber wan dipariyên, Ka nîşanî min biden! Ewan çî tiştek li erdê da, afirandîye? Yanjî ewan çî pişkek li asimanana da heye?' Yanjî Me, çî nivîsînên pîroz dayne wan, lewma ew li ser belgeyên aşkira ne? Belê hindê ewên nerastkar belênîya xapandinê didene ewên dike. ⁴¹ Birastî Xwe dê, asimana û erdê xwedan diket ku nerawestîn, eger ew rawestîn, piştî Vî kesê dike nedikarî ewan xwedan ket. Birastî Ev Pêdagir û Lêbihore. ⁴² Ewan bi Xwe dê sûnd xwaribûn, sûnda xwe ya herî bihêz, eger agahîderek jibo wan hatiba, ew dê li her neteweyekê zêdetir hatibana rênivînî kirin, lê dema ku agahîderek bo wan hat, xêncî li rê derketinê tiştek dike li wan zêde nekir.

⁴³ Li ser erdê qude bûn û xerîtên nebaş kêşan, lê xerîtên nebaş kêşan tenê dizvrîte ser mirovê ewên ku xerîta dikêşin. Meger ew çavnihêrê rêkek dike ne, xêncî ewa mirovên berê? Hûn çî cara, hîç çeşne algorekê li rêbaza Xwe dê, da nabînin. Hûn çî cara, hîç çeşine rê derketinekê li rêbaza Xwe dê da nabînin. ⁴⁴ Meger ew li ser erdê da negeryane û dawîya ewên ku pêş wan da çoyne nedîtine? Ew li hêzê da gelek li wan bihêztir bûn! Lê, hîç tiştekê li asimana yanjî li ser erdê nabît bibîte hokarê têk çona Xwe dê. Birastî Ev Zanîne û Bihêze. ⁴⁵ Eger Xwe dê, mirov siza daban, ber xatira ewa ku wan dest xwe êxistiye, Vî çî rihtiber li ser piştê nedhêlan, lê Ev bo demeke dihar kirî, derfetê didete wan û gava ku dema wan hat, paşê birastî Xwe dê li koleyên Xwe dinhêrît.

36. Para Ya Sîn ê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Ya Sîn ² Bi Xwandina (Qurana) biryarder, ³ birastî tu li naw peyambera dayî ⁴ ser rêya rastî, ⁵ eşkereyek li bal Ev ê Bihêze û Rehmê didet, ⁶ ku belke tu neteweyekê agahdar bikey ku berebabê wan nehatibûne agahdar kirin û li ber hindê ew agahdar nînin. ⁷ Li dijî pîraniya wan gotin rast bûye, liber hindê ew bawer naken. ⁸ Birastî Me, lele^a têkiriye ûstê wan da, ew ta bin çena wane, liber hindê serê wan jêhel radwestî⁹ û Me berbestek danaye pêşya wan û berbestek danye pişt wan û ew peçavtine, lewma ew nabînin. ¹⁰ Ew bo wan wekheve, çi tu agahdariyê bideye wan, çi agahdariyê nedey ew bawer naken. ¹¹ Tu tenê dikarî agahdariyê bideye ewê ku peyrevî li bîranînê diket û nedîtî li xwedanê rehmê ditîrsî, lewma mizgîniya lêbihorînê û padaşek giran buha bide wî. ¹² Birastî, Em dê jiyane bidene miriya û ewa ku wan pêşta şandiye Me tomar kiriye û şûn pêyê wan jî, Me hemû tiştek di tomarek zelal da jimare kiriye. ¹³ Mînaka hevrêyên gund bo wan bîne gava peyamber hatine têda, ¹⁴ dema ku Me bo wan du şandin, lê ewan nikolî li her du ya kir. Paşê Me, bi yê sêyemîn piştîvaniya wan kir, ewan got, 'Birastî em bo we peyamberin,' ¹⁵ ewan got, 'Hûn tenê weke me bimirin û Xwedanê rehmê hiç tiştek neşandiye, hûn tenê direwa diken.'

¹⁶ Ewan got 'Xwedanê Me, dizanî ku em peyamberê we ne. ¹⁷ erkê me, tenê ewe ku em bi zelalî rabigehînin,' ¹⁸ Ewan got, 'Birastî em hokarê nebaşiyê li we da dibînin, eger hûn nerawestî, em dê we kevir baran biken û em dê pê sizayek gelek bijan li we biden.' ¹⁹ Ewan gotin, 'Hokarê nebaşiyê di naw we bixwe da ye. Ewe li ber hindê ye ku înayne bîra we? Hûn neteweyeke sînor bezênin. ²⁰ Paşê, li aliyê herî dûr şar da, mêrek bi helatî hat, wî got, 'Netewa min, peyreviyê li peyambera biken. ²¹ Peyreviyê li ewan biken ku daxwaza çi padaşa li we naken û ew hatine rênivînî kirin. ²² Çima ez, Ev ê ku ez berhem îname neperestim, hûn dê bizvrine bal kê? ²³ Dibya Ez li kêleka Vî, da xwedêyên dike vergirim?! Eger Xwedanê rehmê bo min zîrarê bixwazî, nawbêjvaniya wan, çi yarmetiya min naket û ew nikarin min biparêzin! ²⁴ Birastî paşê, ez dê bi zelalî li şaşiyê da bim. ²⁵ Birastî min bawerî bi Xwedanê we kiriye, li ber hindê gûhê xwe bidene min.' ²⁶ Hatîbû gotin, 'Were naw baxçe da,' Wî gotîbû, 'Xwezî netewa min zanîba, ²⁷ ku Xwedanê min, çawa li min bihorîy û ez li naw ewên birûmet da bicih kirîme.' ²⁸ Piştî wî, Me li asiman ra, li dijî netewa wî çi leşker neşandin, nejtî Em li ber da bûn ku bişînin, ²⁹ ew li qêrînekê zêdetir nebû û demûdest ew wemirîn. ³⁰ Mixabîni bo koleya! Her gava ku peyamberek bo wan hat, ewan henekê xwe pê kirin. ³¹ Meger, ew nabînin ku Me pêş wan da, çend nifiş li li nav birîne ku ew çi cara nazivrine bal wan?

³² Bêguman dê ewan hemûya bînine pêşya Me. ³³ Bo wan nîşaneyek heye, di erdê mirî da, Em jiyane didene û li wê dexil û dahna der dêxin û hûn lê bixwen,

³⁴ Me, baxçên darê xurma û rezên tirî danayne têda û Me we kiriye ku kanî av têda bilqa havêjin. ³⁵ Belke ew li berhema wê bixwen ku destê ewan berhem ne îna ye bes liber hindê ew sipasdar nabin? ³⁶ Paye bilindî bo Vî ye ku hemû ewa erd şin diket cot afirandiyê û li ewan bixwe jî û tiştên dike ku ew nizanin. ³⁷ Şev jî bo wan nîşaneyek ku Em rojê lê radiken û li ber hindê ew di tarîtiyê da ne ³⁸ û roj jî, diçîte cihê dema xwe ya destnîşan kirî ku destûra Ev Bihêz û Zana ye ³⁹ bo heyvê jî Me qonax destnîşan kirîne, taku ew dizvrit, weke pûşikê kevnê xurmê lê têt.

⁴⁰ Nayête hêlan ku roj ser heyvê da bigrît, neji şev dikartî pêş rojê bikevît, lê hemû li ser hêla xwe da dizvrit. ⁴¹ Nîşaneyek dike bo wan ewe, ku Me, berebabê wan di naw gemiyeke tîjî da hilgirtin ⁴² û Me ewên ku rengê wê diden bo wan afirandin ku ew lê siwar dibin. ⁴³ Eger Em, bixwazin, Em dikarin ewan bixendiqînin û kes jî nîne ku bersiva hewara wan bidet, neji ew dê bêne rizgar kirin. ⁴⁴ Tenê weke rehma li bal Me we û debar jibo demekê. ⁴⁵ Dema dibêjine wan, 'Hişyarê ewa ku li pêşya we ye û ewa ku li pişt xwe bin, belke li ber hindê rehm bi we bête dan,'

⁴⁶ çî nîşane li nîşaneyên Xwedanê wan bo wan nayên, xêncî ewên ku ew pişt xwe didene ⁴⁷ û dema ku dibêjine wan, 'Bidene ewên dike, li ewa ku Xwe dê, bo we dabîn kiriye' Ewên nebawer dibêjine ewên bawer kirî ' Dibya Em xwarinê bidene ewên ku Xwe dê dikarî xwarinê bidete wan, eger Vî xwastiba? Hûn di şaşiyek zelal da ne. ⁴⁸ Ew dibêjin, 'Kengê, dê ew belêniye bête cih, eger tu rast dibêji?'

⁴⁹ Lê, hemû ewa ku ew çavnihêrê wê ne, tenê qêrîneke, ku dê ser wan da bigrît, dema ku ew gengeşê diken.

⁵⁰ Ewê nekarin çî şîreta biken, neji ew dê vegeerêne bal mirovên xwe. ⁵¹ Dê zirna bête jenîn û demûdest, li gorên xwe ra, ew dê lezê biken bo bal Xwedanê xwe.

⁵² Ew dibêjin, 'Hewar li me! Kê em li cihê razana me, em vejandine?' 'Ewe ya ku Xwedanê, rehmê belêniya wê dabû û peyamber rast digot.' ⁵³ Li qêrînekê zêdetir nabît ku demûdest hemû dê pêşya Me amade bin. ⁵⁴ Lewma 'Îro çî nerastî li hîç rihekê nayête kirin û çî padaş bi te nayête dan, xêncî ewa ku te kirî.

⁵⁵ Birastî hevrêyên naw baxçe da, îro bi keyfxweşî mijûlin ⁵⁶ ew û hevjinên xwe bin sîberê da, li ser bermala rûniştine. ⁵⁷ Wederê da, bo wan meyve hene û bo wan her tiştê ku ew dixwazin heye. ⁵⁸ 'Aştî' peyweke li bal Xwedan ku Rehmê didet.

⁵⁹ Lê, ewên tawankar, hûn îro xwe bidene wêda. ⁶⁰ Zarûkên A Dem, meger Min ferman li we nekîrbû ku Şeytan neperestin, birastî ew bi aşkira dijminê we ye, ⁶¹ lê Min biperestin? Eve rêyek raste! ⁶² Bêguman ew hejmarek gelek zor li we, li rê derêxistine. Meger we hizra xwe bikar ne-îna? ⁶³ Ewe, ew agire ku belêniya wê bi we hatibû dan.

⁶⁴ Îro, têda bişewitin, çimkî we, bawer nedikir. ⁶⁵ Ew Rojê, Em dê devê wan bipeçêrin, lê destê wan digel Me dipeyvîn û pêyê wan gewahiya ew tiştê diden ku ewan dest xwe êxistbû. ⁶⁶ Eger Me xwastiba, Me dikarî çavê wan derêxin. Ew dê rewiya ban bo rêke, lê ewan dê çawa karîba ku bibînin? ⁶⁷ Eger, Me xwastiba, Me dê karîba ewan li ew cihê wan da, şeple^a biken, liber hindê ewan ne dê karîba pêşve biçin, ne jî paşve biçin. ⁶⁸ Eger Em jiyana her kesê dirêj biken, di afirandinê da Em wî berevajî diken. Meger ew hizra xwe bikar naynin?

⁶⁹ Me, ew fêrî helbesta nekiriye, ne jî ew bi qazancê wî ye, eve çî nîne xêncî bîranîn û Xwandina (Qurana) zelal nebît. ⁷⁰ Ku agahdariyê bidete her kesê ku zindiye û peyvê li dijî nebawera piştrast biket. ⁷¹ Meger, ew nikarin bibînin, li naw ew tiştên ku bi destê Me çêbûne, Me ajelên kevî afirandine ku ew xwedanê wanin? ⁷² û Me ew bo wan kevî kirîne, lewma li hindê wan siwar dibin û hindê wan jî dixwen ⁷³ bo ewan li wan da qazanc hene û vexwarin jî, meger ew sipasdar nabin? ⁷⁴ Lê ewan li kêleka Xwe dê, da xwedêyên dike vergirtine ku belke yarmetiya wan biden, ⁷⁵ ew nikarin yarmetiya wan biken, lê ew jibo wan şerwanên amade ne.

⁷⁶ Lewma, ber xatira ewa ku ew dibêjin, tengav nebe, birastî Em dizanin ku ew çî diveşêrin û çî radgehînin. ⁷⁷ Meger, mirov nabînît ku Me, ew li dilopa avikê afirandiye? Lêbinêrin û bibînin, ew bi zelalî dijberiyê diket, ⁷⁸ Ew bo Me mînakekê tînit û afirandina xwe li bîr diket. Ew dibêjît 'Kê dê jiyane bidete hêstika, dema ku ew rizîne?' ⁷⁹ Bêje, 'Ev ê ku cara yêkê ew afirandine, dê jiyane bidete wan, Ev zanist li ser hemû afirandinê da heye. ⁸⁰ Ev ê ku bo we li dara kesk agir çêkir, lêbinêrin û bibînin û hûn li wê hil diken. ⁸¹ Meger Ev ê ku afrînerê asimana û erdê ye, dikarî ewên weke wan jî biafrînit? Belê, Ev Afrînerê Zana ye,

⁸² Dema ku Ev dixwazît ku tişteke bibît, Ev tenê dibêjît 'Bibe' û ev Dibît!

⁸³ Li ber hindê Paye bilindî bo Vî ye, ku Padişahiya hemû tiştê li destê Vî daye û bo bal Vî ye ku tu dê bêye zivrandin.

37. Para Di Rêza da Rêz kirî

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Bi ewên ku di rêza da rêz kirî ² û ewên ku bi xurtî dihajon ³ û ewên ku bîranînê dibêjin, ⁴ birastî Xwe dê we yêke, ⁵ Xwedanê asimana û erdê û ewa li nawbera wan da ye û Xwedanê rojhilata. ⁶ Birastî Me, asimanê dinyayê pê sitêrka xemilandiye ⁷ û li dijî hemû çeşne şeytanên serhildêr parastiye, ⁸ ew nikarin guhê xwe bidene bilindrîn civatê, li hemû aliya we dihavêjine wan, ⁹ Têk şikandî, ewan dê êşkenceyek bê payan hebît ¹⁰ xêncî ewê ku bi dizî we dibet lê, pê çirûskê ku kon diken dikewine dû da. ¹¹ Li ber hindê, li wan bipirse, afirandina wan diwartire yanjî ewên ku Me afirandine? Birastî Me ew li heriya kelpûça ku dizeliqît afirandine. ¹² Lê tu seyr dimîni dema ku ew heneka diken, ¹³ dema ku tînine bîra wan, nayête bîra wan ¹⁴ û dema ku ew nîşaneyekê dibînin, ew heneka diken ¹⁵ û dibêjin, 'Li cadûyek zelal zêdetir, eve hîç tiştek dîke nîne' ¹⁶ 'Piştî ku em mirine û bûne toz û hêstik, em dê careke dîke bêne vejandin ¹⁷ berebabên me jî?' ¹⁸ bêje, 'Belê û hûn dê bêne serşor kirin,' ¹⁹ Paşê tenê dê yêk qêrîn bît! Lêbinêrin û bibînin! Ew dê zêndenê ²⁰ û dê bêjin, 'Hewar li me! Ewe Roja Dadweriyê ye.' ²¹ Ewe Roja Darizandinê ye, ku te nikolî lê dikir. ²² Ewên ku nerastî kiribûn kom kene ser hevda û ewên ku weke wanin û ewa ku wan diperestûn ²³ li kêleka Xwe dê, da. Pêşengiya wan biken bo rêya naw agir da ²⁴ û wan ragirin, birastî dê lêpîrsîn li wan bête kirin ²⁵ 'We xêre, hûn çima yarmetîya hevdu naken?' ²⁶ Belê wê Rojê da, ew dê xwe radest biken ²⁷ û ew dê bigehine hev du û lêpîrsînê li hevdu biken. ²⁸ Ew dê bêjin, 'Birastî hûn li aliyê rastê we dihatine bal me.' ²⁹ Ew dê bêjin, 'Belê, we bawer nedikir, ³⁰ me, çi desthilat li ser we da nebû belê her pêşta hûn neteweyek sînorbêzên bûn. ³¹ Li ber hindê, belêniya Xwedanê me, li ser me hatiye cih û birastî em dê tam biken. ³² Me hûn li rê derêxistin, birastî em bixwe li rê derketî bûn.' ³³ Liber hindê birastî li wê Rojê da, ew dê, digel hevda eşkencê par veken, ³⁴ Birastî Em, ewê digel tawankara diken. ³⁵ Birastî dema ku gotibûne wan, 'Çi xwedê nînin xêncî Xwe dê ' Xwe mezin kirbûn, ³⁶ û gotibûn, 'Meger dibya em waz li xwedêyên xwe bînin ser xatira helbestvaneke cingirî?' ³⁷ Belê ew rastî înyê û peyamberên berê jî piştrast kirîne, ³⁸ birastî hûn dê eşkenceya bijan tam biken ³⁹ û padaş bi we nayête dan, xêncî ewa ku we dikir.' ⁴⁰ Xêncî koleyên hîlbijartiyê Xwe dê. ⁴¹ Ewan dê debarek destnîşan kirî hebît. ⁴² Meyve û dê rêz li wan bête girtin ⁴³ li naw baxçeyên şadiyê da, ⁴⁴ li ser texa, rû bi rû yê hevdu. ⁴⁵ Dê fincanek li naw ewan da bête gêran, li kanî avekê ku diherike, ⁴⁶ sipî û tam xweşe bo ewên ku divexwen, ⁴⁷ tî wê da çi nexweşî nîne, neji ew pê ser xweş dibin.

⁴⁸ Dê hewrê digel wan da hebin, pê çavên ciwan li ber xwe dinêrin, ⁴⁹ weka hêkên parastî^a. ⁵⁰ Hindek li wan dê bi pirsiyara li hevdu nêzîk bin, ⁵¹ Gotinbêjek dê li naw ewan da bêjît ' Birastî min hevrêyek hebû ⁵² ewê ku dipirsî, 'Birastî tu yêk li wanî ku bawer diket, ⁵³ dema ku em bimrin û bibine toz û hêstik, em dê bêne anîn bo dadweriyê?' ⁵⁴ ew dê bêjît, 'Tu dê zêndêy?' ⁵⁵ Ew dê zêndetê û wî li naw guriya agir da bibînît ⁵⁶ û ew dê bêjîte wî, 'Bi Xwe dê, kê mabû tu min li nav bibey!' ⁵⁷ Eger li ber erênîya Xwedanê min neba, ez jî dê yêk li wan bam ku biribama naw da.' ⁵⁸ Paşê em dê çi carê dîke nemirin?' ⁵⁹ Xêncî mirina me ya cara yêkê edî, em nayêne eşkence kirin? ⁶⁰ Birastî eve destkevtê herî mezine!' ⁶¹ Jiboy eva mîna wê bila krêkar kar biken.

⁶² Meger eve mêvandariyeke başe yanjî dara Ziqomê, ⁶³ birastî Me, bo nerastkara ew kiriye ezmûnek! ⁶⁴ Birastî ew dare li bin guriya agir da şîn dibît, ⁶⁵ û meyveyên ku pêve tèn weke serê şeytana ne ⁶⁶ û birastî ew dê li wan bixwen û zikê xwe pê têt ken, ⁶⁷ paşê birastî, ew dê têkelekê ava kelandî li ser da vexwen, ⁶⁸ birastî paşê ew dê bêne zivrandin bo naw agirê bi gurî da. ⁶⁹ Birastî ewan berebabê xwe li rê derketî dîtine ⁷⁰ û li ser şûnpêyê wan lez lê kirîne ⁷¹ bêguman piraniya ewên pêş wan da, li rê derketin. ⁷² Bêguman Me, pêşta agahîder şandine naw ewan da. ⁷³ Lêbinêrin, dawîya ewên ku bi wan agahî hatibû dan çawa bû! ⁷⁴ Xêncî koyên hilbijartiyê Xwe dê! ⁷⁵ Bêguman Nû Xwe gazî Me, baştrîn bersivdera^b kiribû! ⁷⁶ Me, ew û mirovên wî li kerbê herî mezin rizgar kirin. ⁷⁷ Me, hêlaye nevyên wî bimînin, ⁷⁸ û Me bo wî hêlane naw nifşên paşê da, ⁷⁹ 'Aştî li ser Nû Xwe bît, li naw hemû dinyaya da!'

⁸⁰ Birastî Em wisa padaş didene ewên ku başiyê diken, ⁸¹ birastî ew yêk li koyên Me yên bawermend bû, ⁸² paşê Me, ewên dîke xendiqandin. ⁸³ Birastî li naw ewên weka wî da Ibrahîm jî hebû ⁸⁴ dema ew bi dilekê radest kirî, hate bal Xwedanê xwe, ⁸⁵ dema wî gote babê xwe û netewa xwe, 'Hûn çi diperestî?' ⁸⁶ Xêncî Xwe dê, hûn xwedêyên direw dixwazin? ⁸⁷ Li ber wê hindê, hûn li ser Xwedanê hemû dinyaya çi hizir diken?' ⁸⁸ Paşê wî zêndaye sitêrka. ⁸⁹ û wî got, 'Birastî ez nexweşim' ⁹⁰ Li ber hindê, ewan pişta xwe dane wî û çon.

⁹¹ Paşê ew li xwedêyên wan zivrî û got, 'Meger hûn naxwen?' ⁹² We xêre, hûn çima napeyvin? ⁹³ Paşê ew li wan zivrî û pê destê rastê li wan da. ⁹⁴ Ew bi helatîn hatine bal wî,

a: Şêwazek pesn kirinê di zimanê Erebi da, bo jinên ciwan, bedev, xweşik, rind.

b: Gabriyel (Cibraîl) dibêjît Em li aliyê Xwe dê we baştrîn bersiva diden!

⁹⁵ wî got, 'Hûn, evê dipereştin ku we bixwe kolaye^a, ⁹⁶ Xwe dê hûn afirandine û hûn ewê diken!' ⁹⁷ Ewan got, ' Bo wî avahiyekê^b çêken û wî havêjine naw agirê geş da.' ⁹⁸ Ewan dixwast ku xerîteyekê bo wî bikêşin, lê Me, ew gelek serşor kirin. ⁹⁹ Wî got, 'Birastî ez dê biçime bal Xwedanê xwe, Ev dê min rênivînî biket. ¹⁰⁰ Xwedanê min, li naw durustkara da bide min' ¹⁰¹ Li ber hindê, Me mizgîniya kureke pêdagir dayê. ¹⁰² Paşê dema ku ew hind mezin bû ku digel wî kar biket, wî got, 'Kurê min, birastî min xewnê da dît ku ez te qurbanî dikem, lewma lê binêre tu çi dibînî?' Wî got, 'Babo, bike weka ku ferman li te hatiye kirin û Xwe dê hez biket tu dê min bêhin fereh bibînî.' ¹⁰³ Piştî dema ku ewan her dû ya xwe radest kirin, wî ew dana ser teniştê rûmetê wî, ¹⁰⁴ Me gazî wî kir, 'Ibrahîm, ¹⁰⁵ bêguman te dîtî bicih îna.' Birastî bi wî awayî Em, padaş didene ewên ku başiyê diken, ¹⁰⁶ birastî eve ezmûnek zelal bû ¹⁰⁷ û Me, ew digel qurbaniyeke gelek mezin veguherî ¹⁰⁸ û Me bo wî hêlane naw ewên dawiyê da ¹⁰⁹ 'Aştî li ser Ibrahîm bît!' ¹¹⁰ Aha wisa Em, padaş didene ewên ku başiyê diken, ¹¹¹ birastî ew yêk li koleyên Me yê bawermend bû. ¹¹² Me, mizgîniya Ishaq dayê, pêşbînek li naw durustkara da ¹¹³ Me ew û Ishaq jî pîroz kirin, li naw paşketiyê ewan da durustkar hene û nerastkar jî, bi zelalî bo xwe. ¹¹⁴ Bêguman, Me qencyên Xwe li Mûsa û Harûn jî kir ¹¹⁵ Me, ew û netewa wan li kerbek gelek mezin rizgar kirin, ¹¹⁶ Me yarmetiya wan kir, lewma ew serkevtin, ¹¹⁷ Me nivîsîna pîroza zelal da wan, ¹¹⁸ Me, li ser rêya rast ew rênivînî kirin ¹¹⁹ û Me, bo wan hêlane naw ewên dawiyê da ¹²⁰ 'Aştî li ser Mûsa û Harûn bît!' ¹²¹ Aha wisa Em, padaş didene ewên ku başiyê diken, ¹²² birastî ew li koleyên Me, yê bawermend bûn. ¹²³ Birastî Ilyas jî, yêk li wan peyambêra bû ¹²⁴ dema wî gote netewa xwe, 'Hûn hişyarê wî nabin?' ¹²⁵ Hûn li ber Bal^c dipariyên û waz li bastrîne Afrînera tînin, ¹²⁶ Xwe dê, Xwedanê we û berebabên we yê berê?' ¹²⁷ Lê ewan, nikolî li wî kirin, ber xatira hindê, ew dê ewan bînin^d ¹²⁸ xêncî koleyên hîlbijartiyê Xwe dê ¹²⁹ û Me, bo wî hêlane naw ewên dawiyê da, ¹³⁰ 'Aştî li ser Ilyas bît!' ¹³¹ Aha wisa Em, padaş didene ewên ku başiyê diken,

234

- a:** Basê puta ye, ku put peresta pê destê xwe, ewan li dar û kevira dikolan û berhem tînan
b: Avahiyekê li dara çêken ku Ibrahîm peyamber naw da bişewtînin. Koçikê dara, lê gelek mezin.
c: Navê putekê ye, xwedêyeke direwe, serê çêla bi şax!
d: Ew dê bêne înan bo siza danê, çimkî ewan gotina Xwe dê, nepejirandiye!

¹³² birastî ew yêk li koleyên Me, yê bawermend bû. ¹³³ Birastî Lat jî, li naw peyambera da bû. ¹³⁴ Dema Me, ew û hemû binemala wî rizgar kirin ¹³⁵ xêncî pîre jinek nebît, ku li naw ewên paşve mayî da ma ¹³⁶ paşê Me, ewên dike wemirandin ¹³⁷ û birastî, di sibe zûya da hûn li ber ewan da derbaz dibin ¹³⁸ û di şevê da jî, meger hûn hizra xwe bikar naynin? ¹³⁹ Birastî Yûnis jî, li naw peyambera da bû ¹⁴⁰ dema ew helate ser gemiya tejî, ¹⁴¹ paşê wî pişk havêt, ew li naw ewên dorandî da bû ¹⁴² paşê masiyekê, ew qurt kir, dema ku ew tawanbar bû ¹⁴³ eger ew yêk li wan neba ku Ev paye bilind dikir, ¹⁴⁴ ew dê, di zikê wê da maba, ta Roja ku ew têne vejandin, ¹⁴⁵ lê Me ew nexweş havête ser deravekê ¹⁴⁶ û Em bone hokar ku dara şemamokê li ser wî da şîn bît. ¹⁴⁷ Me, ew şande bo bal yêk sed hezara yanjî zêdetir. ¹⁴⁸ Ewan bawer kir, ber xatira hindê Me, hêla ew bo demekê xweş biqetînin. ¹⁴⁹ Li ber hindê, li wan bipirse, 'Meger Xwedanê we kiç hene, dema ku we bixwe kur hene? ¹⁵⁰ Meger Me, firişte mê afirandin, dema ku ew gewah bûn? ¹⁵¹ Bêguman ew li direwê wanin ku dibêjin, ¹⁵² 'Xwe dê zaye.' Birastî ew direwa diken! ¹⁵³ Meger, Vî kiç li serwey kura da hilbijartin? ¹⁵⁴ We xêre, hûn çawa dadweriyê diken? ¹⁵⁵ Paşê hûn nayinine bîra xwe? ¹⁵⁶ Yanjî we desthilatek zelal heye? ¹⁵⁷ Bes nivîsîna xwe ya pîroz bînin, eger hûn rast dibêjin. ¹⁵⁸ Ewan ragehandiye, 'Li nawbera wî û cina da pêwendiyek heye, bêguman cin bixwe jî dizanin ku dê wan jî bîninê da' ¹⁵⁹ Xwe dê paye bilinde serwey ewa ku ew şirove diken ¹⁶⁰ xêncî koleyên hilbijartiyê Xwe dê ¹⁶¹ li ber hindê, birastî tu û ewa tu dipereştî ¹⁶² nikarin li ser Vî, da han biden, ¹⁶³ xêncî ewê ku dê li naw agirê geş da bişewitût. ¹⁶⁴ Li naw me da nînin xêncî, ewê ku cihek dihar kirî heye, ¹⁶⁵ birastî em li rêzê da radwestin. ¹⁶⁶ Birastî em, Vî, payebilind diken. ¹⁶⁷ Birastî ewan digotin, ¹⁶⁸ 'Eger me jî bîranînek li ewên berê heba, ¹⁶⁹ bêguman em jî dê bibana koleyên hilbijartiyê Xwe dê, ¹⁷⁰ Lê ewan bawerî pê nekir, ew dê gelek zû bizanin. ¹⁷¹ Peyva Me, geheştiye bi koleyên Me yên peyamber. ¹⁷² Bi rastî, ew dê li wan bin ku dê serkevtinê bidene wan, ¹⁷³ û birastî, şervanên Me, dê li wan bin ku dê serkevin. ¹⁷⁴ Lewma, bo demekê pišta xwe bide wan. ¹⁷⁵ Ewan bibîne, ew dê bibînin. ¹⁷⁶ Meger, ew sizaya Me ye ku ew dixwazin bilezînin? ¹⁷⁷ Dema ku ew dikevîte derdorê wan da, nebaşe sibe zû bo ewên ku hatibûne, agahdar kirin! ¹⁷⁸ Lewma bo demekê pišta xwe bide wan. ¹⁷⁹ Ewan bibîne, ew dê bibînin. ¹⁸⁰ Xwedanê te paye bilinde, Xwedanê hêzê, gelek serwey ewêye ku bo Vî şirove diken. ¹⁸¹ Û aşî li ser peyambera bît ¹⁸² û pesn bo Xwe dê, bît Xwedanê hemû dinyaya.

38. Para Sad ê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹Sad, Bi Xwandina (Qurana) pir li bîranîn! ² Belê, ewên nebawer di qudetû û dijberiyê da ne. ³ Me çend nifiş li pêş wan da li nav birîne, ewan gazî kir, lê ew dema rewiyanê nebû ⁴ Ew sersir^a mane ku li naw ewan bixwe da agahîdereke û ewên nebawer dibêjin, 'Ewe tenê cadûgerek e direwîne, ⁵ meger wî hemû xwedê kirîne, Xwe dê, Yêk? Birastû ewe tişteke sersirkerê! ⁶ Serokê li naw ewan da çone pêş, 'Berdewam bin! Digel xwedêyên xwe bêhin fereh bin, birastû ewe tişteke ku hatiye xwastin. ⁷ Me, eve li dînên dawiyê da nebhîstiyê, eve xêncî berhem înanê tişteke dîke nîne. ⁸ Li naw me hemûya da tenê bo wî bîranîn hatiye şandin?' Belê ewan guman li bîranîna Mîn heye, belê ewan hêştta eşkenceya Mîn tam nekiryê. ⁹ Meger ewan xizîneyên, Xwedanê rehma we hene, Ev ê Bihêz û Bexşende? ¹⁰ Yanjî padişahiya asimana û erdê û ewa li nawbera wan da, ya wane? Bes bihêle bila ew li mijara xwe we serkevin, ¹¹ şervanên wan yê li naw hêzên hevkar da hatine têkşikandin. ¹² Neteweya Nû Xwe, pêş ewan da nikolî lê kirin, Ad û Fireûn ê xwedanê sing^b jî ¹³ û Semûd, netewa Lat û hevrêyên naw daristan da, ew hêzên hevkarin! ¹⁴ Her yêk li wan nikolî li peyambera kirin lewma bi durustî hatine siza dan, ¹⁵ ew çavniherê çî nînin bes qêrînek nebît, bo wê jî direng nabît. ¹⁶ Ew dibêjin, 'Xwedanê me, bo me lezê li pişka me bike, pêş Roja Hisab ê. ¹⁷ Bêhin fereh be, digel ewa ku ew dibêjin, Dawûd ê koleyê Me bîra te bît, xwedanê hêzê, birastû ew berdewam zivrî, ¹⁸ Me, wel çiyaya kir ku digel wî li rojhilat û rojava da paye bilind biken ¹⁹ û balinde jî bi ref bûn, hemûya digel wî deng wedan. ²⁰ Me, padişahiya wî bihêz kir, Me tègeheştin da wî û li peyvîne da, rêbaza biryar danê. ²¹ Meger bo te hatiye nûçeya ew dozvana, dema ku li ser dîwar da çone odê da? ²² Dema, ew li Dawûd çone jor, ew li wan tirsîya, ewan got, 'Netirse. Em du dozvanin, yêk li me, nerastî li ewê dîke kiriye, pê rastiye li nawbera me da dadweriyê bike, bêdad nebe û me rênivîniyê rêya rast bike. ²³ Birastû ewe birayê mine, ew nehweêd û neh mih hene û min tenê mihek heye û wî got, 'Wê bispêre min' Û pê peyvên xwe serdestî li min kir^c. ²⁴ Wî got, 'Ew nerastî li te kiriye, ku xwastiye miha te bibete naw mihên xwe. Birastû gelek hevkar hevdu tepeser diken, xêncî ewên ku bawer diken û karên durust diken, ew jî kêmin.' Dawûd serweço ku Em wî taqî diken, liber hindê wî daxwaza lêbihorînê li Xwedanê xwe kir, kete ser çokên xwe û peşîmaniya xwe ragehand, ²⁵ Em, li wî xweş bûn. Birastû ew, dê nêzikî Me bît, ciheke baş ku bizvrîtê.

a: Ecêb

236

b: Alawek (kevir, asin, dar) 3ê goşe ku di erd da dikotin, bo nişane!

c: Mîn Rênivîniyê (Toratê) da xwand, Dawûd peyambere digel jina Uriya yê Hîtatî raza bû. Navê ew jinê Besşeba bû. Besşeba pêgiran bû, paşê Dawûd peyamber Uriya da kuştin û Besşeba bixwe îna. Besşeba dayka Silêman peyamber ye.

²⁶ ‘Dawûd, birastî Me, tu li ser erdê kirî cêgir. Lewma bi dadmendî li nawbera mirova da dadweriyê bike, peyrevî li hesta neke, bila tu li rêya Xwe dê nederkevî, birastî ewên ku li rêya Xwe dê, derdikevin, dê eşkenceyek bijan hebin, çimkî ewan Roja Hisabê li bîr kirine.’ ²⁷ Me, asiman, erd û tiştên li nawbera wan da bêşol ne-afirandin. Ewe texmîna ewên nebawere. Lewma heware li ewên ku bawer bi agir naken! ²⁸ Yanjî dibya Em, wekhev rabûn û rûniştinê digel ewên ku bawer diken û karên durust diken û ewên ku li ser erdê gendeliyê belav dikene biken? Yanjî dibya Em wekhev rabin û rûniştinê digel ewên ku hişyarê Vî û ewên ku nebaşin biken? ²⁹ Me nivîsîneke pîroz bo te şandiyê xarê belke tu hizira xwe li ser eşkereyên vê bikewê û bîreweriyek bît bo ewên xwedan têgehestin. ³⁰ Me Silêman da Dawûd, koleyeke erênî, ewê ku berdeyam dizivî. ³¹ Dema ku li pişt nivro da hespên ciwan nîşa wî dan, ³² wî got, ‘Birastî evîna min bo tiştên ciwan, serwey bîranîna Xwedanê mine, taku ew pişt perde da wenda bûn. ³³ ‘Ewan bizvînin!’ Û destpêkir destê xwe daye ûst û lingên wan, ³⁴ bêguman Me, Silêman taqî kir, Me cendekek^a dana ser textê wî, paşê ew zivî. ³⁵ Wî got; ‘Xwedanê min, li min bibhore! Padişahiyeke bide min ku kesê piştî min çinebît, birastî Tu bexşendey.’ ³⁶ Li ber hindê Me, ba jibo wî bikêr kir, ku li ser daxwaza wî hêdî çoye her derê ku wî rêkirê ³⁷ û şeytan jî, hemû avaker û melevan. ³⁸ Û ewên dî ku pê zincîra pêkwe girêdayî bûn. ³⁹ Ewe xelatê Me ye, li ber hindê bê hesab bide û bistîne.’ ⁴⁰ Birastî ew dê nêzîkî Me bît û ciheke başe bo zivîrînê. ⁴¹ Eyûb ê koleyê Me bîne bîra xwe, dema ku wî gazî Xwedanê xwe kir ‘Şeytan pê tengasî û êşê li min daye.’ ⁴² ‘Pê pêyê xwe lêde, ewe ava sar bo te ku tu xwe pê bişoy û vexwoy’ ⁴³ Me, binemala wî pêşkêşî wî kir, digel weke wan jî, rehmkê li bal Me we û bîranînek bo ewên ku têdigehin. ⁴⁴ ‘Çepekê^b bigre destê xwe û pê^c lêde û sûnda xwe neşkîne.’ Birastî Me, ew bêhin fereh dît, koleyeke erênî! Bêguman ew berdeyam zivîrî^d. ⁴⁵ Koleyên Me, Ibrahîm, Ishaq û Yeqûb bîra te bin, xwedan hêz û ditin. ⁴⁶ Birastî Me taybetî ew hilbijartin, bîr anîna malê, ⁴⁷ birastî jiboy Me, ew li naw ewên hilbijartî û bêhtir dane ⁴⁸ û koleyên Me, Ismaîl, Elîsa û ewê piştûvan (Zol kifl) bîr bîne, hemû li naw ewên bêhtir dane.

a: Laş, beden, cenaze

b: Tejî destekê, mistekê

c: Li gor Rênivîni (Toratê), dema Eyûb peyamber nexweş bû, jina wî dijûn danê. Eyûb peyamber sûnd xwar eger ew çêbît, ew dê sed qamçiya li jina xwe bidet, lê dema ew çêbû, ew li sûnda xwe peşîman bû, Xwe dê, got ‘Mistek li giya bigre destê xwe û pê giya li jina xwe bide bila sûnda te neşkêt. Giya nazike, mirov na êşînê!

d: Dizvrê bo bîranîna Xwe dê.

⁴⁹ Ewe bîranîneke, birastû ewê hişyar dê ciheke baş hebît ku bizvrîtê,
⁵⁰ baxçeyên bêdawiyê, derê wan dê li ser wan vekirî bin.
⁵¹ ew dê têda rûnên, ew dê daxwaza meyve û vexwarina firavan biken,
⁵² dê hevrêyên ku berxwe dinhêrin û kêrhatiyê ewanin dê digel ewan da bin.
⁵³ 'Eweye ku bo Roja Hisabê belêniya wê bi te hatiye dan, ⁵⁴ birastû ew dabîn
kirina Me çi cara bi dawî nayêt.' ⁵⁵ Eweye! Lê ewên sînor bezên dê cihek
nebaş hebin ku bizivrinê, ⁵⁶ Cehnem ku têda bişewtin, ciheke nebaş bo bêhin
wedanê, ⁵⁷ eweye! Bihêlin bila tam biken, aveke kelî û bi edab^a ⁵⁸ û cureyên
dike weka wan jî. ⁵⁹ 'Komeke dike jî digel te hene ku hêriş dikenê, ew xêr
nehatine! Birastû ew dê li naw agir da bişewitin.' ⁶⁰ Ew dê bêjin, 'Belê hûn xêr
nehatine! Hûn bûn ku we, eve serê me îna, ciheke gelek nebaş bo manê,'
⁶¹ Ew dê bêjin, 'Xwedanê me, her kesê eve serê me îna, bo wî, eşkenceya li
naw agir da, du qata zêde bike' ⁶² Ew dê bêjin, 'Çima em, ew mêra nabînin,
ku me li naw ewên nebaş da dihejmartin û ⁶³ henekê xwe bi wan dikirin?'
Yanjî dîtî li wan zivriye?' ⁶⁴ Ewe rastiye, şerê şênîyên^b agir. ⁶⁵ Bêje, 'Ez tenê
agahîderim. Çi xwedê nînin bes Xwe dê, Yêkta nebît, Ev ê Herî Bihêz,
⁶⁶ Xwedanê asimana, erdê û ewa li nawbera wan da, Bihêz û Lêbihor.'
⁶⁷ Bêje, 'Ew nûçeya gelek mezin, ⁶⁸ hûn piştî xwe didenê. ⁶⁹ Min çi zanist
sebarek bi serokên serwer da nîne, dema ku ewan gengeşe dikir, ⁷⁰ sirûş^c bi min
nehatiye dan, xêncî evê ku ez bi zelalî agahdariyê bidem.' ⁷¹ Dema Xwedanê
we gote firîşteya, 'Birastû Ez dê bimirekê li heriya kelpûça çêkem. ⁷² Dema ku
Min şêwe daye wî û li riha Xwe pif kire wî da, çokê xwe li ber wî biçewînin û
serê xwe binvînin. ⁷³ Lewma hemû firîşteya digel hevdû çokê xwe li ber wî
çemandin û serê xwe nivandin, ⁷⁴ xêncî Iblîs, ew xwe mezin kir û bûye
nebawer. ⁷⁵ Vî got, 'Iblîs, çi tiştêkê pêşya te girt ku çokê xwe li ber ewê ku Min
pê destê xwe afirandî biçemîni û serê xwe binvîni? Meger tu mezini? Yanjî tu
li naw ewên qude dayî' ⁷⁶ Wî got, 'Ez li wî bêhtîrim, Te ez li agir afirandime û
ew li heriya kelpûça afirandiye.'
⁷⁷ Ev got 'Têda derkeve, birastû tu hatî der kirin, ⁷⁸ birastû ta Roja Dadweriyê
dê nerêniya Min li ser te bît!' ⁷⁹ Lê wî got, 'Xwedanê min, ta Roja ku ew tene
vejandin, derfetê bide min,' ⁸⁰ Ev got, 'Birastû tu yêk li ewanî ku derfet heye
⁸¹ ta ew Roja ku dema wê baş dihare.' ⁸² Ew got, 'Bes bi hêza Te! Ez dê
hemûya li rê derêxim ⁸³ xêncî koleyên hîlbijartiyê Te li naw ewan da nebin.'
⁸⁴ Ev got, 'Bes rastiye û Ez rastiye dibêjim, ⁸⁵ bêguman Ez dê cejnemê bi te û
hemû ewên ku te dişopînin teji bikem.' ⁸⁶ Bêje, 'Ez bo evê^d daxwaza çi padaşa
li we nakem, neji ez dibêjim, ez ewim yê ku ez nînim,
⁸⁷ eve tenê bîranîneke bo hemû dinyaya. ⁸⁸ Bêguman piştî demekê tu dê
zaniyariyên evê bizanî.'

a: Ava pîs ku li birîna têtin, çirk av, Ava genî.

b: Xelk, ehl, akincî.

c: Gotina Xwe dê, Vehî!

d: Xwandin (Quran)

39. Para Kom ê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹Nivîsîna pîroz li bal Xwe dê, we hatiye şandin, Ev ê Bihêz û Biryarder.

² Birastî Me, nivîsîna pîroz birastiyê bo te şandiye, li ber hindê Xwe dê, bipereste û jidil we dîndar be, ³ bêguman dîndariya tewaw tenê bo Xwe dê, ye. Ewên ku parêzerên dîke li kêleka Vî da digrin, 'Em tenê ber xatira hindê ewan diperestî, belke ew me bînine ciheke nêzik Xwe dê, ' Xwe dê, dê sebare bi nakokiyê wan, dê li nawbera wan da, dadweriyê biket. Birastî Xwe dê, direwînên nebawer rênivîni naket.

⁴ Eger Xwe dê, xwastiba ku kurekê wergît, Ev dê karîba li heryêk li afirandinên Xwe hilbjêrît, her tiştê ku Ev dixwast, payebilindî bo Vî bît! Ev, Xwe dê Yêktaye, herî bi Hêze. ⁵ Ev afrînerê asimana û erdê bi rastiyê ye, Ev şev ê dora rojê dipêçît û rojê dora şevê da dipêçît, Vî, roj û heyv bikêr kirîne ku bo demeke dîhar kirî birewin, bêguman Ev Bihêz û Lêbihore. ⁶ Ev, hûn li rihekê afirandine, paşê Ev li wê cot bo wî çêkir, Ev heşt cûr ajelên kevî dane we. Ev, we di mal biçûka dayka we da, diafrînit, afirandin piştî afirandinê, di sê tarîtiyê da, Eve Xwe dê ye, Xwedanê we, padişahî ya Vî ye, çi xwedê nînin bes Ev nebît. Hûn çawa piştî xwe didenê? ⁷ Eger hûn bawer naken Xwe dê çi pêvîstî bi we nîne, Ev digel koleyên Xwe yê nankor keyfxweş nîne, eger hûn sipasdar bin Ev digel we keyfxweşe. Hiç bar hilgirek barê yêke dîke hîlnagrît. Paşê hûn dê bizivrine bal Xwedanê xwe û paşê Ev dê bêjîte we ku we çi dikir, Ev dizanît ku di naw singa da çi heye.⁸ Dema ku karesatek tête serê mirov, ew li ber Xwedanê xwe dipariyê û dizivrite aliyê Vî, paşê dema ku Ev li bal Xwe, we erênîyekê bi wî diket, ew li bîr diket, Ev ê ku ew pêsta li ber da dipariya û dijbera bo Xwe dê dadmezrînit ku li rêya Vî bibete der. Bêje, 'Bo demekê kurt xweşiyê li nebaweriya xwe biben, birastî hûn hevrêyên naw agir da ne.' ⁹ Ew kesê ku di şevê da, jidil we peyreviyê diket, serê xwe dinvînit, radwestît, li Dawiyê ditrsît, hêvîdarê rehma Xwedanê xwe ye? Bêje, 'Meger ewên ku dizanin, wekhevin digel ewên ku nizanin?' Tenê ewên ku têgehestin hene dê bînine bîra xwe!

¹⁰ Bêje, 'Koleyên Mîn ewên ku bawer kirîne, hişyarê Xwedanê xwe bin! Ewên ku li ev dinyayê da başiyê diken başe, erdê Xwe dê ferehe û birastî, ewên bêhin ferehe dê bêhejmar padaşê wan bi wan bête dan.'

¹¹ Bêje, 'Birastî destûr bi min hatiye dan ku Xwe dê biperestim û jidil we dîndar bim, ¹² destûr bi min hatiye dan ku yêkemîn bim ku xwe radest bikem.'

¹³ Bêje, 'Ez li eşkenceya Roja gelek mezin ditirsim, eger ez peyrevî li Xwedanê xwe nekem.'

¹⁴ Bêje, 'Ez Xwe dê, dipereştin û ji dil we dîndarê Vî me, ¹⁵ liber hindê her tiştê hûn dixwazin li kêlek Vî da bipereştin, Bêje, 'Ewên ku bi rastî dorandine, ew kesin ku dê xwe û binemala xwe jî, li Roja Vejiyanê da bidoşînin, bêguman ewe dorandina herî zelale. ¹⁶ Ewan dê konên agir li serwey xwe hebin û li bin xwe da jî dê bi wê bêne peçawtin. 'Xwe dê, pê evê koleyên Xwe ditrsînît, koleyên Mîn, hişyarê Mîn bin.

¹⁷ Ewên ku dûriyê li xwedêyên direw diken, bila ewan neperestî û bizvîne bal Xwe dê! Jibo wan mizgînî hene, lewma mizgîniyê bide koleyên Mîn,

¹⁸ ewên ku guhê xwe didene gotinê û peyreviyê li ya herî bêhtir diken, ewane, ewin ku Xwe dê rênivîni kirîne, ewane mirovên xwedan têgeheştînin.

¹⁹ Her wisa yêke wisa jî heye ku sizaya ragehandî ser xwe kiriye maf. Meger tu dê bikarî ewê li naw agir da, rizgar bikey? ²⁰ Lê, ewên ku hişyarê Xwedanê xwe ne, jibo wan avahiyên bilind li serwey avahiyên bilind ava kirîne, ku çem li bin wan da diherikin. Belêniya Xwe dê ye, Xwe dê, belêniya Xwe naşkênît.

²¹ Meger tu nabîni ku Xwe dê avê li asiman ra dişînite xarê û wê, weke kaniya di erdê da diherkînit, paşê pê wê giyayên rengên cuda berhem tînit, ewa ku paşê hişik dibît û tu dibîni zer dibît û paşê ew wan dikete pûş?

birastî lêreda bîr anînek heye, bo ewên ku têgeheştînin hene. ²² Lewma ewê ku Xwe dê, singê wi bo xwe-radest kirinê^a vekiriye, li ber wê hindê ew li ser ronahiyekê ye li bal Xwedanê xwe, lewma heware li ewê ku dilê wi bi bîr înana navê Xwe dê, req dibît! Ew bi zelalî şaşin. ²³ Xwe dê, bêhtrîn vegotin şandine xarê, nivîsîneke pîroz ku rengê hev diden û dupat^b diket, liber vê gorozme^c li cendekê^d ewan diçît ku li Xwedanê xwe ditîrsin, paşê bi bîranîna Xwe dê, pêst û dilê wan aram dibît, eve rênivîniya Xwe dê ye, Ev pê vê rênivîni diket, her kesê ku Ev dixwazît, ewê ku Xwe dê, dihêlit li rê derkevît, bo wi çî rênivîni nîne. ²⁴ Yêke wisa jî heye ku dê bi rûmetê xwe pêşgîriya nebaştrîn eşkenceya Roja Vejiyanê biket û dê bêjine nerastkara, 'Tam biken, ewa ku we dest xwe diêxist. ' ²⁵ Ewên li pêş wan da jî nikolî^e kirin û li cihêkê ra, siza kete ser wan ku ew tenegeheştînin, ²⁶ li jiyana ev dinyayê da Xwe dê seşorî bi wan daye tam kirin, bêguman sizaya di Dawiyê da mezintire, bes eger ewan zanîba.

²⁷ Bêguman li ev Xwandîne (Quranê) da, Me, bo mirova hemû çeşne mînak înayne, belke li ber hindê, ew bînine bîra xwe ²⁸ Xwandîneke (Quraneke) Erebi, bê hiç xar û xêçiyekê, belke li ber hindê ew hişyar bin. ²⁹ Xwe dê, ew mînakê tînitin: mêrek ku çend heval li ser da şer diken û mêrekê jî ku tenê xizmeta mêrekê daye, meger ew li berawird kirinê da wekhevin? Pesn bo Xwe dê ye lê piraniya wan nizanin.

³⁰ Birastî tu dê bimirî û birastî ew jî dê bimirin ³¹ paşê di Roja Vejiyanê da, tu dê pêşya Xwedanê xwe gengeşê bikey. ³² Kê dikarî li ew bédadtir bît ku sebarek bi Xwe dê direwa berhem tûnît û nikolîyê li rastiyê diket, dema ku bo wî têt? Meger di cehnemê da, avahiyek bo nebawera çinîne? ³³ Ewê ku rastî îna û bawerî pê kirine, ew hişyarin ³⁴ ewan dê hemû tiştê hebît ku ew li Xwedanê xwe dixwazin, ewe padaşê ewên durustkare ³⁵ Xwe dê, dê kiryarê wan yê herî nebaş bimalît û pêka baştrîn kiryarê wan, dê padaş bidete wan. ³⁶ Meger Xwe dê, têra koleyên Xwe nîne? Ew pê ewên xêncî Xwe dê, hereşa li te diken. Her kesê Xwe dê, bihêlît li rê derkevît ew kes, çi rênivînî nabît, ³⁷ Her kesê Xwe dê, rênivînî biket, kes çinabît wî li rê derêxit. Meger Xwe dê, Bihêz û Xwedan tole nîne? ³⁸ Eger tu li wan bipirsî, 'Kê afrînerê asimana û erdê ye?' Bêguman, ew dê bêjin, 'Xwe dê' Bêje, 'Tu dibînî ewên ku tu li kêleka Xwe dê, da li ber wan dipariyê, eger Xwe dê, xwastiba zîrarê li min bidet, ew dê bikarin zîrarê pûç biken? Yanjî eger Vî, xwastiba rehmê bi min biket, meger ew dê bikarin pêşgîriya rehma Vî biken? Bêje, 'Xwe dê, têra min heye, xwe dispêrine Vî, ewên xwe dispêrin, ³⁹ Bêje, 'Netewa min, pêka cihê xwe kar biken birastî ez jî kar dikem, hûn dê bizanin ⁴⁰ Kanê eşkence dê kê serşor biket û eşkenceya bêpayan dê bête serê kê.' ⁴¹ Birastî Me, ji bo te, nivîsîna pîroz şandîye xarê, bi rastiyê bo mirova. Her kesê ku hatiye rênivînî kirin, ew jibo riha xwe ye, her kesê li rê derkevît, ew bo xwe li rê diderkevît. Tu parêzerê ewan nînî, ⁴² Xwe dê, di dema mirinê da riha dibet û ewên ku dema razanê da namrin, Ev wan dibet ku Vî fermana mirina wan daye û ewên dike berdidet bo demeke dîhar kirî, birastî lêreda nîşane hene bo ew netewa ku hizir lê diket. ⁴³ Meger ewan li kêlek Xwe dê, da nawbêjvan vergirtine! Bêje, 'Her çend ku ne ew xwedanê tiştê ne neji têgehestinê?' ⁴⁴ Bêje, 'Hemû nawbêjvanî ya Xwe dê ye. Padişahiya asimana û erdê ya Vî ye, paşê tu dê bêye zivrandin bo bal Vî.' ⁴⁵ Dema ku bi tenê amaje^a bi Xwe dê têtê kirin, ewên ku bawerî bi Dawiyê naken, dilê wan di nefretê da diqermeçît, lê dema ku amaje bi ewên dike li kêlek Vî da têtê kirin, ew demûdest keyfxweş dibin. ⁴⁶ Bêje, 'Xwe dê! Destpêkerê asimana û erdê! Zanayê ewa veşartî, Gewah, Tu dê, li nawbera koleyên Xwe, da dadweriyê bikey, sebarek bi ewa ku wan li ser da nakokî hebûn ⁴⁷ Eger ewên ku nerastî kirine, hemû eva li ser erdê û ewa weke wê jî, digel da, ya ewan ba, dê bo serbestiya xwe biden, ta ku xwe li eşkenceya Roja Vejiyanê rizgar biken, dê bo wan zelal bît li bal Xwe dê we, ewa ku wan hisaba wê nekirbû, ⁴⁸ dê bo wan zelal bît nebaşiya ku wan dest xwe înbû û ewa ku wan henekê xwe pê dikir dê ewan dorpeç biket.

a: bas kirin, bîr înan, îşare pê kirin.

⁴⁹ Dema ku mirov zirarê dibînît, ew liber Me dipariyêt, lê dema ku Em erênîyekê bi wî diken, ew dibêjît, 'Ewe tenê li ber xatira zanista min bi min hatiye dan.' Belê ew tenê ezmûneke, lê piraniya wan ténagehin. ⁵⁰ Birastî ewên pêş wan da jî, her wisa gotin, lê ewa ku wan dest xwe înbû çî qazanc bo wan nebû ⁵¹ û nebaşa ya ku ewan dest xwe êxist bû li wan da û ewên ku nerastî kirîne, dê li wan bin ku nebaşiya ku ewan dest xwe êxistiye dê li wan bidet û ew nikarin birewin.⁵² Meger, ew nizanin ku Xwe dê, bi firavanî debara didete her kesê ku Ev dixwazît û distûnît jî? Birastî di ewê da nişane hene, bo ew netewa ku bawer diket. ⁵³ Bêje, 'Koleyên Mîn, ewên ku zêdegavî li dijî xwe kirîne, bila li rehma Xwe dê bêhêvî nebin, birastî Xwe dê, li hemû guneha dibihorît, birastî Ev Lêbihore û Rehmê didet. ⁵⁴ Bizivrine bal Xwedanê xwe û xwe radestê Vî biken, pêş ku siza li ser we da bigrît paşê yarmetî bi we neyête kirin. ⁵⁵ Peyrevî li bêhtrîne eva ku li bal Xwedanê we ra bo we eşkere bûye biken, pêş ku, nişkida siza li ser we da bigrît, dema ku hûn ténagehin, ⁵⁶ bila rihek nebêjît, 'Mixabinî li min, ku min guhê xwe nedaye eva sebareti bi Xwe dê û ez li naw ewan da bûm ku henekê xwe pê dikirin!' ⁵⁷ Yanjî bêjît, 'Eger Xwe dê, ez rênivînî kiribam, ez jî dê li naw hişyara da bam!' ⁵⁸ Yanjî bêjît, dema ku ew eşkencê dibînît, 'Eger min tenê derfetek dike heba, ez dê li naw ewan da bam ku başiyê diken!' ⁵⁹ Belê bêguman, eşkereyên Mîn bo te hatin, lê te nikolî lê kirin, tu qude bûy û tu li naw nebawera da bûy. ⁶⁰ Di Roja Vejiyanê da, tu dê ewan bibînin ku sebareti bi Xwe dê, direw gotibûn, rûmetê wan reş bûye. Meger ewên qude li cehnemê da mangehek çinîne? ⁶¹ Lê ewên ku hişyarê Vî bûn Xwe dê, dê ewan rizgar kete cihê tenahiyê, çî nebaşî li wan nadet, neji ew dê xemgîn bin. ⁶² Xwe dê, afrînerê hemû tiştê ye û Ev parêzerê hemû tiştê ye, ⁶³ kilîlên asimana û erdê yê Vî ne. Ewên ku bawerî bi eşkereyên Xwe dê naken, ewin ku dê bidorînin. ⁶⁴ Bêje, 'Hûn destûrê didene min ku xêncî Xwe dê, ewên dike biperestim, hey nezanino?' ⁶⁵ Bêguman sirûş bi te û ewên pêş te da jî hatiye dan 'Eger hûn 'hevala' bo Vî peyda biken, kiryarên we dê pûç bin û hûn dê biçîne naw ewên ku dê bidorînin. ⁶⁶ Belê Xwe dê, biperestî û li naw ewên sipasdar da be, ⁶⁷ Ew, Xwe dê pê pîvana serast napîvên. Di Roja Vejiyanê da, dê hemû erd li naw destê Vî da bît. Dê hemû asimana di destê Vî yê rastê da bêne badan. Paye bilindî bo Vî bît! Ev gelek serwey ew hevala ye ku ew bo Vî peyda diken! ⁶⁸ Dê pif kene zirnayê^a da û ewên di asimana û erdê da, dê bê hest bikevine xarê, xêncî ewên ku Xwe dê, dixwazît. Dê careke dike jî pif kenê û dem û dest ew dê li ser pêyê xwe bin û dê zêndenê.

⁶⁹ Erd, dê bi ronahiya Xwedanê xwe bibriqît, dê tomarê bînin, dê Pêşbîn û gewaha bînin û dê bi dadmendî li nawbera wan da dadweriyê biken û nerastî li wan nayête kirin ⁷⁰ û bi tewawî dê, bi hemû rihekê bête dan, jibo ewa ku kiriye, Ev dizanît ku ew çî diken. ⁷¹ Ewên nebawer dê bi koma hajone cehnemê da, komê xwe we, pêşengiya wan bête kirin bo naw cehnemê da. Taku dema ew digehinê, dê derê wê vebin û dergevanê wê dê bêjin, 'Meger li we bixwe peyamber bo we nehtibûne şandin, ku eşkereyên Xwedanê we bo we bixweînîn û agahdariyê biden bo ev Rojê hevdtîna we?' Û ew dê bêjin, 'Belê' lê peyva sizayê li ser nebawera hatiye çih. ⁷² Dê bête gotin, 'Li deryên cehnemê da herine jor, ta bêdawayî wêderê da bimînin, mangêha ewên qude^a nexweşe!' ⁷³ Ewên ku hişyarê Xwedanê xwe bûn, dê koma da hajone bo naw baxçe da, ta dema ku ew digehinê da, dê deriyê wê vebin û dergevanên wê dê bêjine wan, 'Aştî li ser we bît, we başî kiriye, lewma werne têda û ta bêdawayî têda bimînin,' ⁷⁴ û ew dê bêjin, 'Pesn bo Xwe dê, ye ku belêniya Xwe înaye çih û wel me kir ku em erd mîrat biben, em dê naw baxçe da li her derê ku em dixwazin bijîn.' Erêniye padaşê karkera.

⁷⁵ Hûn dê bibînin ku firişte doraliyê Text digrin, bi pesna Xwedanê xwe paye bilind diken, pê rastiye dê li nawbera wan da dadwerî bête kirin û dê bête gotin, 'Pesn bo Xwe dê, bît Xwedanê hemû dinyaya.'

40. Para Lêbihori

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Ha Mîm ² Ew nivîsîna pîroz li bal Xwe dê, Bihêz û Zanîn we hatiye şandin xarê, ³ lêbihorê guneha û pejirînerê peşmaniya, gelek diware li siza danê û Xwedanê eva bêpayane. Çi xwedê nînin, bes Ev nebît, armanç jibo bal Vî ye.

⁴ Kes gengeşê li ser eşkeryên Xwe dê, naket bes ewên nebawer nebin, Liber hindê, nehêle hatûçona wan li ser erdê te bilêbînît.

⁵ Pêş wan da, neteweya Nû Xwe, jî nikolî lê kirbû û komên piştî wan jî, hemû neteweya bername rêjî kirin ku peyamberên xwe bigrin û têkoşin ku pê direwê, rastiyê li nav biben, lê Min ew girtin û sizaya Min çawa bû! ⁶ Bi wî awayî peyva Xwedanê te li dijî nebawera da hate cih ku ew hevrêyên naw agir da ne.

⁷ Ewên ku Text hildigrin û ewên ku li derdorê wê ne, bi pesna Xwedanê xwe paye bilind diken û bawerî bi Vî hene û daxwaza lêbihorînê bo bawermenda diken, 'Xwedanê me, Tu hemû tiştê bi rehm û zanist himbêz dikey, lewma li ewên ku peşîman dibin û peyrevî li rêya Te diken bibihore û ewan li êşkenceya cehnemê biparêze ⁸ û Xwedanê me, ewan vergire naw baxçeyên bêdawiyê ku Te belênî daye wan û ewên durustkar li naw berebabên ewan da, hevjinên wan û paşkevîyê wan, birastî Tu Bihêz û Biryarderî. ⁹ Ewan li nebaşiyê biparêze, ewên ku Tu dê li nebaşiyên ew Rojê diparêzî, Tu dê rehmê bideye wî û ewe destkevta herî mezine.' ¹⁰ Birastû dê gazî ewên nebawer biken, 'Kerbê Xwe dê, gelek zêdetir li we divebû ku we bixwe kerb li xwe divebû, dema ku hûn hatine gazî kirin bo baweriyê lê we nepejirand.' ¹¹ Ew dê bêjin, 'Xwedanê me, Te du cara mirin da me û du cara jîyan da me û me gunehên xwe gotine, çi rêkê bo derketinê hene?' ¹² 'Ewe li ber xatira hindê ye, dema ku bi tenê gazî Xwe dê, hate kirin, we bawerî pê nekir, lê dema ku ewên dîke kirine 'hevalên' Vî, we bawerî pê kir.' Lewma dadwerî ya Xwe dê Bilind û Mezine. ¹³ Ev ê ku nîşaneyên xwe pêşanî we didet û li asiman ra bo we debara dişnîte xarê, lê kes nayînîte bîra xwe xêncî ewê ku zivriye. ¹⁴ Li ber hindê, li ber Xwe dê, bipariyên û jî dil we dîndarê Vî bin, herçend ku nebawer hez lê neken.

¹⁵ Serwey pileya ye Xwedanê Text ê, Ev sirûşa destûra Xwe didanête ser her yêk li koleyên Xwe ku Ev dixwazît ku sebarêt bi Roja Hevdîtînê agahdariyê bidet, ¹⁶ ew Roja ku ew dê bêne derê û hîç tiştê sebarêt bi wan li Xwe dê, weşartî nabît. 'Padişahiya ew Rojê bo kêye?' 'Xwe dê Yêkta! Ev ê heri Bihêz.'

¹⁷ Ew rojê dê padaş bidene her rihekê, bo her tiştê ku dest xwe êxistiyê, îro çi bêdadî nayête kirin Xwe dê lezgîne li hesab danê da.'

¹⁸ Agahdariyê bide wan, li ew Roja ku nêzik dibît, dema ku dilê wan di qirka wan daye û ewan dixendiçînît, ewên nebaşkar çi hevalê dilsoj nabin, neçî peyrewî li hîç navbêjvanekê tête kirin. ¹⁹ Ev agahdarê nêrînên dizîwe ye û ewa ku sing diveşêrin, ²⁰ Xwe dê bi rastiyê dadweriyê diket lê, ewên ku li kêleka Vî da gazî wan diken, bi hîç tiştekê dadweriyê naken, birastî Xwe dê ye Ev ê Bihîstine, Dîtine. ²¹ Meger, ew li ser erdê da negeriyane ku bibînin, dawîya ewên pêş wan da çibû? Ew li wane bihêztir bûn û hêmayeke bi bandor danane ser erdê, lê Xwe dê li ber gunchê wan, ew girtin û ewan kes çinebûn ku wan li Xwe dê biparêzît.

²² Çimkî peyamberên wan, pê belgeyên aşkira hatine bal wan lê ewan bawer nekîr, lewma Xwe dê ew girtin, birastî Ev gelek bihêze û bi dijwarî siza didet. ²³ Bêguman Me pê nişaneyên Xwe û desthilata zelal Mûsa şande ²⁴ bal Fireûn, Haman û Qarûn û ewan gotê, 'Cadûgerek direwîn! ²⁵ Dema ku wî, li bal Me we, rastî bo wan bir, ewan got, 'kurên ewên ku digel wî bawer diken bikujin û bihêlin jinên wan zindî bimînin' Bername rêjîya ewên ku bawer naken xêncî şaşiyê tiştek dîke nîne. ²⁶ Fireûn got, 'Bihêlin ez Mûsa bikujim, bihêlin bila ew li ber Xwedanê xwe bipariyêt! Birastî ez ditirsîyêm ku ew dînê we biguherît, yanjî ew bibîte hokarê gendeliyê li ser erdê.'

²⁷ Mûsa got, 'Birastî ez penaha xwe bo Xwedanê xwe û Xwedanê te dibem, li ber hemû ewên xwe mezin zan, ku bawerî bi Roja hesabê naken.' ²⁸ Mêrekê li binemala Fireûn ku baweriya xwe weşartibû got, 'Tu dê mêrekê bikujî çimkî ew dibêjît, Xwedanê min Xwe dê, ye?' Bêguman ew nişaneyên zelal li bal Xwedanê te ra bo te înayne, eger ew direwîne, bila ew ser serê wî bît û eger ew rast dibêjît, hindêk li eva ku wî hereşe pê kiriye dê bête serê te, birastî Xwe dê, ewê sînor bezên û direwîn rênivînî naket. ²⁹ Netewa min, îro padişahî ya weye, desthilatdar li ser erdê, lê eger sizaya Xwe dê, bête ser me dê kê yarmetiya me biket?' Fireûn got, 'Ez pêşanî we nadem, xêncî ewa ku ez dibînim, meger ez li ser rêya rast da we rênivînî nakem.' ³⁰ Ewê bawermend got, 'Netewa min, birastî ez bo we ditirsîyêm weka roja koma ³¹ weke çarenûsa netewa Nû Xwe, Ad, Semûd û ewên ku li paş wan da hatin, Xwe dê, bêdadiyê bo koleya naxwazît. ³² Netewa min, birastî ez bo we li Roja gazî kirinê ditirsîyêm, ³³ ew Roja ku hûn dê pişta xwe bidenê û birewin, bêy ku kesek hebît we li Xwe dê, biparêzît! Herkesê ku Xwe dê, bihêlît li rê derkevît, bo wî çi rênivînî çinabît. ³⁴ Bêguman pêşta, Yûsif jî pê nişaneyên zelal hatibû bal we, lê hûn çi cara li guman kirin, li eva ku wî bo we îna bû nerawestan, taku dema ew mir, we got, 'Xwe dê, çi cara piştî wî peyamberekê naşînît.' Bi wî awayî Xwe dê, dihêlît ku ewên gumandar û sînorbezên li rê derkevin.

³⁵ Ewên ku gengeşê li ser eşkereyên Xwe dê, diken, bêy ku hîç çeşne desthilatek bi wan hatibîte dan, kerbek gelek mezine li bal Xwe dê û ewên ku bawer diken jî, lê divebît. Bi wî awayî Xwe dê, dilê hemû zordestên xwe mezin zan girê didet. ³⁶ Fireûn got, 'Haman, bo min kelehekê çêke, belke pê wê ez bigehime rêya, ³⁷ rêyên naw asimana ku belke ez zêndeme Xwe dê, Mûsa. Belê birastî ez hizir dikem ku ew direwîne.' Bi wî awayî, Me kiryarên Fireûn yê nebaş li pêş çavên wî xemilandin û pêşgîrî li wî hate kirin bo ser rê û bernameyên Fireûn xêncî wêranyê tiştek dîke nebûn. ³⁸ Ew ê bawermend got 'Netewa min, peyreviyê li min biken! Ez dê we rênivîniyê rêya rast bikem. ³⁹ Netewa min, jiyana ev dinyayê tenê xweş qetandine, birastî Dawî mala manê ye. ⁴⁰ Herkesê nebaşiyê biket, dê ya weka wê bi wî bête dan û herkesê ku karê durust biket, çi jin bît yan jî mêr bît û bawer biket, ew dê biçine naw baxçe da û bêpîvan dê jibo wan bête dabîn kirin. ⁴¹ Netewe min, çima ez bo rizgariyê gazî we dikem, lê hûn min gazî naw agir diken? ⁴² Hûn gazî min diken ku bawerî bi Xwe dê nekem û bikeme 'hevalê' Vî, ewa ku min çi zanist li ser nîne, ez gazî we dikem bo bal Ev ê, Bihêz û Lêbihor. ⁴³ Çi guman têda nîne, ewê ku hûn min gazî dikenê çi pariyan bo nîne, ne ev dinyayê û ne jî li Dawiyê da û zivrîna me, jibo bal Xwe dê ye û ewên sînor bezên dê bibine hevrêyên naw agir da. ⁴⁴ Dê bête bîra we ku ez çi dibêjime we, li ber hindê, ez karûbarê xwe dispêrime Xwe dê, birastî Xwe dê koleya dibînît.' ⁴⁵ Lewma, Xwe dê ew li bername rêjîya nebaş a wan parast û sizayeke nebaş mirovên Fireûn di xwe da pêça, ⁴⁶ sibêdê û êvara dê agir berbîte wan. Ew Roja ku Demjimêr têt, 'Mirovên Fireûn dê biçine naw eşkenceya herî diwar da.' ⁴⁷ Dema ku ew li naw agir da, gengeşê diken, ewên lewaz dê bêjine ewên qude, 'Birastî em peyrevê te bûn, li ber hindê tu dê bikarî me li pişkek e, ew agir rizgar bikey?' ⁴⁸ Lê ewên ku qude bûne, dê bêjin, 'Birast em hemû di ewinê da ne, birastî Xwe dê, li nawbera koleyên Xwe, da dadwerî kiriye.' ⁴⁹ Ewên naw agir da, dê bêjine parêzvanê cehnemê, 'Li ber Xwedanê xwe, bipariyê bila bo rojekê eşkenceya me kêmbiket,' ⁵⁰ Ew dê bêjin, 'Meger peyamberên we bi belgeyên zelal nehatine bal we?' Ew dê bêjin, 'Belê' Û ew dê bêjît, 'Eger werenge bipariyê, lê pariyanê nebawer xêncî şaşiyê tiştek dîke nîne.' ⁵¹ Birastî Em, yarmetia peyamberên Xwe diken û ewên ku bawer diken li jiyana ev dinyayê da û li ew Roja ku dê gewah rabin. ⁵² Di ew Roja ku mahna çi qazanc bo ewên nerastkar çi nabin, ewan dê nerênî hebît û ewan dê mala nebaş hebin. ⁵³ Bêguman Me rênivîni da Mûsa û Em bûne hokar ku zarûkên Israîl, nivîsîna pîroz mîrat biben, ⁵⁴ rênivîni û bîranînek bo ewên xwedan têgehestin.

⁵⁵ Li ber hindê, bêhin fereh be, belêniya Xwe dê raste û jibo gunehên xwe daxwaza lêbihorînê bike bo pê pesna sibêdê û êvara Xwedanê xwe paye bilind bike. ⁵⁶ Birastî ewên ku li ser eşkereyên Xwe dê gengeşê diken bêy ku hiç desthilatek bo wan hatibît, çi tiştek di singê ewan da nîne, bes xwe mezin kirin nebît ku ew nagehinê. Liber hindê, penaha xwe bo Xwe dê, bînin, Ev Bihîstine, Dîtine. ⁵⁷ Afirandina asimana û erdê mezintre li afirandina mirova, lê piraniya mirova nizanin. ⁵⁸ Ewên kore û bîner wekhev nînin û nejî ewên bawer diken, karên durust diken û ewên ku karên nebaş diken, çend kêmtê bîra we! ⁵⁹ Birastî dê Demjimêr bêt û çi guman têda nîne, lê piraniya mirova bawer naken. ⁶⁰ Xwedanê we dibêjît, 'Gazî Min biken, Ez dê bersiva we bidem, birastî ewên ku qude ne ku Min bipereştin, dê serşor biçine cehnemê da.' ⁶¹ Ev Xwe dê, ye ku şev daye we ku hûn têda bêhna xwe weden û roj daye we ku hûn têda bibînin. Birastî Xwe dê bo mirova bêpayan qencî hene, lê piraniya mirova nankorin^a. ⁶² Wisa ye Xwe dê Xwedanê we, Afirînerê hemû tiştê, çi xwedê nînin bes Ev nebît, bes hûn çawa hatine xapandin? ⁶³ Bî wî awayî ewên ku hatibûne xapandin, nişaneyên Xwe dê, nepejirandibûn. ⁶⁴ Ev Xwe dê, ye ku bo we erd kiriye mangehek û asiman jî kiriye konek û şêwe daye we û şêweyê we bêkêmasî kir û tiştên baş bo we dabîn kirine, Ev e Xwe dê ye Xwedanê we, bes Xwe dê pîroz e, Xwedanê hemû dinyaya. ⁶⁵ Ev herdem Zindî ye û çi xwedê nînin bes Ev nebît, lewma liber Vî bipariyên û jî dil we dîndarê Vî bin, pesn bo Xwe dê ye Xwedanê hemû dinyaya. ⁶⁶ Bêje, 'Birastî li min qedexe hatiye kirin ku ewan bipereştin ku hûn di kêleka Xwe dê, da li ber wan dipariyên, dema ku li bal Xwedanê min we, belgeyên zelal bo min hatine û ferman li min hatiye kirin ku xwe radestê Xwedanê hemû dinyaya bikem.' ⁶⁷ Ev e ku tu li tozê afirandî, paşê li dilopeke avikê, paşê li şêweyekê ku dizeliqît, paşê tu sawa îname derê, paşê Vî hêla tu pê bigehî, paşê Vî hêla tu pîr bî û li naw we da ew hene ku pêşta li mirinê da diben û tu digehiye dema xwe ya destnişan kirî, belke li ber hindê tu hizra xwe bikar bînî. ⁶⁸ Ev e ku jiyan û mirinê didet û dema ku Ev fermana tiştê didet, Ev tenê dibêjîtê, 'Bibe' û ew heye. ⁶⁹ Tu nabînî, ewên ku li ser eşkereyên^b Xwe dê, gengeşê diken çawa li rê derketine!? ⁷⁰ Ewên ku nikoliyê^c li nivîsîna pîroz û eva ku Me, peyamberên Xwe pê şandine diken? Ew dê bizanin! ⁷¹ Dema ku dê lele^d li ûstiyê wan da bît û zincîr, dê ewan radikêşine ⁷² naw ava kelandî, paşê li naw agir da bişewitûnin ⁷³ û paşê dê bêjine wan, 'Ew kiweye ewê te dikire 'heval' ⁷⁴ di kêleka Xwe dê da?' Ew dê bêjin, 'Ewan, em bêxwedan hêlane, belê pêşta em liber çi tiştê nedipariyan.' 'Bî wî awayî, Xwe dê, dihêlît ku ewên nebawer li rê derkevin, ⁷⁵ ewe li ber hindê ye ku, we li ser erdê xweş qetand, bêy ku we maf hebît û hûn bi lewçetî rabûn û rûniştin.

a: Sipasdar nebûn. b: Ayet

c: Haşa kirin, direw derêxistin, bawer nekirin. d: Qeyda asin li ûstiyê mirovê girtî

⁷⁶ Li derwazên cehnemê da herine jor û ta bêdawayê li wêderê bimînin, ciheke nebaşe bo ewên qude. ⁷⁷ Li ber hindê bêhin fereh be, birastî belêniya Xwe dê, raste, çi Em pişkek li ewa ku Me belêniya wê daye wan, pêşanî te biden, yanjî Em pê mirinê te bibene, jibo bal Me ye ku ew dê bêne zivirandin.

⁷⁸ Bêguman Me pêş teda jî peyamber şandine, li naw ewan da ew hene ku Me, bo te basê wan kiriye û li naw ewan da ew jî hene ku Me bo te basê wan nekiriye û jibo hîç peyamberekê nîne ku çi nîşaneyekê bînît, bêy destûra Xwe dê! Lewma dema ku fermana Xwe dê bête, dê bi rastiyê dadwerî bête kirin û ewên ku direwîn bûn dê bidorînin. ⁷⁹ Ev Xwe dê, ye ku bo we ajelên kevî çê kirîne, ku hûn li hindeka siwar bin û hindeka jî hûn dixwen ⁸⁰ di wan da jibo we qazanc hene û belke li rêya ewan da hûn bigehine pêvîstiya di singê xwe da û li ser wan û ser gemiyên hûn têne hilgirtin. ⁸¹ Ev nîşaneyên Xwe pêşanî te didet lewma tu dê nikolîyê li kîj nîşaneyên Xwe dê bikey? ⁸² Meger ew ser erdê da negeriyane ku bibînin, dawîya ewên pêş wan da çawa bû? Ew gelek li wan zêdetir bûn, li wan bihêztir bûn û şûnewar danane ser erdê, lê ewa ku ewan bidestê xwe êxist bû, çi qazanc jibo wan çinebû. ⁸³ Dema ku peyamberên wan pê belgeyên zelal hatine bal ewan, ew keyfxweşê ew zanistê bûn ku wan hebû û li ber hindê, ewa ku wan henekê xwe pê kiribûn, ew dorpêç kirin, ⁸⁴ Lewma dema ku wan sizaya Me dît, ewan got, 'Em tenê bawerî bi Xwe dê diken û bawerî bi ewa ku me kirbû 'hevalê' Vî naken,' ⁸⁵ Lê bawerîya wan, çi qazanc jibo wan nebû, dema ku sizaya Me dîtin, rêbaza^a Xwe dê, ye ku li nawbera koleyên Vî da berdeyam diket û piştî hingê nebawera dê bidorînin.

41. Para Bi Hurî Hatî Şirove Kirin

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Ha Mîm ² Aşkîra bûnek li bal Xwedanê Rehmê we, Ev ê ku Rehmê didet, ³ nivîsîneke pîroz ku eşkereyên vê hatine şirove kirin, Xwandîneke (Quranek) erebî bo neteweyekê ku têdigehît, ⁴ Mizgînî û agahdariyê didet, lê piraniya wan piştî xwe didenê û li ber hindê ew nabihên. ⁵ Ew dibêjin, 'Dilê me, li dijî eva ku tu me gazî dikeyê, hatiye pêçan û di guhê me da keratî heye û li nawbera me û te da perdeyek heye. Li ber hindê tu kar bike, birastî em jî kar diken.' ⁶ Bêje, 'Ez jî tîne weke we bimirekim, sirûş^a bi min hatiye dan ku xwedê, we Yêke lewma rêya serast bigirine pêşya xwe bo bal Vî û daxwaza lêbihorîna Vî biken! Hewar li ewên ku jiboy Vî 'hevala' peyda diken, ⁷ ewên ku ew xêra bo wan hatiye dîhar kirin^b naden û bawerî bi Dawiyê naken! ⁸ Birastî ewên ku bawer diken û karên durust diken, dê padaşê bêpayan hebin.' ⁹ Bêje, 'Birastî tu bawerî bi Ev ê ku li du roja da erd afirand nake? Te jî bo Vî hemta damezirandine? Ev Xwedanê hemû dinyaya ye!' ¹⁰ Ev çiyayên qahîm danane ser da û Ev pîroz kirin, li çar roja da bijêviya jiyana wan dabîn kir, bê ciyawazî, jibo ewên ku dipirsin, ¹¹ Paşê Ev berê Xwe daye asimanê ku dukel bû, Ev gote wê û erdê, 'Werne hebûnê, bi dilxwaz yanî bi zorê' Ewan got, 'Em bi dilxwaz tîne' ¹² Ê li du roja da, Ev heft asiman tewaw kirin û bi sirûş destûra hemû asimana dayê da û Me, asimanê dinyayê bi çiraya xemiland û ewê diparêzin. Ewe çarenûsa Ev ê Bihêz û Zana ye. ¹³ Eger, ew piştî xwe bidenê, bêje, 'Min hûn agahdarê birûskê kirîne, wek ew birûska Ad û Semûdê' ¹⁴ dema ku peyamberên wan li pişt wan ra û li pêşiya wan ra hatine bal wan, 'Xêncî Xwe dê neperestî,' Ewan got, 'Eger Xwedanê me xwastiba, dê Vî firîşte şandibana xarê, liber hindê birastî em bawerî bi eva ku digel te hatiye şandin naken.' ¹⁵ Netewa Ad, bêy ku mafê wê hindê hebin li ser erdê qude bûn û gotin, 'Kê li me bihêztire?' Meger ewan nedidîtin ku Xwe dê, ew afirandî gelek li wan bihêztir bû, lê ewan nişaneyên Me nedpejirandin,¹⁶ li ber hindê, li rojên bextreşiyê da Me, bayeke bi qêrîn şande ser wan ku li jiyana ew dinyayê da sizaya serşoriyê bi wan bidene tam kirin, lê sizaya Dawiyê gelek serşortire û yarmetiya wan jî nayête kirin. ¹⁷ Sebaret bi Semûd jî, Me ew rênivîni kirin, lê ewan li rênivîniyê zêdetir hez li koretîyê kirin, li ber hindê sizaya birûska ûstî xar ker ew girtin, ber xatira ewa ku wan dest xwe êxistibû. ¹⁸ Ewên ku bawer dikirin û hişyarê Vî, bûn Me rizgar kirin. ¹⁹ Di ew Roja ku dujminên Xwe dê, bo naw agir da tîne kom kirin û di rêza da tîne rêz kirin, ²⁰ ta dema ku ew tîne tîda, dê guhê wan li dijî wan gewahiyê biden û çavê wan û pêstê wan jî, li ber xatira ewa ku wan dikir.

²¹ Ew dê bêjine pêstê xwe, ‘Çima we li dijî me gewahî da?’ Ew dê bêjin, ‘Xwe dê, wel me kir ku em bipeyvin, Ev ê ku wel hemû tiştê diket ku bipeyvin Ev bû ku bo cara yêkê tu afirandî û jibo bal Vî tu dê bêye zivrandin, ²² te xwe li bihîstin, dîtina û pêstê xwe neweşart ku ew li ser te gewahiyê neden, lê te texmîn kir ku Xwe dê, piraniya ewa tu dikey nizanî, ²³ li ber xatira ew texmîna ku te sebarek bi Xwedanê xwe texmîn kirî, ewê tu wêran kirî û tu bûye li naw ewên ku dorandine.’ ²⁴ Her çend ew xwe bêhin ferh ken jî, dê mangeha wan agir bît û eger ew bipariyên ku bihêlin ew serast kariyê jî biken, destûr bi wan nahête dan ku ew serastkariyê biken. ²⁵ Me, ji bo wan hevrê peyda kirîne ku ewa li pêşya wan bû û ewa li pişt wan bû pêş çavê wan xemilandine û peyv li ser wan hatiye cih li naw netewên cin û mirova ku li pêş ewan da mirîne, birastî ewan dorandibû. ²⁶ Ewên nebawer dibêjin, ‘Guhê xwe nedene ev Xwandinê (Quranê) li dema vê da bikene deng belke bi wî awayî hûn serkevin.’ ²⁷ Bêguman Em dê bibine hokar ewên ku bawer naken sizayeke dijwar tam biken. Bêguman Em dê pêka kiryarên wan yê herî nebaş padaş bidene wan ²⁸ eweye padaşê dujminên Xwe dê, agir! Jibo wan dê wêderê da mala bêdawayê hebît, padaşek jibo ewa li eşkereyên Me nepejirandin. ²⁹ Dê ewên nebawer bêjin, ‘Xwedanê me, ew cin û mirovên ku em li rê derêxistin pêşanî me bide, belke em ewan danêne bin pêyê xwe da ku ew li naw ewên herî nizim bin.’ ³⁰ Birastî ewên ku gotine ‘Xwedanê me Xwe dê ye û pêdagir mane, dê firîşte bêne xarê bo bal wan ‘Ne bitsin neji xemgîn bin, lê mizgîniya baxçe^a wergirin ku belêniya wê bi we hatiye dan. ³¹ Di ev dinyayê û di Dawiyê da jî, Em hevpeymanê we ne û her tiştê ku riha we hez lê biket dê wê derê da hebît û her tiştê ku hûn bixwazin we dê li wêderê da hebît.

³² Xêr hatinek, li bal Ev ê Lêbihore Rehmê didet.’

³³ Kê li ew bêhtir dipeyvît, ewê ku gazî diket bo bal Xwe dê, karê durust diket û dibêjît, ‘Birastî ez li wanîm ku min xwe radestê Xwe dê, kiriye^{b?} ³⁴ Baş û nebaş wekhev nînin, pê ewa baş wêda bide û paşê lê binhêre û bibîne nawbera dujminê te digel te dê weka hevalê te yê nêzik lê bêt. ³⁵ Lê nadene kesê xêncî, ewê bêhin fereh û nadene kesê xêncî ewê xwedanê bexteke gelek mezin.

³⁶ Eger Şeytan pê piste pistê^c pêşniyareke nebaş bi we biket, penaha xwe bo Xwe dê bînin, birastî Ev Bihîstine, Zanîne.³⁷ Şev û roj, tav^d û heyv li nîşaneyên Vî ne, çokên xwe nedanên û serê xwe li ber rojê nenivînin neji li ber heyvê, lê çokên xwe biçemîne û serê xwe li ber Xwe dê binvînin Evê ku ew afirandine, eger tu tenê Ev diperestî. ³⁸ Lê eger ew xwe mezin diken, ewên ku nêzikê Xwedanê te ne, şev û roj Vî paye bilind diken û nawestiyên jî.

a: Biheşt

b: Mosliman

c: Dengê bêdeng li serê we da bo we hizra çêket!

d: Roj, hetav

³⁹ Li naw nîşaneyên Vî da, tu dibînî ku erd çole, lê dema ku Em bo wê avê dişînine xarê, ew dibzivît û şîn dibît, birastî Ev ê ku jiyane didetê, bêguman dê jiyane bidete miriya, birastî Ev desthilat li ser hemû tiştê heye.

⁴⁰ Birastî ewên ku eşkereyên^a Me têk^b diden, li Me weşartî nînin, lewma meger ewê ku tête havêtin bo naw agir başe yanji ewê ku bi tenahî tête Roja Vejiyanê da? Her tiştê ku hûn dixwazin biken, birastî Ev dibînî ewa hûn diken. ⁴¹ Ewên ku bawerî bi bîranîne naken, dema ku jibo wan têt, birastî ev nivîsîna pîroz gelek bihêze, ⁴² direw nayête têda ne li pêşve û ne li paşve, eşkereyeke li bal Ev ê Biyarder û Jêhatiyê Pesnê. ⁴³ Çi bi te nayê gotin xêncî eva ku bi peyamberên pêş te da hatibû gotin, 'Birastî Xwedanê te Xwedanê lê bihorîne ye û Xwedanê sizaya dijware. ⁴⁴ Eger Me, kiriba Xwandîneke (Quraneke) bihanî, ewan dê gotiba, 'Çima eşkereyên wê bi hûrî nehatine şirove kirin? Bihanî û Ereb?' Bêje, 'Eve, bo ewên ku bawer diken, rênivîni û dermaneke, lê ewên ku bawerî pê naken, li guhên wan da keratî heye û jibo wan têda koretî heye, li ciheke dûr we gazî ewan diken.' ⁴⁵ Bêguman Me nivîsîna pîroz da Mûsa, lê têda nakokî peyda bû, eger li ber xatira peyvekê ku pêşta, li bal Xwedanê te da hatiye ragehandin neba, her li pêşta dê li nawbera wan da dadwerî hatiba dan, lê birastî ew li gumanê da ne û sebarek bi evê^c, guman hene. ⁴⁶ Her kesê kiryarên durust diket, ew jibo riha xwe diket û her kesê nebaşiyê diket, ew li dijî wê diket û Xwedanê we digel koleya bêdad nîne.

⁴⁷ Zanista Demjimêrê tenê ya Vî ye, hiç berhemek li naw qalikê xwe da naderkevît, neji bêt zanista Vî hiç mêtêk pêgirandin dibît neji dizêt. Di Rojê da, Ev dê gazî wan biket, 'Hevalên' Min, li kiwe ne?' Ew dê bêjin, 'Em bo Te radgehînin ku li naw me da çi gewah nînin' ⁴⁸ Ewên ku ew pêşta, liber wan dipariyan, dê li wan wenda bin û ew dê arxayîn bin ku ewan çi cih nîne ku birewinê. ⁴⁹ Mîrov çi cara li pariyan jibo başiyê nawestiyêt, lê eger nebaşî destê xwe bidete wî, ew hêviya xwe li dest didet û bêhêvî dimîni. ⁵⁰ Bêguman eger Em bihêlin, ew li rehma Me tam biket, piştî ku zirarê li wî daye, bêguman ew dê bêjît, 'Ewe bo mine, ez hizir nakem ku Demjimêrê dê bêt, tenanet eger min bizvînine bal Xwedanê min jî, birastî dê li bal Vî, jibo min baş hebît, Bêguman, Em dê ewên ku nebawer bûn agahdar biken ku ewan çi kiribû û Em dê eşkenceya herî dijwar bi wan bidene tam kirin. ⁵¹ Dema ku Em erênîye bi mirov diken, ew piştî xwe didetê û xwe dûr diket, lê dema ku nebaşî lê didet, ew dûr û dirêj dipariyêt. ⁵² Bêje, 'We liber çav girtiye eger eve^d li bal Xwe dê, we bît û hûn bawerî pê naken? Kê dikarî li ew kesê ku bi tundî dijatiyê diket, dûrtir li rê derkevît?

a: Aye

b: Wateya eşkereya diguherin.

c: Xwandin (Quran)

d: Xwandin (Quran)

⁵³ Em dê li ser elendê^a û di naw ewan bixwe da, nişaneyên Xwe pêşanî wan biden, taku ew bo wan zelal bît, ku eve^b Rastiye. Meger, ewe têrê naket ku Xwedanê we gewahiyê li ser hemû tiştê didet?

⁵⁴ Birastî, ew bi gumanin ku ew dê Xwedanê xwe bibînin, bêguman Ev hemû tiştê dorpêç biket.

42. Para Ravêj ê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Ha Mîm, ² Eyn Sîn Qaf ³ bi wî awayî, bo te û ewên pêş te da eşkere bûye, Xwe dê, Bihêze Biryardere. ⁴ Hemû ewa di asimana û erdê da ya Vî ye, Ev ê Bilind û gelek Mezine. ⁵ Kêm maye, hemû asimanê serê têk bişkên, firişte pesna paye bilindiya Xwedanê xwe radigehînin û daxwaza lêbihorînê bo ewên li ser erdê dixwazin, bêguman Xwe dê Ev ê Lêbihore û Rehmê didet. ⁶ Ewên ku li xêncî Vî, piştîvanê dike verdigrin, Xwe dê çavdêriya wan diket û tu parêzerê wan nînî.

⁷ Li ber hindê, Me, Xwandineke (Quraneke) Erebi bo te eşkere kiriye, belke bi wî awayî tu agahdariyê bideye dayka gunda û ewên li derdorê wê û sebarete bi Roja kombûnê agahdariyê bidey ku çi guman têda nîne, komek dê li naw baxçe da bit û komek jî dê li naw agirê geş dabît.

⁸ Eger Xwe dê xwastiba Vî dê karîba ewan bikete neteweyek, lê Ev her kesê ku Ev dixwazît verdigrîte naw rehma Xwe da û nerastkara kes nînin ku wan biparêzin yan jî yarmetiya wan biden.

⁹ Yan jî ewan li kêlek Vî da piştîvan wergirtine? Lê Xwe dê ! Ev piştîvane Ev jiyane didete miriya û Ev desthilat li ser hemû tişta heye.

¹⁰ Her tiştekê ku we li ser da nakokî hebît, bo Xwe dê ye ku biryarê li ser bidet. 'Ev Xwe dê ye, Xwedanê min, ez xwe dispêrime Vî û ez dê bizivirme bal Vî, ¹¹ Destpêkerê asimana û erdê.' Ev, li we bixwe jibo we cot çêkirin û jibo ajelan jî cot, Ev bi wî awayî we zêde diket. Çi tiştek weke Vî nîne, Ev Bihîstine, Dîtine. ¹² Kilîlên asimana û erdê yê Vî ne, Ev bi firavanî jibo her kesê ku Ev dixwazît dabîn diket û distînît jî, Vî zanista li ser hemû tişta heye. ¹³ Vî li ser dîn destûr dayne te ku dabûna Nû Xwe û eva ku Me bo te eşkere kiriye û eva ku Me destûr dabû Ibrahîm, Mûsa û Îsa jî ku 'Dîn damezrînî û li ser da nebîne parçe parçe' jibo ewên ku 'hevala' bo Vî peyda diken dijware ewa ku tu gazî wan dikey biken, Xwe dê her kesê ku Ev bixwe dixwazît bi Xwe hildibjêrît û rênivîniyê aliyê Xwe diket, herkesê ku dizivrît, ¹⁴ ew nebibûne parçe parçe ta piştî dema ku zanist jibo wan hatibû, kêberkêya nawbera wan! eger li ber xatîra peyvekê neba ku pêsta li bal Xwedanê te we hatibû ragehandin, jibo demek dîhar kirî, dê li nawbera wan da dadwerî hatiba kirin. Birastî ewên ku piştî wan nivîsîna pîroz bi mîrat birîne, guman têda hene û sebarete bi vê gumandarî.

¹⁵ Jibo wê hindê gazî bike û pêdagîr be, her wek ku ferman li te hatiye kirin û peyrevî li hestê wan neke, lê bêje, 'Ez bawerî bi eva di nivîsîna pîroz da dikem ku Xwe dê şandiye xarê û destûr bi min hatiye dan ku dadweriyê bînime nawbera we da. Xwe dê, Xwedanê me û Xwedanê me ye, kiryarên me bo me ne û kiryarên we jî bo we ne, li ber hindê bila çî gengeşe li nawbera me û we da çinebît Xwe dê, dê me kom bikete ser hevda û armanc jibo bal Vî ye.'

¹⁶ Ewên ku sebarek bi Xwe dê, gengeşê diken, piştî bersiva ku dayne Vî, gengeşeya wan digel Xwedanê wan pûçe, kerb dê bikevîte ser wan da û ewan dê eşkenceyek bijan hebît. ¹⁷ Ev Xwe dê ye ku nivîsîna pîroz birastî û hevsengiyê^a şandiye xarê. Çî tiştêk dê we tê bigehînit? Belke Demjimêr nêzik bît, ¹⁸ lê digêrên ku bilezînin ewên ku bawerî pê naken, lê ewên ku bawer diken sersamê wê ne. Ew dizanin ku ew Rastiye, bêguman ewên ku li ser Demjimêrê gengeşê diken bêguman gelek dûr li rê derketine.

¹⁹ Xwe dê, Digel koleyên Xwe, da herî nerme, Ev debara didete her kesê ku Ev hez diket, Ev Bi şêyan û Bihêze.

²⁰ Eger her kesek berhema jiyana Dawiyê bixwazît, Em dê bo ew kes, li berhema wê zêde biken lê her kesê berhema ev dinyayê bixwazît, Em dê lê bidenê, lê di Dawiyê da ew çî pişik nabin. ²¹ Yanjî ewan 'heval' hene ku li ser dîn destûra didene wan ku Xwe dê, fermana kirina wan nedaye? Eger li ber peyvek biryarder neba, dê li nawbera wan da dadwerî hatîba kirin, birastî ewên nerastkar dê, eşkenceyek bijan hebin.

²² Tu dê bibîni ku ewên nerastkar dê bitirsiyên, li ber xatira ewa ku wan dest xwe êxistîye û dê bête serê wan, lê ewên ku bawer diken û karên durust diken, dê li naw mêrgên şîn li naw baxçeya da bin. Ewan her tiştê ku ew li Xwedanê xwe dixwazin, dê hebin, eve mezintrîn qenciye ²³ li ber xatira wê hindê ye ku Xwe dê, mizgîniyê didete koleyên Xwe, ku bawer diken û karên durust diken. Bêje, 'Ez li ber hindê daxwaza çî padaşa li we nakem xêncî dilsoziyeke naw xizma da nebît.' Her kesek başiyê dest xwe bînit, Em dê bo wî têda baş zêde biken, birastî Xwe dê, Ev ê Lêbihor û Sipasdare. ²⁴ Yanjî ew bêjin, 'Ew sebarek bi Xwe dê direwek berhem înaye?' Eger Xwe dê xwastiba Vî dikarî dilê we bipêçît. Xwe dê direwa li nav dibet û pê peyvên Xwe, rastiye dadmezirînit. Birastî Ev dizanît ku çî tiştêk di singa da heye, ²⁵ Ev e ku peşîmaniyê li koleyên Xwe dipejrînit û li kiryarên nebaş xweş dibît, Ev dizanît tu çî dikey. ²⁶ Ev bersivê didete ewên ku bawer diken û karên durust diken û li qenciyên Xwe, zêdetir didete wan, lê nebawera dê eşkenceyek bijan hebît.

²⁷ Eger Xwe dê, debarên firavan dabane koleyên xwe, bêguman ewan dê li ser erdê serhildan kiriba, lê Ev hindî pêvîst dişînîte xarê, her tiştê ku Ev dixwazît, birastî Ev Agahdarê koleyên Xwe ye û ewan Dibînît ²⁸ Ev e ku baranê dişînîte xarê, piştî ku wan hêviya xwe wenda kiriye û rehma Xwe belav diket. Ev Paiştîvane, Jêhatiyê Hemû Pesna ye.

²⁹ Li naw nîşaneyên Vî da, afirandina asimana û erdê û ew rihîberên ku Vî li nawbera ewan da belav kirine, Vî şêyana wê hindê heyê ku ewan hemûya kom bikete ser hevda, her demekê ku Ev bixwazît. ³⁰ Her çeşne çarereşiyek bi serê we bêt, li ber hindê ye ku we destê xwe îname, lê Ev li piraniyê dibhorît ³¹ hûn nikarin li ser erdê birewine cihekê, we li kêleka Xwe dê da, çi piştîvan yanjî yarmetîder nînin. ³² Di naw nîşaneyên Vî da, gemiyên weke çiyaya li naw deryayê da hene ³³ eger Ev bixwazît, Ev dikarît ba dî cih da rawestînit û ew dê li ser rûyê wêda, bê bizvîn rawestabana, birastî lêreda nîşane hene, bo hemû ewên ku bêhin fereh û sipasdarin ³⁴ yanjî Ev dikarît ewan li nav bibet, ber xatira ewa ku wan destê xwe êxistiye, lê Ev li piraniyê xweş dibît, ³⁵ ewên sebarek bi nîşaneyên Me gengeşê diken, pêvîste bizanin ku bo wan çi cihê rewiyanê nîne. ³⁶ Lewma her tiştê ku bi we hatiye dan, tenê keyfxweşiya bo jiyana ev dinyayê, eva li bal Xwe dê baştir û mayendetire, jîbo ewên ku bawer diken û xwe dispêrine Xwedanê xwe, ³⁷ Ewên ku xwe li gunehê mezin û bêrewiştîyê diparêzin û dema ku ew tore ne, ew lê dibhorin ³⁸ û ewên ku bersiva Xwedanê xwe diden û nûbêja diken û karûbarên xwe bi ravêjê diken û li ewa ku Me bo wan dabîn kiriye didene ³⁹ û ewên ku dema zordest li wan diden xwe diparêzin. ⁴⁰ Padaşê kiryareke nebaş, kiryareke nebaş weka wê ye, lê her kesê lêbibhorît û aştîyê biket, dê padaşê wî li bal Xwe dê bît, birastî Ev hez nerastkara naket. ⁴¹ Her kesê ku xwe biparêzît, piştî ku nerastî li ew hatiye kirin, paşê li dijî wan çi rêke nîne, ⁴² tenê rê li dijî ewane ku mirova diçewşînin^a û bê maf li ser erdê da, serhildanê diken, ewan dê, eşkenceyeke bijan hebît. ⁴³ Her kesê ku bêhin ferehe û lê dibibhorît, ewe liber pêdagirî li ser mijarê ye. ⁴⁴ Her kesê Xwe dê, bihêlît ku li rê derkevît, ew çi piştîvan çinabin piştî Vî, hûn dê nerastkara bibînin, dema ku ew sizayê dibînin, dê bêjin, 'Jîbo zivrînê çi rêke hene?'

⁴⁵ Hûn dê ewan bibînî ku dê berbîte wan, liber serşoriyê ew ûstîxar bûne û dê bi dizî we zêndenê. Ewên ku bawer kirîne, dê bêjin, ‘Birastî ewên dorandî, ewin ku xwe û mirovên xwe di Roja Vejiyanê da dorandine.’ Bêguman, ewên nerastkar, li naw eşkenceya bêpayan da ne, ⁴⁶ ewan çî piştîvan çinabin ku li kêleka Xwe dê, da yarmetiya wan biden û ewên ku Xwe dê, li rê derêxî, ew çî rê çinabin, ⁴⁷ bersiva Xwedanê xwe biden, pêş ku ew Roja Xwe dê, bêt ku nayête paşve dan, di wê Rojê da, we çî penahgeh çinabî û jibo we çî nikolî jî lê nayête kirin. ⁴⁸ Lê eger ew piştî xwe bidenê Me, tu neşandî ku bibiye parêzerê wan, xêncî vê ku rabigehînî. Birastî dema ku Em, dibine hokar mirov li rehma Me tam biket, ew pê keyfxweş dibît, lê dema ku nebaşî tête serê wî, berxatira ewa ku wî pêştî bixwe pê destê xwe rêkiriye, birastî paşê mirov nankor dibît. ⁴⁹ Padişahiya asimana û erdê ya Vî ye, Ev diafrînî ewa ku Ev dixwazît, Ev ewên mê didete her kesê ku Ev dixwazît û Ev ewên nêr didete her kesê ku Ev dixwazît ⁵⁰ yanjî didete wan, mê û nêra û her kesê ku ew dixwazît nezok^a diket, birastî Ev Zaniste û Şêyane.⁵¹ Bo hîç bimirekê nîne ku dibya Xwe dê, digel wan bipeyvît, xêncî sirûşê, yanjî li pişt perdeyekê ra, yanjî bi şandina peyamberekê, ku bi destûra Xwe sirûşê bidet ewa ku Ev dixwazît, birastî Ev Bilind û Zana ye.

⁵² Bi wî awayî Me pê destûra Xwe sirûşek^b jibo te eşkere^c kiriye, ne te nivîsîna pîroz dizanî, neji bawerî, lê Me ev kire ronahiyek, ku pê vê rênivîni biken, ewê ku Em bixwazin li naw koleyên Xwe, da û birastî tu rênivîniya rêya rast bike, ⁵³ rêya Xwe dê, Evê ku her tiştê di asimana û her tiştê di erdê da, ya Vî ye, bêguman hemû mijar digehine bal Xwe dê.

a: Jibo peyva eqîm, min nezok bikar înaye, ewa ku nikarî bizêt.

b: Vehî, gotina Xwe dê.

c: peyva Rûh bikar hatibû ku bi Vehî, gotina Xwe dê hatiye vergêran, min peyva eşkere bikar înaye.

43. Para Xemla li Zêra

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Ha Mîm ² Bi nivîsîna pîroza zelal, ³ birastî Me, ev kiriye Xwandineke (Quranek) Erebi, belke hûn têbigehin, ⁴ birastî eve, di dayka nivîsîna pîroz^a, li bal Me da ye, Bilind û Biryardere. ⁵ Meger, dibya Em bîranînê li we bistînin û guhê Xwe nedene we, çimkî hûn neteweyekê sînor bezênin?

⁶ Me, çend Pêşbîn şandine bo naw mirovên berê ⁷ lê çi Pêşbînek bo wan nema ku bo wan neçît ku ew henekê xwe pê neken, ⁸ li ber hindê Me, ewên gelek li wan bihêztir li nav birin û mînaka ewên pêşta derbaz bûyî hatiye.

⁹ Eger hûn li wan bipirsîn, 'Kêye afrînerê asimana û erdê?' Bêguman, ew dê bêjin, 'Ew li bal Ev ê Bihêz û Zanîn we hatine afrandîn.' ¹⁰ Ev e ku, bo we erd kiriye doşeg û jibo we li ser da, rêk çêkirîne belke liber hindê hûn bêne rênivîni kirin, ¹¹ Ev ê ku, hindî pêvîst, li asiman ra avê dişînite xarê, paşê Em pê erdek mirî vedjînin û bi wî awayî jî, hûn dê bêne derêxistin ¹² Ev ê ku hemû cot afrandine û jibo we gemî û ajel çêkirîne ku hûn lê siwar dibin,

¹³ belke liber hindê hûn li wan siwar bin û erênîya Xwedanê xwe bîr bînin û dema ku hûn li wan siwar bûne bêjin, 'Paye bilindî bo Vî bît, ku ewe bo me bikêr kirîne, me bixwe nedikarî wê biken. ¹⁴ Birastî, bo bal Xwedanê xwe ye ku em dê bizvrin.' ¹⁵ Lê, ew pişkekê li koleyên Vî, bo Vî destnîşan diken!

Birastî mirov, bi zelalî nankorin! ¹⁶ Meger Vî li naw afrandîna Xwe, da kiç birîne û hûn jî bo kura hîlbijartine? ¹⁷ Dema ku mizgîniya ewê^b didene wî ku ewan, bi Xwedanê rehmê we girê dabûn, rûyê wî tarî dibît û ew teji kul dibît, ¹⁸ 'Yanjî ewê ku li naw cewhera da mezin bûye, ewê ku li gengeşê da zelal nîne?' ¹⁹ Ewên ku firîşteyên koleyê Xwedanê, rehmê kirîne mê. Meger ew gewahê afrandîna wan bûn? Ew gotina wan dê bête tomar kirin û dê lêpirsîn li wan bête kirin. ²⁰ Ew dibêjin, 'Eger Xwedanê Rehmê xwastiba me, ew nedperestîn' Ewan çi zanist li ser hindê nîne, ew bes direwa diken.

²¹ Yanjî, pêş evê da, Me nivîsîneke pîroz daye wan ku ew xwe qahîm pê we digrin? ²² Belê ew dibêjin, 'Birastî Me, berebabên xwe li ser dînekê dîtin û birastî em li ser şûn pêyê wan têne rênivîni kirin.' ²³ Her wisa pêş te da, Me, agahîder neşande naw gundekê, bêt ku dewlemendê wê bêjin, 'Birastî me, berebabên xwe li ser dînekê dîtin û birastî em li ser şûn pêyê wan têne rênivîni kirin.' ²⁴ Ew got 'Eger ez bo we rênivîniyeke bêhtir li ya ku we dîtibû ku berebabên we li ser dabûn?' Ewan got, 'Birastî, em bawerî bi eva ku tu pê hatî şandin nake.' ²⁵ liber hinde Me tole li wan vekir, paşê lêbinêrin, dawîya ewên ku nikolî kiribûn çawa bû. ²⁶ Dema ku Ibrahîm gote babê xwe û netewa xwe, 'Birastî Ez, dest li ewa ku hûn diperestîn, diberdem.

a: Tabloya Destûra Xwe dê, li biheştê da.

b: Mizgîniya li dayik bûna kiçekê

²⁷ Xêncî Ev ê ku ez destpê kirîme û birastî Ev e ku dê min rênivînî biket’
²⁸ Û wî ew kire peyveke mayinde li naw paşketiyên xwe da, belke ku ew bizivrin. ²⁹ Mîn, xweşî daye ewane û berebabên wan taku rastî bo wan hat û peyamberek zelal, ³⁰ dema ku rastî bo wan hat ewan got, ‘Ewe cadûye û birastî em bawerî pê naken’ ³¹ Û ewan got, ‘Çima ev Xwandine (Qurane) bo mêreke gelek mezin li yêk ji wan her du gundane nehate şandine xarê?’
³² Meger, ewin ku rehma Xwedanê te belav diken? Emin ku pişka pêxwarina wan li ev dinyayê da, li naw ewan da belaw diken û Me pê pile ya, hindek li wan li ser ewên dike bilindtir kirîne, belke li ber wê hindê, hindek li wan, ewên dike vergirine xizmeta xwe, lê rehma Xwedanê we li ewa ku ew kom diken baştîre. ³³ Eger ew neba dê mirov bibana yêk netewe û jibo ewê ku bawerî bi Xwedanê Rehmê nekirba, Me dê jibo malên wan ban û pêlekanên ziv çêkirban ku ser kevinê, ³⁴ jiboy malên wan derî û bermal ku li ser da rûnên ³⁵ û xemlên li zêr, lê ewane hemû tenê keyfxweşiyên jîyan ev dinyayê ne û Dawî digel Xwedanê we, jiboy ewên hişyare^a. ³⁶ Her kesê ku pişta xwe bidete bîranîna Xwedanê rehmê, Em bo wî şeytanekê hildibjêrin û jibo wî, ew hevrê ye, ³⁷ birastî ew pêşgîriya wan diken bo ser rê û ew hizir diken ku ew hatine rênivînî kirin. ³⁸ Ta dema ku ew tete bal Me, ew dê bêjît, ‘Xwezî, nawbera min û nawbera te hindî Rojhilat û Rojava ba, çend hevrêyeke kotî bûy.’ ³⁹ Û di wê rojê da çî berjewendiyê nagehînîte we, dema ku we nerastî kiriye û hûn dê sizayê par veken. ⁴⁰ Meger tu dikarî, wel ewê ker bikey ku bibhêt? Yanjî rênivîniya ewê kore bikey, yanjî ewê ku di şaşiya zelal daye?
⁴¹ Çi jî Em te biben, birastî Em dê tole li wan veken ⁴² Yanjî Em pêşanî te biden ewa ku Me, belêniya wê dabû wan, birastî Me desthilat li ser ewan da heye. ⁴³ Li ber hindê, xwe qahîm bi eva ku Me sirûş daye bigre, birastî tu li ser rêya rastî, ⁴⁴ birastî eve jibo te û netewa te bîranîneke û dê lêpirsîn li te bête kirin.
⁴⁵ Li ewan bipirse ku Me pêş te da jibo wan peyamber şandibûn, ‘Kanê Me, ewên dike çêkirbûn ku li kêleka Xwedanê Rehmê da bêne perestîn?’
⁴⁶ Bêguman Me, pê nişaneyên Xwe, Mûsa şande bal Fireûn û serokên wî û wî got, ‘Birastî ez peyamberê Xwedanê hemû dinyaya me’ ⁴⁷ Lê dema ku, wî nişaneyên Me, bo wan birin ew demûdest pê kenîn, ⁴⁸ Me çî nişane pêşanî ewan nedan, xêncî ewa ku li xweşka wê mezintir nebû û Me pê eşkenceyê ew girtin, belke li ber hindê ew bizivrin. ⁴⁹ Ewan got, ‘Cadûger, bo me liber Xwedanê xwe bipariyê, pê eva ku Vî, belêni daye te û birastî em dê bêne rênivînî kirin’ ⁵⁰ Lê dem ku Me, eşkence li ser wan rakir, ewan demûdest şikand^b.

⁵¹ Fireûn li naw netewa xwe da gazî kir, wî got, 'Netewa min, Meger padişahiya Misrê ya min nîne û ew çemên ku li bin min da diherikin yê min nînin, meger hûn nabînin?' ⁵² Yanjî ez li ew baştirim, ewê qed çineyî ku gelek bi dijwarî dikarît xwe zelal biket? ⁵³ Çima çi bazinên zêr bi wî nehatine wekirin, yanjî çi firîşte nehatine ku hevrêtiya wî biken?' ⁵⁴ Bi wî awayî, ew henekê xwe bi netewa xwe kirin û ewan peyrevî li wî biken, birastî ew neteweyek bûn ku bi pêdagirî serkêş bûn. ⁵⁵ Lewma dema ku ewan kerbê Me vekir, Me tole li wan vekir û hemû xendiqandin, ⁵⁶ Me ew bo mirovên paşê kirine wane û mînak. ⁵⁷ Dema ku kurê Miryemê weke mînak tête anîn, netewa te demûdest bilind pê dikenin ⁵⁸ û ewan got, 'Meger xwedêyên me başin yanjî ew?' Ew tenê ew mînakê ûnin ku gengeşê digel te biken, belê ew neteweyekê gengeşe kerin, ⁵⁹ lê ew tenê koleyeke ku Me erêniya Xwe pê kir û Me ew kire mînak bo zarûkên Israîl, ⁶⁰ Eger Me xwastiba, Me dikarî li we firîšta çêken ku li ser erdê cêgriyê biken. ⁶¹ Birastî ev zanista Demjimêrê ye, lewma gumanê lê neke û peyrevî li Min biken, eve rêya raste, ⁶² nehêle ku Şeytan pêşya te bigrît, birastî ew bi zelalî dujminê te ye. ⁶³ Dema ku Îsa bi nîşaneyên zelal hat, ew got, 'Bêguman Min jibo we dadwerî înaye û jibo we hindek li ewa ku we nakokî têda heye zelal bikem, lewma Hişyarê Xwe dê bin û peyrevî li min biken, ⁶⁴ Birastî Xwe dê, Xwedanê min û Xwedanê we ye jî, lewma Vî biperestin, eve rêyeke raste.' ⁶⁵ Lê aliyên cuda, li nawbera wan da, nakok bûn, heware li ewên nerastkar li eşkenceya Roja bijan!

⁶⁶ Meger ew çavnihêrin xêncî Demjimêrê, ku dê nişkida bête ser ewan dema ku ew ténagehin? ⁶⁷ Di wê Rojê da, hindek hevalên nêzik, dê bibine dujminê ewên dike, xêncî ewên hişyar ⁶⁸ 'Koleyên Min, ew Rojê da bo we çi tirs çinîne, neji hûn dê xemgîn bin' ⁶⁹ Ewên ku bawerî bi nîşaneyên Me kiribûn û xwe radest kiribûn^a. ⁷⁰ 'Werine naw baxçe da, hûn û hevjinên xwe bi şadî.'

⁷¹ Dê aman û tasên zêr jibo wan bêne gêran û têda ewa ku rih dixwazît û çav we pê şad dibît. 'Hûn dê bêpayan wêderê bimînin, ⁷² ew baxçeye ku mîrat bi te hatiye dan, li ber xatira ewa ku te dikir ⁷³ û jibo te têda gelek meyve hene ku tu bixwey.' ⁷⁴ Birastî ewên tawankar ta bêdawayê, dê eşkenceya cehnemê da bimînin ⁷⁵ û jibo wan kêr nabît û ew têda bêhêvî ne, ⁷⁶ Me nerastî li wan nekir, lê ew bixwe nerastkar bûn. ⁷⁷ Ew dê gazî biken, 'Malik^b, bila Xwedanê te dawî bi me binît,' Ew dê bêjît 'Birastî hûn dê bimînin.' ⁷⁸ Bêguman Me jibo we rastî îna, lê kerbê piraniya we li rastiye diwebû.

⁷⁹ Yanjî ewan bo mijarê bernamerêjî kirîne? Birastî Em bernamerêjiyê diken!

⁸⁰ Yanjî ew hizir diken ku Em nikarin sirê^c wan û ravêjên wan yên weşartî bibhên? Belê, peyamberên Me li bal tomar diken.

a: Mosliman

b: Malik navê firîşteyê parêzerê cehnemê ye!

c: Gotina weşartî, gotina nihênî, gotina nepenî.

⁸¹ Bêje, 'Eger Evê Xwedanê rehmê kurek heba, ez dê yêkem kes bam ku biperestim, ⁸² Paye Bilinde Xwedanê asimana û erdê, Xwedanê Textê, serwey ewa ku şirove diken.' ⁸³ Bihêle bila bixwe pûç bipeyvin û bileyzin, taku ew Roja xwe dibînin ku belênî bi wan hatibû dan. ⁸⁴ Ev e Xwe dê, di asiman da û Xwe dê ser erdê, Ev Dadwerê Zana ye, ⁸⁵ Piroze, Ev ê ku padişahiya asimana û erdê û ewa li nawberê da, ya Vî ye û zanista Demjimêrê li bal Vî ye û hûn dê bêne zivrandin bo bal Vî. ⁸⁶ Ewên ku ew li kêleka Vî da liber dipariyên, ewan desthilata nawbêjvaniyê nînin, xêncî ewên ku gewahiya rastiyê dane û ew dizanin. ⁸⁷ Eger tu li wan bipirsî, kê ew afirnadine, béguman ew dê bêjin, 'Xwe dê' Liber hindê, ew çawa xapandîne? ⁸⁸ Ê gotinên wî, 'Xwedanê min, birastî ewane neteweyekin ku bawer naken,' ⁸⁹ Liber hindê piştî xwe bide wan û bêje, 'Aştî', Ew dê bizanin!

44. Para Dûkelê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹Ha Mîm ²Bi nivîsîna pîroza zelal, ³birastî Me ev di şeveke pîroz da şande xarê, birastî Me dê agahdarî daba, ⁴têda, pê dadweriyê hemû mijar hatine cuda kirin ⁵fermanek li bal Me we, birastî Me dê şandiba, ⁶weke rehman li bal Xwedanê we ra, birastî Ev Bihîstine, Zanîne ⁷Xwedanê asimana, erdê û hemû ewa di nawbera wan da, eger tu arxayîn bî, ⁸çi xwedêyên dîke çinînin, bes Ev nebît, Ev jîyanê didet û dibîte hokarê mirinê, Xwedanê te û Xwedanê berebabê te yê destpêkê jî, ⁹belê ew di gumanê da ne û bixwe dileyizin.

¹⁰Hişyarê ew Rojê be ku asiman dê bi zelalî dûkelê bînît. ¹¹Ew dê mirova di xwe da bipêçin. 'Ewe eşkenceyeke bijane! ¹²Xwedanê Me, eşkencê li ser me rake, birastî em bawer diken!' ¹³Ew dê çawan jibo wan bîranînek bît? Dema ku bi zelalî peyamberek bo wan hatibû, ¹⁴paşê ewan piştî xwe dane wî gotin, 'Hatiye fêr kirin, cingirtiye!' ¹⁵Birastî bo kêmekê, Em dê eşkenceyê raken, birastî hûn dê bizvrin ¹⁶û di Roja ku Em dê bigrin pê girtina mezin, birastî Em dê tolê veken.

¹⁷Birastî Me, pêş ewan da netewa Fireûn taqî kir û peyamberek girn buha bo wan hatibû, ¹⁸'Koleyên Xwe dê radestê min bike! Birastî ez jibo we peyambereke bawer pê kirî me. ¹⁹Xwe li serwey Xwe dê negirin! Birastî ez bi desthilatek zelal hatime bal we. ²⁰Birastî min penaha xwe bo Xwedanê xwe û Xwedanê we înaye, bila hûn min kevir baran neken! ²¹Eger hûn baweriyê bi min naken, bes waz li min bînin.' ²²lewma ew liber Xwedanê xwe pariya, 'Ewane neteweyeke tawankarin!' ²³'Bes digel koleyên Min, di şevê da derkewe, birastî dê te bişopînin. ²⁴Deryayê rawestayî bihêle, birastî leşkerê wan xenidqîye.' ²⁵Çenda baxçe û kanîav li paş we hêlan, ²⁶û zewyên dexil û dahna û cihên giran buha ²⁷û erênîyên ku pê keyfxweş dibûn, ²⁸Aha wisa Em bûne hokar ku neteweyek dîke bi mîrat bibet. ²⁹Ne asiman ne jî erd bo wan negiryan, ne jî çi derfet bi wan hatibû dan. ³⁰Bêguman Me zarûkên Israîl li eşkenceya serşorker rizgar kirin ³¹li Fireûn, birastî ew zordestek bû li naw ewên ku sînor dibezandin. ³²Bêguman Me, bi zanist ew li serwey hemû dinyaya hîlbijartin ³³û Me nişane dane wan ku di ewê da, taqî kirinek zelal hebû. ³⁴Birastî ewane dibêjin, ³⁵'Hiç tiştek li pişt yêkem mirina me nîne û em nayêne vejandin. ³⁶Bes berebabên me bîne, eger tu rast dibêjî.' ³⁷Meger ew li netewa Tuba yê û ewên li pêş wan da bêhtirin? Me ew li nav birin, birastî ew tawankar bûn. ³⁸Me hemû asiman, erd û ewa li nawbera wan da di leyîzê da ne-afirandin ³⁹Me, ew ne-afirandin xêncî di rastiyê da, lê piraniya wan nizanin. ⁴⁰Birastî Roja dadweriyê, demeke ku bo hemûya hatiye dîhar kirin, ⁴¹Rojekê ku çi piştîvan nikarin çi qazancekê bigehînine piştîvanek dîke, ne jî dê yarmetiya wan bête kirin,

⁴² xêncî ewên ku Xwe dê rehmê bi wan diket, birastî Ev Bihêze, Rehmê didet.

⁴³ Birastî dara Ziqumê ⁴⁴ xwarina gunehkaraye ⁴⁵ weke asinê heliyayî, ew dê zikê wan da bikelît, ⁴⁶ weka kelîna ava kel. ⁴⁷ 'Ew bigrin û rakêşine naw nîveka agirê cehnemê da! ⁴⁸ Paşê ser serê wî da birêjin li eşkenceya ava kelandî!'

⁴⁹ 'Tam bike, birastî tu bihêz û giran bûhayî! ⁵⁰ Birastî eve ye ku te guman lê dikir.' ⁵¹ Birastî ewên hişyar li ciheke tenah da ne, ⁵² naw baxçe û kaniya da, ⁵³ armûşê baş û armûşê gul wehînayî^a li ber kirîne, rû li hevdu kirîne, ⁵⁴ ew dê wisa bît. Em dê wan digel hevjinên çav ciwan bidene zewcandin. ⁵⁵ Di wêderê da bi tenahî, ew dê bo hemû meyveyekê gazî biken.

⁵⁶ Ew di wêderê da mirinê tam naken, xêncî mirina ewlî. Ev, dê wan li eşkenceya agirê cehnemê biparêzît, ⁵⁷ qenciye li bal Xwedanê te we. Ewe destkevta herî mezine.

⁵⁸ Birastî Me, ev pê zimanê te hêsan kiriye, belke li ber hindê bête bîra te.

⁵⁹ Li ber hindê, lê hişyar^b be, birastî ew jî lê hişyar bin.

45. Para Çok dananê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Ha Mîm ² Nivîsîna pîroze li bal Xwe dê we hatiye şandin xarê ku Bihêze û Biryarder. ³ Birastî di asimana û erdê da, nişane hene jibo ewên ku bawer diken ⁴ di afirandina we da û rihîberên ku Vî belav kirine nişane hene, jibo netewa ku arxayîne, ⁵ di guhertîna şev û rojê da, di ew debara ku Xwe dê, li asiman ra dişînîte xarê û erdê mirî pê vejîn diket û di araste kirina ba ya da jî nişane hene, jibo neteweyekê ku hizir lê diket.

⁶ Ewane eşkeryên Xwe dê ne ku Em bi rastî bo te dibêjin. Bes piştî Xwe dê û eşkeryên Vî ew dê bawerî bi çi serhatekê^a biken? ⁷ Hewar li hemû ewên direwîn û gunehkar ⁸ ewên ku dibhên, eşkeryên Xwe dê bo wan tene xwandin, paşê li xwe mezin kirinê da pêdagîriyê diken, wek tu bêjî ew nebihistine, lewma mizgîniya eşkenceya bijan bide wî! ⁹ Ê dema, ewê ku tiştê li eşkeryên Me dizanî, ew henekê xwe pê diket, ewan dê eşkenceyeke serşorker hebît, ¹⁰ cehnem pêşya wane û destkevtên wan çi qazancê nagehînte wan, nejî ew piştîvanên ku wan li kêleka Xwe dê, da vergirtin, ewan dê eşkenceyeke gelek mezin hebît. ¹¹ Eve rênivîniye! Ewên ku bawerî bi eşkeryên Xwedanê xwe naken, ewan dê eşkenceyeke gelek kirêt hebît. ¹² Xwe dê ye ku bo we derya kêrhatî kiriye ku bi destûra Vî, gemî li ser da diçin belke hûn li qencyên Vî bigerên, belke li ber hindê hûn sipasdar bin ¹³ Vî, hemû eva di asimana û erdê da, bo we bikêr kiriye, hemû li bal Vî we, birastî lêreda nişane hene, bo neteweyekê ku hizra xwe bikar tînît. ¹⁴ Bêje ewên ku bawer diken, bila li ewên ku çavniherê Rojên Xwe dê nînin bibhorin, belke liber hindê Ev padaş bidete neteweyekê jibo ewa ku wan dest xwe existibû. ¹⁵ Her kesê ku karek durust diket ew jibo riha wî ye û herkesê nebaşiyê diket, ew li dijî wê ye, paşê tu dê bêye zivrandin bo bal Xwedanê xwe. ¹⁶ Bêguman Me nivîsîna pîroz, da zarûkên Israîl, dadwerî û Pêşbînî^b jî û Me debarên baş bo wan dabîn kirin û li serwey dinyaya hez li wan kir ¹⁷ Me, li ser mijara, belgeyên zelal dane wan, ewan nakokî çinebû, taku piştî ewa li zanistê jibo wan hat, ber xatira çavnebrariya li nawbera ewan da, birastî Xwedanê we, dê li Roja Vejiyanê da li nawbera wan da dadweriyê biket sebare bi nakokiyên wan. ¹⁸ Paşê li ser mijarê Me, tu danaye ser rêbaza destûrê^c, lewma bişopîne û hestê ewên ku nizanin, neşopîne. ¹⁹ Birastî ew çi cara nikarin li dijî Xwe dê çi qazancekê li te biden, birastî hindek li ewên neraskar piştîvanê ewê dike ne û Xwe dê piştîvanê ewên hişyare.

a: Jibo peyva Hedîs min serhat bikar înaye. 263

a: Jibo peyva Nebovet, min peyva Pêşbînî bikar înaye, anku dê Nebî (Pêşbîn) li naw ewan da rabin

a: Jibo peyva Şerîet ê min peyva destûr bikar înaye.

²⁰ Ewe bo mirova ronahiye û rênivînî û rehme bo neteweyekê ku arxayînin^a. ²¹ Yanjî ewên ku karên nebaş diken, hizir diken ku Em dê ewan digel ewên ku bawer diken û karên durust diken li jinan û mirina wan da bikene wekhev? Ew dadweriya wan nebaş! ²² Xwe dê, afrînerê asimana û erd li rastiye daye û belke her rihek pêka destkevtên xwe padaşê wergrît û nerastî li wan nayête kirin!

²³ Te ew ditiye, ewê ku hestê xwe weke xwedê wergirtine û Xwe dê bi zanist dihêlît ew li rê derkevît, guh û dilê wî dipêçît û xêliyekê ser çavê wî dadidet, bes kê dê piştî Xwe dê ew rênivînî biket? Bes hûn nayînine bîra xwe? ²⁴ Ew dibêjin, 'Tenê jiyana me di ev dinyayê da heye, em dimrin û em dijîn, tenê dem nebît hiç tiştê dîke me li nav nabet.' Ewan çî zanista li ser ewê nînin, ew tenê texmîna diken ²⁵ û dema ku eşkeryên Me, weke belgeyên zelal bo wan têne xwandin, tenê gengeşeya wan, ewe ku dibêjin, 'Berebabê me bîne, eger tu rast dibêji.' ²⁶ Bêje, 'Xwe dê, jiyane didete te, paşê dibite hokar ku tu bimirî, paşê Ev we kom bikete Roja Vejiyanê, ku çî guman têda nîne, lê piraniya mirova nizanin.' ²⁷ Padişahiya asimana û erdê da ya Xwe dê ye, roja ku Demjimêr tete cih, ewên direwîn dê bidorînin. ²⁸ Tû dê bibînî ku hemû neteweyekê çok dadane, dê gazî ewan biken bo tomara wan 'Îro dê padaş bi we bête dan, jibo ewa ku we kiribû.' ²⁹ Ewe tomara Me ye ku bi rastiye sebareti bi te dipeyvît, birastî Me dinwîsî ewa ku te dikir.'

³⁰ Lewma ewên ku bawer kirin û karên durust kirin, Xwedanê wan dê ewan vergrîte naw rehma Xwe da, ew destkevtê zelale! ³¹ Lê ewên ku bawer nekirin, 'Meger eşkeryên Me, bo we nehatine xwandin, lê we xwe mezin kir û hûn bûne neteweyek tawankar.' ³² Dema ku gotin 'Birasî belênîya Xwe dê raste û Demjimêrê çî guman têda nîne, we got 'Em nizanin Demjimêr çîye, em tenê pê texmîna, texmîn diken û em piştrast nînin.' ³³ Dê nebaşiya kiryarên wan, bo wan aşkira bît û ewa ku wan henekê xwe pê dikirin, dê wan dorpêç biket.

³⁴ Dê bête gotin, 'Îro Em dê te li bîr biken, herweka ku te hevdtîna xwe ya ev rojê li bîr kir û dê agir bibite penahgeha te û te çî yarmetîder çinabin, ³⁵ ewe liber hindê ye ku we tîranê xwe bi eşkeryên Xwe dê kirin û jiyana ev dinyayê tu xapandî.' Lewma di wê Rojê da ew li naw da nayêne derêxistin, neji dê li wan bipirsîn ku serast kariyê biken.

³⁶ Lewma pesn bo Xwe dê ye Xwedanê asimana û erdê, Xwedanê hemû dinyaya. ³⁷ mezinahî jiboy Vî ye, di asimana û erdê da, Ev Bihêze Biryardere.

46. Para Girên Lîm ê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹Ha Mîm ²Nivîsîna pîroz li bal Xwe dê we hatiye şandin, Ev ê Bihêz û Biryarder.

³ Em afrînerê asimana û erd û ewa di nawbera wan da ne, bes jibo rastiyê û demeke destnîşan kirî, lê ewên ku bawer bi ew agahiya ku bi wan hatiye dan naken pişta xwe didenê. ⁴ Bêje, 'Tu dibînî ewên ku li kêlek Xwe dê, da tu li ber wan dipariyê! Pêşanî min bide! Kanê ewan çi li erdê da afirandiyê? Yanjî ewan pişkek li asimana da heye? Kanê bo min nivîsîneke pîroze ya pêş evê da bîne yanjî bermayê zanistê, eger tu rast dibêjî.' ⁵ Kê dikarî li ew zêdetir li rê derketibît, ewê ku li kêlek Xwe dê da li ber ewên dike dipariyê, ewên ku ta Roja Vejiyanê, bersiva wî naden û ew agahdarê pariyanê wan nînin ⁶ û dema ku mirov têne kom kirin, ew dê bibine dijaminê wan û ew dê nikoliyê li perestîna wan biken? ⁷ Dema ku weke belgeyên zelal, eşkeryên Me bo wan têne xwandin, ewên ku bawer naken dibêjine rastiyê, dema ku jibo wan têt, 'Ewe bi zelalî cadûye,' ⁸ yanjî ew dibêjin, 'Ew her bixwe berhem înaye.' Bêje, 'Eger min berhem înaye te jibo min desthilata hîç tiştêkê çinîne li dijî Xwe dê. Ev bêhtir dizanî ku tu sebarek bi vê çi dibêjî, bo li nawbera min û we da Ev, weke gewah têrê heye, Ev Lêbihore û Rehmê didet.'

⁹ Bêje, 'Ez li naw peyambera da yêke taze nînim. Ez nizanim ku dê çi li min bête kirin û neji digel we, ez tenê peyreviyê li ev sirûşa ku bi min tete kirin dikem, ez tenê bi zelalî agahiyê didem.' ¹⁰ Bêje, 'Meger te li berçav girtiye, ku eger eve li aliyê Xwe dê we bît û tu bawerî pê nekey? Be eger yek li zarûkên Israîl, sebarek bi wekhev bûna evê gewahiyê bidet û paşê bawerî pê biket, dema ku tu xwe mezin dikey? Birastî Xwe dê rênivîniya neteweya nerastkar naket.'

¹¹ Ewên ku bawer naken, dibêjine ewên ku bawer diken, 'Eger ev^a baş ba, ew jibo evê pêş me nedketin,' û dema ku ew pê evê nehatine rênivîni kirin, ew dibêjin, 'Eve direweke kevnare.' ¹² Pêş evê da nivîsîna pîroza Mûsa weke rênivîni û rehm hebû û ev nivîsîna pîroz pê zimanê Erebî piştrast diket ku agahdariyê bidete ewên ku nerastiyê diken û mizgîniyê bidete ewên ku karên baş diken. ¹³ Birastî ewên ku dibêjin, 'Xwedanê me Xwe dê ye' Û paşê pêdagir dimînin, bes jibo wan çi tirs çinîne û ew xemgîn ji nabin, ¹⁴ Ew hevrêyên baxçene, weke padaş bo ewa ku wan kiriye, ta bêdawiye ew dê li wê derê da bimînin. ¹⁵ Me, fermana dayk û baba li mirov kiriye ku digel dayk û babên xwe baş bît, dayaka wî di pêgiraniya wî da dijarî keşa û di zana wan da jî dijarî kêşa, pêgirani û li şîr vekirin sih manga dikêşt û dema ku ew pê digehît û digehîte temenê çil saliyê ew dibêjît, 'Xwedanê min, desthilatê bide min ku bo ew erênîyên^b Te bi min û dayk û babê min kirîne ez sipasdarê Te bim û ez karên baş bikem ku Te keyfxweş diken, jibo min li naw paşketiyên min da bike durustkar. Birastî ez dizivirime aliyê Te, birastî ez li wanîm ku xwe radest diken^c.'

¹⁶ Ewane li wanin ku, Em dê bastrîn kiryarên wan li wan dipejirînin û çavpoşiyê li kiryarên wan yê nebaş biken li naw hevrêyên naw baxçe da, belêniya rastî ku belêni bi wan hatibû dan. ¹⁷ Lê ewên ku dibêjine dayk û babên xwe, 'Of li destê we, hûn belêniyê didene min ku ez dê bême derêxistin, dema ku nişên pêşta mirine û pêş min da çone?' Dayk û babên wî, bo yarmetiyê, li ber Xwe dê dipariyên, 'Hewar li te! Bawer bike! Birastî belêniya Xwe dê raste' Lê ew dibêjît, 'Eve xêncî efsaneyên ewên ewlî tiştekan dîke nîne.' ¹⁸ Ewane li wanin ku peyv li ser wan rast bûye, li naw ew netewên cin û mirova da ku li pêş ewan da mirine, birastî ewan dorandibû.

¹⁹ Jibo hemûya pile hene, jibo ewa ku wan kiribû û belke Ev bi tewawî bidete wan, li ber xatira kiryarê wan û nerastî li wan nayête kirin.

²⁰ Di Roja, ewê ku bawer nekiribû tînine ber agir, 'Te li jiyana xwe ya dinyayê da, tiştên xwe yê baş bi heder dan û te xweşiyên xwe li wêderê birin, li ber hindê, Îro da, eşkenceyeke sersorker dê padaş bi te bête dan, çimkî tu li ser erdê qude bûy, bêy ku te maf hebît, çimkî tu bi pêdagirî serkêş bûy.' ²¹ Amaje bi birayê Ad bike, dema ku wî agahdarî daye netewa xwe li naw girên lîm da. Agahîderên dîke jî miri bûn li pêş wî û li paş wî 'Neperestin xêncî Xwe dê, birastî ez bo we ditirsîyem li eşkenceya Roja gelek mezin' ²² Ewan got, 'Meger tu hatî, me li xwedêyên me bizvrînî? Eva ku tu pê hereşa vê li me dikey bîne serê me!' Eger tu li rastbêjayî, ²³ Wî got, 'Zanist tenê li bal Xwe dê ye ez bi we radigehînim eva ku ez pê hatime şandin, lê ez dibînim ku hûn neteweyeke nezanin.' ²⁴ Dema ku wan dît ewrek nêzikê geliyê wan dibît ewan got, 'Ew ewre dê bo me baranê bînit!' Belê ewe, ewa ku we dipirsî bilezînin, bayeke ku eşkenceyeke bijan têdaye, ²⁵ pê destûra Xwedanê xwe, dê hemû tiştên li nav bibet.' Di sibê zû da, nehate dîtin, xêncî avahiyên wan, aha wisa Em padaş didene neteweya tawankar.

²⁶ Bêguman Me, ew damezirandibûn, di ewa ku Me hûn têda nedamezirandine û Me bihistin, dîtin û dil bo wan çêkiribûn, lê ne bihistinê, ne dîtinê û ne jî dilê wan çî qazanc jibo wan çinebû, dema ku ewan nikolî li nişaneyên Xwe dê dikirin û eva ku wan henekê xwe pê kiribûn, ew dorpêç kirin. ²⁷ Bêguman Me, li nav birin ewa ku li derdorên gunda ye û Me nişane çiyawaz kirîne, belke liber hindê ew bizivrin,

²⁸ bes çima ewên ku wan li kêleka Xwe dê, da weke xwedê wergirtibûn, weke rêbaza nêzik bûnê, yarmetiya wan nekirin? Belê ew li wan bezir bibûn, ewe direwa wan bû û ewa ku wan berhem î nabû.

²⁹ Dema ku Me, komeke cina rêkirne bal te ku guhê xwe bidene Xwandinê (Quranê), dema ku ew amadeyê vê bûn, ewan gote, 'Bê deng guhdarî biken!' Dema ku ew tewaw bû, ew zivirîne bal netewa xwe weke agahîder.

³⁰ Ewan got, 'Netewa me, birastî me guhê xwe daye nivîsîneke pîroz ku li paş Mûsa da hatiye şandin xarê, eva li pêş xwe da piştrast diket û rênivîniya rastiye diket û jibo rêbazek serast. ³¹ Netewa me, bersiva gazîkerê Xwe dê biden û bawerî bi wî biken, Ev dê li gunehên we bibhorît û we li eşkenceya bijan biparêzît.' ³² Her kesê ku bersiva gazîkerê Xwe dê nedet ew nikarît li ser erdê birewît, neji ew dê li kêlek Vî da çi piştîvan hebin, ew bi zelalî di şaşiyê da ne.

³³ Meger, ew nabînin ku Xwe dê ye Ev ê afrînerê asimana û erd û li afirandina wan newestiya û dişê ku jiyanê bidete miriya? Belê birastî! Vî, desthilat li ser hemû tişta da heye. ³⁴ Di Roja ewê ku bawer nekiribû tûnine ber agir, 'Eve rastî nîne?' Ew dê bêjît 'Belê bi Xwedanê me,' û Ev dê bêjît, 'Bes eşkenceyê tam bike, çimkî te bawer nedikir.'

³⁵ Lewma bêhin fereh be, herwek ku ew peyamberên xweragir bêhin fereh bûn, lénegerê ku jibo wan bilezîni, di Rojê da, ew dê bibînin, ewa ku belênî bi wan hatiye dan, ew li demjimêrekê zêdetir ya rojekê da, gîro nebûne. Agahdariyêke û xêncî neteweya ku bi pêdagirî serkêşin dê bêne li nav birin?

47. Para Mihemed

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Ewên ku bawer naken û rêgiriya rêya Xwe dê diken, Ev dê kiryarê wan pûç biket, ² Ewên ku bawer diken û karên durust diken û bawerî bi eva ku bo Mihemed hatiye şandine xarê diken û ev rastiya li bal Xwedanê wan we û Ev dê kiryarên wan yê nebaş li wan bimalît û rewşa wan serast biket.

³ Ewe li ber xatira wê hindê ye ku ewên nebawer peyrevî li direwê diken û ewên ku bawer diken peyrevî li rastiya li bal Xwedanê xwe we diken. Bi wî awayî Xwe dê mînaka mirova nişanî wan didet. ⁴ Li ber xatira hindê, dema ku tu nebawera dibînî, li ûstiyê wan bide û ta dema ku te ew têkşikandine, paşê girtiya qahîm girê de, paşê yan weke qencî yanjî bo qerebû^a, ta ku dawî bi dijwariya şer têt. Eveye! Eger Xwe dê xwastiba Vî dikarî tole li wan weket, lê hindek li we pê ewên dike taqî biket, ew kesên ku li rêya Xwe dê da hatine kuştin Ev çî cara kiryarên wan pûç naket ⁵ Ev dê, wan rênivîni biket û rewşa wan baştir biket, ⁶ dê wan vergrîte naw baxçe da ku Vî, pêşta, bi wan dayne nasandin. ⁷ Hûn ku bawer diken! Eger hûn yarmetiya Xwe dê biden, Ev dê yarmetiya we bidet û dê we pêdagir biket.

⁸ Ewên ku bawer naken, ewan dê li nav çon hebît û Ev dê kiryarên wan pûç biket. ⁹ Çimkî kerbê wan li eva ku Xwe dê, şandiyê xarê divebû û lewma Ev, wel kiryarên wan kirîye ku bi xorayî biçin. ¹⁰ Meger ew li ser erdê negeriyane ku bibînin dawiya ewên berî wan da çawa bû? Xwe dê, ew li nav birin, mînaka nebawera jî dê ew bît. ¹¹ Ewe li ber xatira hindê ye ku Xwe dê, piştîvanê ewane ku bawer diken, lê ewên nebawera çî piştîvan çinînin,

¹² Birastî Xwe dê, dê ewên ku bawer kirîne û karên durust kirîne, dê vergrîte naw baxçeyên ku çem li bin da diherikin, lê ewên nebawer, xweş diqetînin û dixwen weka ku ajelên kevî dixwen û agir dê bibîte mangeha wan.

¹³ Çend gundên ku li ew gundê tu kiriye derê bihêztir bûn Me wêran kirin û ewan çî yarmetîder çinebûn?! ¹⁴ Meger ewê ku li bal Xwedanê xwe we li ser belgeyên zelal e, wekheve digel ewê ku kiryarên wî yê nebaş li pêş çavên wî hatine xemilandin û ew peyrevî li hestên xwe diket? ¹⁵ Ewe wêneyeke li baxçe ku belêniya wê bi ewên hişyar hatiye dan, tédane çemên avê ku pîs nebûne û çemên şîr ku tama wan naguherît û çemên meya tam xweş jîbo ewên ku divexwen û çemên hingivîna pak kirî, wêderê da, dê jîbo wan hemû berhem û lêbihorîn li bal Xwedanê wan we hebît, meger weka ewane ku dê ta bêdawiye li naw agir da bimînin û dê ava kelandî bidenê vexwen ku roviyê wan pirt pirt biket?

¹⁶ Li naw ewan da, ewin ku guhê xwe didene te, lê dema ku ew li bal te diçin, ew dibêjine ewên ku zanist bi wan hatiye dan, 'Ew çibû ku wî niha got?' Ewane li wanin ku Xwe dê dilê wan pêçaye û ew peyrevî li hestên xwe diken.

¹⁷ Ewên ku rênivîniyê dipejirînin, Ev wan li rênivîniyê da zêde diket û hişyariya wan didete wan. ¹⁸ Meger ew çavniherin xêncî Demjimêrê ku dê nişkida bête ser wan? Lê birastî nişaneyên wê hatine, bes jibo wan çawane, dema ku bîreweriya wan jibo wan hatiye? ¹⁹ Li ber hindê, bizane, xêncî Xwe dê, çi xwedê nînin û jibo gunehên xwe daxwaza lêbihorîne bike û jibo mêrên bawermend û jinên bawermend. Xwe dê, bizvîna we û cihê mangeha we jî dizanî. ²⁰ Ewên ku bawer diken, dibêjin 'Çima çi par^a nehatine şandine xarê, lê dema ku pareke biryarder ku têda amaje bi şer diket tete şandine xarê, tu dibînî ewên ku di dilê wan da nexweşiyek heye bi çavê ewên ku li ber hegera mirinê ji xwe we diçin li te dinherin, lê bo wan bêhtire, ²¹ peyrevî û peyvên baş! Dema ku biryar li ser mijarê hate dan, eger ew digel Xwe dê rast bana, bêguman ew dê jibo wan bêhtir ba. ²² 'Liber xatira hindê belke eger desthilat dabana te, dibît ku tu gendeliyê li ser erdê belav bikey û tayên xizmatiya xwe bibrî?' ²³ Ewe li ewanin ku Xwe dê nerênî^b kirîne, lewma Ev, ew ker kirîne û dîtina wan kore kiriyê. ²⁴ Meger, ew têrmanê li Xwandinê (Quranê) naken? Yanjî qîfil li ser dila hene? ²⁵ Birastî ewên ku li ser panîyên xwe we dizvirin, piştî ku eva li rênivîniyê jibo wan zelal bûye, Şeytan ewan han didet û hêviyê jibo wan dirêjtir diket, ²⁶ ewe li ber hindê ye ku ewan gotûbûne ewên ku kerbê wan li eva Xwe dê, şandiye xarê divebît, 'Li ser parek li mijarê, em dê peyreviyê li we biken' Lê Xwe dê nihênîyên^c wan dizanî.

²⁷ Ew çawane, dema ku firîşte di mirinê da ewan diben, rûmet û piştên wan diqutin, ²⁸ ewe li ber hindê ye ku ewan peyrevî li ewê kir ku kerbê Xwe dê, vekir û keyfa wan bi xweşiyên Vî nehat. Li ber hindê Vî, kiryarên wan bê qîmet kirin. ²⁹ Yanjî ewên ku li dilê xwe da nexweşî hene hizir diken ku Xwe dê çi cara kîna^d wan nayînîte derê? ³⁰ Û eger Me xwastiba, Me dikarî ewan pêşanî te biden, te jî dê ew nas kiriban, pê dirûşmê^e wan, lê bêguman tu dê ewan nas bikey pê şêwaza gotina wan, Xwe dê kiryarên te dizanî.

³¹ Bêguman Em dê we taqî biken, taku Em dizanin, kê li naw we da têkoşîne diket û ewên bêhin fereh, Em dê deng û basê we jî taqî biken. ³² Birastî ewên ku bawer naken û rêgiriye li rêya Xwe dê diken û dijayetiya peyamber diken piştî ku eva li rênivîniyê jibo wan hatiye zelal kirin, bi hîç tiştêkê zirarê li Xwe dê naden û Ev dê kiryarên wan bêqîmet biket, ³³ hûn ku bawer diken, peyrevî li Xwe dê biken û peyrevî li peyamber biken û kiryarên xwe pûç neken.

a: Sûrê Quranê

b: Lenet

c: Sir, tiştê weşartî d: kerbê mezin û kûr e: Nişane ku pê kesekê nas bikey

³⁴ Birastî ewên ku bawer naken û rêgiriyê li rêya Xwe dê, diken û bi nebawerî dimrin, Xwe dê çi cara li wan nabihorît. ³⁵ Liber wê hindê, bêhêz nebe û jibo aştiyê gazî bike, dema ku tu serdestî û Xwe dê, digel te ye û te li kiryarên te bêpar naket, ³⁶ jiyana ev dinyayê tenê leyizeke, dem derbaz kirine, eger tu bawer bikey û hişyar bî, Ev dê padaşê te bidete we, Ev jibo malê te li te napirsît ³⁷ eger Ev jibo wan li te bipirsît û zextê li te biket û tu nedey, Ev dê, kîna te derêxît ³⁸ hûn lêrene, ewên ku gazî we diken ku li rêya Xwe dê da, biden lê li naw we da naden û her kesê ku nedet, ew tenê nadene riha xwe, Xwe dê, çi pêvîstî çinînin, lê hûn xwedan pêvîstî ne. Eger hûn pişta xwe bidenê, Ev dê we digel neteweyeke xêncî we weguberît û paşê ewên weka we çinabin.

48. Para Serkevtinê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Birastî Me serkevtin daye te, serkevtinek zelal, ² belke Xwe dê, li ew gunehên te yên berê û ewa paşê bibhorît û erênîya Xwe li ser te tewaw biket û te rênivîniyê rêyeke rast biket ³ û belke Xwe dê yarmetiya te bidet, bi yarmetiyek gelek bihêz. ⁴ Ev e ku tenahî şande naw dilê bawermenda da ku belke baweriyê li bawerîya wan zêde biket û şervanên^a asimana û erdê yê Xwe dê ne û Xwe dê Zanîne Biryardere ⁵ û mêrên bawermend û jinên bawermend vergirîte naw baxçeyên ku li bin wan da çem diherikin û ta bêdawiye li wêderê da bimînin û kiryarên wan yê nebaş li wan bimalît û ewe li bal Xwe dê, destkevtê gelek mezine ⁶ û eşkence bidet mêrên durû û jinên durû û mêrên ku 'hevala' bo Vî peyda diken û jinên ku 'hevala' bo Vî peyda diken û ewên ku texmînen nebaş sebarete bi Xwe dê texmîn diken, ewin ku dê bi nebaşiyê bêne dorpêç kirin û kîna^b Xwe dê, dê li ser wan bît û Vî ew nerênî kirîne û jiboy wan cehnem amade kiriye, armançeke nebaş! ⁷ Şervanên asimana û erdê yê Xwe dê ne û Xwe dê, Bihêze Biryardere. ⁸ Birastî Me tu gewah şandî û mizgînîder û agahîder, ⁹ belke tu bawerî bi Xwe dê û peyamberê Vî bikey û wî birûmet bikey û rêz lê bigrî. Ev paye bilind bike sibêde û êvara.

¹⁰ Birastî ewên ku digel te peymanê girê diden, tenê peymanê digel Xwe dê, girê diden, destê Xwe dê, li ser destê wan, bes her kesek bişkînit, ew tenê li dijî xwe dişkînit, herkesê ku bicih bînit ewa ku belênî daye Xwe dê, bi zûyî Ev dê padaşek gelek mezin bidetê da. ¹¹ Dê bêjine te, ewên ku li paşve man li erêba 'Malê me û binemala me, em mijûl kirin, lewma jibo me daxwaza lêbihorînê bixwaze.' Ew dibêjin bi zimanê xwe, ewa ku di dilê wan da nîne! Bêje, 'Kê jibo we, çi desthilatek li dijî Xwe dê heye, eger Ev zirarê jibo we bixwazît, yanjî Ev qazancekê jibo we bixwazît' Belê Xwe dê, deng û basê ewa hûn diken dizanît. ¹² Belê we texmîn kir ku peyamber û bawermend çi cara nazivirine bal binemalên xwe û ewe li dilê we da hatîbû xemilandin û we texmînen nebaş texmîn kirbûn û hûn bûne neteweyeke wêran ¹³ û her kesê ku bawerî bi Xwe dê û peyamberê Vî nekiryê, bes birastî Me jibo nebawera agirê geş amade kiriye. ¹⁴ Padişahiya asimana û erdê ya Xwe dê ye û Ev li her kesê ku Ev dixwazît dibihorît û her kesê ku Ev dixwazît siza didet, Xwe dê Lêbihore û Rehmê didet. ¹⁵ Ewên ku li paşve man dê bêjin, 'Dema ku hûn rê dikevîne aliyê deskevtên şer ku bistînin, bihêlin ku em we bişopînin.' Ew dixwazin ku peyvên Xwe dê biguherin, bîje, 'Hûn çi cara me naşopînin, Xwe dê pêşta eve gotiye.' Paşê ew dê bêjin, 'Belê çavê we li me bar nagirît^c' Belê ew li kêmekê zêdetir tênagehin!

a: Li şûna peyva cund min şervan bikar înaye. b: kerbê mezin

b: Jibo peyva Hesûd, min çav bar negirtin bikar înaye!

¹⁶ Bêje ewên ku li paşve man li ereba, 'Dê gazî we bête kirin bo, neteweyekê xwedan şêyana gelek mezine leşkerî ku hûn şerê wan biken yanjî ew dê xwe radest biken, bes eger hûn peyrevî biken Xwe dê, dê padaşeke baş bidete we, lê eger hûn pišta xwe bidenê, weka ku we berê pišta xwe dabûyê, Ev dê bi eşkenceyeke dijwar we siza bidet. ¹⁷ Çi guneh bo ewê kor nayên neji çi guneh dê bo ewê qop bèn û neji dê çi guneh bo ewê nexweş bèn û her kesê ku peyrevî li Xwe dê û peyamberê Vî biket, Ev dê wan vergirîte naw baxçeyên ku li bin wan da çem diherikin lê, her kesê ku pišta xwe bidetê, Ev dê, wan bi eşkenceyeke dijwar siza bidet.¹⁸ Bêguman Xwe dê, digel bawermenda keyfxweş bû, dema ku ewan li bin darê da peyman digel te girê dan û Vî dizanî ku di dilê wan da çi heye, lewma Vî tenahî şande ser wan da û pê serkevtineke nêzîk ew xelat kirin ¹⁹ û ew dê gelek destkevtên şer biben! Xwe dê, Bihêze Biryardere.

²⁰ Xwe dê, belênî daye te ku tu dê gelek destkevtên şer bistîni, Vî jiboy te, lez li evê kiriye û Vî destê mirova li te ragirtiye û belke ew bibîte nîşaneyek jibo ewên bawermend û belke Ev, te rênivîniyê rêya rast biket. ²¹ Ewên dîke jî ku te çi desthilat li ser wan da çinîne, bêguman Xwe dê ew dorpêç kirîne û Xwe dê, desthilat li ser hemû tišta da heye. ²² Eger ewên ku bawer nekirîne şerê te kiriban, bêguman ewan dê pišta xwe dabayê û paşanê ewan piştîvanek peyda nedkirin neji yarmetîderek, ²³ Rêbaza Xwe dê ye ku pêšta derbaz bûye û tu çi cara çi guhertîna li rêbaza Xwe dê, da nabîni.

²⁴ Ev e ku li naw Mekê da destên wan li te paşve girt û destên te li wan, piştî wê Ev serdestî li ser ewan da, da te û Xwe dê ewa ku tu dikey dibîni. ²⁵ Ew bûn, ewên ku bawer nekirin û pêşgîriya te bo mizgewta Heram kirin û nehêlan ku tiştên pêşkêş kirî bigehine cihê xwe yê qurbanîyê. Eger li ber mêrên bawermend û jinên bawermend neba ku te nas nedkirin, te dê, ew li bin pêyê xwe da pêpes kiriban û bê zanist liber wan dê şerm hatiba ser te, Xwe dê, her kesê ku dixwazît tîni te naw rehma Xwe, da. Eger ew li hev cuda ban Me, dê pê eşkenceyeke bijan li nebawerên li naw ewan da, daba.

²⁶ Dema ku ewên nebawer kelecana kirbûne dilê xwe da, kelecana nezaniyê, paşê Xwe dê, tenahiya Xwe şande ser peyamberê Xwe û li ser bawermenda û wel wan kir ku xwe bi peyva hişyariya Vî we bigrin û ev zêdetir mafê ewan bû û ew jêhatiyê wê bûn û Xwe dê zanista li ser hemû tišta heye. ²⁷ Bêguman Xwe dê, pê rastiye dîtina peyamberê Xwe bicih înaye 'Bêguman tu dê biçiyê naw mizgewta Heram da, eger Xwe dê, hez biket di ewlehiyê da serê xwe tiraşî û kurt kirî û bê tîrs!' Lê Ev dizanî ewa te nedizanî û Vî li kêleka ewê da kiriye serkevtina nêzîk. ²⁸ Ev e ku peyamberê Xwe bi rênivîni û dîni rast şandiyê, ku li serwey hemû dîna bêxîr û Xwe dê, weke gewah têrê heye.

²⁹ Mihemed peyamberê Xwe dê ye û ewên ku digel wî ne, bi pêdagirî li dijî nebawera ne û li nawbera xwe da jî bi rehmin. Tu dibînê ku ew çok diçevînin û serê xwe dinvînin, daxwaza qenci û dilxweşiya Xwe dê, diken.

Nîşaniya ku ew serê xwe dinvînin li ser rûmetê wane. Ewe mînaka ewane di Rênivîniyê (Toratê) da û mînaka ewane di Mizgîniyê (Incîlê) da.

Weke tovekê ku çilû ya xwe dişînîte derê, paşê bihêz diket û paşê sitûr dibît û ser koka xwe radwestît û ewê diçînît keyfxweş diket û Ev pê vê gelek kerbê nebawera diveket, Xwe dê belêniya lêbihorîn û padaşek gelek mezin daye ewên ku li naw ewan da bawer diken û karên durust diken.

49. Para Odeyên Taybet

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Hûn ku bawer dikan nehawêjine pêşiya Xwe dê û peyamberê Vî, hişyarê Xwe dê bin, birastî Xwe dê Bihîstine û Zanîne ² Hûn ku bawer dikan dengê xwe bilindî ser dengê Pêşbîn neken û bi dengê bilind digel wî nepeyvîn, her wek deng bilindiya hindêk li we digel ewên dike, bila kiryarên we pûç nebin, dema ku hûn ténagehin. ³ Birastî, ewên ku li pêşberî peyamberê Xwe dê, da dengên xwe nizim dikan, ewane li wanin ku Xwe dê dilê wan bo hişyariyê taqî kiriye ewan dê lêbihorîn û padaşek gelek mezin hebît ⁴ lê birastî ewên ku li derwey odeyên taybetî da gazî te dikan, piraniya wan hizra xwe bikar naynin. ⁵ Eger ew bêhin fereh bana taku tu jibo wan hatîbaya derê, ew dê jibo wan baştira ba, Xwe dê Lêbihore û Rehmê didet. ⁶ Hûn ku bawer dikan, eger ajawegêrek^a bi zaniyariya we bête bal we, lê bikolin, bila hûn bi nezani zirarê li neteweyekê neden û liber xatira ewa we kirî, hûn peşîman nebin ⁷ û bizanin ku peyamberê Xwe dê li naw we da ye, eger wî li gelek mijara da peyrevî li we kiriba, bêguman hûn dê li dijiwariyê da ban, lê Xwe dê, bawerî li we xweşevîst kiriye û li dilên we da xemilandiye û Vî kerbê we li nebawerî, têkdan û serkêşiyê vekiriye. Ewane ewên rênivînî kirîne.

⁸ Qencî li bal Xwe dê we û erênîya Xwe dê Zanîn û Biryardere. ⁹ Eger du kom li naw bawermenda da şer biken, bes aştiyê li nawbera ewan da çêke, lê eger yêkek li wan, ewê dike biçewsînît, bes şerê ew bike ku diçewsînît taku ew dizvrite ser destûra Xwe dê, paşê eger ew zivri, li nawbera wan da bi destê hevseng aştiyê çêke û bi serastî kar bike, birastî Xwe dê hez ewan diket ku bi serastî kar dikan. ¹⁰ Tenê bawermend bira ne, li ber xatira hindê li nawbera birayên xwe da aştiyê çêke û hişyarê Xwe dê be, belke li ber hindê rehîm bi te bête dan. ¹¹ Hûn ku bawer dikan, nabît çi neteweyek henekê xwe bi neteweyek dike biket, belke ew li wan bêhtir bin, nabît jin jî, bi jina biken, belke ew li wan bêhtir bin û bêreziyê bi xwe neken û bi zêde nava gazî hevdu neken. Navê serkêşiyê piştî baweriyê nebaşe û her kesê ku peşîman nebît, bes ew nerastkare. ¹² Hûn ku bawer dikan, xwe li piraniya texmîna biparêzin, birastî li hindêk texmîna da guneh heye û sixuriyê neken û bila hindêk li we pişt serê ewên dike nepeyvîn, meger kesek li we dixwazît goştê birayê xwe yê mirî bixwet? Ne, dê kerbê we lê vebît, hişyarê Xwe dê bin, birastî Xwe dê, peşîmaniya dipejrinît û Rehmê didet. ¹³ Mirovino birastî Me, hûn li nêrekê û mêyekê afirandine û Me hûn kirine netewe û hoz^b, li ber xatira hindê hûn hevdu nas biken. Birastî ewên herî bi rûmetê we li bal Xwe dê, ewên hişyarê Vî ne, Xwe dê Zanîne, Agahdare.

¹⁴ Ereb dibêjin, ‘Em bawer diken,’ Bêje ‘Hûn bawer naken, lê bêjin, ‘Me xwe radest kiriye’ hêsta bawerî nehatiye dilê we da,’ Lê eger hûn peyrevî li Xwe dê û peyamberê Vî biken, Ev, we li hiç yêk li kiryarên we bê par naket, Birastî Xwe dê, Lêbihore û Rehmê didet.

¹⁵ Tenê ewên ku bawer diken, ewin ku bawerî bi Xwe dê û peyamberê Vî diken, paşê gumanê neken û bi mal û riha xwe li rêya Xwe dê, da têkoşanê biken, ewane, ewên rastin. ¹⁶ Bêje ‘Hûn dê dînê xwe bi Xwe dê bidene nas kirin, dema ku Xwe dê ewa di asimana da û ewa di erdê da dizanît û Xwe dê zanist li ser hemû tiştê heye?’

¹⁷ Ew hizir diken ku li ber xatira, xwe radest kirinê, wan qencyek bi te kiriye. Bêje, ‘Xwe radest kirina xwe weke qencyekê jibo min berçav negirin, Ev, Xwe dê ye ku, bi rênivînî kirina we bo baweriyê qencî bi we kiriye. Eger hûn rast bêjin.’ ¹⁸ Birastî Xwe dê nepeniyên^a asimana û erdê dizanît, Xwe dê, eva tu dikey Dibînît.

50. Para Qaf ê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Qaf, bi Xwandina (Qurana) pîroz! ² Belê ew sersam^a mayne ku agahîderek li naw, wan da hatiye û ewên nebawer dibêjin, 'Eve tişteke sersir îner!' ³ Dema ku em mirine û bûne toz? Eve zivîneke dûre.' ⁴ Em, baş dizanin ku erd çi tişteke li wan dibet û li bal meye tomareke parastî. ⁵ Belê ew nikolîyê li rastiye diken, dema ku ev bo wan têt û ew di rewşa gêjîyê dane. ⁶ Meger, ew asimanê serwey xwe nabînin ku Me çawa ava kiriyê û xemilandiye, bêy ku hîç çêşine dirandinek têda hebît ⁷ û erd, Me belav kirye û çiyayên qahîm danane ser da û Em bûne hokar ku hemû cûreke ciwan têda şîn bît, ⁸ têbînî û biranînê didene hemû koleyekê ku dizvîrît ⁹ û Me ava pîroz li asiman ra şande xarê û pê baxçe şîn kirin, dexil û dan û dirûn ¹⁰ û darên bilindên xurmê ku di rêza da ûşî pê we ne, ¹¹ debarek jibo koleya û Me pê jîyan daye erdeke mirî, Aha wisa dê derkevin!

¹² Neteweya Nû Xwe, pêş ewan da nikolî lê kiribû û hevrêyên Ras û Semûd jî,

¹³ Ad, Fireûn û birayên Lat jî, ¹⁴ hevrêyên daristana da û neteweya Tuba jî, hemûya nikolî li peyamberên xwe kirin û li ber xatîra hindê hereşa Mîn hate cih.

¹⁵ Meger Em li afirandina ewlî westîya bûn? Belê ew sebarek bi afirandinek nû li gumanê dane. ¹⁶ Bêguman Me mirov afirand, Em dizanin ku riha wî bi piste pist çi dibêjîtê, Em li reha gerdena^b wî li wî nêzîktirin, ¹⁷ dema ku her du vergir verdigrin, li aliyê rastê û li aliyê çepê rûniştî ¹⁸ ew çi gotinekê nabêjît xêncî ku çavdêrek digel wî amade nebît. ¹⁹ Serxweşiya^c ber mirinê dê rastiye bînît 'Eveye ewa ku te hewil^d dida xwe lê dût bikey.' ²⁰ Dê zirna bête jenîn 'Eve Roja hereşê ye.' ²¹ Hemû rihek dê bêt, digel da ye hajovanek^e û gewahek ²² 'Bêguman tu bê agahê evê bûy û Me, xêliya te rakiriyê, lewma îro dîtina te zelale.' ²³ Çavdêrê wî dê bêjît, 'Eva li bal min amadeye' ²⁴ hemû nebawerên rikoyî, havêjine naw cejnemê da, ²⁵ rêgirê başiyê, sînora bezên û bi guman ²⁶ ewê ku digel Xwe dê xwedêyeke dîke çêkir, lewma ew havêjine naw eşkenceya dijwar da! ²⁷ Çavdêrê wî dê bêjît, 'Xwedanê me, min wel ew nekîr ku sînora bibe zînit, lê ew gelek li şaşiyê dabû.' ²⁸ Ew dê bêjît, 'Li pêşya Min da gengeşê neke, birastî Min bo te hişyariyek şandibû ²⁹ û digel Min peyv nayête guhertin û Ez digel zixmetkarên Xwe bêdad nînim.' ³⁰ Di wê Rojê da, Em dê bêjine cejnemê, 'Tu te jî bûy?' 'Û ew dê bêjît, 'Çi ye dîke hene?'

a: Ecêb

b: Reha qirikê, şah demara ku xwîn têda diçît

c: Sekerat, dema ku mirov ber mirinê ye, hişyare lê nikarît bêjît.

d: Xebat dikir, têkoşîn dikir.

e: Kesek ku hajot, kesek ku bibet

³¹ Lê dê baxçe bînine nêzîkê ewên hişyarê Vî, ne dûr ³² Eveye ewa ku belêniya wê bi te hatibû dan, jibo hemû ewên ku dizvrin û xwedan diken!

³³ Ewê ku nedîtû li xwedanê rehmê tîrsiya û bi dileke zivîrî hat, ³⁴ bi aşî werne têda, îro, roja bêpayane'

³⁵ Ewan dê wêderê da, hemû ewa ku ew dixwazin, dê hebin û li bal Me zêdetire.

³⁶ Me çend nîş li pêş ewane da li nav birin ku li wan bihêztir bûn û li welata geriya bûn, meger çi cihê reviyane heye? ³⁷ Birastû li evê da, jiboy herkesê ku dil heye bîranînek heye yanî ewê ku guhê xwe didetê dema ku gewahe.

³⁸ Bêguman Me di şeş roja da, bê westiyân, hemû asiman, erd û ewa li nawbera wan da afirandin. ³⁹ Lewma bêhin fereh be sebarete bi ewa ku ew dibêjin û paye bilindiya pesna Xwedanê xwe bike, pêş rojhilat û pêş rojava bûnê ⁴⁰ û di şevê da jî Vî paye bilind bike û piştî çok danan û ser nivandinê ⁴¹ û guhê xwe li ser wê Rojê ragirin, dema ku gazîker, dê li ciheke nêzîk da gazî biket. ⁴² Di ew Rojê da ew dê qêrînê li rastiyê da bibhên, ew Roja derkevtinê ye. ⁴³ Birastû Emin ku jiyane diden û dibine hokarê mirinê û wegera dawiyê jibo bal Me ye ⁴⁴ di ew Rojê da dê erd bi lezgîne liber wan ker^a bît û ev kom kirine dê jibo Me hêsan bît. ⁴⁵ Em dizanin ku ew çi dibêjin û tu li ser ewan da zordest nînî, lê pê Xwandinê (Quranê) bîne bîra ewên ku li hereşeya Mîn ditirsin.

51. Para Belavker

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Bi ewên ku hûr diken, belav diken ² û ewên ku barekê hildigrin ³ û ewên ku bi hêsanî li ser avê da diçin ⁴ û ewên ku destûrê dabeş diken, ⁵ birastî ewa ku belêniya wê bi te hatiye dan raste ⁶ û birastî dê darizandin rû bidet, ⁷ bi asimanê tejî rêk, ⁸ birastî hûn li gotinê da ciyawazin, ⁹ li evê hatiye xapandin, ewê ku hatiye xapandin. ¹⁰ Ewên direwîn li nav çoyne, ¹¹ ewên ku li naw lêmişteke^a dane û hajê nînin! ¹² Ew dipirsin, 'Kengê dê Roja Darizandinê bêt?' ¹³ Di Roja ku ew dê li ser agir bêne taqî kirin. ¹⁴ 'Taqî kirina xwe tam bike! Eweye, ewa ku tu lêdigeriyay bilezîni.' ¹⁵ Birastî ewên hişyarê Vî li naw baxçe û kaniya da ne, ¹⁶ werdigrin ewa ku Xwedanê wan daye wan, birastî pêş ewê da ewan karê baş dikirin ¹⁷ tenê kêmekê di şevê da dirazan, ¹⁸ pêş serê sibê da, bo lêbihorînê dipariyan ¹⁹ û pişkek li malê wan, mafê ewan bû ku dixwastin û ewên hejar. ²⁰ Bo ewên arxayîn, li ser erdê da nîşane hene ²¹ û li we bixwe da jî, meger hûn nabînin? ²² Debara te li asiman daye û eva ku belêniya wê bi te hatiye dan. ²³ Bes bi Xwedanê asiman û erdê! Birastî ev raste, her wek ewa tu dipeyvî. ²⁴ Meger serhata mêvanên birûmetê Ibrahîm jibo te hatiye? ²⁵ Dema ku ew lê çone jorda û ewan got, 'Aştî' Wî got, 'Aştî, mirovên bihanî.' ²⁶ Paşê ew çu bal binemala xwe û pê golikek qelew zivri ²⁷ û dana nêzîkê wan û ew got 'Meger hûn naxwen?' ²⁸ Paşê ew hest bi tirsê li wan kir, ewan got, 'Netirsiyê.' Ewan mizgîniya kurekê fêr bûyî dane wî. ²⁹ Paşê jina wî, bi giryanêke bilind hate pêş û li rûmetê xwe da û got, 'Pirejineke nezok?' ³⁰ Ewan got, 'Xwedanê te eve gotiye, birastî Ev Biryardere Zanîne.' ³¹ Ew Got, 'Peyamberino, erkê we çiyê?' ³² Ewan got, 'Birastî em bo neteweyeke tawankar hatine şandin ³³ ku kevirên li heriyê li ser ewan da bînine xarê, ³⁴ ku li bal Xwedanê te we, jibo ewên ku sînora dibezînin, hatine nîşan kirin.' ³⁵ Lewma ewên ku têda bawermend bûn Me îrane derê ³⁶ Lê Me têda peyda nekir xêncî binemaleyekê ku xwe radestê Vî^b kiribûn ³⁷ û Me nîşaneyek hêla têda, jibo ewên ku li eşkenceya bijan ditirsiyên ³⁸ û li Mûsa da jî, dema ku Me, pê desthilatek zela ew şande bal Fireûn. ³⁹ Lê ew digel piştîvanên xwe, piştî xwe dayê û got, 'Cadûgere, yanjî cin girtî,' ⁴⁰ Lewma, Me ew û şervanên wî girtin û ew havêtine naw deryayê da, dema ku ew tawankar bû.

⁴¹ û li Ad, dema ku Me bayê nezok li dijî wan şand ⁴² û her tîşteke ku hate ser rêka wê nehêla ku wêran neket ⁴³ û li Semûd da jî, dema ku gotibûne wan, 'Bo demekê xweş biqetûnin,' ⁴⁴ Lê ewan li dijî destûra Xwedanê xwe serhildan, lewma birûskê ew girtin, dema ku wan lê dihêrî ⁴⁵ û ewan nedikarî li ser pêya rawestin, neji ewan dikarî yarmetiya xwe biden. ⁴⁶ Pêşa jî neteweya Nû Xwe. Birastî ew neteweyek bi pêdagirî serkêş bûn! ⁴⁷ Me pê hêzê, asiman ava kir û birastî Em fereh diken ⁴⁸ û Me erd rawêxistiye, erêniye Evê amadekar!

⁴⁹ û Me hemû tişteke cot afirandine, belke li ber hindê, bête bîra te. ⁵⁰ 'Lewma Birewe aliyê Xwe dê, birastû ez li bal Vî we, bi zelalî agahdariyê dideme te ⁵¹ û xwedêyek dîke digel Xwe dê da çêneke, birastû ez li bal Vî we, bi zelalî agahdariyê dideme te !'

⁵² Herwisa pêş ewan da jî çî peyamber ku hatin, nema ku nebêjine ewan jî, 'Cadûger yanjî cin girtî!' ⁵³ Meger ewan pêşniyar bi wan kiribûn? Belê ew neteweyekin ku sînora dibezînin ⁵⁴ lewma piştî xwe bide wan bila tu nehêye gunehbar kirin ⁵⁵ û bîr bîne, birastû bîranîn berjewendiyê digehînite bawermenda. ⁵⁶ Mîn cin û mirov afirandin ku tenê Mîn biperestin, ⁵⁷ Ez çî debara li wan naxwazim, ne jî Ez dixwazim ku ew xwarinê bidene Mîn, ⁵⁸ birastû Xwe dê Ev e ku dabîn diket, Xwedanê Hêza, Bi şêyane.

⁵⁹ Lewma birastû jibo ewên ku nerastiyê diken, dê pişkek weke pişka hevrêyên xwe hebin, li ber hindê bila ew li Mîn nepirsin ku lezê lê bikem ⁶⁰ û heware li ewên ku bawerî bi roja xwe naken ku belênî bi wan hatiye dan.

52. Para Çiya

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Bi çiya, ² bi nivîsîna pîroza^a nivîsî ³ di tînûsa rawêxistî^b da, ⁴ bi mala ku gelek seredana wê têtê kirin, ⁵ bi banê bilind kirî, ⁶ bi deryaya tujî, ⁷ birastî dê eşkenceya Xwedanê te rû bidet ⁸ û çî tişt pêşiya wê nagrît ⁹ di ew Rojê da asiman dê bi hejyanê bihejyêt ¹⁰ û çiya dê biçin û derbaz bin. ¹¹ Di wê Rojê da heware li ewên ku nikolî kiribûn, ¹² ewên ku bêhna xwe pê peyvîne tînin, ¹³ di wê Rojê da, dê bi havêtîne ew dê bêne havêtîne naw agirê cehnemê da. ¹⁴ 'Eweye, ew agirê te nikolî lê dikir. ¹⁵ Meger ewe cadûye yanjî tu nabîn? ¹⁶ Di wêderê da bişewte, bêhin fereh be yanjî bêhin çik be, jiboy te her wek yêke, tenê padaşê ewê bi te têtê dan ku te dikir.' ¹⁷ Birastî ewên ku hişyarê Vî ne, li naw baxça û şadiyê dane, ¹⁸ xweşiyê li ewa ku Xwedanê wan daye wan û Xwedanê wan, ew li eşkenceya agirê cehnemê parastine, ¹⁹ 'Bi keyfxweşî bixwen û vexwen, ber xatira ewa ku we dikir.' ²⁰ Ew dê li ser textên ku hatine rêz kirin rûnên û Em dê ewan digel hevjinên çav ciwan bidene zewicandin, ²¹ Ewên ku bawer kiribûn û paşketiyê wan ku li baweriyê da ew şopandibûn Em dê paşketiyê wan bigehînine wan û Em ewan li hîç yêk li kiryarên wan, bêpar naken, li wan we pašta ranagrîn. Her kesek jiboy ewa ku destê xwe êxistiyê têtê xwedan kirin. ²² Em dê meyveya bidene wan û goştê her tiştê ku ew dixwazin. ²³ Ew dê fincanekê bidene destê hevda ku çî gotinên nexweş têda nînin nejî guneh. ²⁴ Dê rêncber^c li dora wan bigerên, wek tu bêjî ew mercanên gelek parastî ne. ²⁵ Hinek wan dê li ewên dîke nêzik bin û bipirsin, ²⁶ ew dê bêjin 'Birastî pêšta em li naw mirovên xwe da ditirsiyan ²⁷ lê Xwe dê, bo me baş bû û em li eşkenceya guriya agir rizgar kirin. ²⁸ Birastî em pêšta li ber Vî dipariyan, birastî Ev gelek Mêhrîvane Rehmê didet.' ²⁹ Lewma bîr bîne, li ber erêniya Xwedanê xwe, tu ne kesekî ku pêşbêjîyê^d dikey, nejî cingirtî. ³⁰ Yanjî ew bêjin, 'Helbestvaneke, em dê jiboy wî çavnihêrê dema bextreşiyê bin' ³¹ Bêje, 'Çavnihêr bin, birastî ez jî digel we li naw çavnihêra da me' ³² Yanjî hizra wan jibo evê destûrê didete wan, yanjî ew neteweyeke sînor bezênin? ³³ Yanjî ew bêjin, 'Ew her bixwe berhem înaye?' Belê ew bawer naken. ³⁴ Bihêle bila ew jî, serhateke^e weka evê bînin, eger ew rast dibêjin. ³⁵ Yanjî ew li qedçineyîyê hatibûne afirandin? Yanjî ew afrîner bûn? ³⁶ Yanjî ew afrînerê asimana û erdê bûn? Belê ew arxayîn nînin. ³⁷ Yanjî xizîneyê Xwedanê te li bal wanin yanjî ew desthilatdarin?

a: Xwandin (Quran)

b: ew nivîsîna lûl dayî hatî wekirin ku bixwînin.

c: Kurên law ku xizmeta biheştîya dîken

d: kesê ku li ber xwe da texmîna paşe rojê diket, kesê ku bi direw dibêjît ew zanista nedîtû heye, Kahin.

e: Hedîs.

³⁸ Yanjî bo ewan pêlekanek heye ku ew li ser da guhê xwe didenê? Bihêle bila guhdarê wan desthilatek zelal bînît. ³⁹ Yanjî Ev kiç hene dema ku we kur hene? ⁴⁰ Yanjî tu padaşekê li wan dixwazî, lewma ew li bin barê deynê da mayne? ⁴¹ Yanjî ewan ewa nedîtî heye? Lewma ew wê binvîsin? ⁴² Yanjî ew dixwazin bernameyekê birêjin? Lê ewên nebawer her bixwe bername ne. ⁴³ Yanjî ewan xwedêyeke dîke xêncî Xwe dê, heye? Paye bilindî jibo Xwe dê, ye li ewa ku ew dikene 'hevalê' Vî. ⁴⁴ Eger ewan dîtiba ku pirtikek asiman jî ketiba, ew dê bêjin, 'Komek ewrin' ⁴⁵ Lewma, waz li wan bîne, taku ew Roja xwe dibînin ku ew dê têda li xwe we biçin, ⁴⁶ ew Roja ku bernamê wan, çi berjewendiyê nagehînine wan neji dê yarmetiya wan bête kirin. ⁴⁷ Birastî jibo ewane ku karên nerast diken, eşkenceyek pêş ewê daye, lê piraniya wan nizanin. ⁴⁸ Lewma bi bêhin ferehî çavnihêrê biryara Xwedanê xwe be, çimkî birastî tu li çavê Me dayî. Dema ku tu radibî, paye bilind bike, pesna Xwedanê xwe. ⁴⁹ Di şevê da Vî paye bilind bike û piştî sitêrka.

53. Para Sitêrk ê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Bi sitêrkê, dema ku ew ava dibît, ² hevrêyê we li rê nederketiye, neji ew şaşî kiriye ³ neji ew pê hestê xwe dipeyvît, ⁴ eve tenê sirûşeke^a ku sirûş hatiye dan. ⁵ Ew fêr kir, ewê gelek bihêz ⁶ ewê hişyar û rabû serxwe ⁷ dema ku ew li ser elendê^b herî bilind bû ⁸ paşê ew nêzik bû û hate xarê ⁹ taku ew hindî du ketine ser çoka û ser nivandina dûr bû yanjî nêzîktir ¹⁰ û wî sirûş da koleyê Xwe, eva ku ew sirûş dabû. ¹¹ Dil direw nekir ku çi dît. ¹² Meger tu dê digel wî da gengeşê bikey ka ew çi dît? ¹³ Bêguman careke dike jî wî dît ku, ew hate xarê, ¹⁴ nêzik dara Lotê ya xwedan sînore gelek fereh ¹⁵ nêzikê baxçê bêhin wedanê, ¹⁶ dema ku dara Lotê dagirtibû, ewa ku dadigrît ¹⁷ Ne dîtî xar û xêç bû neji sînor derbaz kirin ¹⁸ bêguman ew li mezintrîn nîşaneyên Xwedanê xwe dîtî. ¹⁹ We Al-lat^c û Al-Uza liber çav girtine ²⁰ û Manat ewê sê yê, ewê dike. ²¹ Meger nêr bo we ne û mê jibo wî? ²² Bes ewe par vekirinek bêdade! ²³ Xêncî nava ew çinînin, navên ku we danayne ser wan da, we û berebabên we, Xwe dê, çi desthilat bo wê neşandiye. Ew tenê peyrevî li texmîna diken û ewa ku rih dixwazin, bêguman li bal Xwedanê wan ra jibo wan rênivînî hatiye. ²⁴ Yanjî bo mirov her tiştê ku ew dixwazît heye, ²⁵ lê jibo Xwe dê ye Dawî û ya ewlî. ²⁶ Çend firîşteyên li asimana da hene, ku nawbêjvaniya wan çi qazancê nagehînit, xêncî piştî ku Xwe dê, destûrê didete ewên ku Ev dixwazît û dipejirînit. ²⁷ Birastî ewên ku bawerî bi Dawiyê naken navê mêyîne didanêne ser firîšta. ²⁸ Ewan çi zanist li ser hindê nîne, ew tenê peyreviyê li texmîna diken. Birastî li dijî rastiye da, texmîn hiç qazancekê nagehînit. ²⁹ Lewma piştî xwe bide, ewên ku piştî xwe didene bîranîna Me û naxwazin xêncî jiyana ev dinyayê. ³⁰ Zanista wan ew hinde ye, birastî Xwedanê te dizanît kanê kê li rêya Vî derdikevît û Ev dizanît kanê kê rênivînî kiriye. ³¹ Jibo Xwe dê ye ewa di asimana û erdê da, belke Ev padaş bidete ewên ku karên nebaş diken pêka ewa ku wan kiriye û padaş bidete ewên ku karên baş diken pê bêhrîna ³² ewên ku dûriyê li gunehên gelek mezin diken û bê rewîştîyê^c, xêncî şaşiyên biçûk, birastî Xwedanê we gelek berîne li lêbihorînê. Ev sebareti bi we dizanît, li dema ku Vî hûn li erdê berhem înayne û dema ku hûn biçûk bûne li mal biçûkên daykên xwe da, lewma pêdagiriyê li ser pakiya xwe neken, Ev dizanît kanê kê hişyarê Vî ye. ³³ Tû ew dibînî ku piştî xwe didetê? ³⁴ û kêmekê didet û dest radgrît. ³⁵ Meger ew zanista nedît heye, lewma ew dibînît?

a: Wehî, gotina Xwe dê, peyama Xwe dê. 282

b: Cihê ku erd û asiman hev digrin, Aso, ofoq

c: Navê putên şarê Mekê bûn

³⁶ Yanjî ew agahdar nekirîne, ku çi di nivîsîna pîroza Mûsa da heye ³⁷ û ewa Ibrahîm da, ku bicih îna, ³⁸ ku hîç bar helgirek, barê yêke dîke hilnagrît, ³⁹ ku jibo mirov nabît, xêncî ewa ku jibo xebatê diket ⁴⁰ û xebata wi dê bête dîtîn, ⁴¹ paşê, dê li ber hindê padaş bi wî bête dan, padaşek tewaw! ⁴² Dawiya wê bo bal Xwedanê we ye ⁴³ û Eve ku dikenînît û digrînît ⁴⁴ û Ev e ku dibîte hokarê mirinê û jîyanê didet ⁴⁵ û Eve, ku cot afirandine, nêr û mê, ⁴⁶ li dilopek avikê dema ku ew dirêjyêt ⁴⁷ û li ser Vî ye ku yêke dîke berhem bînît ⁴⁸ û Ev e ku serwetê didet û têr diket ⁴⁹ û Ev e xwedanê Sîrosê^a ⁵⁰ û Ev ê ku, Ad ê ewlî li nav bir ⁵¹ û Semûd jî, Ev nehêlan ⁵² û li pêş wan da jî, neteweya Nû Xwe, birastî ew zêdetir bêdad û serhildêr bûn ⁵³ û gundên kavile, Ev ser û bin kirin ⁵⁴ û pêçabûn pê ewa ku Ev pêçabûn. ⁵⁵ Bes hûn gumanê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken?

⁵⁶ Eve agahîdereke, li agahîderên ewlî ⁵⁷ roja ku nêzik dibît, nêzik bûye ⁵⁸ û xêncî Xwe dê, kes nikarît wêda bibet. ⁵⁹ Meger hûn li ew rûdawê^b sersir^c mayne? ⁶⁰ Ê hûn pê dikenin û nagiryên? ⁶¹ Dema ku hûn bêhna xwe pê tînin? ⁶² Lewma, çok daden û serê xwe binvînin ku Xwe dê biperestin.

a: Sîros navê sitêrkekê li asiman daye! Hindek put perest Sîrosê weke Xwe dê, diperestin!

b: Hedîs

c: Ecêb

54. Para Heyv ê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Demjimêr hatiye nêzik û heyv ker^a bûye. ² Eger ew nişaneyekê dibînin, ew pişta xwe didenê û dibêjin, 'Cadûya berdewam' ³ Û ewan nikolî lê kir û peyrevî li hestên xwe kirin, lê hemû mijarek tête cihê xwe, ⁴ bêguman pêşta li zaniyariyê jibo wan hatine ku li wêderê da pêşgiriye lê biken, ⁵ têgeheştina tewaw, lê ew rêgiriya agahdariyê naket, ⁶ lewma pişta xwe bide wan, di Roja ku Gazîker dê gazî tîşteke gelek nebaş biket, ⁷ bi çavên ku zêndidene ber xwe^b, ew dê li gora da derkevin, weke bêjî ew kolî ne belav dibin, ⁸ pêşve direwin, bo aliyê Gazîker, nebawer dê bêjin, 'Eve Rojek dijware!'

⁹ Neteweya Nû Xwe pêş ewan da û nikolî li koleyê Me kiribûn û gotibûn, 'Mêrek cingirî' Û ew paşve dabûn, ¹⁰ Û li ber hindê, ew gazî Xwedanê xwe kiribû, 'Mîn şikest xwariye, lewma yarmetiya min bike!'

¹¹ Lewma, Me deriyên asiman vekirin pê ava ku dirjîya xarê ¹² û Em bûne hokar ku erd pê kaniya biteqît û lewma ava hevdîtin, li ber mijarekê ku pêşta çarenûsa wê hatibû nivîsîn. ¹³ Me, ew hilgirte ser ewa li texte û bizmara, ¹⁴ ku li jêr çavdêriya Me da, ew ser avê da diherikî, weke padaşekê jibo ewên ku nikolî li wan hatibû kirin.

¹⁵ Bêguman Me, ew weke nişane hêla, lewma kesek heye ku bînîte bîra xwe? ¹⁶ Lewma sizaya Mîn çawa bû û agahdarî? ¹⁷ Bêguman Me Xwandin (Quran), jibo bîr înanê hêsan kiriye, lewma kesek heye ku bînîte bîra xwe?

¹⁸ Ad jî nikolî lê kir û sizayê Mîn çawa bûn û agahdarî? ¹⁹ Birastî Me bayek bi qêrîn şande ser ewan da, li roja bextreşîya berdewam da, ²⁰ mirov hildikêşan wek bêjî darên xurmê li rehê da derketibûn ²¹ û sizayê Mîn çawa bûn û agahdarî? ²² Bêguman Me Xwandin (Quran), jibo bîr înanê hêsan kiriye, lewma kesek heye ku bînîte bîra xwe? ²³ Semûd jî, nikolî li agahdariyê kir ²⁴ ewan got, 'Meger tenê miroveke li naw me da, ku dibya em peyreviyê lê biken, bes birastî em dê di şetî û şaşiyê da bin! ²⁵ Meger li naw me da, bîranîn bi wî hatiye dan? Belê ew direwîneke lewçe ye!'

²⁶ 'Sibê, ew dê bizanin kanê kê, direwîneke lewçe ye, ²⁷ birastî Em hêştira mê weke taqî^c karî jibo wan rêdiken, lewma li wan binêre û bêhin fereh be, ²⁸ û ewan agahdar bike ku dibya av li nawbera wan da bête par vekirin, hemû amade vexwen.' ²⁹ Lê wan gazî hevrêyê xwe kirin, ew rakir û qop kir, ³⁰ û sizayê Mîn çawa bûn û agahdarî?

³¹ Birastî Me tenê qêrînek şande ser wan û ew weke darikên hişkê çîtê^d lê hatin. ³² Bêguman Me Xwandin (Quran), jibo bîr înanê hêsan kiriye, lewma kesek heye ku bînîte bîra xwe? ³³ Neteweya Lat jî nikolî li agahdariyê kir.

³⁴ Bi rastî Me, tofana kevira şande ser ewan da xêncî binemala Lat nebît, pêş serê sibê da Me ew rizgar kirin ³⁵ weke erênîyekê^a li bal Me we, aha wisa Em padaş didene sipasdara. ³⁶ Û bêguman ew pêşta, li girtina Me agahdarî dabûye wan, lê ewan gengeşe li agahdariyê kirin, ³⁷ û bêguman ewan daxwaza mêvanên wî jî, li wî kiribûn, lewma Me, çavên wan nixumandin^b Lewma eşkenceya Min tam biken û agahdariyê!^c ³⁸ Û bêguman di sibeya zû da, sizaya ku dimînît li ser ewan da girt ³⁹ Lewma eşkenceya Min tam biken û agahdariyê!

⁴⁰ Bêguman Me Xwandin (Quran), jibo bîr înanê hêsan kiriye, lewma kesek heye ku bînîte bîra xwe? ⁴¹ Bêguman jibo gelê Firêûn jî agahdarî hat. ⁴² Ewan nikolî li hemû nişaneyên Me kirin, lewma Me pê girtineke bihêz û şêyan ew girtin. ⁴³ Meger hûn nebawer li ewan bêhtirin? Yanjî di nivîsîna pîroz da, jibo we lê xweş bûn heye? ⁴⁴ Yanjî ew dibêjin, Em komekin ku yarmetiye diden? ⁴⁵ Bi zûyî dê Koma wan bête têk şikandin û ew dê pişta xwe bidenê. ⁴⁶ Belê Demjimêr, dema wan ya dîharî kiriye û demjimêr gelek dijware û gelek tale. ⁴⁷ Birastî ewên tawankar, di şaşî û şêtiyê da ne ⁴⁸ di ew Roja ku, ew li ser rûmetên xwe da tene rakêşan bo naw agir. Dest lédana cehnemê tam biken. ⁴⁹ Birastî Me, hemû tişt pê çarenûsa nivîsî^c afirand, ⁵⁰ û destûra Me, tenê yêke, wek miqîna çavekê.

⁵¹ Bêguman Me pêşta ewên mîna we li nav birîne, lewma kesek heye ku bînîte bîra xwe? ⁵² Hemû tiştê ku ewan dikir li tomara nivîsî daye, ⁵³ hemû biçuk û mezin nivîsiye. ⁵⁴ Birastî ewên hişyarên Vî li naw baxçeya û çema da ne, ⁵⁵ li ser kursiyek rûmetê, nêzikê Padişahê Herî Bihêz.

a: Li şûna peyva Nemet min peyva Erênî bikar înye.

b: Peçavûn, kor kirin ku nebînin.

c: Li şûna peyva Qederê da min peyva çarenûsa nivîsî bikar înye.

55. Para Xwedanê Rehmê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Xwedanê rehmê, ² Xwandin (Quran) fêr kir ³ Mirov afirand ⁴ ew fêrî axawtînê kir ⁵ Roj û heyv jî pê hisaba serast, ⁶ Sitêrk û dar serê xwe dinvînin ⁷ Ev asiman bilind kiriye û Ev havsengî^a damezrandiye ⁸ bila li ber hindê tu sînorên hevsengê nebezîni, ⁹ bi dadwerî bipîvê û li hewsengê kême neke.¹⁰ Jibo rihûbera Ev erd danaye,

¹¹ têda meyve hene û darên xurmê ku destik pê we ne, ¹² û dexl û dahnên ku kewil hene û giyayên bêhin xweş. ¹³ Lewma hûn her du, nikoliyê^b li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ¹⁴ Ev, mirov li heriya hişik bûyî ya kelpûça afirand, weke siwax kariyê^c ¹⁵ û Ev cin jî li guriya agirê bê dûkel afirand. ¹⁶ Lewma hûn her du^d, nikoliyê li kîjan yêk ji qencyên Xwedanê xwe diken? ¹⁷ Xwedanê du rojava û Xwedanê du rojhilata ye. ¹⁸ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ¹⁹ Ev, du derya berdan, hevdu dibînin, ²⁰ li nawbera wan da perjînek heye, ew nabezînin.

²¹ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ²² Li her du ya jî mirwarî û mercan diderkevin. ²³ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ²⁴ Yê Vî ne, ew gemiyên ku li ser deryayê da, weke çiyaya diçin.

²⁵ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk ji qencyên Xwedanê xwe diken? ²⁶ Hemû ewên li ser da dê li nav diçin ²⁷ û rûmetê Xwedanê te dê bimînit, Xwedanê Bêpayan bilind, Bêpayan birûmete.

²⁸ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ²⁹ Hemû ewên di asimana û erdê da li Vî dipirsîn, her rojê Ev mijarekê tînîte pêş. ³⁰ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken?

³¹ Em dê bi we ra bigehin, hûn her du pol^e ³² Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk ji qencyên Xwedanê xwe diken?

³³ Komên cin û mirova, eger hûn dikarin li nawçeyên asimana û erdê da, derbaz bin, bes derbaz bin, lê hûn derbaz nabin bêy desthilata Me. ³⁴ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk ji qencyên Xwedanê xwe diken? ³⁵ Dê guriyeke agir û dukelê, havêjine ser we û kes nayête yarmetiya we. ³⁶ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ³⁷ Dema ku asiman ker^f dibît û rengê wê sorê tarî dibît, weka çermê sor. ³⁸ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ³⁹ Di ew Rojê da, sebarek bi gunchên wan ne dê lêpîrsîn li cina nejtî mirova bête kirin.

⁴⁰ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ⁴¹ Ewên tawankar dê pê dirûsmên xwe bêne nas kirin û ew dê pê pora ser û pêyên wan bêne girtin. ⁴² Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ⁴³ Ewe cehneme, ku tawankar nikoliyê lê diken, ⁴⁴ ew dê li der dorê wê bigerên û li nawbera ava kel, kelandî. ⁴⁵ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ⁴⁶ Bo ewê ku ditirsiyêt, bo Xwedanê xwe rawestût, du baxçe hene. ⁴⁷ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ⁴⁸ Çiqil hene. ⁴⁹ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ⁵⁰ Li her du ya da du kanî hene ku diherikin. ⁵¹ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ⁵² Li ewan her du ya da hemû çeşne meyveyek, cot hene. ⁵³ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ⁵⁴ Ew dê li ser rawêxa rûnên ku bermalên wan li armûşên gul wehînayîne^a û meyveyên her du baxçeya li ber desta daliqandî ne. ⁵⁵ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ⁵⁶ Li naw ewan da hevreyên ku li ber xwe dinhêrin hene ku çî mirov û cina destê xwe nedayne wan. ⁵⁷ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ⁵⁸ Weke bêjî ku ew yaqût û mercanin. ⁵⁹ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ⁶⁰ Meger padaşê, başiyê, bes başî nîne? ⁶¹ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ⁶² Ê li kêleka ewan da du baxçe hene. ⁶³ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ⁶⁴ Keskê tarî. ⁶⁵ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ⁶⁶ Li her dû ya da jî cotek kanî dibilqine derê. ⁶⁷ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ⁶⁸ Li naw her dû ya da meyve, darên xurmê û darên hinara hene. ⁶⁹ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ⁷⁰ Li naw ewan da, ewên baş û ciwan hene. ⁷¹ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ⁷² Çaw ciwanên^b parastî li naw şaneşînê da. ⁷³ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ⁷⁴ Pêşta li bal mirov yanjî cina we destê xwe nedaynê da. ⁷⁵ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ⁷⁶ Ew li ser doşekçeyên kesk û ravêxên ciwan rûniştine. ⁷⁷ Lewma hûn her du, nikoliyê li kîjan yêk li qencyên Xwedanê xwe diken? ⁷⁸ Pîroze navê Xwedanê we, Xwedanê bêpayan Bilind û bêpayan Birûmetê.

56. Para Rûdan ê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Dema ku rûdaw rû didet, ² nikolî li rûdana wê nayê kirin, ³ dê bînîte xarê û bilind ket. ⁴ Dema ku dê erd bi lerzînê bihejyêt ⁵ û çiya dê bi herifînê biherifin ⁶ û weke tozê dê belav bin ⁷ û hûn dê bibine sê cûre. ⁸ Hevrêyên li aliyê rastê, hevrêyên li aliyê rastê kêne? ⁹ Û hevrêyên aliyê çepê, hevrêyên li aliyê çepê kêne? ¹⁰ Û pêş ketî, pêş ketî! ¹¹ ew nêzîktirîn ¹² li naw baxçên şadiyê da, ¹³ komek li ewên ewlî ¹⁴ û hindeka jî li ewên dawiyê. ¹⁵ Li textên xemilandî ¹⁶ li ser da rûniştine, li hemberî hevdu, ¹⁷ kure rênçberên nemir dê li dora wan bigerên ¹⁸ pê aman, avxwor û fincanên li kaniyên diherikin ¹⁹ lewma ne ewan dê ser êşe hebît neji ew dê serxweş bin ²⁰ û meyveyên ku ew hildibjêrin ²¹ û goştê her balindeyekê ku ew hez lê diken ²² û ciwanên çav mezin ²³ weke mercanên parastî ²⁴ padaşeke jiboy ewa ku wan dikir. ²⁵ Ew, wêderê da, çi peyvîneke nebaş yanî gunehbar nabihên, ²⁶ xêncî gotinekê 'Aştî û aştî.' ²⁷ Hevrêyên li aliyê Rastê, hevrêyên li aliyê rastê kêne? ²⁸ Li naw darên Lotê^a, bêqelem da ne ²⁹ û Ekêşiyayên^a bi ûşî we ³⁰ û sîberên pan, ³¹ û av diherikîte der ³² û meyveyên firavan, ³³ ne sînordar, neji qedexe, ³⁴ bermalên bilind kirî, ³⁵ Birastî Me, pê berhem înanê ew berhem înane ³⁶ û Me, ew kirîne pakîze^b ³⁷ xwe radest kirî û hevtemen, ³⁸ bo hevrêyên li aliyê rastê, ³⁹ komek li ewên ewlî ⁴⁰ û komek jî li ewên dawiyê ⁴¹ û hevrêyên li aliyê çepê, hevrêyên aliyê çepê kêne? ⁴² Li naw guriya agir û ava kelandî da ⁴³ û sîberek li dûkela reş ⁴⁴ ne fênike, neji xweşe. ⁴⁵ Birastî, pêş ewê da, ew li xweşiyê firavan da bûn ⁴⁶ û li gunehên gelek mezin da pêdagir bûn ⁴⁷ û digotin, 'Dema ku em bimrin û bibine toz û hêstik, meger birastî em dê bêne vejandin?' ⁴⁸ û berebabên me yên berê jî?' ⁴⁹ Bêje, 'Birastî ewên ewil û dawiyê jî, ⁵⁰ dê bêne kom kirin bo hevdîtina Rojekê ku pê dizanin ⁵¹ paşê birastî hûn jî, ewên ku li rê derketî û nikolîker ⁵² dê li dara Zîqumê bixwen, ⁵³ dê zîkê xwe pê tujî ken ⁵⁴ û dê li ser da ava kelandî vexwen, ⁵⁵ dê vexwen herwek hêştirên tînî divexwen.' ⁵⁶ Ewe dê xêrhatina wan bît, di Roja dadweriyê da. ⁵⁷ Me tu afirandî, liber hindê çima tu bawer nakey? ⁵⁸ Te dîtiye ewa ku tu dirêjî ? ⁵⁹ Ew tuyî ku diafrînin, yanî Emin afirîner? ⁶⁰ Me çarenûsa mirinê li naw weda nivîsiye^c û ew pêş Me nakevît ⁶¹ Em dê li ewê da mînaka te biguherin û te berhem bînin li ewa ku tu pê nizanî. ⁶² Bêguman tu ava bûna ewlî dizanî, lewma tu nayniye bîra xwe? ⁶³ Tu dibînî ewa ku tu diçîni? ⁶⁴ Ew tuyî ku dibiyê hokar ku ew mezin bît yanî Em mezin diken?

a: Cûrê dara ne! min navê wan yê kurdî nezanîn, min navê wan yê Inglîzî nivîsîn

b: Ew mirovê ku çi cara gan nedaye, Pakîze (bakîre).

c: Min peyva qedêr bi çarenûsa nivîsî wergêraye.

⁶⁵ Eger Me xwastiba, Me dikarî bikene pûş û tu dê sersam mabay,
⁶⁶ 'Birstî em deyn darin ⁶⁷ belê em bêpar mayne.' ⁶⁸ Te ew ava ku te
 vewariye dîtiye? ⁶⁹ Meger tu bûy ku li ewra şande xarê, yanjî Ev ê ku şandî
 Em bûn? ⁷⁰ Eger Me xwastiba, Me dikarî ewê şor biken, bes çima tu sipasdar
 nîni? ⁷¹ Û tu agir dibînî ku tu hil dikey ⁷² meger ew tuyî ku darê wê berhem tîni
 yanjî Em berhem tînin? ⁷³ Me ew kire bîranînek û debarek jibo rêviya,
⁷⁴ lewma, navê Xwedanê xwe yê herî mezin paye bilind bike.
⁷⁵ Bes Ez bi ava bûna sitêrka sûnd dixwem ⁷⁶ û birastî ev sûnde, eger te
 zanîba gelek mezine, ⁷⁷ birastî eve Xwandineke (Quraneke) giran buhaye,
⁷⁸ di nivîsîneke pîroza parastî daye ⁷⁹ kes destê xwe nadetê xêncî pak bûyî ya,
⁸⁰ hatiye şandine xarê, li bal Xwedanê hemû dinyaya we.
⁸¹ Bes tu guhê xwe nadeye ew serhatê^a? ⁸² Û debara xwe çêdikey ku tu nikoliyê
 lê dikey? ⁸³ Bes çima dema ku ew digehîte qirikê ⁸⁴ û di wê demê da tu lê
 dinhêrî ⁸⁵ û Em li we nêzîktirê wî ne, lê hûn nabînin. ⁸⁶ Bes çima ne, eger
 padaş bi we nayête dan ⁸⁷ paşwe bizvrîne, eger tu rast dibêjî?
⁸⁸ Bes eger ew li wane ku dê bînine nêzîk ⁸⁹ bes, bêhin wedan, xelat û baxçeyê
 şadiyê ⁹⁰ eger ew li hevrêyên aliyê Rast ê ye, ⁹¹ bes 'Aştî li ser te bît,' li
 hevrêyên aliyê rastê, ⁹² lê eger ew li wane ku nikolî kiriye û li rê derkevîye,
⁹³ bes xêr hatin bi ava kelandî, ⁹⁴ û şewtîn li agirê cehnemê da. ⁹⁵ Birstî eve
 rastiya bêgumane, ⁹⁶ liber hindê, paye bilind bike navê Xwedanê xwe yê gelek
 Mezin.

57. Para Asin

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹Her tiştê di asimana û erdê da, Xwe dê, paye bilind diket, Ev Bihêze Biryardere. ² Padişahiya asimana û erdê ya Vî ye, Ev jiyanê didet û dibête hokarê mirinê, Ev desthilat li ser hemû tiştê da heye. ³ Ev Destpêk û Dawiye, Ev, Naw day, Derweye û Ev hemû tiştê dizanît.

⁴ Eve afrînerê asimana û erd, di şeş roja da û paşê Xwe li ser texte damezirand. Ev dizanît ku çi diçîte erdê da û çi têda der dikewît, çi bilindî asimana dibît û çi lê têtê xarê. Ev digel teye, tu li her derekê bî, Xwe dê, ewa ku tu dikey dibînît. ⁵ Padişahiya asimana û erdê ya Vî ye û mijar dê bizvrite bo bal Xwe dê. ⁶ Ev şevê têklî rojê diket û Ev rojê têklî şevê diket û Ev dizanît ku di naw singa da çi heye. ⁷ Bawerî bi Xwe dê û peyamberê Vî biken û biden li ewa ku Vî wisa kiriye ku bigehîte destê we, ewên ku li naw we da bawer diken û diden, ewan dê padaşek mezin hebin. ⁸ Hûn çima bawerî bi Xwe dê naken, dema ku peyamber gazî we diket ku bawerî bi Xwedanê xwe biken û bêguman Ev digel we peyman girê daye, eger hûn bawer diken? ⁹ Ev e ku eşkereyên zelal bo koleyên Xwe dişînît, belke li ber hindê Ev, we li tarîtiyê da bînîte naw ronahiyê da, birastî Xwe dê, bo we Mêhrîvane û Rehmê didet. ¹⁰ Çima hûn li rêya Xwe dê, da naden, dema ku mîratê asimana û erdê bo Xwe dê ye? Wekhev nînin li naw we da, ewên ku li pêş serkevîne da dan û şer kirin, ew li pileya xwe da gelek mezintirin li ewên ku paştir dan û şer kirin.

Lê Xwe dê, belênîya baş daye hemûya û Xwe dê agahdarê ewa hûn diken heye. ¹¹ Ew kêye dê deyneke baş bidete Xwe dê, lewma Ev dê bo ew zêde ket û ew dê padaşeke giran buha hebît. ¹² Di Roja ku tu dê mîrên bawermend û jinên bawermend bibînî ku ronahiya wan pêş wan ketiye û li destê wan yê rastê, 'Mizgîniya we îro, hûn dê ta bêdawiye li naw baxça da bimînin ku çem li bin da diherikin, eve destkevteke gelek mezine!'

¹³ Di wê Rojê da, mîrên durû û jinên durû dê bêjine ewên ku bawer kirî, 'Li benda me rawestin, bila me li ronahiya we hebît!' Dê bête gotin, 'Paşve bizivrin û li ronahiyê bigerên.' Paşê dê diwarek ku deriyek pêveye dê li nawbera wan da bête danan, li naw da rehm heye lê derwey wê rû li eşkencê diket. ¹⁴ Dê gazî ewan biken, 'Meger em digel we nebûn?' Ew dê bêjin, belê, lê we hêla hûn bêne taqî kirin û hûn bêhn fereh man û we guman kir û xeyalên direw hûn xapandin taku destûra Xwe dê hat û ewê xapîner sebarek bi Xwe dê hûn xapandin.

¹⁵ Lewma îro, çi qerebû li we nayêne pejirandin, neji li ewên ku bawer nekirbûn, penahgeha we agire, ew gelek kêrhatiyê we ye û armanceke nebaşe!¹⁶ Meger dem jibo ewan nehatiye ku bawer kirbûn pê bîranîna Xwe dê dilê wan nizim bît û eva ku li rastiya hatiye xarê û weke ewên pêş xwe da nebin ku nivîsîna pîroz bi wan hatibû dan, dema wan hate dirêj kirin lewma dilê wan req bû û piraniya wan bi pêdagirî serkêşin?

¹⁷ Bizanin ku Xwe dê jiyane didete erdê, piştî mirina wê, bêguman Me jibo te nîşane zelal kirîne, belke liber hindê tu hizra xwe lê bikey.

¹⁸ Birastî mîrên ku xêra diden û jinên ku xêra diden û ewên ku deyneke baş didene Xwe dê, ew dê jibo wan zêde bît û ewan dê padaşek giran buha hebît. ¹⁹ Ewên ku bawerî bi Xwe dê û peyamberên Vî diken, ew yê rastbêjin û şehîd li bal Xwedanê xwe ne, jibo ewane padaşê wan û ronahiya wan, lê ewên kû bawer naken û nikolîyê li eşkereyên Me diken, ew hevrêyên naw agirê cehnemê dane.

²⁰ Bizanin ku jiyana dinyayê leyize, rê derketineke, xemilandineke, bo xwe mezin kirinê li naw we da û kêberkêya zêde kirina mal û zarûka. Weke baranekê ku cotkarê çandinê keyfxweş diket, paşê ew hişik dibît û hûn dibînin ku ew zer dibît û paşê ew dibîte pûş û li Dawiyê da eşkenceya dijwar û lêbihorîn li bal Xwe dê ye û keyfxweşî. Lê jiyana dinyayê xencî keyfxweşiyêke xeyalî nîne. ²¹ Lewma birewe bo bal lêbihorîna Xwedanê xwe û baxçeyekê ku hindî asiman û erdê pane û jibo ewên ku bawerî bi Xwe dê û peyamberên Vî hene hatiye amade kirin, ewe qenciya Xwe dê, ye, ku Ev didete her kesê ku Ev dixwazît û Xwe dê Xwedanê qenciya gelek mezine. ²² Hîç karesatek li erdê da rû nadet neji li we bixwe da ku ew pêşta li tomarê da nebît ku Em tînine hebûnê da, birastî ewe jiboy Xwe dê, hêsane. ²³ Lewma, belke tu xemgîn nebî sebarete bi ewa ku li dest te çoye û xwe mezin nekey liber ewa ku Vî daye te Xwe dê, hez li ewên xwe xapandî û qude naket ²⁴ û ewên ku qurnûsin^a û destûra qurnûs bûnê didene mirova û her kesê ku piştta xwe bidetê, bes birastî Xwe dê, çi pêvîstî nînin û jêhatiyê pesnê ye.

²⁵ Bêguman Me, peyamberên Xwe bi belgeyên zelal şandin û Me digel wan nivîsîna pîroz şand û havsengî, belke liber hindê mirov dadweriyê damezrînin û Me asin şande têda bi hêza wê ya gelek bi qawet û berjewendî bo mirova, li ber hindê ku Xwe dê, bidete zanîn kanê kê dê neditî yarmetiya Vî û peyamberên Vî biket. Birastî Xwe dê, Qewiyê û gelek Bihêze. ²⁶ Bêguman Me, Nû Xwe û Ibrahim şandin û Pêşbînî û nivîsînên pîroz dana naw paşketiyê ewan da, li naw ewan da, ewên rênivînî kirî hene lê piraniya wan bi pêdagirî serkêşin.

²⁷ Paşê Me, peyamberên dîke şandin ku şûna pêyê wan bişopînin û Me pê Îsayê kurê Miryemê şopand û Me Mizgînî (Incîl) dayê da û Me mêhrevanî û rehm danaye dilê ewên ku peyrevî li wî diken, lê rêbaza, waz înan li xweşiyên dinyayê û xwe radest kirina Xwe dê, tiştêk bû ku ewan bixwe berhem îna^a û Me destûra wê nedabû wan, tenê li ber hindê ku keyfxweşiya Xwe dê, bidest xwe we bînin, lê ewan bi serûberî çavdêriya wê jî nekîr. Lewma Me padaşê ewên ku li naw ewan da bawer kiribûn daye wan, lê piraniya wan bi pêdagirî serkêşin.

²⁸ Hûn ku bawer diken hişyarê Xwe dê bin û bawerî bi peyamberê Vî biken, Ev, dê du qata li pişka rehma Xwe bidete we û Ev dê ronahiyekê jibo we çêket ku hûn pê rêkê biçin û Ev dê li we bibhorî, Xwe dê Lêbihore û Rehmê didet. ²⁹ Belke liber hindê Mirovên nivîsîna pîroz bizanin ku ewan çî desthilat li ser hîç yêk li qencyên Xwe dê, da çinînin û qencî li destê Xwe dê daye. Ev didete her kesê ku Ev dixwazît û Xwe dê Xwedanê qenciya gelek mezine.

58. Para Gengeşê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Bêguman Xwe dê, gotinên ewa ku sebarete bi mêrê xwe digel te gengeşe kiribû û gazindê xwe bo Xwe dê diket, Xwe dê bihîstiya ku we her du ya, çi bo gotinê hebû. Birastî Xwe dê, Bihîstin û Dîtine.

² Ewên ku li naw weda dibêjine jinên xwe, ‘Tu bo min, wek piştaya dayka minî,’ Ew daykê wan nînin, daykên wan tenê ewin ku ew zane û birastî ewa ku ew dibêjin, gotineke nebaşê û direweke û birastî Xwe dê, Lê xweş dibît û Lê dibhorît. ³ Ewên ku li naw we da, dibêjine jinên xwe ‘Tu bo min, wek piştaya dayka minî,’ paşê li ser ewa ku wan gotiya dizivrin, dibya bindestekê serbest biken, pêş ku ew destê xwe bidene hevdu, fermana evê li we tete kirinê û Xwe dê agahdarê ewê ye ku hûn diken ⁴ Lê her kesekê ku peyda naket, dibya bi berdewamî bo du manga rojî bît, pêş ku ew destê xwe bidene hevdu û her kesê ku neşêt, dibya xwarinê bidete şêst mirovê hejar. Ewe li ber hindê ye belke hûn bawerî bi Xwe dê û peyamberê Vî biken û ewane sînorên Xwe dê ne û jibo nebawera eşkenceyeke dijwar heye ⁵ Birastî ewên ku dijatiya Xwe dê û peyamberê Vî diken, dê bêne nizim kirin, weke ewên pêş wan da hatibûne nizim kirin û bêguman Me eşkereyên zelal şandine xarê û nebawera dê eşkenceyeke serşorker hebît ⁶ Roja ku Xwe dê, dê hemûya vejînit û ewan agahdarê ewa ku wan kiriye biket, Xwe dê hisaba kiriye, dema ku ewan li bîr kiriye û Xwe dê li ser hemû tiştaya gewahe. ⁷ Meger tu nabînî ku Xwe dê, bi ewa ku di asimana û bi ewa ku di erdê da heye dizanît. Çi gotubêjeke nepenî ya sê ya çinîne ku Ev yê çarê nebît, neji pêncê ku Ev yê şeşê nebît, neji li ewê kêmtir yanji zêdetir, bêy ku Ev digel wan da bît, li her derê ku ew lê bin, paşê Ev dê wan agahdar biket sebarete bi ewa ku wan kiribû Roja Vejiyanê da, birastî Xwe dê, zanista li ser hemû tiştaya heye. ⁸ Meger tu ewan nabînî ewên ku gotubêjê nepenî^a li wan hatiye qedexe kirin, paşê ew dizivrine ewa ku li wan hatiye qedexe kirin û jibo gunehê, dijmindariyê û serkêşiyê li diji peyamber gotubêja nepenî diken? Dema ku ew tene bal te, bi ewê rewşa te dipirsin ku Xwe dê, bi ewê rewşa te napirsît û li naw xwe da dibêjin, ‘Çima Xwe dê me siza nadet, li ber xatira ewa ku em dibêjin?’ Cehnem têra wan heye, ew dê li wêderê da bişewtin û armançeke nebaşê.

a: Bi dizî ve, bi nihênî, weşartî

⁹ Hûn ku bawer diken, dema ku hûn gotûbêjên nepenî diken, bes gotûbêjên nepenî neken bo gunehê, dijmindarî û serkêşî li dijî peyamber têda hebît, lê gotûbêjên nepenî biken jibo durustkariyê û hişyariyê. Hişyarê Xwe dê bin, Ev ê ku hûn dê bêne kom kirin jibo bal Vî.¹⁰ Gotûbêjên nepenî tenê li Şeytaniye ku ewên bawer diken xemgîn biket lê, ew nikarît çî zîrarê li wan bidet, xêncî bi destûra Xwe dê. Bila bawermend xwe bispêrine Xwe dê. ¹¹ Hûn ku bawer diken, dema ku dibêjine we di kom bûnên xwe da, 'Cih weken' bes cih weken, Xwe dê dê bo we cih weket û dema dibêjin 'Rabine ser xwe,' bes rabine ser xwe, Xwe dê, dê ewên ku li naw weda bawer diken bilind biket û ewên ku zanist bi wan hatiye dan pê pileya, Xwe dê agahdare li ser ewa hûn diken. ¹² Hûn ku bawer diken, dema ku hûn bi nepenî gotubêjê digel peyamber diken, pêş gotubêja xwe ya nepenî, xêrekê biken, eve jibo we bêhtire û paktire, eger tu peyda nekey, bes birastî Xwe dê Lêbihore û Rehmê didet. ¹³ Meger dana xêrê pêş gotubêja nepenî da hûn şepirze kirin? Bes dema ku hûn naken Xwe dê, li we bihoriye, bes nûbêjê biken û ew xêra ku bo we hatiye dihar kirin biden û peyrevî li Xwe dê biken û peyamberê Vî jî, Xwe dê agahdarê ewê ye ku hûn diken.

¹⁴ Meger te ew nedîtine ku neteweyekê weke hevpeyman werdigîn ku kerbê Xwe dê li ser ewane? Ew li we nînin û ne li wanin û ew sûnd bi direwê dixwen dema ku dizanin. ¹⁵ Xwe dê, eşkenceyeke dijwar bo wan amade kiriye, birastî ewa ku wan dikir nebaş bû. ¹⁶ Ewan sûnda xwe jibo weşartinê bikar înaye ku pê rêgiriye li rêya Xwe dê biken. Lewma ewan dê eşkenceyeke serşorker hebît. ¹⁷ Çî cara malê wan û zarûkên wan, dê li dijî Xwe dê, qazanca tiştêkê bigehînîte wan, ew hevrêyên naw agir da ne û ew dê ta bêdawiyê li wêderê da bimînin. ¹⁸ Roja ku Xwe dê, ewan hemûya li mirinê vedjînit. Ew dê bo Vî sûnd bixwen, her wek ew bo we sûnd dixwen û ew hizir diken ku ew li ser tiştêkê ne. Bêguman, birastî ew direwa diken! ¹⁹ Şeytan desthilat li ser wan da peyda kiriye û wel wan kiriye ku bîr anîna Xwe dê, li bîr biken. Ew li aliyê^a Şeytan ne û bêguman, birastî ewên aliyê Şeytan dê bidorînin.

²⁰ Birastî ewên ku dijatiya Xwe dê û peyamberê Vî diken, ew dê li naw ewên ku dê gelek bêne serşor kirin da bin. ²¹ Xwe dê nivîsiye, 'Bêguman, Ez dê serkevim, Ez û peyamberên Min. 'Xwe dê, Qewî û Bihêze.

²² Hûn, neteweyekê peyda naken ku bawerî bi Xwe dê û Roja dawiyê hebin û hez ewan biken ku dijatiya Xwe dê û peyamberê Vî diken, eger ew babên wan jî ban, yanjî korên wan yanjî birayên wan yanjî eşîreta wan, ewane ewin ku Vî bawerî di dilên wan da nivîsiye û Ev pê rihekê li bal Xwe we piştûvaniya wan kiriye û Ev dê ewan wergrîte naw baxçeyên ku çem li bin da diherikin û ta bêdawiyê wêderê da bimînin, Xwe dê, digel wan keyfxweşe û ew jî digel Vî. Ew li aliyê^a Xwe dê ne û bêguman, birastî aliyê Xwe dê, dê behremend bît.

59. Para Kom bûnê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Paye bilindiya Xwe dê diket, ewa di asimana da û ewa di erdê da, Ev Bihêze Biryardere. ² Ev bû ku li yêkem kom bûnê da, ewên nebawer li naw mirovên nivîsîna pîroz li malên wan da kirine derê, we hizir nedikir ku ew dê biçin û ewan jî hizir dikirin ku kelehên wan, dê ewan li dijî Xwe dê da biparêzît, lê Xwe dê, hate ser wan, li cihekê ra ku ewan çavniherî lê nedikir û tîrs havête naw dilê wan da, ewan malên xwe, bi destê xwe û bi destê bawermenda wêran kirin. Li ber hindê hûn, ewên ku dîtî hene waneyekê^a wergirin!

³ Eger Xwe dê, jibo wan kirine der ne nivîsîba, Vî dê ew li dinyayê da eşkence daban û di Dawiyê da, ewan dê eşkenceya agir hebît. ⁴ Çimkî ewan dijayetiya Xwe dê û peyamberê Vî kirin û her kesê ku dijayetiya Xwe dê, biket, bes birastî Xwe dê gelek bi dijwarî siza didet. ⁵ Her tiştek ku we li dare xurma kiribît, yanjî hêlabît ew li ser reha xwe bimînin, ew bi destûra Xwe dê, hatîbû kirin, belke liber hindê, Ev, ewên ku bi pêdagirî serkêşin serşor biket. ⁶ Ewa ku Xwe dê, li wan daye peyamberê Xwe, bes we hespê xwe nehajotîbûne ser, neji hêştir, lê Xwe dê, destihilatê didete peyamberê Xwe, li ser her kesê ku Ev dixwazît û Xwe dê, destihilat li ser hemû tiştê da heye. ⁷ Ewa ku Xwe dê, li rûniştîyên gunda daye peyamberê Xwe, bo Xwe dê û peyamberê Vî ye û mirovên xizim, sêwiya, hejar û rêviya^b ye, ew li ber hindê ye ku ew li naw ewên heyî li naw we da nezvîrît, her tiştekê ku peyamber bidete we wergirin û her tiştekê ku ew li we qedexe diket xwe lê biparêzin. Hişyarê Xwe dê bin, birstî Xwe dê, gelek dijware li siza danê da. ⁸ Jibo hejar û koçberên ku li mal û heyî ê xwe hatîbûne der kirin, li qenciya Xwe dê digerên û pejirandinê û yarmetiya Xwe dê û peyamberê Vî diden, ew li rastbêja ne. ⁹ Ewên ku li malên xwe da runiştîbûn û pêşta bawer kirbûn, hez ewan diken ku koçberî bal wan bûne û çî daxwaza di singê xwe da peyda naken, li ber ewa ku dayne wan. Ew li serwey xwe da, derfetê didene wan, tenanet eger ew bixwe jî hejar bin, ewên ku li çavbirsîtiya riha xwe tene parastin, ew bi rastî serkevî ne. ¹⁰ Ewên ku li paş ewan da hatin dibêjin 'Xwedanê me li me bibihore û li birayên me jî ku li baweriyê da pêş me ketin û jibo aliyê ewên ku bawer kirîne çî taliyekê nehawêje dilê me da. Xwedanê me birastî Tu Mêhrevanî û Rehmê didey.'

¹¹ Meger we, ewên durû li ber çav girtine ku dibêjine birayên xwe, ewên ku bawer naken li naw, mirovên nivîsîna pîroz da, 'Eger hûn bêne der kirin, bêguman em jî dê gel we bèn û sebare bi we, em çi cara peyrevî li kesê naken û eger şerê we kirin, bêguman em dê harî we biken' Xwe dê, gewahiyê didet ku ew direwînin, ¹² Eger ew hatine der kirin, ew digel wan da naçin û eger şerê wan kirin, ew yarmetiya wan naken û eger ew yarmetiya wan jî biken, bêguman ew dê piştta xwe bidenê û paşê yarmetiya wan nayête kirin.

¹³ Bêguman tîrsa we di singê wan da gelek xurtire li tîrsa Xwe dê, ew neteweyekin ku ténagehin. ¹⁴ Ew hemû şerê we naken xêncî li naw gundên bi keleh we yanjî li pişt dîwara we nebît. Tund û tîjî li naw ewan da dijware, hûn hizir diken ku ew yêkgirtî ne, lê dilê wan li hevdu cuda ne, çimkî ew neteweyekin ku hizir naken. ¹⁵ Wek mînaka ewên bi nêzîkî li pêş ewan da, ewan berhema nebaşa mijarên xwe tam kirin û ewan dê eşkenceyeke bijan hebît. ¹⁶ Mîna Şeytan, dema ku dibêjîte mirov, 'Bawer neke!' lê dema ku ew bawer naket, ew dibêjît, 'Bîrastî ez te bêxwedan dihêlim, bîrastî ez li Xwe dê ditîrsim, Xwedanê hemû dinyaya,' ¹⁷ Liber wê hindê, dawîya her du ya ewe ku ta bêdawiye dê li naw agir da bin, ewe padaşê nebaşkara ye. ¹⁸ Hûn ku bawer diken! Hişyarê Xwe dê bin û bila hemû rihek lê binhêrît ku çi şandiye sibê û hişyarê Xwe dê bin, bîrastî Xwe dê agahdarê ewêye ku hûn diken.

¹⁹ Nebine, weka ewên ku Xwe dê, li bîr diken, lewma Ev wel wan kir ku ew xwe li bîr biken! Ew bi pêdagirî serkêşin, ²⁰ hevrêyên naw agir da, digel hevrêyên naw baxçe da wekhev nînin, hevrêyên naw baxçe da, dest xwe tînin.

²¹ Eger Me, ev Xwandine (Qurane) bo çiyayekê şandiba xarê, we dê ditiba ku ew dê ûstîxar biba û li tîrsê Xwe dê, da ew dê hûr hûr ba, Em mînakên wisa didene mirova, belke li ber hindê ew hizra xwe lê biken. ²² Ev Xwe dê ye û çi xwedêyên dîke li xêncî Vî çîninin, zanayê ewa nedîtû û gewahî li ser dayî, Ev Xwedanê Rehmê ye û Rehmê didet. ²³ Ev Xwe dê ye, çi xwedêyên dîke li xêncî Vî çîninin, Padişaha, Pîroze, Aştiyê didet, Dabînkerê tenahiyê, Parêzere, Bihêze, Zordare, Mezine, Xwe dê paye bilinde li serwey ewa ku dikene 'heval'ê Vî. ²⁴ Ev Xwe dê ye Afrînerê, Dahînerê, Şêwedere, navê ciwan jibo Vî ne, ewa di asimana û erdê da Vî paye bilind diket, Ev Bihêze Bîryardere.

60. Para Ew Jina ku dê bête Taqî kirinê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Hûn ku bawer diken, dijminên Min û dijminên xwe nekene piştîvan, xweşevîstiyê nîşa wan neden, dema ku ewan bawerî bi eva ku li rastiye jibo we hatiye nekiriye û we û peyamber dikene derê, liber hindê ku hûn bawerî bi Xwe dê, Xwedanê xwe diken. Eger hûn bêne derê û li rêya Min da têkoşanê biken û li pejirandina Min bigerên. Hûn bi dizîve bêjine wan ku hûn hez wan diken, lê Ez dizanim ewa ku hûn diweşêrin û ewa hûn aşkîra diken û her kesê li naw weda biket, bes bêguman ew li rêya rast derketiye.² Eger ew serdestiyê li ser we da biken, ew dê bibine dijminên we û dê bi nebaşî destê xwe dirêj we biken û zimanê xwe jî, ew awat daxwazin ku hûn bawer neken. ³ Ne xizmên te dê qazancê bigehînine te, ne jî zarûkên te, li Roja Vejiyanê da, Ev dê li nawbera we da dadweriyê biket. Xwe dê, ewa ku hûn diken dibînit.

⁴ Bêguman we mînakek baş li Ibrahîm da û ewên digel wî da heye, dema ku wan gote netewa xwe, 'Bîrastî em xwe li we û ewa ku hûn li kêleka Xwe dê, da diperestî nakene xwedan! Me nikolî li we kiriye û ta bêdawayî li nawbera me û li nawbera we da dijminatî û kîn peyda bûye takû hûn tenê bawerî bi Xwe dê diken!' Xêncî gotina Ibrahîm bo babê xwe, 'Bêguman ez daxwaza lêbihorînê jibo te dikem, lê min jibo te desthilata çî tiştê li Xwe dê nîne ' Xwedanê me, em xwe dispêrine Te û em dizivirine bal Te û armanc jibo bal Te ye. ⁵ Xwedanê me, me neke taqî karî jibo ewên ku bawera naken. Xwedanê me li me bibhore, birastî Tu Bihêzî Biryarderî.' ⁶ Bêguman jibo we li ewan da mînakeke baş heye, jibo ewên ku hêviya wan Xwe dê û roja Vejiyanê ye û her kesê ku piştî xwe bidetê, bes Xwe dê çî pêvîstî nînin û jêhatiyê hemû pesna ye.

⁷ Reng bît, Xwe dê, xweşevîstiyê bêxîte nawbera we û nawbera ewên ku hûn digel wan da dijmin bûne li naw ewan da, Xwe dê Xwedan şêyane, Xwe dê Lêbihore û Rehmê didet ⁸ û Xwe dê li we qedexe naket li ewên ku li ser xatira dînê we digel we şer naken û we li malên we nakene derê, ku digel wan mêhrevan bin û dadperwer bin, birastî Xwe dê hez ewên dadperwer diket. ⁹ Xwe dê tenê li we qedexe diket, li ewên ku li ser xatira dînê we digel we şer diken û we li malên we dikene derê û yarmetiya der kirina we diken ku hûn bikene hevpeyman û her kesê ku ewan bikete hevpeyman, bes ew nerastkarin.

¹⁰ Hûn ku bawer diken, dema ku jinên bawermendê koçber têne bal we, ewan taqî biken, Xwe dê bi baweriya wan dizanît û eger hûn dizanin ku ew bawermendin bes ewan nezivînine bal nebawera, ew jibo wan qanûnî nînin, neji ew^a jibo wan qanûnî ne, lê bidene wan, ewa ku wan daye û çî guneh li ser we nîne eger hûn digel wan jiyana hevbeş pêk bînin, dema ku te xelatê bûkîniya wê dabît^b, jinên nebawer pê girêya jiyana hevbeş xwedan neken, lê daxwaza ewa ku we daye biken û bihêlin ku ew^c jî daxwaza ewa ku wan daye biken. Ewe dadweriya Xwe dê ye, Ev li nawbera we da dadweriyê diket, Xwe dê Zaniaye, Dadwere.

¹¹ Eger her jineke we çoye bo nebawera, dema ku dora we têt, hûn jî her wisa bidene ew kesên ku jinên wan çoyne, ewa ku wan dabû û hişyarê Xwe dê bin, Ev ê ku hûn baweriyê pê diken. ¹² Pêşbîn^d, dema ku jinên bawermend têne bal te û digel te peymanê girê diden ku ew çî 'heval' a jibo Xwe dê peyda naken, diziyê naken, dawên pîsiyê naken^e, zarûkên xwe nakujin û boxtanekê berhem naynin li naw dest û pêyê xwe da^f û li hîç tişteke serast da serkêşiyê li te neken, bes peymana wan bipejirîne û li Xwe dê jibo wan daxwaza lê bihorînê bike, birastî Xwe dê Lêbihore û Rehmê didet.

¹³ Hûn ku bawer diken, digel neteweyekê ku kîna Xwe dê, li ser wane hevpeymaniyê girê neden, birastî ew li Dawiyê bêhêvî ne, her wek ku nebawer li hevrêyên di gorê da bêhêvî ne.

a: Mirovên nebawer

b: Mahreyî

c: Mirovên nebawer

d: Nebî, Peyamber, lêre base Mihemed peyambere

e: Xêncî hevjinê xwe ganê nadene kesê, zina.

f: Li gor gotîna Ebdil Helîm, 'Boxtanekê naw dest û pêyê xwe da berhem neynin', gotîneke kevnarê erebaye, yanî bi direw nebêjin ku çî kesek babê zarûkê wane.

61. Para Rêz a

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Xwe dê paye bilind diket ewa di asimana û ewa di erdê da, Ev Bihêze Biryardere. ² Hûn ku bawer diken, çima hûn dibêjin ewa hûn naken?

³ Gelek kerbê mezine li bal Xwe dê, ku hûn dibêjin ewa hûn naken,

⁴ birastî Xwe dê, hez ewan diket ku li rêza da, li rêya Vî da şer diken, weke awahiyên gelek peyt.

⁵ Dema ku Mûsa gote netewa xwe, 'Netewa min, hûn çima min dêşînin, dema ku hûn dizanin ez peyamberê Xwe dê me jiboy we?' Paşê dema ku ew li rê derketin, Xwe dê dilê wan li rê derêxistin, Xwe dê netewa ku bi pêdagirî serkêşe rênivîni naket. ⁶ Dema ku Îsayê kurê Miryemê got,

'Zarûkên Israîl, birastî ez peyamberê Xwe dê me jiboy, Rênivîniya (Torata) ku li pêş min da hatibû piştrast dikem û mizgîniya peyamberekê jî didem ku dê li paş min bêt, dê navê wî Ehmed bît. 'Lê dema ku ew bi nîşaneyên zelal hate bal wan, ewan got, 'Eve bi zelalî cadû ye.' ⁷ Kê li ew bêdadtîre ku sebarek bi Xwe dê, direwa berhem ûnît, dema ku ew têtê gazî kirin ku xwe radestê Vî biket^a? Xwe dê neteweya nerastkar rênivîni naket, ⁸ ew dixwazin ku pê devê xwe ronahiya Xwe dê vemirînin. Lê

Xwe dê, dê ronahiya Xwe tewaw ket, herçend ku kerbê nebawera jî lê vebît, ⁹ Ev e ku peyamberê Xwe bi rênivîni û dîne rast şand ku serwey hemû dîna bêxît, herçend ku kerbê ewên ku 'heval' a bo Vî peyda diken lê divebît. ¹⁰ Hûn ku bawer diken, ez we rênivîniyê danûstandinekê bikem ku dê, we li eşkenceya dijwar rizgae biket? ¹¹ Bawerî bi Xwe dê û peyamberê Vî biken û pê mal û canê xwe li rêya Xwe dê, da, têkoşînê biken, eve bo we bêhtîre, bes eger hûn bizanin, ¹² Ev dê, li gunehên we bibhorît û we vergirîte naw baxçeyên ku çem li bin da diherikin û avahiyên xweş li naw baxçeyên bêpayan da, eve destkevtêkê gelek mezine, ¹³ û ewa dike ku hûn hez lê diken, yarmetîya li bal Xwe dê û serkevtina nêzîke! Mizgîniyê bide bawermenda! ¹⁴ Hûn ku bawer diken, bibine yarmetîderê Xwe dê.

Herwek ku Îsayê kurê Miryemê gote şagirta^b, 'Kê, yarmetîderê minin jiboy Xwe dê?' Şagirtan got, 'Em yarmetîderê Xwe dê ne.' Paşê komekê^c li zarûkên Israîl bawer kirin û komekê^c jî nekirin, Me piştîvaniya ewên ku bawer kirî li dijî, dijminên wan kir û ew bûne serdest.

a: Mosliman

b: Qotabî, ewê dursa distûnît, xwendevan, ewê ku fêr dibît

a: Jibo peyva Tayfe min peyva Kom bikar înaye.

62. Para Civat ê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Xwe dê paye bilind diket ewa di asimana û ewa di erdê da, Padişaha, Pake, Bihêze, Biryardere. ² Ev e ku peyamberek, li wan bixwe, bo ewên nexwendevan şande naw ewan da, ku eşkereyên^a Vi, jibo wan bixwînît, ewan pak biket û wan fêrî nivîsîna pîroz ya têgeheştinê biket, herçend ku pêşta, ew bi zelalî di şaşiyê da bûn ³ û jiboy ewên dîke jî ku hêşta têkel ewane nebûne, Ev Bihêze Biryardere, ⁴ eve Qeciya Xwe dê ye, ku Ev didete her kesê ku Ev dixwazît, Xwe dê Xwedanê qenciya gelek mezine.

⁵ Mînaka ewên ku Rênivînî (Toratê) bi wan hatibû sipartin, paşê ewan hilnegirt, weka kerekê ku barê pirtûka hildigrît, nebaşê mînaka neteweyekê ku nikolîyê li nîşaneyên Xwe dê diket û Xwe dê rênivîniya neteweya nerastkar naket.

⁶ Bêje, 'Hûn ku peyrevî li rênivîniyê diken (Cihû), eger hûn dibêjin ku hûn piştîvanê Xwe dê ne û mirovên dîke naw da diderêxin, bes hêviya mirinê bixwezî, eger hûn rast dibêjin.' ⁷ Lê ew çî cara hêviya wê naxwazî, li ber xatira ewa ku destê wan pêşta şandiye û Xwe dê ewên nerastkar nas diket ⁸ lewma bêje, 'Birasû mirina ku hûn lê direwin, béguman ew dê we bibînît û paşê hûnê bêne zivrandin bo bal Zanayê eva nedîtî û Gewah û Ev dê we agahdar biket ku we çî dikir.'

⁹ Hûn ku bawer diken! Dema ku di roja civatê^b da, banga nûbêjê hate dan, bes lezê lê biken jibo bîranîna Xwe dê û dest li kar berden eve jibo we bêhtire, eger hûn bizanin.¹⁰ Paşê dema ku nûbêj tewaw bû paşê li ser erdê da belav bin û li qenciyan Xwe dê bigerên û gelek cara Xwe dê bîr bînin, belke li ber hindê hûn behremend bin. ¹¹ Lê dema ku ew, danûstandin yanjî li rê derketinê^c dibînin ew direwine aliyê wê û te li wêderê tenê dihêlin. Bêje, 'Eva li bal Xwe dê, li rê derketin û danûstandinê bêhtire, Xwe dê li bêhtrîn dabînkara^d ye!'

a: Ayet, gotinên Xwe dê.

b: Roja inê, roja cumê.

c: Min peyva Lewh li erebî da bi li rê derkewtin wergêraye, li rêya hişariya Xwe dê derkewtin.

d: Min peyva Rezaq, bi Dabînkara wergêraye. Ev ê ku pêvîstiya dabîn diket.

63. Para Ewên durû

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Dema ku ewên durû^a têne bal te, dibêjin, 'Em gewahiyê diden ku tu peyamberê Xwe dêy.' Xwe dê, dizanî ku tu peyamberê Vî û Xwe dê gewahiyê didet ku ewên durû, direwînin. ² Ewan sûnda xwe weke perjînekê bikar înayne û pêşgîriyê li rêya Xwe dê dîken û birastî nebaşê, bû ewa ku wan dikir ³ ewe liber hindê ye ku ewan bawer kir û paşê jî bawer nekirin, li ber hindê dilê wan hate pêçan, lewma ew ténagehin. ⁴ Dema ku tu ewan dibînî, cendekê^b wan te keyfxweş diket û eger ew bipeyvin, tu guhê xwe dideye gotinên wan. Lê tu dibêji, qey ku darikin li ser pêya ragirtine, ew hizir dîken ku hemû qêrînek li dijî ewane. Ew dijminin, lewma agahdarê ewan be, Belke Xwe dê, ewan li nav bibet, ew çawa hatine xapandin ⁵ û dema ku dibêjine wan, 'Werin, peyamberê Xwe dê, dê bo we daxwaza, lêbihorînê biket' Ew serê xwe dizvînin, Tu dibînî ew pêşgîriyê dîken, dema ku ew xwe mezin dîken. ⁶ Jibo wan her wekheve, çi tu daxwaza lêbihorînê bo wan bike yan jî bo wan daxwaza lêbihorînê nekey, Xwe dê çi cara li wan nabihorît, birastî Xwe dê, neteweya ku bi pêdagirî serkêşe rênivînî naket.

⁷ Ew li wanin ku dibêjin, 'Nedene, ewên ku digel peyamberê Xwe dê ne, taku ew waz lê tînin,' Lê xizîneyên asimana û erdê yê Xwe dê ne, lê ewên durû ténagehin, ⁸ ew dibêjin, 'Eger em bizivirine Medînê, bêguman dê ewên bihêz dê ewên bêhêz, têda bikene der' Lê hêz ya Xwe dê, peyamber û bawermenda ye, lê ewên durû nizanin. ⁹ Hûn ku bawer dîken, nehêlin ku ne malê we, ne jî zarûkên we, pêşgîriya we, li bîr anîna Xwe dê biken û her kesê ku evê biket, bes ew dê bîdorînî. ¹⁰ Bîden li ewa ku Me jibo we dabîn kirîye, pêş ku mirin bête ser yêk li we û ew dê bêjît, 'Xwedanê min, çima jibo demekê kurt, Tu min gîro nakey ku ezê xêra bikem û bibime li naw ewên dirustkar da,'

¹¹ Lê Xwe dê, çi cara rihekê gîro naket, dema ku dora wê hatiye û Xwe dê dengûbasê ewa ku hûn dîken heye.

a: Jibo peyva Monafêq, min Durû bikar înaye.

(Durû yanî ew mirovê ku gotina devê wî û mebesta dilê wî yêk nîne)

a: Cisim, beden, laş, heykel.

64. Para Dest lê berdana Hevbeş

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Xwe dê, paye bilind diket ewa di asimana da û ewa di erdê da, padişahî ya Vî ye û pesn ya Vî ye û Vî şêyan li ser hemû tiştê heye. ² Ev e ku hûn afirandine û li naw we da nebawer hene û li naw we da bawermend ji hene, Xwe dê ewa ku hûn diken Dibînît. ³ Ev afrînerê asimana û erdê li rastiye daye û Ev şêwe da we û şêweyê we baş kir û armanc jibo bal Vî ye. ⁴ Ev dizanît ku çi di asimana û erdê da heye Ev dizanît ku hûn çi diweşêrin û hûn çi aşkira diken, Xwe dê dizanît ku di singa da çi heye.

⁵ Meger nûçeya ewên ku pêş we da bawer nekiribûn jibo we nehatiye?

Ewan berhema mijara xwe tam kirin û ewan dê eşkenceyeke bijan hebît.

⁶ Ew li ber hindê ye ku peyamberên wan pê belgeyên zelal hatine bal wan, lê ewan got, 'Meger, bimir dê me rênivînî biken?' Lewma ewan bawer nekirin û piştê xwe danê û Xwe dê çi pêvîstî bi wan nebû, Xwe dê çi pêvîstî nînin û jêhatiyê pesnê ye. ⁷ Ewên nebawer radgehînin, 'Ew çi cara nayêne vejandin.' Bêje, 'Belê, bi Xwedanê min! Bêguman hûn dê bêne vejandin û hûn dê bêne agahdar kirin sebarek bi ewa ku we kiriyê û ew jiboy Xwe dê hêsane.' ⁸ Lewma bawerî bi Xwe dê û peyamberê Vî biken û ronahiyê ji ku Me şandiye xarê û Xwe dê deng û basê ewa hûn diken dizanît.

⁹ Roja ku Ev dê we kom biket jibo Roja kom bûnê, ew Roja hem zirarê û hem jî qazancê ye, her kesê ku bawerî bi Xwe dê biket û karên durust biket Ev dê kiryarên wî yê nebaş li wî bimalît, Ev dê wi vergirîte naw ew baxçeyan da ku çem li bin da diherikin û ta bêdawiye li wê derê bimînît, ew destkefta gelek mezine.

¹⁰ Lê ewên ku bawer nekirin û nikolî li eşkereyên Me kirin, ew hevrêyên naw agir da ne û ta bêdawiye dê li wê derê da bimînin û armançeke nebaş. ¹¹ Çi karesat rû nadet xêncî bi destûra Xwe dê nebît û her kesê ku bawerî bi Xwe dê biket, Ev dilê ew rênivînî diket, Xwe dê hemû tiştê dizanît ¹² Lewma peyrevî li Xwe dê bike û peyrevî li peyamber bike, lê eger tu piştê xwe bideyê, bes li ser peyamberê Me, tenê ragehandina zelale. ¹³ Xwe dê! Çi xwedê nînin bes Ev nebît, lewma bila bawermend xwe bispêrine Xwe dê.

¹⁴ Tu ku bawer dikey, birastî li naw hevjin û zarûkên te da jî, te dijmin hene, lewma agahdarê wan be, lê eger tu lê xweş bî û piştê guhê xwe we havêjî û lê bibhorî, bes birastî Xwe dê, Lêbihore û Rehmê didet. ¹⁵ Heyî û zarûkên we tenê bo we ezmûneke. Padaşê li bal Xwe dê gelek mezintirin ¹⁶ Lewma hişyarê Xwe dê be hindî tu bikarî û guhê xwe bidê û peyreviyê bike û bide, ew jibo te bixwe bêhtire. Ewên ku riha xwe li qornûs bûnê rizgar kirine bes ew dê behremend bin, ¹⁷ eger tu deyneke baş bideye Xwe dê, Ev dê bo te lê zêde biket û Ev dê li te bibhorît, Xwe dê Sipasdare, Pêdagire, ¹⁸ Zanayê ewa neditiye, Gewahe, Bihêze, Biryardere.

65. Para Berdanê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Pêşbîn, dema ku hûn jina ber diden, bes ewan bo dema wan ya destnîşan kirî berden û dema wan ya destnîşan kirî bihejmêrin û hişyarê Xwe dê bin, Xwedanê we! Ewan li malên wan nekene der, nabît ew bixwe jî biçin, meger ku ew bi zelalî dawên pîsiyê biken û ewane sînorên Xwe dê ne û her kesê ku sînorên Xwe dê bibezînît, bêguman ew nerastî li riha xwe kiriye tu tênagehî, belke Xwe dê, dê rûdawekê bînîte pêş, paş ev mijarê, ² Dema ku ew geheştine, dema xwe ya destnîşan kirî, yan bi mêhrevanî ewan xwedan biken yan jî bi mêhrevanî li wan cuda bin û du mêrên dadperwer li naw xwe da gewah bigrin û bo Xwe dê, gewahiyê biden. Ewe fermane li ser her kesê ku bawerî bi Xwe dê û Roja dawiyê diket û her kesê ku hişyarê Xwe dê ye, Ev dê rêyekê bo wan peyda biket ³ û dê jibo wî dabîn biket li cihekê ra ku ew çavnehêrî lê naket û herkesê ku xwe bispêrite Xwe dê, Ev têra wî heye, birastî Xwe dê mebesta Xwe bicih tînît, bêguman Xwe dê, jibo hemû tiştê pîvanek dihar kiriye. ⁴ Ewên ku li rewşa mangane li naw jinên xwe da bêhêvî bûne, eger we guman heye, bes dema rawestana^a wan dê sê mang bin û jibo ewên ku rewşa wan ya mangane destpê nekiriye û ewên pêgiran, dema wan dê heta zanê bît û her kesê ku hişyarê Xwe dê bît Ev dê jibo wî mijara wî hêsan biket. ⁵ Ewe destûra Xwe dê ye ku Ev jibo we şandiye xarê û her kesê hişyarê Xwe dê bît Ev dê kiryarên wî yê nebaş li ew bimalît û dê padaşê wî jibo wî gelek mezin biket. ⁶ Li ew cihê ku hûn têda dijîn ewan xwedan biken pêka şeyanên xwe û zirarê li wan neden ku wan şepirze biken, eger ew li ewên pêgiran bin bes bidene wan^b, taku ew dizên, paşê eger ew jibo we bimijînin^c bes dirafê wan bidene wan û bi mêhrevanî digel hevda ravêjê biken lê eger hûn bi yêk neken bila yêke dîke bo wî bimjînît ⁷ û bihêlin bila mêrê heyî pêka heyiyê xwe biden û ewê ku debarên wî kêmin, bihêlin bila bidet li ewa ku Xwe dê daye wî, Xwe dê bar^d nadete hiç rihekê xêncî ewa ku Ev daye wî, piştî dijiwariyê Xwe dê, dê hêsanîyê bînît. ⁸ Çend gunda li dijî fermana Xwedanê xwe û peyamberên Vî ser hildan û Me jî hisab kir, pê hisabek dijiwar û eşkence da, pê eşkenceyek nebaş, ⁹ lewma tam kir, berhema mijara xwe û dawiya mijara wan dorandin bû.

a: Xwîn rêjî ya mangane

b: Nefeqe, pare bidene wan ku xwe pê xwedan biken.

c: şîrê xwe bidene zarûk.

d: Jibo peyva teklîf min peyva Bar bikar îna ye.

¹⁰ Xwe dê, eşkenceyeke dijjwar bo wan amade kiriye. Lewam hişyarê Xwe dê bin, hûn ku we têgeheştin heye, ewên ku bawer diken, bêguman Xwe dê jibo we bîranînek şandiye xarê, ¹¹ peyamberek jî ku bi zelalî eşkereyên Xwe dê, bo we dixwînît, belke ew, ewên ku bawer diken û karên dirust diken, li tarîtiyê da, derêxîte ber ronahiyê û her kesê ku bawerî bi Xwe dê diket û karên dirust diket, Ev dê wi, vergrîte naw baxçeyan da ku çem li binda diherikin û ta bêdawiye ew dê li wê derê da bimînin, bêguman Xwe dê, dê debarên baş bo wan hebin.

¹² Xwe dê ye Evê ku heft asiman û ewa di erdê da afirandiye, herwek wan jî, ferman li naw wan da tête xar. Bila li ber hindê hûn bizanin ku Xwe dê, desthilat li ser hemû tiştê da heye û bêguman Xwe dê hemû tiştê pê zanistê dorpêç kirîne.

66. Para Qedexe kirin

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Pêşbîn^a, tu çima qedexe dikey, ewa ku Xwe dê, bo te qanûnî kiriye, ku pê hevjinên xwe keyfxweş bikey? Xwe dê Lêbihore û Rehmê didet

² Bêguman Xwe dê, çareseriyek jibo sûnda we dihar kiriye, Xwe dê piştîvanê we ye, Ev Zanîne Biryardere. ³ Dema ku Pêşbîn bi nihênî^b, serhatek gote yêk li hevjinên xwe û dema ku ewê aşkira kir û Xwe dê bi wî da zanîn, wî pişkek li ewê da zanîn û guhê xwe neda ewa mayî, paşê dema ku wî, ew sebarek bi hindê agahdar kir, ewê got, 'Kê tu agahdarê ewê kirî?' Ew got, 'Ev ê Zanîn û Agahdar ez agahdar kirim.'

⁴ Eger hûn her du, peşîmaniya xwe jibo Xwe dê rabîgehînîn, çimkî dilên we li rê derketine, eger hûn li dijî wî piştî hevdu bigrin, bes birastî Xwe dê piştîvanê wî ye û Cibraîl û bawermendên durustkar, firîşte piştî hindê yarmetûderin. ⁵ Belke Xwedanê wî, eger ew, we berdet, we digel hevjinên bêhtir veguherît, jinên bawermend ku xwe radestê Vî kirîne, peyrev, ewên peşîmanî ragehandî, ewên ku dipereştin, rojîya digrin, çi pêsta dawet kiribin, yanî pakîze^c bin. ⁶ Hûn ku bawer diken xwe û binemaleyên xwe li dijî agîrekê biparêzin ku sotemeniya wê kevir û mirovîn û li ser da firîşteyên xurt û dijwar radwestin, ku serkêşiyê li Xwe dê naken li ew destûra ku Ev didete wan, lê ew diken ewa ku ferman li wan tete kirin, ⁷ 'Hûn ku bawer naken, di ew Rojê da çi mahna negrin, tenê dê padaş bi we bête dan, jibo ewa ku we dikir.' ⁸ Hûn ku bawer diken, bi peşîmaniya jidil we bizivrine bal Xwe dê, belke Xwedanê we, dê kiryarên we yên nebaş li we bimalît û we vergirîte naw baxçeyên ku li bin da çem diherikin, di ew Rojê da Xwe dê, Pêşbîn şermezar naket û ewên ku digel wî da bawer kirin jî. Dê ronahiya wan li pêşberî wan û destê wan yê rastê bît, ew dê bêjin, 'Xwedanê me, bo me ronahiya me tewaw bike û li me bibhore, birastî Te desthilat li ser hemû tiştî da heye.' ⁹ Pêşbîn, li dijî nebawer û durû ya, bi dijwarî têkoşînê bike û li dijî wan dijwar be. Mangeha wan cehneme û armanceke nebaşê! ¹⁰ Xwe dê, mînakekê li ewên nebawer pêşkêş diket, hevjinên Nû Xwe û hevjinên Lat, ewên ku li bin du koleyên Me yên durustkar da bûn, lê ewan her duya xiyaret bi wan kirin. Lewma ewan^d li dijî Xwe dê, da çi qazanc bo wan nebûn û hat gotin, 'Herne naw agir da, digel ewê ku diçine naw da' ¹¹ Xwe dê mînakekê li ewên ku bawer kirî jî tûnît, jina Fireûn, dema ku ewê got, 'Xwedanê min bo min malekê nêzikê Xwe, li naw baxçe da çêke û min li Fireûn û kiryarên wî rizgar ke û min li neteweya nerastkar rizgar ke' ¹² û Mîryema kiça Imran jî ku dawêna xwe pak parast û Me li riha Xwe pif kire têda û ewê bawerî bi peyvên Xwedanê xwe û nivîsînên pîrozên Vî kirin û ew jî dil we peyrev bû.

67. Para Padişahiye

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Pîroze, Ev ê ku Padişahî li destê Vî daye û Ev desthilat li ser hemû tiştê heye, ² Ev ê ku mirin û jiyan afirandiye, ku taqî biket kanê kê li we li karyara da bêhtire, Ev Bihêze û Lêbihore, ³ Ev ê ku heft asiman afirandin, yêk li ser ewa dîke. Hûn hîç kêmasiyekê di afirandina Xwedanê rehmê da nabînin, lewma dîtîne bizvrînîne, hûn çi şikandinê têda dibînin? ⁴ Paşê du cara dîtîne bizvrînîne, dê dîtîni bi ûstûxarî bizivrîte ser we, dema ku ew mandiyê. ⁴ Bêguman Me, asimanê dinyayê pê çiraya xemilaniyê û Me ew bo şeytana kirîne sarox û Me jibo wan eşkenceya guriyê amade kiriye. ⁶ Bo ewên ku bawerî bi Xwedanê xwe nekirin, sizaya cehnemê heye û armançeke nebaşê. ⁷ Dema ku ewan dihavêjne têda, ew dê hilmijîna wê bibhên, dema ku ew dikelît, ⁸ Hema hema kerba da diteqît. Her cara ku komekê dihavêjine têda, Parêzerên wê, li wan dipirsin, 'Meger agahîderêk bo we nehat?' ⁹ Ew dê bêjin, 'Belê, bêguman bo me agahîderêk hat, lê me nikolî kir û me got, 'Xwe dê, hîç tiştêk neşandiye xarê, bes tu li şaşiyek gelek mezin dayî' ¹⁰ û ew dê bêjin, 'Eger me guhê xwe dabayê da, yanjî hizir lê kiriba, em li naw hevrêyên naw guriyê da nedibûn, ¹¹ paşê ew dê, dan bi gunehên xwe binên^a, lewma bila hevrêyên naw guriyê da wêda biçin! ¹² Birastî ewên ku nedîtî li Xwedanê xwe ditîrsin, ewan dê lêbihorîn û padaşek gelek mezin hebît. ¹³ gotînen xwe bi nihênî xwedan ken yanjî bi aşkira rabigehînin, birastî Ev dizanît ku li naw singa da çi heye. ¹⁴ Meger Evê ku afiraniyê nizanît, Ev Nazike, Agahe? ¹⁵ Ev e ku bo we erd kevî kiriye, lewma li naw rêyên wê da bigerên û li debarên Vî bixwen û Vejandin bo bal Vî ye. ¹⁶ Meger hûn hest bi tenahiyê diken ku Ev ê li asiman da, wel erdê naket ku we qurt biket, dema ku ew nişkida dihejiyêt? ¹⁷ Yanjî hûn hest bi tenahiyê diken ku Ev ê di asiman da, tofaneke kevira li dijî we naşînit? Paşê hûn dê bizanin agahdariyê Min çawa bûn! ¹⁸ Bêguman ewên berî wan li pêşta nikolî lê kirbûn û nepejirandina^b Min çawa bû! ¹⁹ Meger ew balindeyên li serwey xwe nabînin ku çawa diveken û digrin? Naragrît xêncî Xwedanê rehmê, birastî Ev hemû tiştê Dibînit. ²⁰ Ew kêne ku dê bibine şervanên we ku yarmetiya we biken, li kêleka Xwedanê rehmê? Ewên nebawer tenê li xeyalekê^c da ne.

a: Dan pênan yanî rastî gotin

b: Jibo peyva Nekîr min peyva nepejirandin bikar îna ye.

c: li direwekê da dijîn, li şaşiyê da ne.

²¹ Ew kêye ku dê bo we debara dabîn biket, eger Ev debarê Xwe ragirît? Belê ew pêdagirin li şanazî û li rê derketinê da. ²² Meger ewê ku ser rûmetê xwe da dikevîte xarê bêhtir hatiye rênivînî kirin yanjî ewê ku serast li ser rêya rast da rêkê diçît? ²³ Bêje, 'Ev e ku hûn berhem înan û jibo we bihîstin çêkir û ditin û dil, hûn kêma sipasdarin!' ²⁴ Bêje, 'Ev e ku hûn li ser erdê da zêde kirîne û jibo bal Vî ye ku hûn dê bêne kom kirin' ²⁵ û ew dibêjin, 'Ew belêniye kengê ye, eger tu rast dibêji?' ²⁶ Bêje, 'Zanist tenê li bal Xwe dê ye û ez tenê bi zelalî agahdariyê bidem.' ²⁷ Lê dema ku ew dibînin ew nêzik dibît, dê rûmetê ewên ku bawer nekirbûn, dê şepirze bît û dê bête gotin 'Ewe ya ku we jibo wê gazî dikir.' ²⁸ Bêje, 'We liber çav girtiye çî, Xwe dê, min û ewên ku digel minin li nav bibet, yanjî rehm li ser me da hebît, kê dê nebawera li eşkenceya bijan biparêzît?' ²⁹ Bêje, 'Ev Xwedanê rehmê ye ku em bawerî pê diken û em xwe dispêrine Vî û hûn dê bizanin kanê kê, bi zelalî di şaşiyê da ye.' ³⁰ Bêje, 'We li ber çav girtiye, eger ava we çik biba, kê dê karîba ava ku diherikît bînît?

68. Para Pênûsê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Nûn, bi pênûsê, bi ewa ku ew dinvîsin, ² bi erîniya Xwedanê te, tu cingirtû nîmî ³ û birastî te dê padaşek bêpayan hebît ⁴ û birastî te kesatiyeke gelek mezin heye ⁵ û tu dê bibînî û ew jî dê bibînin, ⁶ kanê karesatê li kîjan yêk ji we daye. ⁷ Birastî Xwedanê we dizanît, kanê kê li rêka Vî derketiye û Ev dizanît kanê kê hatiye rênivînî kirin. ⁸ Liber wê hindê peyreviyê neke li ewên ku nikoliyê diken ⁹ ew hevî diken ku tu nerm bî ku ew jî bikarin nerm bin ¹⁰ peyreviyê li hemû ew bê buhayên ku hemû gavê sûnd dixwen neke ¹¹ boxtankerên ku bi gotinên nerast li wan dera digêrên, ¹² rêgirê başiyê, sînor bezên û gonehkar, ¹³ bêrehm, sereray wê hindê jî bi tewawî bêkêr, ¹⁴ çimkî ew xwedan mal û zarûke, ¹⁵ dema ku eşkereyên Me, bo wî têne xwandin, ew dibêjît, 'Çîrokên mirovên berê.' ¹⁶ Em ê dirûsmekê ser difna wî biden! ¹⁷ Birastî Me ew taqî kirîne, her wek ku Me hevrêyên baxçe taqî kirin, ewên ku sûnd xarin ku dê li dema sibê zû da, meyveyê wê lê weken ¹⁸ bêy hiç merceke, ¹⁹ lewma karesatekê li bal Xwedanê te we li baxçe da, dema ku ew raza bûn ²⁰ û bo sibê, ew rût bû ²¹ û sibê zû da, ewan gazî hevdu kirin, ²² 'Zû herne naw berhemên xwe da, eger hûn dixwazin meyveya lê weken' ²³ Ê ew çon dema ku dengê xwe nizim kirin ²⁴ 'Nabît, îro çî mirovên hejar bêne naw da!' ²⁵ Ew zû çon, bi pêdagirî û şêyan ²⁶ lê dema ku ewan dît, ewan got, 'Birastî em bezir bûne!' ²⁷ Belê, em bêpar bûne!' ²⁸ Ewê li hemûya têgeheştîr got, 'Meger min negote we, 'Çima hûn paye bilind naken!' ²⁹ Ewan got, 'Paye bilindî jiboy Xwedanê me bît, birastî em nerastkar bûn!' ³⁰ Paşê hindê li wan, li ewên dike nêzîk bûn û hevdu gunehbar kirin. ³¹ Ewan got, 'Hewar li me, birastî em sînor bezên bûn, ³² lê belke Xwedanê me, li şûn da tişteke bêhtîr bidete me, birastî em jî dil we dizivrine aliyê Xwedanê xwe.' ³³ Siza wisaye û bêguman sizaya di Dawiyê da mezintire, eger ewan zanîba. ³⁴ Birastî jibo ewên ku hişyarin li bal Xwedanê xwe, dê baxçeyên şadiyê hebin. ³⁵ Meger, Em ê wekhev rabûn û rûniştinê digel ewên ku xwe radest kirine^a û ewên tawankar biken ³⁶ We xêre? Hûn çawa dadweriyê diken? ³⁷ Yanjî we nivîsîneke pîroz heye ku hûn lê fêr dibin, ³⁸ birastî jibo we têdaye ewa ku hûn hilibijêrin? ³⁹ Yanjî we sûnd li ser Me heye ku digehîte Roja Vejiyanê, birastî jibo we ye ewa hûn biryarê diden? ⁴⁰ Li wan bipirse, kanê kîjan li wan, bo ewê berpîrsiyare.

⁴¹ Yanjî ewan 'heval' hene? Bihêle bila ew 'hevalên' xwe bînin, eger ew rast dibêjin. ⁴² Di Roja ku dê şewq^a bêne hildan, ew dê bêne gazî kirin ku çok daden û serê xwe binvînin, lê ew dê nekarin.

⁴³ Û çavên wan dê li ber xwe binêrin û serşorî dê li ser wan da bigrît, birastû ew hatibûne gazî kirin ku çok daden û serê xwe binvînine, dema ku ew li tenahiye da bûn. ⁴⁴ Lewma Mîn bihêle û ewên ku nikolîyê li ev serhatê^b diken Em dê pêngav bi pêngav, rêberiya wan biken, li ew cihê ku ew pê nizanin ⁴⁵ û Ez dê, derfetê bideme wan, birastû bernameya Mîn bihêze.

⁴⁶ Yanjî tu daxwaza padaşekê li wan dikey, lewma ew ketine bin barê deynê da? ⁴⁷ Yanjî ewan ya nedîtû heye, lewma ew wê dinvîsin?

⁴⁸ Lewma digel biryara Xwedanê xwe bêhin fereh be û nebîne wek ew hevrêyê di masiya mezin da, dema ku ew gazî kir, dema ku ew di tengasiyê da bû ⁴⁹ eger erêniya Xwedanê wî li ser wî da nehatiba, bêguman ew dê li ser derava çol da hatiba havêtin dema ku ew tawanbar bû, ⁵⁰ lê Xwedanê wî, ew hîlbijart û ew kire yêk li ewên durustkar. ⁵¹ Birastû dema ku ewên nebawer bîranînê dibhên kê mînimînt ku ew, pê nêrinên xwe te li erdê biden û ew dibêjin, 'Birastû ew cingirtîye!' ⁵² Lê eve xêncî bîr anînekê jîbo dinyaya nîne.

69. Hebûna Bêguman

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Hebûna bêguman! ² Hebûna bêguman çiye? ³ Çi dê te têbigehînt ku hebûna bêguman çiye? ⁴ Ad û Semûd nikolî li karesat lêdanê kirin, ⁵ Lewma Semûd pê ewa gelek bihêz hatine li nav birin ⁶ û Ad jî pê bayekê ku bi xurt dikire hewar hatine li nav birin ⁷ ku Ev, bo heft şev û heşt rojên berdewam, berda ser wan, lewma we dê karîba netewa têda bibînin, ku weke binê dare xurmên wala ketibûn. ⁸ Meger hûn dikarin hîç çesne şûnewarekê li wan bibînin? ⁹ Fireûn û ewên pêş wî jî da hatin û gundên ser û bin kirî li ber guneha jî ¹⁰ û ewan serkêşî li peyamberê Xwedanê xwe kirin, lewma Vî ew girtin, bi girtineke dirêj. ¹¹ Birastû dema ku av serket, Me tu li ser kelekê^a da birî ¹² belke Em ewê bo te bikene bîranînek û guhên bihîser, guhê xwe bidetê ¹³ û dema ku pif dikene zirnayê da, pê pifekê ¹⁴ û dema ku erd û çiya têne bilind kirin û pê derbekê ew têne hûr kirin, ¹⁵ di wê Rojê da, dê rûdan rû bidet. ¹⁶ Di wê Rojê da, dê asiman şeq bît, ew dê gelek nazik bît. ¹⁷ Di wê Rojê da dê firişte li ser qiraxên wê bin, dê heşt, textê Xwedanê we li ser serê xwe ragirin. ¹⁸ Di wê Rojê da, hûn dê bêne aşkira kirin û hîç yêk li sirên we weşartî namînin. ¹⁹ Lewma ewê ku tomara wî dayne destê wî yê rastê, dê bêjît, 'Ewe tumara mine, bixwîne. ²⁰ Birastû min dizanî, ez dê bigehime hisaba xwe' ²¹ Û li ber hindê, ew dê li jiyaneke xweş da bît, ²² li naw baxçeyek bilind da, ²³ bi ûşiyên li berdestên wî. ²⁴ Têr bixwe û vexwe, berxatira ewa ku te pêş xwe da şandiye, li rojên derbaz bûyî da. ²⁵ Lê herkesê ku tomara wî didene destê wî yê çepê da, dê bêjît, 'Xwezî çi tomar nedabana min ²⁶ û min hîç tiştêk li hisaba xwe nezanîba. ²⁷ Xwezî ew dawî ba. ²⁸ Malê min çi qazanc bo min çinebûye ²⁹ û desthilata min li min çoye. ³⁰ Ew bigrin û leleyekê^b pêweken ³¹ û paşê wî di agirê cejnemê da bişewtînin ³² paşê ew bi zincîrekê weken ku heftê desta^c dirêje, ³³ birastû ew bawerî bi Xwe dê, herî mezin nedikir, ³⁴ ne jî ew han dida ku xwarinê bidene ewên hejar, ³⁵ liber hindê, îro ew lêreda çi dostên jidil we çi nînin, ³⁶ ne jî çi xwarin xêncî edaba^d birîna ³⁷ kes naxwet xêncî gunehkara. ³⁸ Lewma, Ez bi ewa ku tu dibînin sûnd dixwem ³⁹ û bi ewa ku tu nabînî ⁴⁰ birastû eve, gotina peyamberê giran buha ye ⁴¹ û gotina helbestvanekê nîne, tu çend kêmbawer dikey! ⁴² Ne jî gotina rimêldarekê^e ye, çend kêmbawer te.

311

a: Gemî, ewa ser avê diçit

b: Ewa dikene ûstê mirovên girtî da, toqa asin ku destê mirov bi ûstê wî we girê diden.

c: Li Xwandinê (Quran)ê da peyva Zêre' en bikar hatiye, şeweyeke pîvanê ye, bi Inglîzî dibêjinê cubit, heftê dest dikete 32 mêtir!

d: Ava pîs ku li birîna têtin, çirk av, ava genî

e: Ew kesên pêşgotina diken, ewên ku falîka diveken û bi direw da dibêjin ew dizanin ku dê çi bibît!

⁴³ Eşkereyeke li bal Xwedanê hemû dinyaya we ,
⁴⁴ eger ew li dijî Me, hindek gotin berhem înanan, ⁴⁵ bêguman Me dê pê destê rastê ew girtiba ⁴⁶ û paşê Me dê şahdemara wî birîba ⁴⁷ û çi kesê li naw we da dê nekarîba ew biparêzît, ⁴⁸ birastî eve bîranîneke bo ewên ku hişyarê Vî ne.
⁴⁹ Bêguman Em dizanin ku li naw we da ewên nikoliker hene ⁵⁰ bêguman eve dê bîte peşîmanîyeke li ser nebawera ⁵¹ û bêguman eve Rastiye ku dê bîte cih.
⁵² Lewma navê Xwedanê xwe paye bilind bike, Ev ê herî mezin.

70. Para Hilkêşane Serê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Pirsiyarkerekê sebarek bi sizayekê ku dê bêguman hebît pirsî ² bo nebawera, çî pêşgîr lê çîninî ³ li bal Xwe dê, Xwedanê rêyên hilkêşana serê, ⁴ firîşte û rih hildkêşine bal Vî, li Rojekê da ku dirêjîya wê pence hizar sale. ⁵ Lewma bi bêhin ferehiyekê baş bêhn fereh be. ⁶ Birastî ew, wê li dûr we dibînin, ⁷ lê Em wê nêzik dibînin. ⁸ Di ew Roja ku asiman dê weke mîsê heliyayî lê bêt ⁹ û çiya dê weke tayên hiryê lê bên ¹⁰ û heval, sebarek bi hevalê xwe pirs naken, ¹¹ ew dê bi hev bêne nîşan dan, ewê tawankar dê awat bixwazît ku ew li eşkenceya ew Rojê pê zarûkên xwe bête qerebû^a kirina ¹² û hevjinâ wî û birayê wî ¹³ û xizmê wî yê herî nêzik ku serpenah dabûyê da ¹⁴ û herkesên li ser erdê bi hevra, eger karîba ew rizgar biket.

¹⁵ Lê bi hîç awayekê wisa nabît! Ewe guriye ¹⁶ ku pêstê ser kewil diket ¹⁷ û ew gazî ewan diket ku piştî xwe dabûnê û wêda çobûn, ¹⁸ kom kiribûn û hil girtibûn. ¹⁹ Birastî mirov bi kelecî hatibû afirandin ²⁰ dema ku nebaşî li wî didet, bêhin çike ²¹ lê dema ku başî li wî didet, nadet ²² xêncî ewên ku nûbêja diken ²³ ewên ku li nûbêjên xwe da berdewamin ²⁴ ewên ku li malê wan da mafek dihare ²⁵ bo xwarzok û hejara, ²⁶ ewên ku bawerî bi Roja dadweriyê diken ²⁷ û ewên ku li sizayê Xwedanê xwe ditîrsin ²⁸ birastî nabît hest bi ewlehiyê li sizayê Xwedanê wan bête kirin ²⁹ ewên ku dawêna xwe pak xwedan diken, ³⁰ xêncî li hevjinên xwe û ewên ku yê destê wan yê rastê ne^b, bes birastî ew nayêne tawanbar kirin.

³¹ Lê her kesê ku li derveyê ew hindê bigerêt, bes ew sînor bezênin ³² ewên ku bawerî û belênîya xwe xwedan diken, ³³ ewên ku li gewahiya xwe da serastin ³⁴ û ewên ku nûbêjên xwe diparêzin, ³⁵ dê li naw baxçeya da, dê rêz li wan bête girtin. ³⁶ Ewên nebawer xêre? Pêş te da lezê lê diken ³⁷ li aliyê rastê da û li aliyê çepê da, li komên cuda da?

³⁸ Meger hemû kesek li naw ewan da hêvî diket ku biçîte naw baxçê şadiyê da? ³⁹ Ne, birastî Me, ew li wê afirandine ku ew pê dizanin ⁴⁰ lewma Ez bi Xwedanê rojhilat û rojava ya sûnd dixwem, birastî Em dikarin ⁴¹ ku wan digel ewên li wan bêhtir weguherin û pêş Me nakewin.

⁴² Lewma bihêle bila bêşol bipeyvin û bixwe bileyzin, taku ew Roja xwe dibînin ku belênîya wê bi wan hatiye dan, ⁴³ Roja ku ew dê bilez li gora da bêne derê, wek tu bêjî ew bilez direvine bo aliyê puteke damezrandî, ⁴⁴ çavê wan li ber wanin^c, dê serşorî ewan bipeçêrît, eve ew Roje ku belênî bi ewan hatibû dan.

a: li şûn da bidet, weguherît, bedel.

b: Wergêrên ereb peyva kole bo wan mirova tînin, lê koletî li dinê îslamê da qedexeye.

c: ûstî xwarin û serê xwe bilind naken, lewma çavê wan li erdê dinhêrin.

71. Para Nû Xwe

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Birastî Me, Nû Xwe bo netewa wî şand, 'Agahiyê bide netewa xwe, pêş ku sizayeke bijan bo wan bêt.' ² Wî got, 'Birastî ez bo we bi zelalî agahîderim. ³ Xwe dê biperestî, hişyarê Vî bin û peyreviyê li min biken ⁴ û Ev dê gunehên we li we bibhorît û derfetê bidete we taku dema ku bo we hatiye destnîşan kirin, birastî dema Xwe dê, dema ku ew têt, ew nayête paşve dan, eger we zanîba!' ⁵ Wî got, 'Xwedanê min, birastî min şev û roj gazî netewa xwe kiriye, ⁶ lê gazî kirina min zêdetir nekiryê xêncî rewîyanê ⁷ û birastî her cara ku ez gazî wan dikem, belke Tu li wan bibhorî, ew tilyên xwe dikene guhên xwe da û xwe pê cilên xwe peçavtî, pêdagirî kirin û li xwe mezin kirinê da xwe mezin kirin. ⁸ Paşê min bi aşkira ew gazî kirin ⁹ Paşê min bo wan ragehandiyê û bi nehênî digel wan peyvîme. ¹⁰ Paşê min got, 'Daxwaza lêbihorînê li Xwedanê xwe biken, birastî Ev bêpayan lêbihore. ¹¹ Ev dê li asiman ra bo we, bi firavanî bişînî, ¹² Ev dê mal û zarûka bidete we û dê bo we baxça çêket û dê bo çema çêket. ¹³ We xêre? Hûn çima mezinahiyê nadene Xwe dê, ¹⁴ dema ku Ev hûn li qonaxa da afirandin? ¹⁵ Hûn li ber çav nagirin ku Xwe dê, çawa heft asiman afirandine, yêk li ser ewa dike da, ¹⁶ heyv kiriye ronahiyek danaye naw ewan da û roj jî kiriye çirayek? ¹⁷ Xwe dê, wel we kir ku weke giyaya li erdê da şîn bin, ¹⁸ paşê Ev dê we bizvîrînî têda û pê derêxistinê we têda derêxî ¹⁹ û Xwe dê, bo we erd belaw kiriye ²⁰ ku hûn li ser rêkên wê yê pan da rê biçin?' ²¹ Nû Xwe got, Xwedanê min, birastî ewan serkêşî li min kiriye û peyrevî li ew kirin ku mal û zarûkên wî xêncî dorandinê bo wî zêde naket ²² û ewan bernameyê gelek mezin darêştin ²³ û gotin, 'Xwedêyên xwe nehêlin û Wad nehêlin, nejtî Suwa û nejtî Yaqus nejtî Yauq û Nasir!' ²⁴ Bêguman ewan gelek li rê derxistine û nerastkar xêncî şaşiyê zêde naken! ²⁵ Liber xatira gunehên wan ew hatine xendiqandin û ew têkirine naw agir da û ewan li kêleka Xwe dê da bixwe yarmetîder peyda nekirin ²⁶ û Nû Xwe got, 'Xwedanê min, xwe tenê nebawerekê jî nehêle ser rûyê erdê ²⁷ birastî eger Tu wan bihêlî, ew dê koleyên Te li rê derêxin û ew nazên xêncî nebawerên dawên pîs. ²⁸ Xwedanê min, li min û dayk û babên min û her keseke bawermend ku tête mala min da, bibhore û li mêrên bawermend û li jinên bawermend jî û jîbo nerastkara zêde neke xêncî wêranîyê!'

314

a: Navê Nûh yê serast Nû Xwe e. Xwandinê (Quranê) destpêkê bê nixte dihatine nivîsîn. Bawermenda dest pêkir û Xwandin bi nixte nivîsîn ku ewên ereb jî nebin bikarin bixwînin. Ez hizir dikem ew demê nixta ser Nû Xwe ketiye û bûye Nûh, çimkî li Rêvîvînî (Torat) a hîbrû da jî dibêjine Nûh, Nû Xwe. Eger hûn çav lê biken gemiya Nû Xwe, li ser çiyayê Cih dî (Cûdî) hate xarê. Çiyayê Cih dî li Şar Nû Xwe, ye (Şirnex). Şar Nû Xwe yanî Bajarê Nû Xwe.

72. Para Cina

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Bêje, 'Bo min sirûş hatiye ku komeke cina guhê xwe danê û gotin, 'Bîrastî me, Xwandineke (Quraneke) sersirker bihîstiyê, ² ku rênivîniya dirsutkariyê didet, lewma me bawerî pê kiriye û edî em çî cara 'heval' a bo Xwedanê xwe peyda naken ³ û bilinde bihagiraniya Xwedanê me! Ev ne hevjin werhirtine, ne kur. ⁴ Nezanên di naw me da, sebareti bi Xwe dê, gotinên gelek zêde sînor bezên gotine ⁵ û me hizir kiribû, ne mirov nejin çî cara sebareti bi Xwe dê, direwa naken ⁶ û mirovên mêr hebûn ku penaha xwe bo cinên mêr înan, lê ewan tenê barê wan zêdetir kir. ⁷ Ewan jin wek we hizir kiribûn, ku Xwe dê, kesê li mirinê naraket. ⁸ Me hevîl da ku destê xwe bidene asiman, lê me zanî ku pir parêzvanên xurt hene û guriyên^a ku dirêjiyêt! ⁹ Pêştê em têda dirûniştin, li ciha da ku guhê xwe bidenê, lê herkesek ku niha guhê xwe bidetê, dê bizanît ku guriyek ku dirêjiyêt, dê li bendê bît. ¹⁰ Em nizanin kanê dê nebaşî hebît, bo ewên li ser erdê yanjin Xwedanê wan dixwazît ewan rênivîni biket. ¹¹ Li naw me da dirustkar hene û li naw me da ewên dike jin, em peyrevî li rêkên cuda diken. ¹² Em arxayîn bûne ku em çî cara nikarin Xwe dê li ser erdê bêzar biken nejin em çî cara dikarin pê fir danê li ber Vî birewin.

¹³ Dema ku me rênivîni bihîst, me bawerî pê kir, her kesê ku bawerî bi Xwedanê xwe biket ew li dorandin û bar natirsiyêt. ¹⁴ Li naw me da, ewên xwe radestê Vî kirin^b hene û li naw me da ewên bêdad jin hene û her kesê ku xwe radestê Vî biket, ew li rêya rast geriyane ¹⁵ lê ewên bêdad, ew dê bibine sotemenî bo agirê cejnemê. ¹⁶ Eger ew li ser rêbazê rawestaban, Me dê bo vexwarinê, bi firavanî av daba wan, ¹⁷ belke Em wêderê da ewan taqî biken, lê herkesek ku piştê xwe bidete biranîna Xwedanê xwe, Ev dê wî bikete naw eşkenceya dijar da. ¹⁸ Mizgewt boy Xwe dê ne, lewma digel Xwe dê gazî kesê dike neken ¹⁹ dema ku koleyên Xwe dê, li ser pêya rawesta ku li ber Vî bipariyêt, hema hema ewan bi peyû der dorê wî girtin. ²⁰ Bêje 'Ez tenê li ber Xwedanê xwe dipariyem, ez çî kesê nakeme 'heval'ê Vî.'

²¹ Bêje, 'Bîrastî ez jibo we xwedanê zîrar yanjin rêya rast nînim.' ²² Bêje, 'Bîrastî kes çî cara nikarî min li Xwe dê biparêzît, nejin ez dikarin li kêlek Vî da çî penahê peyda bikem.

a: Çirûskê agir dihavêjine cina, li erebî da peyva şehab bikar hatiye.

b: Mosliman

²³ Bes ragehandin li bal Xwe dê û peyamên Vî. ' Herkesê serkêşiyê li Xwe dê û peyamber Vî biket, bes birastî ew dê agirê cehnemê hebît, ku ta bêdawayî têda bît ²⁴ ta dema ku ew belêniya ku bi wan hatiye dayîn dibînin, paşê ew dê bizanin kanê kê yarmetûderên bêhêz û hejmrên kêmtir hene. ²⁵ Bêje, 'Ez ténagehim, kanê ewa ku belênî dayne te nêzîke yanî Xwedanê min dê demekê bidetê da.' ²⁶ Zanayê ewa nedîtiye, lewma Ev li nedîtiya Xwe jibo çi kesê aşkîra naket ²⁷ Xêncî ew peyamberê ku Vî pejirandiye, birastî Ev li pêş wî da û li paşta jî parêzvana dişînît ²⁸ ku Ev bidete zanîn, ku bêguman peyamên Xwedanê xwe ragehandine, Vî ewa digel wan da dorpêç kiriye û hemû tişta pê hejmara hesab diket.

73. Para Pêçayî

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.
¹Ewê xwe pêçayî! ²Şevê rabe xêncî hindekê nebît, ³nêviyê yanjî kêmekê lê kêm bike, ⁴yanjî lê zêde bike, hêdî û li hev cuda, Xwandinê (Quranê) bixwîne, ⁵birastî Em dê peyveke giran havêjine ser te. ⁶Bi rastî, rabûna di şevê da, gelek dijaware û gelek bi bandore û kêrhatûtîre ji bo gotina ⁷birastî jibo te li rojê da, mijoliyeke dirêj heye, ⁸û navê Xwedanê xwe bîr bîne û ji dil we xwe radestê Vî bike.
⁹Xwedanê rojhilat û rojava ye, çî xwedê nînin bes Ev nebît, lewma Vî, weke parêzerê xwe vergire ¹⁰û digel ewa ku ew dibêjin bêhin fereh be û dûriyê li wan bike, dûriyeke ciwan ¹¹û ewên ku nikoliyê lê diken bo Mîn bihêle, ewên xwedan erênî û kêmekê derfetê bide wan.
¹²Birastî li bal Me ne kelepçe û agirê bişewat ¹³û xwarina ku dixendiqînî û eşkenceya bijan ¹⁴di ew Roja ku erd û çiya dihejyên û çiya dibine tepikê tozê ku diweriyêne xarê. ¹⁵Birastî Me bo we peyamberek şandiye û gewahe li ser we, her wek ku Me, peyamberek jibo Fireûn şand, ¹⁶lê Fireûn serkêşî li peyamber kir û liber hindê, Me, pê girtina wêraniyê ew girt. ¹⁷Bes hûn dê çawa hişyar bin, eger hûn bawerî bi Rojekê neken ku dê serê zarûka sipî biket ¹⁸û dê asiman pê li hev bête dirandin? Bêguman dê belêniya Vî bête cih. ¹⁹Birastî eve bîranîneke, lewma her kesê ku dixwazît bila rêkekê jibo bal Xwedanê xwe bigrîte pêşiya xwe.
²⁰Birastî Xwedanê te dizanît ku tu kêmtir li du pişka li sê pişkên şevê ser piyayî û nivîya wê û pişkekê li sê pişkê wê û komek li ewên digel te jî, Xwe dê şev û rojê dîhar diket, Ev dizanît ku tu hisab nakey lewma ew ziviriye bal te, lewma ewa hêsane li Xwandinê (Quranê) bixwîne. Ev dizanît ku dê li naw we da, dê nexweş hebin û ewên dike ku dê li ser erdê da rêvîngiyê diken ku li qencyên Xwe dê digerên û ewên dike jî ku li rêya Xwe dê da şer diken, lewma ewa hêsan lê bixwîne û nûbêjê bike û ew xêra ku jiboy te hatiye dîhar kirin bide^a û deyneke baş bide Xwe dê, her tiştêkê li başiyê ku tu bixwe dişîniye pêş, tu dê li bal Xwe dê peyda bikey, Ev baştir û gelek mezintîre li padaşa da û daxwaza lêbihorînê li Xwe dê bixwaze, birastî Ev Lêbihore û Rehmê didet.

74. Para Ewê Xwe Peçavtî

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Tu, ewê xwe peçavtî, ² rabe û agahdariyê bide ³ û Xwedanê xwe mezin bike ⁴ û cilên xwe pak bike ⁵ û xwe li qirêjê dûr ragire ⁶ mandî nebe ku zêde kom bikey, ⁷ jibo Xwedanê xwe bêhn fereh be. ⁸ Dema ku pif kirine bziwnayê da ⁹ ew dê Rojêke dijwar bît, ¹⁰ jiboy nebawera hêsan nabît. ¹¹ Ewên ku Mîn tenê afirandine bo Mîn bihêle ¹² û ewê ku Mîn gelek mal dayê da ¹³ û zarûkên amade ¹⁴ û Mîn bo wî hêsan kir, ¹⁵ paşê ew dixwazît ku Ez lê zêde bikem. ¹⁶ Ne! Birastî ew digel eşkereyên Me serhişik bûye¹⁷ Ez dê wî di eşkenceyêke dijwar da bipêçim. ¹⁸ Birastî ew hizir kir û xerîte kêşan, ¹⁹ lewma belke ew bête li nav birin, çawa wî bername rêjî kir! ²⁰ Paşê belke ew bête li nav birin, ew bername rêjî kir! ²¹ Paşê lê nihêr, ²² paşê xemgîn bû û xolkên xwe şor kirin ²³ û piştî xwe dayê da û qude bû ²⁴ paşê ew got, 'Eve tenê cadûyêke çav lê kiriye, ²⁵ eve nîne xêncî gotina bimirekê!' ²⁶ Ez dê wî hajome naw agirekê ku dişewtînt. ²⁷ Çi tiştêkê dê te têbigehînt ku agirê dişewtînt çiyê? ²⁸ Ew hîç tiştêkê lê bicih nahêlît û nahêlît jî, ²⁹ ew pêst kewil diket, ³⁰ li ser da nozdeh hene. ³¹ Me nekirîne parêzerê cehnemê xêncî firiştî û Me hejmara wan jiboy nebawera kiriye ezmûnek, belke ewên ku nivîsîna pîroz bi wan hatiye dan arxayîn^a bin û belke baweriya ewên ku bawer diken pê zêde bît û belke ewên ku nivîsîna pîroz bi wan hatiye dan gumanê neken û ewên bawermend jî, belke ewên ku di dilê xwe da nexweşî hene û ewên ku nebawerin bêjin, 'Mebesta Xwe dê, li ew mînakê çiyê?' Bi wê rêbazê, Xwe dê, dihêlît her kesê ku Ev bixwazît li rê derkevît û rênivînt diket, her kesê ku Ev dixwazît û kes şervanên Xwedanê te nas naket xêncî Vî nebît û eve nîne xêncî bîranînekê jibo bimira. ³² Ne, bi heyvê ³³ û bi şeva ku derbaz dibît ³⁴ û bi sibêdeya ku ronahî dibît! ³⁵ Birastî eve yêkê herî mezine, ³⁶ agahiyeke jibo bimira ³⁷ jiboy her kesê li naw we da ku berdewam bît yanjî paşve bimînin. ³⁸ Dê bidene her rihekê, ewa ku bi destê xwe êxistiye ³⁹ xêncî hevrêyên aliye rastê ⁴⁰ li naw baxçeyan da, li hevdu dipirsîn ⁴¹ sebarek bi tawankara ⁴² 'Ew çibû ku tu hajotîye naw agirê ku dişewtînt?' ⁴³ Ew dê bêjin, 'Em li ewan nebûn ku nûbêj dikirin, ⁴⁴ ne jî me xwarin dida hejara, ⁴⁵ me digel ewên ku pûç dipeyvîn, pûç peyvî ⁴⁶ me nikolî li Roja Darizandinê dikir ⁴⁷ taku arxayînî hate ser me.' ⁴⁸ Lewma navbêjvaniya navbêjvana berjewendiyê nagehîntê wan. ⁴⁹ Bes ewan xêre? Çima ew piştî xwe didene bîr anîntê, ⁵⁰ wek tu bêjî ew kerên wecîniq^b ne ⁵¹ ku li ber şêrekê direwin?

⁵² Belê her yêk li wan daxwaz diket, ku perên wekirî bi wî bêne dan ⁵³ Lê belê ew li Dawiyê natirsin, ⁵⁴ lê birastî eve bîranîneke. ⁵⁵ Lewma herkesê ku dixwazît, bila bînîte bîra xwe ⁵⁶ û ew nayînine bîra xwe, meger Xwe dê bixwazît. Ev jêhatiyê hişyariyê ye û jêhatiyê lêbihorînê ye.

75. Para Rabûne ser xwe

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Lê Ez bi Roja rabûne ser xwe sûnd dixwem ² û Ez bi riha ku gazinda^a li xwe diket sûnd dixwem! ³ Meger mirov hizir diket ku Em hêstikên wi nagehînine hev? ⁴ Belê Em dikarin, serê tiliyên wi jî nûjen biken. ⁵ Belê mirov dixwazît nikolîyê li eva pêşya xwe biket ⁶ ew dipirsît, 'Bes ew Roja Rabûne ser xwe kengê ye?' ⁷ Dema ku çav zil dibin ⁸ û heyv digrît ⁹ û roj û heyv digehine hev, ¹⁰ di ew Rojê da, mirov dê bêjît, 'Cihê rewîyanê kîve ye?'

¹¹ Ne çi penahgeh çinînin, ¹² di wê Rojê da, mangêh bo bal Xwedanê te ye.

¹³ Di wê Rojê da, dê mirov bête agahdar kirin ku ew çi pêşwe şand û çi paşve xwedan kir. ¹⁴ Belê, mirov li dijî xwe gewaheke, ¹⁵ digel hemû ew mahnê ku ew tûnîte pêş. ¹⁶ Zimanê xwe bi evê^b nebîzvine ku lezê li evê bikey ¹⁷ birastî li ser Me ye kom kirina vê û xwandina vê. ¹⁸ Lewma dema ku Me ev xwandiye, paşê xwandina vê bişopîne ¹⁹ paşê birastî li ser Me ye zelal kirina vê, ²⁰ lê belê tu hez li ewa demûdest dikey ²¹ û waz li Dawiyê tûnî. ²² Rûmetên ew rojê ronahî ne, ²³ dê zêndene aliyê Xwedanê xwe ²⁴ û rûmetên ew rojê têkçoyî ne ²⁵ Çavniherin ku dê pišta wan bête şikandin. ²⁶ Lê dema ku digehîte hêstikên ûstî ²⁷ û tete gotin, 'Kê dê çare ket?' ²⁸ Ê ew arxayîne ku ewe çonê ²⁹ û ling têk alandine ³⁰ di ew Rojê da, ew dê bête hajotin bo bal Xwedanê te. ³¹ Ew, ne bawer kiribû, ne jî nûbêj kiribûn, ³² lê nikolî kiribû û pišta xwe dabûyê, ³³ paşê çobû bal mirovên xwe, xwe qude kirbû. ³⁴ Li te nêziktir û nêziktir dibît.

³⁵ paşê li te nêziktir û nêziktir dibît. ³⁶ Meger mirov hizir diket ku ew dê bêxwedan bête hêlan? ³⁷ Meger ew dilopke avika^c rijyayî nebû, ³⁸ paşê ew bûye şeweyek ku dizeliqî, afirand û rêjedar kir ³⁹ paşê li wi du cûrê çêkirin, nêr û mê ⁴⁰ Meger Ev nikarît ku jiyane bidete mirî?

320

Min peyva Qiyametê bi Rabûne ser xwe vergêraye. Roja vejîyanê da, dê mirov rabine ser xwe bo lêpîrsîn û dadweriyê, lê di parên dike da min peyva Qiyametê bi Vejîyan vergêraye. Mirov tene vejandin.

a: Mîn Lome bi gazinde wergêraye.

b: Xwandin (Quran)

c: Tovê mirova, avika ku li mêra dirêjîyt

76. Para Mirov

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Meger demek hatiye ser mirov ku ew tiştekan bû ku bas lê nehatibû kirin?

² Birastî Me, mirov li avika rijyayî, têkelekê afirand ku Em ew taqî biken û Me bihîstin û dîtî bo wi çêkirin ³ Birastî Me ew rênivîniyê rê kir, çi sipasdar bît yanî nankor. ⁴ Birastî Me jibo nebawera zincîr û lele û agirê geş amade kiriye, ⁵ Birastî ewên bawermend, dê li fincana da vexwarineke têkel bi Kafûrê^a vexwen. ⁶ Kaniyekê ku koleyên Xwe dê, lê divexwen, welê diket ku bi firavanî lê biherikî ⁷ ew sûndên xwe bicih tînin û ew li Rojekê ditirsin ku nebaşiya wê ber bilave. ⁸ Liber hez lê kirin li hejara, sêwiya û girtiya, ew xwarinê didene wan ⁹ 'Em tenê li ber rûmetê Xwe dê, xwarinê didene we.

Em ne padaşê li we dixwazin, neji sipasdariyê ¹⁰ Birastî em li Xwedanê xwe ditirsin, Roja xemgînî û şepirzetiye.' ¹¹ Lewma Xwe dê, dê ewan li nebaşiya wê Rojê rizgar biket û ewan bigehînte ronahî û keyfxweşiyê ¹² û liber bêhin fereh bûna wan dê padaş bidete wan, baxçeyekê û armûş. ¹³ Ew dê li ser bermala^b rûnên, ew dê li wêderê da ne rojê bibînin û neji sirê ¹⁴ û nêzik û ser serê wan sîber heyê û ûşiyên ku li berdestê wanin. ¹⁵ Dê pê dewriyên zîv û fincanên ku diteyîsin dê li dora wan bigerên ¹⁶ û amanên zîv ku diteyîsin, ew dê pîvana wan dihêr biken ¹⁷ û li wêderê da dê fincanekê bidene wan ku têda vexwen ku têkelek zencefilê têdaye ¹⁸ kanî avek têdaye ku dibêjinê Selsebil, ¹⁹ û lawên rênçber û nemir dê li dora wan bigerên, dema hûn ewan dibînin, hûn dê hizir biken ku ew mirwarî ne ku belav bûne ²⁰ û dema ku tu lê dinhêrî paşê tu dê şadî û padişahiyeke gelek mezin bibîni, ²¹ dê cilên armûşê kesk û armûşê ku bi gula wehînayne dê liber wan da bin û dê pê bazinên zîv bêne xemilandin û Xwedanê wan dê vexwarineke pak bidete wan, ²² 'Birastî eve jibo te padaşeke û sipasiya têkoşîna te hatiye kirin.' ²³ Birastî Me hêdî hêdî bo te Xwandine (Qurane) şande xarê. ²⁴ Lewma bo biryara Xwedanê xwe bêhin fereh be û li naw ewan da peyreviyê li gunehkar yanî nebawera neke ²⁵ di serê sibê û rojava bûnê da navê Xwedanê xwe bîr bîne ²⁶ û di şevê da, li ber Vî çok danê û serê xwe binvîne û li dirêjiya şevê da Vî paye bilind bike. ²⁷ Birastî ewane hez li ewa demûdest diken û Roja gelek dijwar li paş xwe we dihêlin. ²⁸ Me, ew afirandin û şeweyê wan bihêz kir û dema ku Em bixwezî Em dikarin pê guhertinê ewên weka wan biguherin, ²⁹ birastî eve bîranîneke, lewma her kesê ku dixwazî, bihêle bila rêyekê jibo bal Xwedanê xwe bigrîte ber xwe.

³⁰ Lê tu naxwazî xêncî ku Xwe dê bixwazî, birastî Xwe dê Zanîne Biryardere

³¹ Ev, her kesê ku Ev dixwazî verdigrîte naw rehma Xwe, da lê nebawera, Ev eşkenceyeke bijan jiboy wan amade kiriye.

a: Dareke ku gul avê lê digrin.

b: text, qenefê, mobl, kanape, sofa, couch.

77. Para Şandî pêş

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Bi ewên ku li ser hevda hatine şandin ² û bayên ku bi xurtî tîn ³ û ewên ku pan û berîn belav diken ⁴ û ewên ku bi cuda kirinê li hev cuda diken ⁵ û ewên ku bîranînê tînine xarê, ⁶ weke cih bi cih kirinê yanjî agahdarî ⁷ Birastî eva ku belêniya wê bi te hatiye dan, dê bêt cih. ⁸ Lewma dema ku stêrk li nav diçin ⁹ û dema ku asiman li hev têtê dirandin ¹⁰ û dema ku çiya têne teqandin, ¹¹ û dema ku peyambera kom dikene dema wan ya dihar kirî, ¹² bo çi rojekê paşve hatibû dan? ¹³ Bo roja dadweriyê! ¹⁴ Çi dê te têbigehînit ka Roja dadweriyê çiyê? ¹⁵ Di wê Rojê da heware li ewên ku nikoliyê^a lê diken! ¹⁶ Meger, Me ewên ewilî li nav nebirin? ¹⁷ Paşê Em dê, pê ewên dawiyê ewan bişopînin, ¹⁸ bi wî awayî Em rabûn û rûniştinê digel ewên tawankar diken. ¹⁹ Di wê Rojê da heware li ewên ku nikoliyê lê diken! ²⁰ Meger Me, hûn li avikek siwik ne-afrandin? ²¹ Paşê Me ew dana ciheke tenah da ²² jiboy demeke dihar kirî? ²³ Lewma Me çarenûs dihar kir, Em çend erênî çarenûsê dihar diken! ²⁴ Di wê Rojê da heware li ewên ku nikolî lê kirîne! ²⁵ Meger Me erd nekiriye cihê ²⁶ jiyân û mirinê? ²⁷ Me têda çiyayên gelek mezin çêkirin û ava şêrîn jiboy vexwarinê daye we ²⁸ Di wê Rojê da heware li ewên ku nikoliyê lê diken! ²⁹ 'Here ew cihê ku te nikolî lê dikir! ³⁰ Here bin siberekê da!' Ku sê histûn hene³¹ ne sibera hênike^b neji li dijî guriyê qazancê didet ³² Birastî ew çirûskên hindî koşka dihavête derê ³³ wek bêjî hêştirên zer bûn. ³⁴ Di wê Rojê da heware li ewên ku nikoliyê lê diken! ³⁵ Eve Rojê ku ew napeyvin ³⁶ û derfet bi wan nayête dan ku ew mahneyekê bigrin. ³⁷ Di wê Rojê da heware li ewên ku nikoliyê lê diken! ³⁸ Eve Roja dadweriyê ye, Me hûn û ewên ewilî kom kirîne. ³⁹ Lewma eger we bernamêyek heye, bes li dijî Min bernama xwe biken.' ⁴⁰ Di wê Rojê da heware li ewên ku nikolî lê kirîne! ⁴¹ Birastî ewên ku hişyarê Vî ne, dê li naw sibera û kaniya da bin ⁴² û meyveyên her tîştê ku ew dixwazin ⁴³ 'Têr bixwen û vexwen jiboy ewa ku we dikir, ⁴⁴ birastî bi wî awayî Em padaş didene ewên ku başiyê diken.' ⁴⁵ Di wê Rojê da heware li ewên ku nikoliyê lê diken! ⁴⁶ Bixwen û bo demeke kurt bixwe xweş biqetînin, birastî hûn tawankarin. ⁴⁷ Di wê Rojê da heware li ewên ku nikoliyê lê diken! ⁴⁸ Ê dema ku dibêjine wan, 'Xwe biçevînin' Ew xwe naçevînin. ⁴⁹ Di wê Rojê da heware li ewên ku nikoliyê lê diken! ⁵⁰ Bes pişt evê, ew dê bawerî bi çi serhatekê^c biken?

a: Haşa kirin, bawer nekirin,

b: Fênik, sar, tezî

c: Min lêreda peyva hedîs bi serhat vergêraye.

78. Para Nûçê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Ew sebarete bi çi li hev dipirsin ² sebarete bi nûçeya gelek mezin ³ ewa ku li ser da ciyawazî hene? ⁴ Ne, ew dê bizanin. ⁵ Ne, ew dê paşê bizanin. ⁶ Meger Me, erd nekire cihê bêhn wedanê ⁷ û çiya jî kirîne sing? ⁸ Û Me hûn jî cot afirandine ⁹ û Me razana we jî bo bêhn wedanê çêkir ¹⁰ û Me şev jî bo peçavtinê çêkir ¹¹ û Me roj jî, bo jiyanê çêkir, ¹² û li ser we da, heftên bihêz ava kirin ¹³ û Me çirayek ku diteyîsît çêkir ¹⁴ û Me li ewrê baranê bi firavanî av şande xarê ¹⁵ belke Em pê wê dexil û dan û giya bînine derê ¹⁶ û baxçeyên pir bi pel. ¹⁷ Birastî Roja dadweriyê dema destnîşan kiriye ¹⁸ Rojekê ku dê pif kene zirnayê da û hûn dê bi koma bêne derê ¹⁹ û dê asiman vebît û dibîte derwaze ²⁰ û dê çiya bimeşin û bibine rewrewek^a. ²¹ Birastî cehnem çavnihere. ²² Jibo sînor bezêna, cihê zivîne ²³ ku bo demeke gelek, gelek dirêj dê li wêderê da bimînin ²⁴ wêderê da, ew ne fênikiyê neji vexwarinê tam diken ²⁵ xêncî ava keliyayî û edabdar^b nebît ²⁶ Padaşeke jêhatî, ²⁷ birastî ew çavniherê hesabê nebûn ²⁸ û pê nikoliya, nikolî li nîşaneyên Me kirin ²⁹ lê Me hemû tiştek di nivîsîneke pîroz da hejmartiye. ³⁰ 'Lewma tam bike û Em çi cara bo te zêde naken, xêncî eşkencê nebît. '³¹ Birastî jiboy ewên hişyar destkevtêkê ³² baxçe û reza ye ³³ û hevrêyên jêhatî û hevtemen ³⁴ û fîncaneke teji. ³⁵ Li wêderê da, ew ne peyvîna pûç neji direwê dibhên ³⁶ Padaşek li bal Xwedanê te we, dihariyeke hejmartî ³⁷ Xwedanê asimna, erdê û ewa li nawbera wan da, Xwedanê Rehmê. Ew xwedanê gotina Vî nînin. ³⁸ Di Roja ku rih û firişte di rêza da radwestin, ew napeyvin, xêncî ewê ku Xwedanê Rehmê destûrê didetê û ew dê ya rast bêjît. ³⁹ Eve Roja Rastiye ye. Lewma her kesê ku dixwazît, bila zivînekê bo aliyê Xwedanê xwe bigrîte pêşya xwe. ⁴⁰ Birastî Me tu agahdarê eşkenceya nêzik kirî, Roja ku her kesek dê bibînît ku destê wan bixwe, pêşta çi tiştek bo wan şandiye û ewê nebawer dê bêjît, 'Xwazî ez toz bama'

a: Dema ku mirov avê li çolê da dibînin, lê dema ku lê nîzik dibin dibînin ku çi nîne!

b: Ava pis ku li birîne diderkevît, çirkav, çilkav

79. Para Ewên ku Radikêşine pêş

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Bi ewên ku bi zorî radkêşin ² û bi ewên ku hêdî radiken ³ û bi ewên ku bi mele ^a xwe didene pêş ⁴ û bi ewên ku pê pêşberkêyê pêş hev dikevin ⁵ û bi ewên ku mijarê rêk diêxin ⁶ Roja ku qêrîn dê deng vedet, ⁷ dê bişopinît û li dû da bêt, ⁸ dil dê wê rojê da biqutin, ⁹ çavê wan li ber xwe binhêrin ¹⁰ Ew dibêjin, 'Birastî em dê bêne zivrandin jiboy rewşa xwe ya berê? ¹¹ Tenanet eger em hêstikên rizî jî bin? ' ¹² Ew dibêjin, 'Bes ewe zivrîn jiboy dorandinê ye! ' ¹³ Birastî bes, ew dê tenê qêrînek bît ¹⁴ û nişkida ew dê hişyar bin. ¹⁵ Meger serhata Mûsa bo we hatiye? ¹⁶ Dema ku Xwedanê wî, di geliyê pîrozê Tuwa da gazî wî kir, ¹⁷ 'Here bal Fireûn, birastî wî sînor bezandine ¹⁸ û bêje wî, 'Tu dê xwe paqij bikey? ¹⁹ Ê ez dê te rênivînî bikeme bal Xwedanê te, lewma tu bitirsî? ' ²⁰ Paşê ew nîşaneya gelek mezin nîşa wî da, ²¹ lê ew nikolî lêkir û serkêşî kir. ²² Paşê ew piştî xwe dayê da û li ber xwe da, ²³ û ew kom kirin û gazî kir. ²⁴ Paşê ew got 'Ez xwedanê we yê herî bilindim ' ²⁵ lewma Xwe dê, pê sizayeke bi mînak ew girt, bo dawiyê û ewlî ²⁶ Birastî di evê da jiboy ewên ku ditirsin waneyek heye. ²⁷ Tu dijwarî bo afirandinê yanjî asiman ku Vî ava kiriye? ²⁸ banê wê bilind kir û rêjedar kir ²⁹ û Ev şeva wê tarî kir û ronahî li wê derêxist ³⁰ û erd jî piştî wê, belav kir ³¹ û li wê ava wê û çeregeha ^b wê derêxistin ³² û Vî çiyayên ku qahîm danane ser ³³ debarek jiboy we û ajelên we yê kevî. ³⁴ Lê dema ku karesata gelek mezin têtin, ³⁵ Roja ku dê bête bîra mirov ewa ku xebat bo kir ³⁶ û agirê cehnemê dê derkewît jibo ewê ku dibînît. ³⁷ Lê jibo ewê ku sînor bezandine ³⁸ û hez li jiyana ev dinyayê kiriye ³⁹ bes birastî agirê cehnemê dê bibîte penahgeha wi. ⁴⁰ Lê jiboy ewê ku li pileya Xwedanê xwe ditrsiyêt û riha xwe li hesta ^c parastîye, ⁴¹ bes birastî dê biheşt bibîte penahgeh. ⁴² Ew sebarek bi demjimêrê li te dipirsin, hatina wê kengê ye? ' ⁴³ Tu li çi dayî ku tu bas lê bikey? ⁴⁴ Dawiya wê bo bal Xwedanê te ye ⁴⁵ tu tenê agahîderekî bo ewên ku lê ditirsin. ⁴⁶ Ew dê bibît, li roja ku ew dê bibînin ku ew nemabûn xêncî êvarekê yanjî sibe zûyekê.

a: Xwe li av dan, melevanî

b: Mêrg, cihê çera ajela

c: Hewa, hewes, hez.

80. Para Naw çavên xwe kirine girê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Ew naw çavên xwe kirine girê û pišta xwe dayê da, ² çimkî mêrikê kore hate bal wî ³ Çi dê te têbigehînit belke ew xwe pak biket, ⁴ yanjî bîrewerî bi wî bête dan û bîranînê dê berjewendî jiboy wî hebît, ⁵ lê sebarete bi ewê ku xwe bê pêdavîstî dibînit, ⁶ lewma tu bala xwe dideye wî ⁷ û li ser te nîne ku ew xwe pak naket. ⁸ Lê sebarete bi ewê ku bi têkoşan hatine bal te, ⁹ dema ku ew ditirsiyêt, ¹⁰ lê te agah li ew nîne ¹¹ ne birastî, eve bîranîneke ¹² lewma her kesê ku dixwazît, belke bînite bîra xwe ¹³ di perên birûmet da, ¹⁴ bilind û pak kirî da, ¹⁵ nivîsî, pê destên ¹⁶ birûmet û erk nas. ¹⁷ Mirov li nav çoyî ye, çend nebawere!
¹⁸ Vî li çi tiştêkê, ew afirand? ¹⁹ Vî, ew li dilopeke avikê afirand, Vî ew rêjedar kir, ²⁰ Paşê Ev rêke jiboy wî hêsan kir, ²¹ paşê Ev dibîte hokar ku ew bimrît û gorekê bo wî dabîn diket. ²² Paşê dema ku Ev dixwazît, Ev dê wî vejînit.
²³ Ne, ew bicih ne îna ye, ew fermana ku Ev dabûyê wî. ²⁴ Bes bila mirov zêndete xwarina xwe! ²⁵ Me bi firavanî av rijande xarê ²⁶ paşê me pê şeqa erd şeq kir ²⁷ û Em bûne hokar ku dexil û dana tê da şîn bin ²⁸ û rez û giyayên taze ²⁹ darên zeytûnê û xurmê, ³⁰ baxçeyên pir bi pel ³¹ û meyve û giya ³² jiboy xweş derbaz kirina we û ajelên we yên kevî. ³³ Lê dema qêrîna ku ker diket têtin
³⁴ Roja ku her kesek dê li birayê xwe birewît ³⁵ û li dayka xwe û li babê xwe, ³⁶ û li hevîna xwe û li zarûkên xwe, ³⁷ Di wê Rojê da, her kesek, dê gêrodey^a mijara xwe bît, ³⁸ Di wê rojê da dê rûmet ronahî bin, ³⁹ dikenin û keyfxweşin li ber mizgîniyê ⁴⁰ û di wê rojê da rûmetên ku dê xalî pêwer bin ⁴¹ û tarîû dê wan bipeçêrît, ⁴² ew li ewên nebawerin, ewên nebaşkar.

81. Para Helweşandin ê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Dema ku roj peçavî ye ² û dema ku stêrk temirîne ³ û dema ku çiya wêda birîne ⁴ û dema ku hêştrên pêgiran li ber zanê bêxwedan hatine hêlan ⁵ û dema ku ajelên kêwî kom kirîne bal hev ⁶ û dema ku wel deryaya diken ku li ser lêwa da birêjyên ⁷ û dema ku rih têne cot kirin ⁸ û dema ku li ew kiçika sawa ku bi saxî hatibû çal kirin tê pirsîn, ⁹ jibo çi gunehê ew hatibû kuştin ¹⁰ û dema ku per tete vekirin ¹¹ û dema ku asiman tete jê kirin ¹² û dema ku agirê cehnemê tete geş kirin ¹³ û dema ku biheştê tînine nêzîk, ¹⁴ dê rihek bizanît, ku ew digel xwe çi înaye. ¹⁵ Lewma Ez bi ew sitêrkên ku paşve diçin sûnd dixwem ¹⁶ ewên ku direwin û wenda dibin ¹⁷ û bi şevê dema ku ew diçûn ¹⁸ û bi serê sibêdeyê ku henasê^a dikêşît, ¹⁹ birastî eve gotina peyambereke giran buhayê ²⁰ xwedan şêyane digel Xwedanê textê li cih daye, ²¹ peyrewî lê bête kirin paşê bawerî. ²² Ê hevrêyê we cin girtî nîne ²³ Bêguman wî, ew^b li ser elendekê zelal dît. ²⁴ Ê ew ya nedîtî paşve naragrît ²⁵ û eve gotina Şeytanê der kirî nîne. ²⁶ Lewma tu kîwe diçî? ²⁷ Eve nîne xêncî bîranînekê bo hemû dinyaya, ²⁸ jiboy her kesê ku li naw we da bixwazît ku rêkek rast bigrîte pêşya xwe. ²⁹ Lê tu naxwazî, meger ku Xwe dê bixwazît, Xwedanê hemû dinyaya.

82. Para Şikan ê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Dema ku asiman dişkê² û dema ku sitêrk belav dibin³ û dema ku derya hil diçin⁴ û dema ku gor pişt niqo dibin⁵ rihek dê bizanît ku çi pêşta rêkiriye û çi paşve hêlaye. ⁶ Hûn mirovino, çi tişteke hûn xapandine, li Xwedanê we yê giran buha,⁷ Ev ê ku hûn afirandin, hûn rêjedar kiri û hûn hewseng^a kirin, ⁸ di her şêweyekê da ku Ev xwast, Ev hûn berhem înanî. ⁹ Lê belê hûn nikolîyê li Dadweriyê diken!
¹⁰ Ê birastî li ser we da parêzvan hene ¹¹ tomarêrên giran buha,
¹² ew dizanin ewa hûn diken. ¹³ Birastî ewên durustkar dê li şadiyê da bin ¹⁴ û birastî ewên nebaş dê, li naw agir da bin. ¹⁵ Ew dê li Roja Dadweriyê da têda bişewtin ¹⁶ û ew dê têda amade bin ¹⁷ û çi tişteke dê we têbigehînit ku Roja Dadweriyê çiyê? ¹⁸ Paşê çi tişteke dê we têbigehînit ka Roja Dadweriyê çiyê? ¹⁹ Roja ku rihekê hîç tişteke bo rihek dîke çinabît, di wê Rojê da destûr ya Xwe dê ye.

83. Para Ewên ku Pîvanên kêm Dipîvên

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Heware li ewên ku bi pîvanên kêm diden, ² ewên ku dema pîwanekê li mirova werdigirn, hemûyê distînin ³ lê dema ku ew bi pîwan didene wan yanjî bi kêşan, ew kêmtir diden. ⁴ Meger ew hizir naken ku ew dê bêne vejandin ⁵ bo Rojê gelek mezin, ⁶ Roja ku mirov dê li hember Xwedanê dinyaya da rawestin? ⁷ Ne birastî! Tomara ewên nebaş bêguman li zîndanê daye. ⁸ Ew çiyê ku dê we têbigehînit zîndan çiyê? ⁹ tomarek ku hatiye nivîsîn. ¹⁰ Di wê Rojê da, heware li ewên ku nikolî lê kirîne, ¹¹ ewên ku nikolî li Roja Dadweriyê diken! ¹² Kes nikoliyê lê naket xêncî, hemû ewên sînor bezên û gunehkar ¹³ dema ku eşkereyên Me, jiboy ew tene xwandin, ew dibêjît, 'Efsaneyên ewên ewilî! '
¹⁴ Lê belê qirêjê dilê wan pêçaye, li ber xatira ewa ku wan bidestê xwe tînan. ¹⁵ Lê birastî, di wê Rojê da, ew dê li Xwedanê xwe bêne cuda kirin, ¹⁶ paşê birastî ew dê li naw agirê cehnemê da bişewtin ¹⁷ Paşê dê bête gotin, 'Eveye, ewa ku we nikolî lê dikir '¹⁸ Lê, birastî tomara ewên dirustkar dê cihê herî bilind bit ¹⁹ çi tiştêk dê we têbigehînet ku cihê herî bilind çiyê?
²⁰ Tomareke nivîsî, ²¹ gewahiya vê diden, ewên ku înayne nêzik. ²² Birastî ewên dirustkar dê li şadiyê da bin, ²³ li ser bermala zêndidenê. ²⁴ Hûn dê rewneqa şadiyê li ser rûmetê wan nas biken, ²⁵ dê bo vexwarinê şîrava^a gula ya, serê wê girê dayî bidene wan, ²⁶ ya dawiyê jî miske, lewma ewên ku kêberkê^b diken, bila li ber hindê kêberkê biken ²⁷ û têkelekê li ava Tensîmê, ²⁸ kaniyavek ku ewên înayne nêzik dê lê vexwen. ²⁹ Birastî ewên ku tawan dikirin, bi ewên ku bawerî pê dikirin pê-dikenîn ³⁰ û dema ku ew liber wan da derbaz dibûn, ewan çavê xwe li hevdu dimiqîn ³¹ û dema ku dizvrîne bal mirovên xwe, ew dê zivrîban bi henek kirinê ³² û dema ku wan ew didîtin, ewan got, 'Birastî ewane li rê derketine, '³³ Lê ew li ser wan da parêzvan nehatibûne şandin ³⁴ lewma îro ewên ku bawer kirbûn bi nebawera dikenin ³⁵ li ser bermala zêndidenê. ³⁶ Meger padaş bi nebawer hatiye dan, jiboy ewa ku wan dikir?

a: Ava li gula digrin û di naw şûşê ser girtû da xwedan diken.

a: Mosabîqe, competition.

84. Para Tîş bûn ê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Dema ku asiman tîş bûye ² û bersiva Xwedanê xwe daye û erkê wê bû
³ û dema ku erd hatiye belaw kirin ⁴ û ewa di naw xwe da havêtiye derê û
wala bûye ⁵ û bersiva Xwedanê xwe daye û erkê wê bû ⁶ hûn mirovino, birastî
hûn berxwe diden bo aliyê Xwedanê xwe, berxwe biden hûn dê Vî bibînin
⁷ Paşê ewê ku tomara wi didene destê wi yê rastê ⁸ bi zûyî dê hisaba wi
hejmartinek hêsan hebît ⁹ û dê bikeyfxweşî bizvrîte bal mirovên xwe ¹⁰ lê ewê
ku tomara wi li aliyê pişt we didenê ¹¹ bi zûyî ew dê jiboy li nav çonê bikete
gazî ¹² û li naw guriyê da bişewtît. ¹³ Birastî ew li naw mirovên xwe da
keyfxweş bû. ¹⁴ Birastî ew hizir fikir ku ew çî cara nazvrît, ¹⁵ belê birastî
Xwedanê wi, ew didît, ¹⁶ lewma Ez bi serê sibê sûnd dixwem ¹⁷ û bi şevê û
ewa ku dadipoşît ¹⁸ û bi heyvê dema ku tejtî dibît ¹⁹ bêguman tu dê pile bi pile
biçîye pêş. ²⁰ Lewma ewan xêre ku bawer naken? ²¹ Dema ku Xwandin
(Quran) jiboy wan tête xwandin, ew çok nadanên û serê xwe nanivînin
²² Belê ewên nebawer nikoliyê diken ²³ Xwe dê dizanît ku ew li naw xwe da çî
diveşêrin ²⁴ lewma mizgîniya eşkenceya bijan bide wan. ²⁵ Xêncî ewên ku
bawer diken û karên durust diken, ewan dê padaşeke bêpayan hebît.

85. Para Kom-Sitêrkên Bilind

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Bi asimanê ku kom sitêrkên bilind hene ² û bi Roja ku Belêniya wê hatiye dan ³ û gewah û ewê ku gewahiya wê tête dan, ⁴ li nav çobûn, hevrêyên di çeperê da, ⁵ agirê bi sotemenî! ⁶ Dema ku ew li ber da rûniştine xarê ⁷ û ewan, ewa ku bi serê bawermenda tînan, gewah bûn. ⁸ Kerbê wan li ewan nedwebû, xêncî berxatira hindê ku, ewan baweri bi Xwe dê, bihêz û jêhatiy pesnê hebû, ⁹ Ev ê ku padişahiya asimana û erdê ya Vî ye û Xwe dê li ser hemû tiştê gewahe. ¹⁰ Birastî ewên ku mêtên bawermend û jinên bawermend çewsandine^a û paşê peşîmaniya xwe ra negehandine paşê dê eşkenceya cehnemê bo wan bît û dê eşkenceya agir bo wan bît. ¹¹ Birastî ewên ku bawer diken û karên durust diken, ewan dê baxçeyên ku çem li bin da derbaz dibin, dê hebin, eve destkevta mezine. ¹² Birastî girtina Xwedanê te dijware ¹³ Birastî Ev e ku destpê diket û dupat diket ¹⁴ û Ev Lêbihor û Dilovane ¹⁵ Xwedanê birûmetê textê, ¹⁶ diket ewa Ev dixwazît. ¹⁷ Serhata şerwana bo te hatiye ¹⁸ Fireûn û Semûd? ¹⁹ Belê ewên nebawer nikolîyê lê diken. ²⁰ Lê Xwe dê, ewan li pişt we dorpêç diket. ²¹ Belê eve Xwandineke (Qûraneke) birûmete ²² li tabloyeke^b parastî da.

^a: Tepeser kirin, zordarî lê kirin, zulim.

^a: Jibo peyav Lewh min Tablo bikar îname.

86. Para Di Şevê da têt

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Bi asiman û bi ewa ku li şevê da têt ² çi dê te têbigehînit ku ewa di şevê da têt çiyê? ³ Sitêrka ku kon diket, ⁴ li ser her rihekê parêzvanek heye. ⁵ Lewma bihêle bila mirov bibînit li ewa ku ew lê hatiye afirandin. ⁶ Ew li avikeke rijyayî hatiye afirandin ⁷ derdikevît li nawbera hêstikê piştê û peresûya da, ⁸ birastî Ev şêyan heye ku we bizvrînitê. ⁹ Roja ku dê nehênî^a bêne taqî^b kirin ¹⁰ paşê ew ne dê şêyan hebît, ne jî yarmetîderek ¹¹ Bi asimanê ku dizvrînit ¹² û erdê ku ker dibît ¹³ birastî eve gotineke biryardere ¹⁴ û eve bo henekê nîne. ¹⁵ Birastî ew xerîta bernameyekê dikêşin ¹⁶ û Ez jî xerîta bernameyekê dikêşim. ¹⁷ Lewma derfetê bide nebawera, bo kêmekê derfetê bide wan.

87. Para Herî Bilind

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Paye bilindiya navê Xwedanê xwe yê herî bilind bike ² Ev ê ku afirand û rêjedar kir ³ û Ev ê ku çarenûsa wan dihar kir û rênivînî kirin ⁴ û Ev ê ku çere tûnîte derê ⁵ û paşê dikete pûşê reş ⁶ Em dê wel te biken ku tu bêjî û tu li bîr nakey ⁷ xêncî ewa ku Xwe dê bixwazît, birastî Ev dizanît ewa ragehandî û ewa weşartî.

⁸ Em dê te hêsan bikene aliyê hêsanîyê. ⁹ Lewma bîr binin, eger bîr anîn dê qazancê bigehînit. ¹⁰ Ewê ku ditirsîyêt, dê bête bîra wi, ¹¹ lê ewê nebaşkara dê xwe lê dîr biket, ¹² ewê ku dê li naw agireke gelek mezin da bişewtît ¹³ paşê ne dê bimirît neji dê bijît. ¹⁴ ewê ku xwe pak diket bêguman behremend dibît, ¹⁵ û navê Xwedanê xwe bîr bîne û bipariyê ¹⁶ belê tu hez li jiyana ev dinyayê dikey ¹⁷ dema ku Dawî bêhtir û mayendetire! ¹⁸ Birastî eve di nivîsînên pîrozê berê daye, ¹⁹ di nivîsînên pêrozê Ibrahîm û Mûsa daye.

88. Para Rûdawa Gelek Dijwar

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Meger serhata rûdawa gelek dijwar bo te hatiye? ² Di ew Rojê da, dê rûmet ûstîxar bin, ³ kar biken û biwestiyên. ⁴ Ew dê li naw agireke gelek geş da bişewitin ⁵ û dê li kaniaveke keliyayî bidene wan ku vexwen, ⁶ ewan jibo xwarinê çinabît xêncî giyayeke tal û bi qelem. ⁷ ku ne xwarine neji li dijî birsîtiyê têr diket. ⁸ Di wê Rojê da, dê rûmet keyfxweş bin, ⁹ dê bi xebata xwe keyfxweş bin, ¹⁰ li naw baxçeyeke bilind kirî da, ¹¹ li wêderê ew peyvînên pûç nabihên, ¹² li wê derê da kanî avek diherikît ¹³ li wêderê da bermal bilind kirîne ¹⁴ û fincan danane cihê wan da ¹⁵ û doşekçe rêzê kirîne ¹⁶ û berikên ravêxistî. ¹⁷ Meger ew nazêndene hêştira ku çawa hatine afirandin ¹⁸ û bo aliyê asiman ku çawa hatiye bilind kirin ¹⁹ û bo aliyê çiya ya ku çawa hatine qîr kirin ²⁰ û bo aliyê erdê ku çawa hatiye pan kirin? ²¹ Lewma bîr bîne, tu tenê bîr înerêkî ²² tu li ser ewan da desthilatdar nînî. ²³ Lê her kesê ku piştî xwe didetê û bawer naket, ²⁴ paşê Xwe dê, dê pê eşkenceyeke gelek mezin dê ew eşkence bidet. ²⁵ Birastî vegera wan jibo bal Me, ye ²⁶ paşê birastî hisaba wan li ser Me ye.

89. Para Serê Sibê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Bi serê sibê ² û bi deh şeva ³ û bi kit û cota ⁴ û bi şevê dema ku derbaz dibît ⁵ meger di evê da sûndek heyê jibo ewên ku têdigehin? ⁶ Meger te nedîtiye ku Xwedanê te çi li Ad kir, ⁷ Iram ê ku sitûnên gelek mezin hebûn ⁸ yên ku weke wan li çî erda da nehatine çêkirin ⁹ û Semûd, ewên ku kevîrên di gelî da kolan ¹⁰ û Fireûn ê xwedan sing^a?

¹¹ Ewên ku li welata da sînor bezandin ¹² û li wêderê da gendelî zêde kirin ¹³ lewma Xwedanê te qamçiya sizayê berdaye ser wan.

¹⁴ Birastî Xwedanê te hemû gavê çavdêriyê diket. ¹⁵ Û sebarek bi mirov, dema ku Xwedanê wî, ew taqî diket ku digel wî da birûmete û erênîya wî diket, ew dibêjît, 'Xwedanê min rêz li min girtiye.' ¹⁶ Lê dema ku Ev, wî taqî diket û pêşya debarê wî digrît paşê ew dibêjît, 'Xwedanê min, ez serşor kirîme.' ¹⁷ Lê belê tu rêz li sêwiya nagirî, ¹⁸ neji tu han didey ku xwarinê bideye hejara ¹⁹ û tu mîrat dixwey, hemûyê bi hevra dixwey ²⁰ û gelek bi evîndarî hez li mal dikey. ²¹ Lê dema ku erd bi qutan û qutanê pan bûye ²² û Xwedanê te hatiye û firîşte jî, rêz li dû rêzê da, ²³ di ew Roja ku cehnemê ûnine nêzîk, di wê Rojê da, dê bête bîra mirov, lê bîr anîn dê bo wî çawa bît? ²⁴ Ew dê bêjît, 'Xwezî min bo jiyana xwe pêşta rêkirba!' ²⁵ Di wê Rojê da, kes eşkence nadet weka ku Ev eşkence didet ²⁶ û kes girê nadet, weka ku Ev girê didet. ²⁷ Ho, riha arxayîn ²⁸ Bizvire bal Xwedanê xwe, gelek keyfxweş û keyfxweşker ²⁹ û here naw koleyên Min da, ³⁰ û here naw baxçê Min da.'

90. Para Bajêr

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Lê Ez bi ew bajêrî sûnd dixwem, ² ku tu li ew bajêrî da serbestî. ³ Bi dayk û bab û ewa dizên ⁴ bêguman Me, mirov li dijwariyê da afirandiye. ⁵ Meger ew hizir diket ku çi kesê desthilat li ser wi da nabît? ⁶ Ew dibêjît 'Min gelek mal heder daye ' Ew dibêjît. ⁷ Meger ew hizir diket ku kesê ew nedîtiye? ⁸ Meger Me, du çaw bo wî çênêkirîne ⁹ û zimanek û du lêw jî ¹⁰ û du rê jî pêşanî wi nedan?

¹¹ Lê ew, rêya ser jêhel nedaye pêşya xwe ¹² û çi dê te têbigehînit ku rêya ser jêhel çiyê? ¹³ Serbestiya koleyekê ye, ¹⁴ yanjî li roja gelek birsîtiyê da xwarinê bideye ¹⁵ xizmeke sêwî ¹⁶ yanjî hejareke li tengasiyê da ¹⁷ paşê ew li wane ku bawer diket û şîreta bêhn fereh bûnê diket û şîreta rehmê diket. ¹⁸ Ew hevrêyên rastê ne, ¹⁹ lê ewên ku bawerî bi eşkereyên Me naken, ew hevrêyên çepê ne ²⁰ li ser ewan da agir nêzîk kir.

91. Para Roj ê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Bi Rojê û ronahiya wê ² û bi heyvê dema ku ewê dişopînît ³ û bi rojê, dema ku nîşan didet ⁴ û bi şevê dema ku ewê dipeçêrît ⁵ û bi asiman û Ev ê ku ava kir ⁶ û bi erdê û Ev ê ku pan kir ⁷ û bi rihê û Ev ê ku rêje dar kir ⁸ û sirûşa nebaşiyê û hişyariyê da, ⁹ bêguman ew behremend dibît ewê ku pak biket ¹⁰ bêguman dikewît ewê ku xerîta dikêşît ¹¹ Semûd nikolî kir, ber xatira sînor bezandîna xwe, ¹² dema ku ewê herî nebaş li naw ewan da rêkirine pêş. ¹³ Lê peyamberê Xwe dê gote wan, ' Hêştira mê ya Xwe dê û vexwarina wê, ' ¹⁴ Lê ewan nikolî li wî kirin û ew qop kirin lewma Xwedanê wan li ber xatira gunchê wan, ew li nav birin û wekhev kir, ¹⁵ û Ev li dawîya wê natirsiyêt.

92. Para Şev ê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹Bi şevê dema ku ew dipeçêrît ² û bi rojê dema ku pê ronahiyê dibirqît ³ û bi Ev ê ku nêr û mê afirandine, ⁴ birastî xebatên te ciyawazin. ⁵ Lê sebarete bi ewê ku didet û hişyarê Vî ye ⁶ û bawerî bi ewa bêhtir heye ⁷ Em dê wî hêsan biken bo aliyê hêsaniyê. ⁸ Lê sebarete bi ewê ku qornûse û pêweye ku pêvîstî bi çi nîne ⁹ û nikolîyê li ewa bêhtir diket, ¹⁰ Em dê ewi hêsan biken bo aliyê dijwariyê ¹¹ û malê wî çi qazancê nagehînte wî, dema ku ew dikevît. ¹² Birastî rênivîni li ser Me ye ¹³ û birastî bo Me ye Dawî û ewli, ¹⁴ lewma Ez agahdariya agireke bi gurî dideme te, ¹⁵ têda naşewitût, xêncî ewê herî nebaş, ¹⁶ ewê nikolî kir û piştî xwe dayê da. ¹⁷ Lê dê lê bête rakirin, ewê hişyar, ¹⁸ ewê ku malê xwe didet ku xwe pê pak biket, ¹⁹ û çi erênîya kesê li ser wî nîne ku padaş bidetê ²⁰ xêncî geriyan li rûmetê Xwedanê xwe yê herî bilind ²¹ û bi zûyê ew dê keyfxweş bît.

93. Para Ronahiya Serê Sibê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Bi ronahiya serê sibê ² û bi şeva ku pê tarîtiyê dadipoşît,

³ Xwedanê te, ne tu bêxwedan hêlay, ne jî kerbê Vî vebûye

⁴ Bêguman dê Dawî dê jiboy te, li ewilî bêhtir bît ⁵ û Xwedanê te dê zû bidete te û tu dê keyfxweş bî. ⁶ Meger Vî tu sêwî peyda

nekirî û serpenah neda te ⁷ û Ev tu wenda peyda kirî û tu rênivînî kirî ⁸ û Ev tu xwedan pêvîstî dîtî û pêvîstiyên te dabîn kirin.

⁹ Lewma sebarete bi sêwiya, bes tepe ser neke ¹⁰ û sebarete bi ewên ku dipirsin, bes dûr neke ¹¹ lê, sebarete bi erênîya Xwedanê xwe bêje.

94. Para Fereh kirinê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Meger Me, bo te singê te fereh nekiriye ² û Me, jiboy te barê te rakir ³ ku gelek giranî li ser pişta te dikir ⁴ û Me nav û dengên te bilind kir ⁵ lewma birastî, digel diwariyê, hêsaniye. ⁶ Birastî digel diwariyê hêsaniye ⁷ lewma dema ku te tewaw kirin, paşê bi xurtî xebatê bike ⁸ û bala xwe bide aliyê Xwedanê xwe.

95. Para Hêjîr ê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Bi hêjîrê û bi zeytûnê ² û bi çiyayê sînayînê ³ û ev bajarê tenah, ⁴ birastî Me, mirov di bêhrînê şêwe da çêkir, ⁵ paşê Me ew zivrande nizimtrîn nizmatiyê, ⁶ xêncî ewên ku bawer diken û karên durust diken, paşê dê jibo wan padaşeke bêpayan hebît. ⁷ Paştir çi wel te kir ku tu paşê nikoliyê li Dadweriyê bikey? ⁸ Meger Xwe dê, bi Dadtrînê dadvera nîne?

96. Para Şeweya ku Pêve Dizeliqît

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Bixwîne! Bi navê Xwedanê xwe, ku afirandiye ² Vî, mirov li şeweyek ê ku dizeliqît afirand. ³ Bixwîne û Xwedanê te herî comerde, ⁴ Ev ê ku pê pênuş ê fêr kir, ⁵ mirov fêrî ewa ku wî nedizani kir, ⁶ lê birastî miorv sînora dibezînît, ⁷ dema ku ew xwe bêkêmasî dibînît ⁸ birastî zivrîn jîbo bal Xwedanê te ye.

⁹ Te ewê ku qedexe diket dîtîye ¹⁰ kole, dema ku nûbêjê biket? ¹¹ Te dîtîye kanê ew li ser rênivîniyê ye ¹² yanjî destûra hişyariyê didet? ¹³ Te dîtîye kanê ew nikoliyê diket û pişta xwe jî didetê? ¹⁴ Meger ew nizanît ku Xwe dê dibînît?

¹⁵ Lê eger ew nerawestît, bêguman Em dê wî pê porika^a wî rakêşin

¹⁶ porka direwîn û gunchkar. ¹⁷ Paşê bila ew gazî hevalên xwe biket,

¹⁸ Em jî dê gazî firîştayên cehnemê biken. ¹⁹ Ne! peyreviyê li wî neke, çok danê û serê xwe binivîne û nêzîk be.

97. Para Hêzê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Birastî Me, eve di şeva hêzê da şande xarê, ² çi dê te têbigehînit ku şeva hêz ê çiyê? ³ Şeva hêzê li hizar manga bêhtire. ⁴ Bi fermana Xwedanê xwe, firîşte û rih tene têda, jiboy hemû mijara. ⁵ Aştiye taku serê sibê têt.

98. Para Belgeya

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Meger ewên nebawer li naw mirovên nivîsîna pîroz da û ewên ku 'hevala' jibo Vî peyda diken, waz lê netînanandin taku jibo wan belgeyek zelal bê

² Peyamberek li bal Xwe dê, we perên pak kirî bixwînît, ³ ku têda nivîsîna durust heye. ⁴ Ê li yêk cuda nebûn ewên ku nivîsîna pîroz bi wan hatibû dan, taku piştî hindê ku jiboy ewan belgeyek zelal hatin ⁵ û destûr bi wan nehatibû dan xêncî ku Xwe dê biperestîn û jî dil we dîndarê Vî bin, serast bin û nûbêja biken û ew xêra ku jiboy wan hatibû dihar kirin biden, eve dîne duruste!

⁶ Ewên ku bawer nake li mirovên nivîsîna pîroz û ewên ku 'hevala' jibo Vî peyda diken dê naw agirê cehnemê da bin, bo bêdawiye dê li wê derê bimînin, ew li nebaştrîn rihtibera ne.

⁷ Birastî ewên ku bawer diken û karên durust diken, ew li bêhtrînê rihtibera ne. ⁸ Padaşê wan li bal Xwedanê wane, baxçeyên bêpayanin ku çem li bin da diherikin û ew dê taku bêdawiye li wê derê da bimînin. Xwe dê, digel wan keyfxweşe û ew jî digel Vî keyfxweşin, eve jiboy her kesê ye ku li Xwedanê xwe tirsiyaye.

99. Para Erd hejê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Dema ku erd bi hejîna xwe dihejiyê ² û erd barê xwe dihavêjîte derê ³ û mirov dibêjît, 'Ewê xêre?' ⁴ di wê Rojê da, ew dê nûçeyên xwe bêjîte, ⁵ çimkî Xwedanê te, sirûş dayiyê da. ⁶ Di ew Rojê da, dê mirov di komên cuda da bêne pêş, ku kiryarên wan bi wan bêne nîşan dan. ⁷ Lewma her kesê hindî giraniya nixteyekê başiyê biket, dê bibînît ⁸ û her kesê hindî giraniya nixteyekê nebaşiyê biket, dê bibînît.

100. Para Hespê Hêrişê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Bi hilke hilka hespê hêrişê ² û pê kutanê çirûska berhem tînin ³ û hêrişkerên di serê sibê da, ⁴ paşê tozê quloz diken ⁵ paşê hemû pêkve digehine nîvekê da, ⁶ birastî, mirov jiboy Xwedanê xwe nankore ⁷ û birastî ew gewahê evê ye ⁸ birastî ew gelek evîdarê servetê^a ye. ⁹ Meger ew nizanî ku dema ewa di gora da dihavêjine derê ¹⁰ û ewa di singa daye aşkira diken. ¹¹ Birastî Xwedanê wan li wê Rojê da, digel wan agahdare.

101. Para Karesat ê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Karesat lêdan, ² karesat lêdan çiye? ³ Ê çi dê te, têbigêhînit ku karesat lêdan çiye? ⁴ Roja ku mirov weke pelpeloka belav bûne ⁵ û çiya dê weke tayên hiryê bêne kincrîn^a, ⁶ paşê ewê ku pîvera^b wi girane, ⁷ paşê ew dê li jiyaneke keyfxweş da bît, ⁸ lê ewê ku pîvera wi siwike ⁹ dê çala bê bin bibîte penahgeha wi, ¹⁰ çi dê te têbigêhînit ku ew çiye? ¹¹ Agireke gelek geş!

102. Para Pêşberkê bo ya zêdetir

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Pêşberkê^a jibo ewa zêdetir, te li rê diderêxît ² Taku tu seredana goristanê dikey. ³ Lê tu dê zû bizanî.⁴ Lê paşê tu dê zû bizanî. ⁵ Lê eger te bi zanista arxayîni zanîba! ⁶ Bêguman tu dê agirê cehnemê bibînî.

⁷ Paşê tu dê, bi çavên arxayîniyê bibînî. ⁸ Paşê di wê Rojê da, dê sebarete bi keyfxweşiya li te bipirsin.

ROJA KU DERBAZ DIBÎT**103. Para Roja ku Derbaz dibît**

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Bi roja ku derbaz dibît, ² birastî mirov li dorandinê daye, ³ xêncî ewên ku bawer diken û karên durust diken û şîreta rastiye diden û şîreta bêhin ferehiyê diden.

104. Para Lome kirinê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Heware li hemû ew lome kerên ku loma diken ² ewê ku mal kom diket û dihejmêrît, ³ hizir diket ku malê wi dê wi nemir biket. ⁴ Lê bêguman dê ew havêjine naw ewa ku diperçiqînît, ⁵ Çi dê te têbigehînît ku ewa diperçiqînît çiyê? ⁶ Agirê Xwe dê, yê geşe ⁷ ewa ku digehîte ser dila ⁸ birastî ew li ser wan nêzîk dibît ⁹ li sitûnên bilind da.

105. Para Fîl

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Meger te berçav negirtiye ku Xwe dê, çi serê hevrêyên fil îna. ² Meger Vî bernameyên wan têk nedan? ³ Û Vî, refên balindeya li dijî wan şandin, ⁴ pê kevirên li heriya hişik bûyî li wan da ⁵ paşê Ev weke kayê hûr kirî dane xwarin.

106. Para Qureyşê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹Jiboy tenahiya Qureyşê, ya weke her car, ²tenahî di rêvîngiya zistan û havîna wan da. ³Lewma bihêle bila ew Xwedanê ev malê biperestin, ⁴Ev ê ku li birsîtiyê da xwarinê didete wan û li tirsê da tenahiyê didete wan.

107. Para Qencyên biçûk

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Te, ewê ku nikoliya dadweriyê diket li ber çav girtiye? ² Ewe ewê ku guhê xwe nadete sêwiya ³ û han nadet ku xwarinê bidene hejara.

⁴ Lewma, heware li ewên ku nûbêja diken ⁵ ewên ku agahdarê nûbêjên xwe nînin, ⁶ ewên ku nîşa diden ⁷ û mêhrevaniyên biçûk qedexe diken.

108. Para Firavaniyê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Birastû Me, bi firavanî daye te, ² li ber hindê li ber Xwedanê xwe bipariyê û qurbaniyê bike ³ birastû dijminê te ewe ku dê bête birîn.

109. Para Nebawera

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Bêje, 'Nebawerino ² ez naperestim ewa ku hûn diperestin ³ û hûn naperestin ewa ku ez diperestim, ⁴ ne ezim perestkarê ewa ku hûn diperestin, ⁵ ne hûnin perestkarê ewa ku ez diperestim, ⁶ dînê we jibo we ye û dînê min jîbo mine.'

110. Para Piştîvaniyê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Dema ku yarmetiya Xwe dê têtin û serkevtin ² û tu dibînî ku mirov pê koma têne naw dînê Xwe dê, da ³ bes pesna Xwedanê xwe paye bilind bike û daxwaza lêborîna Vî bike, birastî Ev peşîmaniyê bipejirînî.

111. Para Rîşalê Xurmê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Wêran^a bin destên Ebû Leheb û ew jî wêran bît! ² Qazancê nagehînîte wî mal û destkevtên wî ³ Ew dê li naw guriya agireke geş da bişewtî ⁴ û jina wî jî ku çîşika hildigrît, ⁵ bendikê li rîşalê dara xurmê dora gerdena wê ye!

112. Para Baweriya Ji Dil we

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Bêje, 'Ev Xwe dê yêkta ye ² Xwe dê bêpayane, ³ ne Ev zaye û ne Ev zane, ⁴ ne jî çî hemta bo Vî hene.'

113. Para Rojhilat ê

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Bêje, 'Ez penaha xwe dibeme bal Xwedanê rojhilatê ² li nebaşıya ewa ku Vî afirandiye ³ û li nebaşıya tarîtiyê, dema ku belav dibît ⁴ û li nebaşıya ewên ku pif dikene girê ya ^a ⁵ û li nebaşıya çavnebara ^b dema ku ew çavnebrariyê diken.'

* Rojhilat yanî dema ku taze roj diderkevît, li Xwandina pîroz (Quran) da peyva Feleq bikar hatiye.

a: Mirovên put perest pif dikirne girê ya

b: Ewên ku hez naken tiştê baş bo kesê bêne pêş, Hesûd.

114. Para Mirova

Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

¹ Bêje, 'Ez penaha xwe bo Xwedanê mirova dibem, ² Padişahê mirova,

³ Xwe dê mirova, ⁴ li nebaşiya ewên ku bi dizîwe piste pistê diken,

⁵ ewên ku piste pistê dikene naw singê mirova da, ⁶ li cina û miorva.

Nûbêj

Dibêjin peyva nivêj ê li nemaz ê hatiye, hindek jî dibêjin ew li nîyaz ê hatiye. Ligor lêkolîn û têgeheştina min, ew her du peyv Kurdî nînin, lê mebesta û wateya ev peyvê, ewe ku mirov pê pariyanê xwe bi Xwedanê xwe we girêdet! Xwe dê, Xwedanê me ye û Xwe dê pariyan kiriye erk ku em bi peyva pêwendiyê bi Xwe dê we bigrin. Xwe dê Xwedan û koka meye û em bi pariyanê Xwedanê xwe bîr ûnin û xwe pê we digrin.

Ez kurdim, zimanê min nîşaneyê Xwe dê ye, lewma min pêvîst zaniye ku bi zimanê xwe yê zikmakî liber Xwe dê bipariyem, lewma li şûna peyva nivêjê da, min peyva nûbêj bikar îname, çimkî niha pêve, ez dê pariyanê xwe ser li nû bi zimanê Kurdî bêjim. Pêvîste ez bêjim ku Ibrahîm peyamber nûbêj destpê kiriye û Ibrahîm peyamber li welatê Kurdistan îro bûye, her wisa pêvîste mirov bizane ku çî dibêje Xwedanê xwe. Di Xwandina (Qurana) pêroz da Xwe dê li ser min ferman kiriye ku ez pê nûbêjê rojê pênc cara xwe bi Xwedanê xwe we girê dem.

Nûbêja sibê, nîvro, êvarê, rojava û şevê.

Di dema nûbêja sibê da ez 2 cara xwe diçemînin. (2 reket)

Di dema nûbêja nîvro da ez 4 cara xwe diçemînin. (4 reket)

Di dema nûbêja êvarê da ez 4 cara xwe diçemînin. (4 reket)

Di dema nûbêja rojava da ez 3 cara xwe diçemînin. (3 reket)

Di dema nûbêja şevê da ez 4 cara xwe diçemînin. (4 reket)

Pêş ku kesek nûbêjê biket, pêvîste ew kes xwe pak biket, di Xwandina (Qurana) pêroz da, Xwe dê, ferman diket ku mirov bi ew rêbazê xwe pak biken!

5:6 CEJIN

“Hûn ku bawer diken, dema hûn dê nûbêjê biken, rûyê xwe bişon, dest û baskên xwe heta enûşkê bişon, serê xwe pê avê bimalin, pêyê xwe heta gozînkê bişon û eger pêvîst bû hemû laşê xwe bişon!

Eger her yêk li we nexweş bît yanî rêviye, yanî li xwe berdaye, yanî pêwendiyek nêzîk digel jinekê hebûye û nikarît çî avê peyda biket, bes hindek axa temîz bînin û bimaline dest û rêyê xwe. Xwe dê, naxwazît ku çî diwariya jiboy we pêk binît!

Ev, tenê dixwazît we pak biket û erênîya Xwe li ser we bêkêmasî biket ku bi wî awayî hûn sipasdar bin. ”

Piştî we xwe pak kir, cilên xwe yê herî baş û pak têkene ber xwe da û xwe bixemlînin û li ser cihek pak rawestin bo nûbêje ku pêwendiyê bi Xwe dê we bigrin.

Devê nûbêje para kililê (fatihê) ye. Têda dibêje “Ev Tuyî ku em diperestin” eger tu pêş nivêjiyê bikey wisa bêje, lê çimkî ez bi tenê nûbêjê dikem min li xarê da bi

“Ev Tuyî ku ez diperestim” vergêraye. Hindek kes bo nûbêjê destê xwe didanêne ser hev, hindek kes jî destê xwe didanêne ber tenîştê xwe, mebest li nûbêjê pêwendî u pariyan liber Xwe dê ye, girîng nîne eger destê te ser zîkê te bin yanî li ber tenîştê te bin. Girîng pêwendî û pariyan liber Xw dê ye!

Eve Devê Nûbêja Sibê ye!

Destê xwe bilind bike ber serê xwe û bêje

Xwe dê, ez dixwazim bo nûbêja sibê 2 cara xwe li ber te biçemînim, Xwe dê, li min bipejirîne.

Paşê bêje

Ey Xwe dê mezin.

Paşê destê çepê danê ser nawika xwe û destê rastê jî danê ser destê çepê. Ew car para kililê bêje

¹ Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

² Pesn jiboy Xwe dê ye, Xwedanê dinya ya. ³ Xwedanê rehmê, Ev ê ku rehmê didet. ⁴ Padişahê Roja dadweriyê.

⁵ Ev Tu yî ku ez diperestim û Ev Tuyî ez daxwaza yarmetiye lê dikem. ⁶ Min rênivîniye rêya rast bike.

⁷ Rêya ewên ku Te qencî lê kirîne, ewên ku kerb nevekirîne, ewên ku li rê nederketine.

Paşê xwe biçemîne û destê xwe danê ser çokên xwe û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê gelek mezin.

Paşê xwe rast bike û bêje

Xwe dê Tu min dibhêy, ez li ber Te dipariyê.

Paşê bikeve ser çokê xwe û serê xwe binvîne ser erdê û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê herî bilind.

Paşê ser çokê xwe rûnê û bêje

Xwe dê, mezin li min bibhore.

Carek dike serê xwe binvîne û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê herî bilind.

Paşê bêje

Ya Xwe dê mezin

û rabe ser pêya, Paşê destê çepê danê ser nawika xwe û destê rastê jî danê ser destê çepê û carek dike para kililê bêje

¹ Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

² Pesn jiboy Xwe dê ye, Xwedanê dinya ya. ³ Xwedanê rehmê, Ev ê ku rehmê didet. ⁴ Padişahê Roja dadweriyê.

⁵ Ev Tu yî ku ez diperestim û Ev Tuyî ez daxwaza yarmetiye lê dikem. ⁶ Min rênivîniye rêya rast bike.

⁷ Rêya ewên ku Te qencî lê kirîne, ewên ku kerb nevekirîne, ewên ku li rê nederketine.

Paşê xwe biçemîne û destê xwe danê ser çokên xwe û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê gelek mezin.

Paşê xwe rast bike û bêje

Xwe dê Tu min dibhêy, ez li ber Te dipariyê.

Paşê bikeve ser çokê xwe û serê xwe binvîne ser erdê û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê herî bilind.

Paşê ser çokê xwe rûnê û bêje

Xwe dê mezin li min bibhore.

Carek dîke serê xwe binvîne û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê herî bilind.

Paşê ser çokê xwe rûnê û bêje

Pesin, pariyan û peyvên pak hemû bo Xwe dê ne.

Ez gewahiyê didem Tu tenê Xwe dê yî û ez tenê liber Te dipariyê.

Paşê serê xwe bizvîne ser mile rastê û bêje

Aştî û rehma Xwe dê, li ser te bît.

Paşê serê xwe bizvîne ser mile çepê û bêje

Aştî û rehma Xwe dê li ser te bît.

.....

****Bila aştî û rehma Xwe dê, li ser te bît.****

****Te bi zimanê Kurdî nûbêja nîvro xwand!****

.....

Piştî nûbêjê tu dikarî weke pariyan ewê bêjî yanjî her tiştek dîke te li Xwandina
(Qurana) pîroz da hez lê kir bêjî.

Mîna bo ev pariyanê sirûş li Xwandina (Qurana) pîroz wergirtiye.

**Ey Xwe dê, Xwedanê min, li gunehên min, dayk û babê min û hemû
bawermenda xweş be.**

**Ey Xwe dê, Xwedanê min, bêpayan sipas bo erêniya Te li ser min,
dayk û babê min û hemû bawermenda.**

**Ey Xwe dê, Xwedanê min, min li rastiyê nêzîk bike, zanista min zêde
bike û min wergire naw durustkara da.**

Paye bilindî ya Te ye, bêpayan sipas bo Te.

Eve Devê Nûbêja Nîvro ye!

Destê xwe bilind bike ber serê xwe û bêje

Xwe dê, ez dixwazim bo nûbêja nîvro 4 cara xwe li ber te biçemînim, Xwe dê li min bipejirîne.

Paşê bêje

Ey Xwe dê mezin.

Paşê destê çepê danê ser nawika xwe û destê rastê jî danê ser destê çepê. Ew car para kililê bêje

¹ Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

² Pesn jiboy Xwe dê ye, Xwedanê dinya ya. ³ Xwedanê rehmê, Ev ê ku rehmê didet. ⁴ Padişahê Roja dadweriyê.

⁵ Ev Tu yî ku ez diperestim û Ev Tuyî ez daxwaza yarmetiyê lê dikem. ⁶ Min rênivîniyê rêya rast bike.

⁷ Rêya ewên ku Te qencî lê kirîne, ewên ku kerb nevekirîne, ewên ku li rê nederketine.

Paşê xwe biçemîne û destê xwe danê ser çokên xwe û bêje
Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê gelek mezin.

Paşê xwe rast bike û bêje

Xwe dê Tu min dibhêy, ez li ber Te dipariyê.

Paşê bikeve ser çokê xwe û serê xwe binvîne ser erdê û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê herî bilind.

Paşê ser çokê xwe rûnê û bêje

Xwe dê mezin li min bibhore.

Carek dîke serê xwe binvîne û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê herî bilind.

Paşê bêje

Ya Xwe dê mezin

û rabe ser pêya, paşê destê çepê danê ser nawika xwe û destê rastê jî danê ser destê çepê û carek dîke para kililê bêje

¹ Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

² Pesn jiboy Xwe dê ye, Xwedanê dinya ya. ³ Xwedanê rehmê, Ev ê ku rehmê didet. ⁴ Padişahê Roja dadweriyê.

⁵ Ev Tu yî ku ez diperestim û Ev Tuyî ez daxwaza yarmetiyê lê dikem. ⁶ Min rênivîniyê rêya rast bike.

⁷ Rêya ewên ku Te qencî lê kirîne, ewên ku kerb nevekirîne, ewên ku li rê nederketine.

Paşê xwe biçemîne û destê xwe danê ser çokên xwe û bêje
Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê gelek mezin.

Paşê xwe rast bike û bêje

Xwe dê Tu min dibhêy, ez li ber Te dipariyê.

Paşê bikeve ser çokê xwe û serê xwe binvîne ser erdê û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê herî bilind.

Paşê ser çokê xwe rûnê û bêje

Xwe dê mezin li min bibhore.

Carek dîke serê xwe binvîne û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê herî bilind.

Paşê ser çokê xwe rûnê û bêje

Pesin, pariyan û peyvên pak hemû bo Xwe dê ne.

Ez gewahiyê didem Tu tenê Xwe dê yî û ez tenê liber Te dipariyê.

Paşê rabe ser pêya û

Ey Xwe dê mezin.

Paşê destê çepê danê ser nawika xwe û destê rastê jî danê ser

destê çepê. Ew car para kililê bêje

¹ Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

² Pesn jiboy Xwe dê ye, Xwedanê dinya ya. ³ Xwedanê rehmê, Ev ê ku rehmê didet. ⁴ Padişahê Roja dadweriyê.

⁵ Ev Tu yî ku ez diperestim û Ev Tuyî ez daxwaza yarmetiyê lê dikem. ⁶ Min rênivîniyê rêya rast bike.

⁷ Rêya ewên ku Te qencî lê kirîne, ewên ku kerb nevekirîne, ewên ku li rê nederketine.

Paşê xwe biçemîne û destê xwe danê ser çokên xwe û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê gelek mezin.

Paşê xwe rast bike û bêje

Xwe dê Tu min dibhêy, ez li ber Te dipariyê.

Paşê bikeve ser çokê xwe û serê xwe binvîne ser erdê û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê herî bilind.

Paşê ser çokê xwe rûnê û bêje

Xwe dê mezin li min bibhore.

Carek dîke serê xwe binvîne û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê herî bilind.

Paşê bêje

Ya Xwe dê mezin

û rabe ser pêya, Paşê destê çepê danê ser nawika xwe û destê rastê jî danê ser

destê çepê û carek dîke para kililê bêje

¹ Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

² Pesn jiboy Xwe dê ye, Xwedanê dinya ya. ³ Xwedanê rehmê, Ev ê ku rehmê didet. ⁴ Padişahê Roja dadweriyê.

⁵ Ev Tu yî ku ez diperestim û Ev Tuyî ez daxwaza yarmetiyê lê dikem. ⁶ Min rênivîniyê rêya rast bike.

⁷ Rêya ewên ku Te qencî lê kirîne, ewên ku kerb nevekirîne, ewên ku li rê nederketine.

Paşê xwe biçemîne û destê xwe danê ser çokên xwe û bêje
Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê gelek mezin.

Paşê xwe rast bike û bêje

Xwe dê Tu min dibhêy, ez li ber Te dipariyê.

Paşê bikeve ser çokê xwe û serê xwe binvîne ser erdê û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê herî bilind.

Paşê ser çokê xwe rûnê û bêje

Xwe dê mezin li min bibhore.

Carek dîke serê xwe binvîne û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê herî bilind.

Paşê ser çokê xwe rûnê û bêje

Pesin, pariyan û peyvên pak hemû bo Xwe dê ne.

Ez gewahiyê didem Tu tenê Xwe dê yî û ez tenê liber Te dipariyê.

Paşê serê xwe bizvîne ser mile rastê û bêje

Aştî û rehma Xwe dê li ser te bît.

Paşê serê xwe bizvîne ser mile çepê û bêje

Aştî û rehma Xwe dê li ser te bît.

.....

****Bila aştî û rehma Xwe dê, li ser te bît.****

****Te bi zimanê Kurdî nûbêja nivro xwand!****

***** Jibo nûbêjên nivro, êvar û şevê tu 4 cara xwe diçemîni*****

.....

Piştî nûbêjê tu dikarî weke pariyan ewê bêjî yanî her tiştek dîke te li Xwandina
(Qurana) pîroz da hez lê kir bêjî.

Min bo ev pariyanê sirûş li Xwandina (Qurana) pîroz wergirtiye.

**Ey Xwe dê, Xwedanê min, li gunehên min, dayk û babê min û hemû
bawermenda xweş be.**

**Ey Xwe dê, Xwedanê min, bêpayan sipas bo erêniya Te li ser min,
dayk û babê min û hemû bawermenda.**

**Ey Xwe dê, Xwedanê min, min li rastiyê nêzîk bike, zanista min zêde
bike û min wergire naw duruskara da.**

Paye bilindî ya Te ye, bêpayan sipas bo Te.

Eve Devê Nûbêja Rojava ye!

Destê xwe bilind bike ber serê xwe û bêje

Xwe dê, ez dixwazim bo nûbêja rojava 3ê cara xwe li ber Te biçemînim, Xwe dê li min bipejirîne.

Paşê bêje

Ey Xwe dê mezin.

Paşê destê çepê danê ser nawika xwe û destê rastê jî danê ser destê çepê. Ew car para kililê bêje

¹ Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

² Pesn jiboy Xwe dê ye, Xwedanê dinya ya. ³ Xwedanê rehmê, Ev ê ku rehmê didet. ⁴ Padişahê Roja dadweriyê.

⁵ Ev Tu yî ku ez diperestim û Ev Tuyî ez daxwaza yarmetiyê lê dikem. ⁶ Min rênivîniyê rêya rast bike.

⁷ Rêya ewên ku Te qencî lê kirîne, ewên ku kerb nevekirîne, ewên ku li rê nederketine.

Paşê xwe biçemîne û destê xwe danê ser çokên xwe û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê gelek mezin.

Paşê xwe rast bike û bêje

Xwe dê Tu min dibhêy, ez li ber Te dipariyem.

Paşê bikeve ser çokê xwe û serê xwe binvîne ser erdê û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê herî bilind.

Paşê ser çokê xwe rûnê û bêje

Xwe dê mezin li min bibhore.

Carek dike serê xwe binvîne û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê herî bilind.

Paşê bêje

Ya Xwe dê mezin

û rabe ser pêya, paşê destê çepê danê ser nawika xwe û destê rastê jî danê ser destê çepê û carek dike para kililê bêje

¹ Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

² Pesn jiboy Xwe dê ye, Xwedanê dinya ya. ³ Xwedanê rehmê, Ev ê ku rehmê didet. ⁴ Padişahê Roja dadweriyê.

⁵ Ev Tu yî ku ez diperestim û Ev Tuyî ez daxwaza yarmetiyê lê dikem. ⁶ Min rênivîniyê rêya rast bike.

⁷ Rêya ewên ku Te qencî lê kirîne, ewên ku kerb nevekirîne, ewên ku li rê nederketine.

Paşê xwe biçemîne û destê xwe danê ser çokên xwe û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê gelek mezin.

Paşê xwe rast bike û bêje

Xwe dê Tu min dibhêy, ez li ber Te dipariyem.

Paşê bikeve ser çokê xwe û serê xwe binvîne ser erdê û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê herî bilind.

Paşê ser çokê xwe rûnê û bêje

Xwe dê mezin li min bibhore.

Carek dîke serê xwe binvîne û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê herî bilind.

Paşê ser çokê xwe rûnê û bêje

Pesin, pariyan û peyvên pak hemû bo Xwe dê ne.

Ez gewahiyê didem Tu tenê Xwe dê yî û ez tenê liber Te dipariyê.

Paşê bêje

Ey Xwe dê mezin.

û rabe ser pêya, paşê destê çepê danê ser nawika xwe û destê rastê jî danê ser

destê çepê û carek dîke para kilîlê bêje

¹ Bi navê Xwe dê, Xwedanê Rehmê, Ev ê ku Rehmê didet.

² Pesn jiboy Xwe dê ye, Xwedanê dinya ya. ³ Xwedanê rehmê, Ev ê ku rehmê didet. ⁴ Padişahê Roja dadweriyê.

⁵ Ev Tu yî ku ez diperestim û Ev Tuyî ez daxwaza

yarmetiyê lê dikem. ⁶ Min rênivîniyê rêya rast bike.

⁷ Rêya ewên ku Te qencî lê kirîne, ewên ku kerb nevekirîne, ewên ku li rê nederketine.

Paşê xwe biçemîne û destê xwe danê ser çokên xwe û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê gelek mezin.

Paşê xwe rast bike û bêje

Xwe dê Tu min dibhêy, ez li ber Te dipariyê.

Paşê bikeve ser çokê xwe û serê xwe binvîne ser erdê û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê herî bilind.

Paşê ser çokê xwe rûnê û bêje

Xwe dê mezin li min bibhore.

Carek dîke serê xwe binvîne û bêje

Paye bilindî bo Xwedanê mine, Ev ê herî bilind.

Paşê ser çokê xwe rûnê û bêje

Pesin, pariyan û peyvên pak hemû bo Xwe dê ne.

Ez gewahiyê didem Tu tenê Xwe dê yî û ez tenê liber Te dipariyê.

Paşê serê xwe bizvrîne ser mile rastê û bêje

Aştî û rehma Xwe dê li ser te bît.

Paşê serê xwe bizvrîne ser mile çepê û bêje

Aştî û rehma Xwe dê li ser te bît.

.....

****Bila aştî û rehma Xwe dê, li ser te bît.****
****Te bi zimanê Kurdî nûbêja Rojava xwand!****

.....

Piştî nûbêjê tu dikarî weke pariyan ewê bêjî yanî her tiştek dîke te li Xwandina
(Qurana) pîroz da hez lê kir bêjî.
Min bo ev pariyanê sirûş li Xwandina (Qurana) pîroz wergirtiye.
**Ey Xwe dê, Xwedanê min, li gunehên min, dayk û babê min û hemû
bawermenda xweş be.**
**Ey Xwe dê, Xwedanê min, bêpayan sipas bo erêniya Te li ser min,
dayk û babê min û hemû bawermenda.**
**Ey Xwe dê, Xwedanê min, min li rastiyê nêzîk bike, zanista min zêde
bike û min wergire naw durustkara da.**
Paye bilindî ya Te ye, bêpayan sipas bo Te.

